333 Brigidæ (Beatæ) Revelationum Liber quintus, &c. MANUSCRIPT, *partly written on vellum and partly on paper*, SÆC. XV

240

10.

17[illegible] Letter

.Iesus.

.Beate Brigide sponse christi incipit liber quintus:

1 LIBER ISTE QVESTIONVM DIVIDITVR PER INTEROGATIONES: ET SVBDIVIDITVR PER questiones. habet enim XVI interogationes: et in qualibet earum iudex christus interogatur de ceteris questionibus: ad quas ipse respondet mirabiliter et distincte: ita quod quelibet interogatio continet certum numerum questionum. Postea uero sequuntur earum solutiones: et responsiones prout in processu libri latius continetur.

Interogatio prima continet quinque questiones que statim sequuntur interogatur enim christus.

Quare deus dedit os homini si homo non loquatur ea que sibi placet.

Quare deus dedit homini oculos si homo non debet cum eis uidere ea que delectant eum.

Quare deus dedit aures homini si homo non debet audire ea que sibi placet.

Quare deus dedit manus homini si homo non faciat cum illis ea que sunt grata sibi.

Quare deus dedit pedes homini si homo non debeat ambulare cum eis secundum desiderium suum.

Interogatio secunda continet quinque questiones que sequuntur: interogatur enim christus iudex.

Ecce quod christus amaram sustinuit penam quare propter hoc non debet homo honorabiliter se habere: et in mundo superbire.

Ex quo deus dedit homini bona temporalia: cur ergo non debeat homo illa que appetit possidere.

Ex quo deus dedit membra humano corpori: cur ergo non debeat homo ea mouere: et exercitare secundum uoluntatem suam.

Cur deus dedit hominibus legem et iusticiam: nisi ad uindictam faciendam.

Ex quo deus permisit homini habere corporalem quietem: et requiem: cur ergo ipse deus laxitudinem et tribulationem corporalem ordinauit ut homo eam homo sentiat.

Interogatio tertia continet quinque questiones que sequuntur.

Cur deus dedit hominibus sensus corporeos: si non secundum sensus carnis homines moueantur et uiuant.

Cur deus dedit hominibus cibaria et alia sustentamenta si homines non debeant ea sumere ad saturitatem: et ad satisfactionem appetitus carnalis.

Cur deus dedit hominibus liberum arbitrium si homines non debeant sequi uoluntatem suam propriam.

Quare deus dedit hominibus et mulieribus semen comistionis: et nam si non secundum appetitum carnis debeant semen effundere et carnaliter comisceri.

MERCANTILE LIBRARY PHILAD.

Cur deus dedit cor et uoluntatem homini: si no debeat homo diligere quod sapit dulcius: et quod delectabilius est ad fruendum?

R Euelatio prima i libro questionum fca domine brigide a Virgine maria in qua iformat ea uirgo maria de quinque uirtutib; quas debet hre intra se et alias quinque extra.

Interogatio quarta continet V. questiones que sequuntur.

Cur homo debeat inquirere sapietia dei: cum habeat sapientia mundi?

Cur debeat homo lugere et plangere cum gloria mundi habunde sibi?

Cur homo debeat letari: Aut quomodo i afflictoe carnis sue?

Quare homo timere debeat cum habeat fortitudine uiriu corporalium?

Quare homo alijs debeat obedire ex quo habeat uoluntate sua in propria potestate sua?

Interogatio V. continens quinque questiones seque(n)tes.

Quare Deus creauit uermes qui nocere possunt et no prodesse?

Quare deus creauit feroces bestias: q nocere possunt: et nocet hominibus?

Quare Deus imittit infirmitates in corporib; hominu: et corpoales dolores?

Quare Ds sustinet iniquitates iniquoru iudicum: et Dominoru qui subditos suos affligunt: et flagellant quasi seruos emptitios?

Cur corpus hominis tribulatur et in puncto mortis?

Euelatio secunda i libro qstionum i qua Virgo maria loquens beate brigide dicit ei quod qui dulcedine diuina desiderat degustare debet prius amaritudinem sustinere.

Interogatio Sexta continet qnq questiones sequentes.

Quare alius infans procedit de utero mris uiuus cosecuturus baptisma: Alius uero accepta aia intra uiscera mris moritur?

Cur homini iusto contraria multa succedunt: iniusto at omnia sunt ad notum?

Cur pestilentie et fames accidut et alia icomoda q affligut corpus?

Cur mors ex improuiso uenit ita qd puideri rarissime possit?

Cur Deus patitur qd homines hntes deliberata ira: et inuidia cotra alios ad bella ueniat aio uindicadi?

Interogato Septima cotinet VI qstiones sequentes.

Cur uile et pulchru dicut i mudo?

Quare homo nobilis et pulcher dedebeat odisse mundi pulchritudine cum sit pulcher et d nobili gne?

Quare homo diues no debeat se extollere sr alios: ex q abundat i diuitijs?

Qr homo qui e in magno honore no debeat se preferre alijs: cu ipe sit honorabilior alijs?

Quare homo bonus et laudabilis no debeat querere laude propria?

Quare homo qui alijs facit bona no debeat exigere remuneratoem ab eis?

Interogatio octaua continet quinque questiones sequentes.

Cur deus permittit quod dij materiales ponantur in templis: et quod fiat eis honor? sicut ei: cum regnum eius nobilius sit super omnia?

Cur deus non facit uideri celestem gloriam suam ab hominibus existentibus in hac uita Ut ab eis feruentius desideretur?

Cur in hac uita non uidentur ab omnibus illa nobilis societas angelorum et sanctorum suorum?

Quare deus non facit uideri ab hominibus in hac uita inferni penas incomparabiliter horribiles ut ex timore eas fugiant homines: recedendo a peccatis: et uirtuose uiuendo?

Cum demones incomparabiliter sint deformes et horribiles: quare deus non fecit quod appareant uisibiles hominibus: ut nullus homo eos sequeretur nec consentiret eis?

R. Reuelatio tertia in qua xps loquens sponse sue beate Brigide dat quandam doctrinam similitudinariam de medico uero curatore et de falso medico interfectore: et de homine extimatore dicens quod homo qui recipit secum peccatores: Si dat eis auxilium aut materiam peccandi: et moriatur in peccato Deus exiget mortem animarum eorum de manu illius: Si uero recipit eos ut cessent a peccato: et instruantur ab eo in uirtutibus et isti emendantur per eius doctrinam habebunt ille: et ipsi magnum meritum a deo.

Interogatio nona continet quinque questiones sequentes.

Cur deus pretulit mariam matrem suam omnibus creaturis in honore: et exaltauit eam super omnes angelos?

Cur dedit deus angelis spiritum sine carne: et quod starent in celesti gaudio. hominibus autem dedit uas terrenum .i. corpus: et carnis spiritum: et nasci cum ploratu: uiuere cum labore: et mori cum dolore?

Cur deus dedit homini intellectum rationale et sensus: animalibus uero non dedit rationem?

Cur deus dedit animalibus uitam: et non reliquis insensibilibus creaturis?

Quare deus non fecit quod esset lux in nocte sicut in die.

R. Reuelatio quarta in libro questionum in qua xps pulcherrime laudat omnia membra uirginis marie matris sue: moralizans dicta membra spiritualiter comparando ea uirtutibus: et pronunciat eandem uirginem dignissimam esse reginali corona.

Interogatio decima continet sex questiones sequentes.

Cum deus sit incomparabiliter sole clarior: et sit omnipotentissimus: pulcherrimus quoque: et uirtuosissimus: quare uoluit uestiri et indui tam uili sacco humanitatis nostre?

Quomodo est quod deus includit in se uniuersa: et a nullo includitur: continetque omnia et a nullo continetur?

Quare xps iacere uoluit nouem mensibus

in utero uirginis et no statim processit de utero qn conceptus fuit?

Cum xps omnia possit et ubiq est presens qr statim qn natus e non apparuit gentib in tanta statura et magnitudine corporis sicut qn peruenit ad annum tricesimu etatis sue?

Cum xps d semine abrahe no sit natus sm prem qr circucidi uoluit.

Cum xps sine peccato coceptus et natus sit qr igr baptizari uoluit?

R Euelatio quinta i libro questionum in qua xps loquens sponse sue beate Brigide instruit ea qd non sit sollicita circa cura diuitiaz terrenaz: et informat ea de patietia hnda tpe tribulationis cum uirtute annihilationis et humilitatis.

Interogatio undecima continet quinq questiones sequentes.

Cum xps sit deus et homo qr non ostedit dum erat i hoc mundo deitatem sua hominib sicut et humanitatem ut omnes credidisset i eum?

Quare non fecit xps omnia uerba sua audiri in unico puncto: ne fuisset necesse illa per interualla tempoz ab alys predicari?

Cum xps stetit i hoc mundo corporalr qr non fecit omnia opera sua et redemptione in una hora?

Qr xps postq natus fuit crescebatur corporaliter per interualla tempoz et no in uno puncto?

Qr xps appropinquate morte sua no ostendit se in potentia deitatis sue aut cur non ostendit tunc seueritate sua q inimicos suos? qn dixit consumata sunt omnia?

R Euelatio Sexta i libro qstionum i qua xps loquens spose sue Brigide instruit ea dicens: qd inuita spuali labore et uigorosa perseuerantia: et acqescere cum humilitate cosilio seniores. Resistendo uirilr tentationib acquiritur requies metis et eterna gloria. et ponit exemplum de Jacob qui seruiuit pro rachel: Na dicit quod quibsda ueniunt fortissime tentationes i principio couersionis ad uita spualem: quibusdam ueniut in medio tpe uite spiritualis: et circa fine et ideo timendum: et cum humilitate in uirtutib et labore usq ad fine perseuerandum est.

Interogatio xij continet quinq questiones sequentes.

Quare xps magis uoluit nasci de uirgine: q de alia muliere non uirgine?

Quare xps no ostendit hominib uisibili signo: qd mr sua erat mr et uirgo pura?

Cur xps in tantu occultauit getib natiuitate sua: qd qi paucyssimis innotuit hominib?

Qr xps paruulus fugit i egyptu pro herode: et cur innocentes pueros occidi permisit?

Qr xps permittit se blasfemari: et falsa permittit pualere ueritati.

R Euelatio xij i libro qstionum i qua xps loquens spose sue beate Brigide laudat

frequentatione cofessionis ne homo
amittat gratiam dei quam habet.

R Euelatio xiiij. i libro quest-
onum i qua xps loquitur
sponse dicens quod homies
qui delectantur i carnalib; et ter-
renis delitijs desideria celestia et
caritatem: ac memoria passionis
eius: et eterni iudicij negligentes
istorum ora e qi sonus collisorum lapi-
dum. et proicientur a conspectu
dei abhominabiliter tanquam aborti-
uus et immundus pannus mestruate.

I nterogatio. xiij. contine Septem
questiones sequentes.

Quare ab alijs citius subtrahitur gra
dei: et alij diu tollerantur a deo
i malitia sua?

Qre alijs dat ds intelligentiam et
ingeniu i comparabile docile. et
alij sunt sicut asini sine intellectu?

Cur aliqui nimis indurantur: et
alij uero consolatione mirabili
gratulantur?

Cur alijs i iuuentute adeo tribui-
tur gratia. alij uo in senectute
priuantur ea: Sequitur cur aliq
tribulantur ultra

Cur aliqui tribulantur ultra mo-
dum: alij aut sunt qi securi a tri-
bulatione?

Qre unus uocatur adeo i principio
alius uero circa fine.

Cur malis datur maior prosperitas
i mundo q bonis?

R Euelatio nona i libro qsti-
onum i qua xps loquens
sponse sue Brigide ostedit
ei quasi de domo mundi et uitiorum
e iam erepta et liberata: et quod ia
e deducta ad hitandum i mansione
sps sci. et ideo monet ea qd confor-
me sit cum eode spiritu perseuerado
semp: munda: humilis et deuota.

I nterogatio. xiiij. continens quinq; que-
stiones sequentes.

Cur animalia patiuntur i comoda cu
non habebunt eterna uita neq; utun-
tur ratione?

Cur nascuntur omnia cu dolore cu in
omnium natiuitate no sit peccatu?

Cur infans portat iniquitate patris
cum no nouit peccare?

Cur hoc contingit frequentius qd non p-
uidetur?

Cur moritur malus boa morte sicut
et iustus: et iustus quandoq; mala
morte sicut et iniustus?

R Euelatio decima i libro que-
stionum in qua xps loques
sponse: Monet eam quod
non turbetur si uerba sua diuina
i reuelationib; sibi data inueniuntur
aliqn obscura: aliqn dubia: et aliqn
incerta. Quia hoc fit ex certis causis
hic assignatis: et ex occulta iustitia
diuina. Consulit tn quod cum patie-
tia et timore et perseuerantia humi-
litatis semp expectentur euentus. et
promissiones uerborum eius: ne propter
ingratitudine reuocetur gra promissa.
Dicit et qd multa corporalr dca
sunt: que no corporalr: sed spiritualr
perficientur.

I nterogatio. xv. contine Septem que-
stiones sequentes.

Qr multa a deo creata sunt q inutilis
videntur utilitatis.
Cur anime manentes i corpore: uel de
corpore egredientes cõmunite no uide-
tur oculis corporalib; hominu.
Cur amici dei rogantes eum no semper
exaudiuntur ab eo i oroib; suis.
Qr multi uolentes facere mala no per-
mittuntur a deo.
Qr multis no meretib; mala adueniut eis.
Qr quibusdam adherere dyabolus et se-
per e presens: alijs at nunq.
Qr hi qui spm dei hnt peccant.
R Euelato. xi. i libro questionu
in qua xps loquens sponse sue
beate brigide: Dicit ei quare
et quando inceperunt ei ministrari
et infundi ab eo uerba diuinaz
reuelationu in spuali uisione: et di-
cit et qd uerba predca reuelationum
que i istis libris continentur: hnt prin-
cipalr istas quatuo uirtutes: satiant
enim spiritualr sitiente ueram ca-
ritatem. Calefaciunt frigidos. turba-
tos letificant. et debiles animas sanat.
Interogatio. xvi. continet quinq questio-
nes sequentes.
Qualr intelligenda sunt illa uerba eua-
gelij: ubi dixit xps qd edi ponentur
ad sinistram: et oues ad dexteram dei.
Item cum xps sit dei filius coequalis
pri: qr scribr quod nec ipe xps nec
angeli sciunt hora iudicij.
Cur sps sanctus locutus sit euangelistis
qr tanta e euangelioz dissonantia.
Cum tanta salus sit toti humano gnri
i incarnatoe xpi: qr tanto tpe distu-
lit incarnari.

Item cum aia hominis sit melior
toto mundo: qr ubiq et semp ds
no mittit amicos et predicatores
suos ad conuertedu et dirigedu aias.
R Euelatio. xv. i libro que-
stionum i qua xps loques
sponse sue beate brigide.
Dicit ei quod non debet turbari
et eo qd ipe no facit statim iusti-
tiam sup homine magnu peccato-
re. Quia ipe sniam iustitie differt
ut sua iustitia i illo fienda alijs
manifestetur. Dicit et qd uerba
sua diuina i isto libro celestium
reuelationum cotenta prius debet
crescere: et usq ad plena maturi-
tatem fructificare: et postea pro-
ducet effectum suu: et uirtutem
i mundo: Que quidem uerba sunt
sicut oleum i lampade. i. i anima
uirtuosa: quib; ipa impinguatur.
et superueniente spu sco ea ardere
et splendore mirabili lucere faciut.
Subiungit et qd dca uerba reuela-
tionum prius ascendet: et fructi-
ficabunt alibi q in regno suetie.
ubi eidem sponse reuelari diuinitus
inceperunt.
R Euelatio. xvi. i libro qstio-
num in qua deus pater
loquitur beate brigide
subtiliter informas ea d uirtute
illoz quinq locoz sacroz: qui sut
i ierusalem: et bethleem: et de
gra qua recipiunt peregrini uisi-
tantes illa loca cum humilitate de-
uota et uera caritate dicens qd in
dcis locis fuit uas clausum: et non

clausum: Nascebatur leo qui videbatur: et no videbatur. fuit agnus tonsus: et no tonsus. ponebatur serpens qui iacuit: et non iacuit. Ubi et fuit aquila quo lauit et no uolauit. et exponit omnia ista i figura.

Prologus i libro quonu.

I NCIPIT QUINTUS LIBER CELESTIS REVELATIONUM CHRISTI AD BEATAM BRIGIDAM DE REGNO SUETIE.

Qui liber questionum merito intitulatur: ex eo qd processus eius e p modum questionu: ad quas xps dominus dat mirabiles solutiones: Et reuelatus fuit eidem domine miro modo: sicut ipa et confessores eius sepe oretenus testabantur. Nam semel contigit qd cum ipa quadam die equitaret i equo itinerando ad suum castru uacteni. pluribz familiaribz cum ea equitantibz sociata. Tunc illa sic equitando per uia incepit orando ad deum erigere mentem suam. Que illico rapta fuit i spiritu: et ibat qi ex se alienata a sensibus corporalibz in extasi mentalis contemplationis suspensa: Videbat enim tunc in spiritu una scalam fixam i terra cuius summitas celu tangebat. et i summitate eius in celo uidebat dominu iesu xpm sedente in throno mirabili: uelut iudicem iudicante: ad cuius pedes stabat uirgo maria: i circuitu aut throni erat infinitus exercitus angelorum: et multitudo copiosa sanctorum. Et i medio eiusdem scale uidebat predca dna brigida religiosum quenda sibi notu adhuc corpore tunc uiuetem magne litterature in scia theologie: plenu q dolo et malitia diabolica. Qui uidebatur in gestu suo impatientissimo et inquieto magis dyabolus q humilis religiosus. Videbat nanq tunc dca domina cogitationes et omnes affectiones internas cordis eiusdem religiosi. et quomodo ipe illas propalabat xpo iudici in throno sedenti: cum gestu i ordinato et inquietissimo per modu questionum ut infra sequitur. Videbat et et audiebat tunc in spu ipa domina brigida qualr xps iudex: ad illas questiones cum gestu mansuetissimo: et honesto sigillatim et copendiose sapientissime respodebat. et qualiter aliqn Domina nostra maria uirgo aliq uerba eidem domine brigide loquebatur ut seriosius liber iste inferius declarabit. Postq aut in eodem instanti dca domina habuit i mente totum istum librum i una eade reuelatoe accedente iam ipa ad dem castrum. Tunc familiares eius accipientes frenu equi ceperunt eam mouere et qi excitare ab illo raptu. Que ad se reuersa minus doluit ex eo qd tunc priuabatur tanta diuina dulcedine. Qui liber questionu ita effectualiter remansit tunc in corde et memoria eius infixus: Ac si in tabula

marmorea totus sculptus fuisset. Ipa
uero statim scripsit cum i lingua sua.
quē translatauit cōfessor eius i lingua
litterali: prout alios libros translatare
solitus erat.

V IDI THRONV
IN CELO IN QVO
SEDEBAT DO-
MINVS IESVS
XPS VT IV-
DEX: ANTE CV-
IVS PEDES SE-
debat Virgo Maria: et in circuitu
throni erat exercitus angelorum: et
infinita multitudo sanctorum. Ad quē
iudicē religiosus quidam litteratus
magnus in theologia stans in alto
gradu cuiusdam scale que interra
fixa erat cuius summitas celum atti-
gebat impatientissimos et inquietos
hns gestus: qui dolo et malitia plenus
interogando dixit.

Iudex interogo te. Tu dedisti mihi os
nunquid non debeo loqui mihi placentia?
Tu dedisti mihi oculos: nunquid non
debeo uidere cum eis ea q me delectat?
Tu dedisti mihi aures quare nō audiā cū
eis illa q mihi placēt?
Tu dedisti mihi manus cur nō faciā cū
illis quod est gratum mihi?
Tu dedisti mihi pedes quare nō ambulabo
cum eis secundum desiderium meū?
R Espondit iudex sedens in thro-
no cuius gestus erant mansueti
et honestissimi dicens. Amice

ego dedi tibi os ad loquendum ro-
nabiliter utilia: anime et corpori
tuo: et ea que sunt honoris mei.
Secundo dedi tibi oculos ut uideas
mala fugiēda: et salubria tibi
custodienda.
Tertio dedi tibi aures ut audires
ea q sunt ueritatis: et honestatis
ac probitatis.
Quarto dedi tibi manus ut faceres
que sunt necessaria cum eis corpori
et que nō sunt aīe nociua.
Quinto dedi tibi pedes ut recederes
ab amore mundi: et ires ad requi-
em et amorē aīe tue: et ad me
creatorē et redemptorē tuū.
I Tem apparuit religiosus q
supra in gradu suo dicens
o xpe iudex tu uoluntarie
amarissimam sustinuisti
penā cur propter hoc ego non de-
beo honorabiliter me hre: et in
mundo superbire?
Item tu dedisti mihi bona tpalia
cur pp hoc nō debeo q libet possi-
dere que appeto?
Item cur dedisti membra meo cō-
pori si nō debeā ea mouere et
exercitare sm uoluntatē meā?
Item cur dedisti legē et iustitiam
nisi ad uindictā faciēdam.
Item tu permisisti quietē hre et requiē.
cur laxitudinem et tribulatōem
ordinasti? ut ea sentiamus?
R Espondit iudex amice
superbia hominis ex patiē-
tia mea diu tolleratur.
ut exaltetur humilitas uirtusque

mea manifeſtetur. et quia ſuper
bia nō eſt a me creata ſed a dia
bolo inuenta. Ideo fugienda eſt
quia ducit ad infernū: humilitas
uō cuſtodienda ē: quia ducit ad ce
lum: quā ego deus docui uerbo et
exemplo meo.

Item bona tēporalia ideo á me data
et conceſſa ſunt homini: ut hō eo⁊
uſum habeat rōnabiliter: et ut ea q̄
creata ſunt cōmutentur in increatum
.ſ. ī me deum creatorē laudando et
honorando me de bonis meis nō aūt
uiuendo ſecundū deſideriū carnis.

Item membra corporis ideo áme hoī
data ſunt ut anime oſtendant qua
dā ſimilitudinē uirtutū: et ut ſta
rēt ad officium et uirtutē anime
tanq̄ eius inſtrumēta.

Item iuſtitia et lex ideo ame iſtituta
eſt: ut ſ. impleretū cum ſuperna ca
ritate et compaſſione: et ut inter
homines unitas diuina et cōcordia
firmaretur.

Item qd̄ dedi homini ut requiē et cō
poralem quietē poſſet hr̄e: hoc feci
ad corroborandam infirmitatē car
nis: et ad percipiendam aīe fortitu
dinē: et uirtutem. Sed quia caro quā
doq; improuide inſoleſcit: ideo tolle
rande ſunt tribulationes et omnia
illa grauiter per q̄ corrigatur.

I Tem apparuit ī gradu ſuo
religioſus qui ſupra dicens
ó iudex quero á te cur
dediſti nobis ſenſus corporeos
ſi nō ſecūdū ſenſus carnis moueamū
et uiuamus.

Item cur dediſti cibaria: et carnis
ſuſtentamenta .ſ. cibos et alia delec
tabilia: ſi nō uiuamus ad ſaturitatē
ſecundum carnis appetitū?

Item cur nobis dediſti libe⁊ arbitriū
niſi ut ſequamur uolūtatē noſtrā?

Item cur dediſti hominib; et mulierib;
ſemen cōmiſtionis et natura: ſi nō ſecū
dum appetitū carnis effundatur?

Item cur dediſti cor et uolūtatē niſi ut
diligatur qd̄ ſapit dulcius: et ametur
quod delectabilius eſt ad fruendum.

R Eſpondit iudex amice ego dedi
homini ſenſum et intelligentiā
ad conſiderandum et imitandū
uias uite: et fugiēdum uias mōtis.

Item cibos et carnis neceſſaria dedi pro
corporis moderata ſuſtentatiōe: et ut
aīe uirtutes exequerentur fortius: et
nō debilitarentur ex nimia ſumptione.

Item dedi homini libe⁊ arbitrium ea
rōe ut ꝓpe dimittere propriā uolun
tatem ꝑꝑ me deū ſuum: et ut ex hoc
homo maius meritū conſequeretur.

Item dedi ſemen cōmiſtionis ea de cauſa
ut loco et modo germinare debito. et
ut cauſa iuſta et rōabili fructificaret.

Item ideo dedi homini cor: ut ī eo me
deum ſuum: qui ubiq; ſum et īcompre
henſibilis concluderet: et ut cogitando
ī me eſſet delectatio ſua.

Reuelatio
prima in libro queſtionum facta
Domine brigide á Virgine maria
In qua informat eam de quinq; uirgo mā
uirtutibus: quas debet habere
intra ſe et alias quinq; extra.

M Ater loquitur: Filia opporte
te hr̄e quinq; uirtutes intra. et

quinq; ab extra. Primo ab ex̄ os imundū á detractionib; Aures conclusas á uaniloquijs. Oculos pudicos. Manus ī bonis operosas. & elongare te a seculi conuersatōe.
Item ab intra opportet te hr̄e quinq; .s.
Dilıgere deum feruēter: Desiderare eum sapientē: tribuere bona tp̄alia cū iusta & recta itentione: roabiliter: fugere mūdū humiliter: & promissa mea expectare longanimitē & patienter.
Item apparuit in suo gradu religiosus qui supra dicens o iudex cur debeam ingrere sapietiā dei: cum ego habeā sapienciā mundi.
Cur debeā lugere & plorare cum gaudium & gloriā mundi mihi abunde.
Item dicito cur letari debeā: aut quomodo ī carnis afflictōe.
Item cur timere debeā cum uirtū propriaꝝ habeā fortitudinē.
Item qr̄ alijs obediā si uoluntas mea est ī propria potestate.
R Espondit iudex: Amice: omnis q̄ sapiens ē ad mundū cecus est ad me deum suū: & ideo ut acqrāt diuina sapīa mea. necesse ē ut diligentē & humiliter inquiratur.
Item omnis qui hēt honores mundi: & eius gaudiū diuersis agitāt curis: & inuoluitū amaritudinib; ducentib; ad infernū: ergo ne quis á uia celi deuiet: necesse est sollicitari pie: & rogare & plorare.
Item ualde ē utile letari ī afflictōe: & in īfirmitate carnis quia ei qui hēt afflictōes carnis appropinquat misericordia mea: & p̄ eā facilius appropinquat eterne uite.
Item omnis quicūnq; fortis est: & ego fortior illo ideo ubiq; timendus sum ne fortitudo auferāt.
Item quicunq; hēt liberū arbitriū ī manu sua timere debet & ueracitē intelligere qd̄ nihil ita faciliter ducit ad penam eternā nisi uoluntas propria sine ductore: ideo q propriā uoluntatē relinqt mihi deo suo obediens: habebit celum sine pena:
Item apparuit Religiosus qui sup̄ dicens o iudex: qr̄ creasti uermes: qui nocere possunt & nō prodesse.
Item cur creasti feroces bestias: q̄ et nocent hominib; & seruis dei.
Item cur corporib; inmittis infirmitates & dolores.
Item cur pateris iniquitates iniquoꝝ iudicum qui subditos affligunt & flagellāt qr̄ seruos emptitios.
Item cur corpus hominis tribulatur: & ī puncto mortis.
R Espondit iudex amice ego deus: & iudex creaui celum & terrā & oīa q̄ in eis sunt: Sed nihil sine cā: nec sine spiritualiū similitudine. Sicut em̄ anime iustoꝝ assimilantur angelis sanctis qui sunt in uita & felicitate: Sic anime iniustoꝝ assimilantū demonib; qui sunt in eterna morte. Ergo quia quesisti cur creauerim uermes: respondeo tibi qd̄ ipos creaui ad ostendendam multiplicem sapientie & bonitatis mee potētiam. Nā licet nocere possint: nō tn̄ nocent: nisi permissione mea: & exigente peccato. ut homo qui subdi suo superiori summo contempnit: & ab infimo se tribulari posse ingemiscat: sciat q; homo se sine

me nihil esse. Cui et irrationabilia seruiunt. et omnia stant ad nutum meū.

Item cur bestias feroces creaui respondeo: Omnia q̄ ego creaui non solum erāt bona: sed etiā ualde bona: et aut ad utilitatē hoīs et probationē creata sunt: Aut ad utilitatē ceterarū creaturarū: et ut homo tanto humilius seruiat mihi deo suo: quo felicior est uniuersis. Neqm̄ bestie ī temporalib; nocēt duplici de causa: primo ad correctionē et cogitationē malorū: ut ex flagellis intelligāt se homines mali debere obedire mihi superiori suo. Secundo nocēt et bonis ad profectū uirtutū et purgationē: et quia homo peccando eleuauit se contra me deum suū: ideo et oīa subiecta sibi contra eum sunt eleuata.

Item cur corpori adueniūt infirmitas: Respondit qđ hoc accidit ad maiorē cautelā: et etiam ꝑꝑ incōtinētie et superfluitatis uitiū. ut homo addiscat spūalem moderantiā: et patiētiam ꝑ carnis refrenationem.

Item qr iniqui iudices tollerant: hoc ē ad aliorū purgatoēm et ꝑꝑ meā patiētiam: Vt sicut aurū purgatū igne sic ex prauorū malitia aīe purgantur: et erudiuntur et retrahuntur a nō faciēdis: ideo ē patienter tollero homines malos: ut spice dyaboli segregentū a frumēto bonorū ut cupiditas eorū impleatur ex occulta mea diuiā iustitiā:

Item cur corpus patitū penam ī morte: iustum ē qđ ꝑ illa ꝑ que peccat homo per similia puniatur: et qa peccat delectatoē inordinata dignū ē ut plectatū amaritudine: et pena ordinata: ideo hic quibȝdā incipit mors in inferno duratura: sine fine. Alijs finit mors ī purgatoīo: et incohatur letitia sempiterna.

Reuelatio Secunda in libro questionum: in qua xp̄s loq̄ns Beate Brigide dicit ei qđ qui dulcedinē diuinam desiderat degustare: debet prius amaritudinem sustinē.

PATER LOQVITVR. Quis sanctorū dulcedinē spūs habuit: quī prius amaritudinē fuerit expertus: ergo qui dulcedinē appetit nō refugiat amara.

Item apparuit ī gradu suo q̄ prius dicēs o iudex quero a te cur alius infans pcedit de utero mris uiuus cōsecutus baptisma: Alius accepta aīa intra uiscera matris moritur.

Item cur homini iusto ꝯtraria multa succedunt: iniusto aūt oīa pcedunt ad notū.

Item cur pestilētie et fames accedūt et īcōmoda q̄ affligūt corpus.

Item cur mors ex improuiso uenit: ita ut puideri rarissime possit.

Item cur pateris homines hntes deliberatā irā et inuidiā ad bella uenire aīo uindicādi.

Esponde iudex amice. Inquisitio tua nō ē ex caritate: sed ex pmissioē mea: ideo ꝑ similitudinem quādā uerborū respondeo tibi. Queris cur alius infans moritur intra uiscera mris: Alius procedit uiuus. Ratio ē: omnis quippe fortitudo corporis pueri de pris et mris semine sumitur. Sed qa qđ conceptū ē: ꝑꝑ aliquā pris

pris uel uiriſ infirmitatē nō hē debitā
fortitudinē ideo citiuſ moritū: Multa
q̄ adueniūt ex negligentia: & īcuria pa-
rentū: Multa ē & ex diuiā iuſtitia ut ci-
tiuſ ea q̄ coniuncta ſt̄ ſeparentū: Nec
tn̄ pp hoc aīa q̄uis ad uiuificandum
corpus longiuſ tp̄s nō acceperit duriſſi-
miſ appropinquat ſuppliciis ſed magis
miſericordie mihi cognite. Sicut enim
ſol irradians domū nō uidet ut eſt ī
pulchritudine niſi a reſpicientib; celū:
ſed ſolummodo radii: ſic aīe taliū q̄uis
pp baptiſmi carētiā nō uideat faciē
meā: uiciniuſ tn̄ appropinquat miſeri-
cordie q̄ pene: ſed nō ſicut electi mei.
Item cur hominum iuſto accidunt g̃ria
reſpondeo: iuſtitia mea ē ut uniuſq̄q;
iuſtus optineat q̄ petit. Sed nō ē iuſtus
qui nō pro obedientia & pfectōe iu-
ſtitie appetit pati g̃ria. & q̄ nō facit p̄o-
ximo ſuo boā ex caritate diuina. Ideo
amici mei cōſiderantes q̄ ego deus &
redēptō eoꝝ feci & promiſi eis: ſimul
& attēdētes q̄ in mundo eſt malitia:
libentiuſ ad honorē mei & ſalutem p̄o-
priā: & peccatū cauēdum petunt ma-
giſ g̃ria mundi pp cautelā q̄ proſpēa:
ideo & ego permitto eis fieri tribula-
tioneſ. Quoꝝ aliq̄ & ſi minuſ patiētē
ſufferunt: ego tn̄ nō ſine cā permitto
fieri. & ī tribulatōē aſſiſto eis: ſicut
enim filiuſ cum mr̄e caritatiua cōripr̄
ī pueritia: modicū ſcit regratiari mr̄i
quia perpendere neſcit: qua de cauſa
arguitur: Sed perueniens ad annoſ diſ-
cretioniſ regratiatur ei quia per diſci-
plinā mr̄iſ a prauiſ diſtractus ē: &
aſſuetus bonis morib;: & diſcipline. Si

milites ego facio electis meis: Ipi enī
quia uoluntatē ſuā cōmittunt in
& me ſr̄ oīa diligunt ideo tribulā-
tur ad tp̄s: & licet ī pn̄ti nō intelli-
gant plene bn̄ficia mea: facio tn̄
q̄d expedit eis ī futurꝝ. Impii uō
quia nō curāt de iuſtitia: nec aliis
formidant inferre iniuriā: quia &
tranſitōia petunt & delectabilia
terrena diligunt ideo proſperātū
ex iuſtitia mea: ad tp̄s: & a fla-
gellis ſunt liberi ne peccē amplius
ſi tangerētur contrariis: At tn̄ non
omnib; maliſ dantur q̄ cupiunt ut
ſciant poteſtatis mee eſſe: cui aliq̄a
dare uoluero: qui ingratiſ ē bona
tribuo q̄uiſ nō mereantur.
Item cur peſtilentie & fames ueniūt
Reſpondeo: ſcriptū ē in lege q̄d
qui furtum fecerit reddat pluſq̄
abſtulerit: ergo quia homines ingrā-
ti dona mea recipiunt & abutūt
eiſ: nec honor mihi debitus ab eiſ
impenditur: ideo plus exigo tribu-
lationiſ a corpōē in pn̄ti ut parcat
aīe in futurꝝ: Omq; & parcendo
corpori punio hominē in his & p
ea que diligit: ut qui noluit agno-
ſcere me letus cognoſcat & intelligat
uel tribulatus:
Item cur morſ uenit ſubita: Reſpō-
deo ſi homo ſciret tp̄s mortiſ ſue
ſeruire mihi ex timore & predo-
lore deficeret. ideo ut ex caritate
hō ſeruiat mihi: & ut ſemp ſit d̄
ſe ipō ſollicitus & de me ſecuruſ
ideo incerta ē hora exitus omniū:
& merito. Qn̄ enim homo d̄ſeruit

qd erat certum et uerum : necesse
fuit : et dignu ut ab incerto affli-
geretur.
Item cur permitto homines proce-
dere ad bella completa hitos ira.
Respondeo. omnis qui uoluntatem
perfecta het nocendi proximo suo
hic similis e dyabolo eiusq mebru
est et instrumetu. Cui scilicet dya-
bolo facere iniuria si eius seruu sine
iustitia auferre ab eo ergo sicut ego
instro meo utor ad quecumq mihi
placita. Sic iustitia e ut dyabolus
i eo qui uult esse mebru eius ma-
gis q meu operetur et faciat qd suu
est. aut ad purgationem alioru aut
ad perficienda malitia sua me
sic permittente : et peccato exigete.
Item apparuit religiosus q supra.
i gradu suo dicens o iudex qro
aie : cur uile et pulchru dtr i mudo.
Item cur debeo odisse mundi pul-
chritudine cum sim pulcher et de
nobili progenie.
Item qr non extolla me sup alios
cum sim diues.
Item cur no debea preferre me
aliis cum sim honorabilio aliis.
Item cum sim bonus et laudabilis
qr no quera laude propriam.
Item si aliis facio comoda qr non
exigam remuneratoem.
R Espondit iudex: Amice
uile et pulchru mundi
est : qi amaru et dulce.
na uilitas mundi: q est
contemptus mundi et eius aduer-
sitas est qi queda amaritudo pro-
ficua iustis ad sanitate: Pulchrum uo
mundi e prosperitas eius et ipa est
qi queda suauitas blandiens falsa
et seducens: ergo q mundi fugit pul-
chritudine respuens eius suauitatem
no ueniet ad uilitate inferni nec gusta-
bit eius amaritudine: sed ascendet ad
gaudium: ideo ut fugiatur inferni ui-
litas: et acquiratur celestis suauitas neces-
sariu est ire magis post mundi uilitate
q post eius pulchritudine. et enim licet
omnia bn a me creata sint: et omnia
bona ualde: illa tn maxime caueda
sunt q irrationabilr utentib donis me-
is occasione damni aie prestare posse.
Item cur de progenie
non est gloriandum: Respondeo: tu
quidem habuisti de pre uilissimam pu-
tredine et immundicia: in uisceribus
uero mris fuisti qi mortuus et totus in-
mundus: nec in potestate tua fuit nasci
de nobilib uel de ignobilib. Sed pietas
et bonitas mea produxit te i hanc lucem.
ergo tu qui diceris nobilis humilia te
sb me deo tuo. qui disposui te nasci d
nobilib. et conforma te proximo tuo
quia de eade materia est: licet ex mea
prouidentia tu de excelsa secundu mu-
dum processisti progenie. Ille uo de
humili: Tu quoq nobilis time plus q igno-
bilis: quia qto tu nobilior et ditior
tanto de te strictior qritur ro: et
maius iudiciu quia plus accepisti.
Item de diuitiis cur no
est superbiendum Respondeo: Diui-
tie enim mundi no sunt tue nisi
qtum ad necessitate uictus tui et ue-
stitus: Mundus enim ad hoc factus est

ut ho͂ hiis ſuſtentatoem corporis ſui: per
laborẽ & humilitate redeat ad me deũ
ſuũ quem inobediens factus deſpexit.
& de me ſuperbiendo nõ curauit. Si
aũt tp̃alia bona tua eſſe dicis dico tibi
pro certiſſimo qd tu quaſi uiolenter
uſurpas tibi oĩa illa q̃ ultra neceſſitate
tuã hẽs: nã boã temporalia omnia cõ-
munia eſſe debẽt: et ex caritate indi-
gentib; equalia. Tu nõ uſurpas tibi ad
ſuperfluitatem quod aliis ex compaſſiõe
eſſet tribuendum. q̃uis & rõabilitẽ
multi multa habeant pre aliis rõabi-
liter hñtes & diſcrete diſtribuentes:
ergo ne grauius arguaris in iudicio
eo qd maiora aliis receperis conſultũ
ẽ tibi ne ſuperbiendo: & cõgregando
preferas te aliis: Sicut enim delectabi-
le eſt in mundo hr̃e tp̃alia pre aliis
et ſuperabundare: ſic in iudicio gra-
ue eſt terribile: & ultra modum gra-
ue et licita nõ rõnabiliter diſpoſuiſſe.

Item cur laus propria
nõ eſt q̃renda: Reſpondeo nullus ex
ſe bonus ẽ niſi ſolus ego deus: & oĩs
qcumq; bonus eſt ex me bonus ẽ: ergo
ſi tu laudem tuã q̃ris q nihil es: & nõ
laudem meã cuius eſt omne donum
perfectũ: falſa ẽ laus tua: & iniuriã
facis mihi creatori tuo. Ideo ſicut ex
me ſt omnia bona q̃ habes: ſic & oĩs
laus mihi ẽ attribuenda. Et ſicut ego
deus tuus tribuo tibi omnia tẽporalia
uires & ſanitatẽ conſcientiã & diſcretio-
nẽ cogitandi tibi utiliora & tp̃a &
uitã. Sic de omnib; ſi bñ & rõabilitẽ
diſponis tibi conceſſa honorandus ſum
ego: Si aũt male diſponis uitiũ eſt tuũ.

et ingratitudo tua.

Item cur pro bonis operib; ĩ p̃nti nõ
querenda temporalis remuneratio
Reſpondeo tibi: Quicumq; bñ facit
aliis ea intẽtione quod nõ curat
retributionẽ hominis: Sed qualem
uoluero ei dare ego deus: iſte habe-
bit maximũ pro paruo eternũ pro
tẽporali. Qui uõ pro temporali q̃rit
terrenũ habebit quod appetit: &
amittet ſempiternum: Ideo ut eter-
num obtineatur pro tranſitorio. Uti-
lius ẽ nõ querere retributionẽ ab
homine Sed a me deo tuo.

Item apparuit religioſus qui
ſupra in gradu ſuo dicens ó
iudex q̃ro a te cur p̃mittis qd
dii ponantur ĩ templis & hr̃e
honorem ſicut tu ipſe: Cum regnum
tuum nobilius ſit ſuper omnẽ.

Item cur nõ facis uideri ab hominib;
in hac uita gloriã tuã ut feruẽtius
deſideretur ab eis?

Item cum ſancti & angeli tui nobi-
liores & ſanctiores ſint ſr omnes
creaturas: Cur non uidentur ab ho-
minib; in hac uita?

Item cum inferni pene ſint ĩcõpara-
bilitẽ horribiles cur nõ facis uideri
eas ab hominib; in hac uita ut fugiãt?

Item cum Demones incompa-
rabiliter ſint deformes & horribiles
cur nõ apparẽt uiſibiles hominibus
quia tunc nullus eos ſeq̃retur nec
conſentiret eis?

R Eſponde iudex amice
ego ſum deus creator om-
nium q nõ maiorẽ ĩiuriã

mėlo facto q̄ bono: quia ip̄a iuſtitia
ſum: ergo iuſtitia mea ē: quod ingreſ-
ſus in celum obtineri debe p̄ ſtabilē
fidem ⁊ rōnabilē ſpem ⁊ feruentē
caritatē. Itaq; omne q̄d in corde
plus ⁊ feruentius diligitur hoc cogita-
tur frequentius: ⁊ adoratur dilige-
tius ſic ⁊ dij qui ponuntur ī tēplis
licet nō ſint dij nec creatores: quia
nō eſt niſi unus ſolus creator. ſ.
ego deus p̄r ⁊ filius ⁊ ſp̄us ſc̄s.
Attn̄ a poſſeſſorib; temploꝝ ⁊
hominib; magis diliguntur q̄ ego
ut proſperentur in mundo non
ut uiuant mecum. Ideo ſi ego ad
nihilarē ea q̄ homines plus q̄ me
diligunt: ⁊ me ꝯ uoluntatem eoꝝ
adorari permitterē. facerē utiq;
eis iniuriā auferendo libeꝝ arbi-
triū ⁊ deſideriū eoꝝ. Ideo quia
ī me nō h̄nt fidem: ⁊ in eorum
corde ē aliquid delectabilius me
propterea rōnabilr̄ p̄mitto ut q̄d
diligunt ⁊ appetunt mēte ⁊ ope
exterius perficiat: ⁊ q̄a creaturā
plus q̄ me creatorē diligunt: quem
sig̊ ex dictis et factis probabiliter cog̊-
ſcere poſſunt: ſi rōe uti uellent.
Ideo q̄a excecati ſunt maledcā
ē creatura eoꝝ: ⁊ maledicta ſūt
idola ipoꝝ. ⁊ ip̄i confundentū
⁊ diiudicabuntur p̄p ſtultitiā
ſuā: quia intelligere nolunt q̄
dulcis ſum ego eoꝝ deus q̄ ex
caritatē feruenti hominē creaui
⁊ redemi.

Item cur nō uidetur gloria mea
reſpondeo. Gloria mea ineffabilis
eſt: ⁊ ſuauitate ⁊ bonitate īcompa-
rabilis omnib;. Si itaq; gloria mea
ſicut ē uideretur: corpus ip̄m hominis
corruptibile infirmaretur: ⁊ defice-
ret: Sicut ſenſus illoꝝ q̄ ī monte glo-
riā meā uiderunt. Corpus quoq; p̄-
letitia aīe a laboē deficere: ⁊ ad
exercitia corporalia non ſufficeret.
propterea q̄a ſine labore caritatis
nō eſt ingreſſus ī celum. Et ut fides
habeat premiū ⁊ corpus ad laborē
ſit ſufficiens. ideo gloria mea occul-
tatur ad t̄ps ut ex deſiderio et fide
eo felicius ⁊ copioſius perpetuo uidat̄.

Item cur ſancti non uidentur
ſicut ſunt: Reſpondeo: Si ſancti mei
uiderentur aperte: ⁊ uiſibiliter loq̄-
rentur honor eis impenderetur ſicut
mihi: Et tunc fides nō h̄ret meritū
nec fragilitas carnis ſufficeret adui-
dendum eos: Sed nec iuſtitia mea
uult ut tanta claritas a tanta fra-
gilitate conſpiciatur: ideo ſancti
mei nō audiuntū nec uidentur ut
ſunt q̄tenus omnis honō exhibeatur
mihi: Et ut homo ſciat neminem
ſupra me eſſe diligendum. Veꝝ tn̄
ſi ſancti mei q̄nq; apparet non tn̄
ī mea gloria forma in qua ueraciter
ſunt uidentur. Sed ī ea forma occul-
tata plenitudine uirtutis in qua ui-
deri abſq; perturbatoē corporalis
intelligentie poſſunt.

Item cur pene inferni nō uidentur.
Reſpondeo. Si pene inferni ſicut
ſunt uiderentur uiſibiliter homo
ex timore totus frigeſceret: ⁊ celeſ-
tia ex timore nō ex amore īquireret

Et quia nullus appetere debet celeste gaudium ex timore pene: sed ex caritate diuina: ideo nunc occultatur pene. Quippe sicut boni et sancti illud ineffabile gaudium ante separatione corporis et anime quale sit degustare nesciuerunt: sic nec mali penas. Sed separata anima á corpore sentiunt experientiã: que noluerunt probare intelligentia cum potuerunt.

nequiuerunt

Item cur demones nõ apparent uisibiles: Respondeo. Si eorum horribilis deformitas uideretur ut est: anima uidentis ex ipso uisu ex sensum fieret: Corpus quoque totum hominis tremuli cõtremisceret. Cor et totum timore exinanitum moreretur: Nec pedes sufficerent sustentare membra reliqua. Ideo ut anima in suo sensu stabilis permaneat: corpus inuigilet in amore meo: Et corpus ad laborandum in seruitio meo sufficiat: occultatur demonium deformitas: et ut restringatur demonium malitia et conatus.

Reuelatio tertia: In qua xps loquens sponse sue beate brigide dat quandam doctrinã similitudinariam de medico uero curatore: Et de falso medico interfectore: Et de homine extimatore dicens: Quod homo qui recipit secum peccatores si dat eis auxilium aut materiam peccandi et moriantur in peccato: Deus exiget mortem animarum de manu illius. Si uero recipit eos ut cessent á peccato: Et instruantur ab eo in uirtutibus: et isti emendantur per eius doctrinam habebunt ille: et ipsi magnum meritum á Deo.

FILIUS LOQUITUR. UBI INFIRMUS est in domo si ad eum magistralis medicus ingreditur: Citius ex signis exterioribus perpendit qualem habet infirmitatem. Medicus igitur sciens infirmitatem infirmi si dat ei medicamentum quo mors peruenit: arguitur tamquam interfector: et non est uerus medicus. Si uero aliquis sciens mederi exercet medicinam propter remuneratorem mundi: mercedem non habebit á me. Si uero qui propter honorem et amorem meum medicinã exercet teneor ego ei mercedem reddere: Si uero aliquis nõ est magister in medicina sed secundum extimatorem suã credit et illa ualere infirmo: et dat ei pia intentione hic nõ est arguendus ut interfector si moritur infirmus: sed ut fatuus et presumptuosus. Si uero conualescit infirmus ex medicina fatui: tunc ille non tenetur habere mercedem magistri: sed extimatoris: quia nõ dedit medicinã secundum scientiam sed secundum extimatorem. Ecce quid ista significant dicam tibi: Homines illi tibi noti sunt spiritualiter infirmi: et inclinati ad superbiam et cupiditatem sequentes propriam uoluntatem. Si igitur amicus eorum quem ego comparo medico tribuit eis

auxilium: et consilium: quo i superbia et ambitione excedant: et spiritualiter moriantur utique mortem ipsorum exigam de manu ipsius. Quia licet ex propria iniquitate eorum moriantur tamen quia ipse ministrator et causa mortis eorum est nequaquam immunis a pena erit. Si uero naturali ductus amore fouet eos exaltando eos i mundo propter consolationem suam: et honorem mundi nequaquam mercedem sperare a me. Si uero sicut bonus medicus cogitat de eis sapienter dicens sic infirmi sunt isti et eget medicina. et ideo quamuis medicamentum meum uideatur eis amarum: tamen quia salubre est dabo eis: ne diriuis moriatur. Ideo et refrenando eos dabo eis cibaria ne deficiant fame: Dabo eis uestes ut incedant honeste secundum statum suum. Tenebo eos sub regimine meo ut non insolescat. Prouidebo et eis de alijs necessarijs ne eleuentur superbia. et ne presumptione dissoluantur. Aut ne alijs nocendi habeant occasionem. hic talis medicus magnam habebit mercedem a me: quia talis correctio placet mihi. Si uero amicus eorum cogitans secum dicat sic: Dabo eis necessaria: sed nescio utrum expediat eis uel non: Sed tamen non credo displicere deo nec obesse saluti eorum: Si tunc moriuntur ex dono: uel excesserint Amicus non arguitur ut interfector. Verum tamen propter uoluntatem bonam et affectionem piam: qua plus animas eorum diligit: licet amicus non habebit mercedem plenam: Infirmi tamen habebunt leuius et cresent ad sanitatem quam nisi cooperaretur caritas difficilius obtinerent. Attamen necessarium est hic unum consilium: Nam iuxta uulgare prouerbium animal de quo nocimentum si includitur non nocet. Et inclusum accipiens necessaria conualescit: et equi impinguatur: sicut animal quod est in libera potestate. Ergo quia de illo quod sunt illi quorum sanguinis et cor querit alta: et eo plus sitit eorum uoluntas quo plus bibit: ideo amicus eorum non tribuat eis occasionem excedendi: quia incedere cupiunt: sed appetitum extinguere non ualent.

Hijs dictis apparuit religiosus qui supra i gradu suo dicens.

Iudex quero a te: Cur tantum uideris inequalis i donis et gratijs tuis i eo quod Mariam matrem tuam pretulisti omni creature et exaltasti eam super angelos.

Item cur angelis dedisti spiritum sine carne et stare in celesti gaudio: Homini uero dedisti uas terrenum: et spiritum: et nasci cum ploratu: Viuere cum labore: et Mori cum dolore.

Item cur dedisti homini intellectum rationabilem et sensus: Animalibus uero rationem non dedisti.

Item cur dedisti animalibus uitam: et non reliquis insensibilibus creaturis.

Item cur non est ita lux in nocte sicut in die.

Respondet Iudex amice in deitate mea omnia futura

et facienda sunt sicut et facta: presci-
ta et precognita sunt ab initio. Sicut
enim prescitus est lapsus hominis ex
iustitia dei permissus: sed non ex deo
factus: nec propter prescientiam dei
faciendus: Sic et ab eterno prescita est
liberatio hominis ex misericordia dei
facienda. Queris igitur cur mariam matrem
meam pretuli omnibus: et pre omni creatura
dilexi eam: Hoc ideo est quia in ipsa spe-
tiale et insigne uirtutum donum in-
uentum est: sicut enim ubi ignis acce-
ditur lignis plurimis circumpositis: illud
citius inflammatur et comburitur:
quod habilius et efficacius est ad com-
burendum sic et in maria fuit. Quando
enim ignis amoris diuini qui in se
incommutabilis et eternus est accendi
et apparere cepit: et deitas incarna-
re uoluit: Nulla creatura ad hunc
ignem amoris percipiendum habilior
et efficacior erat quam uirgo maria.
Quia nulla creatura tanta caritate
arsit sicut ipsa: Et quamuis caritas eius
in fine temporum reuelata: et ostensa
sit: tamen ante principium mundi pre-
uisa est. Et sic in deitate ab eterno
prefinitum est: quod sicut nullus ei in
caritate inuentus est similis: sic et
nullus ei in gratia et benedictione esset
equalis.

Item cur Angelo dedi spiritum sine
carne: Respondeo: In principio et
ante tempora et secula creaui spiritus ut in
libero arbitrio stantes secundum uo-
luntatem meam gauderent de bonitate
et gloria mea: Quorum quidam superbien-
tes de bono: fecerunt sibi malum
uoluntate libera mouentes inordina-
te. Et quia nihil malum erat in natura
et creatione: nisi inordinatio uo-
luntatis proprie ideo ceciderunt.
Alii uero spiritum elegerunt sub
me deo suo in humilitate stare: ideo
et perpetuam stabilitatem meruerunt.
Quia dignum et iustum est ut ego deus
qui spiritus increatus sum et omnium
creator et dominus habeam et spiritus
subtiliores: et agiliores aliis crea-
turis mihi obsequentes. Verum quia
non decuit me habere diminutionem
in exercitu meo. ideo creaui aliam
creaturam scilicet hominem loco eorum qui
ceciderunt: qui libero arbitrio et
bona uoluntate promereretur eam-
dem dignitatem quam angeli dese-
ruerunt: Itaque si homo haberet animam
et non carnem non posset prome-
reri tam sublime bonum. Sed nec
laborare. Propterea ad obtinen-
dum eternum honorem coniunctum
est corpus anime: Ideo et auge-
tur ei tribulationes ut homo ex-
periatur liberum arbitrium: et infir-
mitates suas ut non superbiat.
Item ut desideret gloriam ad quam
creatus est: et exsoluat in obedientia
quam uoluntarie incurrerat. Ideo
ex diuina iustitia adductus est ei fle-
bilis ingressus: et egressus: et
uita laboriosa.

Item cur Animalia non habent intellec-
tum rationabilem sicut homo: Respon-
deo tibi. Omnia quecumque creata
sunt ad utilitatem hominis sunt.
aut ad necessitatem eius et sustentationem.

Aut ad informatione & correctio-
nem. Aut ad conſolatione: & hu-
miliatione. Si ergo bruta aīalia
hrent intellectum ſicut homo: eſ-
ſent utiq; homini ī tribulationem:
& potius nocere q̄ prodeſſent.
Ideo ut omnia ſbiecta ſint homini
pp que oīa fcā ſunt: & oīa ipm
timeāt: Ipi uero nemine niſi me
deum ſuum: Propterea aīalibus
nō eſt datus rationalis intellectus.
Item cur inſenſibilia
nō hnt uitam: Reſpondeo. Omne
qd̄ uiuit moritur eſt: & omne
uiuens mouetur niſi impediatur
aliquo obſtaculo. Si ergo ī ſenſibilia
hrent uitā mouere ſe potius con-
tra homine q̄ pro eo. Ideo ut oīa
ſint homini in ſolatium propterea
ſuperiora. ſ. angeli dati ſunt ei ī
cuſtodiā cum qb; he rōnem &
aīe īmortalitatem. Inferiora uero
ſ. ſenſibilia & īſenſibilia data ſūt
ei ad utilitate: & ſuſtentationem
& eruditione: & exercitationem.
Item cur omne tps
nō eſt dies Reſpōdeo tibi p exe-
plum. Omni uehiculo. i. currui ſb-
ſunt rote ut facilius onus impoſi-
tum promoueatur: & rote poſteri-
ores ſubſequuntū priores. Simile
ē in ſpiritualib;: Nam mundus
magnum onus eſt onerans ſolli-
citudinib; & tribulationib; homine.
Nec mir quia cum homo locum
quietis faſtidiuit: iuſtum erat ut
locum laboris experiretur. Vt ergo
huius mundi onus facilius ab hoīe

tollerari poſſit. Ideo acceſſit miſe-
ricorditer uiciſſitudo: & mutatio tēpo-
rum ſ dies & nox: eſtas: & frigus
pp exercitatione: & quiete hominis.
Nā rationabile ē ut ubi contraria
conueniunt firmū. ſ. & infirmū: cō-
deſcendum ē infirmo: ut cum forti
poſſit obſiſtere: Alioquin infirmū
annihilatur: Sic & de homine eſt. Quā-
uis ipe ex uirtute aīe immortalis ſta-
re poſſe ī contēplatōe: & labore iu-
giter: tn̄ ex uirtute corporis infirmi
deficere. Ideo fcā ē lux ut homo hn̄s
participatione cum ſuperiorib; & infe-
riorib; ſciat ſbſiſtere laborando per
diem: & rememorando dulcedinem
eterni luminis qd̄ amiſit. Facta quo-
q; eſt & nox propter quietem corporis
hn̄do uoluntatem ueniēdi ad locum
ubi nō eſt nox nec labor: Sed dies per-
petuus & gloria ſempiterna.

Reuelatio quarta in libro que-
ſtionum: in qua xp̄s pulcher-
rime laudat omnia membra
uirginis marie matris ſue
moralizans dc̄a membra ſpiri-
tualiter comparando ea uirtu-
tibus. Et pronuntiat eandem
uirginem digniſſimam eſſe
reginali corona.

F ILIVS LOQVITVR.
EGO SVM CORO
NATVS REX IN
Deitate mea: ſine principio
& ſine fine: Nec initium habet coro-
na nec finē: ſignificans poteſtatem
meā: que nō habuit principiū: nec ha-
bebit finē. Ver ego aliam coronā

habui custoditā inme: Que quidē corona sum ego ipē deus. Hec aūt corona preparata fuit ei que maximā caritatem hrē adme. Et hanc dulcissimā coronā mr̄ mea uicisti: & traxisti adte tu cum iustitia & caritate. Nam de hoc testimoniū perhibēt angeli: & alij sancti: qd in te ardentior fuit caritas adme: & castitas tua puriō omnibꝫ q̄ placuit mihi sr̄ omnes. Caput ꝙ ppe tuum fuit qī aurꝫ fulgens: et capilli qī radij solis. quia tua mundissima uirginitas q̄ est ī te qī caput omniū uirtutū: & continentia omniū illicitoꝝ motuum: placuerunt & refulserunt ī conspectu meo: cum omni humilitate: ideo merito uocaris coronata regina sr̄ omnia que creata sunt. Regina ꝑꝑ munditiam coronata ꝑꝑ excellentem dignitatem.

Frons tua fuit īcomparabilis albedinis significans uerecundiā conscientie tue. in qua plenitudo ē humane sciē. & dulcedo diuine sapientie lucet in ea sr̄ omnes. Oculi tui fuerunt in cōspectu pr̄is mei sic lucidi qd se speculabatur ī eis: quia ī spūali uisu tuo & intellectu aīe tue uidebat pr̄ omnem uoluntatē tuā qd nihil uolebas nisi ipm̄. & nihil desiderabas nisi secundū ipm̄. Aures tue fuerunt mundissime & aperte tanq̄ fenestre pulcherrime. qn̄ protulit tibi gabriel uelle meum: & qn̄ ego deus factus sum in te caro. Gene tue fuerunt de optimo colōe .s. albo & rubicundo: quia fama opeꝝ tuoꝝ laudabiliū: & pulchritudo moꝝ tuoꝝ placuerunt mihi: quibꝫ cottidie īflammabaris. Vere ex pulchritudinē moꝝ tuoꝝ gaudebat deus pr̄ meus. & nunq̄ auertit oculos suos á te. et ex caritate tua omnes obtinuerūt caritatem: Os tuū fuit qī lampas intus ardens & lucens ab ex̄: quia uerba & affectōes anime tue fuerūt ardentes interius diuina intelligētia: & exterius splendentes ex dispositiōe laudabili tuoꝝ motuū corporaliū & concordātia pulcherrima tuaꝝ uirtutum. Vere mr̄ carissima uerbū oris tui traxit quodāmodo deitatem meā inte. & feruor diuine dulcedis tue nunq̄ separabat me á te: quia uerba tua dulciōa sunt sup mel & fauū. Collum tuū est nobiliter erectū & pulcherrime eleuatū: quia iustitia aīe tue plene ē erecta adme. & secundum uelle meū mobilis Quia nunq̄ inclinata fuit adaliquod malū superbie: sicut enim collum curuatur cum capite: sic omnis intētio & operatio tua flectitur aduolūtatem meā. Pectus tuū plenum fuit omni uirtutū suauitate: in tantum qd nō ē bonum ī me qd nō sit in te. Quia traxisti omne bonū in te ex moꝝ tuoꝝ dulcedine qn̄ deitati mee placuit intrare ad te. & humanitati mee habitare tecum: & bibere lac mamillaꝝ tuaꝝ: Brachia tua pulchra fuerunt pueꝛā obedietiam & tollerantiā laboꝝ: ideo corporales manus tue tractauerūt humanitatē meā: Et quietus fui inter brachia tua cum deitate mea: Venter tuus fuit mundissimus sicut ebur: & sicut locus ex uirtuosis lapidibꝫ

splendidissimus quo:

splendidissimus. Quia constantia conscientie tue et fidei numquam tepuit. Sed nec in tribulatione potuit iniciari. Huius mihi itaque venter idest fidei tue parietes fuerunt quasi aurum fulgentissimum in quibus denotatur fortitudo uirtutum tuarum et prudentia tua: et iustitia et temperantia cum perfecta perseuerantia. quia ipse omnes uirtutes tue perfecte fuerunt diuina caritate. Pedes tui mundissimi et loti erant quasi pleni herbis odoriferis: Quia spes et affectus anime tue erant recti ad me deum tuum: et odoriferi ad aliorum exemplum et imitationem. Hic itaque locus uentris tui tam spiritualis quam corporalis tantum mihi erat desiderabilis. et tantum anima tua mihi placida. quod a summo celo descendere ad te: et inte morari non abhorrui immo suauissime delectatus sum. Ideo mater carissima corona illa que custodiebatur in me. Que quidem corona sum ego deus qui debebam incarnari: nulli debuit imponi nisi tibi: quia es uere mater et uirgo.

Item apparuit Religiosus qui supra in gradu suo dicens O iudex quero a te. Cum tu sis potentissimus pulcherrimusque et uirtuosissimus: cur deitatem tuam incomparabiliter sole clariorem supinduisti tali sacco secundum humanitatem tuam?

Item quomodo deitas tua omnia includit in se: et a nullo includitur: continetque omnia: et a nullo continetur?

Item cur tanto tempore iacere uoluisti in utero uirginis: et non statim processisti quando conceptus eras?

Item cum omnia possis: et ubique es presens: cur non statim in tali statura apparuisti: Sicut cum ad annum tricesimum peruenisti?

Item cum de semine abrae non es natus secundum patrem cur circumcidi uoluisti?

Item cum sine peccato conceptus et natus es: Cur baptizari uoluisti?

c VI Iudex respondit. Amice respondeo tibi per exemplum. Est quoddam genus uuarum cuius uinum tam forte est: quod absque contactu hominis exit de uuis. Cuius tempus maturitatis attendens possessor supponit uas: Nec uinum expectat uas. Sed uas uinum. Si uero plura uasa supponuntur Vinum in uas quod sibi uicinius est se infundit. Hec igitur una deitas mea est que uino diuine caritatis sic plena est quod omnes chori angelorum replentur ex ea. et omnia quecumque sunt participantium. Sed homo per inobedientiam ea se fecit indignum. Cum igitur deus pater meus tempore ab eterno precisso ostendere uellet caritatem suam: misit uinum suum idest me filium suum in uas: quod uicinius positum expectabat aduentum uini scilicet in utero uirginis: que pre omni creatura feruentiorem ad me habuit caritatem. Hec igitur uirgo tantum diligebat et desiderabat me: quod non erat hora qua non quereret me affectans fieri ancillam meam. Ideo obtinuit ipsa uinum

electum. Qd quidem unu habuit tria.
Primo fortitudinē. qa absq contactu ho-
minis exiui. Secundo pulcherrimum colo-
rem: quia speciosus forma descendi a su-
mo celo pugnaturus. Tertio suauitatem
optimā inebriantem summa benedictio-
ne. Hoc igr unum quod sum ego ipe
ideo ingrediebar[?] uiscera uirginea: ut
ego deus inuisibilis fierem uisibilis
ut homo perditus liberaretur. Ego qp-
pe bene potuissem aliā formam assump-
sisse: sed nō fuisse iustitia in deo nisi
ut forma daretur pro forma: Natura
pro natura. Modus satisfactionis secu-
dum modum culpe. Quis autem sapiē-
tum credere aut extimare potuisse
qd ego deus omnipotens tantū me hu-
miliare uellem ut sumere saccum hu-
manitatis nisi illa inexcogitabilis caritas
mea fuisse. qua uisibiliter uolui conuer-
sari cum homine. Et quia uidi uirgine
tam feruenti caritate ardere. ideo uic-
ta est mea diuina seueritas. Et ostesa
caritas: ut mecum reconciliaretur hō.
Quid miraris. ego deus qui sum ipsa
caritas: et qui nihil odi eorum que feci
nō solum disposui dare homini dona
optima: Sed et me ipsum i pretium et
premium. ut omnes superbi diaboli co-
fundantur.

Item quomodo deitas mea omnia
concludit in se. Respondeo. Ego
deus spiritus sum qui dico et fac-
tum est. Qui precipio et omnia obediūt
mihi. Ego uere sum qui do omnibus
esse: et uiuere. Qui ante q facerem ce-
lum: et montes: et terram in me ipso su.
Qui supra omnia: et extra omnia sum.
Qui intra omnia sum: et i me sunt
omnia: et sine me est nihil. et qa
sps inuisibilis [?] spirat. et cum
uult omnia potest: et omnia scit:
omnibusq spiritib uelocior: et agilior
est: omnem hns uirtutū notitiam.
omniaq presentia: preterita: et fu-
tura prospiciens: Ideo sps meus .i.
deitas mea merito incomprehensibi-
lis est: omnia comprehendens.

Item Cur tanto tpe iacui in ue-
tre uirgineo? Respondeo. Ego
sum omnis nature conditor.
et unicuiq nature disposui debitū
modum: et tps et ordinē nascendi
Si igr ego conditor statim ut concep-
tus fui processissem ex utero fecissem
contra dispositionē naturalem: et tc
humanitatis mee assumptio fantasti-
ca fuisse. et nō uera. Ideo ergo uolui
esse ego tanto tpe in utero sicut
alij pueri: ut ea q bn fecerā nālem
dispositionē ordinando et i me
ipso adimplerem.

Item cur nō tante magnitudinis fui
statim tpe natiuitatis mee: sicut
i anno tricesimo Respondeo. Si hoc
fecissem omnes admirati fuissent
et timuissent: sequentes me plus ex
timore: et pp uisa miracula: q ex
caritate: et quomodo tunc impleta
fuissent dicta prophetarum: qui predi-
xerunt me puerum ponendum inter
animalia i presepio: adorandum a
regibus: et offerendum i templum.
psequendum ab inimicis. Ideo ad
ostendendum humanitatem meam
esse uerā: et dicta prophetarum i me

completa. Crescebā mēbris per īter-
ualla tempoꝝ: cui plenitudine sapiē-
tie tantus erā ī principio natiuita-
tis sicut ī fine.

Item adillud quod petis. Quare
circumcisus sum. Respondeo. Ego
qūis nō eram exorigine abrae: se-
cundum patrem: eram tamen secu-
dum matrē. licet sine peccato.
Itaq quia legē in deitate cōstitui:
& in humanitate legem sufferre
uolui: ne inimici calumniarent
me dicentes: me precepisse que
nolui adimplere.

Item cur baptiçari uolui. Respō-
deo. Omnis qui uiā nouā condere
uel incoare uoluerit: necesse est
ut ipē conditoꝛ: uel incohatoꝛ eiusdē
uie alios precedat. Itaq antiquo
populo data erat uia quedā car-
nalis. s. circūcisio in signū obedien-
tie. & purgationis future: que
ī psonis fidelibꝫ & legē seruantibꝫ:
ante q̄ ueniret ueritas promissa
scilicet ego dei filius operabatur
effectū quendā future gratie &
promissionis. Veniente uero ueritа-
te quia lex nō erat nisi q̄i uerba.
diffinitū est ī eternitate ut antiqua
uia retro cedere carens effectu
suo. Ergo ut ueritas apparere
& umbra retro cedere: uia q̄
facilioꝛ ad celum ostenderetur.
Ideo ego deus & homo sicut pecca-
to natus baptiçari uolui: pp humi-
litatē & alioꝝ exemplum: & ut ce-
lum credentibꝫ aperirem. Et ī huius
signū: cum ego ipē baptiçatus essē
tunc apertū fuit celum. Vox patris au-
dita est. Spiritus sanctus apparuit in
columbe specie. Et ego dei filius ostēsus
sum ī homine uō: ut omnes fideles sciat
& credāt: quod pr̄ fidelibꝫ baptizatis
aperit celum. Spiritus sanctus est cum
baptiçante. Virtus mee humanitatis
ī elemēto. Quamuis pris & mea: & sps
sancti una sit operatio: & una uoluntas.
Hic igr̄ ueniente ueritate. i. quando ueni
ī mundo ego qui ueritas sum: tunc statī
disparuit umbra: confracta est legis
testa: & apparuit nucleus. Cessit circū-
cisio: & confirmatus est ī me ipso bap-
tismus: quo paruulis & senibꝫ aperitur
celum. & filij ire fiunt filij gratie &
uite eterne.

Reuelatio quinta in libro questi-
onum: in qua xp̄s loquens spon-
se beate brigide instruit eam qd
nō sit sollicita circa curam diui-
tiaꝝ terrenaꝝ: et informat eam
de patientia habenda tempore
tribulationis: cum uirtute anni-
hilationis et humilitatis.

F ILIVS: DEI: LOQVI-
TVR: SPONSE: DI-
CENS: ACTENDE:
tibi diligentē. At illa respondit.
Quare? Cui dominus ait. Quia mun-
dus mittit adte quatuoꝛ seruos te uo-
lentes decipere. Primus est sollicitudo
diuitiaꝝ: huic cum uenerit responde.
Diuitie transitorie sunt de quibus tāto
maior reddenda est ratio. quo plus ha-
bundant: ideo nō curo de eis quia nō
sequuntur possessorem sed relinquunt.
Secundus seruus est amissio diuitiaꝝ

& dampnu reꝝ conceſſaꝝ: huic reſpo-
de ſic. Qui diuitiaſ dedit ipe & abſtu-
lit. ipe nouit quid mihi expedit. fiat
uoluntaſ eiuſ. // Tertius ſeruus eſt
tribulatio mundi huic ſic dicito. bene-
dictuſ ſiſ tu deuſ meus: qui me tribulaᷓi
pmittis: per tribulationes enim cognoſco
qd tua ſum: Quia ideo tribulari pmittiſ
in preſenti ut parcas i futuro. propterea
tribue mihi paciencia: & fortitudinem
ſuſtinendi: // Quartuſ ſeruuſ eſt deſ-
pectuſ & opprobria. huic reſponde tali.
Deuſ ſoluſ bonuſ eſt: & ipi debetur oīs
honor: ego autem que feci omnia opera
uilia: & mala: unde aut cur mihi
honor: que magiſ omni opprobrio digna
ſum: quia tota uita mea blaſſemauit
deū. Aut quid mihi pluſ uale honō
q opprobrium niſi qd excitat ſuperbiā
& minuit humilitatem: & obliuiſcitur
deus. Ideo ſit omniſ lauſ: & honor
deo. Propterea ſta conſtantē contra
ſeruoſ mundi: & dilige me deum
tuum toto corde.

Item apparuit i ehoſtiſ qui ſupra
in gradu ſuo dicenſ. O iudex gro
a te Cum deuſ ſis & homo: cur
nō oſtendiſti deitatē tuā ſicut & huma-
nitatē: & tunc omneſ credidiſſent tibi?

Item cur nō feciſti audiri
omnia uerba tua i unico puncto. & tūc
nō fuiſſet neceſſe ea p interualla tēpoꝝ
predicari?

Item cur nō feciſti oīa opa tua i una hora?

Item cur corpus tuū creſcebat p interual-
la tempoꝝ: & nō in uno puncto?

Item Cur appropinquante morte nō
oſtendiſti te in potencia deitatiſ tue?

Aut cur nō oſtendiſti ſeueritatem
tuā ſup inimicoſ tuos: quando dixi-
ſti conſumata ſunt omnia?

Reſpondet iudex o amice: Reſ-
pondeo tibi. & nō tibi. Tibi
aūt reſpondeo ut innoteſcat
aliis malitia cogitatuſ tui. Non aūt
reſpondeo tibi quia non ad profectū
tuum oſtenduntur iſta. Sed ad fu-
turoꝝ & preſentiū utilitatē: & caute-
lam. Non ~~intendas~~ itendis enim: mutare
pmacia tuā. Ideo nec tranſibis á
morte tua i uitā meā: quia in uita
tua odiſti uitā ueram. Veꝝ tamen
alij audita uita tua immo morte
tua tranſibunt: & uolabunt ad uitā
meā. Quia ſicut ſcriptū eſt. Omnia
ſanctiſ cooperabuntur in bonū. &
nihil ſine cauſa permittit deus.

// Reſpondeo ergo tibi nō ſicut qui
humano more loquuntur cum ſpi-
ritualia aguntur inter noſ: Sed ut
ea que cogitas & affectas p ſimili-
tudineſ exprimantur alijs. // Queriſ
ergo cur nō oſtendi ~~hum~~ deitatem
meā in aperto: ſicut & humanitatē.
Ratio eſt quia deitaſ ſpiritualiſ ē.
humanitas uero corporaliſ. Ac tamen
deitaſ & humanitaſ a principio cō-
iunctioniſ ſue inſeparabiles ſunt
& fuerunt & deitaſ increata eſt.
& omnia quecumq ſunt i ipa &
p ipam condita ſunt. & in ipſa ē
omniſ perfectio & pulchritudo: Si
ergo tanta pulchritudo & perfectio
oſtenderetur uiſibiliter luroſis ocu-
liſ quiſ ſuſtinere uidere. Aut
quis ipm materialem ſolem i claritate

sua valere aspicere: Aut que e nō deterrere uisis fulgoris. et sonitus tonitrui: quanto magis si dominus fulgorꝝ et omnium creator: si in claritate sua uideretur. Ideo duplici de causa nō est ī aperto ostensa deitas mea. Primo pp humani corporis debilitatē cuius substantia est terrea. Si enim corpus alicuius hominis uideret deitatem liquesceret sicut cera ante ignē: animaq tanta exultatione gauderet: quod corpus quasi cinis annihilaretur. Secundo pp diuinā bonitatē. et eius immutabilem stabilitatem. Si enim ego corporalibus oculis ostenderem meā deitatem: que est incomparabiliter fulgentior igne et sole: facerem contra me ipm qui dixi: non me uidebit homo et uiuet. Sed nec ipi prophete uiderunt me sicut sum in mea deitatis natura: quia etiam illi qui solūmodo audiebant uocē mee deitatis et uidebant montem fumigantē terrebantur: dicentes loquatur nobis moises et audiemus eum. Ideo ego deus misericors ut homo melius intelligeret me ostendi me illi ī quadā forma ei simili q uideri et sentiri posset scilicet in humanitate mea in qua deitas est. Sed tanq uelata ne homo a forma ei dissimili terreretur. Quia ego ī qtum deus, cum corporalis non sum nec corporaliter effigiatus. ideo in humanitate tollerabilius ab hominibus audiri poteram et uideri.

Item Cur omnia uerba mea nō sunt locutus in una hora: Respondeo sicut materialiter contrariū est corpori ut tantū cibi accipiat una hora quanto multis annis contentari posset: Sic contra dispositionē est diuinā: ut uerba mea: que sunt cibus anime: ī una hora omnia dicerentur: Sed sicut cibus corporis paulatim sumitur ut masticetur: et masticatus ad interiorā trahiciatur. Sic uerba mea nō una hora sed p interualla temporꝝ dicenda erāt iuxta intelligentiā proficientium: ut esurientes haberent unde saturarētur. et satiati ad altiora excitarētur.

Item Cur nō omnia opera mea feci in uno puncto. Respondeo. Illorꝝ qui me in carne uidebāt quidam erant qui mihi crediderunt Quidam uero non credebāt. ideo his q credebant: necesse erat ut p interualla temporꝝ erudirentur uerbis. et quandoq excitarentur exemplis: et operibus confirmarentur. Qui uero nō crediderunt iustū fuit: ut affectum malitie sue ostenderet. et qtum mea diuina iustitia pmittere tolleraretur. Si ergo omnia opera mea fecissem ī uno puncto: omnes secuti me fuisset timore magis q caritate. Et quomodo tunc misterium redemptionis humane fuisset impletū. Sicut ergo ī primordiis creationis mundi omnia distinctis horis et modis patrata st. qūis omnia facienda erant tunc sine uicissitudine simul ī prescientia deitatis mee. Sic et ī humanitate mea omnia erat rationabiliter et distincte

faciẽda ad omniũ ſalutem: & eru-
ditionem.

I Tem Cur corpus meũ ꝑ numeꝝ
annoꝝ creuit: & nõ in uno pun-
cto. reſpondeo. Spiritus ſanctuſ
q̃ eſt eternaliter ĩ prẽ. & ĩ me filio
oſtendit prophetiſ. que ego ĩ carne ue-
turuſ facturuſ eſſem & paſſuruſ. Ideo
placuit deitati ut tale corpuſ aſſume-
rem ĩ quo laborare poſſem a mane
uſq; ad ueſperam. & ab anno ĩ annũ
uſq; ad finem mortiſ. Ergo ne uerba
prophetaꝝ uiderentur inania: ideo ego
filiuſ dei corpus aſſumpſi ſimile Ade
abſq; peccato. in quo ſimilis eſſem eiſ
quos redempturuſ eram ut ꝑ caritatem
meã ego homo auerſus reduceretur:
mortuuſ ſuſcitaretur: & uendituſ redi-
meretur.

I Tem cur omnibuſ non oſtendidi
potentiã deitatis mee: & q̃d erã
uere deus: quando dixi ĩ cruce
cõſumatũ eſt. Reſpondeo. Omnia q-
cunque ſcripta erant de me oportebat
q̃d adimplerentur. & ideo ego omnia
illa compleui uſq; ad ultimum punctũ.
Sed quia etiam multa predicta erat
de reſurrectione: & aſcenſione mea:
ideo neceſſe erat ut etiam illa habe-
rent effectum. Si ergo ĩ morte mea
oſtenſa fuiſſet potentia deitatis mee
quiſ fuiſſet auſus me deponere d̃ cru-
ce: & ſepellire? Deniq; pro minimo
mihi fuiſſet deſcendiſſe de cruce &
ſtrauiſſe crucifixoreſ. Quomodo ergo
tunc impleta fuiſſet prophetia. Aũt
ubi tunc uirtuſ patientie mee. // Q̃d
& ſi deſcendiſſem de cruce: Numquid
omneſ tunc credidiſſent. Numquid
nõ dixiſſent me feciſſe arte mali-
gna. Nam ſi indignabantur quia
ſuſcitaui mortuos: ſanaui infirmos.
maiora dixiſſent ſi deſcendiſſem
d̃ cruce. & ideo ut ſolueretur cap-
tiuuſ ego liber captuſ ſum. & ut no-
centes ſaluarentur ego innocenſ ſteti
ſtabiliter ĩ cruce: & ꝑ ſtabilitatem
meã omnia inſtabilia ſtabiliui: &
infirma confirmaui.

Reuelatio viª. in libro queſtio-
num in qua xp̃s loquens ſpon-
ſe ſue Brigide inſtruit eam
dicens q̃d in uita ſpirituali: la-
bore: et uigoroſã perſeuerantia
et acquieſcere cum humilitate
conſilio ſenioris: reſiſtendo
uiriliter tentationib;: acquiri-
tur requies mentis: et eterna
gloria: et ponit exemplum de
Iacob qui ſeruiuit pro rachel.
Nam dicit: Q̃d quibuſdam
ueniunt fortiſſime tentatio-
nes in principio conuerſionis
ad uitam ſpiritualem. Qui-
buſdam ueniunt in medio tẽ-
pore uite ſpiritualis: et circa
finem: et ideo timendũ: et cũ
humilitate in uirtutib; et la-
bore uſq; ad finem perſeuerã-
dum eſt.

F ILIVS: LOQVITVR:
SCRIPTVM: EST:
Q̃d iacob ſeruiuit pro Ra-
chel: & uidebantur ſibi dies
pauci pre amoriſ magnitudine q̃r
magnitudo amoris laboões alleuiabat.

Verum cum Iacob credebat se assequi desiderabile suum circumuentus est: Nec tamen adhuc a labore destitit: quia amor de difficultate non causatur donec assequitur quod optat. Sic est et in spiritualibus multi enim ut obtineant celestia laborant uiriliter orationibus: et piis laboribus. Sed cum ad contemplationis quiete pertingere credunt inuoluuntur tentationibus: accrescunt tribulationes: et ubi se quasi perfectos arbitrantur: inueniunt se ex toto imperfectos. Nec mirum quia tentationes sunt que hominem probant et purgant ac perficiunt. Ideo quibusdam accrescunt tentationes in principiis conuersionis sue ad uitam spiritualem: et hi tales perfectius in fine solidantur. Alii grauius tentantur in medio et circa finem: et hi sollicite de se ipsis aduertant: et numquam de se presumant. Sed eo fortius laborent sicut dixit laban: Consuetudo inquit est prius sororem maiorem accipere: quasi diceret: Prius exerce laborem: et post habebis requiem optatam. Ideo filia non mireris: si etiam in senectute accrescunt tentationes: quia sicut licet uiuere: ita etiam possibile est tentari. Dyabolus enim numquam dormit: quia tentatio occasio est perfectionis ut homo non presumat. Ecce ostendo tibi exemplum de duobus: Vnus in principio sue conuersionis tentatus est et perstitit et profecit: et assecutus est quod quesiuit. Alius in senectute sua expertus est grauiores tentationes: quas parum nouit in iuuentute: quibus sic inuolutus est ut omnium priorum quasi obliuisceretur. Verum quia stetit consilio: et a labore non destitit licet frigidus factus et tepidus. ideo peruenit ad optata: et ad requiem mentis cognoscens in se ipso quod iudicia dei occulta sunt et iusta. et nisi fuissent ille temptationes difficulter peruenisset ad eternam salutem.

Item apparuit Religiosus quidam super in gradu suo stans et dicens. O. iudex quero a te cur magis nasci uoluisti de uirgine quam de alia muliere non uirgine?

Item Cur non ostendisti uisibili signo quod ipsa erat mater et uirgo pura.

Item cur in tantum occultasti natiuitatem tuam quod quibusdam paucissimis innotuit.

Item cur fugisti in egiptum pro herode et cur innocentes pueros occidi permisisti?

Item Cur permittis te blasfemari et falsa preualere ueritati?

Respondit iudex o Amice ideo magis de uirgine nasci uolui quam de femina non uirgine: quia mihi deo mundissimo omnia decent mundissima. Nam natura hominis quamdiu stetit in ordine creationis sue nihil habuit deforme: preuaricato uero mandato: accessit statim quoddam erubescibile: sicut contigit hominibus peccantibus contra dominum suum temporalem: qui etiam de membris quibus peccauerunt erubescunt. Accedente itaque erubescentia preuaricationis

mox auctus est motus inordinatus. & maxime in illo membro: qd ad maiore fructu institutu fuit. Qui tamen motus ne inanis esse a fructu: dei bonitate conuersus fuit in bonum. & p diuini mandati institutione: concessum est opus commistionis carnalis unde natura fructificare. Vez quia gloriosius est se supra mandatum extendere adiciendo ex caritate qualecunq bonum quis poterit. ideo placuit deo illud magis ad opus suum eligere: qd ad maiore munditiam & caritatem tendebat. & hoc est uirginitas: quia uirtuosius & magnificencius est in igne tribulationis esse et non ardere: q sine igne esse & tamen uelle coronari. Nunc aut quia uirginitas est queda semita pulcherrima ad celum: coniugiu uero est quasi uia. ideo me decuit deum mundissimum i uirgine mundissima quiescere. Vt sicut primus homo factus est d terra: que quodamodo erat uirgo: quia nondum polluta sanguine. Et quia Adam & Eua peccauerunt in sanitate nature: sic & ego deus uolui recipi i mundissimo receptaculo. Vt p bonitate meam oia reformarentur.

Item Cur no ostendi apertis signis qd uir mea erat mater & uirgo: Respondeo. Omnia misteria incarnationis mee insinuaui prophetis ut tanto firmius crederentur qto longius fuerunt predicta. & qd uero mater mea uere ante partum & post erat uirgo sufficiebat testimonium ioseph: Qui custos & testis uirginitatis eius extitit. Cuius pudicitia etia si euidentiori miraculo ostensa fuisse: nullatenus tamen diffidentium malitia destitisse a blasfemia q diffidunt uirgine concepisse de deitatis potentia: Non attendentes qd hoc mihi deo est facilius q solem penetrare uitrum. Vez etiam iustitia deitatis mee fuit ut misterium incarnationis diuine absconderetur diabolo & hominib tempore gratie reuelandum. Nunc autem dico qd mater mea uere est mater et uirgo. ut sicut i plasmatione ade & eue mirabilis erat potentia deitatis: & in cohabitatione eoz delectabilis honestas: sic i accessione deitatis mee ad uirgine mirabilis erat bonitas: Quia incomprehensibilis diuinitas mea descendit in uas conclusum absq sui uiolatione. Fuit quoq ibi delectabilis cohabitatio mihi qa ego deus includebar humanitate qui ubiq eram deitate. Admirabilis & fuit ibi potentia: quia ego deus incorporalis egrediebar de utero corporali salua uirginitate. Ergo quia homo erat difficilis ad credendum: mater uero est totius humilitatis amica: ideo placuit mihi ad tempus pulchritudinem & pfectionem eius ascondere. Vt & mater hre aliquod meritu quo perfectius coronaretur. & ego deus glorificarer amplius in tpe illo i quo promissa implere uellem bonis in meritum: malis

autem ĩ retributionem.

I Tem Cur non oſtendi homini-
biſ natiuitatē meā. Reſpon-
deo. Licet dyabolus amiſerit
dignitatē conditioniſ prime: nō
tamen amiſit ſcientiā que ei eſt
ad probationē bonoꝝ. et cōfuſio-
nem propriam: Vt ergo huma-
nitas mea creſceret: et ad prefi-
nitum tp̄us ueniret: ideo abſcō-
dendum erat miſteriū pietatiſ
mee dyabolo quia occultuſ uenir̄
nolui ad debellandum dyabolū.
et deſpectus eſſe ſtatui propter
arrogantiā hominū deprimendā.
// Ipī quippe magiſtri legiſ quē
in libriſ ſuiſ legebant deſpexe-
runt: quia ueni humiliſ: et quia
ſuperbi erant noluerunt audire
iuſtitiam ueram: que ex fide
redemptioniſ mee eſt. ideo con-
fundentur cum uenerit filiuſ
ꝑditioniſ in ſuperbia ſua: Si uō
ueniſſem potentiſſimuſ et honora-
biliſſimus: quomodo time humi-
litatiſ fuiſſet ſuperbus. Aut nūc
ſuperbus ingrederetur celum: ne-
quaꝗ̄. Veni ergo humiliſ ut homo
addiſceret humilitatem. et abſcō-
di me a ſuperbis quia nec me-
am diuinam iuſtitiam: nec ſe
ipſos intelligere uoluerunt.

I Tem quare fugi in egyptum
Reſpondeo. Ante preua-
ricationem mandati: unica
uia erat ad celum lata et lucida.
Lata ſ. ĩ uirtutū habundantia:
lucida ĩ ſapientia diuina. et obe-
dientia bone uoluntatiſ. Tranſmutata
ergo uoluntate: incoate ſunt due
uie: Vna ducebat ad celum: alia
abducebat. Obedientia duxit ad ce-
lum inobedientia ſeduxit. Quia ergo
ĩ hominiſ arbitrio erat electio boni
et mali: ſ. obedire: et nō obedire.
Ideo peccauit quia aliter uoluit q̃
ego deus uolui eum uelle. Vt ergo
homo ſaluaretur iuſtum et dignū
fuit ut aliquiſ talis ueniret qui
et redimeret. qui et obedientiam
perfectā hr̄et et innocentiam.
et in quo qui uellent poſſent oſten-
dere caritatē. et qui uellent malitiā.
// Sed ad redimendum homines nō
debuit mitti angeluſ: quia ego de-
us gloriā meam alteri nō tribuo
Nec inuentuſ eſt homo qui pro ſe
ipō poſſet placere alꝭ placere
me: et minuſ pro aliſ. ideo ego
deuſ ſoluſ iuſtus ueni iuſtificare
omneſ. // Qđ autem ego fugi in
egyptum in hoc infirmitas humani-
tatiſ mee oſtenſa eſt: et prophetia
completa eſt: exemplum etiam dedi
futuriſ. quia quandoq; perſecutio
declinanda eſt: ꝑꝑ maiorem futurā
gloriā dei. // Quod uero non inue-
niebar a perſequentibꝫ. Conſilium
deitatiſ mee preualuit humano: qꝛ
pugnare ꝯ deum nō eſt facile.
// Qđ uero infantes occiſi ſunt.
ſignum paſſioniſ mee future erat.
et miſterium uocandoꝝ: et carita-
tiſ diuine. Quia licet ipī infantes
non perhibuerint mihi teſtimoniū
uoce: et ore: perhibuerunt tamen

morte sicut congruebat infantie mee. Quia preuisum erat ut etiam sanguine innocentum laus dei perficeretur. Nam licet malitia iniustorum eos iniuste afflixerit: mea permissio tamen diuina semper iusta et benigna eos non nisi iuste exposuit: ad ostendendam malitiam hominum: et deitatis mee incomprehensibile consilium et pietatem ergo ubi in pueris efferbuit iniusta malitia ibi iuste superabundauit meritum et gratia. et ubi lingue defuit confessio et etas ibi sanguis effusus accumulabat perfectissimum bonum.

[I]tem cur permitto me blasfemari.

Respondeo. Scriptum est quod cum dauid rex declinaret persecutionem filij quidam in uia maledixit ei quem serui eius uolentes occidere: prohibuit eos dauid duplici de causa. Primo quia spem habuit reuersionis. Secundo quia considerauit propriam infirmitatem: et peccatum et fatuitatem maledicentis: deinde insuper patientiam et bonitatem. Ego sum dauid in figura. homo quippe persequitur me tanquam seruus dominum per mala opera sua. eiciendo me de regno meo. id est de anima quam ego creaui que meum regnum est. Denique reprehendit me tanquam iniustum in iudicio: blasfemat etiam me quia patiens sum. // Verum quia mitis sum suffero insipientiam eorum: et quia iudex sum expecto conuersionem eorum usque ad ultimum punctum. Demum quia homo credit magis falsitati quam ueritati: diligens plus mundum quam me deum suum. ideo non mirum si malus tollerat in malitia sua: quia nec uult inquirere ueritatem: nec resipiscere de malo suo.

Reuelatio .vij.a in libro questionum in qua xps loquens sponse sue beate brigide laudat frequentationem confessionis ne homo amittat gratiam dei quam habet.

[F]ILIUS: LOQUITUR: Ubi ignis est in domo necesse est foramen: quo exeat fumus ut inhabitator ex calore gaudeat. Sic quicumque spiritum et gratiam meam diuinam tenere desiderat utile est sibi uti confessione continua: per quam egrediatur peccati fumus. Quia licet spiritus meus diuinus in se ipso immutabilis sit: tamen a corde illo se citius subtrahit: quod humilitatis confessio non custodit.

Reuelatio viij.a in libro questionum in qua xps loquitur sponse dicens: Quod homines qui delectantur in carnalibus: et terrenis delitiis: desideria celestia et caritatem ac memoriam passionis eius: et eterni iudicij negligentes: istorum oratio est quasi sonus collisorum lapidum: et proicientur a conspectu dei abhominabiliter tanquam abortiuus: et inmundus pannus menstruate.

[Q]UE: CANTABAT Eripe me domine a uiro iniquo. hec uox est in auribus meis quasi sonus duorum

lapidum colliſorum. Eius quippe
vox quaſi cum trib; uocib; clama
bat ad me. Prima dicit ego uolo
hr̄e uoluntatē meā ī manu mea.
dormire & ſurgere & loqui pla-
centia. Dabo nature quod ap-
petit. pecuniā deſidero ī burſa.
molletiam ueſtium ī dorſo. cum
hec & alia habuero reputo felici-
ora iſta omnib; alijs donis: et
uirtutib; ſpiritualib; anime. Se-
cunda uox eius eſt iſta: mors
nō eſt nimis dura. iudicium
nō eſt ita ſeuerum: ut ſcribitur.
minantur duriora pp cautelā.
dantur minora pp miſericordiā.
ideo ſi habuero uoluntatem meam
ī preſenti: anima tranſeat in fu-
tura ſicut pōt. Tertia uox eſt
iſta. Deus non redemiſſet homi-
nem niſi uellet ei dare celeſtia
nec fuiſſet paſſus niſi reducere
uellet nos in patriam. Aut qr
paſſus eſt: Aut quis compulit eū
pati. Nempe celeſtia non intelligo
niſi ex auditu. Et utrum credendū
ſit ſcripturis neſcio. Cum ſi hr̄e
poſſem uoluntatem meā hoc reci-
perē pro celeſti regno. ecce talis
eſt eius uoluntas. Ideo qr ſonus
lapidum eſt uox eius in auribus
meis. Sed o. Amice reſpondeo
tibi ad uocem ~~tuā~~ primam: Vita tua nō
tendit ad celum: nec paſſio cari-
tatis mee ſapit tibi: ideo apertus
eſt tibi infernus: & quia diligis
infima & terrena ideo uades ad
inferiora. Ad ſecundam uo-
cē reſpondeo tibi. Fili mors erit tibi
dura. iudiciū intollerabile: et fuga
impoſſibilis niſi te emendes. Ad
tertiam uocē dico tibi frater. Omnia
opera mea ex caritate feci: ut tu
eſſes mihi ſimilis: & aduerſus redi-
res ad me. Nunc aūt opera mea ſt
mortua in te: uerba mea onerosa &
ī uia mea neglecta. ideo reſtat tibi
ſupplicium & ſocietas dēmonum: quia
uertis ad me dorſum: calcas ſub pedi-
b; tuis ſigna humilitatis mee: et nō
attēdis qualis in cruce ſteti ante te.
& pro te. Ego quippe tripliciter
ſteti pro te. Primo ſicut homo cuius
oculum cultellus penetraret. Secundo
ſicut homo cuius cor gladio perfora-
retur. Tertio ſicut homo cuius om̄ia
membra pre dolore inſtantis tribula-
tionis contremiſcerent. Paſſio quippe
mea amarior mihi erat q̄ punctura
oculo: attn̄ eā ex caritate patiebar.
Dolor quoq; matris mee plus mouit
cor meum q̄ proprius. attn̄ eū ſuſti-
nebā. Omnia & interiora mea et
exteriora diu ex inſtanti paſſione et
dolore tremuerunt: nō tamen dimiſi
nec receſſi. Sic igr̄ ſteti ante te: ſed
tu omnia obliuiſceris & negligis & cōte-
mnis. ideo ſicut abortiuū: & pannus me-
ſtruate proicieris.

Item apparuit ī gradu ſuo Religio-
ſus q̄ ſupra dicens: O iudex quero
a te: cur ab alijs citius ſubtrahitur
grā tua: & alij diu tollerantur ī mali-
tia ſua?

Item cur alijs intelligentiā & īgenium
das īcomparabiliter docile: Alij ſunt

ſicut aſini ſine intellectu.
Item cur aliqui nimis indurātur: alij con-
ſolatione mirabili gratulantur.
Item cur alijs ī iuuentute tribuītur gra
alij ī ſenectute priuantur ea?
Item cur alij tribulantur ultra modum
alij ſunt quaſi ſecuri a tribulatione.
Item cur unus uocatur ī principio: Alius
circa finem.
Item cur malis datur maiō proſperitas
ī mundo q̄ bonis?
R Eſpondet iudex Amice: Omnia
opera mea ab initio ſunt ī pre-
ſcientia mea: et omnia q̄cumq;
fcā ſunt ad ſolatiū hominis facta atq;
creata ſunt. Verum quia homo prefert
uoluntatē propriā uoluntati mee: ideo
ex iuſtitia mea auferimtū ei bona ſibi
data gratuite: ut ſciat homo omnia
rationabilia et iuſta apud deū. Et qa
multi ingrati ſunt gratie mee: et tanto
indeuotiores fiunt: quo plus multiplicā-
tur eis bona: atq; dona: propterea au-
feruntur ab illis citius dona: ut conſi-
lium deitatis mee manifeſtetur celerius.
et ne homo in maius iudiciū ſuum
grā mea abutatur.
Item cur ī malitia aliquí diu tolleran-
tur: rō eſt: Quia multi inter mala
ſua hn̄t aliquid tollerabile. nā aut
proficiunt alijs: aut cautela ſunt alijs.
Sicut ſaul cum argueretur a ſamuele
modicum uidebatur ī conſpectu hominū
erraſſe atq; peccaſſe. Sed dauid plus.
Attamen inſtante probatione Saul
inobediens receſſit a me deo ſuo: et
conſuluit phitoniſſā. Dauid uero ī tenta-
tione factus eſt fidelior: ſubſtinens
patienter illata. et reputans accidē-
tia ſibi pro peccatis ſuis. In hoc igr
qd ego patienter ſubſtinui ſaulem
demonſtratur ingratitudo ſaulis.
et patientia deitatis mee. Qd uero
dauid electus eſt oſtenditur pre-
ſcientia mea: et humilitas futura
dauid: et contritio eius.
Item cur aliquib; grā aufertur
ī ſenectute: Reſpondeo: omnib;
datur grā ad hoc ut ab omnibus
diligatur dator grē. ergo quia
multi ſunt circa finē ingrati mee
grē diuine ſicut ſalomon: ideo
iuſtum eſt ut auferatur ī fine: qd
non cuſtodiebatur ſollicite ante
finē. Nam donum et diuina grā
mea aufertur quandoq; propter
neglıgentiā accipientis: quia non
attendit: qualia accepit: et que
reddere. Quandoq; pp̄ cautelā
alioꝝ ut unuſquiſq; ſtans ī gratia
ſemꝑ metuat. et de caſu aliorum
timeat: quia etiā ſapientes ceci-
derunt ex negligentia: et etiam
qui amici mei uidebantur: per
ingratitudinē ſupplantati ſunt.
Item cur aliquibus
maior eſt tribulatio. Reſpondeo
Ego ſum omniū conditor: ideo
nulla tribulatio uenit ſine permiſſiōe
mea: ſicut ſcriptū eſt: Ego ſum
deus creans malum .i. permittens
tribulationē: quia nec tribulatio
accidit gentib; ſine me: et ſine
rationabili cauſa: Nam prophete
mei et predixerunt multa de ad-
uerſitatibus gentilium: ut erudiretū

flagellis negligentes et abutentes
ratione. et ut ego deus omnia p-
mittens [illegible] [illegible] et glorifi-
care ab omni natione. Si igitur
ego deus nō parco paganis a fla-
gellis: minus parcam iis qui copio
ſius de dulcedine diuine gratie
mee guſtauerint. // Quod ergo
tribulatio aliis ē minor: aliis ma-
ior: hoc ideo eſt ut homines auerta-
tur a peccato et ut tribulati ī preſen-
consolationē obtineat in futuro.
Quia omnes q iudicantur: et q ſe
ipos iudicant ī hoc ſeculo non ue-
niunt ī futurum iudicium ſicut ſcrip-
tum ē. Tranſibunt ꝺ morte ī uita.
// Quod et aliqui ſupportantur a fla-
gello: hoc ideo eſt. ne flagellati mu̅-
murando incurrat in iudiciū gra-
uius: quia multi ſunt q nō merent̂
ī preſenti flagellari. Qui etiā ſunt
q in hac uita nec corporali nec ſpi-
rituali moleſtia grauantū: q ita
ſecuri ſunt quaſi deus non ſit.
Aut quaſi pp iuſtitie opera eorum
deus parcat eis. Quibꝫ et formi-
dandum uehementer eſt. et dolen-
dum ne ego deus parcens eis in
preſenti: et improuiſus aduenia
et nō compunctos durius damnē.
// Quidam et ſunt qui hn̄tes ſanita-
tem carnis tribulantur ī anima
de cōtemptu dei. Alii uero nec
gaudent ſanitate corporis nec
consolatione interna animi: et tn̄
ſtant pro poſſe ſuo ī ſeruitio et
honore meo. Quidam et ab utero
matris uſq; ad finē affliguntur ī-

firmitatibꝫ. Quorum animū tribulatões
ita modero ego eorum deus: ut nihil
fiat ſine cauſa et remuneratione.
Quia multorum oculi aperiūtū in tribu-
latione: q ante tentationes dormitabat.
| Tem Cur aliqui
hn̄t maiorē intelligētia: Reſpon-
deo. Nihil prodeſt anime ad eternā
ſalutē quātā quis habundauerit ſapie-
tia: niſi et fulgeat bona uita. Immo
utilius ē hr̄e minorē ſciam: et meliorē
uitā. propterea unicuiq; moderata ē rō
per quam ſi pie uixerit obtinere poteſt
celum. Verumtamen rō ī multis ē diſſimi-
lis iux naturalem et ſpiritualē diſpoſitoem.
Nam ſicut hō ꝑ diuinū feruorem et
uirtutes proficit ī uirtutū ꝑfectionem
Sic et ꝑ uoluntatē malā: et nature
malam diſpoſitionē et prauā educa-
tionem homo defluit in uanitates.
multotienſq; natura patitur defectū
qn̄ ꝯ naturā conatur et peccatur.
// Ergo nō ſine cauſa ē q rō ī aliqui-
bus eſt magna licet inutilis: ſicut
ī illis q ſcientiā hn̄t ſed nō uitam. in
aliis uero ē minor ſciā ſed melior.
uſus. In qbꝫdā uero concordat et rō
et uita. Sed eꝗ in aliis nec rō nec
uita. // Hec igr̄ uarietas prouenit
qnq; ex ordinata mea diuina per-
miſſione: aut ad utilitatē hominum
aut ad humiliationē eorum et eruditio
nem. Quandoq; pp ingratitudinē et
tentationē: quandoq; pp nature ꝺ-
fectum et latentia peccata. Prouenit
et qnq; pp occaſionem uitandā ma-
ioris peccati. Et quia nā nō eſt ap-
tior ad maiora percipienda. omnis

ergo qui gratiam intellectus habet timeat
ne gravius ſi negligens fuerit inde iu-
dicetur. Ille vero qui non habet intellectum
et ingenium gaudeat: et de modico quod
habet quantum pot operetur. Quia a mul-
tis occaſionibus peccati eſt liberatus.
Nam petrus apoſtolus in iuventute obli-
vioſus erat. ioannes idiota: qui in ſenec-
tute apprehenderunt veram ſapientiam
quia principium ſapientie queſiverunt.
Salomon vero iuvenis erat docilis: et
Ariſtotiles ſubtilis: qui non apprehende-
runt initium ſapientie: quia nec glorifica-
verunt ſcientie datorem: ut debuerunt: nec
imitati ſunt que ſciverunt et docuerunt.
nec ſibi ſed aliis didicerunt. Sed et
balaam habuit ſciam quam non imitatus
eſt ideo aſina corripuit eius inſipien-
tiam. et daniel iuvenis iudicabat ſeniores.
Quia litteratura non placet mihi ſine
vita bona: ideo neceſſe est: ut qui abutun-
tur ratione corrigantur. Quia ego omnium
deus et dominus do ſcientiam hominibus: et
ego corrigo ſapientes et inſipientes.
I Tem Cur aliqui indurantur: Reſ-
pondeo. Quod pharao induratus
erat: culpa ſua erat non mea quia
noluit conformare ſe divine voluntati
mee: Nam induratio nihil aliud eſt
niſi ſubtractio mee gratie divine que
ideo ſubtrahitur: quia homo illud non
tribuit mihi deo: quod habet liberum ſe pro-
pria voluntate. Sicut per exemplum intel-
ligere poteris. Homo erat poſſidens
duos agros: quorum alter incultus manes
alter certis temporibus fructificabat: cui
dixit amicus ſuus: Miror inquit cum
ſis ſapiens et dives cur agros tuos
diligentius non excolis. Aut cur non
tradis aliis excolendos. Reſpondit
ille. Alter agrorum quantacumque dili-
gentia exhibuero: nihil producit
niſi herbas peximas: quas beſtie
nocive occupant et deturpant locum.
Cui ſi adhibuero pinguedinem tantum
laſciviendo inſoleſcit: quod etiam ſi mo-
dicum frumenti produxerit plures
aſcendunt zizanie: quas dedignor
colligere: quia frumentum non deſidero
niſi purum. Ergo conſultius eſt
agrum talem dimittere incultum quia
tunc beſtie non occupant locum: nec
beſtie occultant ſe in herbis. et ſi ali-
que herbe amare pululant utile est
pro ovibus: quia guſtatis illis diſcunt
ſuavia non faſtidire. Alter vero
ager ſecundum temperiem temporum
diſpoſitus est. cuius quedam pars est
petroſa et indiget pinguedine. alia
humida indigens calore: alia ſicca
indigens humore. ideo ſecundum
qualitatem agri opus meum volo tem-
perare. Ego itaque deus ſimilis ſum
homini iſti. Primus autem ager eſt
motio libere voluntatis data homini
quam magis movet contra me quam pro me.
Qui etiam ſi aliqua placita mihi fe-
cerit in pluribus tamen provocat me
quia voluntas hominis et mea non
concordat. Sic et pharao fecit qui
cum ex certis ſignis cognoſceret po-
tentiam meam: nihilominus firmavit
mentem ſuam contra me ſtandi in malitia
ſua. ideo expertus est iuſtitiam meam
quia qui non bene utitur minimis in-
iuſtum eſt ut maximis non glorietur.

Alter uero ager est obedientia bone mentis et abiectio uoluntatis proprie. talis mens si est arida in deuotione expectare debet pluuiam mee gratie diuine. Si est petrosa per impatientiam et obdurationem equanimiter sustineat purgationem et correctionem. Si est humida per carnis lasciuiam amplectatur abstinentiam. et sit sicut animal paratum ad uoluntatem possessoris: quia de tali mente ego deus multum glorior. Ergo quod aliqui indurantur hoc facit uoluntas hominis mihi gratia: quia licet ego omnes uelim esse saluos tamen non perficitur nisi homo personaliter cooperatus fuerit conformando omnem uoluntatem suam uoluntati mee. Quod uero non omnibus datur equalis processus et gratia. hoc est occultum iudicium meum qui scio et modero unicuique quid ei expediat et debetur. Qui et restringo conatum hominis ne profundius cadat. nam multi habent talentum gratie quam operari sufficerent sed renuunt. Alii abstinent a peccato timore supplicii: et quia facultatem peccandi non habent: ut quia peccatum non delectat eos. ideo aliquibus non tribuuntur dona maiora. quia ego qui noui solus mentes hominum scio distribuere dona mea.

Item cur mali plus quandoque prosperantur in mundo quam boni: Respondeo. Hoc est inditium magne patientie et caritatis mee: et probatio iustorum: Nam si solis amicis meis darem temporalia bona desperarent mali: et superbirent boni. Sed ideo dantur omnibus bona temporalia ut ego deus omnium dator et creator diligar ab omnibus. et cur cum boni superbiunt per malos erudiantur ad iustitiam. intelligant etiam omnes quod temporalia non sunt diligenda: nec mihi deo preponenda. Sed habenda ad solam substentationem. et sint ad seruitium meum tanto feruentiores: quo homines in temporalibus inueniunt aliquid stabilitatis.

Item cur unus uocatur in principio. alter circa finem. Respondeo. Ego sum quasi mater quam uides in filiis spem uite: aliis dat fortiora. aliis leuiora. His uero de quibus non est spes et compatitur et facit quemadmodum potest. Sed si filii ex medicamento matris fiunt deteriores: quid necesse est tunc laborare. Sic ego facio homini: cuius uoluntas preuidetur feruentior: et humilitas et stabilitas constantior: huic accedit gratia in principio et subsequitur in fine. Qui uero inter mala sua et conatur et afficitur ut melior fiat: hic meretur uocari circa finem. Qui uero ingratus est non meretur admitti ad ubera matris.

Reuelatio VIII in libro questionum in qua xps loquens sponse sue brigide ostendit ei qualiter de domo mundi et uitiorum est iam erepta et liberata. et quod iam est deducta ad habitandum in mansione spiritus sancti: et ideo monet eam quod conformet se cum eodem spiritu perseuerando semper munda humilis et deuota.

FILIUS LOQUITUR. TU ES ILLA QUE IN PAUPERE DOMO NUTRITA in societate magnorum uenisti. Quippe in domo paupere tria sunt. scilicet parietes maculosi: fumus nociuus: et fuligo replens. Sed tu es ducta in domum ubi pulchritudo est sine macula: calor sine fumo. Sua-

uitaſ ſine faſtidio replens. Domuſ ſuo pa-
uper eſt mundus cuius parieteſ eſt ſupbia:
obliuio dei: abundantia peccati. inconſide-
ratio futuroꝝ: hi parietes maculāt quia
opa praua adnihilāt: et abſcondunt ab hoīe
faciem dei. „ Fumus uero amō eſt mū-
di. hic nocet oculis qa intellectū aīe
obfuſcat et facit eā in ſtip uacuis ſollicitāi.
„ Fuligo uō uoluptas ē: quia et ſi delectat
ad tps nunq̄ tn̄ ſatiat nec replet bonitate
eterna. „ Ab his igr̄ tu es abſtracta
et ducta eſ ī maſione ſps ſancti: qui ē
īmt et ego ī eo. Qui et concludit te ī ſe.
ipē quippe mundiſſimus ē et formoſiſſi-
mus / ſtabiliſſimus q̄: quia omnia ſubſten-
tat. ergo conforma te habitatori domus
manendo munda: humilis: et deuota.

Item apparuit Religioſus
ille qui prius ī gradu ſuo dicens.
O iudex quero á te cur animalia
patiuntū incommoda. cum nō habebunt
eternā uitā: nec utuntur ratione?
Item Cur naſcuntur oīa cum dolore: cum
ī omniū natiuitate nō ſit peccatū?
Item cur infans portat peccatum pr̄is cū
non nouit peccare?
Item Cur hoc contingit frequētius quod
non preuidetur?
Item cur moritū malus boā morte: ſicut
iuſtus. et iuſtus qnq; mala morte ſicut
iniuſtus?
Reſpondet iudex. Amice licet in-
quiſitio tua nō ſit ex caritate in
reſpondeo tibi ad aliorꝝ caritatē.
Queris cur aīe patiuntū infirmitates.
hoc ideo ē: quia in eis ſicut ī ceteris oīa
ſunt ⁊ ordinata. Nam ego ſum omniū
naturaꝝ conditō: et dedi unicuiq; nē

temperamentū ſuū et ordinē in quo
unumquodq; moueretur et uiuere.
Verū poſtq̄ homo pp̄ quē omnia
facta ſunt. dilectori ſuo. i. mihi deo
ſuo ſe oppoſuit: ceperunt et omnia
alia inordinationem ſuā ſuſcipere.
et omnia quecunq; ei reuereri debere.
ceperunt ſe ei opponere et aduerſāi.
Propterea ex huius ī ordinationiſ ui-
tio ſicut homini: ſic et aīalib; pluria
contingunt moleſta et aduerſa. Ceteꝝ
aīalia etiā quandoq; patiuntū pp̄
ītemperātiam nature ſue. Quandoq;
pp̄ mitigationē feritatis ſue et pur-
gationem ipius nature. Quandoq;
pp̄ peccatá hominū: ut cum illa
plangantū et ſubtrahuntur q̄ diligit
homo: attendat ſpe homo quanta pena
dignuſ ſit: q̄ maiore utitur ratione.
Et enim niſi exigeret peccata homi-
nū nō ita ſingulariter animalia
q̄ ad manum hominiſ ſunt affligē-
rentur. ſed nec ipa ſine magna
iuſtitia patiuntur. nā aut erit eiſ
ad celeriorē uite finē: aut ad minorē
miſerie laborē. et nature fortis con-
ſumptionē. Aut pp̄ mutationē tpoꝝ
Aut ex incuria hominiſ labore pro-
ueniente. „ Timeat ergo homo pre
ceteriſ me deū ſuū. et tanto mitior
ſit circa creaturas meas: et aīalia
quib; et pp̄ me eaꝝ creatorē miſerēi
debet. ideo enim ego deus precepi
hominī de ſabbato: quia cura ē mihi
d̄ omni creatura mea.
Item Cur omnia naſcuntū cum dolore.
Reſpondeo. Homo quando cōtempſit
delectationē pulcherrimā ſtatī incurrit

uitā laborioſam. & quia iordinatio
cepit ī homine & ꝑ homine: iuſtitia
mea ē ut etiā alijs creaturis: q ſit
ꝓꝑ hominē aliqua amaritudo ſit
propt̃ tēperamētum delectamēti
ſui & fomētum nutrimēti ſui. ergo
naſcitur homo cum dolore. et progre-
ditur cum labore: ut ad quietem
uerā feſtinare ſtudeat. Moritū
uero nudus & pauper: ut refrenet
iordinatū motum ſuū: et timeat fu-
turā diſcuſſionē. ¶ Animalia etiā
ideo pariunt cum dolore: ut exceſſū
tempē amaritudo. & participia ſint
hominis ī labore & dolore. propterea
homo quanto nobilior eſt animalib;
tanto feruentius diligat dominū
deum creatorem ſuū.

Item Cur portat puer peccata
prīs. Reſpōdeo. Omne qd̄ de
inmundo procedit numquid po-
terit eſſe mundū. Itaq; primus hō
qn̄ illā pulchritudinē innocētie ꝓꝑ
in obedientiā amiſit eiectus ē a pa-
radiſo gaudij: & inuolutus ē ī mun-
dis. Ad hanc ergo innocentiā recu-
perandā nullus ex ſe ipo inuentus
eſt ſufficiens: ideo ego miſericors
deus in carnē ueniens inſtitui bap-
tiſmū quo puer liberatur a praua
īmunditia / & a peccato. & ꝓꝑ hoc
filius nō portabit iniquitatem prīs.
Sed uniuſqſq; ī peccato ſuo morietur.
¶ Verū tn̄ multotiens contingit: qd̄ filij
imitantū peccata parentū: ideo &
qn̄ puniuntur peccata patrū ī filijs.
nō quia peccata patrum ī ipis im-
punita erāt. licet pene peccatorū
transferuntur ad ipſ. Sed unuſquiſq;
ī peccato ſuo morietū & punietur.
¶ Quandoq; & peccata patrum ſicut
ſcriptum eſt inſtantur: ī quartam ge- at uindicatur.
neratione: quia diuina iuſtitia mea eſt
ut cum filij nec pro ſe nec pro prībus
ſtudeāt mitigare irām meam puniant
cum patrib; quos contra me ſecuti ſunt.

Item Cur hoc qd̄ non
preuidetur prouenit frequētius.
Reſpondeo. Scriptum eſt qd̄ per
ea q̄ peccat homo punietur. & quis in-
telligere poterit conſiliū dei: propterea
quia multi querunt me ſed non ſecun-
dum ſcientiā ſed ꝓꝑ mundum: alij
plus iuſto timent: Alij minus preſu-
munt. Alij in conſilijs ſuis ſuperbiunt.
ideo or ego deus: q omnium operor
ſalutē facio quandoq; illud prouenire
quod homo plus timet. Quandoq; aufer-
tur illud quod plus iuſto diligitur.
Quandoq; quod ſollicitius preuidetur
& deſideratur, elongatur: ut homo
pre omnibus ſemꝑ me deum ſuum ti-
meat: diligat & agnoſcat.

Item Cur homo malus moritur
bona morte ſicut iuſtus. Reſpōdeo.
Mali hn̄t quandoq; quedā bona
& faciunt quedā iuſtitie opera pro
qb; in preſenti remunerandi ſunt.
Similiter & iuſti qnq; faciunt q̄dam
mala pro qb; in preſenti flagellandi
ſunt aut expectandi. Ideo quia in
pn̄ti omnia incerta ſunt: & omnia re-
ſeruantur ī futurū. & quia unus eſt
omniū introitus. ideo & unus exitus
omniū debet eſſe: quia nō exitus: ſed
uita beatum facit hominē. Verū tamen

quod malis aduenit exitus sicut iustis:
hoc est ex diuina iustitia mea quia il-
lum exitum ipsi desiderabant. Nam
diabolus preuidens suorum amicorum exitus
prenunciat eis quandoque mortis tempora ad pre-
sumptionem eorum et uanam gloriam et de-
ceptionem sicut in illis libris qui apocriphi
intitulantur inuenitur ut post mortem
qui iusti laudentur. Et contra iustis
prouenit quandoque flebilis exitus ad
eorum maius meritum ut qui semper
in uita sua in uirtutibus solliciti fuerunt
per mortem contemptibilem liberi euolarent
ad celum. quatenus nec ipsa perismata
mundanda inuenirentur sicut enim
scriptum est quod leo occidit prophetam
inobedientem et non commedit ex cadauere
sed custodiuit illud. Quod enim leo oc-
cidit corpus: quid aliud innuitur nisi
permissio mea diuina ut inobedientia
prophete puniretur. Quod uero leo non
commedit de cadauere ostensio bonorum
operum prophete fuit ut purgatus in
presenti in futuro iustus inueniretur.

Propterea timeat unusquisque discurrere
iudicia mea. quia sicut incomprehen-
sibilis ego sum uirtute et potentia.
Sic terribilis sum in consiliis et iudiciis
meis: me et enim uolentes quidam co-
prehendere in sapientia sua exciderunt a
spe sua. Reuelatio x in libro que-
stionum in qua xps loquens sponse
monet eam quod non turbetur
si uerba sua diuina in reuelatio-
nibus sibi data inueniuntur aliquando
obscura: aliquando dubia et aliquando
incerta: quia hoc fit ex certis ca-
usis hic assignatis et ex occulta
iustitia diuina. Consulit tamen quod
cum patientia et timore et in
perseuerantia humilitatis semper
expectent euentus et promis-
siones uerborum eius ne propter ingra-
titudinem reuocetur gratia pro-
missa. Dicit et quod multa cor-
poraliter dicta sunt: que non cor-
poraliter sed spiritualiter per
ficientur.

FILIUS LOQUITUR:

Noli turbari si loquor unum
uerbum obscurius: aliud ex-
pressius. Aut si aliquem
dico nunc seruum meum uel filium
et amicum: et iterum inuenitur con-
trarium: quia uerba mea diuersi-
mode interpretari possunt. Sicut
dixi tibi de uno quod manus eius
fieret mors eius. et de alio quod non
accedere ad mensam meam amplius.
Hec ideo dicuntur quia aut dicturus
sum tibi cur ita dixi: aut uidebis
opere fine ueritatis sicut patet in
istis duobus. Etiam quandoque dico
aliqua obscure ut et timeas et gau-
deas. timeas ne alio modo eueniat
propter patientiam meam diuinam: qui
noui mutationes cordium. Gau-
deas et quia uoluntas mea sem-
per adimpletur. Sicut et in ueteri
lege multa dixi: que magis spiritua-
liter quam corporaliter intelligi debe-
bant. Sicut de templo et dauid
et ierusalem: ut homines carnales spi-
ritualia addiscerent desiderare.
Nam ad probandum fidei consta-
tiam: et amicorum meorum sollicitudinem

multa dixi et promiſi que ſtu-
dium diuerſos ſpiritus mei effect⁹
diuerſimode a bonis et malis intel-
ligi poſſent. et ut in diuerſis statib;
ſinguli habeant unde exercitari et
probari poſſint et a me erudiri.
Qđ uero obſcure aliqua a me dicta
ſunt ex iuſtitia mea eſt ut cōſiliū
meum abſconderetur: et uniuſq̄q;
patienter expectet gr̄am meā: ne
forte ſi conſilium meū ſemꝑ certo
tp̄e inſinuaretur omnes ī expecta-
do tepeſcerēt. Multa etiā promi-
ſi que ꝑꝑ hominū ingratitudinē ſb-
tracta ſunt: et multa corporalit̄
dc̄a ſunt q̄ ſpiritualiter perficien-
tur: Sicut de ierl̄m et de Syon qā
iudei ſunt ſicut ſcriptū ē. Cecus
populus domini et ſurdus.

Item ille Religioſus q̄ ſupra
apparuit ſtans in gradu ſuo
dicens. O iudex quero a te cur
multa creata ſunt q̄ nullius uiden-
tur utilitatis?

Item cur anime manētes ī corpore
uel de corpore egredientes cōmu-
niter nō uidentur?

Item cur amici tui rogantes non
ſemꝑ exaudiuntur?

Item cur multi uolentes facere ma-
la nō permittuntur?

Item Cur quibuſdam nō merenti-
bus mala adueniūt?

Item cur q̄buſdam adheret dyabo-
lus et ſemꝑ ē preſens aliis nūq̄?

Item cur hi q̄ ſpiritum dei habēt
pereunt?

R Eſpondet iudex: Amice: Si-
cut opera multa ſunt: et ſic
et mirabilia et incomprehenſi-
bilia: et ſi multa ſunt: nulla
tamen ſine cauſa. Homo quippe ſi-
milis puero eſt nutrito ī carcere et
tenebris. Cui ſi diceretur: qđ lux et
ſtelle ſunt non crederet qā nūq̄
uidit. Similiter homo poſtq̄ deſeruit
lucē uerā: nō delectatur niſi in tene-
bris: iux̄ uerbum uulgare. Qui aſſueſcit
malo uidetur ei dulce eſſe malum.
Igr̄ q̄uis intellectus hominis obſcuratus
ſit: in me tn̄ nō eſt aliqua obumbratio:
nec tranſmutatio. Qui omnia ita tem-
perate, honeſte, et ſapienter̄ diſpono
et diſpoſui: quod nihil ſine cauſa et
utilitate factum ē. Immo nec mons al-
tiſſimus: nec heremus: nec lacus: nec
beſtie: nec reptilia et uenenoſa. Sed
ſicut hominū ita et creaturaꝝ omniū
prouideo utilitati. Ego quippe ſum
ſimilis homini: qui alia loca habet ad
ſpatiandum: Alia ad utenſiliū cuſto-
diam: Alia pro animalib; mitibus.
et inmitibus. Alia ad munitiones.
et miſteria conſilii ſui. Alia propt̄
terre diſpoſitionem ſic congruentem.
Alia ad hominū correctionē. Sic ego
deus omnia ordinaui rationabiliter.
Alia propt̄ hominis utilitatē et delec-
tationem: Quedā ꝑꝑ feraꝝ et auiū
diuerticula. Quedam propter exerci-
tationē: et cupiditatis humane refre-
nationem. Alia ꝑꝑ elementoꝝ con-
uenientiā. Quedam ꝑꝑ opeꝝ meoꝝ
admirationem: Quedam ꝑꝑ peccatoꝝ
punitionem. et ſuperioꝝ et inferioꝝ

conuenientia. Alia pp causam mihi soli
cognitā: et reseruatam: Ecce eñi apis
breuis et paruula ad conficiendum mel
multa scit de multis elicere. Sicut et
cetere minute et magne creature q̄
uincunt hominē in solertia et discretiōe
herbaꝝ: et consideratione utilitatis sue.
et multa sunt illis proficua q̄ nociua
sunt homini. Quid ergo miꝝ si sensus
hominis infirmus est ad discernendum
et intelligendū mirabilia mea cum
ēt uincatur a minimis creaturis. Ecce
quid deformius rana et serpente: quid
contemptibilius lappa et urtica: et simi-
libꝫ: et tñ illa ualde bona sunt scie-
tibꝫ discernere opera mea. et ita que-
cumqꝫ sunt ad aliquid utilitatis sunt.
et unumquodqꝫ quod mouetur scit q̊-
modo natura sua subsistere poterit
et roborari. Ergo quia omnia opa
mea mirabilia sunt et omnia laudant
me: ideo homo q̃to pulchrior et pre-
latus ē ceteris: tanto preceteris obli-
gatiorē se sciat ad honorē meū. Alio-
quin nisi impetus aquaꝝ aliquibꝫ
terminis motium coarctaretur ubi
esset hominū tuta habitatio. et nisi
esset bestiis refugiū quomodo effugeret
cupiditatē insatiabilem hominum. et
si homini essent omnia ad uotum
numquid tunc requireret celestia.
Si uero bestie nec laborarēt nec timerēt
dissoluerentur et infirmarentur.
ideo plurima opera mea sunt ī absco-
dito ut ego deus mirabilis et incom-
prehensibilis sim cognitus: et honoratus
ab hominibꝫ ex admiratione sapientie
mee ī creatione tātaꝝ creaturaꝝ meaꝝ.

Item Cur anime nō uidentur
ab homine: Respondeo. Aīa
longe melioris nature ē q̄ cor-
pus quia ex uirtute deitatis mee
est: et immortalis: participationē
hn̄s cum angelis: prestantior om-
nibus planetis: nobilior qꝫ toto
mundo. ergo quia aīa nobilissime
et ignite nature ē tribuēs corpōi
uiuificatione et calore. et quia
spiritualis est ideo a corporalibus
nisi per corporales similitudines
uideri nullatenus pot.

Item Cur amici mei rogantes
me ī orationibus suis non sem-
per exaudiuntur a me. Respon-
deo. Ego sum qi mr q̄ uidens fi-
lium rogantē contra salutē suā
differt petitionē eius exaudire co-
pescens fletum eius: cum indigna-
tione quadā: que qdē indignatio
nō est ira sed misericordia mag.
Sic ego deus nō semp audio ami-
cos meos quia melius uideo ego q̄
sunt eis utilia ad salutē q̄ ipi met
uideāt. Numquid nō Paulus et
alij efficaciter orauerunt et tamen
non auditi sunt: Sed gr quia ipi
amici mei inter uirtutum abundā-
tiam quedam hn̄t infirma et
purganda: et ideo nō audiuntur.
ut tanto sint humiliores et ad me
feruentiores quo ī temptationibus
peccati maiore caritate a me illesi
defenduntur: et conseruantur.
Ergo inditiū magne dilectionis
ē ut amici mei nō semp exaudian-
tur ī orationibus suis pp maius

meritum. et ad probandum eorum constantiam. Quia sicut dyabolus conatur si posset uitiare uitam iusti per peccatum aliquod: aut per mortem contemptibilem: ut sic constantia fidelium tepesceret. Sic ego permitto non sine causa probari iustum ut eius stabilitas aliis innotescat: et ipse sublimius coronetur. Et sicut dyabolus non erubescit temptare suos quia uidet eos promptissimos ad peccandum. sic ego non parco ad tempus electis meis quia uideo eos paratos ad omne bonum.

Tem Cur aliqui uolentes facere mala non permittuntur: Respondeo.

Quicumque habet duos filios alium obedientem: alterum inobedientem pater resistit inobedienti quantum ualet ne excedat in malitia. obedientem uero probat excitans ad maiora. Quatenus eius agilitate et filius inobediens incitetur ad meliora. Sic ego multotiens non permitto peccare malos quia inter mala sua aliqua bona faciunt: quibus proficiunt uel sibi ipsis seu aliis. ideo iustitia exigit ut non statim tradantur dyabolo: nec habent effectum explendi uelle suum semper.

Tem Cur aliis non merentibus adueniunt mala.

Respondeo. Omnis quicumque bonus est: mihi soli deo cognitus est: et quid meretur. Quia multa uidentur pulchra que non sunt: et aurum probat ignis. Iustus uero ideo quandoque tribulatur ut aliis sit in exemplum et sibi ipsi in coronam. Sic et iob probatus est qui ante flagella bonus erat. sed in flagellis et post fuit magis notus hominibus: et tamen cur ego eum flagellaui quis discutere uelit: uel scire poterit. nisi ego ipse qui eum preueni benedictionibus meis et conseruaui ne peccaret. et tenui in temptationibus et sicut sine meritis suis preueni eum gratia mea: sic et cum iustitia et misericordia probaui eum: quia nullus iustificabitur in conspectu meo nisi per gratiam meam.

Tem Cur ii qui spiritum meum habent peccant.

Respondeo. Spiritus deitatis mee non est alligatus: sed ubi uult spirat: et quando uult recedit: nec habitat in uase subdito peccatis. sed in eo qui caritatem habet. Quia ego deus caritas sum et ubi ego sum libertas est: ergo qui accipit spiritum meum peccare potest si uult quia omnis homo habet liberum arbitrium. itaque quando homo mouet uoluntatem suam contra me spiritus meus qui est in eo recedit ab ipso: aut ipse homo corripitur ut corrigat uoluntatem suam. Sic balaam uoluit maledicere populo meo: sed non permisi eum ego. Quamuis enim propheta malus et cupidus erat: tamen loquebatur quoque bona non a se sed a spiritu meo. nam multotiens bonis et malis datur donum spiritus mei. Alioquin illi magni eloquentes de tam sublimibus non disputassent: nisi habuissent spiritum meum. nec ita fatue contra me delirassent: nisi contra me sensissent et se ad superbiam inclinassent uolentes scire plura quam debuissent.

Tem cur dyabolus magis est presens et adheret aliquibus. Respondeo.

Diabolus est qui lictor et probator iustorum. ideo ex permissione mea uexat quorumdam animas: aliorum obumbrat conscientias: quorumdam et uexat corpora. // Eorum autem uexat animas qui per deum peccantes omnino se subdunt immunditie et infidelitati. illorum uero turbat conscientias et corpora qui propter peccata aliqua in presenti purgantur et uexantur. Que quidem uexatio et infantibus promiscui sexus aduenit tam paganis quam xpianis. Vel propter incuriam parentum et nature defectum: uel propter terrorem et humiliationem aliorum: seu propter peccata aliqua: iustitia mea sic misericorditer disponente. ut hi quibus aufertur occasio peccandi: uel grauius non puniantur uel sublimius coronentur. Similiter et brutis multa talia contingunt uel propter aliorum punitionem: seu propter celeriorem uite finem. Aut propter intemperantiam nature sue. // Ergo quod dyabolus aliquibus adheret et est uicinior permissio mea est. aut propter maiorem humiliationem et cautelam. aut propter maiorem coronam: et sollicitudinem querendi me. Aut propter peccata purganda in presenti. Aut quia exigentibus meritis quorumdam pena incoatur in presenti duratura sine fine. Reuelatio xi. in libro questionum in qua christus loquens sponse sue beate brigide dicit ei quare et quando inceperunt ei ministrari et infundi ab eo uerba diuinarum reuelationum in spirituali uisione: et dicit ei quod uerba predicta reuelationum que in istis libris continentur habent principaliter istas quatuor uirtutes: satiant enim spiritualiter sitientem ueram caritatem. calefaciunt frigidos: turbatos letificant: et debiles animas sanant.

F ILIUS. LOQVITVR.

Per naturalia potest fieri saluber potus scilicet de frigido ferro et duro lapide: de arbore arida: et herba amara. Sed quomodo. Certe si calibs cadere supra montem sulfureum fortiter tunc de calibe exiret ignis. qui succenderet montem. ex cuius calore oliua prope posita licet ex arida intus tamen plena pinguedine inciperet fluere in tantum quod et herba amara sub oliua posita ex defluente oliua dulcesceret. et inde posset fieri saluber potus. Sic ergo spiritualiter feci tibi. Nam cor tuum erat quasi calibs frigidum ad amorem meum inquo mouebaris. Tamen scintilla quedam modica amoris ad me: scilicet quando cogitasti me dignum amore et honore super omnes. Sed istud cor tuum tunc cecidit supra montem sulphureum quando gloria et delectatio mundana aduersabantur tibi et ille maritus tuus quem precceteris carnaliter dilexisti a te moriendo auferebatur. // Vere uoluptas et delectatio mundana bene comparantur monti sulphureo: quia tumorem animi et fetorem concupiscentie: et ardorem pene secum habent.

Cumque tunc in morte eiusdem mariti tui animus tuus graui perturbatione concuteretur tunc scintilla amoris mei que quasi clausa latebat cepit exire quia considerata uanitate mundi omnem uoluntatem tuam mihi dimisisti. me super omnia desiderando. Propter istam itaque scintillam amoris oliua arida .i. uerba euangeliorum et conuersatio doctorum meorum sapuerunt tibi et abstinentia placuit tibi. In tantum quod omnia que prius uidebantur amara ceperunt dulcescere tibi. Cumque oliua cepisset fluere et uerba mea reuelationum in spiritu tibi superuenerunt. Quidam stans super montem clamauit dicens: ex isto potu extinguitur sitis. frigidus calescit. letificatur turbatus. Conualescit infirmus. itaque ego ipse deus sum qui clamo. Verba mea que tu in spirituali uisione frequenter a me audis: satiant quia bonus potus sitientes uerum caritatem. Secundo calefaciunt frigidos. Tertio turbatos letificant. Quarto debiles in anima sanant.

Item apparuit Religiosus qui supra stans in gradu suo et dicens. O iudex quero a te cur secundum dictum euangelij: edi ponentur ad sinistram: oues ad dexteram tuam: numquid talibus delectaris?

Item Cum tu sis dei filius coequalis patri cur scribitur quod nec tu nec angeli sciunt horam iudicij?

Item Cum spiritus sanctus tuus loquutus sit euangelistis. cur tanta est euangeliorum dissonantia?

Item Cum tanta salus sit toti humano generi in incarnatione tua: cur tanto tempore distulisti incarnari?

Item cum anima hominis melior sit toto mundo: cur ubique et semper non mittis amicos et predicatores tuos?

R Espondet iudex. Amice non queris ut scias sed ut sciatur malitia tua. Denique in deitate mea nihil est carnale: nec carnaliter effigiatum quia deitas mea spiritus est: Nec mecum simul boni et mali cohabitare possunt: non magis quam lux simul et tenebre. Sed nec dextera et sinistra in deitate mea est tamquam corporaliter effigiata. Sed nec feliciores sunt qui ad dexteram meam erunt. quam qui ad sinistram. Sed per similitudinem hec dicta sunt. quia per dexteram intelligitur sublimitas mee diuine glorie. per sinistram uero defectus et priuatio totius boni. Sed nec oues uel edi in illa admirabili gloria mea sunt: ubi nihil corporale et ingnatum uel transmutabile est. Sed in similitudinibus et figuris animalium multotiens scribuntur mores hominum. Sicut in oue innocentia. in edo lasciuia. i. homo incontinens significatur qui ponendus est ad sinistram ubi defectus est totius boni. Ergo scito quod ego deus humanis quandoque utor uerbis et similitudinibus ut habeat paruulus quod sugat. et perfecti ut perfectiores fiant: ut impleatur scriptura: quia filius uirginis positus est in contradictionem ut reuelentur ex multis

cordibus cogitationes.

| Tem Cur ego filius dei ignorare
me dixi hore iudicii. Respondeo.

Scriptum est quod iesus proficiebat etate et sapientia. Omne itaque quod proficit et deficit habet mutabilitatem. Deitas uero inmutabilis est. Ego quod ego filius dei coeternus patri proficiebam hoc habui ex humanitate. Quod uero ignorabam: hoc ignorabat humanitas mea. Secundum uero deitatem omnia sciebam et scio. Nam nulla facit pater nisi quod ego filius: et sps sanctus nequaquam. Sed solus pater cum quo sum ego filius et spiritus sanctus una substantia. una deitas et uoluntas scit horam illam iudicii. non angeli nec alia creatura.

| Tem si spiritus sanctus
locutus est in euangelistis: Cur tanta
dissonantia est inter eos. Respondeo.

Scriptum est quod Sps sanctus multiplex est in operationibus suis. quia multis modis distribuit dona sua electis suis. Ipse quippe sps sanctus est sicut homo habens stateram in manu concordans et coaptans extremitates suas multis modis donec ad stabilitatem ipsum momentum statere peruenerit. Quam quidem stateram alio modo disponit assuetus et dissuetus. Alio modo fortis et infirmus. Sic et Sps sanctus nunc more statere ascendit in cordibus hominum nunc uero descendit. Ascendit autem quando mentem eleuat per subtilitatem intellectus et per deuotionem animi. et per inflammationem desiderii spiritualis. Descendit uero quando mentem permittit mundi difficultatibus: anxiari superuacuis. et tribulationibus perturbari. Ergo sicut statera nihil habet certum nisi moderentur imposita. et adhibeatur etiam manus regentis eam. Sic in spiritus sancti operatione moderatio necessaria est. et uita bona: simplicitas quoque meritorum. et discretio operum atque uirtutum. Igitur ego filius dei uisibilis in carne cum in diuersis locis diuersa predicarem: diuersos habui imitatores et auditores. Nam alii sequebantur me ex caritate: alii ad inueniendam occasionem: et propter curiositatem. Quidam et de sequentibus me erant subtilioris ingenii. Quidam simplicioris. ideo ego locutus sum simplicia: unde simplices erudiebantur. locutus sum etiam altiora unde sapientes admirabantur. Quandoque etiam loquebar in parabolis et obscure de quibus aliqui recipiebant occasionem loquendi. quandoque repetebam prius dicta. et quandoque augebam et minuebam. Ideo non mirum si ipsi quatuor narrationem euangeliorum ordinauerunt quod posuerunt diuersa sed tamen uera quia quidam eorum posuerunt uerbum aduerbum. quidam sensum uerborum non uerba. quidam scripserunt audita non uisa. Alii priora posterius. Alii plura de deitate mea: et unusquisque prout sps sanctus dabat eloquium illis.

Verum tamen scire te uolo quod illi euangeliste solummodo recipiendi sunt quos ecclesia mea recipit et admittit quia plures conati sunt scribere qui habuerunt zelum sed non secundum scientiam meam. Ecce enim ego dixi sicut lectum est hodie. Soluite templum hoc et ego reedificabo

illud. Isti q̄ hec audita testificabant
ueri fuerunt secundum uerbum au-
ditum. Sed falsi testes fuerunt quia
nō attendebant adsensum uerboꝝ
meoꝝ. quia illud uerbum intelligē-
dum dixi de corpore meo. Similit
et quando dixi. nisi manducaue-
ritis carnē meam nōn habebitis uitā.
Multi retro cesserunt quia nō aten-
debant clausulam quam dixi: uer-
ba mea uita et spiritus sunt .i.
spirituale hn̄t intellectum et uir-
tutē: Nec mirū qd errabant quia
nō sequebantur me ex caritate.
Itaq; sp̄s sanctus more statere
ascendit in cordib; hominum nūc
loquendo corporaliter nō spiritualr̄.
Descendit uero quando cor hominis
induratur ad deum. Aut heresib;
et mundialib; inuoluitur et obscu-
ratur. Tunc ī eodem momento di-
xit iudex religioso querenti qui
sedebat ī gradu scale. Tu amice
totiens quesiuisti á me subtilia.
Et ego iam propter sponsam meā
que astat interogo te. Cur aīa
tua que hēt discretionē et intellec-
tum bonoꝝ et maloꝝ magis
diligit caduca q̄ celestia: nec secun-
dum ea que intelligit uiuit. Res-
pondit ille religiosus: qui supra:
quia ꝯ rōem ago: et facio sensus
carnis preualere rationi. Et x̄pi
humanitas dixit. ideo consientia
tua erit iudex tuus. Deinde dixit
x̄pus ad sponsam: ecce filia qn̄tū
preualet in homine nō solum mali-
tia diaboli sed consientia ꝯprauata.

Et hoc prouenit ex eo qd homo non
reluctatur sicut deberet tentationi sue.
Sed nō fecit ita magister tibi notus.
Cum ipō quippe descendit sp̄s tentās
eum in tantum qd quasi omnes here-
ses essent ante eum stantes. et qi loq-
rentur uno ore nos sumus ueritas.
Sed ipe non credidit sensib; suis. nec
sensit supra se. ideo liberatus est: et
factus est sciens ab imprincipio usq; ad
alpha et o. sicut sibi promissum fuit.

Item Cur tanto
tpē distuli incarnari. Respondeo.
Vere necessaria fuit incarnatio
mea per quā soluta est maledictio. et
omnia pacificata sunt ī celis et ī terris
Sed tn̄ necessarium fuit ut homo prius
erudiretur lege naturali: Deinde legē
scripta. Nam per legem naturalem ap-
paruit quanta et qualis fuit dilectio
hominis. Per legem scriptam intellexit
infirmitatē suā et miseriā. et tunc ince-
pit requirere medicinā. ergo iustum fu-
it ut tunc ueniret medicus quando
agrauata fuit infirmitas. ut ubi abun-
dauit morbus superabundaret medicina.
Veꝝ tn̄ et in lege naturali et ī lege
scripta multi fuerunt iusti: et multi ha-
bebant sp̄m sanctū: et predixerunt
multa: et erudiebant alios ad omnia
honesta: et expectabant me saluatorem.
Isti appropinquabant misericordie mee
nō supplicio sempiterno.

Item Cum anima melior sit toto
mundo cur nō mittuntur predica-
tores ubiq; et semp. Respondeo.
Vere anima dignior et nobilior est
toto mundo: et omnibus stabilior. Na

ideo dignior eſt quia ſpiritualis et equalis angelis: et ad eternum gaudium creata eſt. nobilior uero eſt quia ad imaginem deitatis mee facta eſt: et immortalis et eternalis. ergo quia homo dignior et nobilior eſt omnibus creaturis. ideo pre omnibus nobilius uiuere debet: quia ratione pre aliis eſt ditatus. Si uero homo abutitur ratione et diuinis donis meis: quid mirum ſi ego hoc punio tempore iuſtitie quod tempore miſericordie eſt obmiſſum. Ideo ergo non mittuntur ubique et ſemper predicatores quia ego deus preuidens duritiam cordium multorum parco laboribus electorum meorum: ne in uacuum tribulentur. et quia multi ex induſtria et certa ſcientia peccantes deliberant magis perſeuerare in peccatis quam conuerti. ideo non ſunt digni audire nuntios ſalutis. ¶ Sed o Amice iam finiam tecum reſponſionem cogitationum tuarum: et tu finies uitam. iam experieris quid tibi profuerit eloquentia tua uerboſa et fauor humanus. O quam felix fores ſi attendiſſes profeſſionem tuam et uotum tuum. ¶ Item dixit ſpiritus ad ſponſam: filia iſte qui tanta et talia queſiſſe uidebatur: adhuc uiuit corpore. Sed non ad diem unum manſurus eſt uiuus: cuius affectiones et cogitationes cordis oſtenſe ſunt tibi per ſimilitudines non ſibi in maius obprobrium Sed in ſalutem animarum aliorum. Sed ecce iam cum affectionibus et cogitationibus finietur ſpes et uita eius.

xii.^a Reuelatio. xii.^a in libro queſtionum in qua xpus loquens ſponſe ſue beate brigide. Dicit ei quod non debeat turbari ex eo quod ipſe non facit ſtatim iuſtitiam ſuper hominem magnum peccatorem. quia ipſe ſententiam iuſtitie differt: ut ſua iuſtitia in illo fienda aliis manifeſtetur. Dicit etiam quod uerba ſua diuina in iſto libro celeſtium reuelationum contenta prius debent creſcere: et uſque ad plenam maturitatem fructificare: et poſtea producent effectum ſuum et uirtutem in mundo: Que quidem uerba ſunt ſicut oleum in lampade id eſt in anima uirtuoſa per quibus ipſa impinguatur et ſuperueniente ſpiritu ſancto eam ardere et ſplendore mirabili lucere faciunt. Subiungit etiam quod dicta uerba reuelationum. prius aſcendent et fructificabunt alibi quam in regno Suetie. ubi eidem ſponſe reuelari diuinitus inceperunt.

F[ilius dei loquitur]

FILIVS. DEI. LOQVITVR

Cur turbaris quod illum tam patientem ſubporto: neſcis quia graue eſt eternaliter ardere. et ideo ad ultimum punctum ſuffero et ſupporto eum ut in eo iuſtitia mea aliis manifeſtetur. Itaque ubicumque colores ſeminati ſunt ſi ante tempus ſuum ſuccidantur non ita bene ualent rei colorande: ſicut ſi ſuccidantur tempore debito. Sic uerba mea que cum iuſtitia et miſericordia manifeſtanda ſunt. et uſque ad plenitudinem maturitatis fructificare debent et creſcere. et tunc rei cui

apponentur: magis conueniet. et uirtute mea conuenienter colorabunt. ¶ Ceterum cur turbaris quod ille de uerbis meis diffidit: ubi signa euidentiora ostenduntur. Numquid tu genuisti eum. aut nosti interiora eius sicut ego. Ipse uti[que] est q[uas]i lampas ardens et lucens cui imposita pinguedine mox appropinquat lichinus ei firmiter inherens. Sic ipse lampas est uirtutum. Lampas apta ad recipiendum diuinam gratiam meam. huic mox ut infunduntur uerba mea liquescunt perfectius: et descendunt ad interiora cordis. et quid mirum si pinguedo liquescit quando ignis ardet in lampade qui pinguedinem liquefacit. et lampadem facit ardere. Iste quippe ignis sp[iritu]s meus est. qui est et loquitur mecum. Et ipse idem sp[iritu]s est. est et loquitur in eo. q[ua]q[ua]m occultiori modo et sibi utiliori. hic ignis incendit lampadem cordis eius: ad laborandum in honore meo. et accendit etiam animam ad recipiendum primam gratie. et uerborum meorum a quibus anima dulciter recipitur: et plenius impinguatur: quando ad opera peruenitur. ideo non timeas: sed sta: et p[er]seuera stabiliter in fide. ¶ Si uerba ista uenirent de sp[irit]u tuo aut de sp[irit]u mundi huius merito tibi esset formidandum. Nunc aut[em] q[ui]a sunt de sp[irit]u meo quem habuerunt prophete sancti. ideo non est tibi timendum: sed gaudendum: nisi forte plus pertimescas de uano nomine mundi quam de prolatione uerborum meorum diuinorum. Audi preterea quod dico. Regnum istud cum peccato magno: et diu inpunito commissum est. ideo uerba mea hic adhuc ascendere. et fructificare non possunt. Sicut tibi declarabo nunc per similitudinem loquendo. Si nucleus plantatus esset in terra: super quem aliquid ponderosum positum esset p[ro]pter quod uirgultum siue planta non posset ascendere. Qui nucleus existens bone et recentis nature cum a superiori pondere deprimente non habet ascensum. tunc igitur circa terram ascensum suum ea parte ubi minus ponderosum habet. Ubi sic profunde et stabiliter infundit radices suas. quod non solum facit fructum pulcherrimum. immo etiam trunco fortiter crescente annihilat omne impediens ascensum et extendit se supra id quod est ponderosum ¶ Sic nucleus iste significat uerba mea: que exigente peccato cum in regno isto nunc conuenienter ascensum habere non possent. prius alibi ascendent. et proficient donec duritia terre istius regni decrescente misericordia: aperiatur.

Reuelatio. xiii. in libro questionum in qua deus pater loquitur beate brigide subtile informando eam De uirtute illorum quinque locorum sacrorum que sunt in ierusalem. et bethleem. et de gratia quam recipiunt peregrini uisitantes illa loca cum humilitate deuota: et uera caritate. Dicens quod in dictis locis fuit uas clausum et non clausum. Nascebatur leo qui uidebatur et non uidebatur. Fuit agnus tonsus et non tonsus. ponebatur serpens qui iacuit et non iacuit. 13

ubi etiam fuit aquila que uolauit et nō uolauit. et exponit omnia iſta in figura :~

D EVS. PATER. LOQVITVR.

Quidam dominuſ fuit cui dixit ſeruuſ ſuuſ. Ecce nouale tuum excultum eſt : et radiceſ extirpate ſunt : quando ergo ſeminandū eſt triticum. Cui dominuſ : Licet inquit radiceſ extirpate uideantū tamen adhuc inueterati trunchi : et ſtipites derelicti ſūt. qui ī uere ex pluuiis et uentiſ ſoluendi ſunt. ideo expecta patiēter tempus ſeminandi : cui reſpondit ſeruuſ. Quid mihi faciendum eſt inter tpā ueriſ et meſſis. Cui dominuſ. Ego inquit ſcio quinq; loca. Omniſ q ad illa acceſſerit habebit quincuplicē fructum. Si tamen mūduſ uenerit : et uacuuſ á ſuperbia : et ferueus ī caritate. ¶ In primo loco fuit uaſ clauſum et nō clauſum. uas paruū et nō paruū. uaſ luminoſum : et non luminoſum. uaſ uacuum et nō uacuum. uaſ mundū et nō mundum. ¶ In ſecundo loco naſcebatur leo : qui uidebatur : et non uidebatur. Qui audiebatur et nō audiebatur. Qui tangebatur et nō tangebatur. Qui agnoſcebatur et ī cognituſ fuit : Qui tenebatur : et nō tenebatur. ¶ In tertio loco fuit Agnuſ tonſus et non tonſuſ. Agnus uulneratuſ et nō uulneratuſ. Agnuſ clamanſ et nō clamanſ. Agnus patiens et nō patiens. Agnuſ moriens et non moriens. ¶ In quarto loco ponebatur ſerpens qui iacuit : et nō iacuit. Mouebatur et nō mouebatū. Audiuit : et nō audiuit. Vidit et nō uidit. Sentiebat et nō ſentiebat. ¶ In quinto loco fuit Aquila q uolauit et nō uolauit. Que et uenit ī locū unde nūmq̄ receſſit. Que requieuit et nō requieuit. Que innouabatur et nō innouabatur. Que gaudebat et nō gaudebat. Que honorabatur et non honorabatur.

Modo exponit omnia iſta in figura.

P ATER. LOQVITVR.

Vaſ illud de quo dixi tibi :

Maria filia ioachim mater humanitatiſ xpī fuit. ipā enim fuit uaſ clauſum et non clauſū. clauſū dyabolo ſed nō deo. Quia ſicut torrenſ cupienſ ingredi uaſ oppoſitū ſibi et nō ualenſ inquirit alioſ exituſ et ingreſſus. Sic dyabolus quaſi torrenſ iniquoꝝ cupiebat totiſ adinuentionibuſ ſuiſ appropinquare cordi marie. Sed nūmq̄ ad aliqd q̄ntumcumq; minimū peccatū ualuit inclinare aīum eiuſ. quia clauſuſ erat ꝯ̄ tentationeſ eiuſ. Nam torrēs ſpīs mei influxerat cor eiuſ : et ſpūali grā repleuit eā. ¶ Secundo fuit maria mr̄ filij mei uaſ paruum et nō paruum. paruum et modicum ī humilitatiſ contemptu ſui. Magnum et nō paruū ī caritate deitatiſ mee. ¶ Tertio fuit maria uaſ uacuū et nō uacuum. Vacuum ab omni uoluptate et peccato : nō uacuum ſed plenū celeſti dulcedine. et omni bonitate :

¶ Quarto fuit uaſ luminoſum : et nō luminoſum. Luminoſum qa omniſ aīa pulchra á me creata eſt. Sed aīa marie creuit ad omnē pfectōem

luminis in tantum quod filius meus fixit se in anima eius. ex cuius pulchritudine gaudebant celum: et terra. Sed uas istud non luminosum fuit apud homines. quia mundi honores et diuitias contempnebat. ¶Quinto maria fuit uas mundum et non mundum. mundum uero quia tota pulchra fuit et tanta immundicia non inueniebatur in ea ubi cuspis acus infigeretur. Sed non mundum fuit quia de radice ade processit. et de peccatoribus nata est. licet sine peccato concepta ut filius meus de ea sine peccato nasceretur. Ergo qui ad locum istum .s. ubi maria nata et educata fuit uenerit non solum mundabitur sed erit uas in honorem meum.

¶Secundus locus est bethleem ubi filius meus tamquam leo natus est: qui uidebatur et tenebatur secundum humanitatem. Sed secundum diuinitatem inuisibilis et incognitus fuit. ¶Tertius locus est caluarie ubi filius meus tamquam agnus innocens uulneratus et mortuus est secundum humanitatem. Sed secundum deitatem impassibilis et immortalis erat. ¶Quartus locus fuit ortus sepulchri filii mei in quo quasi serpens contemptibilis ponebatur et iacuit humanitas eius. Sed secundum deitatem ubique erat. ¶Quintus locus erat mons oliueti de quo filius meus quasi aquila euolauit secundum humanitatem in celum: ubi secundum deitatem semper erat. Qui innouabatur et quieuit secundum humanitatem cum secundum deitatem semper quietus et idem erat. Ergo qui ad ista loca uenerit mundus cum bona et perfecta uoluntate: habebit uidere et gustare quam dulcis et suauis sum ego deus. Itaque cum ueneris ad ista loca ostendam tibi plura.

¶Explicit quintus liber celestis: questionum reuelatarum a xpo sponse sue beate Brigide.

INCIPIUNT RUBRICE CAPITULORUM SEXTI LIBRI.

VERBA MATRIS DEI AD SPONSAM NARRANTIA PULCHRITUDINEM Xpi: et qualiter frequenter iudei in aliquo agone cordis positi ibat ad inspiciendum uultum eius et consolabatur. Capitulum primum.

¶Xpus loquitur sponse de quodam qui male uixerat: et in morte habuit bonam uoluntatem se emendandi si uiueret. et dicit quod propter illam uoluntatem bonam non iudicatur ad penam eternam. sed ad horribile purgatorium. Capitulum Secundum.

¶Qualiter uidebat sponsa quendam demonem cum confusione fugere a quodam uiro deuoto orante. Quem ipse demon fortiter temptando diu turbauerat. Et qualiter angelus bonus declarat uisionem sponse. Cap. iii.

¶Xpus dicit sponse: quod omnis uirtuosus uir et sapiens predicet audacter uerba et gratiam dei in istis libris contenta gentibus desiderantibus: et etiam nolentibus: tam pauperibus quam diuitibus. et habebit ex hoc ipsum deum in premium eternum. Capitulum quartum.

¶Xpus comminatur grauissime ypocritas

Religiosos presumptuosos et superbos qui simplicitatem simplicium innocentium deridentes perturbat cornibus detractionum et malorum operum. Monet tamen eos pie ut se ad uirtutes cito conuertat alioquin grauiter punientur. Capitulum Quintum.

Christus benigne reprehendit Sponsam de quadam impatientia quam habuit: instruens eam non debere ulterius irasci. neque aliquid respondere prouocantibus donec commotio animi eius fuerit pacificata: et uiderit posse aliquid proficere in uerbis suis. Capitulum sextum.

Christus per sponsam precipit cuidam deuoto diacono quod cum feruore: et audacia predicet uerbum dei sociis suis: et aliis peccatoribus. instruendo infirmos. arguendo indisciplinatos. et exponendo animam suam morti: pro aliarum animarum salute. Capitulum Septimum.

Christus prebet audaciam Sponse formidanti reprehendendi fiducialiter quosdam religiosos in peccatis grauibus persistentes. apud quos ipsa hospitabatur. Dicens quod reprehensio sua non imputabitur ei ad peccatum sed ad meritum. etiam si ipsi ex hoc scandalizentur et indurentur. Capitulum Octauum.

Christus reuelat hic Sponse quam abhominabilis est coram deo presbiter celebrans in peccato mortali. et qualiter demones assistunt ei in celebratione misse. et de eius grauissima pena futura si non conuertatur. Capitulum nonum.

Mater dei narrat Sponse dignitatem suam et beneficia que recipiunt ab ea uniuersi. Dicit et modum et suffragia: per que anima cuiusdam principis defuncti pro quo ipsa Sponsa orabat liberari ut posset de horribili purgatorio optimum documentum. Capitulum x.

Mater dei monet sponsam quod semper recordetur de dolorosa passione Christi: Quia in illa hora passionis omnia quasi conturbabantur: scilicet deitas et humanitas: et ipsa mater eius angeli et omnia elementa et omnes anime uiuentium et mortuorum. et etiam demones. Capitulum undecimum.

Mater dei dicit quod ipsa similis est alueario apium: quia illa benedicta apis celestis scilicet filius dei repleuit eam melle dulcissimo: quando descendit in utero eius. sic copiose quod ex illa dulcedine omnis supra uenenatus a nobis sublatus est. Capitulum xii.

Christus monet sponsam quod omne tempus dispenset secundum uoluntatem dei. nec aliquid faciat nisi quod deo placere credat. et quod semper habeat uoluntatem standi in seruitio dei et mentem iugiter eleuet ad celestia. Corpus quoque suum fatiget in presenti taliter quod possit resurgere ad futuram gloriam. Capitulum xiii.

Christus declarat Sponse qualiter ipse fecerat per angelum eam more paruuli enutriri in uita spirituali et uirtutibus. et iterum recommendat eam angelo. Narrat et qualiter sancta deceptione deduxit eam a mundo ad quietis portum. et precipit quod omnes tentationes reuelet suis patribus spiritualibus. et habebit finem perfectum. Capitulum Quartumdecimum.

Christus dicit Sponse quod prelati et

litterati qui de scientia gloriantur
et ditantur et male uiuunt : com
parantur meretricibus et potatoribus
uini qui se ipos et alios i peccatis
precipitant . Cum tunc deberet esse
magis uirtuosi q̄ alii . Occurret tam
cum misericordia omni se conuerteti
Sicut pater exultans adepto filio.

Quidam Sanctus dicit . c xvi c
sponse qd et si homo semel cotidie
moreretur pro deo non sufficeret re-
gratiari deo pro gloria eterna . Nar-
rat et penas terribiles quas quedā
femina defuncta pro delectatioē
carnis in qua uixerat patiebatur
i omnibus membris . c xvii

Mater dei docet Sponsam qualiter
resistendo respondeat dyaboli suge-
stionibus cupiditatis et amicitie
mundialium et luxurie . Qualiter
et aīa q̄ est coniuncta deo per ca-
ritatem licet inquietetur p cogitatioēs
uarias sed tn̄ resistit : non imputa-
tur ei ad peccatum Sed ad meritū
et coronā . c . xviii

Xp̄us dicit Sponse quod religiosi
et alii sp̄uales recipientes consola-
tionē sp̄us sancti : q nō humiliter
regratiantur deo . Sed uilipendunt
gratiā et superbiunt ex ea delectā-
tes se i mundo : attediantur d uita
sp̄uali assimilantur ingrato paupēi
sitienti qui postq̄ gustat potum pro-
icit illum cum contumelia in oculos
datoris . c . xviiii

Xp̄us conqueritur de hominibus qui
delectantur i tp̄alibus delitiis despi-
cientes futurum gloriā et beneficia
passionis eius quoz orō assimilatur uoci
caīne et uoci collisoz lapidum . et tales
dampnabuntur et tunc uidebunt gloriā
dei intra celum et supra et infra et ex
et i omni loco ad confusionē suā . xx c

Mater misericordie dicit . Qd homo
qui hēt contritionē et uoluntatem se
emendandi et tn̄ est frigidus i deuotoē
et i amore dei debet impetrare adeo
scintillā ignis diuini per frequētē medi-
tationē passionis xp̄i . et ex hoc igne
calefiet anima diuino calore et lactabit
uberibus uirginis marie . i uirtute timoīs
dei et obedientie . c . xxi

Xp̄us recipit ad misericordiā precibus
matris sue quendā episcopum nudū
bonis operibus . Sed nouiter conuersū ad
contritionē et sanctum propositum
uite : et induit eum misericordia . et
diuina dulcedine informando eum
qualiter humiliter uiuat sine cupiditate
et qualiter delinquentes subditos cum
misericordia et iustitia corrigat.

Virgo maria apparuit Spōse c xxii
rogans filium pro quodā magno dn̄o
quem latroni comparat . cui xp̄us nar-
rat grauia peccata illius et tamen
precibus eius facit illi tres gr̄as . dat enī
illi magistrum sp̄ualem . et intelligentiā
grauissime penē eterne . et spem rectā
misericordie cū timore discreto .

Xp̄us dicit qd si ille latro c xxiii
supra proxime dictus communione al-
taris sumere uoluerit habeat ante con-
tritionē de commissis cum uoluntate
ea emendandi et non amplius pecca-
di sed in bonis persistendi operibus.
Docet et alia remedia quibus se possit

deo et angelis ac sanctis et proximis reco-
ciliari. que si nō fecerit grauiter punietur.

¶ Post tres annos postq̄ Sponsa ... Cm. xxiiii.
habuit supra proximā reuelationē xp̄s
dicit ei qd nisi cito se emendet latro pre-
dictus cito dampnabr sententia horribili in
generatione sua et in bonis. et et puniet
i aīa ut pexim⁹ latro. Que postea oīa
sibi euenerūt qz noluit se emendare.

¶ Xp̄us dicit Sponse oranti pro ... Cm. xxv.
quodā rege quod ipe conetur i regno
suo cum consilio spiritualiū et iustoꝝ sa-
pientū uiroꝝ reparare muros ierusalē
.i. ecclie et fidei catholice. qui quasi iam
corruerunt spūaliter. Cuius murus per
communitatem xp̄ianoꝝ. et uasa templi
p clerum et religiones designantur. Capm.

¶ Xp̄us prohibet Sponse ... xxvi.
audire noua et opera mundanoꝝ et
bella procerꝝ. Sed dicit qd consideret
opera dei que stupenda et admiranda
sunt. Reprehendit et illos qui solū
intendunt ad diuitias ac delectationes
et honores. Dicens quod nunq̄ intrabūt
i terrā illā fluentē lac et mel .i. i cele-
ste gloria nisi conuertantur et iuste uiuāt
secundum statum suū. Sed intrabunt
iusti et exultabunt. Capm. xxvii.

¶ Dampnatur quedā aīa defuncti á xp̄o
pro peccatis grauibus et pro eo qd non
doluit de doloribus et uulneribus passiōis
xp̄i. Que aīa ut filius abortiuus assimi-
latur et cōdemnatur. et per illos qui
sequebantur maliciose xp̄m i predicatione
et per crucifixores et custodes sepulchri
eius notabilr designatū. Capm. xxviii.

¶ Precipitur Sponse quod frequenter su-
mat corpus xp̄i: quod p manna quod
pluit patribus in deserto. et p farinā
uidue q̄ pauit propheta designatur.
Enarrat et uirtutes magnas et gr̄as
que aīe deuote sumenti ex cōmunioē
predcā proueniunt. Capm. xxix.

¶ Xp̄us precipit Sponse quod totaliter
conformet uoluntatem suā cum uo-
luntate dei: tam i prosperis q̄ in ad-
uersis. Nam uoluntas comparatur
radici arboris q si bona e tunc arbor
.i. aīa fructificat bonū fructū. Si
uero instabilis tunc redditur á culpa
dyabolo. et anima impellitur uento
aduersitatū. aut arescet calore solis
.i. mundi amore uano. Cm. xxx.

¶ Uidebatur á Sponsa i iudicio diuīo
unus demon et una aīa consimilis
forme horribilis animalis: et dampna-
batur illa aīa quia semp perseuera-
uerat i malo nec in fine penituit
et qualr xp̄s est caritatiuus et pius
bonis et districtus malis. et qualiter
alia aīa anima ascendebat ut stella
clarissima. Cm. xxxi.

¶ Uerba xp̄i ad Sponsum. Qualiter
parentes instruentes filios i mundanis
moribus ad acquirendum honores
et mundanā gloriā cum superbia
p serpentes nutrientes filios suos et
docentes eos pungere cum stimulo
et uenenare notabiliter designantur.

¶ Deus pr loquitur ... Cm. xxxii.
filio qualiter ipe est similis sponso
qui tantū dilexit sponsā quod pp
ipsam crucifixus est. ipa uero dile-
xit adulteꝝ et interfecit sponsū.
et qualiter aīe per Sponsum thala-
mus per ecclesiam. porte thalami

p uolumtate. Adulter vero p corporis
delectatione designantur. p delecta-
tione futura Sponsa desponsanda.

Mater dei declarat ‖ Cap^m xxxiii.
Sponse p similitudine. Qualiter ver-
ba istius libri celestis ipa virgo impe-
trauit a filio ad supplicationem om-
nium electorum mundi: que verba
promittunt maledictionem superbis
et misericordiam humilibus. Contine-
tur etiam verba in quibus datur certis
personis potestas expellendi demonia
et concordandi discordes. et specialiter
regem francie regemque anglie. Cap^m

Xpus ostendit Sponse ‖ xxxiiii.
Qualiter aia cuiusdam monaci devoti
purgabatur in vita per infirmitates
corporis et ostendebatur eius gloria
sub specie stelle ante mortem. et
qualiter anima alterius religiosi et
ante dampnata expectabatur a novem
demonijs ante principem demonorum
et assignatur hic ro quare mali reli-
giosi tollerantur adeo. C^m xxxv.

Xpus revelat Sponse qualiter pp
tria bona que erant in cordibus vacuis
et mundissimis apostolorum missus
fuit in eos tripliciter Spus sanctus.
et qualiter in hominibus plenis cupi-
ditate luxuria et superbia non
ingreditur sps sanctus. Et quod
xps primo vult vinum suum .i. ver-
ba sua istius libri propinari amicis:
Quia ea publicabunt alijs postea.

Verba virginis ad ‖ C^m xxxvi.
Sponsam quomodo ipa virgo a qua-
druplici genere hominum salutatur
s. a veris amicis suis ex caritate.
et ab alijs ex timore pene. a religiosis ut
dicentur. Ab alijs vero hipocritis ex pre-
sumptione venie. Prima duo genera remu-
nerantur spiritualiter. Tertium temporaliter.
Quartum est abhominabile. C^m xxxvii.

Xpus dicit Sponse quod duo sunt spus
s. bonus et malus. Signa aut boni spus
sunt dulcedo mentis et gloria. Signa
mali spus sunt anxietas et ingratitudo
mentis procedens ex cupiditate vel ira.
et cetera. Capitulum xxxviii.

Videbat Sponsa demonem producentem
in divino iudicio septem libros contra
quandam animam unius militis defuncti.
Sed angelus bonus produxit pro ea unum
librum. Que aia non dampnabatur eter-
naliter, quia demone ignorante peni-
tuit in fine in cogitatu intrinsecus.
Condemnatur tamen pp peccata ad noue
penas sustinendas in purgatorio usque ad
diem iudicij: quia tam diu desidera-
uerat in corpore vivere. Sed revelantur
a xpo tria remedia per que posset anima
liberari. et remittuntur ei a domino
statim tres de predictis penis precibus
virginis et sanctorum. Supplicatio vero
angeli boni pro ea non statim exauditur
Sed differendo ad tps ponit eam xpus
in deliberatione. Cap^m xxxix

Quarto anno postquam Sponsa vidit sup-
proximam visionem ubi quedam anima
fuerat condemnata usque ad diem iudicij
ad purgatorium: videbat sponsa iterum
eandem animam presentari in iudicio
divino per angelum qui iam semiplene
vestita: pro qua ipse cum celesti mi-
litia orabat dominum. Quam tunc
xpus totaliter liberavit a penis et ut

stella fulgente transmisit ad gloriam
precibus angelorum et sanctorum et lachrimis
et suffragiis amicorum uiuorum. C. xli.

Xpus reprehendit quendam regem
et homines temporales qui industrie sue
et magno exercitui et fortitudini cor-
porali et non deo attribuunt uictorias
suas contra inimicos. Dicens quod ad bella
procedant exemplo dauid contra gigantem
ponendo spem suam in deo. humana tamen
discretione precedente. Quia facilius
uincit qui deum habet cooperatorem. C. xlii

Mater dei laudando se de sollicitu-
dine quam habuit placendi deo dicit
quod non se laudat ut propriam laudem
querat. Sed ut deus ex hoc laudetur
et honoretur. et petit a filio pro spon-
sa uestes celestes uirtutum. et cibum
sacrum corporis sui et spiritum feruentiorem.
Que filius concedit si primo sponsa
habeat humilitatem et timorem et
gratiarum actionem. C. xliii

Turbabatur sponsa quia non patienter
et lete obediebat patri spirituali. Cui
xpus dicit quod si ipsa habet propositum
perfecte obediendi quamuis aliquando
uoluntas reluctet. habet tamen sic obe-
diendo meritum. et purgantur peccata
preterita. Ponit etiam dominus hic
arma spiritualis pugne. id est uirtutes quibus
iusti pugnant et uincunt. iniusti uero
eas proiciunt et uincuntur. C. xliiii

Xpus dicit sponse quod ipse est similis
uitriario qui quamuis multa uasa fran-
gantur non cessat formare de nouo.
alia. id est animas donec chorus celestis
angelicus repleatur. et quod est simi-
lis api quia eligit sibi aliam nouam
herbam id est conuertet paganos unde
magnam dulcedinem extrahet. id est
multas animas ad implendum apiarium
regni celorum. C. xlv

Xpus dicit uiri quod homines men-
talibus oculis ceci possunt uisum
recuperare ut ualeant deum
uidere et sic omnia diligere ex
tribus scilicet ex consideratione iustitie
temporalis. et ex bonitate scilicet
per pulchritudinem creaturarum. et ex
omni potentia et sapientia sua.
Errant autem omnes qui credunt
mala uel bona euenire ex fortuna
uel constellatione stellarum. C. xlvi

Oranti sponse ad uirginem quod im-
petraret ei perfectam dilectionem
ad deum. Respondet uirgo quod
ad hoc obtinendum sequatur sex
uerba euangelii hic contenta. et
declarat ei pulchre illud uerbum.
uade et uende omnia que habes
et da pauperibus. et illud nolite
sollicitari de crastino. et dicit quod
laborans in oratione et lectione
deilore licite potest mendicare pro
necessariis uite. C. xlvii.

Mater dei dicit quod homo loquens
uerba dei si ex hoc improbatur et
uerecundatur cum patientia talis
anima tunc pulchre coloratur. Qui
autem fatigat corpus pro honore
dei anima eius habebit diuinam
dulcedinem et decorabitur. et qui
detrahitur et non odit detrahentem
ornatur eius anima pretiosis ue-
stibus deo gratis. Vexent se igitur
amici dei ad liberandum animas

animas peccatoꝝ. qui sb morte pec-
catoꝝ oppress' iacent i periculo xlviij

Xp̄us comparat se medicis confec-
tori potus salubris et dulcissimi qui
potum diuine dulcedinis paratus est
omnibus dare qui eū desiderant cū
caritate. Quem potum illi qui sani
sunt spū gustant et delectantur.
Qui autem spiritualiter infirmi st.
non delectantur gustare spm̄ dei.

Mater dei notificat C. xlviiij
certitudinē qualiter ipā concepta
fuit ex precepto obedientie diuine
a parentib; sine aliquo peccato ori-
ginali. C. Xl

Verba virginis ad sponsam qualitē
deo nihil tantum placet .s. quod sū-
me diligatur ab homine. et ostendit
hoc per exemplum de una muliere
pagana que obtinuit grām pp mul-
tam dilectionē quā habuit ad creatorē.

Utilis doctrina spūalis. C. li.
qualiter homo respondeat contra
tres hostes anime: .s. contra diabo-
lum qui temptat de superbia et cupi-
ditate. et contra amicos et dome-
sticos qui suadēt qd homo nō sit
nimis iustus et humilis. et contra
emulos qui cupiunt homini pudorē
dāmum: et uitā breuē. C. lij.

Admirante sponsa et indignā se
reputante coram xp̄o de ista grā
sibi data .s. uidendi et audiendi
in spū illa que aguntur i celo et
in purgatorio et in inferno. decla-
ratur de hoc pulchre a xp̄o et
eius matre i principio et in fine
capti. et ostenditur ei exemplo

triū mulieꝝ quas ipā uidebat unā in
inferno. et aliam in purgatorio grauis-
sime cruciari. Qualiter matres prebē-
tes filiabus suis doctrinas et exēpla uiuē-
di curiose et superbe. et filie imitan-
tes illa horribiliter dampnātur. C. liij.

Xp̄us reprehendit prelatos superbientes
ex prelatione dicens quod exhibeant
se subditis humiles et uirtuosos i uita
et moribus: et uiriles i iustitia et equi-
tate. et mensurando se in se ipos ne
supra se eleuentur. addiscant cogno-
scendo defectus suos compati defectib;
subditoꝝ. exemplo xp̄i qui prius uo-
luit facere et pati: q̄ docere: et mi-
nistrare q̄ ministrari. corrigant
quoq; subditos diligenter ne exemplo
heli sacerdotis dampnentur. C. liiij

Xp̄us dicit qd mundus iste erat añ
aduentū suum qi solitudo in qua erat
puteus turbidus .i. amor mundi adquē
septēm uie peccatoꝝ ducebant: genti-
les et iudeos qi cecos. Sed ipē assum-
pta humanitate illustrauit mundum
ostendens uias ad celū. Que quia iā
dissipate sunt ideo ipē mittit nunc
ista uerba sua huius libri i mundo: q
qui receperint et opere seruauerint
saluabuntur. C. lv.

Mater dei dicit qd bene pōt uocari
aurea hora illa in qua ipsa a parē-
tibus concepta fuit. Qui plus hoc fece-
runt ex obedientia diuina q̄ uoluntate
propria. et plus ibi operata est caritas
diuina q̄ uoluptas carnis. Sed uoluit
deus quod conceptionis modus nō stati
omnib; notus esset donec ueritas cla-
resceret tpē preordinato. C. lvi.

Virgo Maria narrat qualiter natiuitas ſua fuit per portã communẽ et fuit initiũ ueroꝝ gaudioꝝ. Quia tunc prodijt uirgula de qua proceſſit flos deſiderabilis cunctis gentibus. in qua natiuitate demones fremuerunt. iuſti letabantur: et angeli gauiſi ſunt. et conqueritur de mulieribus que cum deuotione talia nõ attendunt. C. lvij

Virgo maria tpe purificationis loquebatur ſponſe dicens qd ipa non indigebat purificatõe quia ſine macula et munda erat. Veꝝ tamen ut adimpleretur prophetie uoluit ĩ lege et ſecundum legẽ uiuere et ſingulare nihil in ſe oſtendere ſed humiliter conuerſari. dicit et quod gladius quẽ dixit Simeon ſex doloribus ĩ uita eius animã pertranſibat. C. lviij.

Mater dei dicit Sponſe qd nõ modicus dolor fuit ille ſibi inter ceteros quando ſcilicet pretimore fugiebat cum filio in egyptum. et audiebat filiũ perſeq. ab herode et interfici innocentes. Et narrat pulchre ea que filius egit in infantia et adoleſcentia ſua uſq ad tps predicationis et paſſionis. C. lviiij

Virgo narrat Sponſe quid ſenſit ſtatĩ concepto filio et que ſenſerunt ipa et heliſabeth ĩ amplexu mutuo: et de ſua cohabitatione eaꝝ. et qualiter poſtea angelus conſolabatur eam formidatem et inſtruebat ioſeph admiratẽ. et narrat modum uiuendi ſanctiſſimũ quẽ ipa et ioſeph tenuerunt et multas uirtutes notabiles ioſeph. ·C. lix·

Mater dei dicit Sponſe qd ieronymus nõ dubitauit de aſſumptione ſui corpis ĩ celum. Sed quia deus non reuelauit aperte ueritatem ideo maluit pie credere q̃ diffinire non oſtenſa. et ideo ſcripſit ĩ epiſtola ſua ſe neſcire. et addit hic uirgo aliqua de laude ieronymi. C. lx··

Mater dei dicit Sponſe quod poſt aſcenſionẽ filij longeue ipa uixit in mundo cum multo dolore uiſitando loca ubi ipe paſſus fuerat et mirabilia oſtenderat. et hoc permiſit deus ut exemplo uite et uirtutum eius multi conuerterẽtur apoſtoli roborarentur et corona eius augeretur. et oſtendit cauſam qr aſſumptio eius tunc nõ multis cognita fuit. C. lxj·

Regina celi narrat Sponſe qualiter angelus annuntiauit ei tps quo ipa debebat migrare de hoc ſeculo et corporaliter aſcendere ĩ celum. Dicit et uirgo modũ migrationis ſue et meditationẽ ĩ qua eius anima cogitabat tpe obitus ſui. et aliqua magnalia q̃ contingebant tunc et quando aſſumpta fuit corporaliter ad celeſtia.

Xpus dicit Sponſe C. lxij uerba hic contenta et precepit illa mittere pape clementi: ſ. quod faceret pacem inter regem francie et regẽ anglie. et quod ueniret in italiã et annuntiaret annũ iubileũ. Reprehendit q̃ eum xpus de certis criminibus et negligentijs et grauibus. et de uita pterita inordinata: et comminatũ ei cũ iuſtitia niſi correxerit ſe. C. lxiij

Xpus comminatur grauiter hic qui-
busdam qui obliti suis peccatis prete-
ritis et uia dei uiuebant in securita-
te iocunde. Dicit tamen quod si se emenda-
uerint inuenient in eo misericordiam.

Xpus dat hic sponse .L.lxiiii.
notabilem doctrinam ad tenendum
uitam actiuam et contemplatiuam que
per martam et mariam notabiliter hic de-
signantur. i. qualiter incipiat et pro-
ficiat homo in uita spirituali et uirtuti-
bus ut ascendat ad summum gradum
perfecti amoris dei et proximi.
et primo loquitur de actibus illorum
qui sequuntur uitam marie.

Xpus ostendit sponse .L.lxv
quod anima est sponsa uxor dei cuius
domus est corpus. Quinque uero ser-
uitores per quinque sensus designantur.
et quinque ancille per quinque uirtu-
tes denotantur. Dicit et dominus
qualis debet esse bona anima et qua-
liter adornata. Ostendit insuper
pro quibus peccatis quedam anima
cuiusdam defuncti fuit ad purgatorium
dampnata. et propter preces cuiusdam
sancti uiri dicit quibus suffragiis pote-
rit de penis liberari. .L.lxvi

Xpus dicit sponse
quod mundus iste est similis naui
habenti tres partes. s. proram, medium
et puppim. Sic mundus iste con-
cludetur tribus etatibus hic contentis.
et in fine tertie etatis in qua iam
sumus nascebatur de maledictis
femina et homine ille horribilis
antichristus. .L.lxvii

Dubitante sponsa de quodam monaco
an illuderetur. quia dicebat se uidere
uisiones celestes. Respondit xpus dicens
Quod ille illuditur a demone sub specie
angeli lucis quod probat xpus per libros
illius continentes ambitionem et propriam
laudem. et precipit xpus quod moneat ut
se corrigat. Alioquin cito et male morietur.
Quod pro dolo postea sic euenit. .L.lxviii

Xpus dicit sponse. quendam fratrem esse
deceptum sub specie uirtutis qui nihil
in quadragesimis comedebat. et alias
indiscretas abstinentias faciebat confidens
ex hoc posse optinere celum. quia non
in bonis operibus nostris debemus confidere.
Que quantumcumque magna sint quasi nulla
reputare debemus. licet necessaria sint.
Sed cum humilitate sperare debemus in sola
misericordia dei. .L.lxviiii

Xpus ostendit sponse horribilem sententiam
dampnationis anime cuiusdam cardinalis qui a-
micus et in delitiis uixerat. et comminatur
prelatis et clero cum districta iustitia terri-
biliter. Qui deuorantes consumunt indebite
bona ecclesiastica fidelium benefactorum.
promittit tamen ipsis benefactoribus in gloria
eterna remunerationem optimam. .L.lxx

In anno iubileo xpus per sponsam
precipit cuidam confessori quod omnes con-
fitentes ei libere absoluat: nisi in apertis
sententiis ecclesie. .L.lxxi.

Xpus precipit quod prouideatur taliter
quod pro absolutione peccatorum nulla pecu-
nia recipiatur. et quod parrochiales sa-
cerdotes possint absoluere de omnibus
peccatis occultis: ne peccatores si remittantur
ad superiores non absoluti propter timorem
uerecundie in suis peccatis mortalibus non
indurentur et in esse dampnabili moriantur.

Xpus dicit de quodam penitenciario pape existente rome: Quod quamuis uiciosus sit nihilominus absolutio quam facit confitentibus rata est apud deum. Et predicit xpus eius subitaneam mortem.

Videbat sponsa uisionem. C. lxxiii

Quod a castro sancti angeli usque ad sanctum petrum in roma erant multa habitacula circumdata muro: Et xpus declarat illam dicens. Quod ille sanctus papa qui spiritualiter et feruenter dilexit ecclesiam habitabit ibi cum cardinalibus et consiliariis suis. C. lxxiiii

Xpus precipit per sponsam cuidam deuoto magistro quod predicet feruenter opportune et importune quod anime purgate uident faciem dei. Dicit et quod qui semper uellent uiuere et semper peccare eternaliter in inferno cruciabuntur. C. lxxv

Xpus corrigens sponsam per incendium rerum suarum: Dicit quod qui non corrigit domesticos suos uirtuose incurrit dei iudicium. Et punit horribiliter quendam qui omnia putabat euenire a fortuna et casu: Et quia capiebat pisces per incantationem. C. lxxvi

Xpus reprehendit quendam religiosum disputantem de saluatione gentilium. Et dicit quod illi qui bene uiuendo laborauerunt ut uocarentur ad uineam celestis glorie: et non potuerunt effici xpiani post mortem recipient consolationem a deo licet non intrabunt in gloriam. C. lxxvii

Expellebatur per uerba hic contenta reuelata sponse: a quadam domo unus dyabolus qui dabat responsa et predicebat aliqua futura habitantibus ibi idolatrantibus. Quibus uirtute dei et uerborum statim conuersis. Demon confusus cum clamore discessit. C. lxxviii

Quidam mortuus fuit per iustitiam quia ad sacerdotium non ordinatus celebrabat. De quo xps dicit: Quod propter illam penam et contritionem quam habuit non damnatur in anima. Misse tamen et alia sacramenta que contulit profuerunt fidelibus recipientibus propter fidem quam habuerunt.

Xpus loquitur sponse. C. lxxix
de quadam femina que a demone incubo luxuriose horribiliter uexabatur. Dicens quod per confessionem puram et sumptionem eucharistie et per orationes seruorum dei liberabitur.

Dantur hic remedia. C. lxxx
a xpo per que unus puer trium annorum qui uexabatur a dyabolo sanatus est. Mater et eius que illudebatur a demonio incubo: per uirtutem xpi et uerborum hic contentorum ab eo liberata est.

Xpus grauiter reprehendit. C. lxxxi
hic credentes spiritui phitonis predicenti futura: quia hec operatur dyabolus ex subtilitate nature permissione dei propter infidelitatem et cupiditatem hominum. C. lxxxii

Xpus predicit quod deuotio gentilium in futurum plusquam xpianorum permaxime augumentabitur et cantabunt omnes. Gloria patri et filio et spiritui sancto.

Xpus reprehendit
onerantes se multis uestibus propter frigus et superbientes de pulchris uestibus sicut superbit pauo de pulchris pennis: Dicens quod si plene confiderent in eo ipse daret eis decorem et

et calorem i corpore et anima.
Xpus dicit Sponse quod qui scienter detinet male acquisita non inmunt in requiem donec restituat exemplo unius anime que diu in purgatorio fuerat. Qui uero ignoranter non punientur. declarat etiam de elimosinis bonorum male acquisitorum an proficiant largientibus.
Qualiter uidet Sponsa descendentem ignem de celo in altare. et in manu sacerdotis uidit agnum et in agno faciem xpi humanam inflammantem et audiuit dispositionem misterij.
Ad ingressum unius excommunicati indomo sentiebat Sponsa fetorem horribilem. Que xpus exponens dicit quod sicut ille fetor erat periculosus corpori: Sic excommunicatio est periculosa anime excommunicati. et cum eo participantibus.
Sponsa dubitante quid significaret ille motus sensibilis admirabilis quem sentiebat incorde quando aliqua ex infusione erant diuina sibi reuelanda. Mater dei declarat ei ueritatem misterij annuntians ei quod deus et ipsa uolunt per eam mundo indicare uoluntatem suam.
Xpus per iohannem euangelistam certificat Sponsam quod idem iohannes composuit apocalipsim inspiratione spiritus sancti. et non alius. et quod glosa magistri mathie super bibliam est ab eodem spiritu eidem magistro diuinitus ministrata.
Dubitante quodam Religioso incredulo. et disputante de ista gratia uidendi celestia Sponse diuinitus gratis data xpus reprehendit eum per Sponsam de loquacitate et scientia sua uana. et corripit eum infirmitate paralitica.
Xpus precipit Sponse. quod confortet corpus cum cibis moderate. ne ex eius defectu anima impediatur in diuinis.
Xpus reprehendit cum comminatione quendam monachum qui coram rege per uitas patrum asserebat Sponsam esse delusam. et dicit dominus quod ipsi patres delusi fuerunt qui superbientes de iustitia sua preferebant se alijs nolentes obedire uiris humilibus.
Visio notanda de quadam domina quam uirgo maria et petrus apostolus sustentabant ne caderet: quorum consilio mutauit uitam: et ex gratia speciali diuina incurrit infirmitatem in qua purgata migrauit ad celum.
Mater dei reuelat Sponse ubi fuerunt ille anime quas xpus liberauit de inferno quando descendit ad inferos usque dum ascendit incelum. et etiam ubi remanserunt corpora illorum qui cum eo in ierusalem resurrexerunt: quando eorum animas portauit secum in celum. et qualiter in resurrectione prius se ostendit dominus eidem sue matri quam alijs: et docet filiam qualiter resistat tentationibus.
Quidam nobilis princeps et iustus nolebat acceptare unam magnam dignitatem regiminis regni ex bona intentione. Quem mater dei per Sponsam reprehendit precipiens quod illam acceptet habendo in ore semper uerba ueritatis et in manu gladium iustitie sine aliqua

acceptione perſonarum.
Dum Rome comburerentur campa-
ne ecclesie Sancti Petri xpus dicit Spo-
ſe qd non miretur quia sicut aliquando ele-
menta oſtendunt ſigna euentuum futurorum.
Sic ille campane oſtendunt propinquã
mortẽ cuiuſdam pontificis .ſ. bonifatij
octaui. Cui graue inſtat iudicium.
niſi cito ad deum conuertatur.

Qualiter Deus uult quod pecca-
tores moneantur ad confeſſionẽ oppor-
tune et importune et maxime in fine
uite: exemplo unius q. xL. annis ſine
confeſſione uixerat. et in fine qi
coacte inductus confeſſus est. et con-
tritione optenta ſaluatus eſt.

Xpus per Sponſam comminando repre-
hendit quandam abbatiſſã comparans
eam uacce pingui dyaboli quia propriũ
habebat et utebatur mollibus et curioſis
ueſtib; cum ſuperbia. et epulabatur ſplẽ-
dide prebens ſororibus perditionis exem-
plum.

Videbatur inter moniales unus ethiops
hitu monacali ueſtitus. Que xpus expo-
nens dicit quod ille eſt demon cupidita-
tis qui ſub ſpecie caritatis inducebat
monachas ad congregandum diuitias.
ut de illis facerent aliis largas elimo-
ſinas. Que xpus hic grauiter repreben-
dit et improbat.

Xpus confirmat Sponſam dicens qd nõ
timeat quod uerba ei diuinitus reuelata
in iſtis libris contenta poſſint infirmari
licet moliri et calcari et exprimi debe-
ant ſicut oleum ut ex hoc patientia et
honor dei amplietur.

Xpus precipit Sponſe qd ea q ab eo
audiuerit i ſpu ſcribat et mittat
ad generes. ut cognoſcat ingratitudi-
nẽ ſuã et patientiam dei.

Xpus monet unã infirmã quod
ſit ſtabilis ĩ patientia quia pro uti-
litate ſue anime ei diſpenſatur in-
firmitas. et declarat qd indulgentie
eccleſiarum rome maiores ſunt apd
deum et utiliores animab; q homi-
nes credãt.

Qualiter beatus nicolaus ĩ baro ad
ſepulcrũ eius apparuit Sponſe
unctus oleo. Declarans ei de oleo ma-
nante de corpore eius. et alia d
ſuis uirtutib; dum uiuebat: et de lar-
giflua bonitate dei ad ſuos electos.

Qualiter beata Anna
apparuit Sponſe et docet eã unã
orationẽ ſpualem ad reuerẽtiã eius
et impetrandum prolẽ ideo mulie-
ribus coniugatis.

Mater dei confortat Sponſam ad
uiſitandum Sanctuaria rome dicẽs
quod maiores ſunt ibi indulgentie
q homines credant: quas ſancti im-
petrauerunt ſuis precibus et pro-
prio ſanguine.

Quidam ſimulans ſe mundũ reliqſſe
et uelle ſeruire deo cõſuluit Spõ-
ſã in quo ſtatu deo ſeruiret. Cui
xpus dicit quod iſte nõ dum tran-
ſiuit Iordanem. i. nõ dum cõtempſit
mundum perfecte et uoluntatem
ſuã et ideo non audiet reſponſum
ſecrete uoluntatis dei.

Xpus dicit Sponſe: qd ſicut aquila
ab alto cuſtodit filios et ſuccurrit
eis in neceſſitate et periculo ſic

ipe ſuiſ amicoſ in neceſſitatibus corporiſ et aīe. Precipit et ſponſe qd uiſitet corpuſ Sancti Andree: quem laudat dominuſ hic et uiſitantibuſ illum promittit miſericordiam et gratiam.

¶ Orante Sponſa in urbe Roma ad Sepulchrum beati Stephani apparuit ipe narrans ei aliqua de uita et uirtutibuſ ſuiſ: et de paſſione ſua et obtulit ſe impetrare pro ea gratiā adeo predicendo ſibi quod adhuc ibit ierusalē.

¶ Mater dei reprehendit quendam ſpūalem dicens qd non confidat de aliqua uirtute ſua. et caueat á multiloquio et riſorio. et aleuitate morum. Item quomodo acceptiuſ eſt deo qd homo iuſte uiuat ī mundo de ſuo labore q̄ in heremo uel religione ſine dei caritate.

Verba matris dei ad Sponſam narrantia pulchritudinem xp̄i et qualiter frequentē iudei in aliquo langore cordis poſiti ibant ad inſpiciendum uultum eius et conſolabantur. Capitulū .i.

M ATER DEI LOQUITUR, AD SPONSAM, DICENS, EGO SUM, REGINA CELI, FILIUS meuſ diligit te toto corde: ideo conſulo tibi ut nihil diligas preterē ipm. ipe enim eſt ſic deſiderabiliſ: Quod ſi habueris eum nihil aliud poteris deſiderare. Sic pulcher qd pulchritudo [illegible] ideſt memoria [illegible] et pſimm[illegible] elementorum uel lucis ad com[illegible] parationē eiuſ eſt qi umbra. Vnde cum ego enutrirem filium meū tanta pulchritudine preditus erat ut quicumque eum inſpiceret conſolaretur á dolore cordiſ quem habebat. ideo et multi iudei dicebant ad inuicē: eamuſ ad uidendum filium marie ut conſolari poſſimuſ. Et licet ignorarēt eum eſſe filium dei tn̄ conſolationē recipiebant magnā ex aſpectu eiuſ. Sic etiā corpuſ eiuſ mundū erat qd numq̄ ſuper illud aliquiſ pediculuſ uel aliquiſ uermiculuſ uenit. Quia uermiſ reuerentiā factori ſuo exhibebat. nec etiā aliq̄ perplexitaſ nec immunditia ī eiuſ capilliſ inueniebatur. Nec nutriebatur.

Xp̄us loquitur Sponſe de quodam qui male uixerat et in morte habuit bonam uoluntatem ſe emendandi ſi uiueret et dicit quod propter illam uoluntatem bonam non iudicatur eternaliter. Capitulum .ii.

F ILIUS LOQUEBATUR, Sponſe dicens ille qui nunc infirmatur: pro quo tu oras nimiſ remiſſus fuit circa me: et duxit totā uitā ſuā mihi contraria. Sed nunc facias ei dici: qd ſi habuerit uoluntatē emendandi ſe ſi euaſerit mortem adhuc dabo ei gratiam: Moneatū ergo ad emendationiſ uoluntatē: quia ex magna miſericordia et amaritudine pene eiuſ compatior ei... ¶ Cumque idem ante prime decantationē moreretur iterum apparuit dominuſ Sponſe et ait. Ecce conſidera q̄ iuſtus ſum ī iudicio

personarum

meo iste combureret qui tanta in-
firmitate sancti Petri grauabatur ueniet
ad iudiciū meū. et licet ex uoluntate bona
fuerit iudicatus ad gratiam tamen antequam
ad plenū sit purgatus sic in purgatorio
amarum habebit aīa eius suppliciū. Quod
nullus mortalis est qui possit illud cogi-
tare. Quid ergo patientur illi qui omnē
uoluntatē suam habent in mundo et nul-
lis tribulationibus fatigantur. Qualiter
uidebat Sponsa quendam demonem
cum confusione fugere a quodam
uiro deuote orante: quem ipse demō
fortitē tentando diu turbauerat. et
qualiter angelus bonus declarat. c. iij.

Videbatur a Sponsa quidā Demon
astare manibus ligatis cuidam
oranti. Cumque ad horam astaret
subito demon terribilē et altissimā uo-
cē emisit cum magno mugitu: et sic con-
fusus recessit. De quo ait Angelus
bonus ad Sponsam. iste demon iam tempus
uirum illum turbauerat et ideo uinctus
est manibus quia nō potest preualere in
eum sicut habet uoluntatem. Quia exquo
homo iste a demone impugnatus uiriliter
restiterat. dei iudiciū est ut nō possit
ei demon facere sicut uellet. Adhuc
tamen habet spem demon ut possit pre-
ualere in eum. Sed in ista hora uictus
est de facili: et nunquam in eum amplius
preualebit. Gratia autē dei de die in
diem augumentabitur isti homini. et
ideo Demon nō immerito clamat quia
amisit eum quē totiens impugnabat
ut uinceretur. ¶ Xpūs dicit Spon-
se quod omnis uirtuosus uir et sapiens
predicet audacter uerba et gratiam
dei in istis libris contenta gentibus
desiderantibus: et etiā nolentibus. c. iiij.

Qui habet aurum sapientie Do-
mini sui tenetur tria facere.
Primo distribuere illud habere
uolentibus: et insuper prebere nolentibus.
Secundo debet esse sapiens et mode-
ratus. Tertio debet esse rationabilis
et equus in distribuendo. Ipse enim
homo qui dictas uirtutes habet ipse
est qui habet aurū meū. id est sapientiam meā.
Quid enim inter metalla pretiosius
auro: sic nec aliquid in scripturis
dignius sapientia mea. hanc sapientiam
ego impleui eum pro quo tu oras.
et ideo ipse debet predicare audacter
tanquam miles meus. uerba mea. et nō
solum desiderantibus audire eum.
immo et nolentibus loquatur gratiā
meā. Secundo sit ipse patiens pro no-
mine meo sciens se habere dominū qui
omnia opprobria audiuit. Tertio dico
quod sit equus in distribuendo sic pau-
peri sicut diuiti. nulli pareat: nullū
uereatur quia ego sum in eo et ipse in me.
Quis nocebit ei cum ego omnipotens
sim in eo et extra eum. ego dabo ei pre-
tiosum stipendium pro labore suo. Nō
corporale aliquid nec terrenū: sed
me ipsum in quo est omne bonū. et in quo
est omnis habundantia et gratia.

¶ Xpūs grauissime comminatur
hipocritis: Religiosis presumptuosis
et superbis qui simplicitatem sim-
plicium innocentum deridentes
perturbant cornibus detractionū
et malorum operum: Monet tamen eos
pie ut se ad uirtutes cito couertat

Alioquin grauit̃ punientur. C.v.

E Go sum creato̅ omniū et a multo creatus. ego longo tempore auerti oculos ab hoc loco pp iniquitates inhabitantiū. Sicut enim primi fundatores festinabāt de uirtute in uirtutē ascendere. Sic nunc isti moderni de malo in malū quilibet alium preire curat et gloriantū de peccato. Nunc igr̃ preces dilecte matris mee ad miserendum me flectunt. Sed de pexima progenie adhuc remanet q̄dam radices sicut p similitudinē melius intelliges. Quasi esset pastor qui diceret ad dominū suū. Domine inquit i ouili tuo sunt pauce oues et mansuete. inter quas arietes cornipetes inueniuntū turbantes oues. q̄z caput ad nihil est utile: pellis corrupta: caro putrida: intestina maleolentia. Cui respondit dominus. ne turbentur oues mee mansuete. Caput arietum absc̄indā ferro acutissimo. Pellis quia non portat mihi lanā decoriabitur. Intestina et carnes q̄ putride proicientur ad agros: et dabuntur uolatilibus que nesciūt discernere inter mundum et imundum.

Ego sum dominus q̄ i hoc loco quosdam simplices q̄ oues habeo inter q̄s quidam sunt quasi arietes cornuti lacerantes eos. Qui sicut arietes p̄mo precipitantū accurrēdo: discerpunt lanā: inde cornibus impellendo: p̄osternunt ad terrā. Sic isti simplicitatē innocētum deridendo perturbāt. et cornibus detractionis et maloꝝ opeꝝ ad terrā prosternunt. Propterea caput eoꝝ idest intentio elata cornibus arrogantie et p̄sumptionis abscindetū ab eis i iudicio meo seuero: q̄d est gladius acutissimus. Pellis eoꝝ .i. hipocrisis qua pro simplicitate religionis induti sunt: aufertur ab eis. Et pro ipa hipocrisi aīa eoꝝ a demonibus a bonni bono decoriabitur. quia ostendebāt aliud et aliud erāt. Seruiebant mihi ore et dissentiebāt opere. Caro eoꝝ uoluptati dedita que i conspectu meo ē q̄ caro meretricis. igne cremabitur absq̄ misericordia. Intestina eoꝝ idest cogitationes et affectiones quas ad mundum hnt̃ et nō ad me in quibus fouebantur inimici mei idest peccata et demones et nō ego. Plagabunt̃ a demonibus ut nō sit affectio praua pro qua nō puniantur. Ideo dum adhuc tp̄s est caput eoꝝ idest uoluntas distorta et superbia deponatur ad humilitatē. pellis simplicitatis assumatū. Caro a uoluptatib; refrenetur. intestina idest cogitationes penitentia sanentū: ne iustitiā ab eis secundum merita eoꝝ celerē exigā. et potestati demonū subiciā eos. ita q̄d nihil aliud possint nisi q̄d demonibus placet. et ab eis impellentū de malo i malū.

Xp̄us benigne reprehendit sponsā de quadam impatientia quā habuit. instruens eam nō debere ulterius irasci neq; aliquid respondere prouocantibus donec commotio animi eius fuerit pacificata: et uiderit posse aliquid proficere in uerbis suis. C.m. vi.

E GO Sum creato̅ tuus et Sponsus. Tu Sponsa mea noua quadrupliciter peccasti nunc i ira tua. Primo q̄z impatiens fuisti i corde tuo ad

uerba: Cum ego ſuſtinui pro te uerbeā.
et ſtans ante iudice nō reſpondi unū
uerbū. Secundo quia atrociora reſpo-
diſti et exaltaſti nimiſ uocē tuā: expro-
brando: cum ego affixuſ clauiſ ſuſpexi
ī celū et nō aperui oſ meū. Tertio quia
cōtempſiſti me ꝑꝑ quē deberes omnia
patienter tolleraſſe. Quarto quia pro-
ximo tuo nō profuiſti. per patientiā
enim tuā: qui errauit ad meliora debuiſ-
ſe prouocari. ¶ Ideo uolo qđ de cetero
nō iraſcaris. Cum enim ab aliquo ad
irā prouocata fueris uſq; quo ira ab
animo nō ſeperata fuerit, nō ꝫ loq̄ris
al's ſe mota nō ꝫ fuerit
ei. Sed tranſacta commotione animi
et cauſa commotionis diligentē pen-
ſata loquere cum manſuetudine: Si
aūt aliquid fuerit ī quo loquēdo nihil
profeceris. nec tacendo peccaueris: me-
liuſ eſt ꝑꝑ meritū ſilere. ¶ Xp̄s per
ſponſam precipit cuidam deuoto
diacono: Qđ cum feruore et auda-
cia predicet uerbum dei ſociis ſuis
et aliis peccatoribus: inſtruendo
infirmos. Arguendo indiſcipli-
natos. et exponendo animam
ſuam morti. Capitulum vii.

E GO ſum Deuſ tuuſ. et deuſ
omniū et creator. Licet ne-
glectuſ ſum et deſpectuſ. hoc
dices illi pro quo tu oras: quem me
diligere noſti. Cum tibi diaconatuſ
officium impoſitū eſt p̄dicandi: auc-
toritatē accepiſti: ut inſtrueres infir-
mos et argueres indiſciplinatos. hoc
ego ꝑ me ipm facere non renui: hoc
etiam apoſtoli et diſcipuli mei fecerunt.
Qui pro acquiſitione aīaꝝ diuerſa
loca et ciuitates et uillaſ circuierunt
et pro ſalute animaꝝ animaſ uſq; ad
mortē tradiderunt ſuas. Ergo quia of-
ficium tuū eſt predicare: nec decet
nec expedit tibi ut ſileas. quia circa
te ſunt inimici tui meis peſſimi. et ī me-
dio eoꝝ ambulas. ¶ Ipoꝝ quippe
maledicta gula ſic mihi odioſa eſt:
ac ſi die paraſceue carnes comede-
rent. Ipi ſunt qi uaſ ex utraq; ꝑte
apertum: cui ſi totum mare in-
funderetur nunq̄ impleretū. nec
ipi ſatiari poterunt: quoꝝ gulā
augmentat ī peccatū immodera-
ta laſciuia. ipi etiā angelos meos
cuſtodes eoꝝ elongant a ſe et ad-
uocant demones: q nunc propinquo-
res ſunt eis q̄ boni: quia ſtant in
choro meo non ut mihi placeat:
Sed ne ab aliis arguantur. uel
diſpliceat. Apparet patrū anti-
quoꝝ imitatores: ſed uere ſunt
in conſpectu meo mendaces et de-
fraudatores: fregerunt enim fidē
quā mihi promiſerat: et defrau-
dāt aīas quoꝝ beneficiis uiuunt:
quia nec uita nec precibus eis re-
pendunt. ¶ Propterea corām an-
geliſ et ſanctiſ omnibus: iuro ī ue-
ritate mea qui ſum ueritas: et
de ore meo nunq̄ niſi ueritas
proceſſit: qđ niſi ſe emendauerint
permittā eos modico tēpe incedere
ꝑ uiā uoluntatiſ ſue. Deinde
ducā eos ꝑ uiā ſimilē ſpinis: et
punctionibus acutiſſimis: a qua
ne diuertāt ſtatuam ſeruos meos
a dextris eoꝝ et a ſiniſtris: qui

prohibeat eoſ diuertere : et compellent incedere. Inde queadmodū corpus mortuū cadit i terra ſic aīe eoꝝ deſcendet ī infernū : et operientur penis inferni : tā profunde qd nunq̄ reſurget.

Xp̄us prebet audaciā ſponſe formidanti reprehendendi fiducialit̄ quoſdam religioſos ī peccatis grauib9 perſiſtentes : apud quos ipā hoſpitabatur : Dicens qd reprehenſio ſua nō imputabitur ei ad peccatū : Sed ad meritū : etiā ſi ipi ex hoc ſcandalizentur et indurentur . c. 8.

Cogitaſti o Sponſa apud te multotienſ ſic. Cum Deuſ meuſ ſit dominus omniū et omnia potenſ : et patientē ſuſtinuit proditorē ſuū : cur ego creatura ſua nō magiſ ſuſtineam habitantes mecum : ne forte ex admonitione uel reprehenſione mea deterioreſ fiant. Ad quā cogitationē reſpondeo tibi qd ex parte pia erat : ſed minuſ feruens. bonuſ enim miles inter maloſ conſtitutuſ uidēs offenſionē domini ſui : et ſi nō poteſt corrigere opere ſaltim de decore domini ſui loquitur. inde acceptiſ contumeliis patienter ſuffert. Sic tu loquere eiſ nunc fiducialiter exceſſus eoꝝ quia mihi nimiſ ex diuturnitate abhominabileſ ſunt . et quocūq; modo ex hoc ipi contra me indurātur nō tibi in peccatū reputabitur quia locuta eſ. Sed merceſ maior tibi accreſcet. Sicut enim apoſtoli multiſ predicabant : quiſ nō omneſ conuertebantur. et nihilominuſ merces eoꝝ nō minor erat. Sic erit et tibi quia et ſi nō omneſ audierint te : erunt tamen aliqui qui ex uerbiſ tuiſ edificentur et ſanentur. Dicito ergo eiſ qd niſi ſe emendauerint tā uelox et ſeueruſ ueniā eiſ qd omneſ qui audierint īgemiſcent : Omneſ etiā q experiuntur deficiet. iudicabo eīn eoſ quaſi fures confuſione ī enarrabili coram angeliſ et ſanctiſ omnib9 quia religioniſ habitū nō p meritum bn̄ uiuendo aſſumpſerant. In conſpectu meo ſunt qi fures poſſidētes bona que ſua non ſunt : ſed illoꝝ q bene uiuunt. et qi defraudatores iudicabo eos gladio meo qui omnia membra eoꝝ a capite uſq; ad pedes conſcindet. implebo q̊q; eos igne ebulliente et nō deficiente. Quia ſicut p̄r piuſ monui eoſ et nō audierunt. oſtendi eiſ uerba oriſ mei ſicut nunq̄ priuſ factū fuit et ſpreuerunt. Si enim uerba mea miſiſſē gentilibuſ forſitan recepiſſent : et peniteret eos. Propterea nō parcam eiſ nec recipiā pro eiſ preceſ dilecte m̄riſ mee : et ſanctoꝝ meoꝝ. Sed q̄diu ego ſum ī gloria qd eſt ſine fine ipſi erunt ī pena. Veꝝ tamen q̄diu anima ī corpore includitur tam diu miſericordia mea aperta eſt eiſ.

Mater dei narrat Sponſe dignitatem ſuā et beneficia que recipiunt ab ea

uniuersi, Dicit etiā modum et
suffragia per que aīa cuiusdā
principis defuncti pro quo ipā
sponsa orabat liberari posset ā
horribili purgatorio optimum
documentum. capitl̄ vacat.

Cxp̄us reuelat hic sponse q̄ abho-
minabilis ē corā deo presbiter
celebrans in peccato mortali: et
qualiter demones assistūt ei ī cele-
bratione misse: Et de eius gra-
uissima pena futura si nō conuer-
tatur. Capitulū .9.

Ile presbiter pro quo tu oras
est quasi forceps per quā aurū
uirtutis mee extrahetur. Ipē
est qi ouis degenerans nō curans au-
dire uocem matris. Cum accedit ad
altare meū astant ad latera eius de-
mones cuius et aīam ī habitant: qa
ipā est mortua ante me. Cum impo-
nit sibi super humerale demones ob-
umbrant animā eius ut nō cogitet
nec intelligat q̄ terribile ē accedere
ad altare meum. et q̄ mundus esse
deberet: q mihi mundissimo astare
debet. Cum induit se albam: du-
ritia cordis et ī deuotione induitū
Quia cogitat peccatum suū nō esse
graue. supplicium eternū futurum
nō magnum. et quale gaudium
ē eternum: numq̄ inuenit ī mētem
eius. Cum imponit sibi stolā diabo-
lus graue iugum imponit ī collo
eius: ita q̄d delectat eum peccati
dulcedo. et sic onerat animam eius
q̄d non sinit eum ingemiscere uel
considerare peccatum suum. Cum
imponit sibi manipulum omnia
opera ad deum fiunt sibi grauia
et onerosa et erubescibilia. Terrenā
aūt leuia. Cum autem cingit se
cingulo tunc ligatur uoluntas
eius cum diabolo ita q̄d uult et
proponit morari ī peccato. et
tunc dissoluitur caritas mea cum
eo quia uoluntas eius est ad omē
illud q̄d diabolus ei inspirat in
mentem nisi refrenaretur occul-
to iudicio meo. Cum induit se
casulam tunc perfidia induit
eum diabolus. Quando autem
legit confiteor demones respon-
dent mentitus est. nos testes sumus
Quod confessio eius est similis
inde. quia dicit aliud ore et
aliud habet ī corde. Cum ac-
cedit ad altare tunc ego auerto
faciem meā ab eo. De quocumque
aūt legit missam seu de matre
mea siue de sanctis sic mihi carū
est acsi meretrix menstruum
suū in uase positum offerret alicui
nobili ad bibendum. Aut si ali-
qs diceret inimico suo: Caue tibi
ego q̄ro damnū tuū. Quando
uero consecrat corpus meū tunc
fugiunt demones ab eo et cor-
pus remanet qi tinneus quia aīa
eius mortua est añ oculos meos.
Cum aūt corpus meum applicat
ad os suū ex presumptione illa
omnis turba demonum reuertit
ad eum quia caritatē nullā habet
ad me. Ego quippe sic misericors
sum q̄d si diceret cum contrito

corde: et emendationis proposito.
Domine pp tuā passionem et carita-
tem quam erga hominē habes indul-
ge mihi peccata mea. ego susci-
perem eum et nō reuerterentur de-
mones ad eum. Sed ipse stercus mu-
di habet ī ore. in corde aūt uer-
mes sunt saturientes. et ideo non
placet ei dulcedo uerboꝝ meoꝝ
ī corde cogitationes inutiles comedūt
eum ne cogitet aliqd de me. prop-
terea nunq̄ accedet ad altare me-
um. Quid aūt est altare meum
nisi illa celestis mensa et gloria
ī celis de qua angeli et sancti leta-
tur. hoc representat altare illud
ī ecclesia de lapidibus ubi cotidie
corpus meū ī cruce crucifixum
imolatur. Sicut olim in lege sa-
crificia illa representabant que
nunc aguntur ī ecclesia. Quid
notat mensa celestis nisi iubilatio-
nē et gaudium: hoc gaudium
nunq̄ experietur ipse in gloria
eterna. ante hoc altare meum nu-
q̄ stabit: neq; uidebit faciē meā.
¶ Filij aūt mei ipsi uidebunt faciē
meam. ego sum sicut uerus pelli-
canus quia proprium sanguinem
dabo eis. et reficio ī presenti et ī
futuro usq; ad satietatem. illum
aūt pascet aquila illa abhomina
bilis cuius consuetudo ē pullis suis
post satietatem aliquo tempore sb-
trahere necessaria: ita quod ma-
cies ex fame proueniens omni tpe
uite ipoꝝ apparet ī eis. Sic dia-
bolus ex delectatione sua ad tps
pascet eum ut postea famē gaudij sen-
tiat et durabit ī eo sine fine. Veꝝ
tamen cum uiuit misericordia mea
aperta ē ei si conuertatur. ¶ Mater
dei narrat sponse dignitatem su-
am: et bñficia que recipiunt ab
ea uniuersi. Dicit etiam modum
et suffragia: per que anima cuius-
dam principis defuncti pro quo
ipā sponsa orabat liberari posset
de horribili purgatorio. Optimū
documentum. Capitulū. 10.

EGO. SVM. CELI. REGI-
NA. EGO. MATER. MI-
sericordie: ego iustoꝝ gaudi-
um: et aditus peccatoꝝ ad deum.
Nulla etiā est pena ī purgatorij igne
que pp me nō remissior erit: et le-
uior ad ferendum q̄ aliter esset. Nul-
lus est adeo maledictus q. q̄ diu uiuit
careat misericordia mea. quia pp
me leuius temptatur a demonibus q̄ aliter
temptaretur. Nullus ita alienatus est
a deo: nisi omnino fuerit maledictus
qui si me inuocauerit non reuertatur
ad deum et habebit misericordiam.
¶ Ego enim quia sum misericors et a
filio meo misericordiam consecuta
ostendere tibi uolo quomodo ille ami-
cus tuus defunctus de quo doles salua-
ri post de septem plagis quas tibi fi-
lius meus dixit. Primo saluabitur ab
igne quem patitur pro luxuria. Si ali-
quis uellet secundum tres ordines
ecclesie. Coniugatoꝝ scilicet et uidu-
aꝝ et uirginum: unā feminā trade-
re nuptui pro aīa eius. Aliam religi-
oni. Tertiam q̄ posset stare ī uiduitate

Quia in luxuria grauiter : etiã in matri-
monio propriũ thorum excedendo : peccauit.
¶ Secundo quia in gula tripliciter pecca-
uit. Primo laute et ultra mensuram
commedendo et bibendo. Secundo pp
superbiã et ostentationẽ plura fer-
cula preparando. Tertio nimis diu
ĩ mensa sedendo. et opus dei preter-
mittendo. et ideo qui uoluerit colli-
gere ĩ honore dei qui est trinus et
unus. pp hanc triplicem gulam : tres
pauperes p unum annũ integrum ;
guberne : et ministret eis talia fer-
cula et eque bona qualia ipse persona-
liter comedit qui colligit eos. Nec
prius comedat ipse quam illos tres uiderit
comedisse : ut per hanc modicã expecta-
tionẽ deleatur illa longa mora quã
amicus tuus habuit sedendo ĩ mensa:
Insuper ministret illis tribus uestes
sufficientes et lectisternia prout eis
competere et expedire uiderit. Ter-
tio pro superbia quam habuit multi-
pliciter : debet qui uoluerit colligere
septẽ pauperes in qualibet septima-
na p unum annum quali die uolue-
rit et lauet pedes ipsorum humiliter
cogitando sic secum in corde dum
lauat eos. Domine iesu xpe qui cap-
tus es a iudeis miserere mei. aut ei.
Secundo domine iesu xpe qui ligatus
es ad columnã : miserere ei. Tertio.
Domine iesu xpe qui iudicatus es
innocens a nocentibus miserere ei.
Quarto : Domine iesu xpe qui propriis
uestibus exutus es et indutus uestib
derisoriis miserere ei. Quinto. Do-
mine iesu xpe qui ita grauiter fla-
gellatus es. ut coste tue uiderentur:
et non esse inter sanitas miserere ei.
Sexto. Domine iesu xpe qui colaphi-
zatus es : et consputus es miserere ei.
Septimo. Domine iesu xpe qui
ĩ stipite extensus es : cuius manus
pedes et caput fuit cruentatũ spi-
na. oculi fuerunt pleni lachrimis.
os et aures plene sanguine mi-
serere ei. ¶ Lotis autẽ paupe-
ribus reficiat eos ut melius po-
terit : et expedire eis uiderit.
et roget eos humiliter ut orent
pro anima illius. ¶ Quarto pecca-
uit ĩ accidia tripliciter. primo
fuit accidiosus in eundo ad eccle-
siam. Secundo ĩ querẽdo indulgẽ-
tias. Tertio ĩ uisitando loca sanctorum.
Pro primo igitur qui uoluerit uadat
ad ecclesiam semel ĩ mense p unũ
annum et faciat dici unam mis-
sam pro defunctis pro aĩa eius.
Pro secundo uadat quoties comode
poterit et uoluerit pro aĩa eius
spalr ad loca ubi dantur indul-
gentie : et ubi deuotiores eos audit
qui dant illas. Pro tertio mittat
oblationẽ suã per aliquẽ fidelem
et iustum ad precipuos sanctos
ĩ regno isto Suetie. ibi ubi conuen-
tus populi ex deuotione et causa
indulgentiarum fieri solet ut puta
Sancti Enrici et Beati Siffridi
et similium. et eum qui portat
oblationẽ fideliter remuneret pro
labore. ¶ Quinto quia pecca-
uit in inani gloria et letitia: col-
ligat : qui uoluerit omnes pauperes

qui sunt in curia eius. uel in uicinia
eius in quolibet mense semel pro unum
annum: et statuat eos in una domo
et faciat ante eos dici unam missam
pro defunctis. Quam cum incepit
sacerdos roget et moneat eos ut
orent pro anima eius. Dicta autem
missa reficiantur pauperes omnes
taliter quod recedant de conuiuio
leti ut defunctus letetur precibus
eorum: et pauperes letentur de
refectione. // Sexto quia usque ad
nouissimum quadrantem soluet debi-
ta et morabitur in pena. Scire
debes quod circa finem suum et in
fine uoluntatem habuit: licet non
ita feruentem ut deberet soluendi
debita sua. propter quam uoluntatem
in statu saluandorum est. Ex quo
perpendere potest homo quanta est
misericordia filii mei. Qui pro tam
modico dat requiem. et nisi illam
uoluntatem habuisset ipse sine fine
dampnatus fuisset. ideo debent pa-
rentes sui qui in bonis suis successe-
runt habere uoluntatem soluendi et
soluere debita sua quibuscumque no-
uerint debere. et quibus soluunt
debitum suum rogent eos humi-
liter ut indulgeant anime eius si da-
mnum ex longa expectatione incur-
rerint. Alioquin dicti parentes
Nota defuncti peccatum illius portabunt
si non soluerint. Deinde cuilibet
monasterio in regno mittat oblatio-
nem qualem uoluerit et faciat dici
unam missam in conuentu publice.
et antequam incipiatur missa roget

pro anima eius ut placatus sit ei deus.
postea dicatur una missa pro de-
functis in qualibet ecclesia parro-
chiali in qua bona sua habuit quam
sacerdos presente populo cantet.
et antequam incipiat cantare dicat
populo ista missa celebranda est pro
anima talis persone defuncte. Rogo
uos per nomen Christi ut si aliquid contra
uos uerbo uel facto uel mandato de-
liquit indulgete ei. et sic accedat
ad altare. // Pro Septimo scilicet
quia iudex fuit et iudicium suum
commisit uicariis iniquis: propter quod est
in manibus demonum. Verumtamen quia
contra uoluntatem eius erat ut iniqua
agerent: licet minus curabat et atten-
debat quam deberet: liberari potest si
habebit auxilium: Sed per quale
auxilium: utique per Sanctissimum corpus
filii mei quod quotidie imolatur in altari.
Panis enim ille qui in altari ponitur
ante uerba illa hoc est corpus. meum
panis est. sed post uerba dicta uerti-
tur in corpus filii mei quod de me
sine macula sumpsit: quod crucifi-
xum est. Tunc pater honoratur et
adoratur in spiritu. ex membris fi-
lii. filius exultat in potentia et ma-
iestate patris. Mater eius que ego
sum honoratur ab omni creatura
celesti que eum peperi. Omnes angeli
conuertunt se ad eum et adorant
ipsum: anime iustorum gratias referunt
quod per eum redempte sunt. O quam
horrendum est miseris qui talem et
tam dignissimum dominum indignis
tractant manibus. Hoc ergo corpus

quod pro caritate mortuum est potest eum liberare . ideo dicatur una missa de qualibet sollempnitate filij mei . scilicet . Vna de natiuitate . Vna de circumcisione . Vna de epiphania : Vna de corpore Christi . Vna de passione . Vna de pasca . Alia de ascensione . et Vna de pentecoste . Item una missa de qualibet sollempnitate que in honore meo celebratur . Item nouem uero misse in honore nouem ordinum angelorum . Que misse angelorum cum celebrantur nouem pauperes colligantur quibus uictus et uestitus ministretur : ut angeli quibus ad custodiam datus fuit et quos multipliciter offendit per hanc modicam oblationem placari possint : et animam eius deo suo offerre ualeant . Deinde una missa generaliter pro omnibus defunctis dicatur ut ipse per eam requiem obtineat : et ipsa cum eis digna requie habeatur.

¶ Mater dei monet Sponsam quod semper recordetur dolorose passionis Christi : Quia in illa hora passionis omnia quasi conturbabantur scilicet deitas et humanitas : et ipsa mater eius : Angeli : et omnia elementa et omnes anime uiuentium et mortuorum : et etiam demones . C. 11.

Mater loquitur ad Sponsam dicens . In morte filij mei omnia conturbabantur : Nam deitas que filium tradidit in morte : et numquam ab eo separabatur : nec in morte : in illa horula mortis tamquam compatiens uidebatur : licet nullum dolorem uel penam deitas pati posset : quia impassibilis et immutabilis est . Filius ipse patiebatur dolorem in omnibus membris etiam in corde . Qui tamen secundum deitatem erat immortalis . Anima etiam eius que immortalis erat patiebatur quia exiuit de corpore . Congregati angeli qui turbati uidebantur cum uiderunt deum in humanitate pati in terra . Sed quomodo turbati possunt angeli qui immortales sunt . Utique sicut iustus cum uideret amicum suum pati aliqua de quibus consequeretur maxima gloriam . Et gaudent quidem de gloria eius adipiscenda . Sed tamen propter passionem quasi quodamodo contristarentur . Sic angeli qui contristabantur de pena eius cum tamen sint impassibiles . Sed gaudebant de gloria eius futura : et utilitate ex passione eius prouentura . Omnia quoque elementa turbabantur : et sol et luna amiserunt splendorem suum . Terra tremuit : lapides scindebantur . et sepulchra aperiebantur in hora mortis filij mei . Omnes gentiles turbabantur ubicumque erant : quia in corde eorum uenit quedam punctura doloris . licet nescirent unde esset . Tribulabatur etiam cor crucifigentium eum in illa hora : sed non ad gloriam eorum . Adhuc etiam immundi spiritus turbabantur in illa hora et qui in unum congregati turbabantur . Illi autem qui erant in limbo abrahe multum turbabantur .

In tantum quod maluissent in eternum esse in inferno: quam talem penam in suo domino uidere: Ego autem que tunc eidem filio meo astabam uirgo et mater eius: qualem dolorem tunc patiebar: nullus potest considerare. Ideo filia mea recordare passionis filij mei. fuge instabilitatem mundi: qui non est nisi quidam uisus et flos cito arescens. ℭ Mater dei dicit Sponse: Quod ipsa similis est aluearia apum: quia illa benedicta apis celestis scilicet filius dei repleuit eam melle dulcissimo Quando descendit in utero eius sic copiose quod ex illa dulcedine omnis sapor uenenatus a nobis sublatus est. C. 12m.

B EATA VIRGO LOquebatur ad Sponsam dicens: Sponsa filij mei tu salutabas me et comparabas alueario apum. ego certe fui apis. Nam corpus meum fuit quasi lignum solum in utero matris antequam anime coniungeretur. fuit et corpus meum post mortem meam quasi lignum separata anima usque quo meam animam deus cum corpore ad deitatem sublimauit: hoc lignum factum est aluearium. Quando illa benedicta apis filius dei traxit se de celis: et deus uiuus descendit in corpus meum. In me denique fuit quidam dulcissimus et subtilissimus fauus qui preparatus erat omnibus modis et accessionibus ad suscipiendum dulcissimum mel gratie spiritus sancti. Hic fauus tunc impletus est quando filius dei uenit in me cum potentia et caritate et honestate. Venit cum potentia quia dominus et deus meus erat. Venit cum caritate quia pro caritate quam ad animas habuit carnem assumpsit et crucem. Venit cum honestate quia omne peccatum ade segregatum fuit a me: unde filius dei honestissimus honestissimam carnem assumpsit. Sed sicut apis habet aculeum cum quo tamen non pungit nisi inuita et prouocata: Sic filius meus habet seueritatem iustitie: quam tamen non exercet nisi quando est a peccantibus prouocatus. huic api male retributum est. Nam pro potentia traditus est in manus iniquorum. Pro caritate datus est in manus crudelium. Pro honestate nudatus est et immisericorditer flagellatus. Benedicta sit ergo apis illa que de ligno meo fecit sibi apiarium: et impleuit eum melle suo sic copiose ut de dulcedine mihi data: sapor ille uenenatus de ore omnium auferretur. ℭ Xpus monet Sponsam quod omne tempus dispenset secundum uoluntatem dei. Nec aliquid faciat: nisi quod deo placere credat. et quod semper habeat uoluntatem standi in seruitio dei: et mentem iugiter eleuet ad celestia. Corpus quoque suum fatiget in presenti taliter quod possit resurgere ad futuram gloriam: C. 13m.

LOQUITUR FILIUS AD sponsam tu debes hře tria. Primo nō ire nisi ad uoluntatem meā: Secundo nō sedere nisi ad honorē meum. Tertio non stare debes nisi ad utilitatem sponsi. Tunc aūt uadis ad uoluntatē meam: quando omne tempus tuum dispensas ad uoluntatē meam. quando non comedis nec dormis nec aliud quicq̄ facis nisi sicut mihi placere intelligis. Stas aūt firmiter cum uoluntatē hēs standi in seruitio meo. Sedes uero tunc quando mentē tuam iugiter ad celestia eleuas considerando qualis gloria sanctoꝝ et uita sempiterna. ¶ His ergo tribus alia tria debes addere: primo debes desponsata ēē sicut uirgo desponsanda que cogitat sic apud se: Omnia que possum de bonis patris mei que casura sunt congregabo mihi: ad sponsum meū cum quo debeo esse in necessitate et aduersitate. Sic et tu facere debes quia qⁱ pr̄ tuus corpus tuū est. Ad hoc enim omnem laborē quē poteris ī pauperes et alia bona exigere debes: ut mecum qⁱ cum sposo letari possis: quia corpus tuū casurū est. Nec ei parcendum est ī pn̄ti ut in futuro resurgat ad meliorē uitam: Secundo cogita tecum sicut bona uxor cogitat secum. Si uir meus diligit me cū debeo sollicitari Si pacificus est mihi quem tunc hēo timere: ideo ne irascatur mihi exhibebo ei omnē honorē et stabo semꝑ ad uoluntatē eius. Tertio cogita tecum qđ sponsus tuus est eternus et ditissimus cum quo habebis honorē perpetuū: et diuitias eternas: et ideo noli diligere casura ut optinere possis eternalit̄ sꝑ mansura.

¶ Xpus declarat sponse qualiter ipe fecerat per angelum eam more paruuli enutriri ī uita spūali et uirtutibus. et iteꝝ recomendat eam angelo. Narrat etiam qualiter sancta deceptione deduxit eam de mundo ad quietis portū et precipit qđ omnes tentationes reuelet suis patribus spiritualibus: et habebit finē perfectum. capitulum. 19.

QUIDAM ANGELORꝜ loquebatur ad deum dicēs. Laus tibi sit Domine mi ab omni exercitu tuo pro omni dilectione: Tu assignasti custodie mee hanc sponsam hic stātem ecce iteꝝ ipam tibi reassigno. ego enim alliciebam eā ad te qⁱ paruulā: primo dando pomum. deinde comesto pomo: dixi ei sequere me filia amplius dabo tibi uinum dulcissimū quia in pomo nō est nisi modicus sapor; in uino uero dulcedo et animi exultatio: gustato aūt uino dixi iteꝝ ei. ad eam procede adhuc ulterius et dispono tibi qđ est in eternum in quo est omne bonū. His dictis dixit dominus ad sponsam iterum

eſt quod ſeruuſ meuſ te audiēte
loquebatur : ipſe utiq; quaſi ꝑ
pomū alliciebat te. tunc ad me
quando cogitabaſ tecum omnia
eſſe á me que habebaſ & regratia-
bariſ mihi ſoli pro eiſ. Quid ſicut
ī pomo non eſt niſi ſapor quidā
& modica ſatietaſ ſic tunc tempōis
nō multum ſapiebat tibi caritaſ
mea : niſi quaſi quidam ſapor
cognitioniſ dei eſſe ī corde tuo.
Tunc uero ulteriuſ proceſſiſti quā-
do cogitaſti tecum ſic. Gloria dei
eſt eterna : & mundi letitia nimiſ
breuiſ & in fine mundi nimiſ
inutiliſ. Quid mihi prodeſt qđ
iſta temporalia ſic diligam. ex
tali cogitatione cepiſti uiriliter
abſtinere ā delectationibuſ mūdi.
& facere bona q̄ poteraſ : in no-
mine meo : & tunc qī deſiderio
affecta uini ampliuſ me ſitiſti.
Deinde cum cogitaſti me eſſe om-
nipotentē dominum á quo eſt
omne bonum & reliquiſti uolunta-
tē tuā : faciendo meam : tunc iu-
re facta eſ mea : & conſenſi ite
& feci te eſſe meā. Quo dicto
dixit dominuſ ad angelum.
Serue meuſ tu diueſ eſ in me
honor tuuſ eſt eternuſ. igniſ ca-
ritatiſ tue inextinguibiliſ. Virtuſ
tua indeficiens. Tu aſſignaſti
mihi ſponſam meam : ſeduolo
qđ cuſtodiaſ eam adhuc donec
uenerit ad etatem : cuſtodi eā
ne diabolus aliqua ī caute ſibi
obiciat : prouide ſibi ueſtes
uirtutū. ueſteſ totiuſ pulchritudiniſ.
Ciba eam uerbiſ meiſ que ſunt tamq̄
carneſ recenteſ quibuſ ſanguiſ melio-
ratur. Caro infirma conualeſcit
& delectatio bona ī aīa excitatur.
ego enim feci iſti ſicut aliquiſ ſo-
let facere amico ſuo quē pro carita-
te & bono ſuo captiuat. Dicit enī
ei captiuanſ. Amice ingredere ī
domum meā & uide ibi que agūtū :
que tibi ſunt facienda : Quo ingre-
diente non oſtendit ei captiuator
uiliſſimoſ ſerpentes & ferociſſimoſ
leoneſ qui habitant in domo : ne
terreatur amicuſ. Sed ī conſolatio-
nem amici facit ſerpentes uideri
qī ſunt oueſ manſuetiſſime : leoneſ
qī oueſ pulchraſ dicenſ amico ſuo.
Amice ſcito qđ diligo te & pro
bono tuo captiuaui te ideo q̄cumq;
uideriſ dic amicis meiſ ipi enim cu-
ſtodient te & conſolabuntur te : ita
qđ meliuſ placebit tibi captiuitaſ mea
q̄ propria libertaſ tua. Sic filia
dilecta ſimili modo feci ego tibi : ego
enim qī captiuaui te cum á delecta-
tione tua reuocaui te ad amorē
meū : cum á mundi periculiſ uocaui
ī hunc quietiſ portum. in quo tu
quoſ putaſ eſſe uirgineſ per continē-
tiam ueraciter leoneſ ſunt ꝑ ma-
litiā. Quoſ tu crediſ oueſ ꝑ diuinā
contemplationē hi qī ſerpentes gradi-
untur in uentreſ gule & cupiditatiſ.
Ideo q̄cumq; uideriſ & audieriſ non
ad alium referaſ : ſed ad amicoſ meoſ
qui te cuſtodiunt & inſtruunt : Quia
ſpūs qui te duxit ī portum ipſe te

ducere ad patriam. et qui te duxit
ad principiū bonum ipſe te ducet
ad meliorem finem. ¶ Xp̄us dicit
ſponſe q̄d prelati et litterati q̄
de ſcientia gloriantur et ditantū
et male uiuunt comparantur
meretricibus et portatoribꝫ uini
qui ſe ip̄os et alios ī peccatis pre-
cipitant: cum tunc deberent eſſe
magis uirtuoſi q̄ alii. Occurret
tamen ip̄e cum miſericordia cui-
libet ſe conuertenti. Sicut pr̄ exul-
tans adepto filio. C.15.

ILLE PRELATUS: PRO
quo tu oras iam auertit ocu-
los ſuos a me: et uertit ſe
ad mundum cum ornatu dignitatis
ſue. Si enim uellet eſſe meus reſpi-
ceret me. quotidie legeret librum
meum attentius et non ſic ſollicite
cogitaret ī lege que dicitur eccl̄ie.
Cū illā reſpondit: Nunquid non do-
mine mi eſt lex tua lex eccleſie?
et dominus reſpondit: Lex mea erat
q̄ diu mei legerunt eā et pp̄ me
legebatur. nunc aūt non eſt mea
quia leg̃r iam in domo taxillatoꝝ
qui tres punctos ſup unum taxillum
iaciunt. Quia pro modica iuſtitia
q̄ in lege eccleſie inueniunt ma-
gnā ſummam pecunie acquirunt.
Nec leg̃r iam pro honore meo ſed ad
finē illum quo pecunia acquiratur.
In domo autem ludentiū ad taxillos
ſunt meretrices ſunt potatores uini.
tales nunc legunt legem meam. tales
nominantur ſcientes. Sed uere ſunt
inſipientes. Quid enim facere ſolet

meretrix utiq̄ ſolet eſſe procax
in uerbis: leuis in moribus. pulchra
facie: ornata ueſtibus. Tales
ſunt iam qui legunt et addiſcunt
legē meā. Scurrilitas eſt in uerbis
eoꝝ. nunq̄ aperitur os eoꝝ ad
predicationem meam: nunquam
ad laudē meā: leues ſunt ī mo-
ribus. ita q̄d etiam ſeculares eru-
beſcunt de moribus eoꝝ. Nec ſo-
lum ſe ip̄os precipitant immo
et alios ſecum exemplo ſuo tra-
hunt: ipſi enim nihil affectant
niſi uideri a mundo et laudari.
honeſti et honorati incedere ue-
ſtibus ſuis. Diuitias et honores
acquirunt: uerba mea et precep-
ta ſunt eis amara: uita et uia
mea eſt eis abhominabilis. Ve-
re conuerſatio ~~eoꝝ~~ eoꝝ et uita
ſic fetet in conſpectu meo quaſi
meretrix. Quia ſicut prealiis
mulieribus uilior et abiectior
uidetur meretrix: ſic ipſi pre-
aliis ſunt mihi odioſi: Dicunt
enim et gloriantur ſe ſcire legē
Sed alioꝝ deceptionem et ſuam
uoluntatem. In domo etiam mea
ubi lex leg̃r ſunt potatores uini
et incontinentes: quoꝝ gloria ē
prealiis excedere et naturā ad
ſuperflua irritare. Tales nunc
ſunt magiſtri legis qui gaudent
ad ſuperflua. De exceſſibus ſuis
modicum uerecundantur: De
alioꝝ peccatis minime cōtriſta-
tur. Veruntn̄ ſi bene legerē
legem meā in uenirent ſe p̄aliis

debere esse continentiores: prealiis humiliores: prealiis ad bene uiuendum obligatiores. Ego autem sum qui potens dominus amans multarum ciuitatum oues. Qui quamuis potens est: non tamen recipit alicuius alterius ciuitatis oues: nisi quas tenetur ex iustitia habere. Sic ego qui omnium creator sum et potentissimus: non tamen recipio aliquos nisi quos ex iustitia teneor habere: et qui ex caritate se cognoscunt esse meos. Verumtamen quicumque a me errauerit: et ad me redire uoluerit: et uocem meam audire saluari potest: Numquid non ouis uagabunda a proprio grege et alteri commista si audit balatum matris festinantem currit ad matrem. et similiter cum mater audit uocem partus sui toto conatu currit in occursum eius. ita quod si potestate libera est non obstat labor non pena: quin currat. Sic ego omnium creator libenter suscipio eum qui uocem meam audit. et gaudenter occurro ei tamquam pater exultans de adepto filio perdito: et quasi mater gaudens de reductione agni sui. ¶ Quidam Sanctus dicit Sponse quod etiam si homo semel quotidie moreretur pro deo non sufficeret regratiari deo pro gloria eterna. Narrat etiam penas terribiles quas quedam femina defuncta pro delectatione carnis in qua uixerat patiebatur in omnibus membris. Capitulum 16.

Quidam Sanctorum loquebatur Sponse dicens. Si pro qualibet hora qua in mundo uixi unam mortem pro deo sustinuissem et semper iterum reuixissem numquam cum toto hoc plene possem regratiari deo pro caritate sua: Quia laus eius numquam recedit ab ore meo. Gaudium numquam exit ab anima mea. Gloria et honor numquam fraudantur a uisu. Exultatio numquam abest ab auditu meo. Tunc dominus ait ad eundem sanctum. Dic inquit isti Sponse astanti: quid merentur illi qui de mundo plus curant quam de deo. Qui creaturam plus diligunt quam creatorem. et quale supplicium nunc illa femina habet: que in mundo dum uiueret in uoluptate tota uixit. Respondit ille Sanctus. Supplicium eius grauissimum est nam pro superbia quam in omnibus membris habuit. Caput eius et manus: brachia et pedes quasi fulmine horrendo inflammantur. Pectus eius pungitur quasi pelle ericii. cuius spine quasi carni eius infiguntur: et inconsolabiliter pungendo premunt. Brachia eius: et reliqua membra que ipsa ad amplexum hominis tam suauiter extendebat sunt duo serpentes qui circumuoluuntur ei et inconsolabiliter deuorando laniant eam: et in laniando non fatigantur. Ventrem eius sic miserabiliter torquetur ac si naturali membro eius palus

acutissimus esset infixus. et toto conamine fortissime impelleretur ut amplius ingrederetur. Crura eius et genua sunt quasi glacies durissima et inflexibilis nihil habentia de requie: nec nihil de calore. Pedes quoque eius: quibus ad delectandum se ferebat: et alios secum traxit sunt quasi super nouacula acutissima secantia incessanter.

Mater dei docet Sponsam qualiter resistendo respondeat diaboli sugestionibus cupiditatis et amicitie mundialium et luxurie. Qualiter etiam anima que est coniuncta deo per caritatem licet inquietetur per cogitationes uarias: Sed tamen resistit non inputatur ei ad peccatum: sed ad meritum: capitulum. 17.

MARIA loquebatur ad Sponsam dicens. Filia si inimicus tuus blanditur tibi in delectatione bonorum temporalium: Responde sibi: Inimice tu nihil creasti ideo nihil dare potes. et etiam si posses citius casura sunt et finitura. Si uero blanditur tibi in amicitia mundialium dic sibi: Amicitia mundi finitur cum uita. Si autem blanditur tibi cum uoluptate carnis. Responde sibi hanc nolo habere quia in fine est quasi uenenum et cum dolore terminatur. Tunc in ipso momento uidebatur diabolus. cui dixit beata uirgo. Dic ista audiente ubi est quod creasti. Respondit demon nihil ego creaui quia creatura fui bona: et a me ipso malus. Tunc iterum beata uirgo dixit: Numquid aliquando amicitia tua finem habuit felicem et cum gaudio. Respondit demon numquam fuit hoc et numquam erit. Tertio ait beata uirgo: Responde et dic numquid aliquando uoluptas tua habuit bonum finem. Et Demon numquam habuit bonum finem: et numquam habebit: quia in malo incipit et ad malum tendit. Tunc Demon subiunxit ad uirginem: tu uirgo da mihi potestatem super istam: et Virgo: quare non recipis eam in potestatem tuam: Et Demon non inquit hoc possum quia duplicem sanguinem in uno uase commistum: ego non possem seperare et diuidere: Quia sanguis caritatis dei est mistus sanguini caritatis cordis eius. Tunc ait beata Virgo: Quare non permittis eam esse in sua quiete: Respondit Demon: hoc numquam faciam quia si non potero interficere eam per mortale peccatum tunc apponam curam ut flagelletur pro ueniali peccato: et si non potero hoc perficere tunc in fimbria eius iaciam pallurium meum quem ut euellat multipliciter inquietabitur. Hoc est diuersas cogitationes cordi eius immittam a quibus undique perturbabitur. Tunc uirgo ait ego uolo adiuuare eam. Quotiens enim ipsa euellit eas et in fronte tua proicit totiens dimittetur sibi peccatum et corona eius et premium augumentabitur.

Christus dicit Sponse quod religiosi et alii spirituales recipientes consolationes spiritus sancti quando non humiliter recipi…

int' deo. Sed uilipendũt grãm et ſupbiunt ex ea delectãtes ſe inmũdo. detediantur de uita ſpũali. aſſimillantur ingrato pauperi ſitienti qui poſtquam guſtauit potum proicit illum

Capłз. xviii

QVIDAM ſunt q̄i homo [in]digens & ſitim patiens Cuius uocem pater familias audiens dat ei potum quem habe̅t optimum. Accepto aũt potu & guſtato dicit. Non placet mihi potus iſte nec regratior tibi pro eo; & proicit potum ĩ oculos datoris faciens ei contumeliã pro caritate. Accepta aũt cõtumelia pater familias quia mitis eſt cogitat apud ſe. Ecce hoſpes meus magnam iniuriã mihi fecit: ſed nolo me uindicare de illo ante q̄ ambo uenerimus ad iudicẽ & tempus iudicij fuerit & tunc abſtergit a facie ſua & frõte maculã & deſiccat: Sic faciunt mihi nunc multi religioſi: Ipi enim ĩ paupertate ſua & deſpectione & contrarietate mundi clamant ad me & dicũt Domine undiq; nobis deſpectio & tribulatio da nobis aliquam conſolationẽ. Tunc ego ex miſericordia mea magna compatior eis: & do eis uinũ optimũ. id eſt ſpiritum ſanctum: Cuius dulcedo replet aĩas eoꝝ: Cuius ardor facit eos nõ curare de deſpectione & paupertate. Guſtato autem uino ſp̃s mei: & ad tempus habito uilipendunt hoc nec regratiantur mihi & proiciunt illud in facie̅ meã q̄n deliberant & optant magis eſſe cũ mundo: & quando ex gratia quam habe̅t intumeſcunt. // Sic etiam ille mihi nunc facit quem tu noſti: qui cum eſſet pauper & deſtitutus conſolabar eum ſpiritu meo. Cum eſſet deſpectus nec habe̅ret exultatione̅ ego fouebã eum gaudio meo. Quia licet non q̄i uoce corporis loquar: & uerba mea nõ aperte audiantur tñ ſp̃s meus ĩ electis meis occulta ĩſpiratione mouet eos ad faciendũ boa & incitat confortando ad meliora: Sed ille guſtato ſp̃ũ meo: & accepta gratia conſolationis mee quaſi nihil reputat q̄ dedi ei. & iam ĩ faciem meã proicere deliberat potum meum: Attamen nondum proiecit. // Vide hic & conſidera q̄tum patiens & miſericors ſum ego: qz nõ ſolum patienter ſuffero eum: Sed & pro ingratitudine rependo ei bona. Nam maiore̅ nunc q̄ ab hominibus prius habet honore̅ & reuerentiã [beniuolentia] & ſufficientius nunc ſolito impenduntur ei neceſſaria. Sed ipe̅ minus pro his q̄ prius deſeruit mihi. Gratiam meã habet pro nihilo & dilectione̅ nullius reputationis. Sic aũt ſtat q̄i homo deliberãs ſecum ut proiciat potum ĩ oculos datoris. quia mundus que̅ reliquit plus delectat me̅tem eius q̄ ego. Onerosa ei uidentur aſſumpta tedio habetur uita ſp̃ualis. // Hec ut melius probes ſatis oſtendit odor ĩmutatus. Quandiu enim mihi toto corde ſeruiuit. & ſe ad me feruentius applicauit: flagrantia quedam ſuauis ſentiebatur ĩ ueſtibus eius. Nec mirum qz angeli uirtute pleni amicos dei circundãt quotidie & proteguñt. Nunc aũt immutata uoluntate ĩmutat[…]

eſt odor: et taliſ odor nunc ſentitur:
qualiſ mentiſ eſt intentio et uoluntaſ.
Quid aūt ego facturuſ ſum cum potuſ
meuſ ī faciē meā proicitur. Vere abſter-
gam eum qi homo mitiſ. ⁊ ſufferam
patientē: uſq; quo tp̄us iudicij mei
uenerit: ⁊ generale placitū ut tūc
omnibuſ appareat ingratitudo ⁊ p̄-
ſumptio contumelioſi. ⁊ potentia
domini ſufferētiſ demoſtretur. **xp̄s**
ꝯquerit᷑ de hoīb; q delectantur
ī tp̄alib; delitijs deſpicīētes futur
aꝝ gl̄aꝝ ꝛ būfitia paxioīs eꝰ quoꝝ
oīo aſſimilat᷑ uoci canne ꝛ uocꝭ
colliſoꝝ lapidū· ꝛtales dānabū
tur· ꝛtūc uidebūt glaꝝ dei ītra ce
lū· ꝛ ſup ꝛ īfra ꝛ cx̄· ꝛ ī oī loco ad
confiſſionem ſuam
Capl̄ꝫ xx

ILLE Quem tu noſti cantat:
Eripe me domine ab homine
malo: hec uox ē ī auribuſ meiſ
qi uox de fiſtula: ⁊ qi uox ſonuſ can-
ne uox labioꝝ eiuſ eſt qi ſonuſ duoꝝ
lapidum colliſoꝝ: Quis poterit reſpō-
dere ad ſonitum eiuſ cum quid figu-
rat ignoratur: Eiuſ enim cor quaſi
cum tribuſ uocibuſ clamat ad me: Pri-
ma dicit: ego uolo hr̄e uoluntatē
meā: Dormiā ⁊ ſurgā cum mihi
placuerit: uerba placita erunt ī labijſ
meiſ. Qd̄ delectat ⁊ dulce ē intra-
bit in os meū. Parcimoniā hr̄e nō
curo. Sed quero ſatietatē nature.
⁊ quod appetit ſufficienter dabo ei.
Pecuniā deſidero in burſa: mollitiē
ueſtiū in dorſo: cum hec habuero tūc
habeo gaudium meū: ⁊ qd̄ deſidero.

hoc enim reputo felicitatē. Secū-
da uox eiuſ clamat ⁊ dicit. Morſ
nō eſt ſic dura ut dicitur: iudi-
cium nō eſt tam ſeueꝝ ut ſcribi᷑.
Minantur enim predicatoreſ pluā
⁊ duriora ꝑꝑ cautelā: ſed redde-
tur minora ꝑꝑ miſericordiā. ideo
ſi habeo uoluntatē meā ī p̄ſnti de-
lectabile ē mihi ⁊ optimū. Ani-
ma aūt uadat quo uult ⁊ pot.
Tertia aūt uox clamat ⁊ di-
cit Deuſ nō me creaſſe niſi uel-
let dare mihi celeſte regnum.
Nō paſſuſ fuiſſet niſi uellet ītro-
ducere me ī patriā. ⁊ qr̄ tam
amarā penā pati uoluit. Quiſ cō-
pulit eum aūt que inde utilitas.
Quomodo ſcire poſſum celeſte
regnū non intelligo niſi ex q̊dā
auditu. Bonitatē eiuſ nō uideo.
Vtrum credendum ſit an non
neſcio. Si hr̄em uoluntatē meā
hoc gaudiū ſcio. ⁊ hoc hr̄em p̄o
celeſti regno. Ecce taliſ eſt cogi-
tatio eiuſ ⁊ uoluntaſ. Propterea
qi ſonuſ lapidum uox clamoriſ eiuſ
ſonat ī auribuſ meiſ. Sed ad
primā uocē cordiſ eiuſ reſpondeo
ei. Amice uia tua non eſt ad ce-
lum: Nec cogitatio paſſioniſ mee
ſapit tibi: ideo apertuſ eſt tibi
infernuſ quia uita tua diligit
infima ⁊ uita tua tēdit ad infe-
riora. Ad Secundā uocem reſ-
pondeo tibi: Fili morſ uenit tibi
dura: iudicium erit intollerabile.
impoſſibile erit tibi fugere. Pe-
nam amarā habebiſ. niſi te emdaui

Ad tertiā uocē cordis tui respōdeo tibi. Frater omnia que ego feci ex caritate feci pro te ut esses mihi similis: et auersus redires ad me. Nunc autē caritas mea extincta est in te: opera mea onerosa sunt tibi. Verba mea uidetur tibi fatua: uia mea difficilis. ideo restat tibi supplicium eternū. et societas demonum nisi cor tuū mutaueris ad meliora. Tu denique uertis ad me piissimū dominū et creatorē tuum dorsum et nō faciē. Diligis inimicum meum in cōtemptum meū. Calcas sub pedibus signa mea: et erigis audacter signa inimici. Ecce qui uidentur esse mei quomodo stant corā me. Ecce autē quomodo adiuersi sunt. ego autē uideo hec et patienter tolero. Sed tu ex duritia adhuc nolunt attendere quid feci pro eis. et quomodo steti ante eos. Ego quippe steti ante eos tripliciter. Primo quasi homo cuius ocello acutissimus cultellus penetrabat. Secundo quasi homo cuius cor gladio perforabatur. Tertio quasi homo cuius membra omnia diriguerunt pre amaritudine instantis passionis. Sic steti ante eos. Quid autē significat ocellus nisi corpus meū: cui sic amara erat passio quasi dolor et punctura ocelli: Nihilominus tū ea ex caritate patiebar. Quid uero significat gladius nisi dolorē matris mee: qui plus afflixit cor meū quam dolor proprius. Tertio omnia interiora mea et membra contremuerunt in passione. Sic steti ante eos et talia passus sum pro eis. Sed hec omnia contempnunt hec omnia negligunt sicut filius negligens matrem suā: Nunquid ego sicut mater fui eis: que hns in utero filium optat in hora partus ut procedat infans uiuus de utero. si consequitur baptisma nō curat de morte sua: Sic ego feci homini ego quasi mater peperi hominē de tenebris inferni passione mea ad diem perpetuum. ego portaui eū quasi in utero cum magna difficultate: Cum omnia que prophetata erant cōpleui. ego paui eum cum lacte meo: cum uerba bona ostendi et uite precepta dedi. Sed ipse homo sicut malus filius negligens dolorem matris contemnit pro caritate me et exasperat. facit mihi pro dolore uteri plorātum. Superaddit uulneribus meis infirmitatē: porrigit mihi pro esurie lapides: pro siti satiat me luto. Quis est autem dolor iste quē facit mihi homo cum inperturbabilis et impassibilissimus in eternum manens deus. Vere tunc facit mihi homo quasi dolorē Quando se per peccatum separat a me: Non quod aliquis dolor in me cadere possit: Sed sicut alius pro alterius casu dolere solet: Faciebat autē homo tunc mihi dolorē Quando nesciebat quid erat peccatū et quam graue. Quando nō habuit prophetas nec legē: nec adhuc audi-

erat uerba oriſ mei. Nunc aũt fac
mihi ſuper dolorẽ quendã qſ ploratu.
licet immutabiliſ ſim: quando cognita
caritate mea et uoluntate mea facit
ɔ̃ mandata mea. et audacter pec-
cat ɔ̃ rōem conſtientie ſue: ex
quo nunc profundiuſ deſcendunt ĩ
infernũ. per cognitionem uoluntatiſ
mee: q̃ ſi mandata nõ obtinuiſſet.
Faciebat homo et mihi qſ quedam
uulnera licet ego deuſ uulnerari
nõ poſſem: quando peccatum ſup
peccatum addebat: Nunc autem
ſup uulnera mea qſ quandã addũt
infirmitatẽ nociuam. cum non ſo-
lum multiplicant peccata: ſed et
gloriantur. et nõ compunguntur
ex eiſ. Dat inſuper mihi homo la-
pides pro pane et lutum pro ſiti.
Quid eſt paniſ quẽ deſidero: niſi
profectuſ animaꝝ: contritio cordiſ:
deſiderium diuinũ: humilitaſ in
caritate feruenſ. Pro hiſ enim pre-
ſtat mihi homo lapides: per cor-
diſ duritiã. Satiat me luto per
ĩ penitẽtiã et uanã confidentiã:
Contemnunt ad me reuerti per
monitioneſ et flagella: Dedignã-
tur ad me reſpicere et caritatẽ
meã perpendere: propterea bene
conqueri poſſum: qđ qſ mater
peperi eos: cum dolore paſſiōis
mee in lucẽ. Sed ipſi magiſ uolũt
eẽ in tenebriſ. Paui eoſ lacte dul-
cedinis mee: et paſto et negligũt.
Propterea audacter ad dolorem ig-
rantie addunt lutum malitie:
Satiant me peccato quẽ lachrimiſ
uirtutũ deberet reficere. Protẽ-
dunt mihi lapideſ cui moꝝ pro
tendere deberent dulcedinem.
Ideo qſ iuſtuſ iudex patientiã hũs
ĩ iuſtitia et ĩ iniuſtitia miam
et in miſericordia ſapientiã.
exurgam tpē ſuo ɔ̃ omneſ iux
merita eoꝝ: et uidebunt glo-
riam meam intra celum. et
ſup̃ et infra et ex̃: et ĩ omni
loco: et in omnibuſ collibuſ et
uallibuſ. et etiam ꝗ damnantũ
uidebunt et confundentur cõ-
fuſione digna. **Mater miſeri-
cordie dicit q homo qui hꝫ cõ-
tritioꝫ ꝛ uolũtatẽ ſe emendandy
ꝛ tamen ẽ frigidus ĩ deuotiõe
ꝛ ea amore dei debet ĩpetrare a
deo ſcintillaꝫ ignis diuini ꝑ
frequẽtẽ meditatiõeꝫ p[?]ſſiois
xp̃i. Et ex hac igne calefiet aĩ-
ma diuino calore. Et lactabi-
tur uberibus uirginis marie
Cap̃ — xx —**

VIRGO MARIA AIT
ego ſum quaſi mater q̃ hẽ
duos filios. Sed ij nõ poſſũt
tangere ubera matriſ quia nimiſ
frigidi ſunt et ĩ domo frigida
commorantes tñ ipõs mater in
tantũ diligit qđ ſi poſſibile eſſet
libenter ſecaret ubera ſua ad
utilitatem filioꝝ. Ego uere ſũ
mater miſericordie qa omniũ
miſeroꝝ ueniã petentiũ miſereo.
Ego habeo qſ duos filios: primuſ
eſt contritio illoꝝ qui delin-
quunt ɔ̃ filium meum. Secunduſ

est voluntas emendandi de commis-
sis. Sed isti duo filii sunt nimis
frigidi: quia nullum habent calorem
calorem caritatis. nullum desyde-
rium divine dilectionis. et
domus anime eorum sic frigida est
a flamma divine consolationis
quod non possunt recipere ubera
mea. Ego autem quia misericors
sum ivi ad filium meum et
dixi. Fili mi laus tibi sit et
honor pro omni dilectione quam
fecisti mecum. ego habeo du-
os filios miserere eis qui propter
frigiditatem non possunt capere
ubera matris. Tunc respondit
mihi filius meus. Mater dile-
cta propter te mittam scintillam in
domum unde copiosus ignis
accendi potest. Reficiatur ergo
scintilla et nutriatur et cale-
fac filios tuos ut recipere va-
leat eos ubera tua: Deinde
mater loquebatur ad sponsum
dicens. ille talis pro quo tu oras
specialem devotionem ad me ha-
buit. et licet infinitis se in-
miscuit miseriis tamen semper
confidebat de auxilio meo. et
ad me quendam calorem habuit.
Sed ad filium meum nullam habuit
caritatem nec ab eo timorem
divinum. et ideo iste si tunc
vocatus de mundo fuisset inter
opera sua mala sine fine crucia-
retur. Sed quia ego miseri-
cordia plena sum ideo non
fui oblita eius. Sed adhuc

in eo propter me aliqua spes boni est:
si ipse personaliter se iuvare vo-
luerit. habet enim contritionem non
de commissis et voluntate emendandi.
Sed frigidus nimis est in caritate
et devotione: et ideo ut calefieri
possit et recipere ubera mea:
debet mitti scintilla in domum anime
eius idest consideratio passionis
filii mei. debet ei esse frequens
in cogitatione. Consideret enim
quomodo dei filius et filius vir-
ginis qui est unus deus cum patre et
spiritu sancto passus est. Quomodo
captivatus et colaphizatus. Quomodo
consputus. Quomodo flagellatus usque
quod ad interiora ita ut caro exube-
retur cum flagris. Quomodo omnibus
nervis distentis et perforatis et stabat
dolorosus in cruce. Quomodo clamans
in cruce tradidit spiritum. Si hanc scin-
tillam frequenter afflaverit: tunc
ipse calefiet: et ego tunc applica-
bo eum ad ubera mea idest ad du-
as virtutes quas ego habui: que sunt
timor dei et obedientia. // Ego
enim quamvis numquam peccaverim:
tamen timui omni hora ne verbo
vel incessu offendere deum meum.
Per hunc timorem lactabo filium
meum scilicet contritionem predicti de-
voti mei pro quo tu oras ut non
solum conteratur quod male egit
immo etiam timebit supplicium.
timebit etiam deinceps offendere
filium meum Iesum christum. lac-
tabo et voluntatem eius ad mammam
obedientie mee. Ego quippe sum

illa que numquam fuit inobediens deo. Immittam ergo in eum que calidus fuerit caritate filii mei: obedientiam qua obediebat in omnibus que sibi fuerunt imperata. Orante virgine maria pro quodam defuncto suo devoto dicit xpo quod beneficia succedere illi exhibita pro anima eius modicum ei prosunt quia fiebant potius ad superbiam et honorem mundi quam ex devota caritate ad deum propter preces tamen virginis allevatur pena ei —

Capitulum · xxi

Maria loquitur: Benedictum sit nomen tuum fili mi: Tu es rex glorie et dominus potens habens iustitiam cum misericordia corpus tuum mihi carissimum quod in ventre meo generabatur et nutriebatur sine peccato. hodie pro anima istius defuncti consecratum est: Rogo igitur te fili carissime ut prosit anime eius et miserere mei. Respondit filius benedicta sis tu mater benedicta ab omni creatura quia misericordia tua innumerabilis est. Ego sum similis homini qui emit parvulum agrum quasi quinque pedum pro maximo precio: in quo aurum optimum erat absconditum. hic ager homo iste est quinque sensuum quem pretiosissimo sanguine meo comparavi. et redemi in quo erat aurum preciosum idest anima de deitate mea creata: que nunc a corpore sublata est: et terra sola remanet. Eius successores sunt similes homini potenti: qui vadens ad iudicium clamat lectori Separa cum gladio caput eius a corpore eius: non permittas eum diu vivere nec parcas sanguini eius. Sic faciunt illi ipsi enim qui ad iudicium vadunt cum pro salute anime patris deceret laborare. Sed lectori clamant Separa caput eius a corpore: Quis est iste lector nisi diabolus separans animam consentientem sibi a deo suo. huic clamant separa quando contempta humilitate illa bona que agunt faciunt pro superbia et honore mundi plusquam ex divina caritate. Per superbiam enim caput idest deus separatur ab homine et coniungitur ei per humilitatem: ipsi etiam clamant non diu vivere quando non curant de morte eius ut obtineant bona. Clamant et non parcere sanguini quando non curant de amara pena eius: nec quamdiu in ea fuerit si voluntatem suam perficere possint. eorum quippe cogitatio tota est ad mundum et pro modico est eis passio mea. Tunc Respondit virgo Vidi iustitiam tuam fili mi severam ad quam non loquor: sed ad misericordiam tuam piissimam: ideo propter preces meas miserere isti: quia quotidie legebat horas meas in honore meo: Nec imputes ei superbiam successorum eius qui pro eo exercent: ipsi enim gaudent et iste plorat et punitur inconsolabiliter. Cui Respondit Filius: Benedicta sis tu mater

carissima : uerba tua plena ſunt
dulcedine & dulciora melle uer-
ba tua procedunt de corde qđ
miſericordia plenum eſt : & ideo
miſericordia ſonant uerba tua.
Iſte pro quo tu oras triplicem
miſericordiã pp te habebit.
Primo ſaluabitur de manibus
demonum · qui tanq̃ corui in-
ſaciabeliter affligunt eum.
Sicut enim aues cum aliquem
terribilẽ ſonum audiunt predã
quam unguibus tenent p̃ timore
ſonitus relinquunt & fugiunt.
Sic pp te demones relinquent
animam eius : nec ulterius tangẽt
aut infeſtabunt. Secundo tran-
ſferetur de grauiori ardore in
leuiorẽ. Tertio conſolabuntur
eum angeli ſancti. Adhuc tñ
ex toto non eſt liberatus & adhuc
auxilio indiget. Scis enim et
uides omnem iuſtitiam ĩ me
qđ nullus ad beatitudinẽ ĩgredi
põt niſi tanq̃ aurũ per ignem
purgatum mundatus fuerit.
ideo pp preces tuas adueniẽte
tp̃e miſericordie & iuſtitie
liberabitur ex toto.

Xp̃s recepit ad miãm p̃cibus matris
sue p̃latũ epm nudum bonis opibus
Sed nouit eũ sic ad contritionẽ &
sciam positum inte. Et induit eũ mi
sericordia & diuina dulcedinẽ · infor
mando eũ qualr humiliter uiuat
sine cupiditate

Cap̃ xxiii

F

Filius loquitur. Ille
prelatus pro quo tu ſponſa rogas
me : iam reuerſus eſt ad me
tripliciter. Primo ſicut homo nudus.
Secundo ſicut hõis in manu gladi-
um. Tertio ſicut extendens manũ
& petens ueniã : ideo pp preces
mr̃is mee ego etiã iam conuerto
me ad ip̃m & occurrã ei qĩ mr̃
adepto filio perdito. & q̃uis ap̃li
mei preces ſuas pro eo mihi obtu-
lerunt modicam tñ grãm pro eo
habuerunt. Quia poſtq̃ iſte digni-
tatem ſuſcepit eccleſie mee con-
trarius mihi fuit : Nec ut prela-
tus bonus ſe pro ea poſuit : Nũc
autẽ ueſtiam eum ne nudus ſit
Quid eſt nuditas eius niſi pauca bo-
na opera eius. Que quidem opa
bona deberent ueſtire animã eius
uirtutibꝫ q̃ nuda ĩ conſpectu meo
apparet quamuis ſibi ueſtita uide-
batur. Ego dabo ei auxiliũ nunc
pp preces mr̃is mee & ſanctoꝝ
meoꝝ ut contegi & indui poſſit
quia nudus uenit ad me. // Tunc
autẽ uenit nudus qñ cogitat ſic
apud ſe : Ego nihil boni habeo a
me : nihil boni poſſum ſine deo
Nec dignus ſum alicuius boni. Si
enim ſcirem quomodo placare
poſſem deum : & quid eſt placitũ
ei etiã ſi mori deberem libenter
facerẽ. Per talem itaq̃ cogitatio-
nem uenit ip̃e nudus ad me. Ideo
ego occurram ei & ueſtiã eum.
Habuit etiam gladium ĩ manibꝫ
qñ conſiderabat iudicij mei au-

auſteritatē : Dicens apud ſe iudicium
dei intollerabile eſt et impoſſibile
fugere : et ideo omnia illa que uult
deus de me ego libenter uolo et para-
tus ſum ad uoluntatē eius cum uo-
luntate mea quia nulla habeo bona
opera fiat ſecundum uoluntatē eius.
& nō ſecundum meā . // Hec cogita-
tio et hec uoluntas abſtulit ab eo gla-
dium ſeueritatis mee : et attulit ad
eum miſericordiā . // Tertio porrexit
manū tunc quando conſiderabat
ſic apud ſe : Ego ſcio me ultra
modum peccaſſe : ac iudicio di-
gnum : Attamen de bonitate tua
domine deus confidens ſpero au-
xilium . Non enim ſpreuiſti pa-
ulum perſecutorē : Nec cōtempſi-
ſti magdalenē peccatricē . ideo do-
mine uerto me ad tē ut facias m̄
ſecundum magnā pietatem &
miſericordiā tuam . Pro hac enī
cogitatione & hoc deſiderio porri-
gam ei manū miſericordie mee
& augmentabo ei dulcedinē meā :
ſi tū hec tria que loquar uiriliter
compleuerit . // Debet enim primo
auferre á ſe omnē ſuperbiam et
oſtentationem & aſſumere uerā hu-
militatē . Secundo auferat á corde
ſuo omnē cupiditatem ut tp̄alia
iſta ei conceſſa habeat qͥ homo diſ-
penſator bonus domino ſuo reddi-
turus rationem : Tertio ſit ſollici-
tus ut peccatum ſuum & ſuoꝝ
ſubditoꝝ nō negligat . Sed cum
iuſtitia & miſericordia corrigat
conſiderando opera mea q̄ ex mi-

ſericordia collegi publicanos &
meretrices . Qui ex iuſtitia cōte
pſi ſuperbientes . Numquid nō
ſcribitur quod quodā ueniēte
ad me & dicente . Magiſter
ſequar te quo uadis . Reſpondi
ei . Non qz uulpes foueas hn̄t :
& qr contempſi eum niſi quia
uidi cor eius et uoluntatem qa
uoluit hr̄e gloriā & ſuſtentatio-
nē ſine labore . & ideo ex iu-
ſtitia fuit a me refutatus . ſic
faciat & ipē . Quicumq̄ enim
delinquens uenerit ad eum
humilians ſe et emēdationē con-
gruā exhibens petierit ueniā :
tunc ipē miſericordiā illi facer̄
tenetur . Quē aūt ī uoluntate
peccandi manere deprehenderit
nec reſipiſcere uoluerit caſti-
get eum moderate & diſcrete
flagellis . Aut mulctabit eum
pecunia . Caueat tn̄ qd̄ nō faciat
illa caſtigationē pp cupiditatē
ſed pp caritatē et iuſtitiā . et
illam pecuniā in tales uſus con-
uertat : qd̄ bonā ratiocinationē
deo reddere ualeat uidelicet
qd̄ ſecundum iuſtitiā miſericor-
diter ab illo delinquente illa
pecunia ablata ſit : et ſapienter
in uſus diuinos erogata : Si
aūt ille caſtigatus ſemel pena
pecunie noluit adhuc reſipi-
ſcere : tunc priuet eum beneficio
& gradu altiori ut ſic ille con-
fuſus remaneat tanq̄ aſinus q
cum portauerit auream ſellam

magne reputationiſ creditur. Illa uero ablata ut animal inſenſatum dimittitur ſicut priuſ. Sic etiam ego omniū conditor facio. Ego enim primo caſtigo hominē per tribulationem temporalē ꝑ infirmitatē & uoluntati ſue contraria. & ſi tunc ipē reſipiſcere noluerit tunc aufero ab eo miſericordiā meā: & dimitto eū ī penā ſibi ex iuſticia preparatam.

Uirgo m̄r apparuit ſpōſe rogano filiū ꝓ quodā magno domino quē latroni ꝯparatꝫ cui xᵒ nārratꝫ gratia pocā illiᵉ. Et tamen ꝑcabꝫ eīᵉ faē illi tʳ grāᵉ Datꝫ eīꝫ illi magiſtriſ ſpūalē. Et itelligētiā ꝯtūiſſime pene eſne Et ſꝑez rectam miā cū timore —

Cap̄ — xxiij —

MARIA/LOQVITVR. Ad filium dicenſ: Fili mi benedictuſ ſis tu: ego peto a te miſericordiam pro latrone iſto pro quo Sponſa tua plorando orat. Reſpondit filiuſ. Quare m̄r rogaſ pro eo nā ipē fecerat tria latrocinia. Primo depredatuſ eſt angelos et electoſ meoſ. Secundo depredatuſ eſt corpora multoꝝ hominū Quia animaſ eoꝝ a corporibuſ ante tpūs ſeparauit. Tertio ſpoliauit multos homines innocenteſ bōniſ ſuiſ. Primo enim depredatuſ eſt angeloſ quia aīaſ multoꝝ que angeloꝝ conſortio iungi debebant diſſociauit ꝑ uerba ſcurilia ꝑ opera & exempla mala per occaſionē & attractionē ad malū. & qz patiebatur maloſ ī malitia ſua quos iuſte punire debuiſſet. Secundo multoſ innocētes interfici iuſſit ex indignatione ſua. Tertio bōa innocentū ſibi iniuſte uſurpauit. & miſeriſ calumnia intollerabilem ī poſuit. // Cum hiſ tribuſ et alia tria mala habet. Primo nimiam cupiditatē mundi. Secundo uitā ī continētem. Nam licet coniugio alligatuſ eſt hoc tamen nō tenet ex diuina caritate: ſed propter expletionē cupiditatiſ ſue. Tertio habet ſuperbiam ita qd nullum reputat ſibi ſimilē. ecce qualiſ eſt iſte pro quo tu oraſ. Tu uideſ omnem iuſticiā in me & quod unicuiqꝫ debetur. Nunquid cum m̄r iacobi & iohanniſ acceſſiſſet ad me & petiſſet ut uniuſ eoꝝ ſederet ad dexteram: & alter ad ſiniſtrā meā: ego Reſpondi ei Quod ille qui pluſ laborauerit & qui pluſ ſe humiliauerit hic ad dexteram meā ſedebit & ſiniſtrā. Quomodo ergo debetur alicui ſedere mecum et eſſe mecū q̄ nil laborat mecū uel pro me ſed magiſ contra me. // Reſpondit mater benedictuſ ſiſ tu fili mi: plenuſ omni iuſticia & miſericordia ego uideo iuſticiā tuā terribilē quaſi ignē fortiſſimū q̄ī monte. & ad hac nulluſ appropinquare audet. Sed econtra uideo miſericordiā tuā leniſſimā & ad hanc fili mi ego loquor

Iſ orādo plorat

/

et accedo. Nam licet modica iuſti-
tiam habeo adte ex parte latroniſ
tamen exea nequaq̄ niſi miſericor-
dia tua grandiſ interuenerit ſaluari
poteſt. Ipſe quippe ſimiliſ eſt puero
qui licet habeat os et oculoſ manuſ et
pedeſ. non tn̄ loqui pot ore nec uiſu
diſcernere inter ignē et claritatē
ſoliſ. Nec incedere pot pedib; uel la-
borare manibuſ: Sic iſte latro eſt.
Ipſe deniq; a natiuitate ſua creuit
ad opera diaboli. Aureſ eiuſ fuert
obturate ad audiendū bona. Oculi
eiuſ caligauerunt ad intelligētiā fu-
turoꝝ. Os etiā clauſum erat ad
laudem tuā: et manuſ operatioīs
bone ad deum: fuerunt ei totalitē
debileſ ī tantū qd omniſ uirtuſ et
omniſ bonitaſ erat qi mortua ante
eum. Attamen cum uno pede ſuo
qi in duobuſ ueſtigiis ſtabat. Peſ
aūt ille erat deſiderium ſuū et
cogitatio qua cogitabat apud ſe cū
deſiderio dicenſ. Vtinā inuenirem
aliquē qui diceret mihi quomodo
emendare me poſſem quomodo
placare deum meum deberē. Quia
etiam ſi mori deberē libenter fa-
cerem. Primū ueſtigiū erat qd
frequenter timebat et penſabat q̄
dura erit illa pena eterna. Secun-
dum ueſtigium erat dolor d amiſ-
ſione regni celoꝝ: Ego fili mi
dulciſſime pp bonitate tuā et pces
meaſ que te in utero meo portaui
miſerere ei. Reſpondit filiuſ.
Benedicta ſiſ tu mater dulciſſima
uerba tua plena ſunt ſapientia et
iuſtitia. Et qz ī me eſt omniſ
iuſtitia et miſericordia ideo iam
latroni rependi tria bona pro trib;
boniſ que mihi obtulit. Nam
qz propoſitum emendandi ſe ha-
buit oſtendi ei amicū meū qui
d moſtrauit illi uiā uite. Pro
ſecundo ſcilicet pro cogitatione
ſedula eterni iudicij: dedi ei
maiorē intelligētiam eterne pe-
ne q̄ priuſ ut intelligat ī corde
ſuo: q̄ amara eſt pena eterna.
Pro tertio ſcilicet pro dolore d
amiſſione regni celeſtiſ: illumi-
naui ſpē ſuam ut rectiuſ ſperet
nunc q̄ priuſ et ſapientiuſ et
diſcretiuſ timeat nunc q̄ priuſ.
Tunc iteꝝ loquebatur mater
Benedictuſ ſiſ tu fili mi ab omni
creatura in celo et ī terra: qa
iſta tria rependiſti latroni ex
iuſtitia tua ideo nunc rogo ut
digneriſ ei dare etiam miſeri-
cordiam tuā: quia tu mihi fuiſ
ſine miſericordia. Da ergo
ei ex miſericordia tua unam
grām pp preces meaſ: et aliā
pp famulum tuū q me ad rogā-
dum pro latrone ſollicitat. Ter-
tiam uero grām da ei pp la-
chrimaſ et preceſ filie mee ſpō-
ſe tue. Cui reſpondit filiuſ.
Benedicta ſis tu mater cariſſima
Domina angeloꝝ et regina om-
niū ſpirituum: Verba tua dul-
cia ſunt mihi qi uinū optimū
delectabilia ſuper omnia que
cogitari poſſunt et probata in

omni sapientia et iustitia: et benedictum sit os tuum et labia tua de quibus omnis misericordia procedit i miseros peccatores. Tu uere mater misericordie predicaris et es, quia miserias omnium consideras. et me ad misericordiā flectis Pete ergo quod uis non enim inanis potest esse caritas et petitio tua:// Tunc Respondit mater: Iste latro Domine mi et fili mi nimis periculose positus est. Stat enim i uno pede qui in duobus uestigijs. ergo da ei ut firmius stare possit. hoc qd mihi est carissimum idest corpus tuum sanctissimū quod de me sine aliqua concupiscētia mundissimum i deitatem tuā assumpsisti. hoc tuum corpus est pretiosissimū infirmoꝝ auxilium: hoc reddit: cecis uisum: surdis auditū: claudis gressum: inanibus opus: hoc etiam ē fortissimū et suauissimū emplastrum de quo citius conualescunt infirmi. Da ergo ei hoc ut sentiat ipse auxilium et delectetur i eo cum caritatis feruore. Secundo rogo ut digneris ei ostendere quid acturus est et quomodo poterit te placare. tertio rogo ut detū ei requies ā ardore carnis sue pp preces eoꝝ qui te pro eo rogant. Respondit iteꝝ filius.// Carissima mater uerba tua dulcia sunt qi mel in auribus meis. Sed quia ego iustus sum et tibi nihil negari potest ideo ā petitione tua quasi sapiens dominus deliberare mecum uolo. Non ideo qd aliqua mutatio sit apud me uel qd non omnia scias et uideas i me. Sed pp sponsam astantē differo ut ualeat intelligere sapientiā meā.

Dicit q si ille latro Supplex ꝓxime deus cōmunionē altaris sumere uoluerit habeat ante ꝯtritioē; de commissis. cū uolūtate et emēdandi 7 nō āplius peccādi. Sed i bonis ꝑsistendi. Dicit etiā alia remedia qbꝫ se possit deo 7 āglis. Ac scis 7 ꝓximis reconciliare. que si nō fecerit. grauiter puniet

Cap xxiiij

MARIA LOQVEBATVR Benedictus sis tu fili mi: Rex glorie: et dominus angeloꝝ: Rogo te iteꝝ pro latrone: Respondit filius: benedicta sis tu carissima mater: Sicut lac tuum in corpus humanitatis mee intrauit et omnia membra mea cōfortauit: Sic uerba tua intrant et delectant cor meū: quia omnis petitio tua cum discretione est. et omnis uoluntas tua ad misericordiā: ideo faciam pp caritatē tuā misericordiā cum latrone.// Respondit mater da ergo ei fili carissime hoc qd mihi carissimum est:

ı corpuſ tuum et gratiam tuam. Quia la-
tro iſte eſuriens eſt et uacuus a bonis.
ideo da gratiam ut extinguatur eſuries.
praua roboretur infirmitas. Accenda-
tur uoluntas ad bona que hactenus
torpuit de tua caritate. // Reſpondit
filius. Sicut puer cui ſubtrahitur cibus
cito moritur in corpore: Sic iſte quia
pueritia ſua a diabolo nutritus fuit
nõ poterit reuiuiſcere niſi paſcatũ
cibo meo. ideo ſi corpus meum deſi-
derat ſumere ſi fructus eius dulce-
dine refici affectat: cum his tribus
uirtutibus accedat ad me. ſcilicet
cũ contritione uera commiſſorum. cum
uoluntate emendandi admiſſa. cum
uoluntate nõ amplius faciendi ma-
la: et in bonis perſeuerandi. Ad preces
uero eorum qui pro eo rogant: Reſpõ-
deo tibi quod iſta que dicam facienda
ſunt latroni ſi ſalutẽ querit. Pri-
mo quia auſus fuit reſiſtere regi glorie
ideo nunc pro emendatione delictorum
debet fidem ſancte eccleſie mee de-
fendere. et uitã ſuã pro eius tuitione
paratã habere. uſque ad mortẽ: ut ſi-
cut prius laborauit totis uiribus
pro honore mundi et commodo do-
mini temporalis. Sic et nunc labo-
ret ut fides mea augeatur: et ini-
mici fidei eccleſie deprimantur.
et omnes trahat quos poterit tra-
here ad me uerbo et exemplo ſicut
prius ſubtraxit cum pro mundo
laborauit. Pro certo dico ſibi quod
ſi nõ plus fecerit quam quod ligauerit
galeam ſuã pro honore meo: et
clipeum in brachiũ poſuerit hac
intentione ut ſtet pro fide ſancta
reputabitur ei pro opere ſi in
illo puncto uocatus fuerit: Quod
ſi etiam hoſtes ei appropinquaue-
rint nullus ei nocere poteſt.
ideo laboret audacter quia po-
tentem habet dominum cum me ha-
buerit. Laboret uiriliter quia
pretioſum dabitur ei ſtipendiũ.
ſcilicet uita ſempiterna: // Pro
eo autem quod ſanctos et angelos of-
fenderat. et corpora animabus
priuauerat faciat dici omni
die unã miſſam de ſanctis omni-
bus per unum integrum annum
ut ſibi uidebitur dando presbitero
celebranti mercedẽ. Vt per hoc
ſacrificium ſancti et angeli of-
fenſi placari queant et ad
eum oculos ſuos conuertere:
Per talem enim placantur obla-
tionẽ quando corpus meũ quod
regale eſt ſacrificium ex cari-
tate et humilitate ſumitur et
offertur: // Deinde quia bona
aliorum diripuerat uiduis et
orphanis fecerat iniuriã. ideo
omnia que nouit ſe ſcienter
habere iniuſte reddere debet:
humiliter rogando iniuriatos
ut ei miſericorditer indulgeant.
et quia non omnibus poterit ſa-
tiſfacere quibus iniuriatus eſt.
Ideo in aliqua eccleſia ubi conue-
nientius ſibi uidebitur de pro-
prijs ſumptibus conſtrui faciat
unum altare in quo uſque in fine
mundi una miſſa quotidie pro

hiſſ quibus damna intulerat cele
bretur. et ut iſtud firmū et ſta
bile permaneat. tantū d reddi
bus dabit adaltare qd unus cap
pellanus perpetuo celebrans ī de
poſſit ſe ſuſtentare. Preterea
quia ab eo longe fuit humilitas.
ideo debet ſe humiliare q̄tum pot.
et eos quos offenderat ad pacem
et concordiam rogare prout conue
nientius poterit fieri: Necnon et
cum aliquando peccata et uitia
ſua q̄ commiſerat reprehendi aut
laudari ab aliquibus audierit nō
defendat ea preſumptuoſe: nec de
lectando glorietur in eis ſed cogitet
humiliter et dicat. Vere nimis
delectabat me peccatū qd ad nihil
mihi profuit. Nimis in preſump
tione exceſſi. et ſi uoluiſſem bene
potuiſſem cauiſſe. ideo rogate
fratres dominum ut det mihi nc
ſpm̄ quo reſipiſcā a talibus et poſ
ſim admiſſa peccata uiriliter eme
dare. Pro eo uero qd in carne
ſua excedendo multiplicitē offendit
rationabili temperātia temperet cor
pus ſuū. Si autē audierit uerba
mea hec et compleuerit ea opere
tunc ſalus erit ei et uita perpetua:
Sin aūt uſq; ad nouiſſimum qua
drantē exigam peccata eius: et
amariorem habebit penā: quia
iſta dici ſibi feci q̄ aliter habuiſſet

Post tres annos poſtq̄ ſponſa
habuit ſupra proximā reuelatio
ne: Xp̄s dicit ei q̄ niſi cito ſe emē
det latro p̄ dicto cito dāpnabit ſentētia
dāpnabili ignātione ſua i lonio. Et etiā
puniet' iā ut peſſimus latro. Qu
rūſus oīa ſibi euanuerūt q̄ noluit
ſe emendare

Cap̄ — — xxv. —

Filius dei loquitur ad Sponsam. Dixi tibi prius
de latrone pulc... cantilena
immo pulcherrimum antiqu... Nūc
aūt dico tibi nō carmen ſed lam...no
nē et ue: niſi cito conuerterit ſe
ad aliud latus ſentiet horribilē iuſtitiā
meā. Nā dies abbreuiabuntur ſemen
eius nō faciet fructum. Congregatas
diuitias eius diripiet alii: et ipſe
iudicabitur ut peximus latro: et ſicut
filius inobediens cōtempnens monita pris.

Xp̄s dixit Sponse orā p quo
dā regē quod ipē conetur i reg
no ſuo cū cōſilio ſpiritualiū et uiroꝝ
ſapientū uiroꝝ reparare murū ier
uſalē. i. eccle. et fidei catholice qui qua
ſi iā corruerūt ſpūalit. Cui murus
p communitatē xpīanoꝝ et uaſa
tēpli p clerū et religiones deſi
gnant'. Capl'm — xxvi

Filius loquitur. Is qui fac
tus est membrum meum de
diaboli membro laborē ſicut
ii q reedificabant muros ierlm. Qui
pro legis deſtructe reparatione labo
rabant. Qui utenſilia domus dei
abducta congregabat et i locum
priſtinū reſtituebant. Vere cōquerō
de tribus. Primo quia murus ierlm
deſtructus eſt. Quiſ eſt murus ierlm

ideſt eccleſie mee: niſi corpora et aīe
xpianorum. Ex his enim edificari debe
eclesia mea. Cuius murus eccleſie nūc
corruerat: quia uoluntatē ſuā omnes
perficere querunt: et nō meā. auertūt
oculos ſuos a me et nolunt me clamā-
tē audire. uerba mea ſunt eis iporta-
bilia: opera mea [illegible]na: paſſio mea ab-
hominabilis [illegible] cogitandum: uita mea
intoller[illegible]lis et uidetur eis impoſſibilis
ad [illegible]tandum. Secundo conqueror qđ
inſtrumēta domus mee aſportata ſunt
i babilonē. que ſunt inſtrumēta eccl̄ie
mee et uaſa diuerſa. Niſi diſpoſitio
et conuerſatio clericorum et religioſorum.
horum bona diſpoſitio et ornatus aſporta-
tus eſt a templo meo ad ſupbiam mūdi-
et ad uoluptatē et delectationē propriā.
Sapiā mea et doctrina eſt eis uana.
Mandata mea oneroſa. Promiſſionem
mihi factā irritant. Legē meam et
conſtitutionē amicorum meorum predeceſ-
ſorum ſuorum prophanauerunt: et ſuas
adinuentiones faciunt: et hñt pro lege.
Tertio conqueror qđ lex decē mandatorum
meorum perdita eſt. Nunquid nō legit̄
i euangelio meo: Quod cum unus inte-
rogaret me dicens: Magr̄ quid faciā
ut uitā eternā habeā. Reſpondi ei
Serua mandata mea: q iam nunc p-
dita et neglecta ſunt. Ideo rex iſte
pro quo tu oras debet congregare uiros
ſpūales ſapientes ſapiā mea. et eos qui
ſpm̄ meum habent interoget: et iqui-
rat diligenter ſecundū conſiliū eorum
Quomodo murus eccleſie mee reedifi-
cetur i xpianis: et honor deo exhibeat̄:
Fides recta refloreat. Caritas diuina
feruetur. et paſſio mea i corde ho-
minū imprimatur. Inquirat et
quomodo uaſa domus mee reſtitu-
antur i priſtinū ſtatum: Scilicet
ut clerici et religioſi relicta ſuper-
bia reſumāt humilitatē. Inconti-
nētes diligāt caſtitatē. Cupidi et
mundiales abſtineāt a nimio mūdi
appetitu ut lucere poſſint aliis.
Laborent et fortitē et ſapiēter ut
mandata mea attentius diligantur.
Congreget iuſtos xpianos ut cū eis
diruta reedificet. Vere eccle-
ſia mea nimis longe receſſit a me.
in tantū qđ niſi preces matris mee
interuenirē non eſſet ſpes miſeri-
cordie. Sed inter omnes ſtatus lay-
corum milites plus aliis apoſtatauerūt:
Quorum apoſtatantium periculum
et pena tibi prius oſtenſa fuerūt.

Xp̄s prohybet Sponſe au
dire noua. et opa mūdanor
et bella pcerū. Sed dicit qđ cōſi
deret opa dei que ſtupenda e. et
mirāda ſt. Renuit et illos q ſoli
itendūt ad diuitias ac delectati
tiones et honores. Dicens qđ nū
q̄ itrabūt i terrā illā fluētē lac et
mel. i. icelestē glīa niſi cōuertant̄
et iuste uiuāt ſm ſtatū ſuū. Sed
itrabūt iuſti et exultabunt —
Cap̄m xxvii

C VR DELECTAT TE
audire opera mundanorum
et bella pncipum: et cur tali
inani auditui occuparis: cum ego
ſum omniū dominus et nulla

delectatio est sine fine reputanda. Si uero tu uelles audire facta dominorum: si considerare opa magnalia: Deberes utique considerare et audire facta mea. que intellectu incomprehensibilia sunt: cogitatione stupenda: et auditu admiranda. // Quamuis autem dyabolus moueat dominos mundi: quamuis prosperentur: ex occulta iustitia mea: Attamen ego sum dominus eorum et iudicio meo iudicabuntur. Ipsi inceperunt sibi nouā legē contra legem meā. Curā quippe omnē apponunt quomodo possint a mundo honorari: Quomodo diuitias acquirere. Quomodo uoluptatē suā perficere. Quomodo progeniē suā dilatare. Ideo iuro in deitate et humanitate mea quod si in tali statu moriantur numquam intrabunt in terram illam que filiis israhel promittebatur sub figura que fluebat lacte et melle. Non magis quam illi qui desiderabant ollas carniū: et subitanea morte moriebantur. Sicut enim illi morte corporali moriebantur: sic et isti morientur morte aīe. illi uero qui uoluntatē meam faciunt ipsi intrabunt ī terrā illā que fluit lac et mel. idest ī celestē gloriā ī qua nō est terra subtus nec celum superius. Sed ego ipse creator omnium et dominus ego sum subtus et supra: ego extra et intra quia ego impleo oīa. Ego satiabo amicos meos dulcedine non mellis: sed ineffabili suauitate. et admirabili replebo eos. ut nihil desideret nisi me. nullo egeant nisi me. ī quo ē omne bonum. hoc bonum inimici mei numquam gustabunt. nisi conuertantur a prauitate sua. Si enim ipsi cogitarent quid ego feci pro eis. Si considerarent quid dedi eis numquam me sic ad irā prouocarent. ego namque dedi eis omnia necessaria et desi[illegible]rabilia hrē cum teperantia. Ego permisi eis [illegible]derate hrē honores. hrē et amicos et hrē uo[illegible]ptatē moderate. Quicumque ergo ī honore positus co[illegible]tet sic apud se. ex quo sum ī honore positus [illegible] ueste iuxta statū meū uolo me hrē: exhibebo a[illegible] meo reuerētiā: Nullos opprimā: Minores [illegible]uebo: Diligam omnes. iste talis ī honore suo mihi placet. Qui uero diuitias habet et cogitat apud se: ex quo diuitias hēo nullius rē accipiā iniuste: Nemini faciam iniuriā. cauebo mihi a mortali peccato. pauperibus subueniā: iste talis ī diuitiis suis gratus est mihi. Qui autē ī uoluptate est et cogitat apud se. Caro mea infirma ē: nec spero me posse cōtinē. ideo ex quo legitimā uxorē hēo: nō cōcupiscā plures: conseruabo enim me ab omni turpitudine: et ī ordinatione: iste talis mihi placere pōt. // Sed plerique nunc legē suā pponunt legi mee nā in honore suo nullos uolunt hrē superiores: de diuitiis numquam possunt satiari: in uoluptate sua extra modum et laudabilē consuetudinem uolunt excedere. ideo nisi se emēdauerint et uiā aliā inceperint. non intrabunt ī terrā meā ī qua lac et mel spirituale ē. idest dulcedo et satietas. Quam qui accipiunt nihil amplius desiderant: nec aliquo indigent nisi quod habent.

Damnatur quedā aīa de iudicio a xpō pro peccatis grauibus et pro eo quod nō uoluit de doloribus et uulneribus passionis xpi. Que aīa ut filius abortiuus assimilatur et

condēnatū. et pillos q̄ ſequebantur malitio-
ſe xp̄m in predicatione. et per crucifixores et
cuſtodes ſepulcri eius notabiliter de-
ſignatur
Capitulum xxxiij

MAGNUS EXERCITUS VIDE-
batur aſta[re] deo: Cui loquebatur
deus dicens. Ecce illa anima nō
eſt m[ea]. De uulnere quippe lateris mei
et cordis mei nō plus compaſſus eſt q̄
ſi perforaretur clipeus inimici eius. De
uulneribus manuum meaꝝ tantum
curauit ac ſi pannus gracilis rumperetur.
Vulnera etiam pedum meoꝝ tam mol-
lia ei fuerunt ac ſi uideret ſcindi molle
pomum. Tunc deus loquebatur ad ip-
ſam aīam dicēs: Tu frequenter que-
ſiuiſti in uita tua quare ego deus
in corpore mortuus fui. Nunc autē
ego quero a te quare tu miſera aīa
mortua es. Reſpondit illa: Quia non
dilexi te. Et tunc dominus reſpondit
aīe. Tu inquit fuiſti mihi quaſi puer
abortiuus matri ſue: que nō minorē
dolorē patitur pro eo: q̄ pro illo qui
uiuus procedit de utero eius. Sic ego
tanto pretio et tanta amaritudine
te redemi ſicut aliquē ſanctoꝝ meoꝝ.
licet tu modicū curaſti. Veꝝ ſicut puer
abortiuus non habet dulcedinē de
uberibus maternis non conſolationem
de uerbis nō calorē de pectore: Sic tu
numq̄ habebis dulcedinem electoꝝ meoꝝ
ineffabilē: Quia dulcedo tua placuit tibi.
Numq̄ audies uerba mea ad profectum
tuū: quia uerba oris tui et mundi pla-
cuerunt tibi: et uerba oris mei erant
tibi amara: Numq̄ ſenties caritatē
et bonitatē meā: quia frigida eris
ſicut gelu ad omne bonum. Vade
igitur in locum ubi abortiui proici ſo-
lent: ubi uiues in morte tua eternali:
Quia noluiſti uiuere in luce et uita
mea. Poſtea deus loquebatur ad
exercitum. O amici mei ſi omnes
ſtelle et planete uerterentur in lin-
guas. Si omnes ſancti rogarent me
non facerē miſericordiā cum illo.
qui ex iuſticia debita damnari tenetur.
Iſta autē aīa ſimilis fuit tribus. Pri-
mo illis qui ſequebantur me in predica-
tione ex malitia ut inuenirent occa-
ſionē in uerbis et factis meis accuſan-
di et prodendi me. Ipſi uiderunt
opera mea bona et miracula que
nullus facere poterat niſi deus.
Ipſi audierunt ſapientiā meā et
probauerunt uitam meā lauda-
bilē: et tamen ex hoc inuidebant
mihi et iram in aīo contra me con-
ceperunt. Sed quare? Nempe quia
opera mea erant bona et opera
eoꝝ mala: et quia nō conſenſi
peccatis eoꝝ: ſed acriter redar-
guebā eos. Sic aīa iſta ſequebatur
quidem me cū corpore ſuo non ex
diuina caritate: ſed ſola appa-
rentia hominū. audiebat opera mea
et oculis uidebat et inde iraſce-
batur. Audiebat mandata mea
et deridebat. Sentiebat bonita-
tem meā et nō credebat. Videbat
amicos meos proficientes in boniſ
et inuidebat. Sed quare. Quia
uerba mea et electoꝝ meoꝝ

erant quam malitia eius. Mandata mea et monita contra eius voluptatem. Caritas mea et obedientia erat contra eius voluntatem. At tamen conscientia eius dicebat sibi me preceteris honorandum. Ex motu uero syderum intelligebat me omnium creatorem. Ex fructu terre et aliarum rerum dispositione sciebat me esse creatorem. Et quamuis sic sciebat tamen ad uerba mea irascebatur: Quia opera eius mala reprehendebam. // Secundo similis erat illis qui occiderunt me qui dixerunt ad inuicem Occidamus eum audacter nequaquam enim resurget. Ego uero predixi discipulis meis quod resurgerem tertia die. Sed inimici mei mundi dilectores: non credebant me cum iustitia resurrecturum. quia purum hominem me uiderunt. Sed deitatem latentem non uiderunt. ideo et fiducialiter peccabant et ex iustitia quam preualuerint. Si enim sciuissent numquam occidissent me. Sic quoque anima ista cogitauit. Faciam inquit uoluptatem meam ut placet. Occidam enim audacter per uoluntatem: et faciam opera que delectant. Quid enim nocet mihi et quare abstineam: non enim resurget ad iudicandum non iudicabit iuxta opera hominum: Si enim iudicare sic districte non redemisset hominem. Et si sic odiosum haberet peccatum: non tam patienter peccatores supportaret.

des peccates

// Tertio similis erat illis qui custodiebat sepulchrum meum: quia armauerunt se et munierunt sepulchrum custodibus ne resurgerem dicentes. Custodiamus diligenter ne resurgat: et ne forte seruiamus ei. Sic faciebat anima ista: Armauit enim se duritia peccati: Custodiebat diligenter sepulchrum idest conuersationem electorum meorum in quibus quiesco. Seruabat sollicite ne uerba mea et monita eorum ingrederetur: ad eum cogitans sic secum. Obseruabo me ab eis ne audiam uerba eorum ne forte stimulatus aliquibus cogitationibus diuinis: incipiam dimittere delectationem inchoatam: ne forte audiam que uoluntati mee displiceant: Et sic subtraxit se ab illis ex malitia: quibus ex caritate sociari debuisset.

Preceptum sponse quod frequenter sumat corpus xpi. quod per manna quod pluit patribus in deserto. et per farinam uidue que pauit prophetam designatum. Et narrat etiam uirtutes magnas et gratias que a deuote sumenti ex communione predicta proueniunt

Capitulum XXX

EGO SVM DEVS TVVS et dominus: cuius uocem moyses audiuit in rubo. et Iohannes in Iordane. Ab isto die uolo quod frequentius recipias corpus meum: hoc enim est medicamentum et cibus de quo anima confortatur. in firmus in anima: et debilis in

uirtutibuſ conualeſcit. Numquid nō ſcribr̄ q̄d propheta mittebatur ad mulierem: que pauit eum modica farina: et non minuebatur uſq; dū pluuia uenit ſuper terrā. Ego ſum ille propheta in figura corpuſ meū eſt farina illa: hoc cibuſ eſt anime. hoc nō conſumitur nec minuitur. Sed cibat animā et ſemp̄ īconſum-ptum eſt. Nam corporaliſ cibuſ tria habet. Primo contrituſ liq̄ſcit. Secundo annihilatur. Tertio cibat ad tp̄s. Sed meuſ cibuſ teritur et manet intrituſ. Secundo non annihilatur ſed manet idem. Tertio nō cibat ad tp̄s ſed eternaliter. hic cibuſ prefigurabatur ī manna q̄d comederunt illi antiqui p̄reſ in deſerto. hic cibuſ eſt caro quam ī euangelio promiſi que ſatiat in eternum. Ergo ſicut eger creſcit ad fortitudinem uirium corporali cibo. Sic omniſ qui hoc corpuſ meū cum bona intentione ſumit creſcit ad ſpiritualem fortitudinē. hoc eſt fortiſſimum medicamentū quod ingreditur ad animā: et ſatiat eam: hoc ſenſui corporiſ latet: et intellectui anime manifeſtum eſt. hic cibuſ inſipiduſ eſt maliſ q̄buſ nō ſapit niſi dulcedo temporaliū. Quoꝝ oculi nihil uidet niſi cupi-ditatem ſuā. Quoꝝ intellectuſ nihil diſcernit niſi uoluntatem ſuā.

Xp̄s precepit Sponſe quod totaliter conformet uolūtatē ſuā cū uolūtatē dei. tam ī proſperis q̄ ī ad uerſis. Nam uolūtas cōparatū radici arboris q̄ ſi bona ē tunc arbor .i. aīa fructificat bonū fructū. Si uero īſtabilis tuē recedit a culpa diabolo .i. aīa īpellitā aucto ad uerſitatū aut areſcet calore ſolis .i. mūdi amore uano.

Capl̄ — xxx —

FILIVS LOQVEBATVR ad Sponſam. Licet ego omnia ſciam tamen dic mihi tua propria loquela qualiſ eſt uoluntaſ tua. Reſpondit pro Sponſa ſtatim angeluſ: qui datuſ erat ei ad cuſtodiam di-cenſ. Voluntaſ ſua eſt ſicut legitur. Fiat uoluntaſ tua ſicut in celo et in terra. Reſpondit dominuſ hoc eſt quod quero et uolo: hoc eſt gratiſſimum mihi obſequiū: Ergo Sponſa mea op-portet te eſſe ſicut arborem bn̄ radicatā: que tria mala aduenientia timere nō habet. Primo ſi arbor bene radicata fuerit nō perfoditur á talpa. Secundo non concutitur impul-ſu uentoꝝ. Tertio nō areſcit ex feruore ſoliſ. Arbor uero tua: anima tua eſt. huiuſ radix principaliſ uoluntaſ bona eſt ſecundum uoluntatē dei. De hac enim radice uoluntatiſ tot ~~radiceſ~~ procedunt uirtuteſ: q̄t ſunt radiceſ ī arbore. Radix ergo principaliſ de qua alie ſuccreſcunt debet eſſe fortiſ et groſſa: debet etiā profunde in terra eſſe radicata. Sic uolun-

tua debe eſſe fortis ī patientia
groſſa ī diuina caritate . profun
de depreſſa in uera humilitate .
et ſic ſic radicata fuerit uoluntas
tua tunc nō habe timere talpā.
Quid aūt ſignificat talpa ſubtus
terram uadens niſi diabolum
q inuiſibiliter animā circum
uagatur . et perturbat hic ra-
dicem uoluntatis ſi fuerit ſtabi-
lis ad patiendum morſu ſuo fin-
dit et mordendo diſſipat . quan-
do affectiones prauas et cogitatio-
nes immittendo cordi uoluntatē
tuam in diuerſa rapit et facit
te deſiderare aliquid contra
uoluntatē meā . Tunc uero ui-
tiata principali radice omnes
alie radices uitiantur . et areſcit
truncus idest ſi uoluntas tua et
affectio fuerit corrupta . et uir-
tutes alie maculantur et diſpli-
cent mihi . Immo etiā p uolun-
tatē ipſam malā niſi corriga-
tur penitentia digna eſt diaboli
ſubdi dominio . quis uoluntas
non procedat ad effectum . Si
uero radix uoluntatis fuerit
fortis et groſſa rodere quippe
poteſt eam talpa ſed non findē.
et tunc ex corroſione illa radix
fortius ſuccreſcit uētꝫ ad maiorē
fortitudinē . Sic diabolus ſi
uoluntas tua fuerit ſemper ī
contrariis et in proſperis rodere
quippe pōt eam diabolus idest
cogitationes prauas immittere.
Sed ſi in illis reſiſtitur et nō
conſentitur uoluntati : tunc non erunt
tibi ad ſuppliciū ſed proficient tibi
pp patientiam ad maius meritum
et uirtutū ſublimitatē . Qd ſi forte
contingat te ruere pp impatientiā
uel ex improuiſo conſurge citius per
penitentiam et contritionē : et tunc
ego remitto tibi peccata . et dabo tibi
patientiā et fortitudinē . ad immiſ-
ſiones diaboli tollerandas . // Secun-
do ſi arbor bene radicata fuerit
non habe timere ī pulſum uētoꝝ
Sic tu ſi uoluntas tua fuerit ſecun-
dum uoluntatem meam nō debe
ſollicitari de aduerſitate mundi
que eſt tamq̄ uentus . Cogitando tecum
quod forte ſic expedit tibi : ſcilicet
pati aduerſitates . non debes con-
turbari de contemptu et obprobrio
tuo . Quia ego quos uolo exaltare
et deprimere poſſum . Non debes
dolere de paſſione corporis : quia
ego ſanare et percutere poſſum
quia nihil facio ſine cauſa . Qui
uero uoluntatē habe mihi contra-
riam hic ī preſenti tribulatur quia
nō pōt perficere quod querit . Et
adhuc in futuro pro uoluntate mala
punietur . Quod ſi uoluntatem ſuā
mihi committeret omnia faciliter
potuiſſe aduenientia tolleraſſe .
// Tertio arbor bene radicata nō
habe timere nimium calorem
idest qui uoluntatem habē perfectā
non ſiccantur ab amore dei p amorē
mundi . Non retrahuntur ab amōe
dei aliquo prauo impulſu . Illi autē
qui inſtabiles ſunt hoꝝ anima á

a bono incepto et a caritate dei cito euertitur. Aut sugestione diaboli: aut contrarietate mundi. Aut ab amore eius uana i utiliter cōcupiscēdo. // Propterea non bona arbor est ille homo de quo nunc tu cogitas: huius capitalis radix fracta est scilicet fiat uoluntas tua sicut i celo et i terra. Ipē enim assumpsit continētis uite austeritatem: sed refriguit i eo caritatis ardor. hunc ego iuui pp preces matris mee. quia habuit tria: paupertatem in diuitiis: infirmitatem in membris. Defectum in scientia. hec fuit uoluntas mea. Qđ si patienter in his tribus stetisset haberet eternā habundantiam. haberet eternam sanitatē et pulchritudinē: haberet et cognitionē et uisionē dei. Et ad hec optinēda ego iuui eum dando ei spiritualem fortitudinē. inspirando ei uoluntatē meam. Sed uoluntas eius est uoluntati mee contraria. Tepide requirit auxilium: Angustiatur enim de paupertate non pp me. Sed pp utilitatē suā angustiatur et de infirmitate nē patiāt dolorē. Angustiatur de defectu scientie ne ab aliis contemnatur. Ideo ex occulta scientia mea tria hec ex quibus turbabatur optinuit ad uoluntatem suam. Habet quippe nē maiorē habundantiā q̄ prius necessitatis corporalis. habet et maiorem scientiā: habet et maiorē reputationem. Propterea cum talpa diabolica tangit eum cum tentatione: timendus est ei casus. quia uoluntas capitalis fracta est: et ideo si amor mundi incaluerit statim arescit a bono et procedit ad cupiditatē. Si uero ingruerit tribulatio angustiatur ab omni parte sicut arbor concussa uento i nullo stabilis et ad omnia querelosus. Si uero afflauerit honor nonnimus sollicitabitur quomodo omnibus placeat. Quomodo ab omnibus possit uocari bonus et ad ingruentia possit occurrere sapienter. Ecce quanta instabilitas prouenit ex instabilitate radicis uitiate. Quid autē ego facturus sum: ego sum quasi bonus ortulanus i cuius orto multe sunt infructuose arbores et pauce bone. Si abscindantur penitus ille bone arbores quis tunc intrabit ortum. Si uero omnes infructuose arbores radicitus euellant: nimis deformis apparebit ortus ex fossis et suffossione pulueris. Sic ego si omnes bonos ad me de carne educerē quis tunc ingrederetur sanctam ecclesiam. Si uero omnes malos i uno puncto auferrem: tunc nimis deformes fosse appareret i orto: et tunc omnes seruirē mihi ex timore pene: et nō ex amore. ideo ego facio sicut bonus insitator qui surculum arido trunco inserit: quo crescente et firmiter radicato illud quod aridum est proicit i ignem. Sic ego faciam: Plantabo grā

mihi plantatione : dulcedinis : et surculos uirtutum. Quibus succrescentibus abscindam quod aridum est et proiciam in ignem. et purgabo ortum meum : ne aliquid infructuosum remaneat : quod ramos nouellos et fructificantes possit impedire.

Videbatur ei sponsa in iudicio diuino unus demon et una anima consimilis forme horribilis a qualiter dampnabatur illa anima quia semper perseuerauerat in malo et non in fine penituit et qualiter xpistus est caritatiuus et pius bonis et discretus malis. et qualiter alia anima ascendebat ut stella clarissima. Capitulum — xxxi —

VIDEBANTVR A Sponsa in diuino iudicio stare quasi duo demones consimiles in omnibus membris. Quorum ora erant aperta quasi luporum. oculi quasi uitrum intus ardens flamantes. Aures dependentes quasi canum. Venter tumidus et nimium protensus. Manus quasi grifis. Crura sine iuncturis. Pedes erant quasi mutilati et quasi ad medium abscisi. Tunc unus eorum ait ad iudicem Iudex iudica hanc animam mihi consimilem istius militis mihi in coniuge ad meam coniunctionem. Respondit iudex. Dic qualem iustitiam et rationem habeas ad eam. Respondit demon ego quero a te : Primo quia iustus es : Non ne ubi animal aliquod simile inuenitur alii : solet dici : hoc animal leonini uel lupini generis uel aliquid huius modi. Nunc ego quero cuius generis sit anima ista aut cui similis angelis uel demonibus. Cui ait iudex non est similis angelis sed tibi et tuis consimilibus sicut satis patet. Tunc quasi deridendo ait Demon. Cum hec anima de ardore inductionis idest caritatis tue creata fuit similis erat tibi : nunc autem contempta tua dulcedine facta est mea triplici iure. primo quia similis est mihi in dispositione. Secundo quia similem gustum habemus. Tertio quia unam habemus ambo uolumtatem. Respondit iudex. Licet ego omnia scio tamen propter istam Sponsam meam que astat Dic quomodo similis est tibi dicta anima in dispositione : et Demon ait. Sicut conformia habemus membra : sic etiam conformes habemus actus : nos enim habemus apertos oculos nihil tamen boni uidemus. ego quippe nihil uolo uidere : quod ad te et tuam dilectionem pertineat. sic nec ipsa uidere uoluit cum potuit quod ad te et salutem anime pertinere. Sed sola temporalia et delectabilia attendebat. Nos et habemus aures sed non audimus ad profectum nostrum. Sic et ista nihil quod ad honorem tuum pertinuit audire uoluit. et mihi similiter omnia tua amara sunt ideo uox dulcedinis et bonitatis

tue numquam intrabit in aures nostras. ad consolationem nostram et profectum. Nos hemus ora aperta sicut quia sic ipsa os suum apertum habuit ad omnia mundi suavia. sed clausum ad te et ad honorem tuum: Sic et ego habeo os meum apertum ad offensionem tuam et turbationem et numquam continere illud a malo tuo si possibile esset te turbari vel a gloria immutari. // Manus istius quasi grifis quia quicquid de temporalibus optinere potuit usque ad mortem tenuit et tenuisset diutius si permisisses eum vivere ulterius. Sic et ego omnes qui in manus potestatis mee veniunt tam firmiter tenerem quod numquam relinquere nisi ex iusticia tua auferrentur a me invito. // Venter eius tumidus est quia cupiditas eius protendebatur absque mensura: implebatur enim et non satiabatur. Tanta quippe fuit cupiditas eius quod si sola totum mundum optinere potuisset libenter laborasset: et adhuc supra in celis regnare voluisset. Consimilem est cupiditatem habeo ego nam si omnes animas in celo et in terra et in purgatorio solus optinere possem libenter rapere: et si superesset una sola anima: hanc propter cupiditatem meam non dimittere liberam a tormento. // Pectus quoque eius frigidissimum est sicut et meum quia nullam caritatem habuit ad te: et numquam sapiebant ei monita tua: Sic ego nulla caritate afficior circa te: immo ex invidia quam habeo ad te libenter me amarissima morte semper occidi permittere et semper ad idem renovari supplicium adhoc ut tu occidereris si possibile esset te occidi. // Crura etiam nostra sunt sine iuncturis quia voluntas nostra una est. Nam a principio creationis mee voluntas mea statim movebatur contra te et numquam volui illud quod tu. sic eius voluntas semper fuit tuis preceptis contraria. // Pedes nostri quasi mutilati sunt: quia sicut cum pedibus proceditur ad corporis utilitatem sic cum affectu et opere bono proceditur ad deum. Sic ista numquam voluit procedere ad te cum affectu nec opere sicut nec ego. Ideo in omnibus sumus consimiles in dispositione membrorum. habemus etiam similem gustum quia licet sciamus te summe bonum non tamen gustamus quam dulcis et bonus es. ergo sicut similes sumus in omnibus sic iudica nos ad coniunctionem. Tunc respondit domino unus angelorum dicens. Domine deus postquam ista anima corpori iuncta fuit ego semper eum sequebar nec separavi me ab ea quamdiu in ea aliquid boni repperi nunc autem relinquo eam quasi succum vacuum: ab omni bono. Ipsa deniq habuit tria mala. Primo quod verba tua reputabat pro mendacio. Secundo tenuit tua

iudiciū pro falſitate. Tertio miſeri-
cordiā tuam habuit pro nihilo.
Immo hec miſericordia tua quaſi
mortua fuit ante eam. Iſta aīa
fuit et in coniugio nec habuit
niſi unam uxorem. et nō ſe mi-
ſcuit alteri femine. et hanc fide-
litatē matrimonij ip̄e ſeruauit.
nō pp diuinā caritatē et timo-
rem. Sed quia ſic tenere dilige-
bat carnē illam uxoris quod nō
affectabat cum alia carne coppu-
lari. Audiebat quoq; miſſas et
interfuit diuinis non pp deuo-
tionem ſed ut non eſſet ſegrega-
tus et ne notaretur ab alijs chri-
ſtianis. Acceſſit et cum alijs ad
ecclesiam hac intentione et ea rōe
ut ei dares ſanitatē corporis
diuitias mundi et honores. nec
non et ut conſeruares eum a ca-
ſu quod ab hominibus infortuniū
appellatur. Domine huic aīe to-
tum retribuiſti ī mundo et pluſq̃
ſeruiuit. Nam dediſti ei filios
formoſos. dediſti ſanitatē corpōis
et diuitias. Seruaſti eum ab infor-
tunio quod timuit. dediſti ei ex
iuſtitia effectum cupiditatis ſue.
in tantū q̄d pro uno centum re-
pendiſti ſibi et nihil ī remuneratū
remanſit. ideo relinquo eam nūc
uacuam ab omni bono. Tunc
Demon reſpondit ergo: index
quia ſequebatur uoluntatē meam
et ī centuplum rependiſti ei omē
q̄d debebat hrē a te. Ideo iudi-
ca nos ad coniunctionē. Numquid
nō in lege tua ſcriptū eſt. Quod ubi
una uoluntas et unus ſenſus matri-
monialis fuerit ibi coniunctio legalis
fieri poteſt: Sic inter nos eſt. Sua
enim uoluntas ē mea: et mea eſt
ſua. cur ergo a coniunctione mutua
defraudamur. Reſpondit iudex
Aperiat aīa uoluntatē ſuā. qualitē
ſibi de coniunctione tua uidetur. Que
reſpondit iudici. Magis uolo eſſe ī
pena inferni q̃ uenire ī gaudium
celi ne tu deus habeas de me conſo-
lationē: tantum enim mihi odioſus
es quod minus curo de cruciatu
meo ſi tu nō conſoleris. Tunc De-
mon ait ad iudicem: Talem uolun-
tatem habeo etiam ego: mallem qp-
pe ī perpetuum cruciari q̃ uenire
in gloriam tuā ad hoc ut hrēs inde
conſolationem. Tunc Iudex ait ad
animā voluntas tua eſt iudex tuus
et ſecundum hanc iudicium ſuſtine-
bis. Et tunc iudex conuerſus ad
me q̄ hec omnia uidebā dixit mihi.
Ve iſti quia peior fuit latrone
habuit enim animam ſuā uenalē.
Carnis ſitiuit ī munditias. Proximū
ſuū defraudauit. Ideo uoces hominū
clamāt ſuper eū uindictā. Angeli
auertūt ab eo faciē: Sancti fugiūt
conſortiū eius. et tunc demon ap-
propinquans ad animā illā ſibi ſi-
milem dixit: O, iudex ecce ego et
ego. ego quia malitia mea malus
et non redemptus nec redimendus.
Iſte uero eſt quaſi alius ego quia
redemptus et aſſimilauit ſe mihi
obediendo magis mihi q̃ tibi: Ideo

indica eā mihi. Cui iudex: ſi tu
inquit adhuc humiliares te ego da-
rem tibi gloriā: et ſi aīā iſta in ul-
timo puncto uite petiuiſſet ueniā
cum propoſito emendandi numq̄
ſtaret ī manibus tuis. Sed q̄a perſe
uerando uſq; ad finē obediuit tibi
ideo iuſtitia eſt ut eternaliter ſit
tua. Ve᷑tn̄ bona q̄ fecit ī uita ſua
ſi tamen aliqua ſunt reſtringent
malitiā tuā ne poſſis eam cruciare.
q̄tum uelis. et demon: ergo mea
eſt: ppt̄ea ſicut dici ſolet: caro eius
erit caro mea. licet carnalis nō ſit.
et ſanguis eius ſanguis meus erit.
et multum letari uidebatur de hoc.
diabolus et cepit plaudere manib;.
Cui dixit iudex. Quare tantum
letaris? et que letitia eſt tibi de
anime perditione. dic audiente
iſta Sponſa mea: q̄aſtat. quia licet
ego omnia nouerim: tn̄ ppt̄ iſtā
Sponſum que ſpūalia abſq; ſimili-
tudine capere non pot̄: reſponde.
Tunc Demon ait: cum aīā iſta
ardet ego plus et plus atrocius
ardeo: et cum eā incendero ego
magis incendor. ſed quia redemiſti
eam ſanguine tuo et tantū eam
dilexiſti ut te ipm̄ deum pro ipā
te dares et tamen eā decipere po-
tui in hoc ego gaudeo. Reſpondit
iudex: Malitia tua magna eſt:
Sed circumſpice: permitto enim te
uidere. Et ecce ſtella pulcher-
rima aſcendebat ad ſuperiora celi.
Et uidens hanc demon obmutuit.
cui dixit Dominus. Cui eſt illa

ſimilis. Reſpondit: Ipā eſt ſple-
didior ſole: ſicut ego nigrior
fumo. illa ē plena omni dulce-
dine et dilectione diuina. et
ego plenus ſum omni malitia
et amaritudine. Et Dominus.
Quomodo ſedet hoc ī aīō tuo
et quid dare uelles ad hoc q̄d
ipā daretur ī poteſtate tuā.
Reſpondit Demon: Omnes
aīās que ſunt ī inferno ab
adam uſq; ad hanc horam
libenter darē pro ea. et adhuc
tā amarā penam pati uellē.
tamq̄ ſi cuſpidem gladiorum in-
numerabilium infigeretur ī
una columna cuſpis iux̄ cuſ-
pidem tā dempſiſſime ut non
eſſet diſtantia unius acus inter
cuſpides. et ego inter hec liben-
ter tranſirem á ſummo celi uſq;
ad infernū: ut illa ſtella daret̄
ī poteſtate mea. Reſpondit
Dominus: malitia tua magna
eſt ad me et ad electos meos.
Ego aūt ſum ſic caritatiuus
Quod ſi eſſet poſſibile me
uicibus mori libenter unū tale
ſupplicium paterer pro una q̄q;
anima et pro uno quoq; ſpū
ī mundo: quale ſemel paſſus
ſum ī cruce pro omnibus aīab;
ita ut nō remaneret unus
ſpūs ī mundus. Sed tu ita im-
mundus es quod non uis quod una
ſola anima ueniret ad me.
Tunc Dominus ait ad illam
bonā animā: q̄ uidebatur ut

stella. Veni electa mea in gaudium qđ desiderasti. Veni ĩ dulcedinem q̃ nunq̃ finietur. Veni ad deum tuū et dominū quem toties desiderasti. Ego dabo tibi meipm ĩ quo est omne bonum et omnis dulcedo. Veni ad me de mundo: qui similis est dolori et pene: quia ĩ eo non est nisi miseria. // Et tunc dominus cōuersus ad me q̃ hec omnia in spū uidebā: dixit mihi ecce filia hec ĩ uno puncto facta st: apud me. Sed quia tu sine similitudine spūalia capere non potes ideo tibi sic ista ostendo ut intelligat homo q̃ districtus sum malis: Et q̃ pius bonis.

Verba x̄ ad sponsā. Qualit̃ parētes īstruētes filios ĩ mūdanis moribꝫ ad acquirendū honores et mūdanā glīā cū supbia ꝑ sp̄ētes nutrientes filios suos et docētes eos pungere cū stimulo et uenenare notabilit̃ desygnantur

Cap̄ xxxij

SERPENS, ET FEmella eius cum comiscetur habe ĩ semine suo commistionis uenenum. et de nā eoꝝ uenenatus concipitur serpens. Concepto aūt serpente nō pōt uiuificari nisi per grām meām quia nihil sine me est uel esse potest nec spm obtinere nisi mediante mēa uirtute. Nato uō serpente quia mate nō habe ubera que sugere natus possit componit se super suū natū et sic fortiter calefacit eum ut fere suffocetur. Qui sentiens ex superiori parte calorē nimiū et ex terra nimiū frigus urgente necessitate applicat os ad terrā et ĩcipit terram paulatim sugere et comedere. Deinde informans eum mater ad mouendū se pungit natum suū ĩ cauda: Quam cum incipit extendere iteꝝ pungit ut retrahat. Similiqꝫ modo docet caput pungēdo extendere dorsumqꝫ curuare. Postea mater attendit locum aliquem ubi calor solis est feruentior. et illuc secum trahit natum suum precedens ante eum leniter ut addiscat sequi. Quo sequente et ĩ calore solis obdormiente cogitat sic mater secum: Filius meus habe uenenum ad maliciam ideo necesse est ut addiscat pungere: Sed qa adhuc teneꝝ habe stimulum si adhibuero aliquid durū citius frangetur: ante q̃ assuetus et fortis fuerit ad pungendum. ideo mater sapienter prouidens filio inquirit aliquid mollissimum et apportans ponit ante natū suū dormientē: Postea ualenter flatu suo perflans ĩ aures eius excitat eum duriter ĩ tantum qđ quasi ex se factus ex commotione flatus incipit stimulare ĩ illud molle quod ante eum appositum est. In quo tam diu assuefacit stimulum quod crescente duritia stimuli

& consuetudine punctionis discit
pungere lapides & ligna: & que-
cumque fortia. Tandem informato
nato relinquit eum mater. // Ta-
lis est ille homo quem tu nosti: est
enim sicut natus serpentinus. Quia
de patre serpentino & femella ser-
pentina natus est. Nam isti ambo
conuenerunt cum pessimo ueneno
idest superbia. que dampnabilius
nocuit aīe q̄ corpori uenenū ma-
teriale. Ipse demque serpens cū
nimium habere ambiendi affectū
& cupiditate ī extinguibilem arsit
ī concupiscentiam femelle. Que
considerans eum sapientē: formo-
sum: & strenuum: ardebat ī
serpētem ardore equali: Ideo
cum omni superbia, contemptu,
timore meo conuenerunt isti.
& de uenenato gn̄e uenenatum
generauerunt serpētem. In quorum
semen quia misericors sum: &
iustitia sic exigit dedi animam de
diuinitate mea creatā: // Verum
qa mater non habet ubera diuinē
dilectionis quibus lactet natum
suū: ideo calefacit eum sub se
idest nutrit eum ad amorem mū-
di: & cum excellentioribus educit
eum desiderans toto affectu quo-
modo reputari possit cum magna-
tibus. & incitans eum ad subuer-
sionem sui alloquitur eum dicēdo.
Si hres illud dominiū & principatū
consimilis posses esse parenti: &
talis honor deceret te & pro tali
honore laborare teneris. // Talibus
igr uerbis natus serpentinus in-
structus á mre & ad terrena
calefactus: ex frigore diuine
caritatis incipit terrena desi-
derando cōmedere: & cōmedē-
do arctius estuare. // Deinde
ut addiscat mouere mēbra:
& erigere caput pungitur
ī cauda á matre qn̄ ab ea
informatur & inducitur ut
alios sibi alliciat promissionibus
alios associet sibi uerbis &
fauoribus. Quando non iubetur
parcere bonis ut uocetur bonus
Nō parcere uite ut uocetur stre-
nuus. Nō hre quiete ut cele-
bretur nomen eius. Docet etiam
mr natum serpere: & eum
precedendo ducit ad feruorē
solis quando seruiendo superbe
& dissolute incitat eum ad cō-
similia dicens ei priuati &
publice. Sic uixit pater tuus
& antecessores tui. Sic magna-
tes decet incedere. Pudor est
si uelis esse sanctior illis. De-
decus est si tu uelis esse illis
humilior: q̄ ex blanda locutōe
acquisiuerunt fauorē hominū.
& ex conformatione morum eorum
optinuerunt magnum nomen.
// His monitis natus serpenti-
nus illectus sequitur matrem
ab uno peccato ī aliud usque
dum uenerit ī luxuriā carnis
tanq̄ in solis ardore. Vbi cum
inceperit quiescere & dulcescere
carnis ardor: tunc docetur á

matre pungere & ſtimulare.
Verum quia mater conſiderat infir-
mitatem eius in ſtimulo et paupe-
tate in facultatibus & in uiribus
defectum. Ideo ſuadet ei primo
molliora ſcilicet ut acquirat primo
temporalia minoris reputationis.
Aſcendat ad honores minores:
quia omnia uidentur in principio
mollia & ſuauia ad habendum.
Qui uenenato acquieſcens conſilio
pungit miſeros quibus reſiſtendi
uis nulla eſt: ablatione ſuorum
pungit alios iniuria: alios pungit
odio atque priuat uita. // Deinde
confortato malitie ſtimulo in iſtis
inferioribus perflatus iterum a matre
incipit ad altiora aſcendere. ma-
ioribus inuidere. Proditiones inten-
dere. & ſuſcitare litigia: in tantum
quod etiam in fortiſſima non formidat
extendere ſtimulum ſuum. ideſt
ad ſancte eccleſie iniuria: niſi
ſollicite ante preuideatur: &
ſapienter caueatur. Ad huius uero
ſtimuli extirpandam malitiam
non eſt niſi unum remedium: ideſt
ut abſcindatur lingua ſerpentis.
hoc uero erit ſapientium diſcer-
nere quomodo abſcindatur. & que
ſit eius lingua. // Deinde ſubiun-
xit ei dominus. Sicut pannus tran-
ſfoditur & non ſentit: & ſicut
pomum decoratur & poſſeſſor
eius non leditur. Sic paſſio mea
eſt in corde iſtius ſerpentis: quia
numquam eam in corde ſuo attente recor-
datur. Nam in predeſtinatione poſuit
fidem ſuam dicens. Si deus preſciuit me
damnandum: cur amplius laborabo.
Si uero ſaluandum faciliter recipiet
penitentiam meam. Ve illi niſi ſe ci-
tius emendauerit quia nullus propter pre-
ſcientiam meam reprobatur. // Scias etiam
quod illa ſerpens femella matre iſtius
non conſequetur quod inſipienter deſide-
rat. Sed nec filij nec generatio illa
proſperabitur immo ipſa in amaritu-
dine morietur: & memoria eius erit
in obliuione.

Deus pater loquitur filio qualiter ipſe
eſt ſimilis ſponſo qui tantum dilexit ſpon-
ſam quod propter ipſam crucifixus eſt. ipſa uero
dilexit adulterum. et interfecit ſponſum. et qualiter
anime per ſponſum thalamus per eccleſiam. porte
thalami per uoluntatem: Adulter uero per
corporis delectationem futuram ſponſam
deſponſanda

Capitulum xxxiii

PATER LOQVITVR
ad filium: Tu es ſimilis ſpo-
ſo qui deſponſauit ſibi ſpon-
ſam decoram facie & honeſtam mo-
ribus: & induxit eam in thalamo ſuo.
& dilexit ſicut ſe: Sic tu fili mi
Tu deſponſaſti ſponſam nouam quando
ad animas hominum tanta arſiſti ca-
ritate ut te ipſum pro eis lacerari:
& in ſtipite extendi uoluiſti. has
introduxiſti in ſanctam eccleſiam tuam.
quam tuo ſanguine dedicaſti: quaſi
in quendam thalamum: Sed uere ſpo-
ſa tua nunc facta eſt adultera:
fores thalami ſunt clauſe. & in loco
ſponſe iacet adultera peſſima:

que cogitat ſic apud ſe. Quando uir
meuſ dormiet : et nuduſ iacuerit
tunc producā contra eum gladium
acutū : et interficiā eum quia nō pla-
cet mihi. Quid notat ſponſa niſi
aīas quaſ ſanguine tuo redemiſti.
que quamuiſ multe ſint : tn̄ pp̄ uni-
tatem fidei et dilectioniſ una uocari
poſſunt : et multe hee nunc ſunt fc̄e
adultere quia diligunt mundum.
pluſ q̄ te. Delectationē alteriuſ q̄runt
nō tuā. Foreſ thalami ideſt eccleſie
ſunt clauſe. Quid ſignificant fores
niſi uoluntatē bonam per quam ad
animā ingreditur deuſ. hec clauſa
eſt quaſi nulliuſ boni hn̄ſ effectum.
Voluntaſ uero inimici tui completur.
Nam quicquid placet quicquid de-
lectat corpuſ hoc diligitur. hoc ho-
noratur. hoc ſanctū et bonū p̄dicat̄.
Voluntaſ aūt tua que eſt quod ho-
mines debeāt diligere te feruētē
deſiderare te prudenter. omnia pro
te dare rationabiliter : omnino clau-
ſa ē et neglecta. Nec nō et aliqui
qui forte quandoq; foreſ thalami
tui patenter intrant nō hac ītentio-
ne intrant : ut uoluntatē tuā faciat.
et ut te toto corde diligant. Sed
pre uerecundia hominū ne uideātur
iniqui : ne ſciantur publice ab ho-
minibuſ qualeſ ſunt apud deum.
Sic igitur male clauſa eſt ianua
thalami tui. et pluſ eſt delectatio
adulteri q̄ tua. Cogitant et apud
ſe quod cum nuduſ et dormienſ
fueriſ interficient te. Tunc quippe
uideriſ eiſ nuduſ. qn̄ corpuſ tuum

quod de puriſſimiſ uiſceribuſ
uirginiſ ſuſcepiſti : non tamen
amittendo diuinitatē uidēt ſub
ſpecie paniſ ī altari : et nihil cer-
nenteſ ī eo de diuinitatiſ tue
potentia reputāt te q̄i panē mo-
dicum : Cum tamen uere deuſ et
homo ſiſ quē oculi uidere non
poſſunt : tenebriſ mundi obſcurati.
Tunc quoq; uideriſ eiſ dormienſ
quando pateriſ eos impunitos.
et ideo preſumptuoſe ingrediuntur
thalamū tuū cogitāteſ apud ſe.
Ingrediar et recipiā corpuſ xp̄i
ſicut ceteri. Nihilominuſ tn̄ poſt ſump-
tionē faciunt quicquid eiſ placet.
Quid enim obeſt ſi nō ſumpſero
et quid mihi prodeſt ſi ſumpſero.
Ecce miſeri per taleſ cogitationes
et p̄ talē uoluntatem interficiunt
te a cordibuſ ſuiſ : ne regneſ in eis
q̄uiſ īmortaliſ et ī omni loco ſiſ per
potentiā tue diuinitatiſ. Verum
quia nō decet fili mi te eſſe ſine
ſponſa : nec ſponſam hr̄e niſi
caſtiſſimā : ideo mittā amicoſ
meos qui accipiant tibi ſponſam
nouā uenuſtam aſpectu honeſtam
moribuſ deſiderabilē tactu : et
ī thalamū tuum introducāt. Iſti
aūt amici mei erūt celereſ : taleſ
ſicut aueſ uolanteſ : quia ſpūſ
meuſ cum me ipſo ducet eos.
Erunt et forteſ ſicut illi aut
quorum manibuſ muruſ diſſolutuſ
erunt et magnanimi tanq̄ illi
q nō timet mortē et panis ſu-
dare uitā : Hi adducet adte

ſponſam nouā. ideſt aīas electoꝝ
meoꝝ acquireī tibi cum magno ho-
-nore & decore. cum magna deuo-
-tione & caritate. cum uirili laboē
& perſeuerantia forti. ego ſum ille
q nunc loquor: q in iordane &
monte clamaui: hic eſt filius meus
dilectus. Verba mea citius cōplebuſ.

Mater rex declarat Sponſe
p ſymilitudinē. Qualiter X. ba iſti
us libri celeſtis ipā X. gō i petrauit
a filio ad ſupplicationē oīm electoꝝ
mūdi. que X. ba promittūt male
dictionē ſupbis. ꝛ miſericordiam
hūilibꝫ. Cōtinēt etiā X. ba i quibus
datū certis pſonis poteſtas expel
lendi demoia. ꝛ concordandi diſcō
des. ꝛ ſpāliter regē francie regēꝫ
qꝫ anglie

Cap. xxxiiij.

MATER LOQVEBATVR:
Filius meus eſt ſimilis regi:
q habebat ciuitatē in qua Sep-
-tuaginta principes erāt: & i cuius-
-libet dominio non erat niſi unus fi-
-delis regi. Timo illi fideles uidētes
quod infidelibus non inſtabat niſi
mors & damnatio: ſcripſerunt ad quā-
-dā dominā familiariſſimā regi ro-
-gantes eā ut intercederet pro ipis.
& ut ſugereret regi quatenus ſcri-
-beret eis uerba admonitionis ſue
quibus reſipiſceret a pertinacia ſua.
Qua domina ſuggerente regi de
ſalute illoꝝ infidelium. Reſpōdit
ei rex. Nihil reſtat eis niſi mors
et ea digni ſunt. Veꝝ tñ pp pceſ
tuas ſcribā eis duo uerba. In primo autem
uerbo ſunt tria. Primo damnatio quam
merentūr. In ſecundo paupertas. In tertio
cōfuſio & dehoneſtatio qua digni ſunt
pro ſuis factis. Secundum uerbum eſt
qđ omnis q ſe humiliauerit: habebit
grām & fruetur uita. Cumqꝫ littera
continēs hec duo uerba ueniſſet ad illos
infideles dixerunt quidā ex eis. Nos ſu-
-mus ita fortes ſicut rex & ideo defen-
-demus nos. Alii dixerunt nō eſt nobis
cura de uita & morte quod magis eue-
-nerit non eſt nobis magna cura. Alij
quoqꝫ dixerunt: falſum ē qđ audiui-
-mus & confictum: Nā līa iſta ð ore
regis nō emanauit: Auditis igr̄ re-
-ſponſiſiſtis ſcripſerunt illi fideles iteꝝ
ſecundo ad predictā dominā familiariſ-
-ſimā regi dicentes. Non credunt iſti
infideles uerbis regis ſeu noſtris: ideo
poſtula a rege ut in ſignū credulitatis
mittat eis aliquod ſpeciale ſignum
quo credant litterā de ore regis pro-
-ceſſiſſe. Quod audiens rex dixit. Duo
ſpāliter pertinēt ad regē. Corona ſcilicet
& clipeus. coronā regis nullus portare
poteſt niſi rex. Clipeus quippe regis pa-
-cificat diſcordantes. ergo duo iſta mittā
eis. Si forte credāt uerbis meis & a malitia
ſua reſipiſcāt. Iſte rex nō aliud ſigni-
-ficat niſi filiū meū qui eſt rex glorie &
filium dei: atqꝫ me. Hic habet ciuitatē
ideſt mundū in quo ſeptuaginta ſunt lingue
quaſi ſeptuaginta dominia. & in qualibet
lingua unus amicus filij mei eſt: ideſt
nulla lingua eſt in qua nō inueniātur
aliqui amici filij mei: q ſignificantur i
uno: pp unitatē fidei & caritatis. Ego

aūt ſum illa domina familiariſſima
regi: et ad me amici mei uidentes mūdo
inſtare miſeriā miſerūt preces ſuas ro-
gantes ut filiū meum pro mundo miti-
gare. Qui precibus meis et ſanctoꝝ
flexus miſit mundo uerba oris ſui ab
eterno preſcita. ad quoꝝ credulitatem
ne reputaretur aliunde cōficta: impe-
traui in ſignum coronā et clipeū regis.
Coronā pp potestatē que dabitur uni
ſuper ſpiritus immundos. Clipeum pp
opus pacis quod dabitur alteri: ſcilicet
diſcordantia corda reformare ī unum
cor et mutuā caritatē. Verba aūt
filij mei nō ſunt niſi duo uerba: qꝛ
in omnibus illis non ſunt alia: niſi
iſta duo. Maledictio ſcilicet ī indu
rantes ſe. et miſericordia ī non indu-
rantes ſe. Hijs dictis filius loq̄bat̄
ad matrem. Benedicta ſis tu. Tu es
quaſi mr̄ illa q̄ mittitū ut accipiat
filio ſuo uxorē. Sic ego mitto te ad
amicos meos qui aīas electoꝝ cōiun-
gāt mihi ī coniugiū ſpirituale q̄le
deum decet. Ergo pp magnā miſe-
ricordiā tuā et caritatē qua ſic
feruenter diligis aīas: do tibi aucto-
ritatē ſup coronā illā: et clipeum.
ut nō ſolum duobus: ſed et alijs qb̄
uolueris dare poſſis. Tu enim plena
es miſericordia. ideo omnē miſericor-
diā trahis a me ad peccatores: Be-
nedictus ſit ille quicumq̄ tibi ſeruit:
quia nec relinquetur ī morte nec ī
uita. // Deinde iteꝝ loquebatur
mater ad Sponſum. Scriptum eſt
q̄d Ioannes baptiſta p̄ceſſit ante fa-
ciem filij mei: quem non omnes

uiderūt: qꝛ ī heremo erat. Sic
ego an̄ terribile iudiciū illud
futuꝝ filij mei: p̄cedo cū miſe-
ricordia mea. Ergo ex parte
mea dic illi qui habet coronā
Quod quotiens ſenſerit ſpiritū
ſolutum et feruore ī ſe filij mei
ſuper uexatum legat iſta uerba.
Deus pr̄ q̄ eſt cum pr̄e et ſpū
ſancto creator omniū reꝝ: et
iudex eoꝝ q̄ facta ſunt: qui
miſit benedictū filiū ſuum cū
ſe ipſo ī uiſcera beate uirginis
marie pp noſtrā ſalutem: p̄ci-
pio tibi immunde ſpūs ut ad
gloriā eius: et pp preces beate
marie uirginis exeas ab iſta
creatura dei ī noīe eius q̄ natus
ē de uirgine ieſus xp̄us unus
deus qui eſt pater et filius et
ſpūs ſanctus. // Deinde dicetū
ex parte mea alteri qui habet
clipeum. Tu ſepe me miſiſti
quaſi nuntium tuū ad deum
et rogaui filiū meū pro te.
Nunc ego rogo te ut tu uadas
nuntius meus ad ſummū caput
eccleſie. quia etiam ſi ſederit
ei lucifer uerba filij mei ſecū-
dū eius uoluntatem perficientur.
Cum aūt uenerit ī franciā
conuentis ante ſe principibus
dicat ī audientia eoꝝ: hec uer-
ba: Deus qui eſt cum patre
et ſpū ſancto creatō omnium
reꝝ: et eoꝝ q̄ facta ſunt. Qui
dignatus eſt deſcendere ī uiſcera
uirginea. et unire diuinitatem

suā humanitatē: nō tn̄ se paras
se a diuinitate. Qui fixit sic
caritatē suā ad hominē ut cum
uideret lanceā et acutos clauos
et omnia instrumēta mortis ante
se magis uoluit mori: et omīa
horribilia instrumēta mortis suffer-
re. Neruosq; incidi. Manus et
pedes perforari: quā caritatem
ad hominē fixā relinquere: ipe
pp suā passionē uos coniungat
ī unū cor: q̄ hactenus fueratis
dissociati. Deinde sicut sp̄us
meus informabit eū proponat
eis penas inferni. gaudium iustoꝝ.
et retributionē iniquoꝝ.

Xp̄s ostendit Sponse. Qualit̄
aīa cuiusdam monachi deuoti pur-
gabatur ī uita p infirmitates corporis
et ostendebatur eī gl̄a sub spetie stel-
le añ mortē. et qualit̄ aīa alterius
religiosi et ante dāpnata expectabā-
tur a nouem demoniis añ principē
demonioꝝ et assygnat̄. hic uō q̄re
mali religiosi tollerant̄ a deo
Cap̄ xxxv

F ILIVS DEI LOQVEBA-
tur ad Sponsā. Vidisti
animā illius monachi defunc-
ti ī spē stelle et merito quia
idem ī uita sua: lucidus et ardēs
erat q̄si stella: quia me pomni
creatura dilexit. Vixit et in
obseruantia prepositi sui: hec
ē aīa ostendebatur tibi ante
q̄ moreretur ī statu illo ī quo
tunc fuit quando monstrabatū
tibi: et hoc fuit quando ipe uenit
ad ultimū terminū uite sue. Et q̄n
signa egritudinis et monstrantia
mortē aderat. hec igitur aīa cū
ad terminū mortis appropinquare
uenit ī purgatoriū: et istud purga-
toriū erat corpus suū ubi purgabat̄
doloribus et infirmitatibus. et ideo
q̄si stella ī uase aperto demonstrabat̄
tibi. et hoc fuit quia arsit caritate
mea. et ideo est nunc ī me et ego
ī ea: Quia sicut stella si ueniret
ī copiosiorem et splendidiorē ignē
nō ulterius appareret. sic ipe nc̄
ī me conclusus est: et ego ī eo. Et
gaudebit gloria illa ineffabili q̄
nunq̄ finietur. Cum aūt esset ī
purgatorio suo tanta caritate
adhuc tunc arsit ad me stella ista
et ego ad eā: quod ipa doloris
uehementia corporis reputauit
leuissimā. Cuius letitia ītribulatōe
īcepit: et ad perpetuū gaudium
excreuit. Quod dyabolus cernens
et ī ea aliquid iuris sui īuenire
uolens pp dilectionē quā illa aīa
ad me habuit libenter alias aīas
pp eā dimisisset. Alia et aīa
monstrabatur tibi quā dyabolus
nouem uiribus possidet. Cuius
iudicium quia ostēdi tibi prius
ideo eius suppliciū nunc tibi oste-
dere uolo. Sicut corā deo omnia
ī uno puncto fuerūt: que tn̄ corpora-
liter absq; prolixitate nō possut
proferri et audiri. Anima ergo
illius cum peruenisset ad suppliciū
statim septem demones occurrerunt

ei an̄ principē suum dicentes. hec aīa
mī iuris est: Primo demon su-
-perbie dicebat ipa est mea quia
nullū reputauit sibi similē: et
sup omnes esse uolebat sicut ego.
Secundus scilicet demon cupiditatis
ait: ipa nunq̄ impleri et satiari
potuit: sicut nec ego: et ideo mea
est: Tertius scilicet demon inobediē-
-tie dicebat: ipa astricta erat ad
obedientiā et disciplinā sed ī oībus
fuit ī obediens deo. et obediens
carni ideo mea est. Quartus sci-
-licet demon gule ait: ipa temporibꝫ
illicitis comedendo et bibendo pro
ut ego ei suasi excessit et nihil ab-
-stinentie hr̄e uoluit ideo mea est.
Quintus scilicet: Demon uane
glorie dixit. ipē cantauit pro
uana gloria et uano noīe: et
cum aliq̄tulum deprimebatur uox
eius. et attediabatur tunc ego ele-
-uabā eam ad altiora: et occurrēs
gaudentē iuui eū. Sextus demon
scilicet proprietatis dicebat. Ipse
debuit esse pauper ī mundo: et ni-
-hil proprium habere. Sed ipē e
contra qi formica: que hr̄e poterat
cōgregabat: et ī regito plato suo
illa possedit et ideo mea est: Sep-
-timus scilicet Demon religionis
cōtemptus dicebat. Ipē ex regulari
disciplina obligabatur ad seruandū
ī omnibus actibus suis constituta
tpā: Sed econtra quia omnia habuit
in ordinata bibebat enim et come-
-debat quando uolebat: Dormiebat
et uigilabat et loquebatur quādo sibi

placebat et absq̄ regulari disci-
-plina omnia agebat. ideo mea
est. Tunc princeps demonum
quasi per exemplum demonstrā-
-do dicebat. Tu sp̄s superbie
quia possedisti eum extra et intra
ideo ingredere ī eum et cōstringe
sic [di]stricte quēadmodum spiritu-
-alia si possibile esset quod h'rent
membra: et adhererent corpora-
libus et cōprime sic horribiliter
ut cerebrum exeat cum oculis
et medulla: de compagibus. et
omnia membra dissoluantur.
Ad secundum idest ad sp̄m
cupiditatis ait: Tu possedisti eū
ad uoluntatē tua et nunquā
satiabatur ideo intra ī eum
ardore ueneno peiori: et plūbo
feruētiori: et inflamma eum
sic miserabiliter ut sicut uinū
p summitatē uitrei uasis quod
habet multas fistulas ingrediēs
omnia loca occupat et replet
Sic ardor tuus uenenatus et
plumbeus ī grediatū ī omnia
mēbra eius et ardeat ī eis sine
fine. Ad tertiū aūt idest
ad sp̄m inobedientie ait: Tu
possedisti eum ad omnia profes-
-sioni sue contraria: et obedi-
-uit tibi magis q̄ deo suo: ideo
intra ī eum quasi gladius
acutissimus et sic feruenter
cohereas ei quasi gladius q̄
infixus esse cordi: qui nec
p partem superiorē: nec per
inferiorē exire. Sed ī mobilitē

permanes intollerabiliter cruci-are. // Ad quartum idest ad spm gule ait: tibi consensit ad omnē itemperatiam ideo comminue eū dentibus tuis et discerpe cor eius ut glibet spirituum enumeratorum ia scilicet superbie, et cupiditatis inobedientie et gule unā parte cordis sui sic possideat: et possidendo sic cruciet ut semp comminuatur: et nunquam consumatur. // Ad quintum idest ad spm uane glorie ait. intra ī eum et nunquā sinas eū hre requiē pro cantu suo. Nunq procedat nisi ue ue de ore suo. omne gaudium et delectatio quā in mundo grebat uertatur sibi ī fletū et miseriā sempiternā. // Ad Sextum ait idest ad spiritum proprietatis intra ī eum et uexa eum amaritudine et fac eum carere omnibus delectabilibus que desiderabat et pro eis confusionem īenarrabilē et dānatione indicibilem et pudorē perpetuum habebit. // Ad Septimum idest ad spiritum contemptus religionis ait. Quia omnia tempora sua ī ordinata habuit ideo unū tps adueniet ei quod nunq terminabitur. īqdo frigus et ardorē patietur sine fine. Tunc mox ī ipō momento ante principē demoniorum duo spūs apparuerūt dicētes. Etiā nos in hac anima habemus partem et primus dixit: Ipē fuit sacerdos et nō ut sacerdos uixit: ideo pars mea ī ea est. Secundus demon ait: ipē habuit quoddam fundamētum ī capite suo ī quo corona glorie stare debuisset et hanc nō habuit ideo mea est. Respōdit princeps pro honorifico noīe sacerdotis mutetur sibi nomen et uocetur Sathan. Pro corona glorie quā contēpsit hre ponatur ibi maledictionis opprobriū. et deiectio sempiterna. // Deinde loquebatur Dominus ad sponsā. Ecce sponsa mea qualis remuneratio et q dissimilis: Ambe iste aīe unius fuerunt professionis. sed ī remuneratione minus et multū īequales. Nunquid scis tu qr ista ostendo tibi: Certe ut boni roborentur: et ut mali scientes iudiciū suū a malo resipiscāt. Vere dico tibi qd hoies illius professionis multū auerterūt se ame sicut per exēplū poteris intelligere. Ego sum similis patri familias: q assumpsit sibi operarios qbs cōmisit fossorium siue carbonariū ad fodiēdum terrā et scopā ad eiciendū eam de fossis uas ad portandum. Tandē ipsi operarii cōtemnētes pceptū domini reportauerunt illa utensilia domino suo et dixerunt. Fossorium minus acutū est et terra satis arida. Et

nō sufficimus laborare ī ea. Scopa
nimis tenuis est: et nō ualet conti-
-nere terrā: Vas nimis graue est
et ideo nobis ad portandum nimis
onerosum: Sic faciunt isti professo-
-res mihi. Ego namq cōmisi eis qua-
-si laboratoribus fossoriū idest dedi
eis auctoritatē predicādi uerba mea
et potestatē fodiendi corda terrena
timore meo. Sed hoc fossoriū nunc
deiciūt et assumūt nouum: quia uer-
-ba mea et institutionē meam uer-
-tunt ad alleuiationē corporis. Verba
mea ut placeāt hominibus: et crescāt
ī diuitijs dicētes. Corda hominū nc
dura sunt: et uerba domini nimis
acuta ad excitandū deuotionē. Et
ideo placabilia pponunt hominibus
iustitiā meā occultant: Peccatum in-
-crepare dissimulāt. Ex quibus fi-
-ducialiter faciunt auditores in pec-
-catis quiescere: et de factis suis
remisse penitere. // Secundo con-
-misi eis scopā qua eiceret terrā
de fossa idest ut paupertatē et
humilitatē diligerent. Sed hoc ē
eis nunc nimis tenue. Dicunt enī
si nihil hrē uoluerimus unde se
uiuemus. Si ex toto abiecti fueri-
-mus a quibus tunc colligemur.
Sic ergo falsa fiducia decepti tāto
nunc alios superbia excedunt q̃to
palijs deberent esse humiliores.
// Ego et dedi eis quasi uas ad ex-
-portandum terram idest ut ha-
-berēt abstinentiā delectabilium
corporis. Sed hoc ad pedes meos
proiecerunt dicētes. Si in tali la-
-bore sic[illegible] patres uixerunt uo-
-luimus uiuere deficiemus. et
ī tali abstinētia omnino cōtem-
-nemur: si ī tali districtione nō
pualemus. Sic igr omnia re-
-ligionis et professionis bona
sunt eis grauia: et illa q̄ ipsis
placet faciūt. Quid aūt ego
facturus sum cuius instrumenta
proiciuntur: et labor recusatū
utiq dicā eis. Viuite secundū
uoluntatē uestrā: et laborate
laborē uestrum propriū: et
reperietis fructum uestrum.
habete honorē mundi pro honorē
eterno. Diuitias mundi et
amicitiā eius pro eternis. Volup-
-tatē mundi pro dulcedine q̄
nunq̃ terminatū. Ego iuro ī
ueritate mea qd si nō fecisse
pp ~~tria~~ dua boā: pp que sustineo
eos: nō una domus eorum stare
erecta. Primum est matris
mee orō que cum patrono eorum
incessanter orat. Secundum
est iustitia mea quia q̃uis
pp malitiā eorum non tenear
eis aliquā facere misericordiā.
Attn̄ pp dona offerentiū que
placet mihi patior eos. Ipi enī
sunt qi instrumenta quibus
alij proficiunt. Ex eorum nempe
predicatoē et cantu quandoq
alij crescunt ad deuotionem.
et ad occasionē bene proficiēdi.
Sed st ipos ī profundum dei-
-ciunt: quia seruiūt quasi
serui ad lucrum nō eternitatis

vere servi sunt et paucissimi in-
-veniuntur alij: et tam pauci quod vix
unus reperitur in centum.

Xp̄s revelat Sponse qualiter
apostoli tria bona que erant in cordibus v(idelicet) va-
cuis et mundissimis apostolorum missus
fuit in eos tripliciter. Sp̄s sanctus et
qualiter in hominibus plenis cupiditate
luxurie et superbia non ingreditur
sp̄s sanctus. Et quod xp̄s primo multi-
plicavit suum i(d est) verba sua istius libri
prima amicis Dei ea publicant aliis
postea Cap(itulum) xxxvi

E GO QVI LOQVOR,
tecum sum ille qui tali die
sicut hodie misi in apostolos
et discipulos meos spiritum sanctum
meum qui venit ad eos tripliciter.
Primo quasi torrens. Secundo
quasi ignis: Tertio in specie lin-
-guarum. Venit autem ad eos ia-
-nuis clausis: quia soli erant: et
quia tria bona habebant: Primo
enim habebant omnem voluntatem
tenendi castitatem: et continenter
in omnibus vivere. Secundo habe-
-bant humilitatem precipuam. Tertio
habebant totum desiderium ad
deum: quia nihil nisi ipsum deside-
-rabant. Isti erant quasi tria
vasa munda: sed vacua: propterea
venit sp̄s sanctus et replevit
eos. Venit autem quasi torrens:
quia omnes artus: et omnia
membra eorum delectatione divina
et consolatione replevit. Venit
quasi ignis quia fervore divini
amoris sic incendit corda eorum:
ut nihil diligerent nisi deum: nihil
timerent nisi eum. Tertio venit in specie
linguarum: quia sicut lingua mea
est in ore: nec tamen nocet ori: sed
magis ad loquendum proficit: Sic
sp̄s sanctus meus in anima eorum erat
qui eos nihil desiderare faciebat
nisi me. Qui etiam eos sapientia
divina loquaces fecit: cuius virtute
tanquam officio lingue omnem veritatem
loquebantur. Ergo quia ista vasa
vacua erant propter desiderium dignum
fuit ut veniret ad eos sp̄s sanctus.
Non enim ingredi potest ad eos qui
impleti sunt et pleni. Qui autem
impleti sunt nisi illi qui omni pec-
-cato: et spurcitia pleni sunt: Ipsi
enim sunt quasi tria vasa pessima.
Primum est plenum quasi fetidissimo
stercore hominum: quod propter pessimum
fetorem nullus potest odorare.
Secundum plenum est quasi vilissimo
spermate: quod nullus potest propter
amaritudinem gustare. Tertium est
plenum quasi corruptissimo sanguine
et sanie: que nullus potest videre
propter abhominationem. Sic mali pleni
sunt mundi ambitione et cupiditate
que fetent in conspectu meo et sanc-
-torum meorum deterius quam stercus ho-
-minum. Quid sunt omnia temporalia
nisi stercus: hoc pessimo stercore cito
periturо miseri delectantur. In secun-
-do vase est nimia luxuria: et in-
-continentia in omnibus operibus.
Hec autem amara est mihi ad gusta-
-dum quasi sperma: non enim potero
sustinere tales. et minus per gratiam

mea ingredi ad eos. Quomodo enim ego uera munditia ad tam inmundos ingrediar? Quomodo ego ignis ipse uere dilectionis inflammarem eos: quos tam paruus ignis luxurie inflammat. Tertium est superbia et arrogantia eorum: ipsa quippe est sanguis corruptus quasi et sanies. Ipsa est que hominem corrumpit in bonis intus: et extra: aufert gratiam datam a deo: et reddit hominem abhominabilem deo et proximo. Qui autem sic impletus fuerit gratia spiritus sancti impleri non poterit. Ego autem sum quasi homo habens uinum uenale. Qui cum propinare uoluerit dat primo amicis suis et familiaribus ad gustandum. Deinde preconis uoce alis more mittit suos clamantes. Gustauimus uinum quia bonum est. omnes ergo qui uolunt accedant. Sic ego habeo uinum optimum idest dulcedinem illam que ineffabilis est. hanc ego quibusdam familiaribus meis propinaui auditis uerbis que de ore meo procedunt. Inter istos proclamatores qui uinum gustabant erit iste qui uenit ad me hodie habens tria receptacula implenda. Venit enim habens uoluntatem continendi se ab omni uanitate. uoluntatem ad omnem humilitatem. Desiderium ad omne quod mihi placitum est. Propterea impleui uasa sua hodie Primo namque fiet sapientia spiritualium lucidior ad intelligendum: et aptior ad ruminandum quam prius. Secundo impleui eum caritate mea qua feruentior fiet quam prius ad omne bonum. Tertio dedi ei timorem discretiorem ut scilicet nihil timeat nisi me: et que mihi placita sunt. Ergo ut et aliis clamare sciat dulcedinem uini mei audiat uerba mea que locutus sum. et que scripta sunt ut audita caritate mea et iustitia mea tanto fiat in clamando sollicitior: quo diligentius uini dulcedinem gustat.

Verba Christi ad Sponsam, quomodo ipsa Christo a quadruplici genere hominum salutatur. scilicet a ueris amicis suis ex caritate et aliis ex timore pene. a reliquis ut ditentur. ab aliis uero hypocritis ex presumptione uenie. Prima duo genera remunerantur spiritualiter. Tertium temporaliter. Quartum est abominabile. Cap. XXXVII

(M)ARIA LOQUITUR

Quatuor genera hominum sunt: qui me salutant. Primi sunt qui omnem uoluntatem suam et conscientiam suam relinquunt in manus meas. et quicquid faciunt totum faciunt pro honore meo. horum salutatio est mihi potus suauissimus et delectabilis. Secundi sunt: qui timent penam: et ex timore se abstinent a peccatis. his ego do: si in laude mea perseuerauerint diminutionem praui timoris: et augmentationem uere caritatis. et scientiam qua discant rationabiliter

et sapientē deū diligere. Tertij
sunt q satis i sublimi eleuant
laudem meā: sed nulla alia inte-
-tione et affectu: nisi ut honor
temporalis et utilitas transitoria
eis accrescat. Et ideo sicut dñs
cui aliquod donum mittitur.
et ipē remittit donanti: equi-
-pollens aliquid. Sic ego quia
ipi tpālia petunt nec aliquid
carius desiderāt: propterea do
ipis quod uolunt: et remuneō
eos i presenti: Quarti sunt q
simulant se eē bonos et tamen
peccatum hnt i delectatione
peccant enim occulte cum possīt.
ne uideantur ab hominibus
cogitantes sic secum: Ipā uirgo
maria pia est et ut mox euo-
cata fuerit impetrat ueniā.
hoꝝ clamor sic placet mihi:
sicut uas quod exterius est dear-
-gentatum: et intus plenum feti-
-dissimo stercore: quod nullus pot
odorare. tales sunt quidā per
pessimā uoluntatē peccati.

Xps dicit spōse qd duo sr spūs
.s. boni et malus. Signū aūt boni spūs
sr dulcedo mentis et glā. Signū mali
spūs sr anxietas et inquietudo mentis pce
dēs ex cupiditate uel ira et ceterā. Cap
xxxviij

FILIUS LOQUITUR sponse, dicens: Spiritus
bonus est i corde hominis.
Quid est spiritus bonus nisi deus.
Quid est deus nisi gloria et
dulcedo sanctoꝝ: Ipse deus ē
i eis et ipi i eo. Et tunc omne bonū
hnt: cum hnt deum: sine quo nihil
ē bonū. Ideo qui hnt spiritū dei
hnt et deum: et omnē miliciā celi:
et omne bonum. Similiter q hnt
spūm malum i se: Quid enim est
spiritus malus nisi diabolus. Quid
uero dyabolus nisi pena: et omne
malum: ergo qui habet dyabolum
habet i se penam et omne malum:
Sicut aūt homo bonus nō sentit un
uel quomodo spūs sancti dulcedo
ingerit se menti eius. nec perfecte
eam i pnti gustare pot sed gustat
partē. Sic homo malus cum angu-
-stiatur cupiditate: cum anhelat
ad ambitionē cum mordetur ira.
Aut inquinatur luxuria: et ceteris
alijs uicijs: pena dyaboli ē et in-
-dicium eterne inquietitudinis. Li-
-cet i pnti ut ē perpendi nō possit.
Ve ue his q huic spiritui adheret.

Videbat spōsa demonē producentē
i diuino iudicio septē libros cōtra
quādā aīaz cuius militis defuncti
Sed āgls bonus produxit pro ea vn
librū. Que aīa nō dānabatū et finaliter
qr demone ignorāte penituit i fine in co
gitatū intrinsecus. Condēnatū tn̄ pptr pccā
ad nouē penas sustinendas i purgatorio
usqz ad diez iudicij qr tam diu desidera
uerat i corpore viuere. Sed reuelatū ē
xpo tria remedia p que possit aīa libera
ri. et remittitū ei a dño statī tres de pdcis
penis q̄bus regis i scōx. Supplicatio ve
ro āgli boi p ea nō statī exaudit. Sed
differendo ad tps ponit ei xps i delibera
tiē. Cap. xxxix

D EMON QUIDAM AP-
paruit ī diuino iudicio : qui
tenebat quandā animā : cu-
-iuſdā defuncti tremulā ī modum
cordiſ tremuli. Qui demon tunc di-
-xit ad iudicē. Ecce preda angeluſ
enim tuuſ & ego ſequebamur animā
iſtam a principio ſuo uſq ī finem :
ſed ipſe ad cuſtodiendum ego aūt
ad nocendū : & ambo uenabamur
eā q̄i uenatoreſ. ſed tamen ipſa ī fine
ī cidit ī manuſ meaſ ad quam lucrā-
-dā mihi : ego ita ſum cupiduſ &
impetuoſuſ quemadmodum torrenſ
cadenſ deorſum : cui nihil reſiſtit niſi
quodam retentaculum hoc eſt iuſtitia
tua. Que quia nōdum probata ē
contra animā iſtā : ideo adhuc non
dum ſecure poſſideo eā. Ego etiā
deſidero eā tam feruenter quem-
-admodum aīal conſumptū inedia
quod p̄ fame comedit & membra ſua.
ergo quia tu iuſtuſ iudex eſ iudica
ſuper eā iuſtum iudicium. Reſpon-
-dit iudex : Quare magiſ incidit
ī manuſ tuaſ : & cur tu propinquior
ei fuiſti q̄ angeluſ meuſ? Reſpo-
-dit Demon : Quia peccata ſua plu-
-ra fuerint q̄ opera bona. Reſpon-
-dit Judex. Oſtende qualia. Reſpo-
-dit demon. Ego habeo unum libꝝ
plenum peccatiſ ſuiſ. Et iudex.
Quale eſt nomen libri huiuſ? Rndit

Demon : Huiuſ nomen eſt inobe-
-dientia : ī quo libro ſeu uolumie
ſunt ſeptem libri : & quilibꝫ
habꝫ ſeptem columnaſ. quelibꝫ
aūt columna hꝫ pluſq̄ mille
uerba : ſed nulla minuſ q̄ mille.
quedam uero multo plura.
Reſpondit iudex : Dic nomina
iſtoꝝ libroꝝ : quia licet ego
omnia ſciā : tn̄ ut aliſ innoteſcat
uoluntaſ tua & bonitaſ mea. uo-
-lo ut loquariſ. Reſpondit de-
-mon : nomen primi libri eſt
Superbia. & in hoc ſunt treſ
columne. Prima eſt ſuperbia ſpi-
-ritualiſ ī conſcientia ſua : quia
ſuperbiebat de bona uita quā
credebat ſe hr̄e aliſ meliorem.
Superbiebat etiam de intellige-
-tia ſua & conſcientia ſapientioē
aliſ. Secunda columna erat
quod ſuperbiebat de boniſ ſibi
datiſ : & de familia et ueſtibuſ.
& de aliſ rebuſ. Tertia colum-
-na erat quod ſuperbiebat in
pulchritudine membroꝝ : &
de propagine nobili. & in
operibuſ ſuiſ. & ī hiſ tribuſ co-
-lumniſ erant infinita uerba pro-
-ut tibi meliuſ cognitum eſt.
Secunduſ liber eſt cupiditatiſ
ſue. hic autē habebat treſ colum-
-naſ. Prima erat ſpiritualiſ q̄a
cogitauit peccata ſua nō eſſe
ita grauia ſicut dicebatur. Et
indigne deſiderauit celeſte re-
-gnum : quod nō debetur alicui
niſi perfecte mundo & nitido

Secunda quia pluſ deſiderauit
ī mundo q̄ neceſſe erat. et uolu-
-taſ ſua fuit ad hoc ſolum ut ex-
-tollere nomen ſuum et proge-
-niē: ad hoc ut heredeſ ſuos nō
ad honorē tuum: ſed ad honorē
mundi nutrire et magnifica-
-ret eoſ. Tertia columna fuit
quod cupiebat honorē mundi
et ſuper alioſ eſſe. et ī hiſ pro-
-ut tibi meliuſ cognitū eſt: in-
-numerabilia ſunt uerba. q̄buſ
requirebat fauorē et beniuo-
-lentiā: quibus et temporalia
ſibi acquirebat. // Tertiuſ liber
eſt inuidia: hic hēt tres colum-
-naſ. Prima fuit ī mente qua
inuidebat eiſ occulte qui pluſ
habebant et magiſ proſperabā-
-tur: q̄ ipē. Secunda quod
recepit ex inuidia reſ eoꝝ:
q̄ minuſ habebāt q̄ ipē et
magiſ indigebant. Tertia
quod ex inuidia nocuit proxi-
-mo occulte per ſua conſilia:
et ēt publice: tam uerbo q̄
facto. tam per ſe q̄ per ſuos.
et ēt alioſ ad ſimilia īcitauit.
// Quartuſ liber erat Auaritia:
in qua erant ēt tres columne:
prima erat auaritia ī mente
quia noluit aliīs dicere de hiſ
que ſciebat: unde alij recepiſ-
-ſent conſolationē et profectum
cogitanſ ſic ſecum. Que mihi
inde utilitaſ ſi tali uel tali de-
-dero hoc conſiliū. que mihi re-
-muneratio ſi ei in illo conſilio

uel uerbo proficero. et ſic indigenſ
afflictuſ recedebat ab eo non edifi-
-catuſ uel inſtructuſ cum bene potu-
-iſſet ab eo ſi uoluntaſ adfuiſſet edi-
-ficari. Secunda columna erat q̄d
cum pacificare poterat diſcordanteſ
noluit hoc facere. Cum etiam cō-
-ſolari poterat turbatoſ nō curauit.
Tertia columna erat auaritia in
boniſ ſuiſ eo quod ſi unum denariū
dare debebat pro noīe tuo anxia-
-batur et grauabatur. et pro honoē
mundi libenter dare centū. In
hiſ aūt columniſ ſunt infinita uer-
-ba prout meliuſ tibi conſtat. om-
-nia enim ſcis et nihil a te occultā
pōt. ſed ideo me loqui compelliſ
ex tua potentia quia aliīs prodeſſe
uiſ. // Quintus liber eſt accidia.
et iſte habet tres columnaſ. Primo
quod ī opere accidioſuſ erat ad ope-
-randum bona opera ad honorē
tuum ideſt ad mandata tua. Nā
pro quiete corporiſ ſui amiſit ſp̄s
ſuum. Corporiſ enim ſui utilitaſ
et uoluptaſ erant ſibi cariſſima.
Secundo accidioſus erat in cogita-
-tione. quando enim ſp̄s tuuſ bonuſ
īmiſit cordi ſuo compunctionem.
uel aliquā ſpiritualem ītelligētiā
nimiſ ſibi longum uidebatur. et
ſubtraxit mentē ſuā d̄ cogitatiōe
ſpirituali: et omne gaudium mū-
-di uidebatur ſibi delectabile et
ſuaue. Tertio erat accidioſuſ ī orē
ideſt ī orando et ī loquendo que
utilitatiſ alioꝝ et honoriſ tui erat.
Feruenſ aūt erat ad ſcurilia uerba.

Quanta aut uerba iſte columne habeant: et q̃ innumera ſint tibi ſoli cognitum eſt. // Sextus liber erat ira: hic habebat et tres columnas. Prima quod iraſcebatur proximo ſuo de illis rebus que ſibi non erant utiles. Secunda columna erat quod leſit proximum opere ex ira ſua: quandoque et in ira alienando ſua. Tertia columna erat quod ex ira turbabat proximum. // Septimus liber erat: voluptas ſua: que etiam habebat tres columnas: Prima erat quod indebite et inordinate effundebat ſemen ſuum: nam licet coniugatus erat: et ab aliarum mulierum macula ſegregatus: tamen per amplexus et uerba inepta et etiam per geſtus impudicos effundebat ſemen ſuum modo et more indebito: ſcilicet ſodomitico. Secunda columna erat quod nimis procax erat in uerbis: inducebat enim non ſolum uxorem ſuam in maiorem ardorem libidinis: immo et alios ad audiendum et cogitandum ſcurilia. multotiens per uerba ſua attraxit. Tertia columna erat quod nimis delicate nutriebat corpus ſuum: preparando ſcilicet lautiora et plura fercula ad delectationem maiorem corporis ſui: et ad laudem hominum: ut uocaretur magnus. plus aut quam mille uerba ſunt in iſtis columnis. Sedendo in menſa longiori tempore quam debebat non attendens tempus ſibi datum loquendo ineptius recipiendo plusquam natura uolebat. Ecce o iudex liber meus totus completus eſt: adiudica ergo mihi hanc animam. Tunc autem ſilente iudice mater miſericordie appropinquans: que uidebatur quaſi remotius ſtare dixit. Fili mi ego uolo diſputare de iuſticia cum diabolo iſto. Cui reſpondit filius. Cariſſima mater quando demoni non negatur iuſtitia: quomodo tibi poſſet negari que es mater mea et domina angelorum. Tu enim omnia potes et omnia ſcis in me: ſed ideo loqueris ut aliis innoteſcat dilectio mea. Tunc mater loquebatur ad diabolum. Precipio tibi dyabole quod reſpondeas mihi ad tria que quero a te ſed licet inuitus feceris ex iuſtitia tamen teneris quia domina tua ſum. Dic mihi numquid tu ſcis omnes cogitationes hominis. Dyabolus autem reſpondit: Non niſi illas ſolummodo quas exteriori operatione hominis: et ex diſpoſitione hominis perpendere poſſum. Et illas quas ego quaſi perſonaliter inmitto cordi eius. Quia licet ego perdiderim dignitatem meam tamen extra ſubtilitatem nature mee: adhuc remanſit mihi ſapientia tanta: quod ex diſpoſitione hominis intelligere poſſum ſtatum ſue mentis. Sed bonas cogitationes hominis cognoſcere non poſſum.

Dixit aūt tunc pia uirgo ſecun-
do ad diabolum. Dic mihi lice-
iniuriis. Que eſt illa res q̄ poteſt
delere ſcriptum de libro tuo. Reſ-
-pondit dyabolus: Nihil eā delere
poteſt niſi unū: hoc eſt diuina ca-
ritas. Quicumq; enim eā obtinuerit
ī corde q̄tumcumq; peccatō ſit ſta-
-tim deletur qd̄ de illo ſcriptum
erat ī libro meo. Dixit etiā uirgo
tertio. Dic mihi dyabole: numqd̄
aliquis ē tā immundus peccator
& tam auerſus a filio meo quod
nō poſſit redire ad ueniā q̄ diu
uiuit in mundo? Reſpondit dya-
-bolus. Nullus ē tam peccator
qd̄ nō poſſit reuerti q̄ diu uiuit.
ſi uoluerit. Quando enim quis
q̄tumcūq; peccator mutat ſua
uoluntatē malā ī bonā & cōce-
-perit diuinā caritatē. & ī hac
conſtans ſtare uoluerit. nō oms
demones eum tenere poſſunt.
Tunc iſtis auditis mater miſeri-
-cordie ait ad circumſtātes.
Hec aīa in fine uite ſue con-
-uertit ſe ad me & dixit: Tu
mr̄ miſericordie es: & miſeratrix
miſerorū. ego indignus ſum ro-
-gare filium tuum: quia pecca-
-ta mea grauia ſunt & multa
nimis. & multū ego prouocaui
eū ad irā. diligendo magis uo-
-luptatē meā & mundum: q̄
deum creatorē meum: ideo ro-
-go te miſerere mei. quia tu
nulli petenti te negas miſericor-
diā. & ideo ego conuerto me

ad te: & promitto tibi qd̄ ſi uixero:
qd̄ uolo emendare me: & volunta-
-tem meā ad filiū tuum conuertē:
& nihil aliud niſi ipm̄ diligere.
Sed ... ſuper omnia doleo & īgemi-
ſco: qd̄ nihil boni feci ad honorē
filij tui creat... mei. ideo rogo
te piiſſima domin... miſerere mei
quia ad nullū niſi ad ... habeo
fugere: Talibus uerbis & ... cogi-
tatione uenit in fine anima iſta
ad me. Numquid nō eā audire
debebā: Quis enim ſi toto corde
& tota emendationis uoluntate ali-
-um rogat nō exaudiri meretur:
Quanto magis ego clamantem
audire debeo que ſum mater
miſericordie. Reſpondit dyabo-
lus. De tali uoluntate nihil ego
ſciui: ſed ſi eſt ſicut dicis: proba
apertā ratione. Reſpondit mr̄
Indignus es ut tibi reſpōdeam.
Verūtn̄ quia ad aliorū profectū
hoc fit quod oſtendi ideo reſpōdeo
tibi. Tu miſer dixiſti prius qd̄
d̄ libro tuo nihil delere pōt ſcrip-
-turā: niſi diuina caritas. &
tunc conuerſa uirgo ad iudicem
dixit. Ergo fili mi aperiat librū
ſuum diabolus. & legat: & uide-
-at ſi omnia ibi complete ſcripta
ſunt: Vel ſi forte aliquid deletū
eſt. Tunc dixit iudex ad dyabo-
-lum: Vbi eſt liber tuus? Et dya-
-bolus reſpondit ī uentre meo.
Cui dixit iudex: Quis eſt uenter
tuus. Reſpondit dyabolus: memoria
mea: Sicut enim ī uentre ē omnis

ī immunditia & omniſ fetor. Sic ī
memoria mea ē omniſ malitia.
& nequitia: que quaſi fetor peſſi-
-muſ fetet & olent ī conſpectu tuo.
Quando enim receſſi a te, per
ſuperbiam meā: & a luce tua:
tunc inueni mihi omnē malitiā.
& obtenebrata eſt memoria mea
ī boniſ dei. & ī hac memoria mea
ē ſcripta omniſ neqtia peccatorum.
Tunc dixit iudex ad Dyabolum
Precipio tibi diabole ut uideaſ di-
-ligenter & īquiraſ ī libro tuo.
quid ſcriptum eſt: & quid abraſū
de peccatiſ iſtiuſ aīe & dic publi-
-ce. Reſpondit diaboluſ: ecce
uideo ī libro meo: & alia uideo
ſcripta q̄ non ~~cognoui~~ cogitaui: video enī
illa ſeptem eſſe deleta & nihil
remanet ī libro meo de eiſ niſi
periſma. Poſtea iudex ait ad
illum bonum angelum qui aſta-
-bat. Vbi ſunt bona opera iſtiuſ
aīe? Qui reſpondit: Domine
omnia ſunt ī preſcientia tua
& notitia: Preſentia enim preterita
& futura omnia ſcimuſ in te &
uidemuſ & tu ī nobiſ. Nec ne-
-ceſſe eſt nobiſ tibi loqui: qa oīa
ſciſ. Sed quia caritatem tuam
oſtendere uiſ ideo īſinuaſ uo-
-luntatē tuā qbuſ tibi placet.
Ego namq a principio quo aīa iſ-
-tiuſ fuit cum corpore iuncta: fui
ſemp cum eo: ego & ſcripſi unum
librum de boniſ operibuſ ſuiſ. Si
aūt librum iſtum audire uolueriſ
ī poteſtate tua ē. Reſpondit iudex:

Nō poſſum iudicare niſi audītiſ
priuſ & cognitiſ boniſ & maliſ
ſuiſ: Quibus iuſte penſatiſ ſicut
tunc iuſtitia exigit: ſecundum
ea debet iudicari. ſiue ad mortē
ſiue ad uitā. Reſpondit angeluſ
Liber meuſ eſt obedientia ſua
qua obediuit tibi: & ī hoc ſunt
ſeptē columne. Prima eſt baptiſ-
-mum. Secunda ē abſtinentia.
ſua ī ieiunio: & ab illicitiſ operib
& peccatiſ. & ē a uoluptate &
temtatione carniſ ſue. Tertia
columna erat oratō: & propoſi-
-tum bonum quod ad te habuit.
Quarta columna erat opera ſua
bona ī elimoſiniſ & aliiſ operib
miſericordie. Quinta columna
erat ſpes ſua ad te. Sexta co-
-lumna erat fides quā ſicut xpi-
-anuſ tenuit. Septima columna
erat diuina caritaſ. Quibus dic-
-tiſ dixit iterum iudex ad illum
angelum bonum ubi ē liber tuuſ?
Ille aūt reſpondit ī uiſione &
caritate tua domine mi. Tunc
Maria exprobrando dixit ad
diabolum. Quomodo cuſtodiſti
librum tuum: & quomodo deletū
eſt ab eo illud quod ī eo ſcriptū
erat. Tunc clamauit dyaboluſ
ue, ue quia decepiſti me. Deīn
dixit iudex ad piiſſima mrem
ſuā. Tu uere rationabiliter ob-
-tinuiſti in hac queſtione ſenten-
-tiā & lucrata eſ iſta animam
cum iuſtitia. Deinde dyaboluſ
clamauit. Ego perdidi: ego uictuſ

sum: Sed dic mihi iudex: quamdiu
tenebo istam animam pro perismatibus
istis. Respondit iudex: Ego in-
dicabo tibi: Libri enim aperti sunt
et lecti. Sed dic mihi diabole:
licet ego omnia sciam: utrum hec
anima debet intrare celum secun-
-dum iustitiam an non. Ecce enim
permitto te uidere et scire modo
ueritatem iustitie. Respondit dya-
-bolus iustitia est inter: quod si quis
decesserit sine mortali peccato:
non intrabit penas inferni: et qui-
-cumque habet diuinam caritatem de
iure tenetur habere celum. ergo quia
ista anima non decessit in mortali pec-
-cato et habuit diuinam caritatem
digna est accepta prius purgatione
sua intrare in celum. Respon-
dit iudex ergo quia modo aperui
tibi intellectum: et permisi te uidere
lumen ueritatis et iustitie dic
audientibus quibus mihi placet qualis
debet esse iustitia istius anime. Res-
-pondit dyabolus: ~~quod~~ ut purgetur
taliter: quod non sit in ea una ma-
-cula. quia licet adiudicata est
tibi ex iustitia: tamen adhuc in-
-munda est nec peruenire potest ad te
nisi recepta prius purgatione. et
quia tu iudex quesiuisti a me: nunc
est ego quero a te quomodo
purgari: et quamdiu in manibus meis
esse debeat: Respondit iudex:
Tibi precipitur dyabole ut non intres
in eam nec absorbeas eam iterum:
sed debeas eam purgare usque
quo fiat munda: et immaculata

Ipsa enim secundum modum culpe patietur
penam suam. Tripliciter enim peccauit in
uisu: tripliciter in auditu: et tripliciter
in tactu. et ideo tripliciter debet pu-
-niri in [illegible]: primo enim debet uidere
personaliter peccata sua: et abhomina-
-tiones: Secundo debet uidere te in
malitia tua et in terribili deformitate
tua: tertio debet uidere miserias et
penas terribiles aliarum animarum: [illegible] Secundo tripliciter
affligatur tripliciter in auditu. Primo
namque audiat ue horribile: quia au-
-dire uoluit laudem propriam: et delecta-
-bilia mundi. Secundo debet audire
terribiles clamores demonum et irrisiones.
Tertio audiet opprobria et intollera-
-biles miserias: quia audiuit magis
et delectabilius mundi amorem et
fauorem: quam dei: et quia feruentius ser-
-uiuit mundo: quam deo suo. Tripliciter
est affligatur in tactu: Primo quidem
ardeat ardentissimo igne interius et
exterius. ita quod minima macula
non sit in ea quod non purgetur igne. Secun-
-do patiatur frigus maximum: quia
ardebat cupiditate sua: et frigidus erat
caritate mea. Tertio erit in manibus
demonum ut non sit aliqua quantumcumque
minima cogitatio: nec minimum uerbum
quod non purgetur: donec fiat tamquam aurum
quod in fornace: et formella purgatur
ad uoluntatem possessoris: Tunc uero
ait diabolus: quamdiu erit anima ista in
pena ista: Respondit iudex quamdiu
uoluntas sua fuit uiuere in mundo.
et quia ipsa talis erat quod libenter ui-
-xisset in corpore usque ad finem mundi.
ideo pena ista tenetur durare usque in

fine mundi. hec enim est iustitia mea
Quod quicumque habet diuinam caritatem
ad me: et omni desiderio desiderat
me: cupiens esse mecum et seperari a
mundo: iste talis sine pena tenetur
habere celum: quia examinatio purus
uite est purgatio sua. Qui autem timet
mortem propter acerbam penam mortis: et
propter penam futuram: et uellet ideo lon-
-gius uiuere ut emendare se: iste re-
-ditur habere leuem penam in purgatorio.
Qui uero uoluntatem habet uiuere usque
ad diem iudicii: licet non peccet morta-
-liter: propter uoluntatem tamen perpetuam
uiuendi quam habet tenetur habere penam
perpetuam usque ad iudicium: // Tunc
respondit piissima mater et dixit.
Benedictus sis tu fili mi: pro iusti-
-tia tua que est in omni misericordia.
Licet enim nos omnia uidemus et
scimus in te: attamen ad aliorum cognitio-
-nem: Dic quale remedium adhiberi
debeat: quod minuat tam longum
tempus pene: et quale ad hoc quod ex-
-tinguatur tam seuus ignis: et
quomodo etiam liberari possit ista anima
a manibus demonum. Respondit
filius. Tibi nihil potest negari: quia tu
misericordie mater es: et misericordiam
et consolationem omnibus procuras
et inquiris. Tria enim sunt que
faciunt minui tam longum tempus pene
et extingui ignem. et liberari de
manibus demonum. Primum est si per
aliquem reddantur ea: que iniuste ab
aliis abstulit et extorsit: uel red-
-dere iuste aliis tenebatur: hoc
enim est iustitia: ut tam diu anima

purgetur donec illa que iniuste per
eam ablata sunt restituantur
usque ad minimum quadrantem.
Aut per preces sanctorum: Aut
per elimosinas et opera amicorum:
uel per purgationem ad hoc dignam:
Secundum est copiosa elimosina
per hanc enim extinguitur ignis.
Tertium est corporis mei oblatio
in altari pro eo. et amicorum meorum
preces. hec autem tria sunt que libe-
-rabunt eum ab illis tribus penis.
// Respondit iterum mater miseri-
-cordie. Quid ergo ualent sibi
nunc opera bona que fecit pro te?
Respondit filius: Non ideo queris
quia ignores: cum omnia scis et
uides in me. Sed hoc inquiris ut
aliis caritatem meam ostendas. Certe
non aliquod minimum uerbum
nec etiam minima cogitatio quam
ad honorem meum cogitauit erit sibi
sine remuneratione: quia omnia
quecumque fecit pro me sunt modo ante
ipsum et in pena sua: inde habet refri-
-gerium inde solacium: inde leuiorem
sentit ardorem quam aliter persentiret.
Postea iterum loquebatur mater
ad filium dicens. Quare est hoc
quod hec anima stat inmobilis? quasi
que non mouet manus nec pedes:
contra inimicos: et tamen uiuit.
Respondit iudex: Propheta scripsit
quod ego fui sicut agnus coram ton-
-dente obmutescens. uere ego ob-
-mutui coram inimicis meis: et propter
hoc est iustitia: quod quia anima ista
non curauit de morte mea. et eam

pro modico reputauit. Ideo ipa est
modo ex iustitia qi puer no ualens
reclamare i manibus homicidarum:
Respondit mr: Benedictus sis tu dul
cissime fili q nihil facis sine iustitia:
Tu dixisti prius fili mi qd amici tui
possent aie isti succurrere. & tu bn
scis qd aia ista tripliciter seruiuit mihi
Primo p abstinentia scilicet ieiunando
uigilias mearum festiuitatum et i eis
abstinendo i noie meo. Secundo qz le-
gebat horas meas. Tertio qz canta-
bat & ore proprio pro honore meo.
Ergo fili qz amicos tuos clamantes
i terra audis. rogo te et ut digneris
audire me. Respondit filius. Quicu-
qz est alicui domino magis precipu-
us in dilectione: huius preces citius
exaudiuntur. & quia tu mihi sr oms
carissima es. ideo pete quid uis et
dabitur tibi. Respondit mr. Ista
aia patitur tres penas i uisu et tres
i auditu & tres alias i tactu. Rogo
ergo te fili mi carissime ut unam
pena i uisu sibi minuere uelis. sci-
licet qd no uideat horribiles d moes.
Sed reliquas duas penas sustineat:
quia iustitia tua sic exigit cui ob-
uiare no possum: secundum iustitia
misericordie tue. Secundo ut in
auditu & una pena minuas ei
ut scilicet no audiat opprobrium
& confusione sua. Tertio rogo ut
i tactu & una pena minuas ei sci-
licet ut no sentiat frigus frigidis-
simu gelu qd dignus est hre.
quia frigidus erat i caritate tua.
// Respondit filius: Benedicta sis
tu carissima mr: Tibi nihil negari pot
fiat uoluntas tua ut petiuisti sic fiat
Respondit mr: Benedictus sis tu dul-
cissime fili pro omni caritate & mise-
ricordia tua. Tunc i eode pmcto
uidebatur unus sanctorum cum exercitu
magno dicens. Laus tibi sit domine
deus creator & iudex omniu: hec
aia d uote i uita sua seruiuit mihi:
Ipa enim ieiunauit i honore meo i pane
& aqua & laudauit te & amicos tuos
circumstantes cum salutatoe sua. Ideo
ex parte iporum et mea rogo miserere
huic aie. & pp preces nostras da ei
requie in una pena: hoc est qd demo-
nes non habeant potatem obtenebrandi
conscientia eius nisi refrenetur qd
nunq sperare finem miserie: et adep-
tionem glorie nisi quotiens tibi placere
spali respicere eam tua gra. & hoc
est maius supplicium ei omni supplicio.
Ergo pie domine da ei pp preces nras
ut in quacunqz pena fuerit sciat pro
certo illam penam finituram: & se
gloria perpetua adepturam. Respon-
dit iudex: Hec est enim uera iustitia
qz ipa aia multotiens subtraxit co-
scientia sua de spirituali cogitatoe
& intelligentia ad corporalia: & obte-
nebrare uoluit conscientia sua. &
no timuit facere c me. Ideo iustu
e ut nunc demones obumbret conscie-
tia eius. Sed quia amici carissimi uos
uerba mea audistis: et ea opere im-
plenistis no est phas aliquid uobis de-
negari. ideo facia quod uultis. Tunc
autem responderunt Sancti omnes.
Benedictus sis tu deus i omni iustitia

tua: qr iuste iudicas q nihil dimittis impunitum. Deinde bonus angelus q datus erat aie ad custodiā ait ad iudicem. Ego á principio coniunctionis istius aie et corporis fui cū ea. et sequebar eā i caritatis tue prouidētia et ipā quandoq faciebat uolūntatē meam: ideo iam rogo te domine misere ei. Tunc respondit dominus Volumus deliberare super hoc: et tunc hec uisio disparuit.

Quarto año postq̄ Sp̄sa vidit sup̄ proximā visionē ubi quedā aīa fuerat condemnata usq ad diē iudicij ad purgatoriū. videbat sponsa iterū eādē aīam p̄sentari i iudicio divino p angelum q̄si iā semiplene vestitā pro qua ipse cū celesti militia orabat dnm tunc Quā tunc xp̄s totaliter liberauit a penis et ut stellā fulgētē trāsmisit ad gl'iam p̄cibus āglorum et scōrum et lacrimis et suffragijs amicorum viuorum Cap̄ — xli —

POST, HEC, AUTEM, i quarto anno iterum uidi iuuenem fulgētissimum cū aīa supra proximo dicta q̄ erat iam qsi uestita: sed nō ad plenum: Qui dixit iudici sedenti in throno: cui milia milium assistebant: et omnes adorabant eum pp patientiā eius et caritatē. O iudex hec est aīa illa pro qua orabā et tu respondisti uelle deliberare: nunc igitur nos omnes assistentes petimus pro ea misericordiā tuā et licet nos omnia scimus in tua dilectione: tamen pp sponsam tuā que spiritualiter hec audit et uidet loquimur humano modo licet humana nō sint nobiscum. Respondit iudex: Ubi currus plenus esset aristis spicarum: si multi homines unus post alium auferret aristam suam minueretur nūq atq pondus: Sic ē modo. Nam lachrime multe et caritatis opera uenerūt an me pro aīa ista. et ideo iudiciū est ut ueniat ad custodiā tuā: et tu defer eam ad requiē quā nec oculus uidere nec auris audire ualet: Nec aīa ipā in carne existens cogitare poterat ubi nō est celum supra nec terra deorsum. Ubi altitudo ē inexcogitabilis et longitudo i dicibilis seu i enarrabilis. ubi latitudo mirabilis et profunditas i comprehēsibilis: Ubi deus est supra omnia: et ext: et intra: regit omnia et continet omnia: nec ab aliquo continetur. Post hec aūt anima illa uidebatur ascēdere i celum ita fulgens sicut stella fulgentissima in fulgore et splendore suo. Et tunc loq̄batur iudex dicens. Veniet cito t̄pus quo proferam iudicia mea et faciam iustitiā contra progeniē huius defuncti cuius est aīa ista. Quia cum superbia ascendit hec generatio. Sed ad retributionem superbie descendet.

Xp̄s rep̄hendit quendā regē ī hoīes
t̄p̄ales q̄ ī dustrie sue ī magn̄ exercitu ꝛ
fortitudini corporali ꝛ n̄ deo attribuit ui
ctorias suas ꝯ̄ inimicos. Dicens q̄d
ad bella procedat exēplo dd̄. ꝯ̄ gigā
tē ponēdo spē suā ī deo huānā tn̄ di
scretionē p̄ueniēte. Quia faciliter uicit q̄
deū hēt cooperatorē. Cap. xli.

FILIUS LOQUITUR
ad Sponſam de quodam
Rege Suetie dicenſ. Dixi
tibi quod puer eſt iſte rex: et hoc
ex duobuſ poteriſ intelligere: Pri-
-mo ex regimine ſuo q̄a a ſtudijs
ſuiſ cognoſcitur puer. Secundo ex
exercitu innumerabili: Nunq̄d
nō paſtor dauit uicit gigantē.
Sed quomodo. numquid potentia
et ſapientia: non utiq̄: ſed uir-
-tute diuina. Niſi enim deuſ in-
-fatuaſſet audaciam gigantiſ: et
animaſſet mētem pueri dauid.
Quomodo puer aggreſſuſ fuiſſet
gigantē. et quomodo lapiſ proſter-
neret ſeu proſtrauiſſet tam fortē
et attigiſſet tam doctum niſi ī
lapide fuiſſet uirtuſ dei. Ideo fa-
-ciliter uincit qui deum hēt coope-
-ratorē: Neq̄ ei q̄ deo perfecte
innititur opuſ eſt multa corporiſ
fortitudine: ſed fide et caritate.
Temporaleſ enim homineſ fortitu-
-dine corporali uincere ſe arbitrā-
-tur: et exitum pugne ponunt
ī hominiſ induſtria. et cum uic-
-toreſ extiterint pluſ induſtrie
aſcribunt homineſ q̄m uirtuti dei.

Quamuiſ nec boni nec mali: ſine per-
-miſſione dei et iuſtitia uictoreſ ſūt.
Nam quandoq̄ boni proſperantur
ſup̄ maloſ: et econtrario mali ſuper
bonoſ permiſſione occulta dei: et
quia patientiā et iuſtitiā dei: pauci
homineſ p̄p̄ uniuerſalē negligentiam
conſiderare uolunt ideo uirtuſ dei
dehoneſtatur. et homo q̄ſi potenſ et
facienſ uictoriaſ ſua uirtute laudatū
et exaltatur: Nec ſine cauſa dixi
q̄z puer eſt iſte rex: Nam puer cū
uidet duo poma: aliud quod totum
deauratum eſt exteriuſ. et intuſ
totum uacuum et corruptum. Aliud
uero q̄d exteriuſ minuſ eſt pulchrum
ſed intuſ recentiſſimum. Puer magiſ
eliget pomum quod exteriuſ eſt pul-
-chrum et intuſ corruptum: q̄z neſcit
conſiderare niſi illa que exteriuſ
uidet. Sic iſte rex fecit: pulchrum de-
-niq̄ ſibi uidebatur procedere cū magn̄
exercitu. Sed neſciebat nec conſiderabat
q̄ miſeria latebat intuſ. nō attendebat
q̄ṫa fames et dolor ſequeretur et q̄d
miſeri fame egrederentur et miſera-
-biliores reuerterentur. Vile uero et
fatuum uidetur cum pauco procedere
exercitu. Sed magna latet intuſ uti-
-litaſ. Ideo ſi ipē ſic uadat ego imple-
-bo conſciam eiuſ diuina ſapientia.
Ego corpuſ eiuſ fortificabo diuina for-
-titudine: ego enim poſſum facere
fortem de infirmo: Sublimem de
humili: honorabilem de abiecto:
Igr̄ dic ei q̄d non uereatur. Sed
ponat ſpem ſuā ī me et faciat cū
diuina ſapientia et humana pre-

meditatõe : que pot. Et ſic ubi ſapien-
-tia humana deficiet caritas et uolun-
-tas bona eum excuſabit.

Mat(er) dei laudando ſe de ſolicitudi
ne quã habuit placendi deo dicit
qđ n̄ fit ſe laudat. ut ꝓ ſpãz laudem
querat. Sed ut deus ex hoc laudet(ur)
et honoretur. et petit a filio ꝑ ſponſa ue-
ſtes celeſtiales. virtutum. et cibum ſa
cri corporis ſui. et ſpm̄ ferventior
em. Que filius concedit ſi ꝑmo ſpo
ſa habeat humilitatem et timorẽ et gra
tior actionẽ

Cap. xliij

M ATER LOQUITUR.
Ego a iuventute mea ſemper
cogitaui de honore filij mei.
et ſemper ſollicita fui quomodo ei
placerem. Quamuis aũt omnis honor
minus honorabilis eſt ĩ ore proprio:
tñ ego nõ loquor iſtud more eorũ
q propriã laudẽ querunt : Sed ad
honorem filij mei dei : ac et domini
mei. Qui mirabiliter ſolem fixit
ĩ puluere : ignem et nõ conſumẽtẽ
ſed inflammantem concluſit ĩ arido.
et fructum digniſſimũ et ſuauiſſi-
-mum protulit abſq; humore. Deĩn
uertens ſe ad filium ait. Benedic-
-tus ſis tu fili mi : ego ſum quaſi illa
mulier que apud dominũ exaudita
pro reis et minus potentibus petebat
miſericordiã : ſic ego rogo te pro
filia mea qz uerecunda eſt idest
pro Sponſa tua cuius aĩã ſanguine
tuo redemiſti. Caritate tua illu-
-minaſti. bonitate tua excitaſti. et
ꝑ miſericordiam tibi deſponſaſti.

Rogo te fili da ei tria : Primo ueſ-
-tes precioſiores quia filia et ſpo-
-ſa regis eſt regum. Si enim ſpon
ſa regis care habitu regali omnino
contemnitur. Si uero minus honeſto
deprehenditur : opprobrio redar-
guitur. Ergo da ei ueſtes nõ de
terra ſed de celo nõ que fulgent
ere exterius. Sed que micant
caritate et caſtitate interius.
Da ei uirtutum habitum ne exte-
-riora mendicet : ſed ut habeat
intus abundantiam. et ut poſſit
et pre alijs ĩ habitu lucere.
Secundo da ei cibum delicatiorẽ.
groſſioribus enim aſſueta eſt
ſponſa tua cibarijs : Nunc aũt
aſſueſcat cibo tuo. hic enim eſt
cibus q tangitur et nõ uidetur.
tenetur et non ſentitur. cibat et
a ſenſu neſcitur. ingreditur et
ubiq; eſt : Hoc eſt digniſſimũ
corpus tuum : quod prefigurabat
agnus aſſatus. hoc enim huma-
-nitas tua de me ſumpta mirabi-
-liter compleuit. Deitas tua cum
humanitate feliciter illud com-
-pletum quotidie oſtendit. hunc
cibum fili mi da ſponſe tue :
quia ſine eo ſit ſicut puer ſine
lacte areſcit : ſine eo omnino
deficit : et cum eo et ꝑ eum ad
omne bonum qui eger de cibo re-
-nouatur. Tertio da ei fili mi
ſpm̄ feruentiorẽ. Ipſe enim eſt
ignis q nunq̃ ſucceſſus nunq̃
extinctus eſt. Qui facit delec-
tabilia uiſa moleſtere. et futura

sperare: hunc spiritum fili mi da sibi. Tunc filius respondit dicens. Mater carissima uerba tua dulcia sunt: sed sicut scis qui querit sublimia: necesse est ut primo agat fortia: et exerceat humilia. Ideo tria sunt ei necessaria. Primo quod habeat humilitatem. per hanc enim sublimitas obtinetur ut scilicet sciat se habere bona que habet ex gratia et non ex meritis suis. Secundo debitum seruitium quod rependat datori gratiarum. Tertio timorem ne amittat concessam gratiam: ergo ut tria prima que petisti obtineat et possideat non negligat tria supradicta sequentia. Nihil enim prodest obtinuisse nisi sciat obtenta possidere. et intollerabilius cruciant mentem obtenta amissa quam si nunquam collata fuissent et possessa.

Turbatur sponsa quia non patienter et lete obediebat patri spirituali. Cui xpristus dicit quod si ipsa habet propositum perfecte obediendi quamuis aliquando uoluntas reluctetur habet tamen sic obediendo meritum et purgantur peccata preterita. Ponit etiam dominus hic arma spiritualis pugne. et uirtutes quibus iusti pugnant et uincunt. iniusti uero ea proiciunt et uincuntur —

Cap. — — xliiij.

FILIUS LOQUITUR ad Sponsam: Dic mihi cur turbaris. quia licet omnia scio tamen te dicente cognoscere uolo ut et tu scias quid respondeam tibi: cui respondit Sponsa. Duo inquit timeo et de duobus conturbor. Primo quia nimis impatiens sum ad obediendum: et ad patiendum minus clara. Secundo quod amicis tuis aduenit tribulatio et inimici tui dominantur eis. Respondit dominus ego sum in eo cui ad obediendum data es. et ideo quelibet hora quilibet punctus quo uoluntate ad obediendum consentis et obedire uoluntate uis quamuis caro quandoque recalcitret reputabitur tibi in premium et in purgationem peccatorum. Ad secundum scilicet quod tu turbaris: de contrarietate amicorum meorum. Respondeo tibi per exemplum: Ubi duo inuicem pugnantes sunt: et alter eorum proicit arma sua. Alter uero munit se semper armis suis. Numquid non ille facilius uincetur qui proicit arma: quam qui quotidie colligit arma sua ad se. Sic et nunc est. Nam inimici quotidie arma sua proiciunt. Tria quippe genera armorum sunt necessaria potissime ad pugnam. Primum est quod hominem uehit seu portat ut equus currus et similia. Secundum est quo homo defenditur ut puta gladius. Tertium genus armorum est quod munit corpus ut lorica et clipeus et similia. Sed inimici primo amiserunt equum obedientie qua ad omne bonum promouerentur. Ipsa enim est que cum deo tenet amicitiam: et seruat domino fidem promissam. Proiecerunt et

gladium timoris diuini: quo corpus
a uoluptate retrahitur et ab anima
separatur diabolus ne appropinquet.
Perdiderunt et loricam qua muniretur
contra iacula idest diuinam caritatem
que letificat in aduersis. defendit in pros-
peris. pacificat in temptationibus. lenit
in doloribus. Galea eorum que est sapientia
diuina iacet in luto. Arma colli idest
diuina cogitatio etiam iam deciderat.
Sicut enim per collum mouetur caput
sic per diuinam cogitationem mens ad ea
que dei sunt debere moueri: Sed iam
cecidit diuina cogitatio ideo caput
iacet in infimis et agitatur a uento.
Arma quoque pectoris nimis infirma
sunt idest affectus ad deum sic te-
puit ut uix uideri possit: et minus
sentiri. Arma et pedum neglecta
et oblita sunt idest contritio cum
preposito se emendandi. Gaudent
enim in peccatis et desiderant in eis
perseuerare quamdiu possunt. Arma
brachiorum idest opera bona odiosa
sunt eis et uana. Audacter enim
faciunt que uolunt et non uerecundantur.
Sed amici mei quotidie muniunt
se armis. Currunt enim in equo
obedientie tamquam boni serui: uolunta-
tem suam propter imperium domini relin-
quentes. Pugnant contra uitia in
timore domini tamquam boni milites.
Sustinent in caritate omnia aduenien-
tia tamquam boni bellatores expectantes
auxilium domini. Muniunt se
sapientia diuina et patientia contra
detractores et criminatores quasi boni
inclusi elongantes se a mundo: Agiles
sunt et celeres ad diuina: tamquam
aer mobilis: Feruentes ad deum
tamquam sponsa ad brachia uiri. Ve-
loces et fortes ad pertranseundum
mundana oblectamenta: quasi
cerui. Solliciti in agendis tamquam
formica. Vigilantes quasi speculatores
Ecce tales sunt amici mei: et sic
quotidie se armis uirtutum muniunt.
que inimici contemnunt: et ideo
faciliter uincuntur. Pugna igitur
spiritualis que est in patientia
et diuina caritate multo nobilior
est corporali: et diabolo multo
odiosior. Non enim laborat
dyabolus ut auferat corporalia
sed ut uitiet uirtutes. et auferat
patientiam et uirtutum stabilitatem.
Ideo non turberis si amicis aliqua
succedunt contraria: quia ex
his prouenit eis merces.

Christus dicit Sponse quod ipse est similis
uitriario qui quamuis multa uasa fran-
gantur non cessat formare de nouo
alia idest animas donec chorus celestis
angelicus repleatur. Et quod est similis
api que eligit sibi aliam nouam herbam
idest conuertit paganos nunc de magna dy-
loedine extrahit idest multas animas ad im-
plendum apiarium regni celorum.
Capitulum xlvi.

EGO SVM SICVT
bonus uitriarius: qui de
cinere facit multa uasa.
Quamuis autem multa confrin-
gantur tamen non cessat noua
facere donec impleatur numerus

uasorum. Sic ego facio qz de igno-
bili materia nobilē facio creatu-
ram scilicet hominem. Et quis
multi discedunt a me ppter opera
sua mala: nō tñ cesso formare
alios: donec chorus angelicus
et loca in celo uacua repleantur.
Ego sum et similis bone api
que exiens de apiario suo uolat
ad herbā pulchram á longe uisā.
in qua querit recipere florem
pulcherrimū: et odorem redo-
lentē suauissimū: et elegantē.
Sed cum appropinquat herbe
inuenit florem aridum et odorē
immutatū et annihilatū sua-
uitate penitus extracta. Sed
post hec inquirit aliā herbā et
inuenit herbam aliqtulum as-
perā cuius flos est modicus et
odor nō multum odorans: sua-
uitas placens sed exigua: in hac
aūt herba figit apis pedē et
extrahit inde dulcedinē et
reportat ad apiariū donec ad
uoluntatē suā est impletum.
Apis enim ista ego sum omniū
creator et dominus qui de apia-
rio tunc exiui cum formam hu-
manā assumēs apparui in ea
uisibilis. Quesiui aūt herbam
pulchram idest genus xpianū
mihi assumpsi: Qui pulchri
erant ex fide: dulces caritate:
fructiferi bona conuersatione.
Nunc aūt a priori statu dege-
nerantes ex noīe uidentur pulchri.
sed conuersatione sunt deformes.

Fructiferi ad mundum et carnem
sed steriles ad mundum et animā. Dul-
ces sibi: sed amarissimi mihi: ppterea
cadent et annihilabuntur. Ego aūt
sicut apis eligā mihi aliam herbam
aliquantulum asperam idest paganos
moribus satis auersos. Quorum aliqui
hnt florem modicum et suauitatem
exiguā idest uoluntatē: qua libenter
conuerterentur et seruirēt mihi: si
scirēt quomodo et si haberent adiutores.
Et ex hac herba tantum extraham
dulcedinis donec impleatur apiariū.
et tantum ei appropinquare uolo ut
nec herbe desit suauitas: nec apis
á fructu laboris euacuetur: et crescet
hoc mirabiliter quod asperum est et uile
ad summā pulchritudinem. Quod aūt
pulchrum uidetur decrescet et de-
ueniet ad deformitatē.

Xpus dicit mri qd hoies mentalibus
oculis ceci possunt uisum recuperare ut
ualeat deum uidere et sup oīa diligere
ex tribus. s. ex cōsideratiōe iustitie tēpo-
ralis et ex bonitate scilicet pře pulcritudinē
creaturarum et et ex oī potētia et sapia sua.
Errant aūt omēs q credunt mala uel
cōstellatione stellarum ——

Cap xlv.

Maria loquitur:
Benedictus sis tu fili mi: Deus
meus et dominus meus. Ego
licet tristari non possum tamen sup
tribus compatior homini: Primo qz
homo oculos habet: et cecus est: Na

uidet captiuitatē suā et sequitur eam.
Deridet iustitiā tuam et ridet ore ad
cupiditatem suā: Cadit ī puncto in
penā perpetuam: et amittit gloriam
felicissimam sempiternam. Secundo
compatior homini quia affectat et
respicit gaudenter mundum: quod
misericordiam tuam nō attēdit: quod
illud quod modicum est querit: et
illud quod maximū est proicit. Tertio
compatior ei quia cum tu deus om-
-nium sis: honor tamen tuus: ab ho-
-minibus oblitus et neglectus est.
Et opera tua mortua sunt ante eos.
Ergo benedicte fili mi: miserere
eis. Respondit Filius. Omnes qui
ī mundo sunt et conscientiā hñt
uident quod in mundo est iustitia
quia peccatores puniuntur. Si ergo
corporales excessus á temporalibus
hominibus puniuntur ex iustitia:
q̄to magis est iustitia ut anima
immortalis á deo immortali puniat̃.
Hoc uidere et intelligere posset ho
si uellet: Sed quia oculos flectit
ad mundum: et affectum ad delec-
-tationem suā. Ideo sicut bubo sequitur
noctē: sic homo insequitur bona
fugitiua. et odio habet pmansura.
Secundo uidere et considerare posset
homo si uellet quod si planete ar-
-bores et herbe pulchre sunt: Si
omnia ista mundialia sic desidera-
-bilia sunt: quanto magis pulchrior
al's desiderablior: et delectabilior est omnium istoꝝ
dominus et creator. Et si gloria
ista temporalis fugitiua sic ardenter
concupiscitur et diligitur. Quanto

magis concupiscenda esset gloria
illa eterna. Hoc uidere posset homo
si uellet: quia bene huius intelli-
-gentie habet sensum: quod illud
quod maius et nobilius est magis
diligendum esset q̄ id quod dete-
-rius et minus est. Sed quia homo
sicut animal semꝑ ad inferiora
inclinatur cui datum est sursum
respicere. Ideo quasi araneaꝝ
texit telam: pulchritudinē deserit
angeli: et imitatur transitoria.
Et ideo sicut fenum ad modicū
tps floret: et qⁱ fenum cito cadit.
Tertio intelligunt ī conscientia sua
qui uolunt. Et hoc ex istis creatis
considerare diligenter possunt
quod unus est omniū deus et crea-
-tor. Nisi enim esset creator oīa
irent in ordinate: cum nulla
sint inordinata nisi illa q̄ homo
inordinat. Licet hominibus sic
uideatur quibus planetaꝝ et
tpoꝝ cursus incognitus est et
quibus iudicia dei ꝑꝑ peccata
premissa sunt occulta. Si ergo
unus est deus et ipse optimus:
quia ab eo procedit omne bonū. Cur
non honorat eum homo pomnib;+
honorandum: á quo sunt oīa.
Sed homo sicut dixisti oculū
habet et nihil uidet: immo per-
-sonaliter ipse clausit oculum
suum p blasfemiam: quam stel-
-lis deputat q̄d homines mali uel
boni sunt. Fato et idest fortune
imputat quicquid contrarium
uel aspeꝝ acciderit eis: Acsi

+ et plusq̄ oīa alia. cū ratō eoꝝ dicit eis cū pre oīb'

diuini aliquid eſſe in eis quo uel
generare: uel quid facere poſſet.
Cum tamen fatum ſeu fortuna
nihil ſit. Sed diſpoſitio hominis
et omnium rerum in diuina ſtabili-
-tate prouiſa ſunt. et temporaliter
ſecundum exigentiam uniuſcuiuſque
rei rationabiliter miniſtrata.
Nec in ſtellis eſt quod homo ma-
-lus uel bonus ſit quamuis in eis multa
uideantur rationabilia ſcilicet
ſecundum qualitatem nature et
temporum ordinata et temperata.
Ergo illa poſſent homines uidere
ſi uellent. Reſpondit mater.
// Omnis homo qui habet bonam
conſcientiam bene intelligit quod
deus eſt plus quam aliquid aliud diligen-
-dus et hoc etiam opere perficit.
Sed quia membrana superducta
eſt pluribus in oculo licet pupilla
ſit ſana: ideo uidere non poſſunt
omnes. Quid autem notat hec
membrana niſi inconſiderationem
futurorum: que ſuperducta eſt
intelligentie multorum. Ideo ro-
-go te cariſſime fili ut qualis
iuſtitia tua ſit ſuper aliquem
manifeſtare digneris. Non ut
eius pudor et miſeria fiat eo ma-
-ior: ſed ut pena eius pro meritis
debita eo mitior fiat: et ut
iuſtitia tua ſciatur et timeatur.
Ubi enim ſaccus eſſet plenus ali-
-qua re: aut uas plenum lacte:
Quid ſciret homo quid contine-
-retur intus in ſacco niſi ualenter
et apte excuteretur. Sic quamuis

iuſtitia tua magna eſt: niſi tu apto
iudicio monſtraueris illam a paucis
timeri poſſet. Quia opera tua mira-
-bilia diuturnitate temporum et peccati
magnitudine uiluerunt. // Secundo
rogo ut miſericordiam tuam manifeſtare
digneris per aliquem tibi carum pro
aliorum deuotionem: et miſerorum conſo-
-latione. Tertio rogo ut nomen tuum
ueniat in honorem ut diligentes ſciatur.
et tepidi accendantur. Reſpondit
Filius. Ubi multi amici ingrediun-
-tur et orant dignum eſt ut exau-
-diantur. Quanto magis ſi ingreditur
et orat aliqua Domina cariſſima
domino. Fiat ergo quod uis. Iuſtitia
enim mea euidenter manifeſtabitur
in tantum quod qui eam experietur
ſentiet: Opera eius uement in publi-
-cum et membra contremiſcent.
Secundo dabo uni perſone miſeri-
-cordiam quantam capere poſſit et
indiget. Corpus eius exaltabitur
et eius anima glorificabitur. ad hoc
ut miſericordia mea manifeſtetur.
// Deinde mater loquitur. Locus
iſte religioſorum euerſus eſt a bono
et fundatus ſuper glaciem cuius
fundamentum ab initio erat aurum
mundiſſimum. ſubtus autem chaos
maximum eſt. Cum uero incalue-
-rit ſol diſſoluetur glacies et quod
edificatum eſt cadet in abiſſum.
Ergo benedicte fili mi miſerere
eis horrendus eſt enim caſus et
precipitium intollerabile. Tenebre
et perpetue et pena prolongata.

Xp̄s oſtendit Spōſe · Q̄liter aīa
cuiuſdā monaci d' voti pugnabat ī vi-
ta p iſfūmitates cōporis ꝛ oſtendebat̃
ei gl'a ſb ſpetie ſtelle aū morte ꝛ
qualit' aīa alteri religioſy ꝛ aūte
dāñata expectabat̃ anone demoniſ
ante p̄ncipē demonioꝝ ꝛ aſſygna
tur hic rō quare mali religioſy
tolleråt' a deo · Cap̄ · xxxv —

L MOVEBATUR SPON-
-ſa ad uirginem dicenſ. O q̄ dul-
-cis eſt dominuſ deuſ. Omniſ
enim qui habet eum dulciſſimum:
nullum habebit dolorē in quo non
ſentiat conſolationē: Et ideo o mater
dei benigniſſima rogo te ut ſic extir-
-pas a corde meo dilectionē omnium
reꝝ temporalium quatenuſ filiuſ
tuuſ ſit mihi ſup omnia cariſſimus
uſq; ad mortem. Reſpondit mater.
Quia filium meum deſideras habē
ī tuum cariſſimū: ſequere uerba eius
que ipſe perſonaliter loquebatur ī
euangelio: que adhoc trahunt ut
ipſe preomnibus diligatur. & ideo
ſex uerba euangelica reduco tibi
ad memoriā: Primum eſt q̄d dixit
diuiti: Vade & uende omnia que
habeſ & da pauperibuſ & ſequere
me: Secundum eſt: Nolite ſolliciti
eſſe de craſtino. Tertium eſt uidere
quomodo paſſeres paſcuntur: q̄to
magis pater celeſtis paſcet homineſ.
Quartum eſt reddere que ſunt ceſa-
-ris ceſari. Que ſunt dei deo. Quintū
eſt: Primum querite regnum dei.
Sextum eſt: omneſ qui eſuritis uenite
ad me & ego reficiā uoſ. // Ille
quippe uidetur omnia uendere
qui nō pluſ appetit hr̄e: q̄umuſ
corporiſ moderatā ſuſtantiam.
& omnia alia diſtribuit pauperi-
-buſ ad honorē dei: et non pro
honore mundi ea intentione
ut optineat amicitiā dei: Sicut
apparet ī beato gregorio et aliis
multiſ regibuſ & principibuſ.
q̄tantum dilecti ſunt a deo quiſ
habuerunt diuitiaſ & aliis dede-
-runt ſicut illi q̄ omnia ſimul re-
-liquerunt deo. poſtea ab aliis
mendicantes. Nam illi q̄ habue-
-runt diuitiaſ mundi ſolummodo
ad honorē dei libenter eiſ caruiſ-
-ſent ſi uoluntaſ dei fuiſſet. Iſti
uero aliis aſſumpſerunt pauper-
-tatē quam deſiderabant ad ho-
-norē dei. Ideo omniſ homo qui
de iuſte acquiſitiſ boniſ habet
poſſeſſioneſ uel etiam penſiones
et permittitur recipere fructuſ
ad ſuſtentatōem ſui & familia-
-rium ſuoꝝ ad honorem dei.
Quicquid autem ſuperfuerit tri-
-buat indigentibꝫ amiciſ dei. // Se-
-cundo noli ſollicitari d̄ craſtino.
Nam & ſi nihil habueriſ niſi
corpuſ nudum. ſpera ī deo et
ipſe qui paſcit paſſereſ et ſuſte-
tabit te quem redemit ſanguine
ſuo. // Cui ego reſpondi: O do-
-mina cariſſima que eſ pulchra
diueſ & uirtuoſa. Ideo autem
pulchra quia nunq̄ peccaſti:
ideo diueſ qꝛ amica dei cariſſi-

Ideo uirtuoſa : qa perfectiſſima
omnibuſ operibuſ bonis. itaq
domina mea audi me : q̄ ſum
plena peccatiſ : & in uirtutibuſ
pauper. Nos hodie habemuſ
uictum & neceſſaria noſtra. craſ
aūt indigemuſ & omnino d̄ficie-
-muſ. Quomodo ergo poſſimuſ
eſſe ſine ſollicitudine quando ni-
-hil habemus. Nā licet anima co-
-ſolationem habet a deo : aſinuſ
tamen qui corpuſ eſt appetit uic-
-tum ſuum. Reſpondit uirgo:
Si habetiſ aliqua ſuperflua &
qbuſ carere poteſtis uendite ea
uel impignorate : & ſic uiuetiſ ſine
ſollicitudine. Reſpondi ego: ue-
-ſtes habemuſ quibuſ utimur
nocte & die : uaſaq; pauca pro
menſa nr̄a : Sacerdos uero hēt
libroſ ſuos : & promiſſa habemuſ
calicem & ornamenta. Reſpon-
-dit uirgo : Sacerdoſ non debet
eſſe ſine libriſ : nec nos ſine
miſſa : ſed nec miſſa dici debet
niſi ī ornamētiſ mundiſ. Corpuſ
quoq; ueſtrum nō debet eſſe nu-
-dum. ſed ueſtitum pp uerecun-
-dia & ad uitandum frigus. ideo
talibuſ omnibuſ indigetiſ. Re-
-ſpondi ego : Numquid mutuatā
pecuniam accipere debeo ī fide
mea ad aliquod t̄pus certum?
Reſpondit mater. Si certa eſ
qd̄ prefixo t̄pe ſoluere poteriſ
mutuum recipe : ſin aūt dimitte.
Meliuſ enim eſt tibi uno die ca-
-rere cibo q̄ fide tua exponere
pro incerto. Et ego: numquid in q̄ la-
-borare debeo pp uictum lucrandum.
Reſpondit mater : Quid agiſ modo
& quotidie : Et ego reſpondi : Addiſ-
-co gramaticā : & oro : & ſcribo. Dix-
-it tunc mater : Nō decet taleſ labo-
-reſ dimittere pp laborē corporalem.
Et ego qd ergo habebo pro craſtino uictu.
Rndit mat̄ petite ī no... ſi aliud n̄ h̄etis.

Mater dei dicit qd̄ ... loqueſ
uba dei ſi ex h̄ ī probati... uerecū
dat̄ cū pacientia talis aīa tūc p̄ulch
re coloratū. Q̄ aūt fatigat corpuſ ī
honore dei aīa eī habebit diuinam
dulcedinē & de corabitur & q detrahitur
& nō odit detrahentē. ornatū eī aīa p̄
tioſis ueſtib; deo gratis. Lexerit ſe igi
tur anima dei ad liberandū aīas ī
peccō q ſb morte peccōx oppreſſi iace
nt ī periculo

Cap xlvii

MATER LOQUITUR.

Noli turbari ſi dictura es
uerba dei iis qui libenter ea
nō audiunt. Nam quicumq; rubore
perfunditur ex oblocutione pp uer-
-ba dei : & patienter tollerat : taliſ ru-
-bor colorat animā pulcherrime.
Si uero quiſ fatigat corpuſ ſuum
ī honore dei : ex hoc eiuſ anima
habebit dulcedinē : & decoratur.
Nā aīa hominiſ q̄ audit detractōem
contra ſe factam : nec tn̄ malum
cupit detrahenti ornatur quaſi
pulcherrimiſ ueſtibuſ : in tantū qd̄
Sponſus . q eſt unus deus ī tribuſ
perſoniſ cōcupiſcit illā animā in ditanſ

sue eternā dilectionē. Ideo amici dei
libentē uexent se ad conuertendum eos
qui ꝑ superbiam & cupiditatē diligunt
plus q̄ deum: quia ipi iacēt qi sb monte.
& ideo laborandum est ut eum uita eripia-
-tur. Sicut enim ille quidet frēs suos
sub casu montis iacere: quandoq; con-
-cutit montem ut eicia lapides. Quandoq;
frangit leuitē ne subtus iacēs ꝯprimatur
grauius. Quandoq; percutit fortius ut
eo citius subiacentē mons remoueatur:
Nec attendit laborē suū dum tamen
uitā iacentis a periculo liberet. Sic &
amici dei laborēt ut aīe saluetur. Itaq;
sicut pauci fuerint qui habuerint fidē
rectam quando filius meus ascendit
ī celum. Sic nunc pauci sunt q̄ p̄ceptū
illud impleant. Diliges deum super
omnia: & proximum sicut te ipm.
Ideo amici dei sicut prius ad paganos.
sic nunc uadant ad xpianos: Quia
sicut impossibile fuit illos optinere
celum qui fidem audiuerint. & non
seruauerint sic impossibile ē xpiaīs
optinere celum qui sine diuina cāita-
-te moriuntur.

Xp̄s cōparat se medico cōfectori potus salubris & dulcissimi q̄ potus diuine dulcedinis paratus ē oībus da re qui eū desiderant cū caritate. Q potū illi q̄ sani st̄ spū gustant & delectant. Q aūt spualit̄ īfirmi st̄ nō delectant gustare spm dei. Cap̄ xlviii.

ᵖS LOQUITUR: SPON-
-se. Ego sum quasi bonus con-
-fectator medicus: sine aromata-
-rius: ad quē currūt omnes q̄ eum
amant: quia sciūt qd̄ potus eius
est dulcis: Qui uero bibunt ꝯ dulce-
-dine potus eius cogitantes eum esse
salubrem continuo uisitat domū
cōfectoris. Ii uero q̄ sentiunt ꝯ pun-
-cturas fugiunt eum. Sic est &
ꝯ cibo spuali q̄ ē sp̄s sanctus. Ipe
quippe sp̄s dei dulcis est ad gusta-
-dum. Venit ꝙ ad robur omnium
mēbroꝝ: & decurrit ꝑcor ut ilare-
-scat contra temtationes. Ego deus
sum ille medicus confector q̄ pa-
-ratus sum dare potum meum om-
-nibus q̄ eum desiderant cum cari-
-tate. Ille uero sanus ē & aptus
ad recipiēdum potum meū q̄ nō h̄t
uoluntatē manendi ī peccato. Sed
gustato potu meo continue delecta-
-tur bibere eum. Qui aūt uoluntatē
hēt morandi ī peccato nō delectat
hre spm dei.

Mater dei notificat certitudinē qualit̄ ipa cōcepta fuit ex perfecta obediētie diuine aparētibꝫ sine ꝯ q̄ peccō originali. Cap̄ xl.

M ATER DEI LOQUITUR.
Si alicui uolenti ieiunare q̄
desiderium hre comedendi
sed uoluntas resistere desiderio
preciperetur a superiori cui obedi-
-endum esse qd̄ ꝑ obedientiā come-
-dere: & ille ꝑꝑ obedientiā cōm
uelle suū comedere illa comestio
maiori remuneratione digna esset
q̄ ieiuniū. Per similem modum cō-
-iunctio parentium meoꝝ fuit q̄
ego concepta fui: Et ideo ueri-

est quod ego concepta fui sine peccato originali et non in peccato. Quia sicut filius meus et ego numquam peccauimus: ita nullum coniugium fuit quod honestius esset quam illud de quo ego processi.

Verba virginis ad sponsam qualiter deo nihil tantum placet scilicet quod summe diligatur ab homine et ostendit hoc per exemplum de una muliere pagana que obtinuit gratiam propter mistam dilectionem quam habuit ad creatorem. Capitulum lx.

[M]ATER LOQUITUR ad sponsam dicens. Nihil tantum placet deo sicut quod homo uelit diligere eum super omnia: Ecce dicam tibi similitudinem de una femina pagana: que nihil sciens de fide catholica cogitauit secum talia: Ego inquit scio de qua materia sum: et de quibus ueni in utero matris: Ego etiam credo quod impossibile est habuisse me corpus et compagines et uiscera et sensus nisi aliquis dedisset. Et ideo aliquis creator est: qui me creauit tam decoram personam humanam: et noluit me creare deformem sicut uermes et serpentes: Videtur ergo mihi quod licet ego habeam plures uiros: quod si omnes uocarent me magis ego currerem ad unicam uocationem creatoris mei: quam ad uoces omnium illorum. Ego etiam habeo plures filios et filias. nihilominus si uiderem eos habere cibum in manu: et scirem creatorem meum esurire ego utique auferrem cibum de manibus filiorum: et gauderem presentare illum creatori meo. Ego etiam habeo multas possessiones quas dispono ad uelle meum: si tamen scirem uoluntatem creatoris mei libenter dimitterem uelle meum: et disponerem eas ad honorem eiusdem creatoris mei. Sed uide filia quid deus fecit cum ista muliere pagana. Ipse enim misit ei unum amicum suum: qui instruxit eam in fide sancta. Et deus per se ipsum uisitauit cor eius sicut intelligere potuisti ex uerbis mulieris. Nam quando ille uir dei predicabat ei unum esse deum sine principio et sine fine qui est creator omnium. Respondit illa: Bene igitur est credibile quod ille qui me creauit et omnia non habeat supra se creatorem: et bene est uerisimile quod uita sua sit eterna qui potuit mihi dare uitam. Quando uero mulier audiuit quod idem creator accepit humanitatem de uirgine et quod ipse ore proprio predicabat: Respondit. Bene est credendum deo ad omnia opera uirtuosa: Sed tu amice dei dicito mihi: Qualia sunt uerba illa que de ore creatoris processerunt: Volo quippe dimittere uoluntatem meam et obedire ei iuxta omnia uerba oris eius. Tunc autem amico dei predicante de passione et cruce dei et de resurrectione eius: Respondit mulier lachrimosis oculis et dixit: Benedictus sit deus qui sic patienter ostendit caritatem suam in terris quam habuit ad nos in celis. Propterea si prius dilexi eum quia me creauit: Nunc autem obligatior sum diligere eum: quia monstrauit mihi uiam rectam: et me redemit sanguine suo. Teneor

& ſeruire ei toris uirib; & mebris meis
q̄z me redemit omnib; mēbriſ ſuiſ.
inſup & debitrix ſum omne deſide-
-rium meū remouere á me: q̄d priuſ ha-
-bui ad poſſeſſiones & filios & parētes
& ſolumodo deſiderare creatorem meū
ī gloria ſua: & in illa uia q̄ nō finitū.
: Dixit & mr̄ dei: tūc filia q̄d
illa mulier multiplicē optinuit remu-
-neratione p̄ dilectione ſua: Sic &
quotidie datur retributio unicuiq; uix
id q̄d diligit deum cum ī mundo uiuit.

Ratio doctrina ſpūalis q̄lit hō reſpiciat ↄtra tres hoſtes aīe. s. ↄtra diabolū q̄ tēptat ꝺ ſupbia ⁊ cupiditate ⁊ ↄtra amicos ⁊ domeſticos q̄ ſuadent q̄d hō n̄ ſit nimis iuſtus ⁊ humilis. ⁊ ↄtra emulos q̄ cupiūt hoī pudorē dānū ⁊ uitā breuē;

Cap. — l ii.

ILLE HOMO QUEM TU
noſti hēt tres inimicos: primuſ
eſt prope eum ubicumq; eſt ſiue
dormit ſiue uigilat & ipm̄ non uidet.
Secunduſ eſt familiariſ ſibi & prope
eum q̄n uigilat: ſed iſtum n̄ audit.
Tertiuſ enim nō eſt ei familiariſ nec
ipm̄ cognoſcit & iſte eum odit. Pri-
-muſ hoſtiſ eſt diaboluſ q̄ tentat eū
d̄ ſuperbia & cupiditate & multiſ
aliis modiſ: & ideo contra iſtum ho-
-ſtem habeatur flagellum corrigēdo
taliter. O diabole tu nihil boni dediſti
nec creaſti cur ad uelle tuum ſuper-
-bia? Tu quoq; queriſ me perdere
& xp̄s uocat me ad uitā. ideo di-
-gnum eſt fugere uoluptatē tuā &
ſeq̄ uoluntatē dei: & p̄ceptū eius.
Igr̄ quicumq; cum tali intentione
uigilat uel dormit ipe mouet fla-
-gellum contra diabolū quo ipſe
turbatuſ effugatur. Secunduſ ho-
-ſtiſ ſunt familiareſ amici ſui: &
ſeruitoreſ ſui: q̄ dicunt ei: Incurres
damna ſi multū fueriſ iuſtuſ pote-
-riſ quandoq; facere commodum pro-
-prium & diſſimulare multa. Si
uō multum fueriſ humiliſ deſpici-
-eriſ. Ideo poſſide diuitias: & fac
nos diuiteſ tecum: Appete honōres
mundi: & conſolabimur tecum.
Iſte hoſtis facit ſe audire quotidie
& ideo contra iſtum hoſtē edificād
eſt muruſ ſpiſſus ut nō audiatur.
Muruſ autem iſte ē uoluntaſ
bona ſcilicet q̄d magiſ uelit habere
paupertatē pp̄ iuſtitiā q̄ diuitias
cum iniuſtitia: & magis pudorē
pro humilitate q̄ honorē pp̄ ſupbiā.
Reſpondeatq; ſic hoſti conſulenti
Si inquit facio aliquid commodi-
-um rogo incanta & premone
me quia tūc potiuſ gaudeo d̄
uerbiſ tuiſ. q̄ contriſter: Taliſ
igr̄ muruſ ſit inter ipm̄ & ho-
-ſtes eiuſ ut uerba eoꝝ ſint q̄ſi
uentuſ: qui flat ſup murū: ſed
non attingat cor ut moueant
á caritate dei. Tertiuſ hoſtiſ
eſt ille quē nō cognoſcit: hi ſunt
qui cupiunt ſibi pudorē & dā-
-num & uitam breuē: ad hoc ut
ipſi optineāt honoreſ mundiq;
proſperitatē: Ideo contra iſtum
hoſtem habeat forte funem idest

caritatē ad deum & proximum
qua libenter pati desideret ea q̄
deus uult eum pati nemīnē uolens
dampnificare. & tunc opprobrium
quod ei hostes inuentāt uertetur
& redundabit sibi ad honorem.
Dampnū uero adulterātē: uita
breuis ad longitudinē uite: ho-
-stis q̄ ꝑ talia sic ligatur: quod
nocere nō ualebit.

**Admiratē sp̄osa ⁊ ī digñ se re
putatē corā xp̄o de ista grā sibi
data. s. videndi ⁊ audiendi in
sp̄u illa que agūtur ī celo ⁊ ī pur
gatorio ⁊ īferno declaratur de hec
pulchre a xp̄o ⁊ ei matre ī pn̄ci
pio ⁊ ī fine capli ⁊ ostendit ei exē
plo duarū mulierū quas ipsa videbat
vna ī iferno ⁊ alia ī purgatorio
grauissime cruciari. Declarat matrē
plenētes filiab3 suis doctinas ⁊ exē
viuendi curiose ⁊ supple ⁊ filie ī
mitātes illa horribiliter dāpnātur**

Cap — liij.

LAVS, TIBI, SIT,
DEVS, INQVIT,
SPONSA, PRO, OM-
-nibus que creata sunt. & honor
pro omnibus uirtutib3 tuis: Ser-
-uitium q̄ impendatur tibi ab
omnibus pro caritate tua. Ego
igr̄ indigna & d ÿuuentute mea
peccatrix: regratior tibi deus
meus: quod nullis peccantibus
negas grām qui petunt. Sed
misereris omnibus & parcis: o
dulcissime deus mirabile est quod
facis mecum. Quando enim placet
tibi soporas corpus meū spirituali
sopore: excitas tu quoq̄ tunc animā
meā ad uidēdum & audiēdū et
setiendum sp̄ualia. O deus meus. o
q̄ dulcia sunt uerba tua aīe mee
que glutit ea q̄i dulcissimū cibum
& intrāt cum gaudio: ī cor meum.
Nā cum uerba tua audio & satia-
-ta sum & famelica. Satiata q̄a ni-
-hil delectat me nisi uerba tua.
Famellica uero quia ea audire
feruentius concupisco: Ideo benedic-
-te deus da mihi auxiliū facere se-
-ꝑ uoluntatē tuā. // Respondit xp̄s
Ego sum sine principio & sine fine.
& omnia quecumq̄ sunt ꝑ potentiam
meā creata sunt. Omnia disponūtur
sapiā mea: omnia q̄ reguntur iudi-
-cio meo. Omnia quoq̄ opera mea or-
-dinantur caritate. Ideo mihi nihil
ē impossibile. Sed nimis durū est
cor illud: quod nec diligit nec timet
me: Cum sim omniū gubernator
& iudex. Et homo magis perficit
uoluntatē diaboli qui est lictor me-
-us & proditor. qui propinat largitē
uenenum ꝑ mundum: pro quo aīe
uiuere non possunt: Sed demergūtur
ad inferni mortē. Hoc aūt uenenū
peccatum est quod dulciter sapit:
licet amarū sit aīe: & quotidie spar-
-gitur ē manu diaboli sup multos.
Sed quis audiuit talia: O ē felice
omnibus offertur uita: & ipsi eligunt
mortē: Attū ego omniū deus patiens
sum & compatior miserie eorū:
Ego quippe facio sicut rex qui

mittenſ uinū ſeruitoribuſ ſuiſ dixit.
Propinate pluribus quia ſalubre eſt:
Dat enim infirmiſ ſalutem: Triſtibus
letitiā: cor uirile ſaniſ. Sed nec uinū
mittitur niſi ꝑ uaſ aptum. Sic ego
miſi uerba mea: que cōparatur uino.
ſeruitoribuſ meiſ per te: que es uaſ
meum: quod implere ⁊ exhaurire
uolo ad uelle meū. Sp̃s quippe
meuſ ſanctuſ docebit te quo ibiſ et
quid loquaris: ideo gaudenter loq̄re:
⁊ intrepide q̄ iubeo: quia nulluſ
contra me preualebit. Tunc ego
reſpondi: O rex omniſ glorie ⁊
infuſor omniſ ſapīe omniūq; uir-
-tutum largitor. Cur me que cor-
-puſ conſumpſi ī peccatiſ recipiſ ad
tale opuſ tuum. Ego quippe ſū
q̄ aſinuſ inſipiens et defectuoſa
uirtutibuſ: ⁊ ī omnibuſ deliqui
⁊ nihil emendaui: Reſpondit ſp̃s.
Quis miraretur ſi aliquis dominuſ
de preſentata ſibi moneta uel metal-
-lo facere ſibi coronaſ uel anulos
aut ſcifos: ad utilitatem ſuā. Sic
nec mirū eſt ſi ego recipio corda
amicoꝝ meoꝝ mihi preſentata.
⁊ facio ī eis uoluntatem meam.
Et qꝫ unuſ habet minorē intellec-
-tum: ⁊ aliuſ maiorē. Sic uniuſcu-
-iuſq; conſcientie utor ſicut expedit
ad honorē meū: quia cor iuſti eſt
moneta mea: Ideo eſto ſtabiliſ ⁊ p̄ro-
-pta ad uelle meū: Deinde loque-
-batur mater dei ad me dicens:
Quid dicunt mulieres ſuperbe ī reg̃
tuo? cui ego Reſpondi. Ego ſum
una de illiſ ⁊ ideo confundor loq̄

ī conſpectu tuo. Et m̄r ait: Licet
meliuſ te hoc ſciā: tamen te loqn-
-te audire uolo: ⁊ ego reſpondi
Quando inquiunt predicabatur
nobiſ uera humilitaſ diximuſ
q̄d genitōes noſtri hereditabant
nobiſ lataſ poſſeſſiones: ⁊ moreſ
pulchroſ: cur ergo illoſ imitari nō
debemuſ. Mater q̃ꝫ noſtra ſedebat
cū primiſ ueſtita nobiliter hīſq;
ſeruitores plurimos et enutrienſ
nos cum honore. Cur talia non
debeā hereditare filie mee que
didici. Scilicet gerere ſe nobilitē
⁊ uiuere cum corporali gaudio:
mori quoq; cum grandi honore
mundi: Reſpondit dei mater.
Omniſ mulier que habet uerba
ſequitur opa: per uerā uiā uadit
ad infernum: ⁊ ideo dura eſt
taliſ reſponſio. Quid enim pro-
-derit habere talia uerba: cum
omniū creator patiebatur corpus
ſuū cum omni humilitate a na-
-tiuitate ſua: uſq; ad mortē ma-
-nere ī terra: ⁊ nunq̃ ueſtis ſupbie
uenit ſup eum. Vere taleſ mulie-
-reſ non conſiderāt faciē eiuſ qui
ſtetit uiuenſ et mortuuſ ī cruce
ſanguineuſ ⁊ palliduſ de penis.
Nec curant de opprobrijs eiuſ
q̄ ipē audiuit: Nec de morte
contemptibili quā elegit. Sed nec
recordantur de loco ubi reddidit
ſp̃m: Quia ubi fureſ ⁊ latrones
receperunt plagaſ ſuas ibi pla-
-gatuſ eſt filiuſ meuſ: ⁊ ego q̄
de omnibuſ creaturiſ ſum ſibi

carıſſima : et ime eſt omniſ humi-
-litaſ : preſens ibi fui : et ideo qui
talia ſuperba et pompoſa faciunt :
et aliis dant occaſionem imitandi
illa · ſimileſ ſunt aſperſorio quod
impoſitū liquori ardenti omneſ
comburit et maculat quos aſper-
-git . Sic et ſuperbi tribuunt exē-
-pla ſuperbiendi : et grauiter p̄ ma-
-lum exemplū urunt aīas : et ideo ;
ego uolo facere nunc ſicut bōa
mater que filios terrendo facit
eos uidere uirgā quā etiam
uidēt ſerui : Sed filii uidenteſ
timent offendere matrem : re-
-gratiantes ei qz minabatur eis
et nō flagellabat . Serui uero
timēt flagellari ſi delinquunt .
Et ita ex illo timore matriſ
filii faciunt plura bona q̄ antea .
Serui uero minora mala . Itaq
quia ego ſum miſericordie mr̄ :
ideo oſtendere tibi uolo retribu-
-tionē peccati ut amici dei ex
caritate dei feruentioreſ fiant :
Peccatoreſ autem ſcientes pericu-
-lum ſuum fugiant ſaltem pecca-
-tum ex timore . et iſto modo mi-
-ſereor boniſ et maliſ . Boniſ ut
optineāt maiorē coronā ī celiſ :
Maliſ uero ut incurrāt mino-
-rē penā . Et nulluſ tantuſ pecca-
-tor eſt cui non ſim parata occū-
-rere : et filiuſ meus gratiam
dare : ſi miſericordiam petit
cum caritate // Et poſt hec
apparuerunt treſ mulieres : ſci-
-licet mater et filia et neptis .
Sed mr̄ apparuit mortua : et neptis :
filia uō apparuit uiua : Mater aūt
predicta mortua uidebatur · qı̄ ſer-
-pere de tenebroſo lacu et luto : cuiuſ
cor abſtractum erat et labia p̄ciſa
mentum quoq tremebat : Denteſ
uero eiuſ niuentes albi et longi col-
-lidebantur . Nares erant corroſe
et oculi eruti dependentes ad genas .
duobꝫ neruiſ : Frons uidebatur in-
-merſa et loco frontis immane ba-
-ratrum et tenebroſum . In capite
uō deerat craneum et cerebrum qı̄
plumbum ebulliebat : et quaſi pix
effluebat . Collum quoq eiuſ circū-
-uoluebatur ſicut lignum quod tor-
-natur ī torno ſeu ī ruthina : cui fer-
-rum acutiſſimū oppoſitum erat ab-
-radenſ conſolatione . Pectuſ uero ap-
-tum erat : plenum uermibuſ longiſ
et paruiſ : quorum quilibet huc et
illuc uoluebatur ſr̄ aliū . Et bra-
-chia ſimilia erant manubriis lapi-
-diſ fabriliſ : Manuſ aūt erāt quaſi
claueſ nodoſe et prolixe . Et ſpon-
-dilia dorſi eiuſ omnia erāt ſoluta .
q̄ uno aſcendente et alio deſcendēte
nunq̄ a motu deſiſtebant . Vnuſ
q̄ꝫ ſerpens longus et magnuſ traxit
ſe : per inferiora ſtomaci ad ſupe-
-riora : qui coniungenſ caput et ca-
-udā quaſi arcuſ circuibat uiſcera .
continuo qı̄ rota . Crura uero et tibie
uidebantur qı̄ duo baculi ſpinoſi
acutiſſimiſ aculeiſ pleni : pedeſ uero
eiuſ erant qı̄ buffonum . // Tunc aūt
iſta mr̄ mortua alloquebatur filiā
uiuam dicens . Audi lacerata et

uenenosa filia mea: Ve mihi quod umquam fui mater tua. Ego sum que posui te in nidum superbie: in quo tu calefacta crescebas donec ad etatem peruenisti. Et tantum tibi placuit quod in eo etatem tuam consumpsisti: propterea dico tibi quod quotiens tu oculos uertis cum superbie uisu quam ego te docui totiens proicis bulliens uenenum in oculis meis cum intollerabili ardore. Quotiens autem loqueris superbie uerba que didicisti a me totiens glutio amarissimam potionem. Quotiens uero aures tue implentur superbie uento quem procelle arrogantie excitant: scilicet audire corporis tui laudes: et desiderare mundi honores que didicisti a me totiens uenit ad aures meas sonitus terribilis cum uento flante et urente. Ve ergo mihi pauperi et misere: Ideo pauperi quia nihil boni habeo nec sentio: Ideo misere quia habundo omnibus malis. Sed tu filia similis es caude uacce que uadens in loca lutosa quotiens mouet caudam totiens maculat et aspergit appropinquantes. Sic tu filia similis es uacce: quia non habes diuinam sapientiam et uadis secundum opera et motus corporis tui: Ideo quotiens imitaris opera consuetudinis mee scilicet peccata que te docui totiens innouatur pena mea et eo grauius exardescit. Preterea o filia mea: cur superbis de generatione tua: Numquid honor et decus est tibi quod in inmunditia uisce(rum) meo(rum) fuit pluuinar tuum. pudorosum quoque membrum meum fuit egressus tuus: et inmunditia sanguis

mei fuit uestis tua. Quando nascebaris: ideo nunc uenter meus in quo iacuisti totus a uermibus est corrosus. Sed cur congror de te filia cum plus conqueri debere super me ipsa. Natria sunt que me grauius iam affligunt in corde. Primum est quod a deo creata ad celeste gaudium abutebar conscientia mee: et disposui me ad dolores infernales. Secundum est quod deus creauit me pulchram quasi angelum: sed ego me ipsam deformaui: ut similior sim dyabolo quam angelo dei: Tertium est quod in tempore mihi dato ualde malam feci commutationem. Recepi quippe modicum transitorium id est peccati delectationem pro quo sentio nunc infinitum malum scilicet inferni penam. // Et timor ait ad Sponsam: Tu inquit que uides me non uides me nisi per similitudines corporales. Si enim uideres me in ea forma in qua sum moreveris ex timore: quia omnia membra mea sunt demones: ideo uera est scriptura que dicit: Quod sicut iusti sunt membra dei ita peccatores sunt membra diaboli: Sic ego nunc experior quod demones affixi sunt anime mee quia uoluntas cordis mei disposuit me ad tantam deformitatem. Sed audi ulterius. Tibi uidetur quod pedes mei sint quasi bufonis: hoc ideo est quia stabiliter steti in peccato propterea nunc demones stabiliter stant in me: et mordentes me numquam saciantur. Tibie uero et crura

mea ſunt q̄ baculi ſpinoſi: quia
uoluntatem meā habui ſecundū
carnalē delectationē et uoluntatē.
Quod uō quodlibet ſpondiū dorſi
mei ſolutum eſt: et quodlibet
mouetur: unum contra aliud hoc
ideo eſt qđ gaudiū aīe mei qnq3
aſcendebat nimis ex conſolatione
mundana: quandoq3 deſcendebat
p nimiā triſtitiā et iram: ex ad-
-uerſitate mundi. et ideo ſicut
dorſum mouetur ſecundum motū
capitis: ſic ego deberē fuiſſe ſta-
-bilis et mobilis ſecundum uelle
dei q eſt caput omniū bonoꝝ.
Sed quia hoc non feci ideo iuſte
patior que uides. // Qđ uero
ſerpens unus traxerat ſe per
inferiora ſtomachi ad ſuperiōa
et ſtans q̄ arcus circuit quaſi ro-
-ta hoc ideo eſt: Quia uoluptas
et delectatio mea ī ordinata fuit.
Et uoluntas mea uolebat omnia
poſſidere et multipliciter expē-
-dere et indiſcrete ideo nunc ſer-
-pens circuit interiora mea incō-
-ſolabiliter: et īmiſericorditer
me mordendo. // Qđ uero pec-
-tus meum apertum eſt et corro-
-ſum eſt a uermibus hoc uerā dei
demoſtrat iuſtitiam. Dilexi q ppe
putrida: plus q̃ deum: et ad trā-
-ſitoria erat amor cordis mei.
Et ideo ſicut de uermiculis pro-
-creantur longiores uermes ſic
aīa mea pro putridis q̄ dilexi
demonibus eſt īpleta. Brachia
qͦ3 mea uidentur q̄ manubria

hoc ideo eſt qz deſideriū meū habuit
q̄ duo brachia ſcilicet quia cōcupiui
longā etatē ut longe uiuerē ī peccato.
Concupiui et et deſiderabā quod iu-
-diciū dei mitius eſſet q̃ ſcriptura
loquatur. Verumtn̄ conſcientia mea
bn̄ dixit mihi: Qđ tp̄s meū erat bre-
-ue et iudiciū dei intollerabile.† et
ex talibus ſugeſtionibus ſubuertebāt
conſcīa mea. Et ſic uoluntas et rō
ſequebantur uoluptatē et delecta-
-tionē. et ideo nunc dyabolus mo-
-uetur ī aīa mea contra uoluntatē
meā: et conſcīa mea intelligit et
ſentit iudicium dei eſſe iuſtū. Ma-
-nus qͦ3 mee ſunt q̄ claues prolixe
et hoc ideo eſt quia precepta dei nō
fuerunt mihi delectabilia: et ideo ma-
-nus mee ſunt mihi ad onus et nō ad
aliquē uſum. Collum uero quod cir-
-cumuoluitur ſicut lignum quod acuto
ferro tornatur hoc ideo eſt q̂ ~~quod~~ uer-
-ba dei nō fuerunt dulcia ad glutiē-
-dum ī cordis mei caritate. Sed nimis
amara quia redarguebāt cordis
mei delectationē et uoluptatē.
Et ideo nunc ferrū acutū ſtat con-
-tra guttur meum. Labia autē mea
ideo preciſa ſunt qa prompta erant
ad uerba ſuperbie et ſcurilia: Sed
pigra fuerunt et accidioſa ad lo-
-quendum uerba dei. Mentum uō
apparet tremulū et dentes collidū-
-tur. Et hoc ideo eſt quia perfecte
fui uoluntatis dare corpori meo ci-
-bum ut uiderer pulchra et deſide-
-rabilis et ſana et fortis ad omnia
corporis oblectamenta. Et ideo cō-

† Sz rō desideriū meū peccā sugessit m̄ uitā māz eē lōgaz iudiciūz dī tollerabile.

-tremiſcit metum ſine cõſolatione.
Et denteſ colliduntur quia dentium
cõſumptio et labor fuit ĩutiliſ ſecu-
-dum aĩe fructũ. Nareſ uõ preciſe
ſunt quia ſicut nobiſcum fieri ſolet
illiſ q in tali caſu delinquunt ad ma-
-iorem pudorem. Sic mihi cauterium
cauteriũ pudoriſ mei impoſitũ eſt ĩ
ſempiternum. Quod uero oculi depe-
-dent duob; nerviſ ad genaſ iuſtũ eſt
ut ſicut oculi gaudebãt de pulchritu-
-dine genaꝝ pp oſtentationẽ ſupbie:
Sic nunc ex multo fletu eruti ſunt
et dependeant ad genas cum pudoẽ.
Iuſte quoq; frons immerſa eſt et
loco eiuſ ſunt immaneſ tenebre qa
frontẽ meã circumdedit uelum ſup-
-bie et uolui gloriari: et uideri de
pulchritudine: et ideo frons mea nc
eſt tenebroſa et deformiſ. Quod uõ
cerebꝝ ebullit et defluit qĩ plum-
-bum et pix dignum eſt: quia ſicut
plumbum molle et flexibile eſt
ad uoluntatẽ utentiſ: Sic conſcientia
mea q ĩ cerebro iacuit. flectebatũ
ad uoluntatẽ cordiſ mei: q uiſ fa-
-cienda bñ intelligerem. Sed et paſ-
-ſio filij dei nequaq figebatur ĩ corde
meo: ſed defluxit: ſicut illud quod
bene ſciui et nõ curaui: Inſuper et
de ſanguine q de membriſ filij dei
fluxit nõ plus attendebam q de pice.
Et fugiebam ſicut picem uerba ca-
-ritatiſ dei: ne me á corporiſ oblecta-
-mentiſ auerterẽt et conturbarent.
Attñ qnq; audiui pp hoieſ uerba
dei: ſed ea facilitate exibant de
corde meo qua intrabãt: Et ideo
nunc cerebꝝ defluit qĩ pix ar-
-denſ cum ardentiſſima ebullitõe.
Aures q; mee obturate ſunt cũ
lapidibuſ duriſ: quia uerba ſup-
-bie gaudeter intrabãt eas et
extendebãt ſuauitẽ ĩ cor qz cãi-
-tas dei excluſa erat á corde meo.
Et qz pp ſupbiã et mundum oĩa
feci quecunq; potui. Ideo nunc ab
auribs meiſ excluſa ſt uerba gau-
-dioſa. // Sed potes querere an
feci aliqua opera meritoria: Reſ-
-pondeo tibi: Ego demq; feci ſi-
-cut campſor q precidens monetã
reaſſignat eam domino. Sic ego
ieiunabã et feci elimoſinas:
aliaq; opa: ſed illa feci pp timorẽ
inferni: et pp aduerſitates cor-
-poriſ fugiendas. Veꝝ quia cãitas
dei preciſa fuit ĩ opere meo ideo
talia nõ ualuerũt mihi ad optinẽ-
-dũ celũ: nec tñ fuerunt ſine re-
-muneratione. // Iteꝝ poteriſ
querere qualiſ ſit interiuſ ĩ uolũ-
-tate cum tanta dformitaſ eſt ab ext.
Reſpondeo. Voluntaſ mea ẽ ſicut
homicide et matricide q libẽter
occideret matrẽ ſuã. Sic ego ma-
-ximũ malũ cupio deo creatori
meo q mihi optimuſ et dulciſſimꝰ
fuit. // Item Neptiſ mortua
predicte auie mortue alloqtur
uiuetem mrem propriã dicens.
Audi Scorpio Mater mea. Ve
mihi quia male decepiſti me:
Oſtendiſti enim mihi faciẽ letã
ſed grauiter ĩ cor pupigiſti me
Dediſti m quippe tria conſilia ex

ore ~~mihi~~ tuo. Tria q̄ didici ex ope-
ribus tuis. Et tres uias d̄moſtraſti
mihi ī proceſſu tuo. Primum con-
ſiliū fuit diligere carnaliter p̱p̱
amicitiā carnalē optinēdā. Secū-
dum fuit expendere tp̄alia prodi-
galiter p̱p̱ honorē mundi. Tertiū
fuit hr̄e requiē p̱p̱ corporis delec-
tationē. Iſta enim fuerunt mihi
multū diſpendioſa. Nam q꞉ dile-
xi carnaliter ideo optineo pudorē
et inmūdiā ſp̄ualem. Quia uero pro-
digaliter expendi temporalia ideo
priuata ſum donis gratie dei in
uita et poſt mortem conſecuta
ſum pudorem. Quia uero delec-
tabar ī quiete carnis ī uita: ideo
ī hora mortis incoatur īqetudo
aīe mee abſq; conſolatōe. // Tria
q̄ didici ex operibus tuis ſcilicet
facere aliqua bona opera nec tn̄
dimittere illud peccatū qd delec-
tabat me. Sicut ille faciens q
cōmiſcens ueneno mel optulit iu-
dici: Qui iratus effudit ſr̄ offe-
rētem: Sic ego nunc experior
ī multa anguſtia et tribulatōe.
Secundo didici mirabilē modū
ueſtiēdi me ſcilicet opperiri ocu-
los lintheo. Sandalia hr̄e ī pe-
dibus. Cirothecas ī manibus.
et collum totū ex̄ nudum. Lin-
theum iſtud obumbrans oculos
ſignificat pulchritudinem corpo-
ris mei: que ſic obumbrabat ſp̄ua-
les oculos meos: qd nō attēdebā
pulchritudinē aīe mee. Sandalia
uero q̄ muniūt pedes ſubtus ſed nō
ſup̄ ſignificāt fidē ſanctā eccl'ie: quā
fideliter tenui: Sed nulla opera fruc-
tuoſa ſeq̄bantur eā. Quia ſicut ſā-
dalia promouet pedes: Sic conſcientia
mea ſtans ī fide promouit animā.
Sed quia opera bona non ſeq̄bantur
ideo aīa mea erat qī nuda. Cirothe-
ce uero ī manib; ſignificāt ſpē uanā
quā habui: Ego quippe opera mea
que ſignificantur in manibus extēdi
in tam condēpſā et largā miſericō-
diam dei q̄ notatur ī cirothecis qd
qn̄ palpaui iuſtitiā dei nō ſenſi eā
nec attendi ideo minus audax fui
ad peccandum. Cum aūt appro-
pinquaret mors cecidit lintheum
ab oculis meis ſr̄ terrā ideſt ſuper
corpus meū. Et tunc aīa uidit et
cognouit ſe. qd immunda erat: quia
pauca opera mea fuerunt bona:
et peccata plurima. Et pre pudōe
nō potui ſtare ī palatio regis eter-
ni quia pudoroſe ueſtita fui. Sed
tunc demones traxerunt me ī diuā
penā ubi cum pudore deridebar.
Tertium quod didici a te mater
eſt ꝑ ueſtire ſeruū ueſtibus dn̄i: et
ī ſede domini poſitum honorare ſi-
cut dominū: Reliquias q̄ ſeruū
et oīa cōtemptibilia domino mini-
ſtrare. Dominus aūt iſte caritas
dei eſt. Seruus uero uoluntas eſt
peccandi: Itaq; ī corde meo ubi
regnare debuit caritas diuina po-
nebatur ſeruus ideſt delectatio
et uoluptas peccati: Quē tunc ueſti-
ui quando omne creatum et tp̄ale
conuerti ad uoluptatē meā: Religas

uero : et periſmata et abiectiora de-
di deo nō ex caritate ſed ex timore.
Taliter igr̄ delectabatur cor meū
ꝗ̄ ſucceſſu delectationiſ uoluptatiſ
mee quia caritaſ dei excluſa erat
á me et bonuſ dominuſ excluſus :
ſtrinuſ ꝙ maliſ ī cluſuſ. Ecce nr̄
hec tria didici de operibuſ tuiſ.
// Treſ ē uiaſ demoſtraſti mihi in
ī ceſſu tuo. Prima fuit lucida quā
cum ingreſſa fuiſſem de ſplendoē
eiuſ excecabar. Secunda fuit co-
-pendioſa et labiliſ qī glacies : ī qua
cum proceſſiſſem ad unū ueſtigiū
relabebatur ad unū paſſū. Tertia
fuit nimiſ longa in qua cum pro-
-cedere uenit poſt me torrēs impetu-
-oſus et tranſtulit me ſubtus mon-
-tem : ī profundā foſſam. // In pri-
-ma uia notatur progreſſus ſuperbie
mee q̄ fuit luminoſa nimiū. Quia
oſtentatio que procedit de ſupbia
tantū reſplenduit ī oculiſ meiſ qd̄
nō cogitaui finē eiuſ : et ideo fui
ceca. In ſecunda uia notatur inobe-
-dientia. Denīq tp̄us inobedietie ī
hac uita nō eſt longū : quia poſt
mortē cogitur homo obedire. Veꝝ-
-tū mihi fuit longū qz qn̄ proceſſi
ꝑ unū ueſtigiū ſcilicet in humilitate
confeſſioniſ relabebar ad paſſum.
Quia uolui qd̄ peccatum confeſſū
dimitteretur : ſed facta confeſſione
nolui peccatū declinare : et ideo nō
ſteti ſtabiliſ ī obedientie ueſtigio
ſed relabebar ī peccata : ſicut qui la-
-bitur ī glacie. Quia uoluntaſ fri-
-gida fuit nolens ab iſiſ q̄ me delecta-

-bant reſipiſcere. Sic ergo qn̄ pro-
-ceſſi ad unum ueſtigiū confitēdo
peccata relabebar ad paſſum qz
nolui peccata et delectantia me
cōfeſſa iterare. Tertia uia fuit
qd̄ ſperabā impoſſibilitatem
ſcilicet poſſe facere peccatū et
nō hr̄e longam penam. Poſſe
ē et diu uiuere et horā mortiſ
nō accelerare. Et cum ꝑ hanc
uiā proceſſiſſē uenit poſt me
torrenſ impetuoſus ſcilicet mors.
Que ab uno anno ī aliū appre-
-hendenſ me euertit pedeſ meos
cū infirmitatiſ pena. Quid aūt
erāt pedeſ niſi quod appropin-
-quante infirmitate modicum po-
-tui attendere corporiſ utilitatē
et minuſ aīe ſalutem. Ideo
cecidi ī profundā foſſā quādo
cor quod altum erat ī ſuper-
-bia et duꝝ ī peccato crepuit
et aīa profunde cecidit in fo-
-ueā pene peccati : et ideo hec
uia nimiſ longa fuit qz uita
carniſ finita : pena longa cito
ī coabatur. Ve mihi ergo matr̄
mea qz quecunq̄ á te cum ga-
-udio didici hec modo luo cum
ploratu. Item loquitur eadem
filia mortua ad Sponſam q̄ hec
uidebat dicenſ. Audi tu que
uideſ me. Tibi uidetur quod
caput meū et facies ē qī tonitruiſ
fulminatas intuſ et ex̄. Collū
uero et pectuſ qī in duro ꝑlo
cum longiſ ſtimuliſ poſitum.
Brachia autē et pedeſ mei ſunt

qi longi serpẽtes: Et ueniẽ pcu-
-tieur cū diris malleis. Crura uero
mea et tibie sunt qi fluens aqua
de canalibus tecti pendens cogela-
-ta: Sed adhuc ima pena interiõ
est amarior mihi omnibus istis.
Sicut enim si aliqua persona esset
cuius aĩa spiracula uitalis spũs
obturata essent: omnesq3 uene
implete uento arctarent se ad
cor quod preuiolentia et ualitu-
-dine uenti crepare inciperet.
Sic ego intus disposita sum mise-
rabiliter pp superbie uentũ q
mihi carissimus fuit. Attamen
sum ĩ uia misericordie qz ĩ gra-
-uissima infirmitate mea con-
-fitebar melius quo sciui: Sed tñ
ex timore. Appropinquante
aũt morte ueniẽ mihi cõsideratio
passionis dei mei: scilicet quod
illa multum grauior et amariõ
erat q̃ mea: que pp demerita
mea digna sum pati. Et ex
tali consideratione optinui lacri-
-mas: ingemisces quod tanta ca-
-ritas dei erat ad me: et mea
tñ modica ad ipm. Respexi
enim tunc cum oculis conscientie
mee. et dixi / O domine Ego
credo te deum meũ miserere
mei fili uirginis marie pp
amarã passionem tuã: Amodo
enim libenter ego emendare uitã
meã si hrem tpus: Et ĩ illo
puncto accensa fuit scintilla
quedã caritatis in corde meo
qua amarior uidebatur mihi
passio xpi q̃ mors mea: Sicq3 tūc
crepuit cor et aĩa mea et uenit
ĩ manus demonũ presentanda iudi-
-cio dei: Ideo aũt uenit ĩ manus de-
-monũ qz indignum fuit quod an-
-geli pulchritudinis appropinquarẽt
aĩe tante deformitatis. In iudicio
aũt dei cum demones clamarent
aĩam meã iudicari ad infernum.
Respondit iudex: Video ego scin-
-tillam quandã caritatis ĩ corde
eius q̃ extingui nõ debet sed esse
ĩ conspectu meo: et ideo iudico
animã ad purgationẽ donec digne
digne purgata ueniã meruerit
optinere. // Itez poteris querere
an particeps ero omnium bonoz
q̃ pro me fiunt: Respondeo tibi
per similitudinem: Sicut enim si
tu uideres duas stateras pendere
et ĩ una esset plumbum naturalr
deprimẽs: et ĩ alia aliquid leue
tendens sursum. Et q̃to maiora
et plura imponerentur statere ua-
-cuẽ tanto citius eleuarent staterã
aliã que ponderosa et grauis est.
Sic ẽ et mecum: Quia quanto al-
-tius fui ĩ peccato tanto grauius
descendi ĩ penã. Et ideo quicquid
fit ad honorẽ dei pro me eleuat
me ã pena. Et spetialr orõ et bo-
-num quod fit p̄ homines iustos et
amicos dei. Et bñficia que fiunt
de bonis acquisitis bene: et opera
caritatis. Talia itaq3 sunt que
me quotidie faciunt appropĩqre
deo. // Post hec loquitur mater
dei ad sponsam. Tu miraris q̃modo

ego que sum regina celi, tu quiuis in mundo et illa anima que est in purgatorio: et alia in inferno loquimur simul. hoc enim bene dico tibi. Ego quippe numquam recedo de celis quia numquam seperabor a visione dei: Nec anima que est in inferno seperabitur a penis. Nec illa alia anima de purgatorio antequam purgata fuerit. Nec tu venies ad nos ante seperationem corporalis vite: Sed anima tua cum intelligentia tua virtute spiritus dei elevatur ad audiendum verba dei in celis: et permittitur tibi scire aliquas penas in inferno et purgatorio. Malis in cautelam: et bonis in consolationem: et profectum: Verumtamen scias quod corpus tuum et anima tua: coniuncta sunt in terris. Sed spiritus sanctus dat intelligentiam tibi qui est in celis ad intelligendum eius voluntatem.

Christus reprehendit prelatos superbientes ex prelatione dicens quod exhibeant se subditis humiles et virtuosos in vita et moribus et viriles in iustitia et equitate et mensurando se in se ipsos ne super se eleuentur addiscant cognoscendo defectus suos compati defectibus subditorum exemplo Christi qui prius voluit facere et pati quam docere et ministrare quam ministrari corrigant quoque subditos diligenter ne exemplo Heli sacerdotis dampnentur

Capitulum — liiii.

F. ILIUS LOQUITUR ad Sponsam dicens. Magna res est immo magnum monstrum est quod ubi rex glorie humiliatus est ibi homo ratiocinijs obligatus velit inflari superbia. Nam si quis preficitur alijs non ideo superbire debet quia prelatus est: Sed magis timere quia omnes eiusdem nature sunt. et omnis potestas est a deo. Quippe si bonus est qui preficitur a deo est ad propriam et aliorum salutem. Si vero malus est permissione dei est ad subditorum correctionem et maius iudicium sui. Nec mirum est sed dignum et iustum quod homo qui contempsit subici creatori suo dominium inferiorum et consimilis sui experiatur. Ergo cum aliquis vel cogitur vel desiderat preesse talem se exhibeat subditis ut et desiderabilis sit moribus: et etiam utilisque in iustitia et equitate. Denique ex equalitate nature omnis qui preest humiliare se debet: et metiri se ipsum in se ipso: ne eleuet se supra se: et in se ipso addiscat compati alijs: Timeat etiam ne eadem mensura qua metitur et metiatur ei: Sic ego deus et homo temperaui me ipsum quod quamuis defectum hominis agnoscerem per scientiam: Patiendo tamen penas et crucem agnoui experiendo. Et ideo ut in exemplum darem me alijs prius cepi facere quam docere.

Et ministrare uolui nō aūt ministrari. Sic & mr̄ mea q̄uis esset aptoꝝ domina: tn̄ humilitate pre omnib; dilexit & q̄uia fuit cū minimis: & ideo ascendit ad sūmam felicitatē. Ergo prelatus addiscat ī infirmitatibus propriis subditoꝝ defectus. & attendat ne uerbis uel exemplis uel abusione potestatis sue materiā & occasionē aliis peccandi tribuat. Quia nihil ita prouocat irā dei & homines ad peccandū: sicut lasciuia p̄latoꝝ. Si enim hely sacerdos sicut finees & moises stetisset ī uigorē sacerdotii sui: & dilexisset spūaliter filios suos tota generatio eius saluata fuisset. Sed qz placere uoluit carnalit̄ filiis ideo memoriā sui reliquit ī tribulatōne: & posteris suis ī confusione.

Xp̄s dicit qd̄ mūdus iste erat ante aduentū suū q̄i solutio ī qua erat puteus turbid᷒. i. amor mūdi ad quē. Septē uie p̄ducebāt gētile & iudeos q̄i cecos. Sed ipē assūpta hūanitate illustrauit mūdū ostendēs uias ad celū. Que qz iā dissipate sūt ideo ipē mictit nūc ista uerba sua huius libri ī mūdo. q̄ q̄ cepit & opē p̄seuerauerit saluabitur. Cap. — lv.

Maria loquitur ad filium: Benedictus sis tu filius mi: Tu es principium sine principio t̄pis. & potentia sine qua nullus ē potens. Rogo te fili p̄fice potenter qd̄ sapiēt̄ incoasti. Respondit filius. Tu es q̄i potus dulcis sitienti: & q̄i fons irrigās arida: qz p te omnibus grā fluit. ideo faciam quod rogas: Itez loq̄tur filius. Mundus iste an̄ incarnationē meā erat q̄i quedā solitudo ī qua puteus erat turbidus & īmundus de quo omnes bibentes siciebāt ampliꝰ: & lippientes oculos h̄ntes grauius infirmabantur. Iuxta hunc autē puteum stabant duo uiri quoꝝ alter clamans dicebat. Bibite securi qz medicus ueniet auferēs omnem languorē. Alter uero dicebat. Bibite gaudenter uanum est īcerta desiderare. Ad hunc aūt puteū septē ducebāt uie. & ideo omnes puteum cupiebant. Mundus itaq; iste bn̄ assimilatur solitudini: ubi sunt bestie & arbōes infructuose & aque īmunde. Quia homo ad similitudinē bestie auidus erat ad effundendum sanguinem proximi sui: infructuosus in opibus iustitie: & īmundus p incontinētiā & cupiditatē. In hac itaq; solitudīe q̄rebatur ab hominibus puteus turbidus scilicet amō mundi: & honor eiꝰ qui est altus ī superbia. Turbidus ī sollicitudine & cura carnis. Et p septem mortalia peccata quasi per septē uias aditus eius habebatur. Duo uero uiri stantes iuxta puteum significant magistros gentilium & iudeoꝝ. Doctores enim iudeoꝝ superbiebant de lege quā habebant & nō seruabāt. Et qz cupidissimi

erant : ideo populū uerbis et exēplis in-
-citabant ad querēda tpalia dicentes.
Viuite secure : qz messias ueniet et re-
-stituet omnia. Doctores uero gentiliū dice-
-bant. Vtimini creaturis quas uidetis qz
ideo mundus creatus ē ut gaudeamus.
Cumq; hō sic cecus staret : et nec deū
attenderet : nec cogitaret futura.
Tunc ego cum prē et spū sancto unꝰ
deus ueni ī mundū et assumpta huma-
-nitate pdicans aperte dixi : Quod deus
promisit : et moyses scripsit impletū ē
Diligite ergo celestia qz mundialia
transeūt : et eterna uobis dabo. Ostēdi
quoq; septēplicē uiā p quā hō a uanitate
sua auerteretur. Nam ostendi pau-
-ptatē et obedientiā : Docui ieiunia
et orationes. Fugiebā homines quoq;
et stabā solus orans : et sumpsi oppro-
-bria. Elegi labores et dolores. Susti-
-nui penas et cōtēptibilē mortē. Hanc
enim uiā p me metipm ostendi : p quā
amici lō mei longo tpē incedebant.
Sed nunc dissipata est uia dormitāt
custodes. transeuntes delectant uanis
et nouis. Ideo exurgā et nō tacebo
auferā uocē gaudij : et locabo uineam
meā alijs. q facient fructū tpē suo.
Verūtn iux cōmune prouerbium īter
inimicos inueniūtur amici. Ideo mittā
amicis meis uerba dulciora dactilo.
suauiora melle. ptiosiōa auro. Que
qui receperint et tenuerīt habebunt
thesaurū illum q ī eternū felicitē est
et nō deficit sed augetur ī uita sem-
-piterna.

Mat͂ xi dicit qd bn̄ pot uocari
aurea hora illa ī q̄ ipsa apparētibꝰ cō-
ce[pta] fuit . [illegible]
[illegible] diuina q̄ uoluta[s] [illegible]
[illegible]
diuia q̄ uoluptas [illegible]
luit dn̄s qd cōceptio [illegible]
ti oībꝰ notꝰ eē donec ueritas cla-
rescēt tpē p ordiāto Cap. lvi.

[M]ATER LOQVITVR

Quando pr̄ meus et mr̄
mea matrimonialiter con-
uenerunt plus fecit hoc obediētia
q̄ uoluntas. Et plus operata est ibi
caritas diuina q̄ uoluptas carnis.
Nam hora ī qua ego cōcepta fui
bn̄ pot uocari aurea hora et ptiosa.
Quia alij cōiuges cōueniūt ex uo-
-luptate carnaliter mei uero parētes
conuenerūt ex obediētia et pcepto
dei. Bene ergo aurea hora fuit
cōceptio mea. Nā tc̄ cepit princi-
-piū salutis omniū : et tenebre quasi
festinabāt ī lucē. Deus namq; sin-
-gulare quoddā et a seculo abscondi-
-tū facere uoluit ī opere suo : quē-
-admodū fec ī uirga arida flore-
-scente. Sed scito qd cōceptio mea
nō omnibus nota fuit : qz uoluit
deus qd sicut ante legem scriptā
pcessit lex nālis : et electio uolunta-
-ria boni et mali : Et postea ue-
-niret lex scripta q cohiberet oms
īordinatos motus. Sic placuit dō
qd amici sui pie dubitarēt d cō-
-ceptione mea. et quilibet osten-
-deret celū suū donec ueritas cla-
-resceret ī tpē preordinato.

Virgo īn nārat qualiter natiuitas

hec sunt p porta cōmunē. Et
sunt [illegible] dolore & [illegible]
tue [illegible]
[illegible] ꝑentib; 7q̄ nātita
te [illegible] tremuerūt. isti leta
bāt 7 āgli gauisi sūt 7 cōqrūt ꝯ mli
eribꝰ que ai ꝯ notiā talis n̄ attē
dūt. Cap̄ lvii

M ATER LOQUITUR.
Quando mr̄ mea me genuit
ꝑ portā cōmunē exiui qz
alio modo quis nasci nō debuit. nisi
spūaliter filius meus: q sicut natūe
omniū est conditor: ita & mirabilr̄
& ineffabilitē nasci uoluit: Quādo
uero ego nata fui nō latuit diabo-
-los. Sed per quandā similitudinē
loquendo sic ipsi cogitabant: Ecce
nata ē uirgo quedam: Quid facie-
-mus. Nam mirabile cernitur quod-
-dā ī ea futurū: Si adhibuerimus
ei omnia retia malitie nr̄e cōstrin-
-get ea qi stuppas. Si inuestigamus
omnia interiora eius munita est
forti presidio nec inuenitur ī ea ma-
-cula: ubi cuspis peccati infigatur.
Ideo timendum est q̄d mundicia
eius torquebit nos: Grā eius con-
-minuet quicquid in nobis est for-
-titudinis. constantia eius deiciet
nos sub pedibus eius. Amici uō
dei qi longa expectatiōe erant
dicebant inspirante eis deo. Cur
amplius dolemus: gaudendū potius
est nobis qz nata est lux qua illu-
-minabimur tenebre nostre: &
desideriū nostr̄ ꝑficietur. Angeli
uero dei gaudebāt: licet eorū gaudiū
semꝑ erat ī uisiōe dei dicentes. Natum ē
ī terris desiderabile quoddā: & spālis
amatrix dei. per quod reformabitū in
celis & ī terris pax uera & ruine nr̄e
restaurabuntur. Vere filia dico tibi q̄d
natiuitas mea initiū fuit uerorū ga-
-udiorū qz tunc prodiit uirgula de q̄
processit flos ille quē reges & pphete
desiderauerāt: Postq̄ uō tante etatis
fui q̄d aliquid intelligere potui & crea-
-tore meo tunc indicibili amore ad eum
affecta sum & desiderabā eum toto cor-
-de. Mirabili & grā conseruata fui
ut nec in tēna etate cōsentirē peccato.
Quia caritas dei & sollicitudo parētū
educatio quoq; honesta & conuersatio
bonorū & feruor sciendi deū perse-
-uerabant mecū. Nunc aūt congrar
quod ille femine que generantur &
generant cum horrore & nascuntū
cū immunditia & delectantur ī ea nō
attendunt mundissimā natiuitatem
meā: sed peiores sunt iumētis qz uiuūt
sine ratione. Viuunt omnino secundū
carnē: ideo transibit ab eis uoluptas.
Recedet ab eis sp̄s puritatis. fugiet
ab eis gaudium eternū. & inebriabit
eas sp̄s impuritatis quā sequebantur.

Virgo mā tp̄e purificatiōis loque
bat̄ sp̄osa dicēs qđ ipa n̄ īdigebat
purificatiōe qz sine macla 7 mūda
erat. Verūtn̄ ut adīpleret̄ pphīe uo
luit ī lege 7 s̄c legē uiuē 7 sīglare nl
sīe ostendē sed hūilit̄ cōsari dicit
7 qđ gladī quē dix̄ simeō sex dolo
ribꝫ ī uita eī aīa ꝑtrāsibat -
Cap̄ - lviii -

M ATER LOQVITVR
ad Sponſam filij dicenſ: Filia
mea ſcias quod ego nō indige-
-bā purificatōe ſicut alie femine: q-
filiuſ meus q natuſ ē ex me ipſe mū-
-dauit me. Nec ego aliquā quātum-
-cumq; minimā maculā contraxi: que
filium mundiſſimū ſine aliqua im-
-mundicia genui. Veꝝ tn̄ ut lex
impleretur & prophetie ſecundum
legē & ī lege nolui uiuere. Nec ſe-
-cundum parentes ſeculi uiuebā: ſed
cum humilibꝫ humiliter conuerſabā
nec aliquid ſingl're ī me preferre uo-
-lui: ſed totum quod erat humilitatis
diligebā. Tali ē die ſicut hodie
dolor meuſ augumētatus fuit: Nā
licet ſciebam filium meū ex inſpira-
-tione diuina paſſuꝝ: tn̄ ex uerbis
ſimeoniſ qui bj dixit: gladiū ptran-
-ſituꝝ animā meā: & filium meū
ponendum ī ſignum cui contradiceret.
grauiuſ perforabat cor meū
iſte dolor: qui uſq; dum aſſumpta
fui corpore & anima ī celum nūq̄
defuit a corde meo: licet ex conſo-
-latione ſp̄s dei tēpabatur. Scire
ē te uolo qđ ab iſto die dolō meuſ
ſexcuplex fuit. Primo fuit ī cogi-
-tatōe mea: Nam quotiens aſpicie-
-bā filium meū: Quotiens inuoluebā
eum pannis. Quotienſ uidebā eiuſ ma-
-nuſ & pedes: totiens aīuſ meuſ q̄i
nouo dolore abſortus eſt: qz cogita-
-bā quomodo crucifigeretur. Secun-
-do fuit dolor ī auditu meo: Nam
quotienſ audiui opprobria filii mei
& mendacia: & inſidias ei poitas
totienſ aīuſ meuſ motuſ ē dolore.
ita quod uix ſe tenere poterat. Sed
uirtute dei dolor meus modū et hoṅ-
-ſtatē habuit: ne ī patiētia et leuitaſ
ī me notaretur. Tertio fuit dolor me-
-uſ ī uiſu meo: Nā qn̄ uidi filiū
meum ligari & flagellari et ī ligno
ſuſpendi corrui q̄i exanimiſ. ſed
reaſſumpto ſp̄u ſteti dolenſ & ſic
patienter ſufferēs ut nec inimici
nec alij in me aliud reperirēt niſi
grauitatē. Quarto fuit dolor meuſ
in tactu. Ego enim cum alijs depo-
-ſui filium meū de cruce & inuolui
eum & poſui ī tumulū. Et ſic tūc
augebatur dolor meuſ ut uix ma-
-nuſ & pedeſ mei hr̄ent robur ad
ſubſiſtendum. O q̄ libentē tunc
fuiſſem ſepulta cum filio meo.
Quinto patiebar dolorē ex uehe-
-menti deſiderio perueniēdi ad
filium meū: poſtq̄ ipſe aſcendit
ī celum: qz longa mora quā ha-
-bui ī mundo poſt aſcenſionē eiuſ
dolorē meum augumentabat.
Sexto patiebar dolorē ex tribula-
-tione aplōꝝ & amicoꝝ dei quoꝝ
dolor erat dolor meuſ timens ſemꝑ
& dolenſ. Timenſ ne ſuccumberent
tentationibuſ & tribulationibuſ.
Dolenſ quia uerba filii mei ubiq;
habebant contradictionē. Sed
licet grā dei ſemꝑ perſeuerabat
mecum: & uoluntaſ mea erat ſecun-
-dum uelle dei. Attn̄ dolor meuſ
continuuſ erat permixtus cōſola-
-tione donec aſſumpta fui corpore
& aīa ī celum ad filium meum.

Propterea filia nō discedat dolō iste ab aīa tua. Quia nisi essent tribulationes paucissimi ad celestia peruenirēt.

Mater dei dicit sponse quō ni mouit dolor suus ille sibi intercessit qn̄ .s. p̄ timore fugiebat cū filio in egyptū. Et audiebat filiū p̄seq ab herode. Et interfici innocentes. Et narrat pulchre ea que filius egit in infantia et adolescentia sua usq ad tp̄s p̄dicationis et passionis. Cap. lviii

Maria loquitur ad sponsam dicens: Dixi tibi de doloribus meis sed ille dolor nō erat minimus quem habui quando filium meum deferebā fugiens in egiptū. Et qn̄ audiui pueros occidi innocentes et herodem perseq filium meum. Sed licet scirem que scripta erāt de filio meo tn̄ cor meū p̄ amoris magnitudine quē habebā ad filium meum dolore et mestitia replebatur. Nunc autē querere poteris quid egerit filius meus in toto illo tp̄e etatis sue an q̄ pateretur. Respondeo quod sicut loquitur euangelium subditus erat parentibus. Et sicut alii infantes se gessit donec uenit ad etatē maiorem. Nec mirabilia defuerūt iuuentuti sue. Quomodo creature seruierūt creatori suo. Quomodo idola obmutuerunt: et plurima ruerūt in aduentu suo in egyptū. Quomodo magi predixerunt filium meū signū fore magnorū futurorū: Quomodo et misteria angelorū apparuerunt. Quomodo nec aliqua immunditia ascēdit sr̄ eum. nec perplexitas in capillis eius apparuit. que omnia nō est tibi necesse scire. Cum in euangelio signa deitatis et humanitatis sue preponuntur q̄ te et alios possunt edificare. Cum uō uenit ad maiorem etatē in orationibus erat continuus et obediens ascendit nobiscū ad statuta festa in ierusalē et loca alia. Cuius uisus et locutio sic mirabilis et acceptabilis erat ut multi tribulati dicerēt: eamus ad filium marie a quo possumus consolari. Accrescens uero etate et sapientia qua ab initio plenus erat laborabat manibus quandoq ea q̄ decentia erant et loquebatur nobis separatī uerba consolatoria et uerba deitatis ita ut indicibili gaudio continue repleremur. Cū uō in paupertate et timoribus et difficultatibus essemus nō fecit nobis aurū et argentū sed hortabatur ad ~~sapientiam~~ patientiam et mirabiliter seruati fuimus ab inuidis. Necessaria q̄ꝫ prouenerunt nobis qn̄q ex compassione piorū mentium. Quandoq ex labore nr̄o: ita ut haberemus necessaria ad solā sustentationē nō ad sup̄fluitatē q2 nihil aliud quesiuimus nisi soli deo seruire. Post hec autem cōferebat ipse in domo familiariter cum amicis aduenientibꝫ de lege et eī sig̃ficatoīb

& figuriſ. Diſputabat & ī apto
cum ſapientibꝫ ita ut mirarentur
dicenteſ. Ecce filiuſ ioſeph docet
magiſtros: Aliquiſ magnuſ ſp̄s
loquitur ī eo. Cumq; quodam tp̄e
cogitanti mihi de paſſione ſua
uideret me meſtiſſimā: Reſ-
-pondit mihi: Non credis mr̄:
quod ego ī p̄re ſum & pater ī me
eſt: Numquid tu polluta es ad
ingreſſum meū: Aut ī egreſſu
meo tribulata es cur merore
contraheriſ: uoluntaſ enim p̄riſ
mei eſt me pati mortē. immo
uoluntaſ mea & cum p̄re. Q̄d aūt
habeo de p̄re pati nō pot: Sed
caro quā ſumpſi de te patietur.
ut caro alioꝝ redimatur & ſp̄s
ſaluentur. // Sic & obediens erat
ut cum ioſeph ā caſu diceret ei:
Fac hoc uel illud: ſtatim ip̄e facie-
-bat. Quia ſic occultabat deitatiſ
ſue potentiam ut niſi ā me &
quādoq; ā ioſeph ſciri nō poſſet.
Qui uidimuſ lumen admirabile
multotienſ circumfulxiſſe eum.
& angelicaſ uoces cantanteſ ſr
eum audiuimuſ. Vidimuſ & q̄d
ſp̄s im mundi qui per exorciſtas
in lege nr̄a probatos eici nō pote-
-rant egrediebantur ad uiſionē
p̄ſentie filij mei. // Ecce filia hec ſit
in memoria tua continue: & re-
-gratiare deo ſinceriuſ: q2 per te
infantiā ſuā alijs uolui patefacē.

Virgo nārat p̄ſēſe q̄d ſenſit ſtatī
ɔcepto filio & que ſenſert ip̄a & hely-
ſabeth ī ap̄plexu mutuo. & d̄ ſcā
cohabitatiōe eaꝝ & q̄lr̄ p̄ea
ācal̄s ɔſolabat eā formidātē
& īſtruebat yoſeph ad mirāte
& nārat modū viuendi ſcīſſimū
quē ip̄a & yoſeph tenuerūt & m̄ltas
v̄tutes notabiles yoſeph. Cap̄ lxi

[M]ATER LOQVITVR.
Quando angeluſ nuntiabat
mihi filium dei naſcituꝝ
de me: ſtatim poſtq̄ conſenſi
aliquod inſolitū & admirabile
ſenſi ī me. Ideo uehementer ad-
-mirans ſtatim aſcendi ad eliſa-
-beth cognatā meā ut & cōſola-
-rer illam impregnatā & cum
ea conferrē de hiſ q̄ angeluſ
mihi nuntiauerat. Cumq; ip̄a
iux fontē occurriſſet mihi &
mutuiſ amplexibuſ & oſculiſ
frueremur infanſ in utero eī
mirabili & uiſibili motu exul-
-tando letabatur. Et ego ſimi-
-liter inſolita exultatiōe tunc
mota fui ī corde meo. Ita ut
lingua mea loqueretur ī excō-
-gitata uerba ~~uerba~~ d̄ deo: &
anima mea fe uix p̄letitia ſe
capiebat. Cumq; heliſabeth
miraretur feruorē ſp̄s qui
loquebatur ī me: & ego nō
diſſimiliter mirabar ī ea grām
dei: ambe benedicētes deum
ſtetimuſ ſimul aliquibuſ diebꝫ.
Poſt hec aūt cepit cogitatio
quedā pulſare animum meū
quomodo & q̄ deuote hrēm me

ad tantā g̃rum mihi factā. Quid
& respondere si quererer quo-
-modo cōcepi: aut quis pr̄ filij na-
-sciturj. Aut ne forte ioseph in-
-stigante aduersario aliena sus-
-picaretur contra me. Et ecce
mihi sic cogitanti: Angelus nō
dissimilis ab eo quē prius uide-
-ram astitit dicens. Deus m̄r
qui eternus est ipse est tecum
& in te est: Ne timeas ergo qz
ipse dabit tibi loqui: Dirige
gressus tuos & loca. Ipse perfi-
-ciet opus suū tecum potenter
& sapienter. Ioseph uero cui
commendata fuerā cum intel-
-lexisset me impregnatā ad-
-mirans & indignum se repu-
-tans cōhabitare mihi anxiaba-
-tur nesciens quid ageret:
Cui angelus in sompnis dixit:
Non recedas a uirgine comm-
-data tibi qz sicut audisti ab ea
sic. uerissimū est. Concepit enim
de spū dei: & pariet filium
saluatorē mundi: ergo serui
ei fideliter: & esto pudicitie eius
custos & testis. Deinde ab illo
die ioseph seruiuit mihi quasi
domine sue. Et ego & ad opa
sua minima me humiliabam:
post hec ego continua erā in
orōe raro uideri & uidere
uolens: & egrediens rarissime
nisi ad festa precipua. Vigilijs
q̄z & lectionibusq̄ a sacerdoti-
-bus nris legebantur: intenta fui
hns certa tpa ad labores manuū.
& discreta fui ad ieiunia prout nā
mea ferre poterat ī seruicio dei.
Illa uero que superfuerit nobis sr̄
uictualia dedimus: pauperib;: con-
-tenti de ijs que habebamus. Joseph
nō sic seruiuit mihi qd nunq̄ au-
-diebatur ī ore eius uerbum scurile.
nunq̄ murmurosū: nunq̄ iracūdū:
Nam ipse patientissimus erat in
paupertate. Sollicitus ī labore ubi
necesse fuit: mansuetissimus ad
obiurgantes: obedientissimus in
obsequio meo: Promptissimus de-
-fensor contra derogantes uirgi-
-nitati mee: fidelissimus testis
mirabilium dei: Ipse & sic mor-
-tuus erat mundo & carni: ut nihil
desideraret nisi celestia. Sic qz
erat credulus promissionum dei ut
continue diceret. Vtinā uiuam
& uideā adimpletā uolumtatem
dei: Nam rarissime uenit ad cō-
-gregationes hominū & eorum cōsilia.
qz totum desiderium suum fuit
obedire uolumtati dei: Ideo nunc
gloria sua magna est.

Mat(er) dei dicit Sp̄ōse qd Ieōnimus
n̄ dubitauit d' assūpciōe sui corporis
ī celis. Sed qz d's n̄ reuelauit aperte
ueritatē ideo maluit pie credere q̄
diffinire n̄ ostensa. Et ideo scripsit ī e-
pistola sua se nescire τ ad die hre ū
gō aliq̄ d' laud' Ieōnimi —
Cap̄ . lx —

M ATER LOQVITVR
ad Sponsam. Quid tibi dixi
magister ille uentilator

uerboꝝ : qd epla ſeronymi mei que
loquitur de aſſumptione mea non eſ-
-ſet legenda ĩ eccłia dei : qz uideri-
ſibi quod ĩ legẽda illa quod ſerony-
-mus dubitauerit ḋ aſſumptione mea
eo quod dixit ſe neſcire utꝝ ſim aſ-
-ſumpta ĩ corpore uel nõ : uel á qbus
perſonis aſportata . Ideo ego mr̃ dei
reſpondeo magiſtro quod ſeronymus
nõ dubitauit de aſſumptoẽ mea
Sed quia deus nõ reuelauit aperte
huiuſmodi ueritatẽ ideo ſeronymus
maluit pie credere : q̃ diffinire
nõ oſtenſa á deo : // Sed recordare
filia quod dixi tibi prius : quod ſero-
-nymus erat amator uiduaꝝ : imita-
-tor monachoꝝ perfectoꝝ : & aſſer-
-tor & defenſor ueritatis . Qui et
promeruit tibi orationẽ illã qua
me ſalutabas . Ideo nunc addo qd
ſeronymus fuit tuba ductilis per
quã loquebatur ſp̃s ſanctus . Nec
nõ & flamma inflammata ḋ illo
igne qui uenit ſup me : et ſup aptos
in die pentecoſtes . Ideo felices qui
hanc tubã audiunt & ſequuntur.

Mater dei dicit ſp̃oſe qđ p' aſcẽ
ſioẽꝫ filij lõgeue ip̃a uixit innũdo cũ
mlto dolore uiſitãdo loca ubi ip̃e paſ
ſus fuerat et mirabilia oſtenderẽt et
hec pmiſit deꝰ ut exẽplo uite ei· cũ
tũ ei mlti ↄuerterẽt· apli roborarẽt
et cõrõna ei augeret et oſtẽdit cã
uſã q̃r aſſũptiois ei· tũc ñ mltis
cognita fuit — C· lxi ·

M ATER LOQVITVR
Recordare filia qđ olim
elapſis aliqbꝫ annis excu-
-ſaui ſeronymũ de aſſumptione
mea : Nunc autẽ ueritatem huius
aſſumptionis indicabo tibi . Ego
quippe poſt aſceſſionẽ filij mei
longo tp̃e uixi ĩ mundo : & hoc
uoluit deus ut uiſa patientia
mea & moribꝫ meis plures aĩe
conuerterentur ad eum : Apoſto-
-li qꝫ dei & alij electi roborarẽt̃ .
& ẽẽ nã̃ lis diſpoſitio corporis mei
hoc exigebat quod diutius uiuerem
ut corona mea augeretur . Nã
omni tp̃e quo poſt aſcenſionem
filij mei uixi uiſitaui loca ĩ
qbus ip̃e paſſus eſt & mirabilia
ſua oſtendit . Sic qꝫ paſſio ſua
in corde meo fixa erat : quod
ſiue comedebã : ſiue laborabã
qſi recens erat ĩ memoria mea .
Sic & ſenſus mei abſtracti erãt
á mundialibꝫ quod qſi nouis de-
-ſiderijs iugiter inflammabar .
uiciſſimqꝫ doloribus excitabar :
Veꝝ tñ ſic temperabã dolorẽ
& gaudium meũ qđ nihil ob-
-mittebã de iis q̃ erant dei . Sic
quoqꝫ inter homines conuerſabã
quod nihil preter uictũ tenuẽ
de iis q̃ delectabilia hominũ erãt
attendebã : ĩmo nec ſumebam .
Quod uõ aſſumptio mea nõ mul-
-tis cognita fuit nec predicata
a plurimbus : hoc uoluit deus qđ
filius meus ut prius infigerẽt
cordibꝫ hominũ credulitas aſcẽſio

ſue : quia corda hominū difficilia
et dura erāt ad credendum aſcenſio-
-nē eius : q̄to magis ſi predicata fu-
-iſſet ſtatim ī initio fidei aſſumptio
mea.

Regina celi narrat ſponſe qualiter
angelꝰ annūtiauit ei tēpꝰ quo ipa de
lebat migrare de hoc ſeclo et corpora
liter aſcendere i celū · Dicit et virgo mo
dū migrationis ſue et meditationem
in qua eius aīa cogitabat tēpore obitꝰ ſui
et aliq̄ magnalia que contigebāt tūc et
qn̄ aſſūpta fuit corporaliter ad cele
ſtia · R · lxii —

M

MATER · LOQUITUR

Cum quadā die elapſis
aliquibꝫ annis poſt aſcē-
-ſionem filij mei multum anxia-
-rer ex deſiderio perueniendi ad eū-
-dē filium meū : uidi angelum ful-
-gentē ſicut antea uiderā : qui
dixit mihi · Filius tuus qui eſt dꝰs
et dn̄s noſter miſit me nuntiāre
tibi quod tēpꝰ iam eſt quo corpora-
-liter uenias ad eum ad recipien-
-dum coronā tibi preparatā · Cui
ego reſpondi : Numquid noſti diē
aut horā qua migratura ſum ex
hoc mundo · Et reſpondit Angelus :
Veniēt inquit amici filij tui qui
ſepelliēt corpus tuū · Quo dicto
diſparuit angelus · Et ego para-
-ui me ad exitum circuiens oīa
loca more meo ī quibꝫ filius me-
-us paſſus fuerat · Cumq̄ qua-
-dam die aīus meus ſuſpenſus
eſſet ī admiratione diuine cari-
-tatis : tunc aīa mea : ī ipa cōtemplatōe
repleta fuit tanta exultatōe q̄d uix
ſe capere poterat : et ī ipa conſide-
-ratione aīa mea á corpore fuit
ſoluta · Sed que et q̄ magnifica ſūt
uidit aīa mea : et quali honore eā
honorauit pr̄ et filius et ſp̄s ſcūs : et á
quali multitudine angelorum eleuata fuit
nec tu capere poſſes : nec ego tibi dicere
uolo ante q̄ aīa et corpus tuū ſeparā-
-buntur · Licet aliqua de iſs omnibꝫ oſtē-
-di tibi ī illa oratione quotidiana quam
tibi filius meus inſpirauit · Ii uero qui
mecum erāt ī domo qn̄ tradidi ſp̄m
bn̄ nouerāt ex inſolito lumine : qualia
diuina tunc mecum agebantur · Poſt
hec aūt amici filij mei diuinitus miſſi
ſepellierunt corpus meū ī ualle ioſaphat
cum qbꝫ fuerunt angeli infiniti quaſi
athomi ſolis · Maligni uero ſp̄s non
auſi ſunt appropinquare · Quindeci
uō diebꝫ corpus meū iacuit ſepultū
ī terra : Deinde cum multitudine an-
-gelorum fuit aſſumptū ī celum : Et
hoc tēpꝰ nō ſine maximo miſterio eſt
quia ī ſeptima hora erit reſurrectō
corporum · Prima quippe hora fuit
ab origine mundi uſq̄ ad tēpꝰ illud
quo p moyſen dabatur lex · Se-
-cunda á moyſe uſq̄ ad incarnatōem
filij mei : Tertia quando filius
meus baptiſmū inſtituit et auſteri-
-tatē legis mitigauit · Quarta qn̄
ipē predicabat uerbo et exemplo
confirmabat · Quinta qn̄ filius meus
pati uoluit et mori : et quando ſurre-
-xit á morte : et reſurrectionē ſuā
certis argumētis approbabat · Sexta

qn aſcēdit ī celū et miſit ſpm̄ ſanctum.
Septima qn ueniet ad iudicium oms
qͥ cum corporibus ſuis ſurgēt ad iudiciū
Octaua quando complebuntur omnia q̄
promiſſa et prophetata ſunt: et tunc erit
beatitudo perfecta tunc uidebi̅ deus ī glīa
ſua: et ſancti fulgebunt ſicut ſol: et nō
erit amplius dolor.
Xͦ dic̄ ſpōſe xͥba hec ɔtēta ꝛ ꝑcepit
illa mittē ꝑꝑe clemēti. ſ. qͦd facē pacē
itꝫ regē frācie ꝛ regē āglie ꝛ qͦd ueiret
ī italiā ꝛ anūtiare .anū iubileiꝫ Reſpōdē
dit qꝫ cū xͦ ꝺ ctis cūnbꝫ ꝛ niglīgētiis
ꝛ ꝯgrauibꝫ ꝛ ꝺ vita ꝑtita ī ordiāta ꝛ cōmi
mat ei ciꝫ ītā ñ cōrexerit ſe.
Cap lxiij

F ILIUS, LOQUITUR:
ad Sponſam: Scribe ex parte
mea pape clemēti: hec uerba.
Ego exaltaui te et aſcendere te feci
ꝑ omnes gradus honoris: ſurge igr̄
ad faciendū pacē inter regem fran-
-cie et regē anglie: qui ſunt pericu-
-loſe beſtie aīaꝝ proditores. Veni deīn
ī italiā et ꝑdica ibi uerbum et anū
ſalutiſ et dilectioīſ diuine: et uide
plateas ſtratas ſanctoꝝ meoꝝ ſanguīe
et dabo tibi mercedē illā que non fi-
-nietur. Attende et ad tp̄a piora
ī qbꝫ audacter ad irā prouocaſti me
et ſilui ī quibꝫ feciſti que uoluiſti:
et non debuiſti: Et ego qi nō iudicas
patiens fui quia tp̄s meum nūc appō-
-pinquat et exquiram a te negligentiā
et audaciā tp̄is tui. Et ſicut ꝑ oms
gradus aſcendere te feci ſic deſcendes

ſpūalr̄ per alios gradus quos expen-
-eris ueraciter in aīa et corpore niſi
obediens uerbis meis: et ſilebit lingua
tua magniloqua: et nom̄ tuū quod
uocaſti in terris ī obliuioē et oppro-
-brio erit ī conſpectu meo et ſctoꝝ
meoꝝ. Exquirā et a te q̄ indigne
permiſſione tn̄ mea ad oms gradus
aſcendiſti: quod melius ego deus
ſcio: q̄ tua negligēs conſcientia
recordatur. Queram quoqꝫ a te
q̄tum ī reformatōe pacis regum
tepuiſti: et q̄tum ī aliā partem
declinaſti. Inſup nō erit ī obliuiōe
qualr̄ cupiditas et ambitio ī eccl̄ia
tp̄e tuo floruit: et aucta eſt: Et
quod multa reformare et emen-
-dare potuiſti: ſed tu amator car-
-nis noluiſti. Surge igr̄ an̄ q̄ nouiſ-
-ſima hora tua appropinquans ueniat
et negligentias prioꝝ tp̄oꝝ pennltīo
tp̄e zelando extingue. Si autem
dubitas cuius ſpūs uerba iſta ſit
Ecce regnum et perſoā nota ſunt
ī qbꝫ ſtupēdā et mirabilia facta ſūt.
Iuſtitia enim et miſericordia de
quibꝫ loquor appropinquat ubiqꝫ
terraꝝ: Conſcientia quoqꝫ tua
rationabile dicit eſſe illud quod
moneo et caritatiuū eſſe quod
ſuadeo: et niſi patientia mea ſer-
-uaſſet te iam profundius ultra
alios predeceſſores tuos deſcendiſ-
-ſes. ergo inquire ī libro conſcien-
-tie tue: et uide ſi ueritatē loquor.
Xp̄s cōnimat ꝑcutī hic qbꝫ dāq
oblati ſūt pccis ꝑtis ꝛ bia ꝺi viue
bāt ī ſecuritate iocūdā. Dic̄ tū qͦd

ſi ſe emendauerit incientis ieo-
miaz Cap̄ lxiiij

Filius loquitur.
Non attendas ad ribaldos
iſtos corigantes: quia ueniā
eis ſtatim nō ſicut amicus ſed ſicut
qui ultionē capiā ex eis: Ve ipſis
quia tp̄e pacis ſue noluerunt que-
rere eternum bonū: Dico tibi quod
ſurrexerunt homines generationis
illius de radice amaritudinis et
congregauerunt fructus uanitatis
et cupiditatis ſue. Ideo nunc de-
ſcendet et conſurget eis paupertas
et captiuitas et pudor et humilia-
tio et dolor. Verūtamen qui ſe hu-
miliauerint inuenient gratiam in
oculis meis.

Xp̄s dat hic ſponſe notabilē doc-
trinā de tenendo uitā actiuā et contē-
platiuā quam per mariā et martham notabiliter
hic deſignat et qualiter incipiat et proficia-
at homo in uita ſpirituali et uirtutibus et aſ-
cendat ad ſummum gradum perfecti a-
moris dei et proximi et primo loquitur de
actibus illorum qui ſequuntur uita marthe
Cap̄. lxiij

Filius loquitur.
Due ſunt uite que aſſimi-
lantur marthe et marie.
quas qui imitari uoluerit faciat
primo purā confeſſionē de omnibus
peccatis ſuis aſſumendo ueram con-
tritionem pro eis: et habendo uoluntatem
amplius peccata nō faciendi. Prima igitur
uita quā teſtante domino maria elegit
ducit ad cōtemplationē celeſtiū. Hec eſt
enim optima pars et dieta ſalutis eterne.
Omnis ergo ille qui uitā marie tene-
re deſiderat ſufficit ei ſolummodo habere
neceſſaria corporis ſcilicet ueſtes ſine
oſtentatione. Cibum et potum in parci-
tate et nō in ſuperfluitate. Caſtita-
te ſine ulla delectatione praua. Ieiunia
rationabilia iuxta eccleſie cōſtitutionē.
Qui uero ieiunat attendat ut non in-
firmetur ex irrationabili ieiunio: ne
ex illa infirmitate orationes et predicationes
diminuat. Seu alia bona ex hoc ob-
mittat: quibus proximo et ſibi ipſi
prodeſſe poſſet. Diligenter quoque exa-
mine ne tepidus fiat ex ieiunio
ad iuſtitie rigorem: uel remiſſus
ad opera pietatis. Quia ad puniē-
dos rebelles et ad ſubiciendos iugo
fidei infideles opus eſt fortitudine
tam corporali quam ſpirituali: Ideo omnis
infirmus qui magis in honore dei
ieiunare uellet quam comedere equam
magnā mercedem habebit propter uolū-
tatem bonā: ſicut ille qui ieiunat
rationabiliter ex caritate. Similiter
qui propter obedientiā ſanctā comedit
uolens magis ieiunare quam comedere
eandem mercedem habebit ſicut
qui ieiunat. Secundo maria nō
debet gaudere de mundi honore et
eius proſperitate: nec dolere ex eius
aduerſitate: ſed in hoc gaudeat quod
ſcilicet impii fiunt deuoti. Quod
mundi amatores fiunt dilectores dei.
Quod boni proficiunt in bono: et decertando

ī ſeruitio dei ſunt ferventiores at deuo-
tiores. Ex hoc ē doleat q̄ maria q̄d
peccatores cadunt ī deterius. Quod ds
á creatura ſua nō diligitur. Quod ma-
-data dei contemnuntur. // Tertio ma-
-ria nō debet eſſe ocioſa: ſicut nec
martha: Sed peracto ſomno ſuo ne-
-ceſſario ſurgat et regratietur deo
ex cordis attentione: qz omnia ex
bonitate ſua creauit: et ex caritate
ſua aſſumendo carnē omnia recrea-
-uit oſtendens per paſſionē et mortem
ſuā dilectionem ſuam ad hominē q̄
maior eſſe nō poſſet. Regratietur
ē maria deo pro omnib; qui iā ſal-
-uati ſunt: et pro omnibus q̄ ſunt ī
purgatorio et pro iis q̄ in mundo ſt
rogando dn̄m humilr̄ ut ultra uires
non pmittat eos tentari. // Maria
q̄ ſit diſcreta ī orōe: et ī laudibus
dei ordinata: nā ſi hr̄et neccīa uite
pō ſine ſollicitudīe debet facē orōes
prolixiores. Si uero ī orando attedia-
-tur et accreſcunt tentationes pot q̄dē
laborare manib; aliquod opus hone-
-ſtum et utile: uel ad utilitatē pro-
-priā ſin indiget: Aut ad commo-
-dum alioꝝ. Si uero attediatur
ī utroq; ſcilicet ī orōe et labore.
tunc quidem pot hr̄e aliquā occu-
-pationē honeſtā. uel uerba audire
edificatoria: cum omni grauitate
omni ſcurilitate remota donec cor-
-pus et aīa habiliora ad opus dei effi-
-ciuntur. // Si uero Maria eſt talis
quod nō hēt ſbſtentatōem corporis
niſi ex labore ſuo tunc faciat orōem
breuiorē pp opus neceſſariū: Et
ipē labō perfectio erit et augum-
-tum orōis. Si aūt maria laborare
neſcit uel nō nouit aut nō pōt ſe
non uerecundetur nec ſit ei one-
-roſum mendicare: immo magis
gaudioſū q̄a ſe imitat̄ me filiū
dei qz ut homo ditaretur me
ipm̄ pauperē feci. // Si uero m̄
ſubiecta eſt obedientie uiuat
ſecundum obedientiā prelati ſui
et duplicat̄ur corona eius magis
q̄ ſi eſſet ī libertate. Quarto maria
nō debet eſſe auara ſicut nec mar-
-tha īmo largiſſima. Nam ſicut
martha tribuit tp̄alia pp deum
ſic maria debet diſtribuere ſpūa-
-lia ſua. Si enim maria hēt deū
ī corde ſuo carū: caueat ab illo
uerbo quod multi hn̄t ī ore dicē-
-tes. Sufficit mihi ſi ſaluare po-
-tero animā meā propriā. Quid
mihi ē opib; proximoꝝ. Aut
ſi ego bonus ſum quid ad me
quomodo alij uiuant: O filia
illi qui talia dicunt et cogitāt
ſi uiderēt amicū ſuū dehoneſtāri
et tribulari curr̄ant uſq; ad mor-
-tē ut amicus de tribulatiōe eri-
-peretur. ſic maria faciat: Do-
-lere enim debet quod deus ſuus
offenditur: quod frater ſuus q̄
eſt proximus ſuus ſcandalizat̄:
Aut ſi aliquis incurrit pecca-
-tum conetur maria ī q̄tum pōt
ut ille a peccato eripiatur attn̄
cum diſcretione. Et ſi pp hoc
maria perſeq̄tur querat aliū
locum tutiorem: qz ego ipſe dn̄s

dixi. Si noſ perſecuti fuerint ī
una ciuitate fugite ī alia.
Sic et paulus fecit qz alio tpe
neceſſarior erat: et ideo dimiſſus
ē p̄ muꝝ ī ſporta. Ergo ut ma-
ria larga ſit et pia: neceſſaria
ſunt ei quinqꝫ. Primo domuſ ī
qua dormiat hoſpites. Secundo
ueſtes ad ueſtiendum nudos. Ter-
tio cibuſ ad cibandum eſurientes
Quarto ignis ad calefaciendum
frigidos. Quinto medicina pro
infirmiſ idest uerba cōſolatoria
cum caritate dei. Domuſ igitur
marie eſt cor eiuſ cuiuſ mali
hoſpiteſ ſunt omnia illa aduenīē-
tia que conturbāt cor eiuſ. sci-
licet: ira, triſtitia, cupiditaſ,
ſuperbia, et multa ſimilia que
per quinqꝫ ſenſus ingrediuntur.
Omnia igr̄ iſta uitia q̄n ueniūt
et aduenīūt debēt ꝗ̄ iacere ſi-
cut illi hoſpites qui dormiūt.
et ſicut illi q ſunt ī requie. Quia
ſicut hoſpitalariuſ recipit malos
et bonos hoſpites cum patiētia
ſic maria debe omnia tollerare
pp̄ deum ex uirtute patiētie. Et
nec ī minimo cōſentire uitijs nec
ī eiſ delectari: Sed a corde ī q̄tū
pōt grā dei paulatim cooperante
illa remouere. Si aūt remouē
nō pōt tollere ea patienter ꝯ
uoluntatē tamq̄ hoſtes: ſciens
certiſſime quod ei proficiunt
ad maiorē coronā et nequaq̄
ad dānatōem. Secundo uero ma-
ria hēat ueſtes qb; cooperiantū

hoſpiteſ ſcilicet humilitatē interiorē
et exteriorē: et cōpaſſionē mētiſ in
afflictōe proximoꝝ. Si uō maria
deſpiciatur ab hominib; recurrat ſta-
tim ad mētē ſuā cogitando quomodo
ego deuſ cōtemptus et deſpectus fui
et patienter tollerabā. Quomodo iu-
dicatuſ obmutui. Quomodo flagella-
tus et coronatus ſpiniſ nō murmu-
rabā. Attendat et maria q̄d non
oſtendat obiurgantib; ſe ſigna ire
nec impatiētie. Sed b̄ndicat perſe-
quentib; ſe ut uidentes b̄ndicant
dm̄ quem imitatur maria. et ipe
deuſ dabit b̄ndictōem pro maledictōe.
Maria ē caueat ut non detrahat
uel impropere molestantibuſ ſe:
qz dānabile ē et detrahere et detra-
hentē audire: et ex impatiētia
proximo exprobare. Propterea ma-
ria ut bonum humilitatis et patiē-
tie perfecte poſſideat ſtudeat ‸ in cā- ī caritate &c.
tare ſeu ad uiſitando admonere de-
trahentes aliſ de periculo eoꝝ
et admoneat eos cum caritate uerbo
et exēplo aduerā humilitate. // Itē
ueſtis marie debet eſſe compaſſio
ſi enim uiderit peccare proximū
ſuū compatiatur ei rogando deum
ut ei miſereatur: Si uero uiderit
eum pati iniuriā ſt damna uel contu-
meliam condoleat ei et iuuet eū
precibuſ et auxilio et ſollicitudine
ſua ē apud potentes ſeculi: qa uēā
compaſſio nō querit q̄ ſua ſunt ſed
q̄ proximoꝝ: Si uero maria talis
eſt quod nō exauditur apud princi-
pes nec proficit egreſſus eiuſ de cella:

tunc roget deum obnixius pro afflictis
Et deus qui est inspector cordis propter ca-
-ritatem rogantis convertet corda hominum
ad pacem afflicti: Et aut liberabitur de
tribulatione sua: aut dabitur ei patientia
adeo ut duplicetur corona sua. Ergo
talis vestis scilicet humilitas et com-
-passio debet inesse cordi marie quia
nihil ita attrahit in animam deum sicut
humilitas et compassio proximorum.
// Tertio habeat maria cibum et po-
-tum pro hospitibus nam graves hos-
-pitantur cor marie: quando scilicet cor
rapitur extra se et appetit videre
delectabilia terrena et possidere tempora-
-lia. Quando auris desiderat audire
proprium honorem. Quando caro querit
delectari in carnalibus. Quando spiritus
pretendit excusationem fragilitatis et
levigationem culpe. Quando acce-
-dit tedium boni et oblivio futurorum:
Quando opera bona reputantur multa
et mala sunt in oblivione. Contra
tales ergo hospites opus est marie
consilio et nequaquam dissimulando dor-
-mitare. Ergo maria fide armata sur-
-gat fortiter et taliter respondeat ho-
-spitibus istis: Ego inquiens nolo aliquid
possidere de temporalibus: sed habere volo exi-
-guam corporis mei sustentationem: Ego
nec minimum punctum horarum et temporum
expendere volo nisi in honorem dei: Sed
nec attendere volo pulchrum et vile:
nec utile carnis et inutile: nec sapi-
-dum gustui meo aut insipidum nisi
ad beneplacitum dei et anime utilitatem.
Quia nec delector vivere per unam horam
nisi ad honorem dei: Talis igitur voluntas

est cibus hospitum advenientium et
talis responsio: extinguit delecta-
-menta inordinata. // Quarto ma-
-ria habeat ignem ad calefaciendum
hospites et ad illuminandum eos:
Iste itaque ignis calor est spiritus sancti.
Impossibile quippe est aliquem
posse abnegare propriam volunta-
-tem vel carnalem affectum paren-
-tum seu amorem divitiarum: nisi
spiritus sancti operante instinctu et
calore. Sed nec ipsa maria quan-
-tumcumque perfecta inchoare vel con-
-tinuare valet vitam beatam sine
ipsius spiritus sancti dilectione et infor-
-matione. Ut ergo maria luceat
hospitibus advenientibus primo
cogitet taliter. Deus ingens ca-
-ritate me creavit ut scilicet ipsum
super omnia honorarem: et honoran-
-do diligerem: et timerem: Natus
quoque est de virgine ut viam ad celum
doceret. quam imitando ego se-
-querer cum humilitate. Deinde
morte sua aperuit celum ut
illuc desiderando et veniendo festi-
-narem. Cogitet etiam maria et exa-
-minet opera sua omnia: et cogitatus
et affectus: scilicet quomodo offen-
-derit deum: et quam patienter deus
tollerat hominem: et quam multis mo-
-dis vocat hominem ad se. Tales
igitur cogitationes: et similes hos-
-pites sunt marie: quia omnes quasi
in tenebris sunt nisi illuminentur
igne spiritus sancti. Qui quidem
ignis tunc advenit in cor quando maria
cogitat rationabile esse servire deo

Quando magiſ omne penā uellet
ſufferre q̄ ſcientē deum ad iram
prouocare: Cuius bonitate aīa cre-
ata eſt: et ſanguine benedicto rede-
pta. Tunc et cor de iſto bono igne
h̄et lucē. quando animus cogitat et
diſcernit qua intētione quilibet hoſ-
pes idest quelibet cogitatō aduenit.
Quando cor examinat ſi cogitatio
tendit ad gaudiū perpetuum uel
ad transitoriū: ſi nullā cogitatioēm
dimittit ī diſcuſſā: nullā impunitā
nullā ſine timore. Ergo ut ignis
iſte optineatū et obtentus cuſtodiat
neceſſe eſt ut maria cōportet ligͣ
arida quibus innutriatur ignis iſte
idest diligenter obſeruet carnis mo-
tus ne īſoleſcat caro. Et apponat
omnē diligentiā ut opa pietatis
et orationes deuote augeantur.
quib; ſpſ ſanctus delectatur. Sed
ſummopere ſciendū ē: et cōſiderā-
dum quod ubi ignis accenſus ē
ī uaſe clauſo non h̄ns exitum
citius extinguitur. et uas friggdit.
Sic eſt et cum maria. Si eñ
ipā nihil aliud uelit niſi ut poſ-
ſit facere honorē deo: expedit
ei ut os eius aperiatur: et flam-
ma caritatis eius ēpediatur.
Tunc aūt aperitur os qn̄ ex
feruenti caritate loquendo filios
ſpūales deo generat: Sed dilige-
ter attendat maria: quod ibi
aperiat os predicationis ſue ubi
boni fiant feruentiores et mali
efficiantur meliores: Vbi iuſti-
tia poſſit augeri et praua conſu-
etudo aboleri: Nam paulus aplus me-
us qnq; loq uoluit: ſed per ſp̄m meū
probibitus eſt. q t̄pe accepto tacuit.
et t̄pe congruo locutus ē. Qui qua-
doq; leuiorib; uerbis quandoq; ſe-
ueriori bus uſus ē. Qui omnia uer-
ba ſua: et opa h̄uit ad dei gl̄iam
et fidei confortatioēm: Si autem ma-
ria nō ualet predicare: h̄ns nihilo-
minus uoluntatē et ſcietiā p̄dicādi
faciat ſicut uulpis que circuiens
monticulos inquirit plura loca pedi-
b;. Et ubi repperit loca meliora
et aptiora ibi facit requiei ſue
manſionē. ſcilicet foſſam. Sic maīa
attentet uerbis et exemplis et orōib;
corda multoꝝ: Et qn̄ inuenit corda
aptiora ad recipiendum uerba dei.
ibi moretur ādmonēdo et ſuadēdo
q̄ pot: Maria et labore ut con-
ueniens exitus detur flamme ſue
qz quo maior eſt flamma eo pluēs
illuminantur et inflammantur.
Tunc aūt flamma h̄et exitum con-
ueniētē. quando maria nec formidat
uituperium nec qrit laudē propā.
Quando nec timet aduerſa: nec de-
lectatur ī proſperis: et tunc accepti
ē deo qd̄ maria faciat opa bona
ī publico q̄ in occulto: quatenus ui-
dentes glorificēt deum. Sciendū
eſt aūt qd̄ maria debet emittere
duas flammas: unā ī occulto et aliā
ī publico: hoc eſt duplicē humilita-
tem h̄re. Prima ſit ī corde īterius
Secunda ſit exterius. Prima eſt
ut maria cogitet ſe indignā et
īutilem ad omnia bona. Et ut nullus

se in cogitatione preferat laudari et uideri non appetat : Arrogantiam fugiat dominum sibi omnia desiderando : et eius uerba imitando . Si autem maria tale flammam emittit signis operum : tunc illuminabitur cor eius caritate . et omnia contraria aduenientia uincuntur et faciliter tollerantur . // Secunda flamma sit in publico : Si enim uera humilitas est in corde Apparere et debet in ueste : et audiri ab ore et perfici operatione . Tunc autem uera humilitas est in ueste : quando magis eligit maria uestem minoris ualoris ex qua habet calorem et utilitatem : quam uestem maioris ualoris ex qua habebit superbiam et ostentationem : Nam uestis que ualet modicum et uocatur apud homines uilis et abiecta uere pulchra est apud deum . quia prouocat humilitatem . Vestis uero que multo pretio emitur et uocatur pulchra deformis est apud deum : quia aufert pulchritudinem angelorum idest humilitatem . Sed si maria ex aliqua rationabili causa cogeretur habere habitum modicum meliorem quam ipsa uellet : non propter hoc turbetur . quia ex hoc augetur merces eius . // Item maria debet habere humilitatem in ore scilicet loquendo humilia : uitando scurilia : cauendo multiloquia : non subtilicando uerba : non proferendo sua sensibus aliorum : meliorum . Si uero maria audiuerit se pro aliquo bono opere laudari non eleuetur sed respondeat sic . Laus sit deo qui dedit omnia : Quid enim ego sum nisi puluis ante faciem uenti : Aut quid boni a me quod sum sicut terra sine aqua : Si uero Maria uituperatur non contristetur : sed respondeat sic : Dignum est :

quia totiens in conspectu dei peccaui et non penitui : maioribus enim afflictionibus ego digna sum ideo rogate pro me ut tollerando opprobria temporalia fugiam sempiterna . Si uero maria prouocetur ad iram ex improbitate proximorum : caueat diligenter ne soluat linguam responsionibus indiscretis quia iram sepe superbia comitatur : Ideo consilium est quod adueniente ira et superbia comprimatur labia tali tempore quousque uoluntas petere possit auxilium a deo patiendi et deliberare quid uel qualiter respondendum sit ut uincere possit se ipsam quia ira tunc mitigatur in corde . et homo ualet sapienter insipientibus respondere . // Scito etiam quod diabolus multum inuidet marie quia si eam impedire non potest per transgressionem mandatorum dei tunc excitat eam ad facilitatem magne ire : Aut ad dissolutionem uane letitie : Aut ad uerba dissoluta et ociosa . Ideo maria semper petat auxilium a deo ut omnis eius locutio et operatio ab eo dirigantur : et ad eum redigantur . // Item maria habeat humilitatem in opere ut nihil faciat causa terrene laudis : nihil attentet noui : nihil humilitatis erubescat in opere . fugiat singularitatem : omnibus deferat . in omnibus reputet se indignam . Item maria eligat magis sedere cum pauperibus quam sedere cum diuitibus : Magis obedire quam preesse . Magis silere quam loqui : Magis esse solitaria quam potentibus et parentibus conuersari :

Maria q̄ p̄sidiat. propria uoluntate.
Nomen. sicut semp̄ inducitur. Non
sit curiosa. Non murmuratrix. Nec
obliuiosa iustitiaȝ dei & affectionū
suaȝ. Maria q̄ frequens sit ad con-
-fessiones. Sollicita ī tentatoibꝫ suis. de-
-siderans ad nihil aliud uiuere nisi
ut honor dei. & salus aīaȝ augeat̄.
Igr̄ maria q̄ taliter sicut iā dictū est
affecta est si eligatur ī martha &
obediens ex caritate dei suscipit regē
aīas multoȝ. dabr̄ ei duplex coroā.
sicut p̄ similitudinē ostendo tibi. Do-
-minus quidā erat potens hn̄s nauē
oneratam mercimoniis p̄tiosis. Qui
dixit famulis suis. ite ad portū talē
puta Caietanum & ibi erit mihi lu-
-crū magnū & fructus gloriosus. Si
insurgunt uenti laborate uiriliter
& non attediemini qꝛ merces uestra
erit magna. Igitur famulis naui-
-gantibꝫ p̄ualuit uentus. ītumuert
p̄cellę maris & quassata ē grauitē
nauis. Tunc aūt Gubernato nauis
tepuit & oīs desperabāt d uita &
condixerunt uenire ad unū portū
quo flauit eos uentus & nō ad illū
portum quē eis dn̄s designauerat. Qd
audiens unus famuloȝ fideliō. &
īgemiscēs ex celo amoris domini
feruens arripuit uiolēter guberna-
-culū nauis & uiribꝫ p̄duxit nauē
ad portū quē dominus uolebat. Igr̄
homo iste qui sic uiriliē nauē per-
-duxit ad portum maiori p̄ aliis
mercede remunerandus est. Si-
-mile ergo ē d prelato bono q p̄p
amorē dei. & pro salute aīaȝ suscipit
oīus regiminis nō curās de honore. qꝛ
duplicē mercedem habebit. Primo quod
particeps erit omniū bonoȝ eoȝ. quot
quot perduxit ad portum. Secundo qd
g̃lā eius augebitur sine fine. Sic erit
econtra de illis q ambiūt honōēs et pre-
-lationes. erunt quippe participes om-
-niū penaȝ & peccatoȝ eoȝ quos susce-
-perunt regere. Secundo qd cōfusio eoȝ
erit sine fine. Nā p̄lati q ambiunt honōēs
similiores sunt meretricibus q̄ p̄latis qꝛ
decipiūt aīas malis exēplis suis et uerbis
& indigni sunt uocari maria uel martha
nisi penitentia se emēdēt. Quinto ma-
-ria debet dare medicinā hospitibꝫ suis
idest eos letificare uerbis bonis. Quia
ad omnia q̄ euenire possunt siue sint le-
-ta siue sint tristia sic dicere debet.
Ego inquiens uolo quicqd deus me uelit
uelle. & eius uoluntati parata sū obedirē
ē si irē in infernū. Nam talis uolu-
-tas est medicina contra aduersitatia cordi
& hec uoluntas est delectatio ī tribulatione
& temperamentū bonū ī prosperitate.
Sed qꝛ maria multos hēt inimicos ido
continue faciat confessionē. Nā q̄diu
scienter moratur in peccato hn̄s copiā
cōfitendi & negligit uel nō attendit se
magis apostata dicenda ē corā deo. q̄
maria

S CITO ETIAM QUOD
licet pars marie optima sit
nō tn̄ ideo pars marthe mala
est ī mo laudabilis. & bn̄ placens deo.
ideo dicā tibi nunc quomodo martha
instrui debet. Ipā quippe debet hr̄e
sicut & maria ē quinq; bona. Primo
fidē rectā ecclesie dei. Secundo scire

pcepta deitatiſ & cōſilia euangelice ueri-
-tiſ: & illa debet perficere corde & opera-
-tione. Tertio cohibere linguā ab omni uer-
-bo malo: quod eſt ꝯ deū & proximū: &
manū ab inhoneſta & illicita oparōe: &
animū debet continere a nimia cupiditate
& delectatōe. Scire ꝙ contentari ꝯ con-
-ceſſis: & ſuperflua nō deſiderare. Quar-
-to perficere opa͂ miſericordie irrationabili-
-ter & humiliter ut ꝑ cōfidentiā illoꝝ opeꝝ
ī nullo offendat deum. Quinto diligere
deū ſr omnia & pluſꝙ ſe ipm: Sic fecit
martha nā ipa gaudenter dedit ſe ipam
mihi ſequendo uerba & opa mea: & poſ-
-tea dedit omnia boa ſua pro amore
meo: & ideo faſtidiuit tpalia: & q-
-rebat celeſtia. Ideo patienter omnia ſb-
-ſtinuit: & de aliis ſicut de ſe ipa cura-
-bat. Ideo ſemꝑ cogitabat caritatē meā:
& paſſionem meā: & letabatur ī tribu-
-lationib;: & ſicut mr diligebat uniuerſos.
Ipa & martha ſequebatur me quotidie
nihil deſiderans niſi audire uerba uite:
Ipa ꝙ compatiebatur dolentibus conſo-
-labatur infirmos: nemine maledicens.
Sed diſſimulans improbitates proximi:
& pro omnibus orans. Omnis ergo qui
caritatē deſiderat ī uita actiua: ſequi
debet marthā: diligendo proximū ut op-
-timeat celum: ſed nō fauendo uitia eius:
Fugiendo laudem propriā: & omnē ſup-
-biam & duplicitatem. Iram ē & inui-
-diā nō debet ſeruare. Sed nota: quod
martha rogans pro frē ſuo mortuo laza-
-ro prior uenit ad me: ſed nō reſuſcitabat
ſtatim fr eius: ſed uenit poſtea maria
uocata: & tunc ꝑ ambas ſorores: fr
reſuſcitatur: Sic ē eſt ī ſpūali uita.

Nāq perfecte deſiderat eſſe maria:
debet prius eſſe martha laborando
ī honore meo corporali: & ſome
debet prius reſiſtere deſideriis car-
-niſ: & temptationib; diaboli obuiare.
Et poſtea pōt cum deliberatōe aſcen-
-dere ad gradum marie. Qui enī
nō eſt probatus & temptatus & q nō
uicerit motus carnis ſue: quomodo
pōt iugitē celeſtib; inherere. Quiſ ē
eſt fr mortuus marthe & marie ī
opatō imperfecta: Nam multoꝝ
opatō boa fit indiſcreta ī tentōe &
ī deliberato aīo: & ideo remiſſe &
ꝯ tepide procedit: Sed ut opatio
bona ſit mihi acceptabilis: reſuſcita-
-tur & reuiuiſcit ꝑ martha & ma-
-riā: ideſt qn proximus ſincere
diligitur ꝑ dm & ad dm: & ſolus
deus deſideratur ſr omnia & tc
omnis boa operatio hois bn placita
eſt deo. Ideo ego dixi ī euangelio
qd maria optimā partē elegit nō
pars marthe tc bona eſt qn dolet
de peccatis proximorū: Eſt ꝙ pars
marthe tunc melior qn laborat
quomodo homines ſapiēter & hone-
-ſte uiuāt & ſbſiſtant: & hoc facit
ꝑ ſolius dei dilectōem. Sed pars
marie tunc optima eſt: qn ipa ſola
celeſtia & aīaꝝ lucra contemplatur.
Tunc ꝙ deus domū marthe & marie
ingreditū quando mens repleta
bonis affectionib;: & placata a
ſecularium tumultib;: deum qi pre-
-ſentē ſemꝑ cogitat: & ī eius dilec-
-tōe non ſolū premeditatur ſed laborat
die ac nocte.

Xp̄s ostēdit spōse q̄d aīa est
spōsa uxor dei cui' domi' ē cōp'
Qn̄ꝫ uō sūt ei' ꝑ qnqꝫ sēsus
d' signāt' ꝛ qnqꝫ aīalle ꝑ v. ātu
tes ꝯnotāt'. Dic̄ ēt domi' ḡlio d'
let eē bona aīa ꝛ ḡlit' adorna
ta. Ostēdit isup ꝑ qb' pccīs q̄
da aīa uni' ꝯfucti sūt ad pu
rgatoriū dānata ꝛ ꝑ q's cui' dā
scī uiri dic̄ qb' suffragiis potent
apenis libari. Cap̄. lxvi.

F ILIUS, LOQUITUR.

Dominus quidā duxit uxo-
rē cui edificauit domum.
constituēs ei seruos & pedissequas
& cibaria. & ipe peregre profectus
est. Tandē rediens dominus audi-
uit uxorē male diffamatā: Seruos
ī obedientes: & pedissequas dehone-
statas. Et iratus ex hoc tradidit
uxorē iudicio. Seruos tortoribus.
& pedissequas flagellis. // Ego deus
sum dn̄s ille q aīam hoīs ā deita-
tis mee potentia creatā desposaui
mihi ī uxorē desiderās hr̄e cum
ea īdicibilē dulcedinē deitatis mee.
Desponsaui aūt eā ī fide & dilec-
tione & perseuerantia uirtutū.
Huic aūt aīe edificaui domū
qn̄ ei dedi corpus mortale ī quo
probaretur & ī uirtutib; exerce-
retur. Domus uō hec idest corpus
quatuō ꝓprietates hēt: scilicet
nobilitatem: mortalitatē: mutabi-
litatē: & corruptibilitatē. Nobile
ergo ē corpus qz ā deo creatū est
& participatoem hēt cū omnibus
elementis: & resurget ī die nouissimo
ad eternitatem. Sed ignobile est respe-
ctu aīe qa de terra ē: & aīa spūalis.
Ergo qz corpus quādā nobilitatem
hēt ideo debet ornari uirtutib; ut
possit ī die iudicij glorificari: Est
etiam corpus mortale quia de terra ē
ideo opportet quod forte sit cōtra de-
lectamenta quib; si succubuerit amittit
deū. Corpus ēt mutabile ē et ideo
stabiliri debet ratioē aīe. Quia si
sequitur motus suos simile ē iumētis.
Quarto corpus corruptibile ē et ideo
sēp sit mundā: quia dyabolus deside-
rat immunditiā q refugit custodiam
ā gloz: // Habitatrix ergo huius
domus scilicet corporis ē anima: in
quo qi in domo tegitur & uiuificat
ipm corpus. Sine presentia enim aīe
corpus ipm horridum ē et fetidum:
& abhominabile ad intuēdū. Hēt &
aīa quinqꝫ seruos q deseruiāt domui
ad solamen. Primus igr̄ seruus est
uisus qui debet esse tanq̄ bonus spe-
culator: qui discernat inter hostes
uenietes & amicos. Tunc aūt ueniūt
hostes qn̄ oculi desiderāt uidere pul-
chras facies & delectabilia carnis. &
ea q nociua sunt & ī honesta. Tunc
uō ueniūt amici qn̄ delectat uidere
passionē meā & opa amicoꝝ meoꝝ
& eā q sunt honoris dei. // Secundus
seruus est auditus q est qi bonus hostia-
rius q aperit amicis & claudit inimi-
cis: Tunc aūt aperit amicis qn̄ de-
lectat audire uerba dei & sermoēs
& opa amicoꝝ dei. Claudit uero
hostib; qn̄ detractiones & scurilia &

inania. prohibetur: Tertius ser-
-uus e gustus comededi et bibendi
hic est qui bonus medicus q cibaria
ordinat ad necessitate: no ad sup-
-fluitate et delectatione. Na ali-
-meta sumida st qi medicamta: ideo
duo consideranda sunt i gustu: scili-
-cet quod cibus nec multus sumatur
nec modicus. Si enim multus cibus
sumitur generat infirmitate. Si uo
minus debito sumatur facit tediu
i seruitio dei. Quartus seruus est
tactus hic sit qui bonus laborator
laborando manibus iuste ad sustenta-
-tandum corpus. Laborando prude-
-ter ad domandu illicita carnis.
Laborando desiderante ad consequen-
-da eterna salute: Quintus ser-
-uus est odoratus delectabilium:
hic pp mercedem eterna: i multis
pot abesse. ideo hic seruus sit qi
bonus dispensator cogitando si expe-
-dit aie: si meretur: si sine eo substi-
-nere pot corpus. Si uero co siderat
qd corpus sine delectabili odoratu
in qbuscumq sit stare pot et uiuere.
et abstinet se ab eo pp deu meret
a deo magna mercedem: Quia uirtus
illa multum e placita deo: qn et a
licitis animus cohibetur. Cum ergo
aia tales heat seruos debet et hre
pedissequas quinq co positas q domi-
-na custodiat et i cautent eam de
periculis suis. Prima sit timorosa et
studiosa ne sponsus offendatur
in transgrediendo mandata eius:
Aut ne dna negligens inueniat. Secu-
-cunda sit deuota ut nihil qrat nisi

honore sposi. et dne sue utilitate.
Tertia sit modesta et stabilis ut
dna nec i gaudio dissoluatur nec
i aduersis succumbat. Quarta
sit patiens et prudes q dnam
9 mala aduenientia ualeat co-
-solari. Quinta sit sic pudica et
casta qd nec i cogitatu nec i lo-
-cutione aut opatoe aliquid i de-
-coz uel remissu inueniatur. Igi-
si aia tale het domu sicut dixi
ita co positos seruos et pedissequas
honestas turpe e si aia ipa que
domina est no sit pulchra et de-
-uota: Ideo ostendere uolo tibi
et aie ornatu et decore. Ipa
qz debet esse rationabilis i discer-
-nedo quid debet corpori et qd
deo quia participat cum agelis
i ratione et dilectione. Ideo heat
carne sicut asinu dando ei necessitu
uite moderata. Excitando eam
labore. Corripiendo timore et
abstinetia: et obseruando motus
eius ne sic co descedat i firmitati
carnis quod ipa peccet 9 deum.
Secundo aia sit celestis quia
imagine het celestis dei et ideo
nunq sapiat nec delectetur in
carnalibus ne imagini ipius diaboli
co formetur. Tertio sit feruens cari-
-tate dei qz soror est angeloz et
i mortalis et eterna. Quarto sit pul-
-chra i omni uirtute qz pulchritu-
-dine ipius dei eternaliter uidebit.
Si uero consentit carni eternali erit
deformis. Etia opportet domina
idest anima hre cibum. Cibus aut

est memoria beneficiorum dei : consi-
-deratio terribilium iudiciorum dei
et delectatio in caritate et mandatis
eius. Et ideo anima diligentissime ob-
-seruet ut numquam regatur a carne :
quia sic omnia deordinantur. Tunc enim
oculi uidere uolunt placentia : et no-
-xia : Aures audire inania : pla-
-cet et gustare suauia . et laborare
inaniter propter mundum. Tunc enim
ratio seducitur : damnatur impatientia :
minuitur deuotio : Accrescit remis-
-sio : leuigatur culpa : et futura non
attenduntur. Tunc enim uilescit ei
cibus spiritualis : et omnia que dei sunt / uidentur
onerosa . Quomodo enim delectari
potest ibi iugis memoria dei ubi de-
-lectatio est carnis. Aut quomodo
anima conformare se ualet uolunta-
-ti dei : ubi sola ei placent carnalia.
Aut quomodo discerni potest uerum a
falso ubi sunt omnia grauia que dei
sunt . Ideo de tali anima sic deforma-
-ta dici potest : Quod domus dei facta
est tributaria dyaboli et ei homagi-
-ata . Talis enim est anima istius de-
-functi quia carnis. Nam diabolus
eam nouem iuribus possidet : Primo
quia uoluntarie consensit peccato.
Secundo quia spreuit dignitatem
et promissum baptismi sui. Tertio
quia non curauit de gratia confirma-
-tionis sue ab episcopo data. Quarto
quia non attendebat tempus penitentie
datum . Quinto quia non timuit me
deum in operibus suis : nec iudicia
mea sed ex industria recessit a
me . Sexto quia contempsit patie-
-tiam meam qui non essem : uel quasi quod
iudicare nollem : Septimo quia de preceptis
et consiliis meis minime curabat : quam
de humanis. Octauo quia non regratia-
-batur deo ex corde pro beneficiis suis.
quia cor suum totum erat in mundo. No-
-no quia passio mea tota erat quasi mortua
in corde suo . et ideo nunc patitur no-
-uem penas. Prima est quia omnia que
patitur non ex caritate illa patitur sed
cum mala uoluntate. Secunda est
quia reliquit creatorem et amauit crea-
-turam : ideo omnis creatura abhomi-
-nabitur eum. Tertia pena est dolor
quia reliquit et amisit omnia que ama-
-uit et illa sunt contra eum. Quarta est
ardor et sitis quia plus desiderabat
peritura quam eterna : Quinta est terror
et potestas demonum quia noluit timere
benignum deum cum ualebat. Sexta est
carentia uisionis dei quia non uidit tempore
suo patientiam dei : Septima est despe-
-ratio de uenia diuina : quia nescit utrum
saluabitur uel non : Octaua est remorsus
conscientie sue quia bona obmisit : et fe-
-cit mala. Nona pena est frigus et
fletus quia non desiderabat caritatem
dei : // Verum quia anima ista duo bona
habuit : unum quia habuit fidem passio-
-nis mee : et restitit quantum potuit contra
eos qui obloquebantur mihi. Secundum
est quod dilexit matrem meam : et sanctos.
et ieiuniis eos honorabat : Ideo propter preces
amicorum meorum orantium pro ea dicam
tibi quomodo saluari possit : Primo sal-
-uabitur propter passionem meam quia tenuit fidem
ecclesie mee . Secundo propter immolationem
corporis mei : quia hoc est antidotum animarum.

Tertio pp preces electoꝝ meoꝝ q
sunt i celo. Quarto pp opera bona
q fiunt i eccl̃ia sancta. Quinto pp
preces bonoꝝ uiueriu i mundo.
Sexto pp elimosinas factas d bonis
iuste acquisitis: et si restituunt q sci-
-untur male acquisita. Septimo pp
labores iustoꝝ qui pro salute aiaꝝ
peregrinantur. Octauo pp indulgẽtias
a pontificib concessas. Nono pp peni-
-tentias aliquas pro aiab assumptas:
quas uiuentes nõ compleuerunt. // Ec-
-ce filia hanc reuelationẽ promeruit
tibi patronus tuus Sanctus herricus
cui hec aia seruiuit: Quia ueniet tps
quo refrigescet malitia terre huius
et gelus aiaꝝ i multoꝝ cordib consur-
-get. **Xps dicit sponse qd mũd**
iste ẽ similis naui hñti tres p'te
.s. prora mediũ et pupi. Sic mũdũ
iste concludet tribꝰ etatib iq̃ in fine
ulte nasceb' d maledicta femina
et uiñ ille horribil' antichristus.

Cap lxvij

Filius loquitur: Mu-
-ndus iste est qi nauis: q sollicitu-
-dinib plenus est: et procellis te-
-tationũ agitatur: nec aliqn dimittit
hominẽ securũ: an q homo pueñit
ad portum quietis. Sicut at nauis het
tres partes: scilicet proram: medium:
seu uentrẽ: et puppim: Sic tres etates
tibi describo esse i mundo. Prima erat
ad ab Adam usq ad incarnatõem meã:
hec signatur i prora q alta erat et mi-
-rabilis et fortis: Alta i patriarchaꝝ
pietate. Mirabilis i prophetaꝝ sciã:
Fortis i legis obseruatõe. Sed hec
pars tc paulati descẽdere cepit: qñ
pptlus iudaicus cõtemptis mãdatis meis
miscuit se sceleribs et impietatibus
propterea abiectus est ab honore
et possessione: Media uero pars
nauis idest mundi tc apparere
cepit qñ ego ipe filius dei uiui in-
-carnari uolui. Quia sicut media
pars nauis depressior et humilior
est parte reliqua: Sic in aduentu meo
humilitas predicari cepit: et omis
honestas et multi longo tpe ea st
secuti: Nunc aut qz impietas et
supbia inualescit et passio mea qi
oblita et neglecta ẽ: ideo tertiũ
pars incipit ascendere q durabit
usq ad iudiciũ. Et i hac etate misi
perte uerba oris mei i mundo: que
quicũq audierint et secuti fuerĩt
felices erunt. Sicut enim iohannes
dicit i euangelio nõ suo sed meo:
Beati inquit q nõ uiderint et credi-
-derint: sic dic nunc: Beati utiq
erunt eterna beatitudine q hec uer-
-ba audierint et sequentur. In fine
iõo huius etatis nascetur antixpus
sicut enim de cõiugio ñali nasci-
-tur filij dei. Sic antixpus nascetũ
de maledicta femina simulante
se sapere spũalia: et de maledicto
homine: De quoꝝ seminib pmissi-
-one mea dyabolus formabit suum
opus. Sed tps istius antixpi nõ erit
sicut fr ille cuius libros uidisti
descriptos. Sed i tpe mihi cognito
qñ iniquitas ultra modũ habundauit

& impietas excreuerit i immensu: ideo
scito quod prius qm antixpus uene-
-rit gentibus aliquibus aperietur por-
-ta fidei. Deinde xpianis diligenti-
-bus hereses: & impijs conculcantibus
clerum & iustitia signum erit eui-
-dens quod cito ueniet antixpus:
Dubitante Sposa de quodam mona
co an illuderet. Qui dicebat se
videre visiones celestes. Respondit xps
dicens. Quod ille illudit a demone
sub specie angli lucis quia probat xps
per libros illi contimentes ambitionem et
propriam laudem. Et precepit xps quod moneat
ut se corrigat Alioquin cito et male
moriatur. Quod postea sic euenit

F ILIUS. LOQUITUR AD
Sponsam: Dico tibi de illo
monaco de quo tu dubitas
Scias enim quod impatientia fecit eum
relinquere suum monasterium per multa
& mendacitatem intrauit secundum:
& quia excommunicatus uenit in ciuitate
mea ierusalem ideo illudi & decipi
meruit quia erubuit esse monacus
humilis & stare in ea uocatione in qua
fuit uocatus. // Audi igitur libros
quos habet & inuenies in eis ambitionem
& propriam laudem. Nam legisti in
libris suis quod petrus & paulus
dixerunt eum dignum summo sa-
-cerdotio. & quod fieret simul pa-
-pa & imperator: Et quod quando fuit
necessitatis inuenit ad caput suum
quosdam denarios aureos & quan-
-dam monetam incognitam: Et quod
Michael arcangelus apparuit
ei in corpore cuiusdam mercatoris.
Et quomodo ipse congregauerat omnes precede-
-ntium prophetias: Ideo scito quod dicta ista
sunt a dyabolo: qui illudit eum. Prop-
-terea dico quod nec papa nec cesar
fiet: immo nisi cito redierit ad
monasterium suum: & steterit sicut
monachus humilis morietur infra
breuissimum tempus sicut apostata indignus
communione sanctorum: & consortio mo-
-nacorum. Xpus dicit Sponse Quendam
fratrem esse deceptum sub specie virtutis qui ni
hil in quadragesimis comedebat. et alias
indiscretas abstinentias faciebat confi
dens ex hoc posse optinere celum quia non in
bonis operibus nostris debemus confidere Quae
quantumcumque magna sint quasi nulla
reputare debemus. licet necessaria sint
Sed cum humilitate sperare debemus in sola
misericordia dei
Cap — lxix.

F ILIUS. LOQUITUR: EGO
dixi in euangelio meo quod per
duo celum optineri potest: Pri-
-mum est si homo humiliauerit se sicut
paruulus. Secundum est si homo fa-
-cit uiolentiam sibi ipsi. Ille ergo est
humilis qui quantumcumque profecerit &
bona fecerit reputet quasi nulla: de
meritis suis nihil confidens. Ille quoque
facit sibi uiolentiam qui motibus carnis sue
inordinatis resistens: castigat se dis-
-crete ne offendat deum. & credit non
per iustitie sue opera optinere celum:
sed per misericordiam dei: // Sed iste
frater qui in quadragesimis nihil come-
-debat: & alia indiscreta ieiunia
faciebat per abstinentiam suam qui ex

iuſtitia cupiebat optinere celum: Que
quidē opera abſtinētie et iuſtitie
magis proceſſerūt ex ſupbia q̄ ex
humilitate: Ideo iuſte iudicabitur
cum iis qieiunabāt et decimabāt et
deſpiciebant alios. Cui melius fuiſſet
ſi imitatus fuiſſet humilitatem illius
peccatoris q̄ nec audebat oculos leuare
ī celum. Nam ego ipe ds et uerus ho
conuerſatus cum hominib; comedi et
bibi q̄ mihi apponebantur: quis ſine
cibo potuiſſē ſubſtiuiſſe ut darem ho-
-minibus exemplum uiuendi: et ut hoīes
recipiant neceſſaria uite ſue: et regra-
-tientur deo.

Xp̄s oſtendit ſpōſe horribilē ſētētiā; dāpnationis aīe unius cardīalis qz in
ī īcredulitate uixerat ī cōmīnat̄ plati
ī clero cū districta iuſtitia tribuit
Q̄ dnorātes cōſumunt īdebite bona
eccleſiastica īdebiti beneficiorū ꝑmittūt in
ipis beneficiorib; īgla eterna remiſerat
nē optimā. Cap̄ lxx.

V IDEBAT̄ QVASI PE-
ſona unius cardinalis d̄functi
ſedere ī una trabe lignea: Cui
ꝑ ethiopes nigros quatuor camere ꝑ-
-parabantur: per quas animā ſupra-
-dicti oportebat tranſire. In prima
aūt camera erāt ueſtes diuerſorū ge-
-nerū quas aīa ī ſua uita dilexerat:
In ſecunda erāt uaſa aurea et argen-
-tea et alia gn̄a diuerſorū ueſtilium
ī qb; aīa delectabatur ī uita: In tertia
camera erāt cibaria, et odoramenta
diuerſa quib; aīa cum corpore reficie-
-batur: In quarta camera erāt equi
et aīalia quib; aīa qn̄ erat cū corpore

promouebatur: Cum igr̄ aīa tran-
-ſiret ꝑ camerā primā ſcilicet
ueſtium intollerabili frigore con-
-ſtringebatur et onere horribilium
d̄primebatur. et clamās flebiliter
dixit: Ve mihi qz dilexi magis
pulchrū q̄ utile: Dilexi enim exal-
-tari et laudari ideo dignū eſt
ut deprimar ſub ſcabellis diabolorū.
Tranſiens uō per ſecundam came-
-rā ſenſit torrentem piceum et
flammā diffundentē undiq; et
tunc clamauit aīa: Ve inquit in
ue eternum qz bibi et rebibi:
Queſiui fulgentia et terrena: et
ideo torrente uoluptatis diabolice
digna ſum inebriari. Cumq; aīa
ptranſiſſet ꝑ tertiā camerā ſenſit
fetorem peximū: et ignitos ſerpē-
-tes et tunc clamauit horribiliter
dicens. O, ó, dilexi ancillā et ſpre-
-ui dominā: Dilexi ſuauia ideo
digna ſum guſtare hec amara.
Tranſiens autē per quartā ca-
-meram audiuit ſonum terribi-
-lē qi tonitrui: et clamauit miſera-
-biliter ꝑ timore. O q̄ digna eſt
remuneratō mea: // Poſt hec aūt
iterū audiebatur una uox dicens:
Quid cogitat homo ī terra: anq̄
filius dei mentiētur q̄ dixit. Q̄d
ho d̄ minimo quadrante redde-
rōem in iudicio: Immo dico quod
plus ē: quod et de quolibet mom-
-to et denario: et de cibo et potu
et de ſinglis cogitationib; et locu-
-tionibus reddet homo rōem: niſi
abluantur contritione et penitētia.

Aut numquid nō credit clerus
et cardinales. et episcopi qđ de
elimosinis meis quas ipi nō cum
timore et deuotiōe comedunt:
sed deuorāt sine fructu nō exi-
gam rōem: Aut numqđ credūt
qđ aīe quaꝝ erūt illa bōa de
qbꝫ ipi supbiūt nō petāt ī con-
spectu meo uindictā. // Vere
filia iudicabo et diligenꝰ̄ seru-
tabor qua rōe leuant oblatōes
meas: et homines et angeli iu-
dicabunt eos. Nam ego et ami-
ci mei dotauimus ecctiam meā
ut clerici quietius seruirēt m̄.
Sed nunc nec clerici uiuūt
ut amici nec orāt ut audiātū
Ideo ego aīabꝫ illoꝝ quoꝝ
bona illa fuert ex mensa gre
met et passionis prouidebo et
miserebor. In anno iubileo xp̄
x̄ps dī pcipit cuidā ofessori qđ
qđ ofitētes ei libere absoluat nisi
captiv sententiis ecclie -

Cap · lxxi ·

F ILIVS LOQVIT' AB-
soluat ille bonus confessor
omnes peccatores qui ueniunt
ad eum cum contritiōe: donec ue-
nerit aliquis quē dico nō absol-
uēdū: Sed caueat sibi pro
iudiciis ecclie apertis.

Xp̄s pcipit qđ puideat taliter
qđ p absolutiōe pccōꝝ nulla pe-
cunia recipiatr. Et qđ parochia-
les sacerdotales possint absoluē de
oībꝫ pccis occultis ut ne peccatores
si remittāt ad superiores n̄ absolui

p timore uerecūdie ī suis pccis ꝫo
talibꝫ n̄ iduret r ascde danabiliter
moriat

Cap — lxxii

F ILIVS LOQVIT' DVE Ma-
cule sunt ī ecctia mea: Vna est
quod pauci absoluuntur nisi
pecunia precedente. Secunda est qđ
parrochiales sacerdotes nō audent
absoluere peccatores de omnibꝫ pec-
catis suis occultis. Sed asserentes
se non posse illos absoluere ī aliq-
bus casibꝫ episcopis reseruatis mittūt
illos peccatores ad ep̄os et tanto tpe
distuluntur donec occulta peccata
sunt omnibꝫ manifesta: Ideo qui
hn̄t zelum aīaꝝ debet talibꝫ salu-
briter occurrere ne aīe: uel pudore
uerecundie uel obduratiōe in pec-
catis mortalibꝫ morerentur.

Xp̄s dic d ꝗdā penitētiario pe excīte
te rome. q'l qūauis uitiosus sit.
nichilominꝰ absolutio q̄ facit ofite-
tibꝫ rata ē aps deū et p̄dicit x̄ ei
subitaneā morte -

Cap — lxxiii

I STE PENITENTIARI
leprosus ē: et sicut auis que
uocatur miluus: audax est ī
minimis superbus ut leo: Et ideo sicut
papilio qui hē alas latas et modicū
corpus: cadet ā minimo uēto. Attn
scias qđ absolutio eius quā facit cōfi-
tentibꝫ sibi auctē ecctie ita ratue
apd deum sicut absolutio iustoꝝ sacer-
dotum. Item dicei sic Quod concu-
piscis habebis: sed nō possidebis immo

congregata tua rapiet alij: Qui poſt
hec optinuit archiepiſcopatum: et
ipſo die mortuus eſt.

Videbat ſp̄onſa uiſionē Q̄ᵈ a caſ
tro ſcī āgli uſꝫ ad ſcūꝫ petri ī ro
ma erāt m̄lta hītacla circūdata
muro · et xp̄s d̄clarat illa dicēs Q̄ᵈ
ille ſcūs p̄pa q̄ ſpūalit' ⁊ ferūet' di
lexit ecclīā habitabit ibi cū cārdi
nalibꝫ ⁊ cōſiliarijs ſuis —

Cap̄ lxxiiij ·

V IDI IN ROMA A PAlatio pape prope ſanctum
petrū uſqꝫ ad caſtrū Sancti
Angeli: Et a caſtro uſqꝫ ad hoſpi-
-tale Sancti Sp̄us: et uſqꝫ ad eccliam
ſancti petri: qi q̄ȝ eſſet una plani-
-ties: et ipam planitiem circuibat
firmus murus: diuerſa qꝫ hītacula
erāt circa ipm murū. Tunc au-
-diui uocē dicentē: Papa ille q ſpō-
-ſā ſuā eā dilectōe diliget qua ego
et amici mei dileximus eā poſſidebit
hunc locū cum aſſeſſoribꝫ ſuis: ut li-
-berius et quietius aduocare poſſit
cōſiliarios ſuos.

Xp̄s p̄cepit p̄ ſp̄onſā cuidā d̄uoto
magr̄o q̄d p̄dicet ferūet' opportu
ne · ⁊ īportune q̄d aīe p̄ūgate uident
faciē dei · Dicit ēt q̄d q ſēp uellēt ui
uē ⁊ ſēp peccare et'nalit' ī inferno
cruciabūt —

Cap̄ lxxvi ·

M AGISTRO MATTHIA de Suetia q compoſuit iſtius
libri prologum predicante uni
armigerorū qi furioſus clamauit · Si
inquit aīa mea nō uenerit ī celū ua-
dat ſicut beſtia comedēdo terrā et
arborū cortices: Longa enim mora
eſt uſqꝫ ad iudiciū: Nā an̄ illud
iudicium nulla aīa uidebit gloriā
dei. Quod audiens ſponſa q preſens
erat īgemuit dicens. o domine rex
glorie: Scio q̄ȝ miſericors es et mul-
-tum patiēs: omnes enim q tacēt ue-
-ritatem et diſſimulāt iuſtitiā laudā-
-tur ī mundo: Qui uō zelum tuum
hn̄t et oſtendunt deſpiciuntur.
Ideo domine da iſti magro conſtā-
-tiā et feruorē loquendi: Tunc ſpō-
-ſa ī exceſſu mentis uidit celum ap-
-tum: et infernū ardentē: et au-
-diuit uoce dicētē ſibi: Vide igt'
celum: uide aīas quali gloria ue-
-ſtite ſunt: Dic ergo iſti magiſtro
tuo: Hec dicit: nō alius niſi
deus tuus creatōr et redemptor
tuus: Predica ſecure: predica
conſtanter: predica importune
et opportune: predica q̄ȝ aīe
beate: et purgate uidēt faciē
dei: predica feruentē q̄ȝ merces
erit tibi ſicut filij audientis uocē
patris ſui: Si dubitas quis ſum
ego qui loquor: ſcias quod ego ſū
ille q. abſtuli a te temtatōes tuas.
His aūt auditis uidit iterū in-
-fernū ex cuius pauore conterrita
audiuit uocē dicētē. Ne timeas
ſp̄s quos uides horū enim manus
ideſt poteſtates ligate ſunt et non
poſſunt ſine me: plus q̄ ſtramen
ante pedes tuos. Quid ergo cogi-
-tant homines p̄ſumētes de ſe

qđ ego nō capiā ultionē ex eis: q̄ et demonia subicio uolumtati mee:
Respondit sponsa. o domine ne indigneris si loquor: Numquid tu qui misericordissimus es perpetuo punies illum qui perpetuo peccare nō pōt: Hec enim homines non credunt conuenire deitati tue: qui iudicio misericordiā sup exaltas: nē hoīes ppetuo puniunt aliquos ī se delinquētes. Respondit xp̄s: Ego sum ipa ueritas et iustitia qui do unicuiq; secundum opa sua: ꝯcorda scrutor et uolumtates: et sicut celū distat a terra sic uie mee et iudicia mea longe sunt a consilijs et intellectib; mundanoꝝ: Ergo qz hō nō corrigit malū suū cū uiuit et pōt quid miꝝ si puniat̄ ubi nihil pōt: Aut quomodo ī eternitate mea purissima manere debet ij q̄ eternum semp uiuere uolunt et semp peccare: Et ideo q̄ corrigit peccatum suum cum pōt manere debet mecum ī eternū qz ego eternaliter possum oīa: et eternaliter uiuo.

Xp̄s ꝯgnes spōsā p ī cendiū rex suar. Dicit q̄ q ñ corrigit domesticos suos uitiose ī currit dei indignā. & punit horribilit quēdā q̄ putabat euenire a fortuna & casu & qa capiebat pisces p ī cātationes. Cap̄ - lxxvi -

Hospitante sposa ī quadam uilla accidit quod comburebantur uestes et iocalia sua: et familiariū: Cui oranti xp̄s loquebatur: dicens: Scribe qđ princeps coquoꝝ combussit teplū istud. Quis est iste princeps nisi illi q̄ deliciosa carnis plus quint q̄ amaritudinem passionis mee. Sic tu q̄ris et tolleras in familia tua pulchras facies et pulchras uestes et mores eoꝝ non reprehendis: ne uidearis eis grauis. Ideo accidit modo dampnum quod cernis ut intelligas nō sufficere ad perfectionē se ipm corrigere immo et alios et maxime familiāres ad similia et uitā honestā prouocāre. Quod enim corrigere potes et dimittis pp bonum tpale et fauorē tuū hoc tibi imputabit ad iudiciū et peccatū. Insuper scito quod inhabitator domus huius duplici iudicio laborat scilicet infidelitate qz credit oīa fato regi idest casu et fortuna: Secundo utitur incantationibus et uerbis diabolicis ut capiat multitudinē pisciū de stagno: et ideo qz de familia tua ē admonitus eū uerbis ut resipiscat et emendet se: Alioquin uidebis oculis qđ diabolus cui seruit ī eum preualebit. Qui audiens admonitionē sponse xp̄i et renuens subito ī lecto collo reflexo ad dorsum siue a tergo mortuus est inuentus.

Xp̄s reprehēdit quēdā religiosum de ꝑuitāte ī saluatiōe gentiliū & dicit q̄ illi q̄ bn̄ unicuq laborauerūt ī uocacione ad uineā celestis glie & ñ ꝑtācit effici xp̄ani p̄s mortē recipient ꝯsolatioēs, a deo licet n̄ ītrabūt ī gl'iā. Cap̄ lxxvii

F ILIUS LOQUITUR AD SPONSAM
dicens: Quid dixit tibi ille frater loquax?
Respondit illa: Quod gentiles qui
non uocati fuerunt ad uineam nullo modo
habebunt fructum de uinea. Respondit
dominus: Dic illi: Veniet tempus quo fiet
unum ouile: et unus pastor: una fides: et
una clara cognitio dei: et tunc multi
qui uocati fuerunt ad uineam reprobabuntur:
Qui uero non uocati fuerunt: et tamen iuxta pos-
-sibilitatem suam laborauerunt ut uocarentur
percipient quidem a deo in suppliciis aliqua
misericordiam et gratiam releuaminis:
quamuis ipsam uineam non intrabunt: Item
dic illi melius est tibi ad salutem cum
deuota simplicitate orando legere
pater noster: quam de tam subtilibus propter uanum
mundi nomen sophistice disputare:
Ideo cogita qualis intrasti religionem
et scias quod citius alibi panem mendi-
-cabis: Verumtamen si tu mutabis uoluntatem
tuam deus mitigabit sententiam suam.

Expellebatur p

+

C UM SPONSA HOS-
pitaretur in quadam domo una
nocte ubi diabolus aperte loque-
-batur: et dabat responsa: et predice-
-bat multa. Igitur ipsa presente siluit
spiritus ille immundus: et tunc ipsa in oratione
audiuit uocem dicentem sibi: nemine tamen
uidens. In isto inquit loco facta sunt

aliqua mala ab inhabitantibus prio-
-ribus: et etiam ab hiis qui nunc habitant
hic: Nam colunt penates: et non fre-
-quentant ecclesias: nisi propter pudorem
hominum: Nec audiunt aliquando
uerba dei: ideo diabolus in hoc loco
predominatur: Propterea confessor
tuus congregatis omnibus inhabitan-
-tibus in domo ista et uicinis dicat
eis ista uerba: Deus unus est et tri-
-nus: per quem omnia facta sunt
et sine ipso nihil fieri potest: Dia-
-bolus autem creatura ipsius est qui
stramen unum idest unum filum
herbarum ante pedes uestros mouere
non potest nisi ipso deo permittente:
Sed quanto plus queritis et diligitis
creaturam et mundum quam deum:
et queritis ditari contra deum tunc dya-
-bolus incipit possidere animas uestras:
faciens uos in permittente iustitia dei
in temporalibus prosperari: Ideo credi-
-te in deum et dimittite serpentes quibus
propinatis lac: et ne faciatis pri-
-mitias penatibus de pecoribus uel por-
-cis uestris: nec de panibus aut uino.
nec de aliis rebus: nec dicatis quod
fortuna facit ista uel illa: Sed quia
deus sic permisit: Nec dicatis quod
in altari nihil aliud immolatur nisi
una tortella panis. Sed firmiter
credite quod ibi est uere corpus
dei crucifixum in cruce: et credite
uere sacramentis baptismi: et con-
-firmationis: et unctionis: et sic
fugiet diabolus a uobis. // Igitur
omnibus clamantibus: credimus et
promittimus emendationem: statim

ł fornace . ubi dyabolus dabat res-
-ponsa audita est uox dicens . Ecce
hic amplius non habebo locum : et
sic recessit confusus . nec postea
ibi uox . neq contribulatio dyabo-
-li est audita .

+ Expellebat' p uba hic ostens-
ta reuelata . Spōsa q̄dā do
mo ūn' dyabolus aliq̄ q da-
bat respōsa · p dicebat aliq̄
futurā habitātib; ibi p ydolatrā
tib; Q̄b; utute dei · ⁊ ūborū ·
stati cōfusio · Demon cōfusio cū
clamore discessit

Cap̄ lxxviii

VIDAM NO ORDI-
natus ad sacerdotium cele-
brabat missas : qui prest-
-tatus iudici adiudicatus fuit igni .
Pro quo oranti sponse xp̄s loqbat'
dicens . Vide misericordiam meā :
Hic homo si dimissus fuisset ipu-
-nitus numq̄ optinuisset gloriam :
Nunc aūt optinuit contritoem
et ideo pp supplicuū quod fuit
passus et contritione appropinqt
gratie et requiei . Nunc autem
potes querere si populus q audiebat
missas : et recipiebat sacramta no
ordinati : sit dampnatus aut morta-
-liter peccabat . Respondeo tibi qd
nequaq̄ dampnatus est : sed fides au-
-dientium saluauit eos : qz crede-
bat eum ab epo ordinatū : et
me esse ī manib; eius ī altari . Sic
et fides parentum profecit bap-
-tiçatis ab eo : qz fides ex carita-
-te opez q credit digna de deo

+ Q̄' dā mōtū fuit p' ītiā qa ad
sacerdotū n̄ ordinat' celebrabat d̄ q̄
x dic qd̄ p illā penā ⁊ contritioē
q̄ h̄nt ñ dampnat' ia's missa cū
alia sacrāmta q̄ otulit pferrit fidelib;
suis q̄ habuerit C . lxxviii

nō erit sine remuneratoe : nec frau-
dabitur a desiderio suo .

Xp̄s loqt' Spōse de q̄dā femina que
a demone ia'lo luxuriose habi-
it uexabat' Dicēs qd̄ p confessione
puram s'ūptioē eucharistie · ⁊ poro-
nes suoz dei liberabit'

Cap̄ lxxx

VEDA FEMINA
uexata a demonio sic ueter
eius ītumuit ut q̄ parituri
esset subito : et iterz paulatim de-
-tumuit ut qī nihil in utero habuisset .
Cumq; diu sic uexaretur ab īmundo
spū et continue ītumesceret more pa-
-turientis . Domina illius consuluit spo-
-sa xp̄i sr hoc : Cui oranti dicit xp̄s
Sicut ī spiritib; bonis : unus est alto
subtilior et superior : sic et ī spiritib;
malis unus est nequior altero ! Nam
ī isto regno sunt : sp̄alr tria gn̄a demo-
-num . Unum est igneum et flammeū
quod dominatur in gulosis et ebrio-
-sis . Secundum ē diabolicum qd pos-
-sidet corpus et aīam hominis . Tertiū
est abhominabilius ceteris quod īcitat
hominē contra ipam naturā ad luxu-
-riā : Ergo qa ī hac muliere dominatū
demon pp infidelitate et ī continētiā
suā : et qz ex rubore nō cōfessa ac-
-cessit ad sacramtū altaris : Ideo cōfite-
-atur peccatum diu celatū : et amici
dei orent pro ea : et postea sumat cor-
-pus meum ā manu sacerdotis : qa pla-
-cet mihi ut oratoib; et lachrimis pro
ea fusis ab aliquib; amicis meis sanet .
Quib; sic factis mulier sanata est

Dat hic remedia ad [illegible] trium annorum qui vexabatur a diabolo [illegible] est. Dat et cui [illegible] illudebatur [illegible] cubo per utilitatem [illegible] hic [illegible] a eo liberata est. Cap. lxxxi —

P VER TRIUM ANNORUM quietari non poterat nisi quando aspergebatur benedicta aqua: quod uidens sponsa miurata est: Cui dixit xpus: Vide iustitiam et permissionem dei: Mater huius pueri diu a demonio incubo uexata est: Nam diabolus quia spiritus est assumit sibi corpus de aere in quo lasciuiens ostendit se uisibilem exercendo cum femina qui luxuriose malitiam et nequitiam suam: et licet puer de seminibus patris et matris natus est. maximam tamen diabolus in eo potestatem habet. quia baptismate uero renatus non est. Sed eo modo baptiçatus quo mulieres ignorantes uerba trinitatis baptiçare solent ideo puer baptiçetur in nomine patris et filii et spiritus sancti. et sanabitur. Mater uero confiteatur peccatum suum et dicat: quando dyabolus accedit ad eam: Iesu xpe fili dei qui natus es de uirgine maria pro salute hominum et crucifixus es: et nunc regnas in celo et in terra miserere mei. Quod mulier faciens liberata est.

Xps narrauit [illegible] hic credentem spiritum phitonis predicenti futura quia hec operatur diabolus ex subtilitate nature permissione dei propter infidelitatem hominum —

Cap. — lxxxii.

M ILES QUIDAM CONsuluit Phitonem utrum homines regni deberent rebellare contra regem Suecie uel non: et sic euenit sicut phitonissa dixerat. Quod factum miles narrauit regi presente Sponsa xpi [illegible] ipsa cum [illegible] [illegible] regem [illegible] spiritu [illegible] xpi [illegible] sibi. Audisti quomodo miles consuluit phitonem [illegible] modo predixit futuram pacem [illegible] regi quod hec fiunt ex permissione [illegible] propter malam fidem populi. Nam diabolus ex subtilitate nature sue multa futura cognoscere potest quam ut decipiat credentes sibi et infideles [illegible] innotescit consulentibus. Propterea dic regi ut tales homines extirpentur a consortio fidelium: quia tales deceptores sunt animarum. Quia propter lucrum temporale dant et omagiant se diabolo ut plures decipiantur. Nec mirum quia quando homo plus desiderat scire quam deus uult eum scire: et ditari affectat contra uelle dei: Ideo tunc demon temptans mentem eius et uidens inclinatam insipientibus suis mittit adiutores suos scilicet phitones et alios aduersarios fidei quibus decipiatur: et cum modicum temporale consequitur quod desiderat: perdit quod est eternum:

Xps predicit quod deuotio gentilium in futurum plus quam christianorum [illegible] augmentabitur. Et cantabit omnis Gloria patri et filio et spiritui sancto —

Cap. lxxxiii

F ILIUS LOQUITUR AD Sponsam dicens. Scias quod adhuc tanta erit deuotio in gentilibus quod christiani erunt spiritualiter quasi eorum serui. Et complebuntur scripture: quod populus non intelligens glorificabit me: et edificabuntur deserta. et cantabunt omnes. Gloria patri et filio et spiritui sancto.

Et hono omnib sanctis eius

Xp̄s respondit [illegible] mistis vestibus [illegible] bietes [illegible] pulchris vestibus nec [illegible] pene [illegible] pulchritu. petitis [illegible] si plene [illegible] ego ipse [illegible] teri. 7 calorē ī corpore 7 animo. Cap̄ · lxxxiiij ·

VM SPONSA IN MEDIIS
frigorib; ī regno suetie uenisset
ad quandā insulā nauigando:
Et iā oms dormire nolens ingetare
aliquos pmansit usq; ad diē ī naui
cumq; famuli ultra modū paterentur
de frigore. ipa tn̄ calorē sentiebat
qd tangentes eā 7 uidentes mirarent.
Cui oranti circa aurorā dixit dominus:
O q̄ multum diffidunt homines de
me qui onerant se uestib; sicut heri-
-natius pomis: 7 sicut pauo pennis
sic superbiunt ipi de pulchris uestimen-
-tis. Cum tn̄ ne calefieri possent
sine me: nec perpulchri uidentur nisi
de meis. Si aūt ipi ponerent spē suā
ī me: ego darē eis calorē corporis 7
aīe. 7 facerē eos pulchros ī cōspectu
sanctoꝝ meoꝝ: Nunc aūt deformes
sunt qa nō cōtentantur de necessariis:
7 feruentius diligunt creata q̄ creatorē.

Xp̄s dic̄ spōse qd q̄ sciēt retinēt male acq̄sita n̄ itrabūt ī regē: 7 nec restituāt exēplo unius aīe q̄ diu ī pūgatorio fuerat. Q̄ uō ignorat n̄ puient. Declarat ēē d elemosina bonoꝝ male acq̄sitoꝝ an prosint acq̄rētib;

Cap̄ · lxxxv ·

VIDAM QVI QVADRA-
ginta annis ī purgatorio fuerat
apparuit sponse dicēs: Ego pp peccata mea
7 pp bona illa tpalia tibi nota diu plagatus
fui in purgatorio: Nā audiui frequenter ī
uita quod iniuste ā meis parentib; acq̄sita
fuerunt illa bona. Sed ego nō curabam
nec restituebā: Cum aūt inspirante deo qdā
de parentib; meis hntes cōscientiā post mor-
-tē meā restituerūt bona eadē dn̄is suis.
Tunc ego ex hoc 7 orationib; ecclie sancte
sum liberatus de purgatorio:· Deinde di-
-xit xp̄us ad sponsam. Quid credunt
hoīes malefidei possessores qui detinent in-
-iuste optenta scienter: numquid quod intra-
-bunt in regem meā. Certe nō magis q̄
lucifer: Sed nec elimosine d male acq̄sitis
proderūt eis: Sed proderunt 7 conuertētur
ad consolationē ueroꝝ dominoꝝ: q̄ꝝ illa
bonā fuerūt. Illi uō qui hnt ignoranter
male acq̄sita nō puenientur: Sed nec illi amit-
-tunt celum q uoluntate perfectissimā hnt
restituendi: 7 faciunt ope q̄tum possunt.
Quia deus pp uoluntatē bonā supplebit
uel ī pn̄ti seculo uel ī futuro.

Qualiter vidit spōsa d̄scendentem ignē d celo ī altare 7 ī manu sacerdotis vidit agnū 7 ī agno faciē xp̄i hūanā īflamātē. 7 audiuit dispositionē misterij Cap̄ · lxxxvi ·

VIDAM SACERDOS IN
die pentecosten celebrauit primā
missam ī quodā monasterio: Tunc
aūt ī ipa eleuatione corporis xp̄i uidit
Sponsa ignē descendere d celo: ptotū
altare: 7 ī manu sacerdotis uidit panē
7 ī pane agnum uiuū: 7 ī agno faciē
qsi hominis inflammatē: Et tunc audi-
-uit uocē dicentē sibi: Sicut nunc uides
ignē descendere in altare: p simile sps

meus sanctus descendit ī aptos meos: ta-
-li die sicut hodie inflammans corda eoꝝ.
Panis uō ꝑ uerbū fit agnus uiuus: idest
corpus meū: & facies est ī agno: & agnus
ī facie: Quia pr̄ est ī filio: & filius ī pr̄e.
& sp̄s sanctus ī utroq; Et ıterū sponsa
uidit ī manu sacerdotis ī ꝑa eleuatione
eucaristie iuuenē mire pulchritudinis
q dixit: Benedico uos credentes: non
credentibꝫ ero iudex. **Ad ingressū**
unius excōmunicati ī domo sentie
bat sponsa fetorē horribilē. Que xp̄s
exponens dixit qđ sicut ille fetor erat
periculosus corporis. Sic excōmunicatō
ē ꝑiculosa anime excōmunicati & eis co
participantibꝫ

Cap̄ lxxxvii

Q VODAM DIE CUM SPO-
sa consedisset cuidā ep̄o: & aliis
nobilioribꝫ: sensit tunc fetorem
abhominabilē: qui de putredine squamaꝝ
pisciū: & mirātibꝫ dn̄is qđ sentiret ipsa
sola fetorē & nō alii: statim ingressus
est ī domum unius hō q excōmunicatus
erat. Sed ꝑꝑ potentiam suā nō curabat
đ uinculo excōmunicationis. Igr̄ finita
collocutiōe xp̄us dix sponse: Sicut
putredo squamaꝝ piscium periculosio
est aliis fetoribꝫ corpori. Sic excōmu-
-nicatio ē sp̄ualis infirmitas nociuiō
aliis aīe: Quia nō solum nocet excom-
-municato: sed & cōuersantibꝫ & cōsentie-
-tibꝫ cum eo: Ideo ep̄s laboret ut tales
puniantur: ne participatiōe eoꝝ: plures
maculentur:

Sponsa dubitante qđ significare ille
motus sensibilis admirabilis quē sentieb-
-at ī corde quē alii ex intrinsecus erat-
diuina sibi reuelacione. Mater dei
declarat ei ueritatē misterii an-
nunciationis ei qđ deus & xp̄us noluit ꝑ eā mū-
do indicare uoluntatē suā -

Cap̄ lxxxviii

N OCTE NATALIS DN̄I.
tā mirabilis et magna aduenit
sponse xp̄i exultatio cordis
ut uix se p̄ letitia tenere posset: &
ī eodem mom̄to sensit ī corde motū
sensibilē admirabilem qui si ī corde
esset puer uiuus uoluens se et reuol-
-uens. Cumq; motus iste duraret
ostendit pr̄i sp̄uali suo & aliqbus
amicis suis spiritualibꝫ: ne forte esset
illusio: Qui uisu et tactu proban-
-tes ueritatē admirabantur. Itaq;
uerū eodē die ī summa missa ap-
-paruit mr̄ dei & dixit sponse.
Filia miraris đ motu quē sentis ī
corde tuo scias qđ nō est illusio: Sed
ostensio quedā similitudinis dulce-
-dinis mee: & misericordie mihi facte.
Nam sicut tu ignoras quomodo tā
subito tibi cordis exultatio & motus
aduenit: Sic aduentus filii mei ī
me mirabilis fuit & festinus: Nā
quando ego consensi angelo nūtiāti
mihi conceptionem filii dei: statim
sensi ī me mirabile quoddam &
iniudicum. & cum nasceretur ex
me ī dicibili exultatiōe & mira-
-li festinantia clauso meo uirginali
utero prodibat. Ideo filia nō
timeas illusionē: sed gratulare:
qz motus iste quem tu sentis signū
aduentus filii mei ī cor tuum est.
Ideo sicut filius meus ī posuit tibi

nomen noue spōse sue: Sic ego
uoco te nunc. nrȝ filij mei: Nā
sicut pr̄ eorum senescentes et quiesce-
tes imponunt uitium omus: et dicunt
ei ea que sunt facienda ī domo: Sic
deus et ego ī cordibȝ hominū: senes
et frigida: caritatē eorȝ indicare
uolumus amicis nrīs ī mundo p̄te
uoluntatē nostrā. Motus uō iste
cordis tui perseuerabit tecum:
et augebitur iux capacitatē cordis
tui. Xp̄s p iohēz euāglistā cer-
tificat spōsā qd ipez iohes cōpo-
suit apocalipsī ī spū sci. Et nō a
alio. et qd glosa magrī mathie
sup biblia ē ab eodē spū eidē spu
magrō diuinit ministrata —

Cap̄ — lxxxix.

TEMPORE, QUO, MA-
gistē Matthias de regno
Suetie glosator biblie glo-
sabat sr̄ apocalipsim: rogabat
quadā uice Sponsā ut sciret ī
spū de tp̄e antixp̄i: Et utrū á
beato Joanne apocalipsis esset
cōscriptus: qa multi contrarium
sentiebāt: Igr̄ ipa sr̄ hoc orāte
fuit rapta ī spū: et tunc uidit
p̄sonā nō unctam oleo: sed resplē-
dente fulgore magno: cui loquēs
xp̄us dixit. Dic testimoniū q com-
posuit apocalipsim. Respondit
ille. Ego sum iohannes: cui ī cruce
assignasti matrem tuā: Tu dn̄e
inspirasti mihi misteria eius: et
ego scripsi: ad consolatoem futu-
rorȝ ut fideles tui pp futuros
casus euerterentur. Et ait dn̄s
ad Sponsam: Ecce filia dico tibi qd
sicut ioannes scripsit ā spū meo:
futura quidē: Sic mathias cōfessor
et pr̄ tuus ā eodē spū intelligit et
scribit spūalē ueritatē sacre scripture.
// In sup dic eidē magro tuo quem
ego feci magistrȝ: Quod multi sunt
antixp̄i: Sed quomodo et qn̄ ueniet
ille maledictus antixp̄us ostēdam
sibi p̄te. Dubitāte quadā. Religi-
oso increulo et disputāte de ista grā
uidendi celestia spōsā diuinit̄ gratis
data. xp̄s respondit cū p sponsā ā loqa-
tate et sciā sua uana. et cōrupit cū ifir-
mitate paralitica —

Cap̄ lxxxx —

MAGISTRO, MATTHIA,
loquente cum quodā religioso
magne auctoritatis et fami-
liaritatis de ista grā uisionū celestiū
diuinitus data Sponse. Respondit
ille religiosus: Nō est credibile nec
concordat scripture. Quod deus reces-
serit á continentibȝ et ab abdicantibȝ
mundū et ostendat secreta sua ma-
gnificis feminis. Magro uō allegāte
plurima sr̄ hoc ille non cōsensit: Cū
aūt Sponsa audisset ista et uidens
magistrȝ turbatum posuit se ad
orationem et tunc rapta ī spū audiuit
xp̄m sic dicētem. Multorȝ est ita
periculosa infirmitas qd de antidoto
infirmantur: Ideo est eis dandum
ne grauius infirmetur: Ego aūt
sum medicina infirmorȝ: et ueritas
errantium: Sed iste religiosus loquax
nō desiderat medicinā: quia stercus

ſcie uanitatiſ eſt ī corde eiuſ: Ideo dabo
ei unā alapā cum manu mea: & audiet
ab omnib;: Quod ego ſum deuſ: non
loquax: ſed efficax & metuenduſ. // Hic
idem religioſius poſt hec tribulatione
humiliatuſ eſt: & paraliticuſ mortuuſ ē.

xp̄s precepit ſp̄oſe q̄d ꝯfortet corpus
cū cū cibis moderate ne ex eī ꝯ fec
tū aīa ī pediat ī diuinis. C. lxxxxi.

C VM SPONSA ESSET NI-
miſ ꝯ ieiunio & uigilijs ī capite
& corpore ꝯfectuoſa: & loquere
cum ea xp̄o aīuſ eiuſ ex debilitate
minuſ pfecte pcipet uerba audita tūc
addidit xp̄s: Vade & da corpori mo-
-derata neceſſaria: q2 ſic placet mihi
ut caro hēat moderata neceſſaria et
aīa nō impediatur á ſp̄ualibuſ pp
eiuſ defectum. xp̄s replicauit cū cō
minatiōe quēdā monachū q cōtra
corā regē p vitas patrū aſſerebat ſp̄o
ſā ēē deluſā. ꝯ dic̄ dñs q̄d ipi patres ꝯlu
ſi fuerūt q ſupbiētes ꝯ iuſtitia ſua pre
ferebāt ſe alijs nolētes obedire viris
hūilibꝫ Cap̄ lxxxxij

P RESENTE SPONSA
Quidā monachus portauit libꝝ
uitas patꝝ corām cōſiliariis
& rege Suetie: Legenſ ī eo quod
multi ex ſanctiſ patrib; fuerunt de-
-luſi ex abſtinentia nimiá: & ī diſcretōe
Et ideo dixit ſe timere ne forte Spō-
-ſa ſimiliter illuderetur. // Cumq; poſt
hec ipa ſtaret orando audiuit xp̄m
dicentē ſibi. Quid dixit monachus
ille q̄d multi ſanctoꝝ fuerīt ꝯluſi:
Veré iſte ſaccuſ uerboꝝ dixit ſicut
uoluit: ſed nō ſicut debuit. Nam
multi amici mei deluſi ſūt q me
dilexerīt ſapienter. Sed illi qui
ſupbiētes de abſtinētia et iuſtitia
ſua pferebat ſe alijs: & nolentes
obedire humilib; hij deluſi ſūt:
Et q2 iſte monachuſ portauit libꝝ
ſanctoꝝ patꝝ contra me: quoꝝ
imitator ipſe nō eſt: Ideo ego por-
-tabo libꝝ iuſtitie mee contra eū.
& q ī ſapientia ſua laudat. uētet
coram ſapia mea: & tunc uidebit
ī conſcientia ſua: Q̄d uera ſapia
nō eſt ī uerbis ſublimib;: ſed in
conſcientia pura: & humilitate
uera. O q̄ longe profeſſores ordis
iſtiuſ recedunt á ueſtigijs p̄riſ ſui:
Qui fuit ſicut edificator ſepium
dirutaꝝ: & ſicut uir gradienſ
ſemitaſ pfectoꝝ.

viſio notāda de quadā dn̄a quam
xp̄o mī ꝯ petrus aplꝰ ſuſtētabāt ne
caderet. quoꝝ ꝯſilio mutauit vitā
ꝯ exgnū ſp̄ale ī diuiſa icūſit ī ſirmitate
ī qua pūgata migrauit ad celū.
Cap̄ lxxxxiij.

S PONSA VIDEBAT
ī ſp̄u unā mulierē ī fune
ſedentem. Cuiuſ alteꝝ
pedem ſuſtentabat uir ſpecioſus
Alium uō uirgo q̄dam pulchri-
-tudiniſ mire: & tunc beata
maria apparēs dixit: Hec dn̄a
tibi nota multiſ ſollicitudinib;
ī uoluta carniſ & mundi mira-
-biliter neſcadere ſeruata eſt
Ipa quippe multotienſ habuit

uoluntate peccandi : sed no locum
nec tps : et hoc fecit oro petri apti
filij mei que ista mulier dilexit.
Quandoque habuit tps et locum sed
no uoluntate. et hoc fecit caritas
mea q sum mr dei : Et ideo qz
ia appropinquat tps eius. Consulit
ei beatus petrus ut aliqua austeri-
-tate assumat i habitu deponedo
uestimta molliora. Quia ipe sum-
-mus aptus et nuditate et carce-
-rem ptulit et esurie : quis potes
erat in celis et in terris. Ego uo
mr dei q nulla hora sine tribula-
-toe cordis transiui i terris cosulo
ut ipa no erubescat esse humilis
et obedire amicis dei. // Post hec
aut statim apparuit beatus petrus
Apostolus dicens sponse. Tu noua
sponsa domini et dei nostri uade
et qre ab ipa muliere qua ego di-
-lexi et custodiui : si forte uelit
ex toto esse filia mea : et illa req-
-sita cosentiente : et dicente uolo
toto corde. Respondit bts Petrus
Ego prouidebo ei sicut filie mee
Petronille : et recipio ea i custodia
mea. Et statim domina illa his
auditis mutauit uita sua et no
longe post cepit toto iure sue spe
infirmari. donec purgata cum
maxima deuotoe tradidit spm.
// Hec igr dna cum ia supremu
agere spm : uidit beatum petr
apostolum i pontificalib; et san-
-ctum petr martire i hitu fra-
-trum predicator : ambos enim
i uita sua itime dilexerat : Et hec
ipa dixit apte : Quid est domini
mei : Cumque due circunstantes qrerent
si quid uidisset : Respondit : Mirabi-
-lia inquit. na uideo dnos meos : pe-
-tr aptm pontificaliter i dutu : et
petr martire cum habitu pdicator
quos ego semp amaui : et i adiutorio
eor semp speraui : et statim cla-
-mans. Benedictus ds : ecce uenio :
obdormiuit i dno.

Mat dei reuelat spose ubi fuerit ille
aie quas xps libauit de iferno qui descedit
ad iferna usque du ascedit i celu. et etia ubi
remanserunt corpa illor q cu eo i terris res
rexerunt qui eor aias portauit secu i celu
et qualiter i resurrectoe pus se ostendit uel
eidem sue matri q alijs et de filia que
resistet tetatoibus

Cap — lxxxiiij.

MATER DEI LOQUITUR.
Tali die sicut hodie surrexit
a mortuis filius meus fortis
qi leo. qz cotriuit potentia diaboli
et eripuit aias elector suor que
ascenderunt cum eo : i gaudiu celi. Sed
potes qrere ubi fuerint ille aie quas
tunc liberauit de inferno usque dum
i celum ascedit. Respondeo tibi qd
fuerunt i quoda gaudio noto solum filio
meo. Nam ubicumque filius meus erat
et e : ibi erat et est gaudium et gloria
Sicut dixit latroni : Hodie mecum
eris i paradiso. Multi et i terim scti
mortui surrexerunt : quos uidimus :
quor aie ascenderunt cum filio meo.
Sed corpora expectat cum alijs iudi-
-cium et resurrectione : // Mihi uo
q mr dei sum cu post mortem eius me-

-prehensibili dolore mesta essem: apparuit idem filius meus prius quam aliis: et palpabilem se ostendit mihi consolans me. et commemorans se uisibiliter in celum ascensurum: Et quamuis non est hoc scriptum propter humilitatem meam tamen ista est rei ueritas. Quod filius meus resurgens: primo mihi apparuit quam alicui alteri: Nunc ergo quia filius meus tali die sicut hodie consolatus est me. Ideo ego hodie et deinceps minuam temptationes tuas. et docebo te quomodo resistendum est eis. Tu enim miraris quomodo temptationes accrescunt: tibi in senectute quas nec in iuuentute: nec in coniugio experta es. Respondeo tibi quod hoc fit ut scires te nihil esse nec posse sine filio meo. Et enim nisi filius meus seruasset te non esset aliquod peccatum in quo non fuisses inuoluta. Ideo do tibi nunc contra temptationes tria remedia. Cum enim temptatione sordida temptaris dicito: Iesu fili dei omnium conditor adiuua me ut in cogitationibus uanis non delecter. Cum uero te delectat loqui: dicito: Iesu fili dei qui coram iudice tacuisti tene linguam meam donec cogitem qualiter et quid loquar. Cum uero delectat operari uel quiescere seu comedere dicito: Iesu fili dei qui ligatus fuisti rege manus et omnia membra mea: ut opera mea tendant ad bonum finem. Et hoc tibi sit signum: quia ab hac die seruus tuus idest corpus tuum in dominam idest animam tuam non preualebit.

Quomodo nobilis princeps et iustus nolebat acceptare unam magnam dignitatem regiminis regni ex bona intentione. Quomodo mater dei per sponsam reprehendit superbiam quod illa acceptet habendo in ore semper uerba ueritatis in manu gladium iustitie sine aliqua acceptione personarum. Cap. lxxxvi.

Cum quidam magnus nobilis regni Suetie qui dominus Israel uocabatur multis precibus ad dignitatem maiorem regiminis regni uocaretur multotiens a rege. Et ille habens desiderium eundi contra paganos et ibi in seruitio dei pro fide sancta moriendi nullo modo ad suscipiendam dignitatem inclinaretur: Tunc domina sponsa loquebatur ei mater dei dicens: Si inquit illi qui iustitiam sciunt sunt et eam desiderant et facere possunt recusant pro deo suscipere onus et laborem quomodo stabit regnum in uigore suo. Vere illud non est regnum sed latrocinium et spelunca tyrannorum: Vbi iniqui dominantur et iusti conculcantur. Et ideo homo iustus et bonus tenebitur debet caritate dei et zelo bono offerre se ad regimen ut proficiat multis: Qui autem dignitates et regimina ambiunt propter honorem mundi non sunt principes ueri Sed tyranni pessimi: Ergo iste amicus meus israel accipiat regimen propter honorem dei: habendo in ore uerba ueritatis: et in manu gladium iustitie: Non respiciendo nec inclinando se ad fauores hominum: nec ad cognatos nec faciendo personarum acceptionem

Nam dico tibi qđ adhuc dicet̃ de
isto ab ore hoīum: Iste exiuit et pri
uiriliter honorauit m̃rem dei since-
ritus: seruiuit deo fideliter. Propte-
rea scias qđ palliū meū magis ducā
eū ad regionem meā: // Sic uere
postea omnia hec euenerūt: Nam
transactis aliqb; annis iste dominus
exiuit contra infideles: Et uenit
ī alamania in ciuitate rigensem
ubi infirmatus ē: et sentiens mortē
uicinā ascendit cum aliqb; in ecclīa
cathedralē: Et ibi digito imaginis
btissime marie uirginis q ibi in
maxima reuerentia colitur ī pressit
anulū preciosum: et reliquit ibi dicens
apte. Tu mihi domina es et semp
fuisti dulcissima sr quo testē inuoco:
Ideo me et aīam meā tue prouide-
-tie et misericordie relinquo et re-
-cōmendo: Deinde sumptis sacra-
-mentis deuotissime mortuus est:
// Post hec aūt orante pro eo spōsa
m̃r dei loquebatur de eo sic dicens:
Ipē dedit mihi anulū caritatis sue
desiderans me sponsā suā: Vere fi-
-lia scias quod ipse dum uixit non
dilexit me dimidio cordis sui sed
toto. Et ī omnib; operib; suis et
iudiciis timuit filium meum: Ideo
ego duxi eū operante deo filio meo
p uiā sibi magis necessariā et utilē.
et presentaui eum celesti exercitui
sanctoꝝ et angeloꝝ a quib; ipē
dilectus erat: Ne si ī manib;
parentum mortuus fuisset conso-
-lacione temporali impediretur.
Eius quippe boā uoluntas sic pla-
cuit deo ac si ī paganismo moreretur
contra infideles: pugnando pro fide
sancta catholica:

Dū Rome ɔburēt campane eccē sci pet
x vie spōse qd ñ mireti qz sic aliqñ ele
mta ostendūt sigī euētuū futuroꝝ Sic
ille campane ostendunt ppīquā mortē cul
daꝫ potificis .s. bonifatii octaui. Cui gra
ue istat inuitui. nisi cito ad deum uitta
tur. Cap lxxxvi

P AVLO ANTE MORTE
cuiusdā pontificis mirabili casu
comburebantur campane ecclīe
Sancti petri ī roma. Que audiens
Sponsa stupefacta orabat: et tunc
apparuit ei xp̄s dicens: Vere filia
magnum signum ē istud: Nam scrip-
-tum est qđ elementa omnia q̄ com-
-patiebantur mihi ī morte: qū splen-
-dorē et solitum effectum suum re-
-traxerunt. Sic elementa et creature
quandoq; pugnāt et iudicāt pro deo
et ostendunt ī cursib; suis iram dei
et signa euentuū futuroꝝ. Sed nūc
ecce comburuntur campane et quasi
clamāt omnes. Dominus mortuus
est: Dominus pontifex recessit: Et
erat tunc anagnie ī campania. Sit
dies ista bn̄dcā: sed nō dominus iste
benedictus. O mirabile ubi omnes cla-
-mare deberēt: Viuat diu et uiuat
feliciter iste dominus. Ibi clamāt
et gaudenter dicunt: Descendat et
non consurgat: Nec miꝝ: nā ipē qui
clamare debuerat: Venite et inuenie-
-tis requiem aīaꝝ urāꝝ: Ipē clamabat:
Venite et uidete me: ī pompa et
ambitione plusq̄ Salomone: Venite

ad curiā meā: et exhaurit burſaſ uīas: et ī ueniētiſ ꝑditionē aīaꝝ uīaꝝ: Sic eni clamabat exemplo et facto: Et ideo iā appropinquat tpſ ire: et iudicabo eū ſicut diſſipatore gregiſ petri: O quale iudicium inſtat ei: Verūtū ſi adhuc uoluerit conuerti ad me ego occurrā ei ī media uia ſicut piuſ pr:

Qualiter ds uult qd ꝑdicās moneat ad ↄfeſſioēꝫ opportūe ⁊ īportūe ⁊ maxīe ī fine uite exēplo unius q xl· añis ſine ↄfeſſione uixerat· ⁊ ī fine q̄ſi coacte ~~[illegible]~~ iductus ↄfeſſus ē ⁊ ↄtritioē optata ſaluatus ē

Cap̄ lxxxxvij·

Quidam magnus dñs ſecundū mundū q diu nō fuerat confeſſus grauiter infirmabatur: Cui compatienſ ſponſa orabat pro eo: xp̄us uero apparens tunc ſponſe loq-batur ei dicenſ: Dic cōfeſſori tuo ut iſtum infirmum uiſitet audiendo cōfeſ-ſionem eiuſ. Cui uenienti Reſpondit infirmuſ non ſe indigere cōfeſſione teſtanſ ſe ſepiſſime confeſſū: Iterū uō ſequenti die iubetur a xp̄o confeſſori ad infirmū redire. Qui ueniens ad infirmū ſimile ſicut priuſ accepit re-ſponſum. Tertia aūt die iterū ueniēs confeſſor ad infirmū ex reuelatione xp̄i ſponſe facta ſic dixit ei: Xp̄us filiuſ dei uiui: et dyaboli dominuſ dic tibi: Tu habeſ ī te ſeptē demonia: Vnuſ ſedet ī corde ligans illud ne de peccatiſ cōpungariſ. Secunduſ ſedet ī oculiſ ne uideaſ utiliora aīe tue. Ter-tiuſ ſedet ī ore ne loquariſ ea q ſūt ad honorē dei: Quartuſ ſedet ī infe-rioribꝫ tuiſ: Ideo dilexiſti omnem impuritatē: Quintuſ eſt ī manibꝫ et pedibꝫ tuiſ: Ideo homines ſpo-liare et interficere nō uerebariſ. Sextuſ ē ī interioribꝫ tuiſ et ideo gule deditus eſ et ebrietati: Sep-timuſ ē ī anima tua ubi dſ ſedere deberet: et modo ibi ſedet dya-boluſ inimicuſ eiuſ: Ideo ~~te peni-teat~~ pe[nite] citiuſ quia adhuc deuſ propi-tiabitur tibi: Tunc infirmuſ ille cum lachrimiſ reſpondit. Quomodo ꝑſuadere poteriſ mihi ueniā qui tot publiciſ ſceleribꝫ ſum irretituſ Reſpondit cōfeſſor: iuro tibi q ex pertuſ ſū qd etiā ſi maiora fe-ciſſes ꝑ contritionē ſaluaberiſ. Tunc ille iterū cū lachrimiſ dixit Ego deſperabā de ſalute aīe mee q homagiū feci diabolo q mihi mul-totienſ locutuſ ē. Ideo iam ſexage-nariuſ nunq feci cōfeſſionem: nec ſumpſi corpuſ xp̄i ſed finxi mihi negocia qn alij cōmunicabat: Iā uō confiteor tibi pr quod taleſ la-chrimaſ qualeſ nunc habeo: nunq recordor me habuiſſe ampliuſ. Igr̄ illa die quater cōfeſſus eſt: et ſequenti die ēē poſt cōfeſſionē cōmunicauit: Poſt hec aūt ſexto die mortuuſ ē: De quo xp̄uſ ad ſpōſam ſic loqbatur dicenſ: Iſte hō ſeruiuit latroni illi cuiuſ periculum oſtendi tibi priuſ: et ab eo iā fugit dyaboluſ cui homa-gium fecerat: Et hoc fuit ꝑp cō-tritionē quā habuit: et iam uer

ad purgatoriū. & huius liberationis
signū est cōtritio quā habebat ī fine.
Sed potes q̄rere q̄r meruit contritionē
hō q̄ tantis sceleribꝫ īuolutus erat. Re-
spondeo tibi hoc fecit dilectio mea
q usq3 ad ultimū punctū expecto
hominis cōtritionē atq3 conuersionē
& meritū m̄ris meę: Nā licet
iste hō dilexit eā corde tn̄ q2 cōsu-
etudo sua fuit compati dolori eius
quotiens eā considerabat & audie-
bat nominari. Ideo compēdiū salu-
tis sue īuenit & saluatus erit.

Xps p sponsā cōminato reprehendit quā-
dā abbatissā cōparās eā uacce pingui
dyaboli q2 ppriū habebat & utebat mollibꝫ
& curiosis uestibꝫ cū supbia & epulaba-
t splēdide plus sororibꝫ portionis exē-
pli lxxxviii

F ILIUS DEI LOQUITUR.
Illa abbatissa ē de uaccis pin-
guibus: uadens ī ceno & cauda
sua lutosa aspergens circumstantes
Sic ipa aspergit sorores exēplo
suo prauo: Cuius uestimētorum
rugē perhibēt testimonium quod
nō est filia beati bndicti mei:
nec est sponsa humilis q2 ī memō
ē sponsionis sue. Nam regula
sua dicit hre ueste: q rudior &
uilior inuenitur: & ipa hēt melio-
rē pulchriorē: & delectabiliorē.
Regula & pcipit comedere necessa-
ria: cū parcitate & timore nihil
p hre propriū: Sed ista hns pro-
prium impinguat se sicut uacca
dyaboli sequendo propria uoluntatē
Regula: & dicit qđ omnia sint
in manu abbatisse: Nō attendens intenti-
one beati benedicti mei: Qui ideo oīa
posuit ī manu abbatis ut abbas esset
discretus: & exemplū uirtutū: & regle
pcipuus imitator: Sed ista recipit nomē
& uerbum potestatis ad dissolutionem
suā nō attendens quod de omnibꝫ aīabꝫ
sororum suarum redditura ē mihi rōem:
Propterea scias qđ nisi correxerit mo-
res suos & sororum uadet cū uaccis pin-
guibꝫ in infernū: & laniabūt eam
corui īferni q2 noluit cum humilibꝫ
& abstinentibus euolare ī celū.

Videbat īter moniales unū ethiopē hitu
monachalē uestibꝫ. Qñ xps exponēs dicē
qđ ille ē demon cupiditatis q sub spēcie ca-
ritatis inducebat monachas ad cōgregādū
diuitias ut de illis facerēt largas alias ele-
mosinas. Qñ xps hic grauit reprehendit
et īprobat
Cap lxxxviii

V IDEBAT ETHIOPS TE-
terrimus ī quodā monasterio
īter uelatas moniales existere
cum nigro uelo: & habitu monacali:
De quo admirāti Sponse xps loqbat
dicens. Scriptum ē ī euangelio meo qđ
cauendū est ab illis q ābulant sub ue-
stimento ouiū: intus aūt sunt lupi
rapaces. Sic nunc dico tibi quod ille
ethiops q apparebat īter moniales cū
hitu monialium: ipe est demon cupi-
ditatis q suadet eis aggregare posses-
siones & castra & plures diuitias ut
ex illis latius uiuāt: & distribuant
largas elimosinas: ut sub tali religiosa
spē recedentes a paupertate mihi grata

dyſſoluantur paulatim donec p̃uaricatẽſ
regulã & priorẽ obſeruantiã p̃dant
animas. Ideo ſcias quod niſi uigilarẽ
caueãt ab iſto lupo cupiditatis ſcilicet
cõtentando ſe de his que hñt & nihil
plus uolẽdo accreſcere ĩ poſſeſſionibus
& terrenis diuitijs: inficientur ab eo
& ſane oues iſtius gregis dãnabiliter.
& poſte á lupis dilaniabuntur ĩmiſeri-
-corditer. Magis enim mihi placet q̃d
ĩ pauptate quieta & ſancta quã profite-
-bantur uiuant & contententur q̃ de
terrena cura regiminis tp̃aliũ: impli-
-cantes ſe & diſtributõe elimoſinaꝝ bo-
-noꝝ alioꝝ inaniter glorientur.

xp̃s ꝯſiᷓat ſp̃oſã dicens qđ n̄ timeat
qđ u̾ba ei diuinit̾ reuelata ĩ iſtis libris
ꝯtẽta poſſint ĩfirmari licet molliri ꝛcalca
ri ꝛexp̃mi debeant ſic̄ oleũ: ut̾ exinde pa
tiẽtia ꝛhonor dei ãplient

Cap̃ lxxxviiii

T IMEBAT SPONSA QD
uerba iſtoꝝ libroꝝ diuinitus ei
reuelata infirmaretur & calũ-
-miaretur: ab emulis & malitioſis. Cui
oranti ſr̃ hoc xp̃s loquebatur dicẽs.
Ego habeo duo brachia & uno am-
-plector celum & omnia q̃ ĩ eo ſũt: alio
uõ amplector terrã & mare. Primũ
extendo ad electos meos ĩ celo & ĩterra
honorando eos & conſolando: Secundũ
extendo ſr̃ malitias hominũ patiẽdo
eos miſericorditer: & refrenando
eos ne faciant q̃tum malũ uolunt.
Ideo noli timere q̃z nullus poterit
infirmare uerba mea: Sed ueniet
ad locum & gentẽ mihi placitam.
Veꝝtñ ſcias q̃d uerba iſta ſunt

ſicut oleum. Propterea molliri
calcari. & exprimi debẽt: nũc
ab inuidis: nunc a ſcire uolẽtibus
nunc ab occaſioẽm q̃rentibus ut
honor meus & patientia ãplietũ.

xp̃s p̃cipit ſp̃oſe qđ ea q̃ ab eo audi
uerit ĩſp̃ũ ſcribat ꝛ mittat ad gẽ-
tes ut cognoſcãt ĩgratitudinẽ ſuã ꝛpa
tiẽtiã dei ·Cap̃ lxxxx

F ILIUS LOQUIT̃ AD
ſponſã dicens. Ego ſum ſicut
dominus iuuis: Cuius filios
hoſtis ſic faſcinauerat & depſſe-
-rat quod ĩ captiuitate gloriãtes
nec oculos ad patrẽ & heredi-
-tatẽ leuare uellet: Ideo ea que
a me audieris ſcribe & mitte
ad filios & amicos meos: et ipſi
illa ſeminẽt inter gentes: ſi forte
cognoſcere uelint ingratitudinẽ
ſuam. & patiẽtiã meã: q̃z ego
deus ſurgere uolo: et oſtendere
gentibus: iuſtitiã & caritatẽ meã

xp̃s monẽ uniã ĩfirmã qđ ſit ſta
bilis ĩ patiẽtia q̃z p̃ utilitate ſuã ãĩe
ei diſpẽſat ĩfirmitas. Et d̾ clarat qđ
ĩ dulgẽtie eccliaꝝ rome maiores ſ̾t
apđ deũ ꝛ utiliores ãĩab; q̃ hoĩes
credant

Cap̃ lxxxxi

D OMINA QUEDAM
de Suetia cum longo tp̃e
ĩ roma infirmaretur dixit
q̃ ſubridendo Sponſa audiente.
Fama ĩgt̃ ẽ quod ĩ hoc loco ẽ
abſolutio á culpa & á pena: Sed
deo nihil eſt impoſſibile: pena

enim experior ego. Tunc ſubſequente mane Sponſa audiuit in ſpiritu uocem dicentem ſibi: Filia hec mulier grata eſt mihi et quia deuote uixerat in ſe et quia filias ſuas emittunt mihi. Sed adhuc non tantam contritionem habuit in penis quantam delectationem habuit et habuiſſet in peccatis niſi caritate mea refrenata fuiſſet: Ergo quia ego deus unicuique prouideo in ſanitate et in infirmitate ſicut unicuique expedire uideo ideo nec in minimis uerbis ab aliquibus irritari uel iudicari debeo. Sed ubique timeri et uenerari. Dic etiam ei quod indulgentie eccleſiarum urbis rome maiores ſunt apud deum quam uerba ſonant: Quia ſi qui perfecto corde ueniunt ad iſtas indulgentias non ſolum remiſſionem peccatorum habebunt ſed etiam gloriam eternam. Nam homo etiam ſi milleſies ſe occideret pro deo non eſſet condignus ad minimam gloriam que datur ſanctis: Et licet homo non ſufficiat uiuere ad tot milia annorum: tamen quia pro infinitis peccatis infinita deberentur ſupplicia: quod homini impoſſibile eſt ſatiſfacere et adimplere in hac uita: Ideo propter indulgentias relaxantur multa: Et grauiſſima pena et longiſſima commutatur in minimam: et hii qui habitis indulgentiis cum caritate perfecta et contritione uera decedunt de mundo ſoluuntur non ſolum a peccatis ſed etiam a penis Quia ego deus non ſolum dabo ſanctis et electis meis que petunt: Sed et duplicabo: et centuplicabo propter caritatem: Ideo moneas iſtam infirmam ad patientiam et ſtabilitatem: quia ego faciam ei quod eſt ſibi utilius ad ſalutem.

Qualiter beatus nicolaus in baro ad ſepulcrum eius apparuit ſponſe unctus oleo Declarans ei de oleo manente de corpore eius et alia de ſuis uirtutibus dum uiuebat et de largitiua bonitate dei ad ſuos electos.

Cap. lxxxxij

CVM VISITARET SPOſa reliquias ſancti Nicolai in baro ad ſepulchrum eius cepit cogitare de illo liquore olei manante de corpore eius: et tunc rapta extra ſe in ſpiritu uidit quandam perſonam unctam oleo et flagrantiſſime odorantem: que dixit ei: Ego ſum Nicolaus epiſcopus qui appareo tibi in tali ſpecie ſicut diſpoſitus eram in anima dum uiuebam: Nam omnia membra mea ita habilitata et flexibilia erant ad ſeruitium dei: ſicut res uncta que flexibilis eſt ad opus poſſidentis: et ideo laus exultationis ſemper erat in anima mea et in ore meo predicatio diuina: Et in opere patientia propter uirtutes caſtitatis et humilitatis quas precipue dilexi: Sed quia nunc in mundo multorum oſſa arida ſunt ab humore diuino: ideo dant ſonum uanitatis et ſtridorem ex colliſione mutua: et inhabilia ſunt ad fructificandum fructum iuſtitie: et abhominabilia deo ad intuendum. Tu uero ſcias quod ſicut roſa profert odorem: et uua dulcedinem. Sic deus corpori meo emanandi oleum: ſingularem dedit benedictionem. Quia ipſe non ſolum honorat electos ſuos in

celis: sed et letificat et exaltat i terris ut plures edificetur et pricipe de gra data. Qualiter bta anna apparuit spose 7 docet eā vnā orōnē spūale ad reuerentiā eius. Et ipetrādam prolē a deo mlieribus cōiugatis Cap lxxxxiiij

SACRISTA, MONASTERII, Sancti Pauli extra muros Rome dedit sponse xpi reliquias de sancta anna matre domine nostre uirginis marie. Cum igr dnā cogitaret quomodo eas recondere et honorare apparuit ei sancta anna dicens. Ego sū Anna domina omniū coniugatarum fidelium q̄ sunt post legē: qz deus uoluit de generatione mea nasci. ideo tu filia honora deū isto modo: Benedictus sis tu iesu fili dei: et fili uirginis marie: qui de coniugio anne et ioachim matrem tibi elegisti: ideo pp preces anne miserere omnibȝ qui in cōiugio sunt ut fructificēt deo: Dirige et omnes q̄ ad coniugiū tendūt ut i eis honoretur deus: // Reliquie uō mee quas hēs erunt diligētibȝ i solaciū donec deo placuerit eas altius honorare: i resurrectiōe nouissima:

q̄ fuerūt ānt legē. ego ē sūz matr̄ oīuz cōiugatarum

Mater dei cōfortat spōsā admonitionibus Sāctuaria rome dicēs qd maiores sīt ibi i dulgētie q̄ hoīes credāt quas scī ipetrauerūt suis precibȝ 7 proprio sāguine Cap lxxxxiiij

MATER, LOQUITUR, SPOSE dicens: Cur sic turbaris filia? Respondit illa: Quia domina nō uisito loca ista sancta q̄ sūt i roma: et mater: Permittitū igr̄ tibi uisitare loca ista cū humilitate: et deuota reuerētia: Quia i hac Roma maiores sunt i dulgentie q̄ homines credere possint: quas Sancti dei glorioso sanguine suo et precibȝ a filio meo impetrare promeruerunt. Veruntū filia nō dimittas pp hec scolas tuas i grammatica nec pris spūalis tui: nā sancta obedientiam.

Quedā symulās se mūdū relīquisse 7 velle seruire deo cōsuluit spōsā i q̄ statu deo seruire. Cui xpc dicit qd iste n dū trāsiuit iordanē. i. n dū cōtēpsit mundū pfecte 7 volūtatē suā & ideo n audiet respōsū secūdū volūtatem dei. Capl lxxxxv

QUIDAM, DICEBAT se uelle seruire deo: et uolens scire i quo statu magis placere deo consuluit Sponsam desiderans hre diuinum responsum. De quo xpus loquens sponse dixit. Iste nō dum peruenit ad iordanē et minus ptransiit sicut dr̄ de hebreis qd transito iordane: cum puenisset ad deserta audiunt secreta dei: Sed quis ē iordanis iste nisi mundus q̄ fluit qi aqua qz tēporalia nunc ascēdunt cum homine nunc descendunt: Nunc eleuāt eum honore et prosperitate: Nunc deprimunt aduersitate: et nunq̄ hō ē sine sollicitudine et tribulatiōe. Ergo qui desiderat celestia necesse est ut

abalto omnes terreas affectiones remoueat: qa cum dulcescit deus uere ei uilescunt terrena et caduca: Sed hic homo nec dum adhoc peruenit ut omnia contemnere: imo adhuc uoluntatem suam habet in manu sua: ideo adhuc celestia secreta auditurus non est: donec perfectius mundum contempserit et uoluntatem suam dimiserit in manu dei. Xps dicit sponse quod sicut aquila abalto custodit filios et succurrit eis in necessitate et periculis sic ipse suis amicis in necessitatibus corporis et anime. Precepit et sponse quod uisitet corpus sancti andree quem laudat dominus. Et in necessitatibus illum promittit mittere ei graciam.

lxxxxvi –

Filius loquitur, sponse dicens. Aquila uidet ex alto quis uelit nocere pullis suis: et peruenit uolatu defendendo eos. Sic ego prouideo uobis salubriora ideo dico expectate: Et iterum dico ite: Sed quia nunc tempus est: ite ad ciuitatem amalfie: ad apostolum meum andream: cuius corpus fuit templum meum ornatum omni uirtute: ideo factum est ibi despositorium fidelium et adiutorium peccatorum: Nam qui fideli mente ueniunt ad ipsum non solum exonerantur peccatis: sed habundabunt consolatione eterna: Nec mirum nam ipse nec erubuit crucem meam sed portauit hilariter et ideo ego non erubesco audire et suscipere eos pro quibus ipse orat quia uoluntas sua est uoluntas mea:

Cum uero fueris apud eum redite stati neapolim ad natale meum. Respondit sponsa, O domine tempus nostrum transit et etas et infirmitas appropinquat et subsidium temporale minoratur: Cui dominus: Ego inquit sum nature conditor et dominus et reformator: Ego sum et in necessitatibus adiutor et defensor et distributor. Sicut enim qui habet equum sibi carum non parcit feno suo et delectabili ut ibi equus pascatur. Sic ego qui omnia habeo et nullius egeo: omnium mentes inspicio inspirabo cordibus diligentium me: ut benefaciant desiderantibus me: Nam et non diligentes me admoneo ut benefaciant amicis meis quatenus bonorum orationibus meliores fiant.

Orante sponsa in urbe roma ad sepulcrum beati stephani apparuit ipse narrans ei aliqua de uita et uirtutibus suis et de parentibus sua obtulit se impetrare pro ea graciam a deo pro dicendo sibi quod ad loue ibit in uerbis –

Cap lxxxxvii

Orabat sponsa ad sepulchrum beati stephani in roma extra muros: sic dicens: Benedictus sis tu beate stephane quia eiusdem meriti es cum beato laurentio: Nam sicut ille predicabat infidelibus: Sic et tu predicabas iudeis. et sicut laurentius gaudenter sustinuit ignem: sic et tu lapides: ideo inter martires digne laudaris primus. Tunc apparens beatus stephanus respondit ei: dicens: Ego a iuuentute mea cepi deum habere carum: quia parentes sui sollicitos de salute anime mee: Cum autem dominus meus iesus xpus incarnatus fuit et cepit predicare: tunc ego toto

corde audiebā eum. Ii statī post ei
ascensio nē coniunxi me aplīs seruiens
fideliter ī officio mihi ī mundo cum
humilitate. Iudeis igr̄ blasfemātibus
deū meū iesum ego gaudens accepis-
-se occasiōem loqndi cum eis cōstanter
increpabā duritiā eoꝝ paratus mori
pro ueritate et innitā dum meū. Sed
tria operabantur ad gloriā et coronā
meā: qua nunc gaudeo. Primū fuit
boā uoluntas mea. Secundum ōro do-
-minoꝝ meoꝝ aploꝝ. Tertiū passio
et caritas dei mei. Ideo nunc hēo tri-
-plex bonum. Primū est quod incessantē
uideo faciē et gloriā dei. Secundum
ē quod quicqd uoluero potero. et nihil
uolo nisi illud quod uult deus. Tertiū
est quod gaudium meū erit sine fine.
Et qz tu de glīa mea gaudes ideo
ōro mea proficiēt tibi ad cōseqndā ma-
-iorem dei cognitionē: et spūs dei pse-
-uerabit tecum: et uenies adhuc ī ierlm
ad locū passionis mee.

Mater dei reprehendit quendā spūalem
dicēs qd ñ cfidat d aliq̄ xtute sua n ca
ueat a multi loq̄o et risoro et aleuitate mo
rū. Iste q̄ modo acceptius ē deo qd hō ui
ste uiuat ī mundo de suo labore q̄ ī hēmo
uel religiōe sine dei caritate.

MATER. LOQVITVR. VBI. OP-
timus est cibus si infunditū ī eo
aliquid amaritudinis uilescit.
Sic qualescumq et q̄tascumq uirtutes
aliquis hābeat si delectatur ī aliquo
peccato nō placet deo. Ideo dic illi amico

meo: quod si desiderat placere mihi
... [illegible]
aliqua et minima. sed cōpescat lin-
-guā suā ab omni multiloqo: et risoro
et cohibeat mores suos ab omni leuita-
-te. Nā ipe debet portare flores ī ort
quibus alliciat īsipidos ad fructum
optimū. Siat inter flores aliqua
reperiuntur amara uilescunt flores
et fructus bonus nō desideratur.
Item dic ei qd sicut uir et mulier
qñq diligunt se pp solā corporis
sustentatōem: et sicut monachus qui
ē ī monasterio pp corporale bonū
Sic ille hō quē ipe nouit desiderat
ēē ī monasterio ut nihil patiatur
contrarium. Desiderat q3 ēē paup
ut tñ nihil ei desit. Ideo dimittat
proprie uoluntati: qz deo ē acceptius
in mundo uiuere iuste et laborare
manibus: q̄ ī heremo uel religiōe stare
sine dei caritate.

EXPLICIT. PRIMA. PA[RS]

REVELATIO QVA HA-
buit Dña Brigida in Roma
post annū iubilei: ī qua ui-
-go Maria pnuntiat ei qd iturā
esset ī ierlm. et bethleem quī pla-
-cerit deo promittens ei tunc sibi ost-
-dere modum quomodo ipa peperit
filiū suum benedictum. Cap. primū
In Roma habuit dña
brigida istā reuelatōem q̄ loqtur
de illo doloroso gladio doloris qui
aīam beate uirginis ptransiuit quē
sibi iustus Simeon pnunciauit ī tē[mplo]

... qua bt̄s franciscus ... dn̄e brigidā ... qua inuitauit eā ad camerā suā ad comedendum et ad bibēdum: declarās ei sp̄ualr̄: qd camerā sua fuit obedientia. Cibus suus fuit cōuertere aīas ad dm̄: Potus aūt erat qn̄ conuersos uidebat totis uirib; dm̄ diligere: Et orōi aliis q̄ uirtutib; cum feruōe uacare: Capitulū: 3.

// Hanc reuelatōem habuit Dn̄a brigida ī ciuitate orthone ad mare regni neapolitani: Cui xp̄s loquens certificat eā qd ibi sunt reliq̄e cōpōis Sancti thome ap̄li ī altari ecclesie cathedralis: in quib; reliquiis et aliorum sanctorum ip̄e delectatur suauissime reputans eas suū p̄ciosum thesaurum ī terra: Promittens magnū p̄mium eas uenerantib; cū deuotōe debita. Cm̄. 4.

// Domina brigida huit istā reuelatōe ī neapoli ad requisitōem Dn̄i eliacii filii comitisse de arriano q̄ iuuenis tūc et scolaris bōe indolis erat: Et tūc ip̄e rogauit dominā brigidā q̄ oraret dm̄ pro eo: ip̄a uō ī orōe existēte apparuit ei Virgo Maria q̄ dedit ei istā reuelatōem p̄ quā informat eā de modis tenendis ī uita sua ualde pulchre: Dicens q̄ oratio debet ēē hostiarius et custos aīe ad expellēdum omnes tēptatōes et resistendum eis uirilr̄ ne ītret domum interioris hominis. Capitulum 5.

// Anno Dn̄i: Millo: ccc. lxxi. et ī mense maii: ī die bt̄i vrbani pp̄e et martiris. Cum dn̄a brigida resideret ī Roma p̄ multos annos postq̄ reuersa ē de peregrinatōib; q̄ sunt ī regno Neapolis: et staret ī orōe die et mense q̄ supra: xp̄us apparuit ei dicēs qd pararet se ad peregrinandū ī ierlm̄ et ad uisitādū sc̄m sepulchrum. Capitm̄. 6.

// In Roma añ q̄ dn̄a brigida iret ultramare: Quidā frater minor deuotus cōsuluit dictā dominā sr̄ aliq̄b; dubiis sue conscīe: Cui dn̄e oranti Virgo maria apparuit respōdens ei ad illa dubia plenarie: Et insup̄ dicit: qd q̄cumq; papa et presbiteri sint p̄ccatores: dum tam nō sint heretici qd illi hn̄t claues ecc̄e et uerā potestatē ligandi et soluendi. Et isti plene conficiunt et p̄tractant benedictum sacramētum corporis xp̄i: ī altari: q̄uis sint indigni celesti gloria. Capm̄. 7.

// Postq̄ supradictus fr̄ habuit a dn̄a brigida supra proxima reuelatōem: rogauit eā qd oraret dm̄ sr̄ materia: De proprio xp̄i: et de auctoritate summi pontificis et sacerdotum celebrātium: Cui dn̄e orāti apparuit uirgo maria respōdens ad omnia: ut sequitur: Capitulum. 8.

// Qualiter xp̄us loquens domine brigide ī orōe existenti precipit ei quod iā uadat ad ierusalē: Promittens ei fortitudinē corporalem: et necessarias expensas. Cm̄. 9.

// Virgo Maria loquens domine brigide dicit: qd nullo modo ē uoluntas dei qd clerici uxores hēant neq; cōtaminētur uitio carnis prohibēs quod aliq̄s pp̄a hoc matrimonium clericorum p̄mittat fieri uel statum ī ecc̄tia dei. Capitulum: 10.

// Hic est principium cuiusdā reuelationis quam domina brigida habuit p̄ Dn̄a Regina Ioanna Neapolis: ī ead ciuitate. Sed alia q̄ ibi continentur non ponuntur hic qz secreta, at: q̄ p̄tinent

ad statu᷑ et p̄sona᷑ dicte dn̄e regie: C. 11.

// Reuelatio hec fuit dn̄e brigide data diuinitus i neapoli ad requisitoe᷑ dn̄i bernardi archiepi neapolitani: q̄ ea᷑ rogauit sr̄ certis dubijs cōsciencie sue ut ipa p̄ orare deu᷑: Et cum ipa staret i oroe xp̄s apparuit ei respondens ad oi̅a dubia archiepi. Dans et doctrina᷑ et modos quos ipe tenere debeat ta᷑ in regimine sue domus q̄ in regimine sb̄ditoꝝ i diocesi sua: Capitulum: 12

// Hec reuelacio facta domine brigide icepit i neapoli statim post mortem dn̄i caroli militis filij sui: et cōtinuabatur uisio ista p̄ iter totum ierosolimitanu᷑ interpellatim donec accessit ad ierlm et ibi fuit finita i ecclia sancti sepulchri dn̄i: et continet i se allegatoes factas i diuino iudicio cora᷑ xp̄o iudice per uirgine᷑ maria᷑: et p̄ angelum pro parte aie dci militis: et allegatoes factas ꝯ ipam aiam pro parte dyaboli: et sententia᷑ xp̄i iudicis: pro liberatoe eius. C. 13.

// Secunda reuelatio super eadem materia: Capitulum: 14.

// Hanc reuelatione᷑ habuit dn̄a brigida i sancta ciuitate ierlm prima uice qua intrauit i ecclesia sancti sepulchri i ~~[illegible]~~ qua xp̄us declarat indulgentia᷑ et gra᷑m quam boni peregrini hn̄t in dicta ecclesia cum ibi adueniunt cum recta intentoe et sancto p̄posito. C. 15.

// Hanc uisione᷑ uidit dn̄a brigida i ierlm: i ecclia sancti sepulchri i capella montis caluarie die ueneris post octaua᷑ ascensionis dn̄i: ubi uidit rapta i sp̄u tota᷑ passioe᷑ dn̄i seriose q̄ ibi latius cōtinetur. C. 16.

// Conqueritur xp̄s spōse de omnibꝫ principibꝫ terre et p̄latis ecclie ex eo quod nolunt h̄re i memoria nec recordari tantu᷑ doloꝝ et passionis sue: neq̄ uolunt cōsiderare illa sacra loca terre sancte: et cōminatur eis nisi se emdauerint. C. 17.

// Cum domina brigida existens ierlm dubitaret utꝝ melius esset quod ipa hospitaretur i monasterio fratꝝ minoꝝ montis sion: uel utꝝ i hospitali peregrinoꝝ i ierlm et tunc in oroe apparuit ei uirgo maria dicens ei q̄ i hospitali p̄p bonu᷑ exemplum alioꝝ: Cap. 18.

// Domina brigida rogata i regno cipri a domina helianor regina dci regni: q̄d ipa rogaret deum p̄ filio suo rege: et p̄ illud regimen transiuit tunc i ierlm: et ibi quada᷑ die illa existe᷑te i oroe xp̄s apparuit ei et dixit ei ista cōsilia q̄ deberet scribere dcto regi et patruo suo principi anthiochie: et p̄cepit ei q̄d scriberet ea illis q̄i a se ipa: et nō ex parte xp̄i: Capitulum: 19:

// Reuelatio facta dn̄e brigide i sancta ciuitate ierlm: sr̄ regno cipri et eius reformatoe quam transmisit ipa dn̄o regi et principi anthiochie quod publicaret ea toti regno: et q̄z princeps p̄dictus nō p̄bebat fidem p̄fecte isti reuelationi ideo dcā dn̄a i reuersione sua de ierlm: publicauit eam i ciuitate famaguste octaua die octubris

ī presentiaꝝ dci principis anthio-
chie dicti regni et totius regalis co-
cilij. Capitulum. 20.

// In regno Cipri quidā fr minor
rogauit dictam dominā quod ipa
consuleret ei quid deberet facere
sr aliqbꝫ dubijs cōscie sue spaliter
sr obseruantia regule ordinis sui.
Que quidē Dnā cum staret quadā
die orando ī scā ciuitate ierlm:
pō fre supdco xp̄us apparuit ei
et alloquebatur eā dicens: multa
de ordine minoꝝ: et ī fine con-
minatur omnibꝫ religiosis proprie-
tarijs eterna morte. Capitulū. 21.

// Visio quā habuit dnā brigida ī be-
thleem vbi uirgo maria ostendit
ei totum modum sui partus. Qua-
liter ipa peperit gloriosum filiū
sui: sicut ipa uirgo promiserat
eidē dnē brigide ī roma ante
q̄ iret ad bethleem p. xv. an-
nos ut patet ī primo capitulo istius
ultimi libri. Capitulum. 22.

// Reuelatio ī bethleem ad presepe
dm̄ sup eadē materia q̄ sup. C. 23.

// Fuit ad presepe dm̄ hec reuelatio
fcā eidē dnē in bethleem: qualiter
pastores uenerūt ad p̄sepe ad ado-
randum xp̄m natū. Capm. 24:

// Hanc reuelationē habuit dnā brigi-
da ī cappella ubi xp̄us natus est
ī qua uirgo maria narrat ei qua-
liter tres magi reges adorauerūt
xp̄m filiū eius Capitulum. 25.

// Mater dei loquens domine brigide
narrat aliqua ei de humilitate sua
et filij sui dicens: Quod sicut humi-
les fuerunt filius suus et ipa dū erant
ī mundo: ita et nunc humiles sunt licet
sint ī celo. Capitulum. 26.

// Cum domina brigida uellet de ieru-
sale iā redire romā iuit ī die natiui-
tatis uirginis marie aduisitādū se-
pulchꝝ eius et alia sanctuaria q̄ sut
ibi prope ciuitatē ierlm: Cui oranti
ad dcm̄ sepulchꝝ apparuit eadē uir-
go certificans eā de tp̄e mortis et as-
sumptionis sue: testificans illud esse
proprie sepulchꝝ suum: Capm. 27.

// Quando domina brigida ī reuersiōe
ā ierusalem transiuit p ciuitatē nea-
polis regita p dominā reginā ioannā
et Archiepm dcē ciuitatis orauit dm̄
pro habitatoribus eiusdē ciuitatis. et
xp̄us loquens ei redarguit habitatores
p̄dcos de pluribꝫ enormibꝫ peccatis oste-
dens eis modū quo se recōcilient cū eo
peccatores: promittens eis misericordiā
si se recōciliauerint et emēdauerint.
Comminatur et eis cū seueritate iusti-
tie si se nō correxerint: et ī peccato
pseuerauerint. Quā reuelatōem ipa
Dnā brigida publicauit ī p̄ntiaꝝ dci
dm̄ bernardi Archiepi et trium ma-
gistroꝝ ī theologia et duoꝝ doctoꝝ
ī iure canonico et ciuili: et aliquoꝝ
militum et ciuiū dcē ciuitatis. Capm. 28.

// Reuelatio Virginis marie quam
habuit Dnā brigida ī ciuitate neapo-
litana: et dirigit eā domina brigida
Dn̄o bernardo Archiepo Neapolitāo.
Que reuelatio reprehendit illos qui
nō instruunt seruos suos seu sclauos
infideles nouiter conuersos ad fidē
ī eadē fide et catholica et lege xpiana

Redarguit q̄ꝫ uirgo maria illos dn̄os
q male tractāt et exaſperāt ultra mo-
-dum dc̄os ſeruos ſuos · comminatur etiā
cum magna pena ſortilegiſ et īcantatorib;
et diuinatorib; et et tenētib; eos · et
fidē · eiſdē adhibētib;: Capitulū · 29.
// Quidam eps̄ conchenſis q erat rectō
Marchie anconitane pro Sancta Romana
ecc̄lia : requiuit Dn̄am brigidā ſr eo
q̄d ſtimulabatur á conſciā: Eo quod
ipē erat abſens et nimiſ remotus á
dioceſi ſua pp p̄dcm officiū rectoratuſ
ī quo ipe reſidebat: Et ſic nō poterat
attendere ad oueſ ſibi cōmiſſas ī ſua
dioceſi : Et ideo dubitabat an magis
placeret deo quod reſideret ī officio
marchionatuſ uel an q̄d reuerteretur
ad regendū oueſ ſibi commiſſas ī ſua
dioceſi. Et cum dn̄a predcā ſic · requiſita
oraret p̄o prefato ep̄o: Tunc xp̄us ap-
-paruit ei dicens ſibi uerba q̄ infra con-
-tinentur · Capitulum · 30 ·
// Iudex xp̄s cōqueritur Spōſe d̄ uni-
-uerſis peccatorib; omniū ſtatuū et cō-
-ditionum narranſ bn̄ficia q̄ fecit eiſ
et īgratitudinē eoꝝ · Comminatur q̄ꝫ
eiſ cum ſentētia terribiliſ ire ſue · Ad-
-monet tn̄ eos quod cōuertantur ad eum
et ſuſcipiet eos cum miſericordia ſicut
pater · Capitulum · 31 ·
// Chriſtus in urbe Roma loquēs Spo-
-ſe ſue beate Brigide predicit ei diē
et modum mortiſ ſue : ordinans q̄d
fiat de libriſ reuelationū: Dicit et q̄d
multi erunt ī mundo q illas recipiet
cū deuotōe q̄n ei placuerit q optinebūt
grām eius · Diſponit et dn̄s de corpore
ſpōſe ſue ubi debeat ſepelliri · Cap̄m · 32 ·

Reuelatio Quā habuit dn̄a brigi-
da ī roma p̄o āni iubiley · ī q̄ Virgo m̄
p̄nūtiat ei q̄d itura eſſ iersl̄m · et bethle
et q̄n placuerit deo p̄mittetē ei tūc il-
li oſtendē modūꝫ quō ipā pepererit fi-
liū ſuū b̄ndictū ——————
Cap̄ p̄m̄
C VM, ESSET, ROME
DOMINA, BRIGIDA
SPONSA, CHRISTI,
et quadā uice orōni uacaret: cepit
cogitare d̄ partu Virginiſ marie
et de illa ſumma bonitate dei q tale
m̄rem puriſſimā ſibi uoluit eligere
Tantum enim cor eiuſ tunc inflā-
-batur amore uirginiſ quod dicebat
īfra ſe · O dn̄a mea regina celi ītm̄
gaudet cor meū ex eo q̄d altiſſimuſ
deuſ te p̄elegit ī m̄rem : et tantam
dignitatē tibi conferre dignatuſ eſt
quod magiſ ego mihi eligerē in in-
-ferno eternaliter cruciari q̄ quod
tu uno minimo puncto de tanta
excellenti glīa et tua celeſti dignitate
aliqua portione careres. Et ſic
amoriſ dulcedine inebriata ſtabat
ſupra ſe alienata á ſenſib;: ī quo-
-dam extaſi mētaliſ contemplationiſ
ſuſpenſa: Cui tunc uirgo apparuit
dicenſ ei: Attende filia ego ſum
Regina celi : et q̄z tu me diligiſ
tā immenſo amore: ideo annuntio
tibi quod tu ibiſ ī ſanctā ciuitatē
Ierlm̄ peregrinando q̄n placuerit
filio meo. Et inde ibiſ ad bethleem
ibiq; oſtēdā tibi ī loco proprio totū
modū qualiter ego peperi eundem

filium meū iesū xpm: qz sic placuit

In roma. habuit dna brigida istā revelatiōe: q legr de illo doloroso gladio doloris q āīa bte virgīs ptrāsiuit quē sibi iustus Symeon pnūtiavit i teplo — Cap 50

I N PURIFICATIONE,

Beate Marie virginis dum esset dna brigida xpi sponsa i roma i ecclesia Sancte marie maioris: rapta fuit dca dna i spuale visione: videns i celo qi omnia ad magnū festum pparari: et tunc vidit qi unū templū mirabilis pulchritudinis: et ibi erat ille venerabilis senex iustus Simeon paratus ad recipiendum puez iesu in ulnis suis summo cū desiderio et gaudio. Videbat qz beatā virginē venientē honestissime et portantē puez filiū ut offerret eū i teplo. secundum legē domini: Deinde innumerabilē multitudinē āgloz et diversoz ordinū sanctoz dei: et sanctaz virginū et dnaz beatā virginē matrē dei pcedentiū: et eā cum omi letitia et devotoe circūdantiū: Ante quā portabatur a quodam angelo unus gladius longus et valde latus et sanguinolentus q significabat illos maximos dolores quos maria passa ē i morte amarissimi filij sui q figurabatur i gladio quē iustus Simeon prophetabat ipsius aīam ptransituz esse. Un tota exultante celesti aula dictū fuit Sponse. Ecce qntus honor et gloria rependitur i hoc festo Regine celi pro gladio doloz: quos sustinuit i sui dilecti filij passione. et tunc hec visio disparuit.

Revelatio qz btus franciscus ostendit dne brigide i qua invitavit eā ad camerā suā ad comedendū et ad bibendū de largis ei spualibz qd camera sua fuit obedientia. Cibus suus fuit cõvertere aīas ad deū. Potus aūt erat qñ vidisset intebat totis viribus adeū dilige. Et orōi aliis qz altis tibus cū fervore vacare — Cap 51

I N FESTO SANCTI FRAcisci i sua ecclia Rome i trans tiberim apparuit beatus franciscus eidē sponse xpi domine brigide dicens ei. Veni i camerā meā ad comedendum et bibendū mecū. Quod ipa audiens statim paravit se ad iter ut visitaret eū i asisio. Ubi dum p quinqz dies morā duxisset. proponens tunc romā redire intravit ecclam ut se et suos sancto francisco commedaret. Cui tunc ipe apparuit dicens. Bene veneris: invitavi enim te i cammerā meā ut mecum comederes et biberes. Scito tn quod hec domus nō est camera quā ego dixi tibi: Sed camera mea est vera obediā: quā ego semp tenui: itaqz nunqā sustinui esse sine preceptore. habui enim mecum cõtinue presbiteru: cui i omnibz pceptis humiliter obedivi: et hec fuit camera mea. Tu igr similiter facias qz sic placet deo: Cibus aūt meus quo delectabiliter reficiebar erat hoc qd scilicet libentissime traxi proximos meos a vanitatibus vite secularis ad

seruiendum deo toto corde: et tunc uelut dulcissimos morsellos illud gaudium gluttiebam. Potus autem meus erat illud gaudium quod habui dum aliquos per me conuersos uidi deum diligere: et totis uiribus suis contemplationi et orationi uacare. Alios ad bene uiuendum instruere: et ueram paupertatem imitari: Ecce filia iste potus ita letificabat animam meam: quod omnia que in mundo sunt desipiebant michi: Intra igitur hanc cameram meam et hunc cibum meum comede: et hunc potum bibe mecum: Bibe ergo illud ut cum deo reficiaris in eternum.

Reuelatio quam beatus franciscus ostendit domine brigide in qua inuitauit eam ad cameram suam ad comedendum et bibendum declarans ei spiritualiter quod camera sua fuit obediencia cibus suus fuit conuertere animas ad deum potus autem erat quando conuersos uidebat toto uisceribus deum diligere et orationi aliisque uirtutibus cum feruore uacare. Capitulum 3

Uni persone uigilanti in oratione uidebatur quod quasi cor suum esset ardens diuina caritate: et totum plenum gaudio spirituali: quod ipsum corpus quasi deficiebat a uiribus suis. Tunc audiuit uocem dicentem sibi. Ego sum creator omnium: et redemptor: Scito igitur quod tale gaudium quale nunc sentis in anima tua: talis est thesaurus meus. Quia sicut scriptum est: Spiritus ubi uult spirat: et uocem eius audis: sed nescis unde ueniat: aut quo uadat. Istum autem thesaurum tribuo ego amicis meis: multifarie multisque modis: et multis donis. Uerumtamen dicere tibi uolo de alio thesauro qui non dum est in celis sed est uobiscum in terra: hic thesaurus est reliquie et corpora amicorum meorum. Nam uere corpora sanctorum meorum siue putrida sint siue recentia: siue conuersa sint in cinerem et puluerem siue non ipsa sunt certissime thesaurus meus. Sed querere poteris cum loquatur scriptura dicens ubi est thesaurus tuus ibi est et cor tuum. Quomodo ergo est cor meum cum thesauro isto scilicet cum reliquiis sanctorum: respondeo tibi. Summa delectatio cordis mei est omnibus uisitantibus loca sanctorum meorum: et honorantibus reliquias eorum scilicet qui miraculis glorificati sunt. et a summis pontificibus canonizati retribuere eterna premia: secundum uoluntatem et fidem et labores uisitantium ea: ideo cor meum est cum thesauro meo. Preterea scire te uolo pro certissimo quod in isto loco est thesaurus meus electissimus scilicet reliquie sancti thome apostoli mei: que in nullo loco sunt ita multe sicut in isto altari incorrupte: et indiuise. Nam cum illa ciuitas uastata esset: ubi primo corpus apostoli mei depositum fuit: tunc translatus est iste thesaurus permissione mea per quosdam amicos meos in hanc ciuitatem et positus in altari isto. Nunc autem iacet hic quasi occultus quia principes huius regni antequam corpus apostoli huc ueniret: erant dispositi sicut

ſcriptū eſt . Os hñt & nō loquūtur :
Oculos hñt & nō uidebunt : Aures
hñt & nō audiēt . Nares hñt &
nō odorabunt : Manus hñt & nō
palpabunt : Pedes ~~aūt~~ hñt & non
ambulabunt . & c̃ : Quomodo igr̃
tales & talr̃ circa me deū ſuum
affectū impendere poſſent tali the-
-ſauro debitū honorem : // Ergo
quicunq; diligit me & meos amicos
ſr̃ omnia malles mori q̃ me in
minimo offendere : hiis ē uolun-
-tatē & auctoritatē honorandi me
& ꝑcipiendi alijs : hic talis qcūq;
fuerit exaltabit & honorabit
theſaurū meū : ſcilicet reliqas iſtius
apli mei quē ego elegi & ꝑelegi .
// Ideo dici & predicari debet pro
certiſſimo qđ ſicut corpora aptoꝝ
petri & pauli ſunt ī roma : Sic re-
-liquie ſancti thome apli mei ſūt
ī ortona : Reſpondens aūt ſponſa
dixit . O domine numquid nō pri-
cipes regni huius edificari fecerūt
eccleſias & fecerunt elimoſinas
magnas . Cui dominus dixit . Fe-
-cerunt inquit multa : & offere-
-bāt mihi magna đ ere ad placā-
-dū me : Verūtū multoꝝ ex eis
elimoſine fuerunt mihi minus
delectabiles & acceptabiles ꝑꝑ con-
-iugia eoꝝ contra inſtituta ſan-
-ctoꝝ patꝝ coppulata : Et q̃uis
ea q̄ ſummi pontifices ꝑmiſerūt
rata fuerunt : & tenenda . Sed
qꝛ uoluntas eoꝝ corrupta fuit
& nitebatur contra ſtatuta ecclīe :
Ideo hoc ī iudicio meo diuino diſcuti
& iudicari debet .

Hanc reuelationē habuit dn̄a
birgida ī ciuitate ortone ī domã
re regni neapolitani cum xᵒ loq̄
ns certificatū eā q̄ ibi sūt reliq̄e
corporis sc̄i thome apli ī altari
eccl̄ie cathedralis ī qb̄ʒ reliquijs
illorum sc̄orum ipē delectatˀ ſuauiſſīe
reputatˀ reputans eas ſiui ꝑtio
ſiu teſaurū iſtā promittēs ma-
gnū ꝑmiū eas ueneratibꝰ cū de-
uotione debita . L . e

O MNIPOTENTI, DEO, A-
quo cuncta bona procedunt
ſit laus & gloria : & ſpālitē
pro hiis que nobiſcum fecerat in etate
iuuenili . A cuius grā poſtulandum
ē ut caritas quam ad eum habetis
quotidie uſq; ad mortē ī nobis augeāt :
// Rex quidā potēs & magnificus
domum quandā cōſtruxit ī qua dilec-
-tam filiam ſuā collocauit : aſſignans
eā hominis cuiuſdā cuſtodie ſic dicens .
Filia mea mortales hēt inimicos : idcirco
omni cura eā cuſtodire debes . Quatuor
igr̃ ſunt ad que diligēti ꝑ meditatiōe
& aſſidua ſollicitudine teneris aduer-
-tere . Primum eſt qđ nullus fundam-
-tum domus ſuffodiat : Secundum ē
quod nullus murorum altitudinē tran-
ſcendat . Tertium eſt quod parietes do-
-mus nēo frangat : Quartum eſt qđ
nullus inimicoꝝ per portas introeat :

Mi domine spūalr debet intelligi hec
parabola: quā ex diuina caritate uobis
scribo teste deo omniū cordiū serua-
tore. Per domū utiqȝ intelligo corpus
tuū quod rex celoꝝ: de terra plasma-
uit. Per filiā regis intelligo aīam
tuā ex uirtute altissimi creatā et ī
tuo corpore collocatam. Per custodē
uō humanā roēm q̄ aīam tuam iux
eterni regis uoluntatē custodiet. Per
fundamentū bonā et firmā seu sta-
bilē uoluntatē. Sup ipsam oīa nanqȝ
boā opa costruēda sunt: quibȝ aīa
optime defenditur. Igr cum talis est
uoluntas tua ut ad nihil aliud uiuere
uelis nisi ut dei uoluntatē sequaris
exhibendo ei omnē quē poteris honorē:
ꝑ uerba et opa: Ei quoqȝ corpore et
bonis: totis qȝ tuis uiribȝ q̄diu uixeris
obsequēdo: ut aīam tuā ab omni
carnis spurcitia seruatā recomendare
ualeas suo creatori. O q̄ uigilanter
hoc fundamentū idest uoluntatē tuā
cum custode idest tuā ratione te
oportet custodire: Ne aliquis suis
machinamentis ipm suffodere ualeat
ad aīe nocumentum.// Per eos qui
huiusmodi fundamtum suffodere ni-
tuntur intelligo eos q te alloquuntū
sic dicendo. Domine mi esto laicus. du-
cende tibi uxorē uenustā nobilem
et locupletē: ut de sobole et hereditate
gaudeas: et carnis tribulatoē nō gra-
ueris. Alii qȝ sic forte referunt: Si
uis fieri clericus tunc ad illum finē
artes liberales addiscas ut magr appel-
leris. De bonis uō seu redditibȝ ecctie
q̄tum poteris tibi per preces: seu muna

procurando. Tunc enim mundanū
honorē habebis pro socia: et ab ami-
cis mundialibȝ multisqȝ seruitoribȝ:
gloriaberis pro diuitiaꝝ abundantia.
// Ecce si forte tibi aliquis talia ꝑ
suaserit tunc ~~oriendo~~ continuo
custodē idest ratione illi facias
respondere dicendo quod potius om-
nem tribulatoēm carnis sustinere
uelis q̄ castitatē tuā perdere. Re-
spondeas et quod ad honorē dei et
catholice fidei defensionē: Et ad
bonoꝝ hominū confortationē et
errantiū correctoēm: Atqȝ omniū
tuo consilio et doctrina ī digētiū
ius scientiā: atqȝ artes acqrere:
Nihil et sr corporis tui sustenta-
tionē et familie tibi uere necessa-
rie et nō ꝑꝑ uanā gloriā superflu-
us aliquid desiderare ī hac uita.
Dicas et qd si forte diuina pro-
uidentia aliquid dignitatis tibi
superaddiderit oīa desideras ad
utilitatē proximoꝝ et ad honorē
dei sapienter ordinare. Et sic
utiqȝ custos idest rō illos expellet
poterit q̄ fundamtū idest bonam
uoluntatē tuā suffodere moliūt.
// Animaduertere et debet rō
assidue et diligenter ne aliquis
muroꝝ altitudinē transcendat
ꝑ quā altitudinē muroꝝ intelligo
caritatē q̄ omnibȝ uirtutibȝ est
sublimior. Certissime igr scias qd
diabolus nil magis desiderat q̄
sr istum muꝝ saltare unde in-
cessanter q̄tum pot conatur ut
mundana caritas et carnalis amor

diuina supergrediatur caritatem. Vnde domine mi quotienscumque mundanus amor diuine caritati se preferre in tuo corde temptauerit confestim custodem idest rationem ei obuiam mitte cum preceptis dei dicentem. Quod magis uelis in anima et corpore mortem sustinere quam ad hoc uiuere ut tam benignum deum uerbo uel opere prouocares. immo quod nec proprie uite nec bonis seu possessionibus tuis nec propinquorum aut amicorum fauoribus uis quoquo modo parcere ut soli deo possis totaliter complacere ipsumque in omnibus honorare. Magis quoque omnibus tribulationibus eligis te uoluntarie subicere quam alicui tuo proximo maiori uel minori damnum aliquod seu scandalum aut tribulationem facere. Sed quod uis potius iuxta preceptum domini omnes proximos tuos fraternaliter peramare. Et si sic domine mi feceris deum plus quam te ipsum: et proximum tuum sicut te ipsum diligere comprobaris. // Tunc igitur custos idest ratio secure potest quiescere ex eo quod nullus anime tue emulus murorum altitudinem potest transcendere. Per parietes uero intelligo quatuor celestis curie delectationes quas debet attenta meditatione intrinsecus homo desiderare. Prima est desiderare feruenter in corde uidere ipsum deum in eterna gloria sua. illasque indeficientes diuitias quas numquam illi qui adeptus eas fuerit auferuntur. Secunda est indesinenter uelle audire illas dulcisonas angelorum uoces quibus sine fine et tedio dominum collaudant: et incessanter adorant: Tertia est toto corde et feruenti desiderio concupiscere sicut et ipsi angeli faciunt deum eternaliter collaudare: Quarta est desiderare angelorum et sanctarum animarum in celo potiri consolationibus sempiternis. Vnde notandum est quod sicut homo in domo consistens quocumque se uertit semper eum circumstant parietes. Ita et quicumque illa quatuor scilicet deum uidere in gloria sua: Angelos deum laudantes audire: Deum una cum ipsis collaudare. et ipsorum potiri consolationibus die noctuque summo desiderio concupiscit: re uera quocumque se uertit: et cuicumque operi intentus fuerit tunc inter firmos parietes semper conseruatur illesus. Ita et quod inter ipsos angelos in hac uita degens conuersatione dei habere asseratur. // O quantum desiderat inimicus tuus domine mi huiusmodi parietes transfodere: et tales delectationes internas a corde auferre atque alias ipsis contrarias tuo desiderio immittere et implicare: que anime nocere grauiter possent: Quapropter oportet custodem idest rationem in duabus uiis per quas hostis aduenire solet diligentem cautelam habere: Prima est uia auditus. Secunda uisus. Per auditum quidem uenit immittendo cordi secularium cantionum delectationes et diuersorum instrumentorum suauiter personantium: fabularum inutilium: atque proprie persone laudes narrantium: ex quibus quanto homo per superbiam in se ipso extollitur tanto ab illo humili christo longius seque-

ſtratur · Tali igr̄ delectationi cuſtos
ideſt rō reſiſtat ſic dicēdo: Sicut dya-
-boluſ omnē humilitatē odio hēt quā
ſpūs ſanctuſ ſpirat hominū cordibuſ
ita operante dei adiutorio ego odio hēo
omnem pōpā et mundi ſuperbiā quā
malignus ſpūs ſua peſtifera iflāmatoe
cordibꝫ infundit · eritq mihi ita odibi-
-liſ ſicut fetor putridoꝝ cadaueꝝ que
naribꝫ pcipientes protinuſ ſuffocantū:
Per uiſum q̄ꝫ qi p uiā ſecundā aggredi
ſolet inimicuſ ad tranſfodiēdum predcos
parieteſ ſecum deferens plurima inſtru-
-mēta: uidelicet omniū metalloꝝ gn̄a:
i diuerſas reſ et formaſ fabricata: Pre-
-tioſos lapides: ueſtimenta honorabilia,
hernia, palatia, caſtella, predia, ſtagn̂a,
ſiluaſ, uineaſ, atq alia quecunq mul-
-taꝝ pecuniaꝝ lucratiua: Hec enim
oīa ſi feruenter deſiderantur p̄dictoſ
parietes ideſt celeſtes delectatoeſ pro-
-bantur diſſipare. Oportet igitū
cuſtodē ideſt rōem priuſq̄ in cordiſ de-
-lectatione et dilectionem iſta talia ue-
-nerint properanter occurrere dicēdo:
Si quicq̄ ex huiuſmodi poſſeſſionibꝫ i
mea poteſtate habebo in illa archa
reponā ubi fureſ uel tinea nō timetū.
et auxiliante mihi diuina grā per
alienaꝝ poſſeſſionū cōcupiſcentiam
deū meum non offendā. Nec a ſocie-
-tate xpō famulantiū palienaꝝ reꝝ
ambitionē me quomodolibet ſepara-
-bo: // Per portaſ uō dicte domuſ intel-
-ligo oīa corporiſ neceſſaria q̄ quidē
corpuſ nō poteſt recuſare ſcilicet come-
-dere, bibere, dormire, et uigilare.
Quandoq et turbari et letari: Oportet

igr̄ cuſtodē ideſt ratione cū ſollici-
-tudine iſs portiſ ideſt corporiſ
neceſſariis aſſiſtere · et cū diuino
timore inimiciſ ne ad aliam intro-
-eāt ſapiēter et aſſidue reſiſtere.
Igr̄ ſicut i ſumptione cibi et potuſ
cauendū eſt ne inimicuſ p ſuper-
-fluitatē introeat q̄ corpus ad ſer-
-uiēdū deo accidioſum reddunt.
Ita et cauendum eſt ne p abſtinē-
-tie nimietatē q̄ corpuſ ad omnia
facienda defectuoſum facit hoſtiſ
ingreſſum hēat: // Animaduer-
-tat et cuſtos ideſt rō pp mūda-
-nū honorem: et hominum fauorē
ſiue cum ſoliſ cū familia tua fue-
-riſ ſiue cum hoſpiteſ aduenerint ne
continuetur pluralitaſ ferculorū
Sed ex diuina caritate unicuiq
benefacieſ excluſis pluribꝫ cibariiſ
et nimium delicatiſ. // Deinde
uigilanter et attente cuſtos ideſt
rō conſideret quod ſicut cibuſ et
potuſ moderandi ſunt ita et cū
timore taliter moderanduſ ē ſomnꝰ
ut corpuſ ad omnē honorē dei
peragendum leue ſit: et meliuſ or-
-dinatū ut oīa uigilie tp̄a i diuiniſ
officiis et honeſtiſ laboribꝫ utiliter
expendantur: quacunq ſōni gra-
-uedine procul mota: // Aduenientē
aūt turbatione aliqua uel iracūdia
cuſtoſ ideſt rō cōcomitāte ſe ſocio ſuo
ſcilicet timore dei celeriter occur-
-rat ne p irā uel i patiētiā cōtingat
te diuina grā carere deū qꝫ cōtra
te grauiter prouocare · Inſup cōſo-
-latione aliqua uel letitia cor tuum

implēte: timorē dei custos i dextro cordi
arctius imprimat: qui opitulante
iesu xpi gr̄a sicut tibi magis utile
fuerit consolationē siue letitiā illā
moderabit. Dn̄a brigida ha
buit istā reuelationē i neapoli ad
requisitionē dn̄i eleazarij filij comitisse
de ariano q̄ iuuenis tunc et scolaris
bonē indolis erat. Et tunc ipse rogauit
dn̄am brigidā q̄d oraret deū pro
ipsa. nō īo ea existēte apparuit
ei xp̄us m̄r q̄ dedit ei istā reuelati
onē p̄ q̄ īformat eā de modis te
nēdis uiuendi sua

C VM, SPONSA, XPI,
esset ī Roma continue resi-
dens. et quodā die staret in
eleuatōe mentali tunc xp̄us appa-
ruit et loquebatur ei sic dicens.
Parate uos iā ad peregrinandū
ī ierlm: aduisitandum sepulchrū
meū et alia loca sancta que ibi sunt:
et recedetis de roma cum ego di-
xero uobis.

A D, HONOREM, ET
graz actiones reddendū
deo omnipotenti et beate
Marie uirgini sue dignissime

mrī: mihi indigne p̄sone orōni uacāti
uidebatur quod mater dei mihi pecca-
trici loq̄retur: hec subsequētia uerba:
Dic illi fratri amico meo q̄ p̄te suppli-
catione suā mihi transmisit: Quod
uera fides ē et p̄fecta ueritas quod si
aliqua persona instigante diabolo
contra deum oīa peccata comisisset
q̄ postea cū uera contritōe et uoluntate
emendandi ueraciter peniteret: et
humiliter cum ardenti caritate a dō
misericordiā postularet: nullum du-
bium ē quod statim ipse benignus
et misericors d̄s ita paratus esset
ad recipiendū illā p̄sonā ī gratiā
suā cum magno gaudio et letitia
sicut p̄r caritatiuus: qui uideret uni-
cum filiū suū dilectissimū ad se
redeuntē iā liberatū de maximo sca-
dalo et turpissima morte. Et uere
multo libentius ipse pius deus q̄ aliq̄s
p̄r carnalis oīa peccata dimittit ser-
uitoribus suis q̄ assidue penitent: et
ab eo humiliter misericordiā postulant.
et peccata ulterius comittere p̄time-
scunt: Atq̄ dei amicitiā sup̄ oīa
toto cordis desiderio concupiscunt.
Igr̄ dic eidē fr̄i ex parte mea q̄d
p̄p̄ suā bonā uoluntatē et meā oro-
nem ex dei bonitate oīa sua pecca
sunt iā sibi indulta: q̄ ipse comisit om-
nibus diebus uite sue. Dic etiā illi
q̄d p̄p̄ orōnem meā caritas quā ipse
hēt addeum semp̄ sibi augmentabitur
usq̄ ad suā mortem: et nullatenus
diminuetur. Item dic ei q̄d placet
deo filio meo quod ipse ī romā p̄maneat
p̄dicando: petentibus bōa consilia dando:

confeſſiones audiēdo : et ſalutares pe-
-nitentias iniungēdo : Niſi platus
ſuus pp aliquā neceſſitate legitimā
ipm aliquando miſerit ex urbem :
// Arguat et ille fr alios fres ſuos
caritatiue pro tranſgreſſionib; ſuis
cum bonis uerbis et ſalutarib; diſci-
-plinis : et et cū iuſtis correptionib; : ubi
corrigere poterit adhoc ut ipi regulā
ſeruēt et ſe humiliter emendēt . //
// Preterea notifico ei qd miſſe ipius
et lectura atq; orōes deo ſunt accep-
-tabiles et grate : et ideo dic ei quod
ſicut cuſtodit ſe ab omni ſupfluitate
cibi et potus atq; ſōni : ita ſe cuſtodi-
-at diligenter a nimia abſtinentia ut
ipe ī diuinis laborib; et ſeruitijs nullū
defectum patiatur : Habeat et ipe
nō ſupflua ſed neceſſaria ī dunmeta
ſecundum regulā beati franciſci et
doctrinā euangelicā dicentē : Qui hꝫ
duas tunicas det unā nō hnti : ne
ſupbia et cupiditas inde ſequantur.
Quia eo copioſior erit merces q̄to
ueſtes minoris ptij et ualoris fuerint .
// Obediat q; humiliter ſuo prelato ī
omib; q̄ preceperit ei q̄ nō ſunt ꝯ
deū et que ipe fr perficere poterit.
// Dic et illi ex parte mea quid reſpō-
-debit illis q papā dicunt nō eſſe
uerū papam : Nec illud ee uerū corp
ieſu xpi filij mei quod ſacerdotes
ī altari conficiunt : Quod ipe reſpō-
-deat illis hereticis ſic . Vos ueritatis
occiput addeū et ideo nō uidetis
eū : uertatis ergo ad eū faciē et tc
poteritis eum : Nā uā et catholica
fides eſt qd papa q eſt ſine hereſi

uidē

q̄cumq; alijs peccatis cōmaculat
nunq̄ tamen eſt ita malus ex illis
peccatis et ex alijs ſuis malis operib;
quin ſemp ſit ī eo plena auctoritas
et pfecta poteſtas ligandi et ſoluēdi
aīas . Quā auctoritatē ipe pbeatū
petrū hūit : et aſſumpſit adeo q̄
multi ſummi pontifices fuerūt an
iohannē papam q ſunt ī inferno
nihilominus ipoꝝ iuſta et rationa-
bilia iudicia q̄ ī mundo fecerūt ſta-
-bilita et approbata ſunt apud deū.
Simili et rōe dico quod ueri preſ-
biteri ſunt et cōficiunt uere corpus
xpi filij mei omnes illi ſacerdotes
q nō ſunt heretici q̄uis ſint pleni
multis alijs peccatis : et uere tractāt
deū manibus ſuis ī altari et alia
ſacramēta miniſtrāt . q̄uis pp ſua
peccata et praua opera ſint indi-
-gni celeſti gloria . apud deum .

D IC . ILLI . FRATRI
amico meo quod nō ē ſibi lici-
tum ſcire utrū aīa pape ioan-
-nis . xxij . ſit ī inferno : aut ī celo
Neq; ēt eſt ſibi licitū ſcire aliqd
de illis peccatis q̄ idē papa tulit
ſecum q̄n poſt mortē ſuā uenit
an iudicium dei . Sed dic eidem
fratri quod ille decretales quas
ſr proprio xpi fecit : ſeu ſtatuit

idē papa iohannes nullū errorē cōti-
-net catholice fidei neq̧ aliquā heresi.
Ego quidē q̄ ipm̄ ueꝝ deum genui te-
-stimoniū ꝓhibeo q̄d unū propriū ha-
-bebat idem iesus xp̄s filius meus.
et illud ip̄e solus possidebat. hoc enī
fuit illa tunica quā ego propriis meis
manibꝫ feci: & hoc testificatur pro-
-pheta ī ꝓsōa filij mei sic dicens. Sup
uestē meā misezt sortē. Ecce attēde
q̄d nō dixit sr̄ uestem nostrā: sed ue-
-stē meā: Scias & quod quandocūq̧
ego induebā ip̄m illā tunicā ꝑꝑ utili-
-tatē sui sanctissimi corporis: tunc ocu-
-li mei stati replebantur lachrimis.
& totum cor meum torqbatur tribu-
-latione & dolore & affligebatur
ītensa amaritudine. Ex eo uideli-
-cet q̄d ego bn̄ nouerā modū quo ī
futuꝝ illa tunica ab eodē filio meo
esset separanda scilicet ī ꝑe passio-
-nis eius. Quando ip̄e nudus et in-
-nocēs a iudeis crucifigeretur: &
hec tunica fuit illa uestis sr̄ quā
crucifixores eius miseꝝt sortem:
nullus qꝫ ī uita eius eandem tunicā
habuit nisi solus ip̄e. // Scias ēt
q̄d omnes illi q̄ dicunt papam
nō esse ueꝝ papam: neq̧ presbite-
-ros esse ueros presbiteros: neq̧ rite
ordinatos: neq̧ ueꝝ corpus bene-
-dicti filij mei illud esse quod ī ce-
-lebratione missaꝝ ꝑ presbiteros
cōsecratur. Ipi omnes tales erroēs
asserētes inflati sunt sp̄u diaboli
infernalis. Quia uere ijdē here-
-tici aliquas tā graues malitias et
peccata horrenda commisere q̄

dm̄: q̄d ꝑꝑ sua demerita maxima dya-
-bolica iniquitate repleti dānabiliter
ꝑ suā heresim sut excepti et expulsi
a numero gregis totius xp̄ianitatis apd̄
iudiciū iustitie maiestatis diuine. Si-
-cut iudas exclusus et exceptus fuit a
sacro numero apostoloꝝ ꝑꝑ sua dēme-
-rita pexima qꝛ prodidit xp̄m filiū
meum. Scias tn̄ q̄d oīs illi q̄ se em-
-dare uoluerint a deo misericordiā cō-
-sequentur.

F ILIVS LOQVITVR,
beate brigide sponse sue dicēs
Ite ia et recedite de roma ad ierl'm.
Quid causaris de etate: ego sū nature
conditor: Ego possum infirmare et robo-
-rare nām: sicut mihi placet: ego ero
uobiscum ego dirigā uiam uestram:
ego ducā et reducā uos ad urbē romā:
et procurabo uobis necessāria: sufficien-
-tius q̄ unq̄ habueritis prius.

G AVDE, ETERNALITER,
benedictum corpus dei ī perpetuo
honore & ī ꝑenni uictoria ac
ī sempiterna omnipotētia tua una
cum tuo pr̄e et sancto spiritu. Atq̧
ēt cum tua benedicta matre dignissiā
et cum tota gloriosa tua celesti curia.
Sit ēt tibi laus eterne deus et infinita
grāꝝ actio pro eo quod hō fieri dignatus

est, et nobis in mundo tuum venerandum corpus ex pane materiali consecrare voluisti, ipsum quod in cibum admirabilem et salutem animarum et caritatem nobis tribuisti. // Contigit enim persone orationi vacanti quod audivit tunc unam vocem dicentem sibi: O tu cui datum est audire spiritualiter et videre, audi nunc ea que tibi manifestare volo, videlicet de illo archiepiscopo qui dixit quod si esset papa ipse daret licentiam omnibus clericis et presbiteris matrimonium contrahendi carnale, cogitans et credens quod hoc esset acceptabilius deo quam quod clerici viverent dissolute concubinanter et sodomitice prout modo vivunt: Quia ipse credebat quod ex hoc matrimonio evitarentur maiora peccata carnalia: Et quamvis in hoc non bene intellexerit dei voluntatem, tamen idem archiepiscopus amicus dei erat. Sed ego nunc dicam tibi in hoc dei voluntatem: quia ipsum deum genui. et tu hec notificabis meo episcopo dicendo sibi sic: Quod abrahe fuit data circumcisio longe antequam daretur lex moysi: et illo tempore abrahe homines regebantur quilibet secundum suum intellectum: et secundum arbitrium sue proprie voluntatis: et tamen multi ex illis erant tunc amici dei. Postquam autem data fuit lex moysi tunc magis placuit deo quod homines viverent sub lege et secundum legem quam secundum suum proprium humanum arbitrium et intellectum. // Simili modo fuit de benedicto corpore filii mei: Nam postquam ipse in mundo instituit hoc novum eucaristie sacramentum et ascendit in celum tunc lex illa antiqua adhuc servabatur scilicet quod christiani sacerdotes vivebant in carnali matrimonio: et tamen multi ex eis erant amici dei quia credebant cum simplici puritate quod hoc ita placebat deo: scilicet quod sacerdotes christi christiani tenerent uxores et viverent in matrimonio sicut placuerat sibi hoc antiquo tempore iudeorum in iudeis sacerdotibus. Et hoc sic per christianos sacerdotes per multos annos fuit observatum sed ista observantia et consuetudo antiqua videbatur multum abhominabilis et exosa toti celesti curie: mihi que corpus eius peperi: videlicet quod sic observaretur per sacerdotes christianos tangentes et manibus suis tractantes hoc novum et immaculatum sacramentum sanctissimi corporis filii mei: Nam iudei in antiqua lege veteris testamenti habebant umbram idest figuram huius sacramenti: christiani vero habent iam ipsam veritatem scilicet ipsum verum deum et hominem in illo pane benedicto consecrato. Sed post aliqua tempora illorum priorum sacerdotum christianorum hec observantia ipse deus per infusionem sui sancti spiritus dedit in cor pape regentis ecclesiam tunc temporis aliam legem, scilicet hoc sibi magis acceptam et gratam in fundendo scilicet in corde eius quod idem papa statueret in ecclesia universali quod sacerdotes christiani qui tam sanctum et tam dignissimum habent officium scilicet consecrandi hoc sacramentum preciosum nullo modo viverent in matrimoniali contaminosa delectatione carnali. // Et ideo ex preordinatione dei et iudicio suo iam ordinatum est quod sacerdotes qui non vivunt in castitate et continentia carnis sunt maledicti et excommunicati apud deum. Et digni carere sacerdotali officio. Attamen qui se veraciter emendaverint cum vero proposito ulterius non peccandi:

ipsi a deo misericordiā cōsequetur. Hoc ē scias q̄d si aliquis papa concesserit sacerdotib; licētiā contrahēdi matrimoniū carnale ipse a deo tali sīna spūalitē cōdē-nabitur. sicut ille hō q̄tam grauiter dliq̄sse quod secundū iustitiā iuris debe-rēt corporaliter erui oculi eius: & abscin-di lingua cum labiis: & nasus cū auribȝ: amputari q; eius manus & pedes. Ac ēt q̄d totus eius corporis sanguis deberet effundi & totaliter frigefieri. & insupē quod deberet totum illud exangue cōpus ad duorandū proici canibȝ et aliis be-stiis feris. // Similitē uere fieret spūa-liter illi pape q̄tale licētiā cōtrahēdi mrimoniū concederēt sacerdotibȝ ꝯ p̄fatā p̄ordinatōem & uolūtatē dei. Nam idē papa uisu & auditu spūali uer-bis ē & operibȝ spūalibȝ totalitē p̄ua-retur a deo. Et tota sua spūalis sapiā oīo frigescerēt: & insup post mortem aīa eius proiceretur in infernū per-petuo cruciāda: Vt ibidem fieret cibȝ dmonū eternalitē sine fine. Immo ēt si sanctus gregorius papa hoc statui-ssēt nunq̄ i predicta sententia miām optinuissēt a deo nisi an morte suā humiliter reuocassēt.

E GO. SVM. DEVS. CRE-atō omniū: ego dedi angelis & hominibus liber̄ arbitriū. Vt q uellēt facere uolūtatē meam manerēt mecū eternalitē: Qui uero cōtraria mihi sētirēt a me seq̄strarētur. Ideo aūt q̄dam angelorū facti sūt dmōes q̄ nec uoluert me diligere nec mihi obediū. Deinde creato hoīe diabolus uidens dilec-tionē meā ad illū nō solū factus est inimicē meus: Sed mouit contra me bellum īcitādo adā ad p̄uaricatōem mandatorū meorū. Et tunc diabolus p̄ualuit p̄missiōe mea ex iustitia mea & ab illo tp̄re ego & dia-bolus discordamus & certamus. Quia ego uolo quod hō uiuat ad uolūtatē meā. Dia-bolus uō nititur ut hō sequat̄ desideria sua propterea ī illo p̄mcto quo ego aperui celum sanguine cordis mei: Diabolus pri-uatus est iustitia quā uidebat̄ hr̄e: et aīe que digne erāt saluare sunt & li-berate. // Tunc ēt lex statuta ē ut siti hoīs arbitrio seq̄ me deum suū ad optinē-dum perpetuā coronā. Si uō sequitur diaboli desideria habebit suppliciū sem-piternū. Sic igr̄ ego & diabolus certamus desiderātes aīas sicut sponsi sponsas suas. Ego enim desidero aīas ut tribuā eis eter-num gaudium & honorē. Diabolus uō ut tribuat eternū horrorē & dolorem. Audi quid regina fecerat mihi ego p̄misi eā exaltare ī regnū. &c̄.

X P̄S. LOQVITVR. SPONSE. dicens Dic illi q̄d si uoluerit uocari eps

i illa iustitia diuini iudicij. Nō debe-
mutari mores et consuetudines plezꝫ ⁊ pcorꝫ
q̄ nc̄ sunt rectores ecclesie. Ego q̄dē assū-
psi corpus humanū d uirgīe ut legem
illā uerbis et operib; adimplerē q̄ i dei-
tate ordinata erat ab eterno aperiēdo
portā celi sanguine cordis mei. Viāq; ꝑ
uerba et opa ita illuminādo q̄d omnes
uterētur meo exemplo ad promerēdum
uitā eternā. Sed uēre illa uerba q̄ dixi
et opa q̄ feci ī mundo iā qi prosus oblita
et neglecta sunt. Ad quod nullus tātū
operatus ē sicut ecclīaꝝ p̄lati q̄ pleni
sunt supbia et cupiditate et putredine
corporalis delectationis. Que omnia mā-
datis meis contraria sunt. et honestis sta-
tutis sancte ecclīe q̄ statuerūt amici
mei ex magna d̄uotione post ascēsionē
meā cōpleta uoluntate mea ī mundo.
Nā illi mali p̄lati ecclesiaꝝ repleti
malignitate sp̄s mali. reliq̄runt homi-
nibus nimis nociua exēpla aīaꝝ. Et
ideo oportet me ab eis plenariam
exigere iustitiā s̄r eos iudicia faciē-
do. Eosq; de libro uite abolēdo ī celis.
et iux̄ inimicū meū luciferꝝ colloca-
do eos ī infernum ī sedib; īfernalibus.
perpetuo cruciandos. // Tu tn̄ scire
debes quod q̄ se an̄ mortē emdare
uoluerit diligendo me toto corde. et
a peccatis abstinuerit illis ego prom-
ptus ero misericordiā meā exhibere.
Dic ergo ei qi ex parte tua ista uerba
q̄ sequuntur. Domine mi aliquando
contingit q̄d d nigro camino ignis exit
pulchra flamma utilis et ualde neces-
saria ad pulchra opera fabricanda.
Et tn̄ tunc nō oportet laudari caminū

pro sua nigredine. Sed illi debetur
laus et honō et graꝝ actio q̄ operꝝ
ē artifex et magr. Simili modo
d me indigna e. Si ī consilijs meis
aliquid īueneritis utile q̄a tūc nō
mihi sed ipi deo q̄ omnia fecit et
facit. Et boā faciēdi pfectā uolū-
tatē hēt. infinitas gratias et beni-
uolum seruitiū continuo exhibere
debetis. // Domine mi ī primis īapio
loqui illa q̄ multaꝝ tangūt salutē
aīaꝝ. consulens uobis si dei amici-
tiā hr̄e uolueritis. quod neq; ꝑ uos
neq; p aliquē aliū epm ad sacros
ordines promouere uelitis aliquos
nisi prius p bonos clericos examinati
fuerint. diligēter. Et ita apti ī uita
et moribus repti fuerit quod digni
ad tale officium recipiendū existere
asserantur testimonio sapiētū et ue-
ridicoꝝ uiroꝝ. Attendentes dili-
genter quod similiter faciāt om̄s
alij epi uestri subditi. et archie-
pātui uestro suffraganei. Nā nul-
lus posset credere q̄ta indignatio
dei ē ꝯ illos epos q̄ nō curāt forte
et diligenter examinare quales illi
sūt quos ad tā dignos ordmes pro-
mouēt ī suis episcopatibus. q̄d sine
hoc fecerint pp negligentiam siue
pp alioꝝ supplicationē siue pp
negligentiam et desidiā. seu pp
timorē oīo ī iudicio dei reddent
d hoc districtissimā roēm. // Cōsulo
ē uobis ingrere quot sunt et q̄ sunt
ī uestra diocesi beneficiati aīaꝝ cu-
rā hntes. et ad minus semel quo-
libet anno ad p̄sētiā uestrā cōuocare

eos ut tunc tractetis cum eis tam de ipsorum
quam de animarum suorum subditorum salute.
Et si forte in uno die non possent omnes
convenire prefigantur eis termini et
dies in quibus quolibet anno ad vos
conveniant particulariter: ita quod
nullus eorum de consilio vobiscum habendo
per integrum annum se quomodolibet
valeat excusare. Vos quoque eis pre-
-dicetis qualem vitam ducere debeant
illi qui tam dignissimum officium habent:
Sciatis enim quod presbiteri qui concu-
-binas habent et missam celebrant ita
grati et placentes deo sunt sicut
habitatores sodome quos demersit
deus in infernum: et quamvis missa in se
semper eadem est et eiusdem virtutis
et efficacie tamen osculum pacis quod
talis presbiteri fornicatores dant
in missa ita placitum est deo sicut os-
-culum iude quo tradidit omnium
salvatorem. Igitur quantumcumque po-
-testis verbis et operibus alliciendo
corripiendo: comminando cooperari
continuo conemini quod ipsi stude-
-ant castam vitam ducere: presertim
cum tam sanctissimum sacramentum
debeant pertractare et aliis fide-
-libus christianis suis manibus ministrare.
Preterea omnibus tam maioribus
scilicet prelatis et canonicis quam et mi-
-noribus clericis vestro regimini sub-
-iectis ecclesiarum redditus habentibus
salubriter consulatis ut se omnino cor-
-rigant. Nec credat aliquis quod
propter sodomie evitationem licebit eis
aliquo modo fornicari: Nec etiam
substineatur eis propter hoc cum mulieribus
coinquinari: quia quicumque christianus habens intel-
-lectum qui de vita eterna non curaverit
dum vixerit sine dubio gravissimas
inferni penas post mortem eternaliter
substinebit. Consulo etiam de familia
vestra ut non sit nimis magna propter su-
-perbiam sed sit bene moderata secundum
necessitatem regiminis vestri officii: et
iuxta exigentiam vestri status. Igitur exigentiam
illos clericos qui socii vestri vocantur
ubicumque fueritis pro bono testimonio
vestro non pro vana gloria sive pompa
vobiscum habeatis. Qui et sint magis
pauci numero quam multi. Illos vero
clericos quos ad nihil aliud substeta-
-tis nisi ad cantandum divinum officium
Aut ad aliquid addiscendum: Aut
ad docendum alios: Aut ad scriben-
-dum tot habeatis quot vobis placuerit
et expedit vobis quod quam melius pote-
-stis de eorum correctione curam habea-
-tis diligentem: et de ipsorum animarum salute.
Attendatis de reliquis servitoribus
vestris ut quilibet eorum habeat officium
suum: et si aliqui fuerint fuerint superflui
propter vanam gloriam non teneantur ne
elevetur cor vestrum habendo maiorem
familiam quam alii pares vestri: Illos quoque
quos vobiscum habetis familiares vere
necessarios expedit quod semper in men-
-te habeatis illorum vitam perscrutando
sollicite ut verus pater familias. Eorum
quoque actus vitam et mores corrigendo.
eos quoque paternaliter et bonis informationibus
fovendo et admonendo ut ipsi peccata
et vitia fugere addiscant: Deinque super
omnia amare studeant. Deo quippe
magis acceptum est: vobiscum magis utile:

ut nullo modo aliquē familiarē uobiſ-
-cū heatiſ qſaniſ conſilijs noluerit acqe-
-ſcere : neq; ſuaſ trangreſſiões humilitē
emdare .// De indumētiſ ueſtriſ cōſulo
qđ nunq̄ pluſ ī ſimul q̄ tria paria in
poſſeſſione habeatiſ . et omneſ q ſupē
fuerint ſtati ipi deo tribuatiſ . De leċ-
-tiſterniis uō et manutergiis et mēſali-
-buſ tm̄ pro uobiſ tenete q̄tum uobiſ
neceſſariū et utile ē : Reliqua āt deo
date .// De uaſelliſ argenteiſ tm̄ pō
uobiſ reſeruate q̄tum pſone ueſtre et
hoſpitibuſ ī propria ueſtra mēſa come-
-dentibuſ ſufficiat . et illa que ſuper-
-fuerint donate dari mēte deo . Quia
alia familia ueſtra et hoſpiteſ ī aliis
menſis ſedentes bn̄ poſſunt ī uaſis ſta-
-gneiſ et terreiſ aut ligneiſ ſiue uitreiſ
abſq; ulla erubeſcētia manducare et
bibere : Nam illa conſuetudo q̄ nc
ē ī domib; dn̄oꝝ et epōꝝ ī qb; auri
et argenti nimia abundat ſuperfluitaſ
ualde abhominabiliſ ē ipi deo q pro
nobiſ omni pauptati ſe ſubiecit : et
animabuſ multum damnoſa :// Itē
cauete ā pluralitate ferculoꝝ et ni-
-mium delicatoꝝ : Itē ne nimiſ
magnoſ equoſ et ptioſos heatiſ ſed
moderatoſ ī magnitudine et pretio .
Nā illi talib; equiſ indigent qui
pō defenſione iuſtitie et tuitione uite
nō pro ſupbia guerraꝝ periculiſ ſe
exponunt . Ego enim dico uobiſ qđ
plati q ſup magnoſ equoſ aſcēdunt
pp ſuperbiā et uanā gloriā totienſ
ſup illoꝝ corda diaboluſ aſcēdit .
Nā ſcio pſonā q̄ uidit dmoneſ quaſi
ethiopeſ . qui quando prelati et cardi-
nales pedeſ leuabāt et aſcēdebāt
ac ibidē . ex ſrbia ad eqtandum
ſr dorſo magnoꝝ equoꝝ ſuoꝝ
illi ethiopeſ tunc ſr colla prelatoꝝ
pedeſ leuabāt et aſcēdebant ac
ibidem irriſorie ſedebāt : Et
quotienſ illi plati ex pōpa calcari-
-buſ equos pcutiebāt : totiēs ethio-
-peſ ī gaudio ſuo capita ſua leuātes
illoꝝ equitantiū pectora ſuiſ cal-
-cibuſ impellebāt .// Item conſulo
quatenuſ faciatiſ qđ uicarii uri
promittant ſub iuramēto quod
ex parte officii uri nihil facere
pſumāt q̄ iuſtitiā : Qđ ſi poſtea
contrariū fecerit : ſecundū iuſtitiā
corripi faciatiſ eos : Que ſi uoſ ſicut
ut dictum ē feceritiſ cōſcientiam
ueſtrā bn̄ ſanā exiſtere cōfidatiſ .
// Itē conſulo pro conſolatōe illa-
āiaꝝ ueſtroꝝ dfunctoꝝ đ qb;
me interogaſtiſ ſi erāt ī purgato-
-rio aut non . et de elimoſiniſ
pō eiſ faciēdiſ et c̄ . Reſpondeo
et dico qđ omni die uniuſ anni
duaſ miſſas pro eiſ celebrare fa-
-ciatiſ . et duos pauperes omni die
paſcatiſ . et omi ſeptimana unū flo-
-renū ī moneta curate paupibus
erogare . Dicatiſ et parrochialib;
ſacerdotibuſ quod corrigāt parro-
-chianoſ ſuos . et pro manifeſtiſ pec-
-catiſ eos corrigant ī caſib; ad eos
ptinētib; ut meliuſ poſſint uiuere .
Qui ſi corripi noluerint tunc corri-
-piantur pr uos . Si aūt aliquos no-
-ueritiſ q̄ dm̄ et iuſtitiā manifeſte
dlinquere : Et ſi tā magni tyrāni

fuerint quod super ipsos iustitiam facere non possitis tunc lenibus verbis et dulcibus dicatis eis quod se corrigant quod si obedire noluerint iudicio dei eos relinquatis quoniam benivola respicietur voluntate. Non enim oportet mansuetum agnum inter feroces lupi iactare dentes. Quia lupus ex hoc rapacior fiet: tamen debet eos precavere de periculo animarum suarum cum caritate sicut pater facit filiis sibi quandoque contrariis. Neque est dimittere tenerrimi correctiones propter timorem corporis unum nisi forte animarum periculum ex his posset aliqualiter provenire.

v

VIRGO MARIA LOQUITUR beate Brigide dicens. Ego tibi dicere volo qualiter ego feci illi anime filii tui Caroli quando se-perabatur a suo corpore. Feci siquidem sicut mulier alteri mulieri parienti astans ut iuvaret infantem ne ex fluxu sanguinis moreretur. et ne in illo arto spacio per quod exiret infans suffocaretur. Caves et ne infantis hostes qui in eadem domo essent ipsum interficere posset. Simili modo ego feci. Ego quippe steti prope eundem filium tuum Carolum paulo antequam emitteret spiritum: ut carnalem amorem non sic in memoriam traheret quod propter eum aliquid deo contrarium cogitaret vel loqueretur. Nec aliqua deo placentia vellet obmittere. Neque illa que posset esse quomodolibet divine voluntati contraria vellet perficere ad sue anime nocumentum. Ego etiam taliter iuvi eum in illo arto spatio idest in exitu anime sue a corpore ut non tam duram penam in morte sustineret quod ex ea inconstans fieri posset aliqualiter desperando: et ne deum in morte oblivisceretur. Ego etiam custodivi taliter animam eius ab ipsius mortalibus inimicis idest demonibus quod nullus eorum eam tangere posset. Sed statim cum egressa fuit a corpore accepi eam in meam custodiam et defensionem. Quo facto tota turba demonum festinanter fugit et recessit. que ex sua malitia ipsam cupiebat deglutire: et eternaliter cruciare. Sed qualiter post mortem ipsius Caroli factum est iudicium eiusdem anime dum mihi placuerit prorsus ostendetur tibi. 5

D

DEINDE. Post aliquorum dierum intervallum ipsa eadem virgo iterum apparuit eidem Domine Brigide vigilanti in oratione dicens. Tibi iam licitum est ex divina bonitate videre et audire quomodo factum est iudicium super animam supradictam quando de corpore egressa fuit. Et quod tunc factum fuit in uno momento coram incomprehensibili maiestate

dei mõſtrabitur tibi ſerioſe ꝑ inter ual-
-la ſimilitudine corporali : ita ut ea ca-
-pere ualeat tuus intellectus. // In eadẽ
igr̃ hora dña brigida ĩ quoddã pala-
-tium magnũ et pulchꝝ raptã ſe
uidebat : et dñm ieſum xpm pro tri-
-bunali ibi ſedẽtem qͥ coronatum im-
-peratorẽ cum infinito famulãtium
exercitu angeloꝝ et ſanctoꝝ : et põ-
-pe eũ uidebat ſuã digniſſimã mrem
ſtantẽ et ad iudiciũ diligenter auſcul-
-tantẽ // Videbatur ẽ corã iudice
qdã aĩa aſtare ĩ magno timoẽ et pa-
-uore et nuda ſicut infans tunc natus
et qͥ totaliter ceca : ita quod nihil ui-
-debat ĩ cõſciã . Tamen intelligebat
quid ĩ palatio dicebatur et agebatũ.
Angelus aũt quidã ſtabat ad partẽ
dexterã iudicis prope aĩam : et qdã
Dyabolus ad eius ſiniſtrã : ſed neuter
eoꝝ aĩam tangebat : uel attractabat.
// Tunc deniqꝫ dyabolus clamauit di-
-cens : Audi tu iudex omĩpotẽtiſſime
ego corã te cõquerõ quod una mulier
que utꝝqꝫ ẽ : mea domina et tua mr̃
quã tu tm̃ diligis quod eã potẽtẽ feci-
-ſti ſr̃ celum et terrã : et ſr̃ nos omnes
demones infernales : ipã quippe mihi
ĩ iuſtitiã fecit de iſta aĩa q̃ hic nc aſtat.
// Ego enim ſecundum iuſtitiã poſtꝙ̃
egreſſa fuit de corpore hec aĩa ſtati
debui mihi eã aſſumere et cũ mea
ſocietate an̄ tuum iudiciũ preſentãe.
Et ecce ó iuſte iudex illa mulier mr̃
tua aĩam iſtã qͥ an̄ q̃ exire d ore
hoĩs manibꝫ ſuis apprehendens ĩ ſua
forti tutela ad tuum iudiciũ protulit.
// Et tunc maria dei mr̃ et uirgo r̄ndit
ſic : Audi tu dyabole reſpõſionẽ
meã . Quando tu creatus fuiſti
intelligebas illã iuſtitiã q̃ erat ĩ
deo ab eterno et ſine principio.
Habuiſti ẽ liberꝝ arbitriũ faciẽdi
quod tibi magis placeret : et quis
potius elegiſti deũ odio hr̃e q̃ dilig̃e
bñ tñ intelligis ſeꝑ qđ ſecundum
iuſtitiã fieri debet : Dico igr̃ tibi
qđ ad me ꝑtinebat potius q̃ ad te
an̄ dm̄ ẽ ueꝝ iudicẽ iſtam aĩam
ꝑntare : Nã dum hec aĩa ĩ corpẽ
erat magnã caritatẽ hũit ad me
reuoluẽs hoc ſepius ĩ corde ſuo qđ
me dꝭ ſuã mrem dignatus fuit
facere : et qđ ſr̃ omnia creata ...
ſblimiter uoluit exaltare : et ex
hoc tanta caritate cepit deũ dilig̃
qđ ĩ corde ſuo dicebat ſic : Intm̃
ego gaudeo qđ dꝭ uirginẽ mariã
mrem ſuã hẽt ſr̃ oĩa cariſſimã qđ
nulla creatura uel corporalis delec-
-tatio ẽ ĩ mundo quã ego ĩ ꝑmuta-
-tionẽ illius gaudij reciperẽ : Immo
illud gaudiũ omnibus terreis delecta-
-tionibus ꝑferrẽ . et ſi poſſibile
eſſet quod ipã ĩ uno puncto minue
a dignitate ĩ qua ẽ et a deo remo-
-tior fieri poſſet ego magis mihi
ĩ ꝑmutatõem eligerẽ ĩ profundo
inferni eternaliter cruciari . et
id circo ſit ipĩ deo pro benedicta gr̃a
illa : et immenſa glĩa quã dedit ſue
digniſſime mr̃i infinita grãꝝ actio
et gloria ſempiterna : Ergo ó dia-
bole uide modo cũ quali uoluntate
iſte obiit . Quid itaqꝫ tibi uidetur
utꝝ magis iuſtum erat qđ aĩa

eius in meam venire defensionem an
iudicium dei: Aut in tuas manus ipse
cruciada: // Respondit dyabolus
non est mei iuris quod illa anima in meas
manus veniret quia te diligit plusquam
se antequam iudicium factum sit. Sed
quia dictante iustitia illam gratiam
ante iudicium secum fecisti: tamen post iu-
dicium opera eius in meas manus ipsam
iudicabunt puniendam. // Nunc o
regina interrogo te quare omnes nos
demones a presentia corporis sui
in illo exitu anime ita expulisti quod
nullus nostrum ibi facere posset ali-
quem timorem. Respondit virgo mater [illegible]
hoc ego feci pro illa ardenti caritate
quam ipse habuit ad corpus meum.
Et pro illo gaudio quod habuit ex
hoc quod ego sum mater dei: Ideo
illam gratiam impetravi a filio meo
quod nullus malignus spiritus corpori
appropinquaret ubicumque erat: et
est ubi nunc est. // Post hoc loquitur
diabolus ad iudicem. Ego scio quod
tu es ipsa iustitia et potentia. Tu
non magis iudicas iniustitiam dyabolo
quam angelo. Adiudica ergo mihi
istam animam: In illa enim sapientia quam
habui quando me creasti scripseram
omnia peccata ipsius. Custodiveram
etiam omnia peccata eius in illa
malitia mea quam habui quando cecidi
de celo: Nam quando primo ista anima
ad illam etatem discretionis pervenit
quod iam bene intelligebat esse peccatum
illud quod faciebat: tunc propria volun-
tas ipsum trahebat ad vivendum magis
in mundana superbia et carnali delec-
tatione quam talibus resistere. // Respondit an-
gelus. Quando primo eius mater intellexit
ipsius voluntatem esse flexibilem ad pecca-
dum statim ipsa succurrebat ei misericor-
die operibus et precibus diuturnis ut ei deus
misereri dignaretur: ne ab ipso se elon-
garet. Propter ista denique matris sue
opera: optinuit divinum timorem. Ita quod
quotienscumque cecidit in peccatum confestim
ad faciendum confessionem properavit.
// Respondit diabolus: me oportet pec-
cata sua narrare: et statim volens incipe-
re eadem hora clamare cepit et plan-
gere: et in se ipso diligenter inquirere:
in capite et membris cunctis que videbatur
habere: totusque videbatur tremere: et ex
turbatione magna clamavit. Ve mihi
misero quod modo perdidi meum longum laborem:
quia non solum oblitus est textus et abolitus
verum etiam materia tota combusta est in
qua omnia fuerunt scripta. Materia autem
significat tempora in quibus peccavit. que non
magis recolo quam peccata eius scripta.
// Respondit angelus. Hoc fecerunt
lachrime et longi labores multeque
orationes matris sue. Ita quod deus compatiens
suis gemitibus dedit eius filio talem
gratiam scilicet quod pro quolibet peccato
quod commisit contritionem optinuit: humi-
lem confessionem faciendo ex divina caritate.
Et ideo illa peccata oblita et neglecta
sunt in tua memoria. // Respondit dya-
bolus asserens se habere adhuc saccum
plenum illis scripturis quibus supradictus
miles proposuerat quod peccata sua
emendare: Sed non curavit cruciare
eum quousque per penam fuisset satisfactum.
Que quidem peccata idem miles adhuc

emẽdare nõ curauit ĩ uita sua: // Respõ-
-dit Angelus: aperi saccum tuũ: et
pete iudiciũ sr̃ illa peccata pro q̃bus
te oporte eã castigare. Quo dicto
clamauit diabolus sicut amẽs dicens:
Ego sũ spoliatus ĩ mea potẽtia nam
nõ solum ablatus ẽ mihi saccus. verum
& peccata q̃bus erat repletus: Saccus
q̃ppe erat segnities: in quo omnes
causas posui pro quibus me oportebat
ipm̃ punire: qz pp segnitiẽ multa
obmisit boñ. // Respondit angelus.
Te spoliauerũt lachrime mris sue: et
ruperunt saccum et destruxerũt scrip-
-turã. ĩ tm̃ deo lachrime eius placuerũt.
Respondit dyabolus. Adhuc habeo
hic aliqua proferre uidelicet eius ue-
-nialia peccata. Respõdit Angelus:
Ipẽ obtinuit uoluntatẽ ꝙ̃ sua pria pe-
-regrinare dimittens boñ et amicos
ĩ multis laboribus: sancta loca uisitã-
-do et hec cõpleuit: Se ẽ ita parando
q̃d dignus fuit a sancta ecclesiã in-
-dulgẽtiã consequi: Desiderabat ꝙ̃
p peccatorum emendationẽ dñm creatorẽ
suum placare. Vnde ille oms cause
quas iã dixisti te scripsisse sunt in-
-dulcte // Respondit dyabolus adhuc
oportet me tñ pro oĩbus illis uenialibus
q̃ cõmisit ipm̃ punire. et ideo p indul-
-gẽtias minime st̃ deleta. Sunt enĩ
ĩ milia milia q̃ oĩa ĩ lingua mea st̃
cõscripta. Respondit Angelus extẽde
linguam et mõstra scripturã: Res-
-pondit Dyabolus cum magno eiulatu
et clamore sicut demẽs et dixit:
vhe mihi: ego nõ h̃eo unũ uerbum
ad dicẽdũ: nã mihi radicitus lingua

abscisa ẽ: cũ uiribus suis. Respõdit
Angelus: hoc fecit mr̃ eius assiduis
orõnibus suis et labore: qz aiam eius
dilexit toto corde. Ideo placuit deo
pp ipius caritatẽ oĩa peccata eius
uenialia indulgere que ab ĩfantia
usq3 ad mortẽ commisit. et ideo lin-
-gua tua suis uiribus creditũ caruisse.
Respõdit diabolus. Adhuc unũ
h̃eo ĩ corde meo diligẽter custodi-
-tum quod nullus põt abolere. hoc
ẽ q̃d iniuste aliq̃ua acq̃siuit ea
reddere nõ attendens. Respondit
Angelus pro talibus mr̃ sua elimosi-
-nis, orõibus et mĩe opibus satisfecit
ita quod iustitie rigor ad miseri-
-die se blanditiẽ inclinauit. deinde
q3 ei ds̃ pfectã uoluntatẽ sine mi-
-nimũ bonorum suorum parcitatẽ oĩbus
plene satisfacere iux facultatem
suã q̃bus aliq̃d iniuste abstulerat.
Istam enĩ uoluntatẽ accepit ds̃ pro
effectu qz diutius uiuere nõ uale-
-bat. oportet igr̃ heredes suos ĩ
talibus satisfacere pro ut possunt.
// Respondit dyabolus ergo si non
h̃eo potestatẽ puniendi eum pro pec-
-catis tñ me oportet ipm̃ castigare
qz nõ exercuit opa bona et uir-
-tutes q̃n plenũ sensũ et sanũ corpus
habuit. iux posse suũ: virtutes
enĩ et opa bona sunt ille thesauri
quos secum ad tale regnũ ferre
debere scilicet ad regnũ dei: glo-
-riosum: pmitte ergo me illud sup-
-plere cum pena quod sibi defecit
ĩ uirtuosis opibus. // Angelus
rñdit: Scriptũ est q̃d petẽti dabitur

& pulsanti cū pseuerātia aperietur.
Audi igr̄ tu diabole. Mater eius
caritatiuis pcibus & pietatis opibus
ad portā nunc pseueranter pulsauit
pro eo plusq̄ triginta annis fundēdo
milia milia lachrimaꝝ: ut ds̄ cor-
di eius sanctū spm̄ infundere digna-
retur. ita qd̄ bona sua corpus & a-
īam ide filius suus ad dei seruitiū
libenti aīo exhiberet. Sic & fecit
ds̄: Nam ita ardēs iste miles effectus
erat quod ad nihil aliud placeret
ei uiuere nisi ut dei uoluntatē
sequeretur. Et ecce ds̄ sic diu rogatus
in ipius cor suū benedictum spm̄
īfundit. // Virgo uō mr̄ dei dedit
illi ex uirtute sua quicqd sibi de-
fecit ī armis spūalibꝫ: & indumētis
q̄ ptinēt ad milites: qui debēt intra-
re ī regno celi ad summū imperato-
rē. Sancti & in celesti regno collo-
cati quos iste miles in mundo uiuēs
dilexit et suis meritis ipi consolatio-
nē addiderunt. Ipē namq̄ the-
sauꝝ cōgregauit sicut illi peregri-
ni q̄ quotidie caduca bona cōmu-
tāt in etēnales diuitias: & qa ipē
sic fecit ideo gaudium & honorē
ppetuum optinebit. Et spalr̄ pro
illo ardenti desiderio quod habuit
peregrinādi ad sanctam ciuitatē
ierl̄m: Et pro eo qd̄ desiderauit
feruēter uitā suā libenter bellādo
exponere ut terra sancta reduce-
retur ad dominiū xpianoꝝ:
Ad hoc ut illud gloriosum dei
sepulchꝝ ī debita hr̄etur reuerē-
tia: si ad tantū opus sufficiēs extitisset.

Et ideo tu diabole nulla iustitia hēs
illa supplere q̄ ipē psonalr̄ nō pfecit.
Respondit dyabolus. Adhuc deficit
ei corona: Nā si ego possē aliquid ad
eius ipfectionē fabricare: hoc libentē
facerē. Respondit Angelus. Hoc
certissimū est qd̄ omnes q̄ se ipos uice-
rint de īferno peccata uere penitēdo
& diuine uoluntati se uoluntarie
conformando: ipm̄ dm̄ toto corde dili-
gendo grām dei consequntur. Placet
quoq̄ ipi deo ex triumphali sui bene-
dicti humani corporis corona eis coro-
nā dare si secundum iustitie rectitu-
dinē purgati fuerint. Et ideo tibi
o diabole minime conuenit ad eius co-
ronā aliquid fabricare. Tunc diabo-
lus hoc audiens clamauit ī patieter
rugiēs & dixit. Vhe mihi qr̄ tota
memoria mea mihi ablata est: Iam
enim nō recolo ī qbꝫ iste miles meā
secutus ē uoluntatē. Et quod est mira-
bilius & oblitus sum quo noīe dum
uixit uocabatur. Respondit angelus
Scito quod modo ī celo uocatur filius
lachrimaꝝ: Diabolus uero clamans
alte respondit. O q̄ maledicta ē illa
scrofa seu porca mr̄ eius q̄ tā prolixū
habuit uentrē quod tanta aqua in
ipam infusa fuit qd̄ oīa uentris eius
spatia impleta fuerūt humoribus
lachrimaꝝ: Sit ipa maledicta a me
& a tota mea societate. // Respōdit
angelus tua maledictio ē honor dei
& omniū amicoꝝ suoꝝ bn̄dictio.
Tunc aūt loquebatur xps iudex sic dicēs.
Recede tu inimice dyabole: Deinde
dixit illi militi: Veni tu o mi electe.

& ſic ſtatī fugit diabolus. Tunc Sponſa hoc uidēs dixit: O eterna uirtus & icōphenſibilis tu ipē dſ & dñe ieſu xpē. Tu oīs cogitationes bonas cordibus infundis. orōeſq & lachrimas. Tu occultas tua gratioſa dona cōferens: pro eis eternaliter pmia glorioſa. Sit igr̄ tibi honor & ſeruitiū & gratiaꝝ actio d̄ omnib; que creaſti. O dulciſſīe dſ meus tu es mihi cariſſimus & uere carior mihi q̄ corpus & aīa mea: Angelus q̄ tunc loquebatur ad eā ſpōſe dicēs Tu ſcire debes quod hec uiſio nō ſolū pro cōſolatōe tuā á deo tibi moſtrata eſt. Sed & ut amici dei intelligere poſſit q̄tum ipē facere dignatur pro amicoꝝ ſuoꝝ orōnibus. & lachrimis & laboribus q̄ pro aliis caritatiue orat & laborāt cum perſeuerantia & bōa uolūtate. Scire & debes quod iſte miles filius tuus tale grām nō habuiſſet niſi qz ab infantia uolūtatē habuit diligere deū & eius amicos: & ī peccati caſibus ſe libenter emēdare.

F ILIUS, LOQUEBAT̃, QUAdo intraſtis templū meū dedicatū ſanguine meo ſic mūdati fuiſtis ab omnibus peccatis uris ſicut ſi tunc leuati eſſetis d̄ fonte baptiſmatis. & pp labores & deuotionē ueſtrā aliq̄ aīe conſanguineoꝝ uroꝝ que erāt ī purgatōio hodie liberatē ſunt & intrauert̄ ī celū ī gloria mea. Nā oīs q̄ ueniūt ad locū iſtum cū uolūtate pfecta ſe emēdandi & ī meliorē conſciam ſuā: nec uolentes reciduare ī priorā peccata: his oīa peccata priora totaliē dimittūtur: & augetur eis grā proficiēdi.

A D. MONTEM, CALUArie dum eſſē meſtiſſima plorans uidi dñm meū nudū & flagellatū: ductum a iudeos ad crucifigēdum qui diligenter ab eis cuſtodiebatur. Vidi quoq̧ tunc foramen quoddā excīſum ī monte & crucifixores ī circuitu paratos ad operandum crudelitatē: Dominus aūt conuerſus ad me dixit mihi: Attende tu ī iſto foramine petre īfixus fuit pes crucis mee tpē paſſionis. Et ſtatim uidi qualiter ibi crux mea á iudeis figebatur & firmabatur fortiter in foramine petre montis cum lignis confixis cum malleo ualentiſſime circunquaq; ut crux ſolidius ſtaret ne caderet. Cum igr̄ crux ita ſolide firmata eſſet ibidē ſtatim adaptabantur tabule lignee ī circuitū ſtipitis crucis p modū graduum uſq; ad locum ubi pedes eius crucifigi debebāt ut poſſent p illos gradus tabula

ta ipe q crucifixores ascendere: et
sr tabulas illas aptiori modo stare.
ad crucifigendum eu. Post hoc aut
ascenderunt ipi per illos gradus du-
-centes eu cum irrisione et uituperio
maximo. Qui gratanter ascendens
uelut agnus mansuetus ductus ad
immolandum: cum esset ia supe
tabulas illas no coactus sed statim
uoluntarie extendit brachium su-
-um: et aperta sua dextea manu
posuit ea i cruce. Qua illi seui
tortores imaniter crucifixerunt.
et pforabat ea clauo p illa pte qua
os solidius erat. Tunc et trahen-
-tes cum fune uehemte manu eius
sinistra cruci affixert ea simili mo-
-do. Deinde extenso corpore ultra
modu i cruce posita fuit una tibia
eius sr alia: et sic iunctos pedes
affixerunt i cruce duobs clauis et
i tantu extedert illa gloriosa me-
-bra i cruce uehementer quod qi omnes
uene et nerui eius rumpebantur.
Quo facto corona de spinis quam
deposuerat de capite eius cum cruci-
-figeretur itez imposuert et apta-
-uerunt capiti suo sanctissimo. Que
ta fortiter pupugit reueredum ca-
-put eius quod oculi sui repleti fuert.
illico fluenti sanguine: Aures qz
obstruebantur. et facies et barba
qi tegebantur et intincte erant
illo roseo sanguine. et statim illi
crucifixores et milites amouerunt
uelociter omnes tabulas illas q adhe-
-rebant cruci: et tunc remansit
crux sola et alta: et dns meus

crucifixus i illa. // Cumqz ego repleta
dolore respicere crudelitatem illoz
uidi tunc eius mrem mestissima in
terra iacete et qi trementem et semimo-
-tua qua cosolabantur ioannes et alie
sorores eius. que tunc stabat no longe
a cruce ad eius parte dextera: // Dolo
igr nouus compassionis illius sanctissie
mris i tantu transfixit me quod quasi
sentieba quod cor meu ptransibat qda
gladius acutus importabilis amaritu-
-dinis. Surgens tande tunc illa eius
mr dolorosa qi exinanita corpore
respexit ad filium suu et sic stabat
sustentata a sororibus tota stupore su-
-spensa: et uelut mortua uiuens
gladio doloris transfixa: Quam cu
filius respexisse et alios amicos plo-
-rantes uoce flebili recomendabat eam
ioanni. et bn cernebatur i gestu eius
et uoce quod cor ipius ex compassione
mris penetrabatur acutissime sagipta
doloris immensi. // Tunc aute oculi eius
amabiles et decori apparebat semimo-
-tui. os eius erat apertu et sanguinole-
-tum. Vultus pallidus et submersus.
totus qz liuidus et i tinctus sanguine.
Corpus quoqz qi totum erat liuidum et
pallidum. et languidum ualde. et
continuo fluxu decurrentis sanguinis
cutis et et caro illa uirginea sanctis-
-simi corporis eius ita delicata et tenea
erat quod ex modica pcussione illata
signum liuidum exterius apparebat.
// Aliqn uo conabatur ipe extensiones
facere i cruce pamaritudine nimia
qua sentiebat i tensa doloris acutissimi.
Na quandoqz dolor a membris eius

& uenis pforatis aſcendebat ad cor. &
uexabat eum crudeliter i tenſo martirio
& ſic mors eius prolongabatur & dila-
-tabatur cum tormeto graui. & ingeti
amaritudine. Tunc igr ille anxius
pnimia doloris anguſtia & uicinus ia
morti ad prem clamauit alta uoce &
flebili dicens. O pr qr dereliqſti me:
// Habebat q tunc labia pallida: &
linguā ſanguinolētā: uentrē ſbmiſſū
coherētem dorſo ac ſi nulla intus ha-
-buiſſet uiſcera: Secundoq clamauit
iterū: cum anxio dolore maximo.
O pr in manus tuas commēdo ſpm
meū: & tunc caput eius erigens ſe
aliqtulum statim iclinauit ſe: & ſic
emiſit ſpm: // Que ſic mr eius uidēs
tota contremuit pimmeſa amaritudie
uolēs cadere i terrā niſi quod ſubſti-
-nebatur ab alijs mulieribꝫ. In illa
igr hora manus illius aliqtulum ſe
retraxerūt a loco pforationis clauorū
pnimio pondere corporis: & ſic corpus
eius qi ſuſtentabatur a clauis qbꝫ pedes
crucifixi erat. Digiti aūt et manus &
brachia magis iam extenta erant
q antea: Spatule uō & dorſum eius
qi ſtringebantur ad cruce: // Tunc
demqꝫ circumſtantes iudei irriden-
-tes clamabat contra mrem eius mul-
-ta dicētes. Alij namqꝫ dicebat: Ma-
-ria ia mortuus ē filius tuus. Alij
uō dicebat alia uerba irriſoria. &
ſic ſtantibus turbis i circuitu uenit
unus accurrens cum furia maxima
& infixit lanceā i eius latere dextro:
ta uehemeter & ualide qd qi palā
partē corporis lancea uoluit ptranſire

qd cum extraheretur lancea d cor-
-pore statim habundanter exibat
de uulnere illo cum ipetu qi qda
fluuius ſanguinis. ferrum uero la-
-cee & aliqua pars haſte rubicūda
exibat d corpore: & intincte ſan-
-guine. Que uidens mr ita uehem-
-ter cōtremuit cum amaro gemitu
qd bn cernebatur i eius facie &
geſtu qd aīa eius tunc penetrabatur
acuto doloris gladio. // His aūt
expletis cum turbe multe recederēt
depoſuerunt dominū quidā amici
amici eius. que tunc pie mr re-
-cipit inter ſua brachia ſanctiſſima
& reclinauit eū ſedēs i gremio
ſuum. totum uulneratū: dilacera-
-tū & liuidum: & tunc terſit ei
mr meſtiſſima cum lintheo ſuo
totum corpus ipius & uulnera:
clauſit q eius oculos deoſculādo
eos: & inuoluit eū i ſindone mū-
-da: Et ſic duxerunt eum cum
planctu & dolore maximo: &
poſuerunt eū i ſepulchro.

L OQVEBATVR, POST
hec xp̄s i eadē hora eidē
Sponſe ſue bte brigide di-
-cens. Hec enim q tu uidiſti nunc
& alia q ego ſuſtinui principes
mundi nō attendunt: Nec etiā
loca conſiderāt i qbꝫ ego natus
ſum & paſſus: Quia ipi ſimiles

sunt hnti locum assignatu pro bestiis
feris & idoneis in quē dimittens
canes uenaticos delectat̃ ĩ aspiciẽdo
cursum canũ & ferаꝝ: Sic ꝑsimile
principes terre & plati ecctiaꝝ: et
omнs status mundi auidius & libentius
aspiciunt delectamта terrea q̃ morte
& passionẽ meã & uulnera mea:
Ideo mittã eis adhuc ꝑte uerba mea.
Qui nisi mutauerĩt corda sua et ea
cõuerterĩt ad me cõdemnabuntur
cum illis q̃ partiti sunt uestimẽta
mea sibi: & sup ueste mea miserũt
sorte.

a ATER DEI LOQUIT̃.
In isto loco montis syon st̃
duo gñа hominum. Alij
qui diligunt dñm toto corde: Alij
uolunt hr̃e dñm sed mundus dulcio
ẽ eis q̃ ... dus: et ideo ne scan-
-dalizentur boni: et ne detur occa-
-sio tepidis: et futuris exẽplum. ideo
melius est residere ĩ loco peregrinis
ꝯputato: filius enim meus proui-
-debit uobis ꝯ omnibus sicut sibi
placet.

s PONSA SCRIBIT REGI
Cipri: & Principi Anthiochie.
Primũ consilium est quod qui-
-libet uestꝝ cum cõfessore suo pura
& plenaria cõfessionem faciat ꝯ oĩb3
q̃ commisit ꝯ dei uoluntatẽ: & sic recipi-
-atis bñdictum corpus dñi nr̃i iesu xp̃i
cum timore & caritate dei. Secundũ
cõsilium ẽ q̃d ambo sitis uniti ĩ uero
amore: ita q̃d sitis cor unũ ad dñm
& honorẽ eius: ĩ regẽdo regnũ ad dei
honorẽ & subditoꝝ utilitatẽ: Tertiũ
cõsiliũ ẽ q̃d ambo sitis uniti ĩ uera ca-
-ritate cum subditis uestris indulgẽdo
& parcẽdo solummodo ꝓꝑ reuerentiam
passionis & mortis iesu xp̃i: omnibus
q̃ consilio, facto, uel fauore dederunt
opam ĩ morte pris uri regis petri. Ac-
-cipiẽdo illos toto corde ĩ uestrã caritatem
ad hoc ut deus ad suã misericordiã reci-
-pere uos dignetur. Ac ẽ ut ipe ad
regẽdum regnum uelit uos roborare
ad sui honorem. Quartum consilium
ẽ q̃d ex quo diuina prouidentia uos
cõstituit gubernatores regni adhibeatis
omnẽ diligentiã quam poteritis ĩ collo-
-quẽdo & efficaciter caritatiuo aĩo cõsu-
-lẽdo omnib3 platis tã ecctiaꝝ q̃ religiosis
q̃d omnes ipi et eoꝝ subditi se corrigãt
ĩ oĩb3 ĩ quib3 a sancto statu uroꝝ sac̃-
-toꝝ patꝝ suoꝝ p̃decessoꝝ suomodo h-
-bet deuiauerũt spũaliter uel tpaliter:
& ad uiuendum pure ĩ pristinũ statũ
suoꝝ p̃decessoꝝ celeriter se reducãt
ut status ipoꝝ totaliter reformentur:
ut sic ipi & eos subditi ueraciter
emendati optineãt amicitiã dei & digni
efficiantur ad rogandum deũ quod ipe

dignetū statū uniuersalis eccl̄ie i sancti-
-tate uirtutū misericordie renouare.
Quintū cōsilium ē q̄d pp illā caritatem
magnā qua d̄s dilexit aīas ur̄as uos
uelitis diligere aīas subditoꝝ ur̄oꝝ: cō-
-sulēdo uestro populo militari q̄d omnesq;
i aliquo deū offenderāt celerit̄ et humi-
-liter se corrigant. et oms q̄ sunt sb̄ obe-
-diētia romane eccl̄ie ad annos discre-
-tiōnis p̄uenert humiliter cōfessiones
exerceant. Cum p̄ximis quos offend-
-rāt se recōcilie: i cōcordiam colant.
Reuerendum p corpus xp̄i emdati su-
-mat. Post hec aut catholicā uitā ducāt.
uiuēdo scilicet fideliē i m̄ri monio: aut
i uiduitate. Aut ē i statu laudabilis
uirginitatis. Omnia q̄ illa q̄ s̄ca eccl̄ia
p̄cipit obseruando: familiares et do-
-mesticos ac sb̄ditos: et ōs alios quos pote-
-runt ad sic faciēdū suo bono exēplo
ac uerbo et opere caritatis uisceribus
iducēdo. Ac eos i talib; statibus suis
bonis admonitionibus roborando. Et scia-
-tis certissime q̄d omnes qui i his noluerit
obedire i corpore et aīa dispēdiū patie-
-tur. Sextum cōsilium ē q̄d loquamini
cū oīb; p̄latis q̄d ipi efficaciter et freqn-
-tē admoneāt omnes clericos suos scilicet
rectores eccl̄iaꝝ q̄d quilibet eoꝝ i parro-
-chia sua i q̄rat diligentē si aliq parro-
-chianoꝝ sint q̄ i aliquibus peccatis
publicis male uiuendo p̄sistat: et i dei
offensione et s̄ce m̄ris eccl̄ie uilipen-
-dium et cōtemptum. Et quos talr inue-
-nerit i suis peccatis publicis ipudēte
uiuēdo: eos efficaciter admonendo
p̄caueāt d̄ periculo aīaꝝ suaꝝ. et do-
-ceant eos tales modos et sp̄ialia remedia

p̄ q̄ se ualeat: et debeāt humiliter
emendare. Si aut aliq i publicis
peccatis uiuētiū obedire humiliter
noluerint tunc iidē rectores nō diffe-
-rāt nuntiare suis sup̄ioribus et
epis ut taliū obstinatoꝝ proteruitas
p̄ p̄latos censura ecclesiastica uin-
-dice corrigatur. Si uo predicti epi
et p̄lati pp ipoꝝ p̄tinacia et super-
biam: Aut pp eoꝝ t̄pale potētiā
illos corrigere nequerint et punire
tunc uobis d̄ni mei cōsulitur quod
ur̄a potēti manu sitis coop̄atores de-
-minoꝝ p̄latoꝝ ut aux° ur̄o dicti
peccatores i ducti corrigantur et
emdati misericordia dei cōseq̄ntur

ONTIGIT, VNI PER-
sone uigilanti: et oīi...
Q̄d cum staret i extasi cōte-
-plationis suspensa uidebat se rapi
esse i sp̄u i unū palatiū q̄d erat
i cōprehensibilis magnitudinis et
pulchritudinis i dicibilis. Videbat
q̄ sibi iesus xp̄us sedere itr sanctos
suos i imperiali sede maiestatis. Qui
suū benedictū os aperiēs proferebat
hec uerba q̄ inferius annotantur.
Ego uere sum ipa sūma caritas.

omnia ẽnim q ab eterno fecerã ex
caritate feci: & similr õia q facio &
ĩ futurũ faciã totum ex mea caritate
procedit. Nã caritas ita ĩcõprehẽsibi-
-lis & ĩtensa nc ĩ me est sicut erat ĩ
tpe passionis mee qn p morte meam
ex nimia caritate liberaui dẽ infer-
-no oĩs electos q hac redẽptione &
liberatõe digni erãt. Quia si adhuc
possibile esset quod ego totiens morerẽ
quot st aĩe ĩ inferno: ita qd pro q̃libet
earũ tale morte iterũ sbstinerẽ qua-
-lẽ tunc pro oĩb; substinui: Adhuc
corpus meũ paratũ esset subire hec
oĩa cum libenti uoluntate & pfecti-
-ssima caritate. Sed uere iam ĩpos-
-sibile ẽ qd corpus meũ possit ãplius
mori siue aliquã penã uel tribula-
-tionẽ pati. Et sic ẽ ĩpossibile est
qd aliqua aĩa q post mortẽ meã
est uel fuerit ĩ infernũ cõdemnata
inde unq̃ amplius liberetur. Neq;
fruatur celesti gaudio quo fruuntũ
sancti & electi mei ex corporis mei
glorifica uisione: Sed sentiẽt infer-
-nales penas ĩ eterna morte qz nolu-
-erunt frui bñficio mortis & passio-
-nis mee: neq; uoluerũt seq uolunta-
-tẽ meã dũ uixerũt ĩ mundo. Ce-
-terũ qz sr offensas mihi factas:
nullus est iudex nisi ego ipẽ: &
pp hoc caritas mea quã hominib;
semp ostendi cõqueritur corã iu-
-stitia mea: ideo ad iustitiã ptinet
sr hoc iudicarẽ secundũ meã uolunta-
-tẽ. // Modo ego cõquerõ sr habita-
-tores regni cipri qi sr unũ hoiem: Sed
nõ cõqueror dẽ amicis meis ibidẽ
habitantib; q me toto corde diligunt
& meã ĩ omnibus uoluntatẽ sequuntur
Sed ad illos qi ad unã psonã cõquerẽdo
loquõ q me cõtemnũt: & mee uoluntati
semp obsistunt mihiq; p maxime aduer-
-santur: Et idcircho nũc ĩcipio loq omnib;
eis tanq̃ uni. // O popule cipri mihi aduer-
-sarie ausculta & attẽde diligẽter q tibi
dico. Ego te dilexi sicut pr unicũ filiũ
suum quẽ ad unũ honorẽ uoluit exal-
-tare. Ego disposui tibi terrã ĩ qua ha-
-bundanter posses hrẽ oĩa necessaria ad
sbstentatõem corporis tui. Ego misi tibi
sps sancti calorẽ & lumen ut intellige-
-res rectã fidem xpianã cui tu fidelitẽ
te obligasti: & sacris statutis ac obediẽtie
sancte eccłie humilitẽ subiugasti: Ego
ẽ locaui te ĩ loco q bñ decẽs esse fideli
seruitori uidelicet inter inimicos meos
ut pro tuis laborib; terrenis & corpõali
certamine pciosã optineres ĩ meo regno
celesti ptiosiorẽ coronã: Ego q; portaui te
diu ĩ corde meo idest ĩ caritate deitatis
mee: & custodiui te sicut pupillã oculi
ĩ omnib; aduersitatib; & tribulationib;
tuis. & q̃ diu tu precepta mea seruasti
& obedientiã ac statuta sancte ecclesie
fidelitẽ custodisti tunc certissime quasi
infinite aĩe regni Cipri puenerũt ad
regnũ meũ celeste eterna gĺia mecũ pe-
-henniter fruiture: Sed qz tu iã facis
tuã propriã uoluntatẽ: & oĩa illa que
delectãt cor tuũ: nõ times me q iudex
tuus sum: Qui ẽ te redemi durissima, neq; diligis me q creator tu᷒ sum.
morte mea: & me ex ore tuo expulisti
sicut rẽ fetidã: Et qz ẽ ĩclusisti dya-
-bolum simul cũ aĩa tua ĩ camera cordis
tui: me quoq; inde expulisti tanq̃ furẽ

et latione. Neq magis erubeſcebas i cō-
ſpectu meo peccare q irrationalia aīalia
i cōmiſtiōe ſua: Idcirco digna iuſtitia
ē iuſtū iudiciū qd tu i celo expellaris
ab omnib amicis meis: et collocēris
ppetuo i inferno i medio inimicoꝝ me-
-oꝝ. // Et hoc indubitanter ſcias qd
pr meus q ē i me et ego i eo: et ſps
ſanctus i nobis ambobus pe ē mihi
teſtis qd nunq niſi ueritas exiuit de
ore meo. Propter quod ueraciter ſcias
qd quicumq ita diſpoſitus fuerit ſicut
tu modo es: et ſe emendare noluerit
ipius aīa ibit eādē uiā quā lucifer
iuit pp ſuperbiā ſuā: et iudas qui
me uendidit pp cupiditatē ſuā: et
zambri quē finees interfecit pp lu-
-xuriā ſuā. Ille quidē peccauit cū
muliere cōtra preceptū meū: et ideo poſt
mortē ſuā aīa eius dānata fuit ad infer-
-nū. // Propterea popule cipri annun-
-tio tibi qd ſi tu nolueris te corrigere
et emēdare te ego gñatōem et progeniē
tuā ita delebo i regno cipri qd nec
pauperi parcā pſone neq diuiti: Ita
et delebo eādē generationē tuā qd
i breui tpe ita labetur memoria tua
a cordib hoīum ac ſi nunq fuiſſetis
nati i hoc mundo. // Poſtea aūt placet
mihi plantare nouas plantas i hoc rego
Cipri q pcepta mea perficient et toto
corde me diligū. // Sed tn̄ ſciatis pro
certo qd quicumq ueſtꝝ uoluerit ſe
corrigere et emendare et ad me cū
humilitate reuerti ego ei gaudenter
occurrā ut pius paſtor leuando ipm
ſr humeros meos et ad oues meas
ipm pſonaliter reportando. // Per

humeros eni meos hoc intelligo
qd bñficio paſſionis et mortis mee
quā comperire et humeris meis ſb-
-ſtinui q ſe emdauit particeps erit
pceptiurus mecū eternā cōſolatōem
i regno celoꝝ: Noueritis et cariſ-
-ſime qd uos inimici mei i dicto
regno habitantes nō eratis digni
ut talis uiſio ſeu mea diuina re-
-uelatio uobis mitteretur. Sed aliq
amici mei i eodē regno exiſtētes
q mihi fidelr ſeruiunt et me toto
corde diligunt laboribus ſuis et
pcib lachrimoſis i clīna uerūt me
ad hoc ut facerē uos itelligere p
iſtā meā reuelatōem graue ueſtꝝ
periculū aīaꝝ: Quia aliquibus
dictoꝝ amicoꝝ meoꝝ ibidē a me
diuinitus dmōſtratū fuit q innu-
-merabiles aīe de dcō regno Cipri
a celeſti gloria excluduntur et ad
gehennalē mortē eternalr cōdē-
-nantur. // Iſta aūt ſup dicta uerba
loquor ego ad illos xpianos latinos
obedientie romane eccleſie ſubiectos
q mihi i baptiſmo rectam fidem
romanā catholicā dnouerit: Ergo
opa mihi gratia a me totaliter re-
-ceſſerit. Greci aūt q ſciunt quod
omnes xpianos tenerē oportet
unā tm fidē xpianā catholicā
et uni tantūmodo ſubeſſe eccleſie
ſcilicet romane: Vnumq ſolū
uicariū meū gñalē i mundo uide-
-licet Romanū ſummū Pontificē
ſup ſe ſpūalē hre paſtorē. Et
tn nolunt ſe eidē eccleſie romane
et uicario meo ſpūalr ſubicere

et humiliter subiugare propter pertinacem superbiam aut propter cupiditatem: uel propter carnis petulantiam: Siue propter aliquid aliud quod ad mundum pertinet indigni sunt post mortem ueniam a me et misericordiam optinere. // Alij uero greci qui desiderant et uellent sed scire non possunt fidem catholicam romanam: et tamen si scirent et possent eam deuote et libenter reciperent et romane ecclesie se humiliter subiugarent: et nihilominus secundum ipsorum conscientias in statu et fide sua in qua sunt abstinent a peccato et pie uiuunt: istis talibus post ipsorum mortem in supplicijs misericordia mea debetur. quando ipsi ad iudicium meum uocati fuerint. Sciant et greci quod eorum imperium et regna siue dominia numquam stabunt secura neque in pace tranquilla: Sed inimicis suis semper subiecti erunt a quibus semper substinebunt grauissima damna: et miserias diuturnas donec ipsi cum uera humilitate et caritate ecclesie et fidei romane se deuote subiecerint: eiusdem ecclesie sacris constitutionibus institutis et ritibus se totaliter conformando. // His autem sic uisis et auditis et in spiritu ut prefertur dicta uisio disparuit: et remansit in oratione dicta persona non modico pauore et admiratione suspensa:

INFINITA, GRATIARUM actio: et humile seruitium laus atque honor sit deo in sua potentia et maiestate eterna qui est unus deus in tribus personis: Cuius inmense bonitati placuit ut sua dignissima humanitas ad unam personam in oratione existentem loqueretur sic dicens: Audi tu cui datum est audire spiritualiter et uidere: et diligenter tene in memoria tua hec uerba mea. // Homo quidam erat nomine franciscus qui dum se conuertit a mundana superbia et cupiditate et carnis uitiosa delectatione ad spiritualem uitam penitentie et perfectionis tunc optinuit ueram contritionem omnium peccatorum suorum et perfectam uoluntatem se emendandi dicens. Nihil est in hoc mundo quod non uelim libenter dimittere propter amorem et honorem domini mei iesu christi. Nihil etiam est tam durum in hac uita quod non uelim gratanter substinere propter eius caritatem. Faciendo propter eius honorem omnia que ego potero iuxta meas uires corporis et anime: et omnes alios quoscumque potero uolo ad hoc inducere et roborare: ut deum super omnia diligant toto corde. // Istius francisci regula

quā ipē īcepit nō fuit dictata et cōpoita
ab ipius humano intellectu et prudentia
sed ā me secundū meā uoluntatē.
Quodlibet enim uerbum qd ī ea scrip-
-tum est a spū meo fuit sibi aspira-
-tum. et postea ipē alijs regulā illā
protulit et porrexit. Ita et omnes
alie regule quas amici mei īceperūt
et ipi personaliter tenuerūt et seruaue-
-runt: Alios qꝫ eas efficaciter docuerūt
et porrexerūt nō fuerunt dictate et
composite ab ipoꝝ intellectu et huma-
-na sapia: sed aspiratē: eiusdem
spūs sancti: // Istius francisci fr̄es
q minores dicuntur tenuerunt et
bñ seruauerūt illā regulā eius per
aliquos annos. et ualde spūaliter et
deuote secundū omnē meam uolunta-
-tē. De quo dyabolus hostis antiquus
magnā inuidiā et tribulationē hũit
ex eo qd dictos fr̄es tribulationibus
tētationibꝫ et fraudibꝫ suis ꝯuincere
nō ualebat: Quesiuit igr̄ diabolus
diligenter ubi posset unū hominem
īuenire ī quo suum malignū spm̄ cū
ipius hominis uoluntate posset cōmi-
-scere. Qui tandem unum clericū inue-
-nit sic intra se cogitantē: Ego libenter
uellem esse ī tali statu ubi possē hr̄e
mundi honorē et corporis mei delec-
-tationē: et ubi possē tantā pecuniā
cōgregare qd nihil deficeret mihi
de omnibus que ad necessitatē et delec-
-tationē meā ptinerent. Ego igitur
intrare uolo ordinē francisci et fi-
-gā me ualde humilē et obedientem.
et sic cum ista intētione et uoluntate
pfatus clericus intrauit dc̄m ordinem.

Statī qꝫ dyabolus intrauit ī cor eius
et sic dictus clericus factus est fr̄
ī dicto ordine. Considerauit aūt
diabolus talitē intra se. Sicut
franciscus multos uult trahere
de mundo cum sua humili obedie-
-tia ad recipiendum magna p̄mia
ī celo: Ita iste fr̄ meus q aduer-
-sarius noiabitur: ex eo quod fra-
-cisci regule aduersarius erit
multos de ordine francisci tra-
-het de humilitate ad supbiā:
De rationabili pauptate ad cu-
-piditatē. De uera obedientia ad
faciendum propriā uoluntatē et
ad sequendum corporis delectatiōn.
// Frater aduersarius aūt p̄dic-
-tus cum intrauit ordinē francis-
statī cepit sic intra se cogitare ex
diabolico instinctu. Ego me ostē-
-dā ita humilē et obedientē quod
om̄s me reputabunt sanctum.
Quando alij ieiunāt et silentiū
tenēt tunc ego cum spalibꝫ socijs
contrariū faciā: uidelicet come-
-dēdo et bibendo et loquendo ita
occulte qd nullus alioꝝ hec sciat
nec ītelligat. Ego et secundum
dictā regulā nō possum licite
pecuniā tangere neqꝫ auꝝ uel
argentum possidere. Et ꝑ ideo
aliquē spālem amicū hr̄e uolo
q pecuniam et auꝝ meū teneat
secrete secū ex parte mea ut illa
pecuniā utar ego ad uoluntatē
meā. // Ego et addiscere uolo
artes liberales et sciam adhoc ut
ex illa honorē et dignitatem

aliqua hre valeā in ordine hinas equos et vasa argētea et pulchras vestes ac p̄tiosa ornamta: Et si aliquis me pro istis arguerit: respondebo ei quod hec facio pp honorē ordinis mei: Si ego et adhuc tn̄ laborare et facere possē quod fieret episcopus tunc vere felix et bt̄s essem pro tali vita qualē tunc ducere possem qz tunc ego essē i propria libertate mea: et hrem omnē delectationē corporis mei. // Audi modo tu quid diabolus fecerat i p̄dicto ordine francisci. Nam vere ita ē quod plures sunt illi fr̄es i mundo qrenē aut opere Aut volūtate et desiderio regulā p̄dictā quā docuit diabolus fratrē adversarium q̄ illi q servat regulā illam quā ego ipse edocui frem franciscum. Scias tu qd quis isti fr̄es scilicet francisci et fr̄is adversarij cōmisti st q diu vivunt i mundo: attn̄ ego separabo eos post mortē qz iudex eoꝝ sum et iudicabo fratres regē francisci ad p̄manēdū mecū simul cum francisco i eterno gaudio. Illi aut q sunt de regulā fratris adversarij iudicabuntur ad penas eternales i profundo iferni: Si an̄ mortem noluerint se corrigere et humiliter se emdare. Nec est admirandū de hoc qz illi q deberēt mundanis hominibꝰ dar humilitatis et sanctitatis exēpla: Ipsi prebēt eis exempla vilia et flagitiosa cū sua cupiditate et supbia. et ideo certissime sciat dicti fr̄es quod tā ipi q̄ ceteri religiosi qbꝰ regula prohibet hr̄e proprium. et tn̄ hn̄t aliquod propriū contra regulā suā volentes per hoc me placare quod inde aliquam partē mihi conferunt eoꝝ munera abhominabilia mihi sūt et exosa nec aliqua remuneratoē bōa sunt digna. Magis enim mihi gratū et placitū ē quod paupertatē beatā quā professi sunt secundum regulas suas diligenter obseruēt quā quod totū aurū et argentū ac ē oīa metalla q̄ i mūdo sunt mihi presentarēt: // Scias ē tu que verba mea audis quod nō fuisset tibi licitū istā p̄fatā visionē scire n̄ pp vnū bonū seruū meū q ex toto corde suo pro illo frē minorē sinceriter me rogavit. Qui desiderabat eidem fr̄i consulere aliqua cōsilia utilia sue aīe ex divina caritate. His aūt visis et auditis hec visio disparuit.

C VM ESSEM AD PRE-
sepe domini i bethleem vidi
quandā virginē pregnantē
pulcherrimā valdē: indutam albo pallio et subtili tunica per quā ab extra eius carnes virgineas clarē cernebā. Cuius uterus plenus et multū tumidus erat qz iā propinqua erat ad pariendū

Cum qua senex quidam honestissimus erat: et secum habebant ambo unum bovem et asinum. Qui cum intrassent speluncam senex ille ligatis bove et asino ad presepe exiuit extra et portauit ad virginem candelam accensam, fixitque eam in muro et exiuit extra ne partui personaliter interesset. Virgo igitur illa tunc discalciauit calciamenta pedum suorum et discooperuit mantellum album quo operiebatur. Amouitque velum de capite suo et iuxta se reposuit ea, remanens in sola tunica, capillis pulcherrimis quasi de auro extensis super scapulas. Que tunc duos panniculos lineos: et duos laneos mundissimos et subtiles extraxit, quos secum portabat ad inuoluendum nasciturum infantem, et duos alios paruulos pannos lineos ad cooperiendum et ligandum caput illius: ipsosque posuit iuxta se ut eis uteretur tempore debito. Cumque hec omnia sic parata essent tunc virgo genuflexa est ponens se cum magna reuerentia ad orationem: et dorsum versus presepe tenebat: faciem vero ad celum leuatam versus orientem. erectis manibus et oculis in celum intentis stabat quasi in extasi contemplationis suspensa et inebriata diuina dulcedine. Et ea sic in oratione stante: Vidi tunc ego mouere iacentem puerum in utero eius. et illico in momento et in ictu oculi peperit filium a quo tanta lux inestabilis et splendor exibat quod sol non esset ei comparabilis: Neque candela illa quam posuerat senex quoquomodo lumen reddebat: quia splendor ille diuinus splendorem materialem candele totaliter annichilauerat. et tam subitus et momentaneus erat ille modus pariendi quod ego non poteram aduertere nec discernere quomodo uel in quo membro pariebat: Verumtamen statim vidi illum gloriosum infantem iacentem in terra nudum nitidissimum cuius caro mundissima erat ab omni sorde et immundicia. Vidi et pellem secundinam iacentem prope eum inuolutam et valde nitidam. Audiui et tunc cantus angelorum mirabilis suauitatis et magne dulcedinis. Et statim venter virginis qui ante partum tumidissimus erat retraxit se et videbatur tunc corpus eius mirabilis pulchritudinis et delicatum. Cum igitur virgo sensisset se iam peperisse statim inclinato capite et iunctis manibus cum magna honestate et reuerentia adorauit puerum et dixit illi: Bene veneris deus meus: dominus meus et filius meus. et tunc puer plorans et quasi tremens pre frigore et duritia pauimenti ubi iacebat uoluebat se paululum: et extendebat membra querens inuenire refrigerium et matris fauorem: Quem tunc mater suscepit in manibus et strinxit eum ad pectus suum. et cum maxilla et pectore calefaciebat eum cum magna letitia et tenera compassione materna. Que tunc sedens in terra posuit filium in gremio et recepit subtiliter cum digitis umbilicum eius

q statim abscisus e. Nec inde aliquis liuor aut sanguis exiuit. et stati cepit eum diligenter i-uoluere. primo i panniculis lineis et postea i laneis: et stringens cor-pusculu tibias et brachia eius cu fascia q sutura erat i quatuor partes superioris panniculi la-nei. Postea u'o inuoluit ligado i capite pueri illos duos panni-culos lineos quos ad hoc paratos habebat. // His igr completis in-trauit senex et prosternens se ad terra genib flexis adorando eum plorabat pre gaudio.
Nec tunc i partu uirgo illa i-mutabatur colore uel infirmi-tate. neq i ea defecit fortitudo aliqua corporalis sicut i aliis mulierib parientib fieri solet. Nisi qd uenter eius tumidus re-traxit se ad priore statu i quo erat an q puer conciperet. Tunc aut surrexit ipa hns puer i ulnis suis et simul ambo scilicet ipa et ioseph posuert eum i presepio et flexis genib adorabant eu cum gaudio immenso et letitia.

P OSTEA, ITERU IN, eode loco apparuit mihi virgo maria dicens. Filia mea diu est qd ego promisera tibi i roma qd ostenderem tibi hic i bethleem modum partus mei. Et licet aliquid ostedi tibi i neapoli sr hoc scilicet q lice-staba qn peperi filiu meu tu scias certissime quod ego sic steti et tali modo peperi sicut nunc uidisti fle-xis genib orando sta sola i stabulo. Peperi enim eu cum tanta exultatoe et letitia aie quod no sensi aliquod grauamen: qn ipe exibat de corpore meo: nec dolorem aliquem. Sed stati eu i uolui i panniculis mundis quos diu ana p paraueram: Que quando uidit ioseph miratus e cum magno gaudio et letitia ex eo quod sic sine adiutorio peperera. // Verum qz ma-gna multitudo getiu i bethleem circa descriptione occupata erat: ideo tantu ipi attendebat ad illa qd no poterant iter eos mirabilia dei diuulgari. Et ideo scias ueraciter qd quis homines secundum humanu sensum conantur asserere quod fi-lius meus nascebatur p modum com-mune. Verius tn est et absq alique dubio quod ipe natus e sicut ego dixi tibi et sicut nunc tu uidisti.

V IDI, ETIAM, IN EODE, loco dum uirgo maria et ioseph staret puer ad adoran-dum i presepio quod tunc pastores et custodientes grege ouium uenert ut uideret et adorare infante. Quem cum uidisset prius uoluerut i qrere utru masculus uel femina esset. Ex eo quod angeli eis annu-tiauerat quod saluator mundi natus

erat & nō ſaluatrix dixerat: Tunc
igr̄ uirgo mr̄ eiſ oſtendit naturā &
ſexum maſculinū infantiſ. Que ipi
ſtatī adorauerūt cum magna reuerentia
& gaudio: Et poſtea reuerſi ſunt laudā-
teſ & glorificantes dn̄m ī omnib; hiſ que
audierunt & uiderūt.

D IXIT, ETIAM, MIHI, EA-
dē mr̄ dn̄ī: Filia mea ſciaſ quod
qn̄ tres reges magi uenerūt in ſta-
-bulum ad adorandum filium meum
bn̄ ego antea p̄ſciebā eo℞ aduētum.
& qn̄ intrauerunt & adorauerūt eum
exultauit tunc filiuſ meuſ. & pregau-
-dio habebat tunc faciē clariorem. Ego
ē nimiſ gaudebam & letabar mirabili
gaudio exultationiſ ī mēte mea. Attē-
-denſ ad uerba eo℞ & actuſ cōſeruāſ
ea & cōferenſ ī corde meo.

M ATER, DEI, LOQVIT, EADē
humilitaſ ē nunc ī filio meo ī potē-
tia deitatiſ ſue ſicut tunc fuit qn̄
reclinabatur ī preſepio. Qui iacenſ īter
duo aīalia licet omnia ſciret ſecundū dei-
-tatē. nihil tn̄ loqbatur ſecundum huma-
-nitatē. Sic & nunc ſedenſ ad dexterā
prīſ audit omneſ loquenteſ ad eū cum
caritate & reſpondet p̄ infuſioneſ ſpūſ
ſancti. Quibuſdā uerbiſ & cogitationi-
-buſ: quibuſdam q̄ ore ad os loquitur

ſicut ei placet. Similiter ego q̄ ſū
mr̄ eius ita humiliſ nunc ſum in
corpore meo quod eſt ſr̄ omnia q̄
creata ſunt exaltatū: ſicut tunc
fui qn̄ ioſeph deſponſata erā. Ve℞-
tn̄ pro certiſſimo ſcire debeſ quod
ioſeph an̄ q̄ deſponſauit me intel-
-lexit ī ſpū ſancto me uouiſſe uir-
-ginitatem meā deo immaculatā
q; eſſe cogitatē uerbo & opere.
Quia ea intētione deſpōſauit me
ut ſeruiret mihi habendo me pro
domina ſua nō pro uxore. Ego
ē ī ſpū ſancto ſciui certiſſime
q̄d uirginitas mea perpetuo p̄-
-manere illeſa: licet ex occulta
diſpēſatōe dei uiro deſponſabar
// Sed poſtq̄ cōſenſi nuncio dei
ioſeph uidenſ utē℞ meū ſpūs ſancti
uirtute ītumeſcere expauit uehe-
-mēter nō ſuſpicans contra me
ſiniſt℞ aliquid ſed recordatus
dcā propheta℞ p̄nunciantiū fi-
-liū dei naſcitu℞ ē uirgine repu-
-tabat ſe indignum tali ſeruire
mrī. Donec angelus ī ſomniſ p̄-
-cepit ſibi nō timere ſed cum cari-
-tate mihi miniſtrare // De diui-
-tiis uō ego & ioſeph nihil reſerua-
-uimus nobiſ niſi neceſſaria uite
ad honorē dei. reliqua dimiſimus
pp amorē dei. // Inſtante uero hōa
natiuitatis filij mei quā ego optie
p̄ſciui. Veni ſecundum preſciētiā
dei ī bethleem deferens mecum
mundiſſimā ueſtē ſeu panniculos
pro filio meo. Quibus nemo unq̄
uſus fuerat an̄. In quib; p̄mo inolui

illum q natus ē ex me cū omni pu-
-ritate. et licet ab eterno puisū sū
sedere i sublimissiā sede et honore
medytacō sr omnes creaturas et sr omnes ho-
-mines, tn̄ ex humilitate mea nō
dedignabā parare et ministrare ea
q̄ erant necessaria ioseph et mihi ipi.
Similiter et filius meus subditus
erat ioseph atq; mihi. Sicut ergo
humilis fui i mundo cognita soli
deo et ioseph. Sic ē nunc sū humi-
-lis sedens in sublimissimo throno
parata presentare deo omniū oro-
-nes ronabiles. Sed aliquibus respō-
-deo p infusiones diuinas: Aliquib;
aūt loquor secretius: sicut bene-
-placitum ē deo.

c VM, ESSEM, IN, VAL-
le iosaphat ad sepulchrū
gloriose uirginis orans appa-
-ruit mihi eadē uirgo corruscans
splendore nimio: et dicens. Attē-
-de filia. Ego postq̄ filius meus
ascendit ad celos uixi i mundo
p quindecī annos: et tanto tpē
plus quatum ē a festo ascēsiois
eiusdem filij mei usq; ad mortē
meam. et tunc mortua iacui i
isto sepulchro p quindecī dies.
Deinde fui assumpta i celum
cū infinito honore et gaudio.
Vestes aūt mee cum q̄b; fui sepulta
tunc remāserunt i isto sepulchro: et
ego fui tunc induta talib; uestibus q̄b;
indutus ē filius meus: et dominus ns
iesus xp̄s. Item scias quod nullum
corpus humanū i celo est nisi corpus
gloriosū filij mei et corpus meū. Vos
igr̄ iam recedite ad terras xp̄ianorū.
Vitas uestras semp i melius emēdate
et cum summa custodia et attētione
de cetero uiuite: ex quo iā uisitastis
ista sancta loca: ubi filius meus et
ego uiximus corporaliter et mortui
et sepulti fuimus.

v NI, SPONSE, IN, ORōE,
uigilanti et cōtemplationi uacāti
dum staret i raptu eleuationis
mētalis apparuit iesus xp̄us sic ei
dicens. Audi tu cui datum est audiē
et uidere sp̄ualia et attende diligē-
-ter et i mente tua caue quod ea que
modo audies q̄ tu ex parte mea annū-
-tiabis gentibus nō loquaris ea pro acq̄rēdo

tibi honorē aut humanā laudē : Nec etiam
ea ſileas ꝑꝑ aliquē timorē humani im-
-properij et cōtemptus. Quia nō ꝑꝑ te tm̄
ſed et ꝑꝑ ꝑces amicoꝝ meoꝝ hec tibi oſte-
-duntur que modo es auditura : Nā
aliqui electi mei amici de ciuitate nea-
-politana multis annis rogauerūt me
ex toto corde ſuo ꝑcibus et laboribus ſuis
ꝑo inimicis meis ī eadē ciuitate hītantib;
ut ego grām aliquā oſtēderē eis per quā
ipi a peccatis et abuſionib; ſuis poſſent
retrahi et ſalubriter reuocari. Quoꝝ
ꝑcibus inclinatus do tibi nunc hec uerba
mea. et ideo tu diligēter audi q̄ loquō
tibi. Ego ſum creator omniū et dominus
tā ſr̄ dyabolos q̄ ſr̄ omnes angelos et nul-
-lus effugiet iudiciū meū. // Dyabolus
enim tripliciter peccauit ꝯ me ſupbia
ſcilicet inuidia et arrogātia idest amore
proprie uoluntatis. Tantū quippe ſuper-
-biuit ipe qd̄ uoluit eſſe ſr̄ me dominus
et ut ego eſſē ſbiectus ſibi. Inuidebat quoque
mihi ī tm̄ quod ſi poſſibile foret libēter
occidiſſet me ut ipe eſſet dominus et
ſederet ī throno meo. Tantū et cara fuit
ei ſua uoluntas propria qd̄ nihil curabat
de uoluntate mea : Dum tn̄ ipe poſſet
ꝑficere uoluntatē ſuā. // Propter quod
ipe cecidit de celo et de angelo factus eſt
diabolus ī profundo īferni : Poſt hoc
aūt ego uidens malitiā eius et magnā
īuidiā quā ipe hēbat contra hominem
oſtēdi uoluntatē meā et dedi mādata
mea hominib; ut ipi faciēdo ea poſſet
placere mihi et diſplicere diabolo. Deīn
ꝑꝑ caritatē quā habeo ad homines ueni
ī mundū et aſſumpſi carnē de uirgine.
Docui et eos perſonaliter uerā uiā ſalutis
ope et ſermone : et ut ꝑfectā cari-
-tatē et amorē eis oſtēderē aperui
eis celū meo proprio ſanguine. // Sed
quid faciunt mihi nūc illi hoīes
qui ſunt inimici mei uere ipi cō-
-temnūt ꝑcepta mea : eiciūt me de
cordibus ſuis tanq̄ uirus abhomina-
-bile. expuunt et me de ore ipoꝝ
uelut rē putridā : et abhorrēt me
uidere qi leproſū pexime fetētem.
Dyabolum uero et eius opa amplectūt
toto ſuo affectu et opere. hunc enim
ītroducunt ī cordibus ſuis faciēdo
delectabiliter et gratanter eius uo-
-luntatē et ſequendo eius ī miſſiones
malignas. ideo iuſto iudicio meo
remunerabuntur in inferno cū dia-
-bolo eternaliter ſine fine. Nam
pro ſupbia quā exercent habebūt
cōfuſionē et eternū pudorē : Itm̄
quod angeli et demones de eis dicent
Impleti ſunt cōfuſione uſq; ad ſū-
-mum. // Pro cupiditate uero ipoꝝ
īſatiabili qlibet diabolus inferni
replebit eos ſuo ueneno mortifero ī
tm̄ quod ī aīab; ipoꝝ nullus uacuus
locus remanebit q̄ nō ſit diabolico ue-
-neno repletus. Pro luxuria uero qua
ardēt ſicut aīalia īſenſata nunq̄ ad-
-mittentur ad uidendum faciē meā.
Sed ſeparabuntur á me et priuabū-
-tur et ſua uoluntate ī ordinata.
// Ceteꝝ ſcias quod ſicut oīa peccata
mortalia grauiſſima ſt : Ita et pec-
-catum ueniale ſi hō delectatur ī
eo cum uoluntate ꝑſeuerandi effici-
-tur mortale. Propterea noueris qd̄
duo peccata exercetur q̄ nominō

tibi modo que trahunt secum alia
peccata: que omnia videntur quasi ve-
-nialia: sed quia gentes delectantur in
eis cum voluntate perseverandi ideo
efficiuntur mortalia: et multa alia
peccata abhominabilia committunt
gentes in civitate neapolis que nolo tibi
nominare. Primum de de duobus
peccatis est quod facies humane rationa-
-bilis creature depinguntur diversis
coloribus quibus colorantur imagines
insensibiles et statue idolorum: ut
videantur ab aliis pulchriores quam ego
feci eas. Secundum peccatum est quod
per inhonestas formas vestimentorum quibus
gentes utuntur corpora hominum
et mulierum deformantur a statu suo.
et hoc gentes faciunt propter superbiam et
ut videantur pulchriores et lasciivio-
-res in corporibus suis quam ego deus crea-
-vi eos. et est ut sic videntes cives
provocentur et inflammentur ad car-
-nalem concupiscentiam. Ideo certissime
scias quod quotiens deliniunt facies
suas colore fucato stibio et ex neo toties
diminuitur eis infusio aliqua spiritus
sancti et diabolus magis appropin-
-quat eis. Quotiens vero ornant se vesti-
-bus indecentibus et inordinatis et tali-
ter deformant sua corpora totiens ornat-
us anime diminuitur et diaboli potestas
augmentatur. O inimici mei qui
talia facitis et alia peccata mee vo-
-luntati contraria effronte committi-
-tis. Quare neglexistis passionem
meam et non attenditis in cordibus
~~cordibus~~ vestris quomodo ego nudus
steti ad columnam ligatus duris

flagellis crudeliter verberatus. Quo-
-modo nudus stabam et clamabam in
cruce repletus vulneribus et vestitus
sanguine. et quando vos depingitis et un-
-gitis facies vestras cur non aspicitis
ad faciem meam qualiter sanguine
repleta fuit. non est attenditis ad
oculos meos quomodo caligaverunt et
operiebantur sanguine et lachrimis
et palpebre mee colore livido.
Quare adhuc non aspicitis ad os meum
aures quoque et barbam non intuemini qualiter
erat dolorata et intincta sanguine
non respicitis reliqua membra mea
diversis penis inhumaniter sauciata
Et qualiter lividus et mortuus in
cruce pependi propter vos. et ibi ab omnibus
derisus et abiectus despiciebar.
Ad hoc ut ex tali recordatione et
attenta memoria me deum vestrum
diligeretis et sic laqueos diaboli effu-
-geretis quibus estis horribiliter colli-
-gati. Verumtamen hec omnia in oculis
et cordibus vestris oblita et neglecta
sunt. Ideo facitis sicut meretrices di-
-ligentes voluptatem et delectationem
carnis non autem prolem. Cum enim sen-
-tiunt infantem vivum in utero suo stati
procurant abortivum herbis et aliis
rebus ne careant carnali voluptate
et continua delectatione pessima:
ut sic semper vacent luxurie et fetide
commistioni carnali: Sic facitis et vos
Nam ego deus creator et redemptor
vester omnes visito gratia mea pulsando
scilicet ad corda vestra quia omnes
diligo. Sed cum vos aliquam pulsa-
-tionem infusionis scilicet spiritus mei

ĩ cord̃ uro : seu cõpunctõe sentitis uel
audiendo uerba mea aliquã bonam
uoluntatẽ cõcipitis statim qͥ aborti-
-uum spũalr̃ procuratis excusando
scilicet peccata ura et delecta do uos
ĩ eis . Ac et uolendo ĩ ipis damnabi-
-liter pseuerare . idcirco diaboli fa-
-citis uoluntatẽ ĩcludẽdo ipm ĩ cordi-
-bus uestris et me sic cõtemptibiliter
expellendo : Propter quod uos sine
me estis . et nõ sum ego uobiscum .
et ĩ me nõ estis sed ĩ diabolo quia
eius uoluntati et sugestionibus obedi-
-tis igitur qz iã dixi iudicium di-
-cã nunc et misericordiã meã .
Misericordia aũt mea hec ẽ uideli-
-cet quod nullus ipoz inimicoz meoz .
est tantus et tam magnus peccator
quod ei negetur misericordia si eã
petierit humili et perfecto corde .
Propterea tria debẽt facere inimici
mei si ad grãm et amicitiã meã se
reconciliare uoluerint . Primũ est
quod peniteat et hẽant cõtritionẽ
de toto corde eo quod me creatorem
et redẽptorẽ suum offenderint .
Secundum ẽ confessio pura freques
et humilis quã debẽt facere ante
cõfessorẽ suum . et sic emẽdẽt oĩa
peccata sua faciendo penitẽtiã et sa-
-tisfactionẽ secundum eiusdẽ cõfessoris
consiliũ et discretionẽ . Tunc enim
ego appropinquabo me eis et diabolus
ab ipis elongabitur . Tertium est qđ
postq̃ hec sic pfecerint cum deuotiõe
et pfecta caritate cõmunicando acci-
-piant et sumant corpus meũ hndo
uoluntatem nunq̃ recidiuandi ĩ priõa

peccata ; sed perseuerandi ĩ bono
usq3 ĩ finẽ . Quicunq3 igr̃ isto
modo se emendauerit statim
ego occurrã ei sicut pius pr̃ amã-
-ti filio et libentius eũ suscipiam
ad grãm meã q̃ ipe rogare et
cogitare poterit . et tunc ego ero
ĩ eo et ipse ĩ me et mecũ uiuet
et gaudebit ĩ eternũ . Qui uero
pseuerauerit ĩ peccatis et malitia
sua ueiet pr̃ eum ĩdubitater iusti-
-tia mea . Nã sicut facit pisca-
-tor qui uidẽs pisces ĩ aqua lude-
-res ĩ delectatõe et iocunditate
sua . et tunc ipẽ mittit hamũ
in mari et extrahit capiẽdo
pisces uicissim idest omni uice
nõ omnes cõiunctĩ sed paulatĩ
p diuersas uices et tunc mittit
eos ĩ mortem donec omnes cõsump-
-serit . Sic et faciã ego inimicis
meis ĩ peccato pseuerãtibus nã
paulatim cõsumã eos de hac
uita mundana huius seculi ĩ q̃a
ipi tpãlr̃ et carnalr̃ delectantur .
et qua hora ipi nõ crediderĩt
et ĩ maiori delectatõe uixerint
tunc rapiã eos đ uita terrena . et
mittã eas ĩ mortẽ eternã . ubi nu-
-q̃ amplias uidebunt faciẽ meã
ex eo quod ipi potius dilexerint
facere et adimplere ĩordinatã
et corruptã uoluntatẽ q̃ pficere
mandata et uoluntatem meã
his aũt sic auditis hec uisio dis-
-paruit .

D OMINA BRIGIDA
scribit domino Bernardo ar-
chiepiscopo neapolitano dicēs.
Reuerēde pr̄ et dn̄e illa ꝑsona quā
uos bn̄ noscatis cum staret orando
ī raptu cōtemplatōis suspēsa appa-
-ruit ei uirgo maria sic dicens. Ego
sum regina celi q̄ loquor tibi.
Ego sum q̄i ortulanus huius mūdi.
Nā sicut ortulanus qn̄ uidet in-
-surgere uentum ualidum nociuū
plantulis et arboribus orti sui stati
accurrit festinanter: et ī quantū
pōt ligat firmando eas firmis sb̄-
-stētaculis et sic eis succurrit ne a
uēto irruente frangantur et mi-
-serabiliter eradicētur. Sic ego mr̄
misericordie facio ī orto meo huius
mundi. Quia qn̄ ego uideo peri-
-culosos uētos tētationū et malignaꝝ
sugestionū diaboli flar̄ ī corda ho-
-minū stati ego accurro ad dn̄m me-
-ū et deū meū filium meū iesū
xp̄m cum orationibus meis iuuādo
eos. et impetrando ab eo quod ipē
īfundat ī eoꝝ cordib; aliquas sa-
-ctas infusiones sp̄s sancti. Quibus
suffulti et salubriter cōfirmati

á diabolico tētationū uēto illesi sp̄uali
tueantū. Ne diabolus contra homines
ꝑualeat frangēdo eoꝝ aīas et eas uix
malignū desideriū sui dāpnabiliter ex-
-tirpando. et sic homines recipiēdo dīa
mea sbstentacula et adiutoria cū
humilitate cordis et executiōe operis
stati á diabolico tētationum īcursu de-
-fenduntur. et ꝑmanētes firmi ī statu
grē afferunt dēo et mihi fructū sua-
-uitatis ī tp̄e opportuno. Illi uō qui
cōtemnūt predicta filij mei et mea sb-
-stentacula sp̄ualia et īclinantur á
uēto temptationū diaboli cōsensu et ope-
-ri ipi eradicantur á statu gratie et ducū-
-tur á diabolo ꝑ illicita desideria et opa
usq; ad profundas eternales penas
et tenebras infernoꝝ: Nunc aūt scias
qd̄ ī ciuitate neapoli committuntur multa
et diuersa peccata horrida et occulta
q̄ tibi non refero. Sed tn̄ loquō tibi nc̄
de duobus generib; peccatoꝝ manifestoꝝ
q̄ ualde displicēt filio meo et mihi totiq;
celesti curie. Primū ē quod ī dicta
ciuitate multi emunt paganos et īfide-
-les ad seruitutē suā: et aliq eoꝝ domini
nō curat eos baptiçare: neq; uolūt eos
ad fidē xp̄ianā conuertere. et si bapti-
-çantur aliqui eoꝝ post ipoꝝ baptismū
domini eoꝝ nō curāt plus d̄ faciēdo eos
īstruere et informare ī fide xp̄iana.
et īformando eos ī suscipiēdis sacramētis
ecclīe quā an̄ ipoꝝ baptismum et con-
-uersionē. et sic euenit quod dicti ser-
-ui conuersi post fidē susceptā cōmit-
-tunt multa peccata et nesciunt redire
ad sacramentum penitētie et cōmunionis
et restaurari ī statu saluatōis et diuine

recōciliationiſ ⁊ gr̄e. // Item aliq tenent
ſuas ſeruas ſeu ſclauaſ ī tanta abiectiōe
ſeu ignominia ac ſi eſſēt canes uidētes
eaſ. ⁊ quod deteriuſ ē exponētes eas fre-
-quenter ī lupanari ad lucrandū pecuniā
turpitudinis ⁊ abhominatōis. Alij uero
tenēt eaſ ī ſuis domib; ut meretrices ⁊
pro ſe ⁊ pro aliȳs: ⁊ hoc ualde abhomi-
-nabile ⁊ odioſum ē deo ⁊ mihi ac ē
toti celeſti curie. Aliq ē dn̄i ī tm̄ gra-
-uāt ⁊ exaſperāt dictos ſuos ſeruos uer-
-biſ cōtumelioſiſ ⁊ pcuſſionib; quod aliq
dictoꝝ ſeruoꝝ ueniūt ī ſtatu deſperatōis
⁊ ī uoluntate interficiendi ſe ipos. Que
quidē peccata ⁊ negligētie multum
diſplicet deo ⁊ toti celeſti curie. quia
ipē ds̄ amat eos eo quod ipē creauit eos
⁊ ut oms̄ ſaluaret uenit ī mundū aſſu-
-mens carnē d̄ me ⁊ ſuſtinuit paſſionē
⁊ mortē ī cruce. // Sciaſ ē quod qcūq;
emunt taleſ paganos ⁊ infideleſ ea in-
-tētione ut faciant eoſ xp̄ianos ⁊ uolū-
-tate inſtruēdi ⁊ īformādi eoſ ī fide
xp̄iana ⁊ uirtutibuſ. ⁊ intētione dādi
eoſ libertati ī uita ſua uel ī morte ita qd̄
dicti ſerui nō tranſeant ad heredeſ. iſti
taleſ domini eoꝝ multū ex hoc merentū
⁊ acceptabileſ ſunt apud dn̄m: Sed ſcias
certiſſime quod illi q contrariū faciūt
a deo grauitē punientur. // Secundū
genuſ peccati ē qd̄ multi hoīeſ ⁊ femīe
hn̄t ſecum ⁊ cōſulunt aliquos malignos
ſortilegos ⁊ diuinatoreſ ⁊ aliquaſ pexi-
-maſ incantatriceſ diuerſis reſpectibuſ
ī ordinatiſ. Nam aliqn̄ petunt ab eiſ
quod ipi faciāt aliqua maleficia ⁊ īcā-
-tationeſ ad finē ut poſſint cōcipere ⁊
generare prolē. Aliqui reqrunt eoſdē
qd̄ ipi aliquaſ incantationeſ ⁊ factu-
-raſ faciāt ad hoc ut ab aliquib; homi-
-nibuſ uel mulieribuſ ſeu ē ab eoꝝ do-
-miniſ temporalibuſ diſtricte amētur
⁊ cordialiter diligantur. Alij uero
expetunt ab eiſdē maledictiſ maleficos
d̄ pſcientia futuroꝝ: Multi ē que-
-runt ab eiſ ut arte ſua ī cantatōia
⁊ malefica tribuāt ipiſ ſanitatem
ī infirmitatib; ſuis. Qui quidē omneſ
tā tenētes eoſdem maleficos ⁊ diuina-
-toreſ ſeu ē incantatriceſ ī familia ⁊
expenſis ſuiſ q̄ omneſ petentes ab ill-
-is talia maligna cōſilia ⁊ remedia
diabolica q̄ ē iſdem malefici diui-
-natoreſ ⁊ incantatriceſ ſupdicta pe-
-mittētes excōi ⁊ maledicti ſunt apud
dn̄m. Et q̄ diu ī tali ſtatu ⁊ pppoſito
pſeuerauerint nunq̄ aliqua infuſio
ſeu gr̄a ſp̄s ſancti d̄ſcedet neq; intra-
-bit in corda ipoꝝ // Veꝝ tn̄ q pēni-
-tuerit ⁊ humiliter ſe emēdauerint
cū uero pppoſito ulteriuſ nō recidiuandi
a filio meo miſericordiā ⁊ grām cō-
-ſequētur. His aūt ſic auditiſ hec uiſio
diſparuit

5 IT DEUS BENEDICTUS
ī eternū pp oīa boā sua Amen.
Domine mi reuerendissime
pr̄ humili recomendatioē premissa.
Scripsistis mihi cum humilitate quod
ego quedā femīa uobis ĩcognita dūm
pro uobis humilitē exorarē. Ad qd
respōdēdo uobis dico ueridice ĩ cō-
-scientia mea quod ad talia faciēdū
sum ĩsufficiēs peccatrix et indigna.
Scripsistis ē mihi qd aliqua cōsilia
spūalia uobis scriberē ad salutē aīe
uestre. Et ideo ds̄ attendens ad fidē
et humilitatē uestrā uestris deside-
-rijs et fidei pio more pr̄no uoluit
satisfacere nō attendens ad peccata
mea sed ad cordialē effectum hu-
-militer postulantis. Nam cū ego pec-
-catrix ad talia indigna pridie pro
uobis orarē dūm meū iesū xp̄m: tc
ipē mihi apparuit ĩ spū et p si-
-militudinē loqbatur mecū sic dicēs.
// O tu cui datū est audire spūaliter
et uidere: Attende nunc et scias
certissime qd oms epī et abbates ac
ē ceteri eccłiaꝝ plati et bn̄ficiati
aīaꝝ curā hn̄tes. Qui dimissis suis
ecclesijs et ouib; meis sibi cōmissis re-
cipiunt et tenēt alia officia et regi-
-mina ea itentione et uoluntate ut
ĩ illis officijs ab hominib; magis ho-
-norentur et ĩ altiori statu mundi
exaltentur et subleuentur. Quāuis
ĩ illis officijs ipsi rectores nihil fu-
-rentur uel pdentū: uel q̄uis aliam

in iustitia nō ibidē cōmittāt: Nihilomi-
-nus qz ĩ illis officijs et honorib; ipi gliant
et delectantur et pp hoc dimittunt oues
meas et eccłias suas: isti talia facientes si-
-miles sunt corā me porcis indutis pontifi-
-calibus seu sacerdotalib; ornamentis.
sicut p similitudinē ãcceretū sic. Qd
unus magnus dn̄s q hēbat ĩuitatos ami-
-cos suos ad cenā: et hora cem intraue-
-runt illi porci sic induti ĩ palatiū corā
illo dn̄o et corā discumbētib; q sedēbāt
ĩ mēsa. // Domino autē uolēte dare eis ã
illis p̄tiosis cibarijs mēse sue: tunc illi por-
-ci predicti clamauerūt cū magno sonitu
uoce porcina et refutatoria gruniētes re-
-cusando comedere illa p̄tiosa cibaria.
Appetentes tn̄ auide comedere uiles si-
-liquas porcinas suo more solito. Tunc aūt
dominus ille hoc uidens et intelligens
abhominatus ē uilitatē eoꝝ et ĩmunditia
et statī dixit ad seruos suos cū ira magna
et indignatoē: expellite eos ã palatio meo
et eicite foras: ut reficiātur et satietur
sordide siliquis porcinis quib; digni st.
Quia nec ipsi uolunt nec digni sunt co-
-medere ã cibarijs meis q̄ pro amicis meis
parata sunt. // Ex quibus reuerēdissimē
pr̄ et domine mi tunc ego intellexi in
spū quod uos debetis facere sic scilicet:
Qd uos discernatis in cōscientia ura
utrū ille oues xp̄i scilicet epatus uri
uobis cōmisse bn̄ et spūaliter regātur
ĩ absētiā uestra an non. Si aūt sic bene
reguntur secundū qd decet spūaliter
reguntur ĩ absētia uestra ad cōmodū et
utilitatē aīaꝝ ipaꝝ: et ultra hoc uide-
-tis uos qd ĩ rectoria marchie potestis
facere maiorē honorē deo et utilitatē

ciaꝝ q̄ i ep̄atu ueſtro ee te dico quod
poteſtis ī officio regiminiſ marchie bn̄
& licite ſtare ſecundū uoluntatē dei.
Dum tn̄ nō uos ſeducat ad ſtandū
ibi d̄ſiderium honoriſ neq; uana ip̄ius
officij gloriatio. Si uero conſcia ueſtra
dictat uobis contrariū tunc ego cōſu-
-lo q̄d dimiſſo marchionatuſ officio:
redeatiſ pſonaliter ad reſidēdum ī
ecclēſia ueſtra & ī ep̄atu uobiſ cōmiſ-
-ſo ad regendum .ſ. oueſ uras uel po-
-tiuſ xp̄i ſpaliter uobiſ cōmiſſas. et
ad paſcēdum eaſ uerbo exēplo & ope.
nō negligenter & uitioſe ut maluſ
mercennariuſ: ſed ſollicite & uirtuoſe
ut uerus & bonus paſtor. Parcatiſ
mihi domine mi eo quod talia uobiſ
ſcribo cum ſim ignara femina &
indigna peccatrix: Rogo illum no-
-ſtꝝ ueꝝ & bonum paſtorē q pro om-
-bus ſuis mori dignatus ē: Quod ip̄e
uobis tribuat grām ſp̄s ſancti: qua oues
ſuas digne regatis & uſq; ad mortē
ſemp faciatis eius glorioſam & ſanctiſ-
ſimā uoluntatē.

V IDI PALATIUM GRA-
de ſimile celo ſereno: ī quo
erat exercitus celeſtis militie
īnumerabilis qi athomi ſolis hn̄s ful-
-gorē ſicut radij ſolis. In palatio uō
ſedebat ī throno mirabili qi pſona
quedā hominis īcōphenſibilis pulchri-
-tudinis: & īmēſe potētie dn̄s.
Cuius ueſtes erant mirabiles & ine-
-dicibilis claritatis. Et quedam uir-
-go ſtabat an̄ ſedentē ī throno q̄
erat fulgentior ſole: quā omnes
illi aſſiſtentes celeſtis militie hono-
-rabant reuerenter ut reginā celoꝝ.
Iſte uō q ſedebat ī throno aperiens
os ſuū dixit. Audite omnes in-
-imici mei ī mundo uiuētes qz ad
amicos meos nō loquō q ſequuntur
uoluntatē meā: Audite omnes
clerici. Archiep̄i: & ep̄i: & omnes
inferiores gradus eccl̄ie. Audite
omnes religioſi cuiuſcūq; ordinis
eſtis. Audite reges & principes
Iudices terre: & omnes ſeruientes.
Audite mulieres principiſſe: [illegible]
omnes domine & ācille. Et om̄s
cuiuſcumq; conditionis & gradus
eſtis magni & parui q habitatis [illegible]
uerba hec q̄ ego ip̄e q creaui uos [illegible]
loquō ad uos. Ego cōquerō qz re-
-ceſſiſtis a me & dediſtis fidem di-
-abolo inimico meo. Vos d̄reliquiſtis
mandata mea & ſequimini diabo[li]
uoluntatē. & obeditis ſugeſtioni
eius. Nō attenditis quod ego im-
-tabilis & eternus d̄s creator ueſt[er]
deſcendi d̄ celis ad uirginē ſu-
-mens ex ea carnē & cōuerſatus
ſū uobiſcum. Ego p me metipm
aperui uobis uiam & oſtēdi cōſilia
p q̄ iretis ī celū. Ego fui nudatus
& flagellatus & ſpinis coronatus
& ita fortiter extenſus ī cruce q̄d
qi omnes nerui & compages mei
corporis ſoluerētur. Ego audiui

omnia opprobria : & ſuſtinui cōtep-
tibiliſſimā mortē & amariſſimū
cordiſ dolorē pro ſalute ueſtra. hec
oīa o inimici mei nō attenditiſ qz
dcepti eſtiſ ideo portatiſ iugum
& onuſ diaboli cum ſuauitate falla-
-ci. Et neſcitiſ nec iſta ſentitiſ an
q̄ dolor ſup omnſ intermmabile ap-
-propinquat nec ſufficiunt uobiſ iſta
Sed et tanta ē ſupbia uřa qđ ſi poſ-
-ſetiſ aſcendere ſup me libenter face-
-retiſ. Tanta q ꝫ eſt uobiſ uoluptaſ
carniſ quod libentiuſ uelletiſ carere
me q̄ dimittere ī ordinatā delectatio-
-nem ueſtrā. Inſup cupiditaſ ueſtra
ē īſatiabiliſ qi ſaccuſ perforatus
qz nihil eſt qđ ſatiare poſſit cupi-
-ditate ueſtrā. Ideo iuro ī deitate
mea qđ ſi moriamini ī ſtatu ī quo
nunc eſtiſ nunq̄ uidebitiſ faciem
meā: ſed pro ſupbia uřa ſic profu-
-de demergemini ī infernū qđ omnſ
diaboli erunt ſr uoſ incoſolabiliter
affligētes uos. Pro luxuria uero
implebimini horribili ueneno dia-
-bolico. Et pro cupiditate ueſtra
īplebimini dolore & anguſtia &
participes eritiſ totiuſ mali quod ē
in inferno. // O inimici mei ab-
-hominabileſ & īgrati & degenerā-
-teſ ego uideor uobiſ qi uermiſ
mortuuſ ī hieme : ideo facitiſ q-
-cunqꝫ uultiſ & proſperamini:
ideo conſurgā ego in eſtate &
tunc uoſ ſilebitiſ & nō effugietiſ
manū meā. // Vez tn̄ o inimici
mei qz ego ſanguine meo redemi
uoſ & nihil quero niſi aīaſ ueſtraſ.

Ideo redite adhuc ad me cū humili-
-tate & gratanter ut filioſ ſuſcipiā uos.
excutite graue iugum diaboli á uobiſ
& recordemini caritatiſ mee. & uide-
-bitiſ ī coſciā uřa qđ ego ſū ſuauiſ &
mitiſ.

C ONTIGIT, QVINQꝫ, DIEBVS,
an die obituſ Domine Brigide
ſepe dicte Sponſe xp̄i q̄ḋ appa-
-ruit ei dn̄s noſter ieſuſ xp̄us an altare
quod erat ī camera ſua : & leta facie
ſe oſtēdenſ ei dixit. Ego feci tibi ſicut
ſponſuſ ſolet facere qui abſcondit ſe
a ſponſa ſua ut ab ea ardentiuſ deſide-
-retur. Sic ego nō uiſitaui te cōſolatio-
-nibuſ iſto tp̄e qz tp̄s ꝓbationiſ tue erat.
Ideo nunc iā probata procede & para
te qz iā tp̄s eſt quod adimpleatur
illud quod promiſerā tibi. ſcilicet
qđ an altare meū ī monacham ueſtie-
-riſ & cōſecraberiſ. Et amodo reputa-
beriſ non ſolum ſponſa mea ſed &
monacha & mr̄ ī uaceſtnū. Vez tn̄
ſcito qđ corpuſ tuum dpones hic ī
roma donec uenerit ī locū ſibi paratū.
Quia placet mihi parcere tibi a la-
-boribuſ tuiſ & uoluntate tuā recipe
pro effectu. & conuerſus ad romā
qi congrediendo dixit. O roma mea, ó
roma mea, Papa cōtēpnit te & nō

attēdit ad uerba mea ſed recipit dico
pro certiſ. ideo nō audiet ampliuſ fi-
-ſtulā meā qz ſpūs miſericordie mee
ponit ī arbitrio ſuo. // Deinde dixit
Sponſe. tu aūt dic priori quod tradat
omnia iſta uerba mea omniū reuela-
-tionū fratribꝫ et epiſcopo meo. Cui
dabo feruorē ſpūs mei et complebo ei
grām meā. et ſciaſ quod ueniet ho-
-mineſ illi qn̄ mihi placuerit: qui cū
ſuauitate et gaudio recipiet uerba
iſta celeſtium reuelationū: q̄ hactenuſ
tibi facte ſunt et cōplebuntur oīa illa
q̄ dicta ſunt tibi. et licet multiſ ſbtrac-
-ta ē grā mea. pp̄ ingratitudinē eoꝝ.
Aliį tn̄ uenient qui ſurgēt ī locū illoꝝ
et optinebunt gratiam meā: Inter
ultima uō uerba omniū reuelationū
tibi factaꝝ ponatur illa cōmuniſ et
uniuerſaliſ reuelatio quā tibi dedi ī
neapoli. Quia iudicium meū adim-
-plebitur ſr̄ omneſ gentes q̄ ad me cū
humilitate nō reuertentur. ſicut ibi
oſtenſum tibi eſt. // Hiįs autē dictiſ
et multiſ aliįs q̄ hic nō ſcribuntur
mētionē fecit et ordinationē dicta
xp̄i ſponſa aliquaꝝ pſonaꝝ ſecū
exiſtentium quaſ an̄ mortē corā deo
ſe uidiſſe dicebat. Poſt iſta audita
ſbiunxit dominuſ dicenſ. In mane
diei quinti poſtq̄ ſumpſeris ſacra-
-menta conuoca ſigillatim pſonaſ
preſētes tecū exiſtentes quaſ tibi
nominaui modo. et dicaſ eiſ illa q̄
facere debēt: et ſic inter uerba et
manuſ eoꝝ ueniēſ ad monaſteriū
tuū idest ī gaudium meū. et cor-
-puſ tuum locabitur ī uaſtenū. Deīn
appropinquante die quinta et ī
ipſa aurora ueꝝ apparuit ei
xp̄s cōſolando eā: Dicta uero
miſſa et ſacramentiſ pceptiſ cum
maxima deuotione et reuerentia
inter manuſ pdictaꝝ perſonaꝝ
emiſit Spiritum.

O SERENISSIMI
Reges et utinā ueri Reges
ī xp̄o domini mei pcariſſi-
mi ſuplici et humillima
recommendatione premiſſa
Añ pedes ueſtre maieſtatiſ regalis.
Quoniam moriſ regum exiſtit
uelle curioſe diſcutere et diſcutē-
-do cognoſcere qualitateſ pſonaꝝ
eiſ ſcribentiū aliqua inſolita ſecre-
-ta uoluntatiſ diuine. Et qz ī iſtiſ
moderniſ tp̄ibuſ denſa caligine te-
-nebroſis ſurrexit quedam illuſtriſ
generiſ et ſp̄s domina Brigida
de regno Suetie decuſ omnium
feminaꝝ. Que uelut ſtella clariſ-
-ſima ſanctitatis radioſ fulgētes
diffudit. p diuerſa climata uaſti
orbiſ. Que nunc uobiſ ſcribit p-
-cepto celeſtis imperatoriſ. altiſſimi
pſentē libꝝ infraſcriptum ei

diuinitus reuelatum quasi quoddam
pelaz speculum ad ornamentum
regale et correctionem morum uestrorum
ac subditorum regum sanctum regimen
exercendum. // Propterea mei do-
mini metuendi ne subitum et improuisum
aliquorum indiscretorum indiscretum
iudicium inducendo uos ad incredulit-
tate et duritia pharaonis: uelut
uentus turbinis euellat a cordibus
uestris semen credulitatis et fidei.
Accipiendi humiliter et credendi
istum librum gloriosum scriptum in corde
predicte domine digito dei uiui
Idcirco decreui ne tali modo illuda-
mini breuiter et plenarie uobis
ostendere conditiones et qualitatem
dicte prefate beatissime domine: et
modum quo ipsa habebat uisiones
a deo. Intendo et uos et alios in-
cautendo idest aduisando scribere
et scribendo docere modum breuem
discernendi uisiones diuinas ab illu-
sionibus pessimis sathane. // Dico
igitur mei Domini breuiter quod
uisionum genera multa et diuersa sunt.
Et quia materia ista peregrina et
quasi incognita est apud homines propter
ignorantiam et imperitiam scientie
sacre scripture et in experientiam
sentimentorum mentalis orationis et
contemplationis et uite spiritualis. Ideo
ego sepe desideraui epylogare
unum breuem tractatum qui esset quasi
quoddam uentilabrum ad discernen-
dum uisiones propter magna pericula
que multis personis meo tempore prodolor
euenerunt ex imperitia. instructum

secrete et tam inusitate materie. // Et quia
ista beata domina cui presens liber diuini-
tus reuelatus fuit in uisione: dicit in prin-
cipio eius quod uidit in uisione palatium
grande incomprehensibile magnitudinis
simile celo sereno etc. Idcirco ego
immo decreui predictum tractatum seu uenti-
labrum per modum epistole compilare quo
uisiones bone et diuine a diabolicis
et malignis uelut granum de palea ex-
cutiantur et subtiliter separentur.
ut sic granum purum et mundum in orreo
spiritualium et catholicorum hominum recon-
datur et ueneretur. Palea uero dia-
bolicarum illusionum a uento flante diuine
scripture longius in sterquilinium proiciatur
et pedibus conculcetur. // Incipiens
igitur in christi nomine semper subiciens omnia
que dixero correctioni sancte matris
ecclesie et consilio saniori. Dico quod
qui species uisionum seu reuelationum iuste
et discrete examinare et discutere
ac discernere et iuste iudicare uult
oportet quod habeat duo supra dicta
scilicet theoricam scilicet sacre scripture
in materia uisionum quam sancti patres et
doctores subtiliter et lucide descripse-
runt. et praticam experientie uite spiri-
tualis et sentimentorum consolationum et uisio-
num mentalium spiritualiter aut intellec-
tualiter sibi diuinitus infusorum. // Et
quia communiter hodie in paucis personis
ista theorica et pratica supra dicta
discernendi et iuste iudicandi uisio-
nes et spiritus prodolor inueniuntur.
Ideo multi uelut ceci oberrantes per
inuia potius in ista materia potius ex
abrupto ad condemnandum simplices

et sanctas psonas deo coniunctas conuertu-
-tur quam ad pfecte discernendum et iuste
approbandum. Aut reprobandu ea
que potius approbanda uel reprobanda
foret. Nihil rationabile in suis prouidis
iudiciis et subitaneis dictis seu potius
detractionibus allegantes. Nisi quod
angelus sathane sepe sub angeli lucis
specie se transformat: et proferunt in
mediu exepla aliquaz psonaz spua-
-lium que preteritis tpibus in suis uisionibus
a diabolo deluse fuert. immemores tn
illoz qui p diuinas uisiones et infusiones
a deo illuminati fuert. et p illas eccle-
-sia dei et alios illustrauerunt et di-
-rexerunt. Condemnantes pcipue sim-
-plices psonas spuales idiotas. et sexu
femineu qui ignaz et leuis capacitatis
et reputationis. Et ideo indignum
ad uisiones diuinas seu propheticas
capessendas. No attendentes qd ds
omnipotens ta in ueteri qm in nouo testamto
ad ostendendum omnipotetia sua sepe
infirma mundi elegit sibi ta in femineo
sexu qm in masculis ut confundat sapietes.
„ Non ne de pastore fecit prophetam
et iuuenes idiotas repleuit spiritu
prophetie. et non ne no doctores sed
piscatores et rudes homines elegit in
apostolos qui spu sancto repleti sunt.
Numquid no et maria soror Aaron
judith et exther spu prophetie dotate
fuert. Numquid non p oldan mu-
-liere prophetissa Rex iosias in agendis
directus est. Nonne recordaris qd
Delbora prophetissa rexit populum
ysrt: Anna quoque mr Samuelis. Agar
et uxor manue mr Sanson et alie
femine in ueteri testamto prophetie
spm hauerunt: In nouo et testamto
Anna fi samuel filia prophetauit.
Elisabeth çacharie. Beata lucia
uirgo ut habetur in libris suis. Sybilla
tiburtina. Sibilla erithea. et multe
alie de qbs in libris sacre scripture
et sanctoz magna copiam inuenies.
„ Et id circo quia periculosu est ex
improuiso condenare uel approbare
spuales uisiones et psonas asseren-
-tes se uisiones diuinas hre ante
qm subtiliter examinentur de qua-
-litate ipaz psonaz: et et de mo-
-do uidendi et de qualitate mate-
-rie uisionu et perspicaciter p-
-probentur ista oia p diuina scrip-
-tura et p scripta sanctoz docto-
-ruz ab illusione uel an a spu
ueritatis infuse siue ministrate
sint. Quia uidemus quod pharao
no credidit moisi qui ho simplex
erat et deu uiderat. Et ideo eius
uisioni et dictis uel potius dei no
credens in duritia incredulitatis p-
-tinaciter psticit: ppter quod in mari
rubro cum populo egipti misera-
-biliter pcipitauit. Et multos alios
et uidi tpibus meis qui tales spuales
psonas simplices et idiotas et ui-
-siones spuales eaz uanas et quasi
confictas et fantasticas reputantes
inobedientes deo effecti sunt ppter
quod sr se et subditos suos sente-
-tias dei crudelissimas sibi p illas
p illas psonas et eaz uisiones ante
preinuntiatas miserabiliter experti
sunt. „ Exemplum uide in destructione

regni Cipri qz nō credidit Princeps uisionibꝫ beate Brigide cui presens liber extitit reuelatus ut habetur in ultimo libro celesti .xix. capitulo. Alios et uidi et audiui qui credebant illusionibus et ex hoc periculose corruerunt. Exemplum huius uidi ī sexto libro celesti .lxviij. capitulo. et ī libro collōnum patrum. Johannis cassiani collatōe .ij. capitulo. Et uidi hanc eandē cū multis similibꝫ. Ideo cōsultius est uisiones et psonas tales cum magna maturitate discutere et eas tunc bn̄ cum maturitate et deliberatiōe discussas et discrete iudicatas aut approbare aut et reprobare. Ait enim apostolus probate sp̄s utrum a deo sint. Et si ī examine inuentum est qd a deo sint debemus humiliter illas credere et eis totalr̄ obedir̄. Si uero a dia-bolo sint ut illusiones pexima illas debemus despicere et eis nullatenus fidē dare.

Dicunt sancti patres et doctores ecclesie qd psona uisiones uidēs debet tali modo examinari. An scilicet sit psona sp̄ualis: uel an sit munda-na et secularis. an et uiuit sub disciplina et obedientia continua sp̄ualr̄ alicuius senioris discreti uir-tuosi et maturi catholici et expti pris sp̄ualis. Vel an ī proprio arbitrio et uolumtate. Item utrum temptationes suas et illas tales uisiones quas hēt stati sup-posuerit examini et iudicio sui pris sp̄ualis: uel aliorum seniorum discretorum pa-trum sp̄ualiū: cum humilitate timēs illud. uel an eas occultauerit nullius qz examini et iudicio eas subiecerit. Aut ex illis de se psumpserit et se iactauerit: uel se reputando alios despexerit. Item examinari debet utrum ista psona uidēte uisiones resul-tēt ueri actus et uirtutes obedientie humilitatis et caritatis et ī tente orōis. Vel an procedat ab ea actus reputatio-nis et iactantie aut supbie seu oste-tationis et elationis. uel appetitus laudis humane. Aut negligētia oro-nis. siue ambitio honoris uel digni-tatis. Item utrum ista persona apud uiros sp̄uales reputetur uera catholi-ca et fidelis et obediens p̄latis et rectoribus ecclie uel an sit suspecta ī fide uel ī obedientia: platorum et rectorum ecclie. Item utrum ī uita sp̄uali uirtuose et ī penitētia et ī habendo frequētes uisiones humilr̄ et diu pse-ueraverit. Vel an ī hoc sit recens et nouitia. Item an ista psona uisiōes uidens hēat bonū intellectū natura-le et sp̄uale: et utrum et discretum iudicium rōis et sp̄us: uel an sit leuis capitis et intellectus uel subita aut fantastica. Dicit enim gregorius in dialogo quod sancti uiri inter illusio-nes atqz reuelationes ipas uisionum uoces aut imagines quodam ītimo sapore discernunt ut sciat uel qd a bono sp̄u percipiat uel quid ab

illusore patiantur. et utrum ista persona
fuerit alias examinata de materia et
modo visionum per viros litteratos et spiritua-
-les. et approbata vel an non: et hec su-
-fficere videntur quantum ad examina-
-tionem persone. Quantum vero ad modum
videndi et audiendi spiritualiter et recipien-
-di revelationes seu visiones dicunt sanc-
-ti patres et ecclesie sancti doctores quod
debet examinari subtiliter utrum ista
persona videns visiones et audiens
locutiones earum videt eas vigilando
vel an dormiendo et sompniando.
et utrum in visione corporali. An in
visione imaginaria et spirituali: vel
utrum forte in visione intellectuali super-
naturali: et utrum in illo raptu mentali qui
extasis vocatur scilicet quando ta-
-lia videt. senserit aliquam mentalem supra
naturalem dulcedinem amoris divini
vel an non. Et utrum tunc videt aut au-
-dit aliquem sibi aliqua misteria loquen-
-tem. Aut divinas doctrinas et spiritua-
-les demonstrantem vel an non. et in qua
specie tales personas videt: et utrum tunc
sentit illuminationem seu quandam illu-
-strationem supra naturalis luminis intelligen-
-tie manifestatoris veritatis divine illius
materie illorum visorum. vel an non.
// De qualitate et et materia ipsarum
visionum: debet etiam examinari utrum
visiones ille concordant cum divina
scriptura vel an discrepant ab ea.
Et utrum visio illa sit ad humanorum
actuum virtuosam directionem et salutem
animarum vel an inducat aliquod monstrum
et novum vel aliquid quod a communi discor-
-det aut a bonis virtuosis et humilibus
moribus nos avertat. Et an iste vi-
siones semper vere sint an aliquando
mendaces et false scilicet quod illa
que predicunt aliquando sint vera.
et aliquando non. et an predicunt
nobis futuros honores. aut divitias
aut laudes humanas. An humili-
-tatem in omnibus. an etiam inducunt nos
quod extollamur: Aut quod presumamus
et confidamus de aliquibus virtutibus nostris.
An quod humiliemur. Item utrum
monent nos ad obediendum etiam pu-
-ris et simplicibus virtuosis personis
spiritualibus et prepositis nostris. an ad
contrarium. et causa brevitatis fini-
-endo dico quod ad perfectam examinationem
faciendam in ista materia tam de qua-
-litate persone videntis visiones quam
qualitate et modo videndi quam etiam de
qualitate materie visionum. Et
de modo discernendi spiritus qui illas osten-
-dunt infundunt seu ministrant
utrum boni spiritus an mali sint vide
plenissime in libro celesti revelationum
dei ad istam beatam Brigidam de qua
de qua hic agitur in libro primo. liiij.
capitulo. et eodem in libro. liiij. capitulo.
et in iiij. libro. x. capitulo. et in quarto
libro. xxiij. capitulo. et cx. capitulo.
et in vj. libro. lij. et lxviij. capitulo.
cum multis similibus. Ubi predicta
domina a Christo et a virgine maria ple-
-ne instruebatur de ista materia di-
-scernendi spiritus et visiones et mentalia
sentimenta. Nam si talis subtilis
examinatio non precesserit error
periculosus poterit evenire in appro-
-bante vel reprobante in discussione

et ex abrupto talia videre eum et eius visiones et revelationes quia forte iste subitus et indiscretus ex abrupto approbans talem videntem et eius visiones recipiet falsa pro veris et vera falsa periculosissime reputabit. Et sic bone et vere visiones seu locutiones divine respuentur et non credentur. Nec eis obedietur et si veraciter a voluntate dei processerunt. Falsis vero illusionibus fides prestabitur et obedietur in dampnum videntis et subito approbantis aut reprobantis indiscrete. Et ex improviso quod sepe contingit tam in veteri testamento quam in novo. Et adhuc talis error sepe contingit propter defectum discreti et maturi examinis.

H IS IGITUR IN THEOrica visis nunc iam praticando ad materiam qualitatis persone cui revelatus fuit presens liber veniamus. Sciendum ergo est quod illustris Domina sancte memorie beata Brigida que visiones presentis libri et etiam illius magni libri celestis et alia multa in spiritu vidit et audivit et ex precepto dei illas conscripsit ut habetur in vi. li. celesti. ci. capitulo de genere regum gothorum exorta. Et in regno Suetie quod est ad aquilonem nata fuit. Cuius parentes nobiliter et virtuose vixerunt. Que adhuc in coniugio vivens maritum suum ad continentie perfectionem adduxit: ut multis annis sine carnis coppula vivere: et sic ambo ad sanctum Jacobum de galitia peregre profecti sunt in magnis laboribus et expensis. Et cum devotione maxima et postea ad patriam suam regni Suetie redierunt ubi tunc predictus maritus migravit ad dominum. Ipsa vero tunc accensa perfecto castitatis amore totam Christo se totaliter tradidit. Qui eam illico in sponsam suam benigne suis verbis amplectendo suscepit. ut habetur in primo libro celesti. ii. capitulo. Et tunc ipsa incepit habere clarius visiones divinas quas statim supposuit humiliter examini cuiusdam sui patris spiritualis sancti viri qui erat magister in theologia scilicet magistri Matthie de suetia canonici linconiensis ecclesie. qui glosavit totam bibliam ut habetur in vi. libro celesti. lxxxix. capitulo. Et exposuit etiam omnia ista visiones suas humiliter examini et iudicio aliorum prelatorum et religiosorum spiritualium virorum ut habetur in iiii. libro celesti. lxxviii. capitulo. Et expressius in prologo regule salvatoris ei divinitus revelate. Postquam vero predicti viri periti in scientia et spirituales in vita visiones et infusiones et revelationes predicte domine revelatas approbaverunt et sententiaverunt eas procedere a spiritu sancto veritatis et non ab illusore spiritu falsitatis. Tunc ipsa desiderans Christum pauperem pauper sequi et eius quodammodo vestigia imitari de omnibus bonis suis nihil sibi nisi simplicissimum victum et vestitum humilem reservavit. Et sic

ceteriſ aliis bonis ſuis diſtributis inter filios ſuos et xpi pauperes habundanter et a mundi retinaculis ſe expediens ex precepto xpi egreſſa est exemplo abrahe de terra ſua et de cognatione ſua ut patet in legenda uite eius et ſic ad urbem romam peregrinando deuenit ad ſtandum ibi in uita penitentie: et ad uiſitandum humiliter limina apoſtolorum. et reliquias aliorum ſanctorum donec xpus ei aliud precepit hiis ſemper ſecum alios duos ſeniores antiquos maturos uirtuoſos ac uirgines et expertos patres ſpirituales qui uſque ad mortem eam ſecuti ſunt. Congruum enim erat quod ille caſtiſſimus ſponſus qui ſuam matrem uirginem diſcipulo uirgini commendauit quod ſuam nouam ſponſam et regendam uirginibus et uirtuoſis patribus commendaret. Quorum unus monacus et prior ciſterſienſis religioſiſſimus erat. uirgo carne: et ſatis ſcientia literatus. Et quia ipſa domina reuelationes ſcribebat ut prefertur ex precepto xpi in lingua ſua gothica. Ideo ex eodem precepto xpi iſte prior tranſlatauit de illa lingua ſua materna in latinum omnes libros. et iſtum preſentem eidem domine diuinitus reuelatos. De quo quidem religioſo mentio fit in prologo libri celeſtis in fine. Alter uero pater ſpiritualis iſtius domine erat quidam preſbyter de ſuetia uirgo et uenerabilis et ſanctiſſime uite qui totam domum predicte domine regebat. et eam cum filia ſua grammaticam et cantum ex precepto xpi docuit. et in uia uirtutum paternalibus correptionibus uirtuoſe corrigendo direxit. Quibus patribus ipſa in tota uita ſua in omnibus uirtutibus ita humiliter obediuit ſicut uerus monacus humilis obedire ſolet prelato ſuo proprio. quod ipſa in tanta humilitate et obedientia et mortificatione ſue proprie uoluntatis deuenit quod quando ibat per indulgentias et ſanctuaria ſociata ſemper cum predicto preſbytero patre ſuo ſpirituali non audebat eleuare aſpectum oculorum ſuorum de terra niſi prius requiſiuiſſet et obtinuiſſet ad hoc ſpetialem licentiam eiuſdem ſui patris ſpiritualis. Omni etiam die ipſa confitebatur bis et ter et omni die dominico ipſa et predicta ueneranda filia que ſecum laudabiliter uixit et uſque ad mortem in penitentia et caſtiſſima uiduitate honeſtiſſime perſeuerauit corpus xpi cum maxima deuotione et humilitate ſumebant. ſemper uiuentes in magnis ſecretis penitentiis corporalibus quas non oculis hominum ad uanam gloriam ſed ſoli deo humiliter offerebant. in ſimplicitate cordis et puritate ſpiritus ſub predictorum duorum patrum ſpiritualium humili ſubiectione et continua obedientia ſpirituali. Quibus patribus uiſiones quas ipſa domina brigida habebat ſtatim detegebat. et omnia humiliter ſubiciebat eorum iudicio et diſcretioni. Et non ſolum ipſa erat humilis exterius apud homines ſed etiam intrinſecus apud deum tamquam indignam et peccatricem ſe reputabat

qd i oroне sepe loquendo xpo qi de eo stupendo mirabatur et quadamodo eum redarguebat qz ea tam indignā ad uidendum uisiones diuinas et audiendum et scribendum sanctissima uerba eius ipse sibi ea elegerat . ut clare uidere poteris i secundo libro celesti capitulo xv. et i vi. libro capitulo lij. i principio et c. tunc ego . et i secundo libro . c. xviij. cum multis aliis similibus . // Qualē aut patientiam et equanimitatē hebat pfata dna . nō ego respondere uolo sed potius respondeat tibi de hoc illa gloriosa uirgo sancta agnes que de hoc testimonium phibet i . iiij . libro celesti c.xxiiij. capitulo quod incipit Agnes loquitur ad sponsam dicens ueni filia et impone tibi coronā factā ex septē lapidibus pretiosis . et de hoc uide latius in legenda uite eiusdē dne brigide . // Qualē et ardorē caritatis ad xpm habuit et eius mrem uirginem mariā uide i . iiij . libro celesti capitulo lxiij. et i vi , libro capitulo . lij . et in ultimo libro . c . i . et cā . xiij . i fine cum multis similibus . Proximos et ita materna cōpassiōe diligebat qd pro multis i spē et pro omnibus et i gnē ad xpm orando infinitas preces et lachrimas frequenter deuotissime effudebat ut patet i libro . iij . c. xxiiij. et i multis aliis capitulis libri celestis . Jmmo quodam tpe cum rex suetie grauare uellet sbditos suos i toto regno magnis exactionibus ut solueret quandam pecuniaz qtitate i qua tenebatur creditoribus . Tunc beata Brigida dixit regi . Domine noli hoc facere sed recipe duos filios meos et pone eos obsides donec soluere poteris . et nō offendas deum et subditos tuos ut hoc clarius hētur i legēda uite ipius . // Omnibus aut aliis uirtutibus i tantū pdicta domina adornata et repleta erat quod xps eā i sponsā miro modo recepit : et ipam mirandis consolationibus et diuinis gratiis frequentissime uisitauit dicens ei . ego elegi te mihi i sponsā ut ostendā tibi secreta mea . qz mihi sic placet . Et post paululū subiunxit dicens . Propterea assumo te mihi i sponsā et i meā propriā delectationē qualem decet deum hre cum aīa casta ut patet hoc i primo libro celesti . c.ij cum multis similibus q inuenies i libris eidē domine diuinitus reuelatis . De quibus quidē diuinis gratiis ipa numq superbiebat immo quotidie se humiliando me teste cū lachrimis et magis debitricē deo se reputando grauius iudicium de hoc sibi superesse timebat . // Latere quidem ipa et thesauz istum diuinaz reuelationū abscondere ob humilitatis custodiam maluisse . Sed xpus eam imperio uerboz suoz pluries astrinxit ad scribendum et loquendum sua uerba diuina intrepide summis pontificibus Imperatori . Regibus . et principibus . Ac aliis gentibus ut ex istis diuinis uerbis scilicet libri celestis et presentis libri homines peccatores ad deum se

conuertere · boni aut̄ & iuſti ĩ melius
proficere ut patet hoc clare ĩ ultimo
libro celeſti capitulo. xxvij. & ĩ vj. libo.
.cj. ca°. cum multis ſimilibꝫ: & ĩ iſto
preſenti libro imperatoris ad reges in
pluribꝫ capitulis Quis enim talem uita
exiſtimet ludibriis patere demonum.
xp̄m ꝗ tante impietatis arguere au-
-debit ut nō tueretur ĩ ſe ſperantem
& nō ſe ſed ipm̄ ex dilectionis eius ple-
-nitudine glorificante. Vel numquid
bonus ſponſus caſtā coniugē & fide-
-lē exponit adultero illudendam.

P RETEREA, QVIA, IA.
dixi ſupra & patefeci neſcien-
tibꝫ aliqua d̄ qualitate pſone
& uirtutibꝫ beate brigide. Nunc aut̄
qꝛ multi mirantur & dubitant d̄ iſta
iſta gr̄a uidendi & audiendi uiſiones
ſp̄uales prefate domine data. Et certi-
-ficari deſiderantes d̄ modo quo ipa
domina talia uidebat & audiebat ſe-
-pe requiſiuerunt me quod ego eis hoc
ſeriose dicerē, & d̄ pura ueritate eos clarē
certificarē & cuius infuſione ſp̄us
omnia iſta reuelata exiſtant. Ideo ego
ad honorē dei & uirginis marie &
p̄dicte beatiſſime domine. ac & ad
remouendum dubiū d̄ cordibus p̄dic-
-torꝝ dubitantiū oſtēdā eis primo
qualr̄ & qbꝫ modis ipa reuelationes
& uiſiones uidebat & audiebat. &
poſtea pꝰ uentilabꝝ diuine ſcripturē
probabo qd̄ a ſp̄u ſancto hec et nō
a ſp̄u illuſionis certiſſīe procedebant.

Ad primū igr̄ dico qd̄ ipi poſſunt
d̄ modo quo ipa uiſiones uidebat
certificari nō ſolum p̄ mea ſcdā
p̄ uerba ipſiuſmet b̄te brigide
que ĩ pluribus capitulis librorꝝ
hec ipſa humiliter ſatis clare
notificat & preſertim ĩ. iiij°. libo
celeſti capitulo. lxxvij. & ĩ libro
.vj. lij. cap°. ubi cum xp̄o ipa loqt̄
ĩ hec uerba. // O cariſſime deus
& omniū dilectiſſime: mirabile
omnibꝫ audientibꝫ eſt illud qd̄
tu mecum feciſti. Nā quando
placet tibi tunc ſopis corpus me-
-um nō tn̄ ſopore corporali. ſed
quadā quiete ſp̄uali. Animā
aut̄ meā tunc qi a ſomno ex-
-citas ad uidendum. & audiendū
atqꝫ ſentiendum ſp̄ualiter. O do-
-mine d̄s: q̄ dulcia ſunt uerba oris
tui. Videtur mihi uere quotiens
uerba ſp̄s tui audio quod aīa mea
illa ĩ ſe deglutiat cum quodā ſenti-
-mento ĩeffabilis dulcedinis: ſicut
ſuauiſſimū cibum q cadere uidet̄
in cor corporis mei: cum magno
gaudio & ineffabili conſolatione.
Mirabile tn̄ hoc eſſe uidetur qd̄
dum uerba tua audio tunc utrūqꝫ
efficior ſcilicet ſatiata & famellica.
Propter hoc autē ſatiata qꝛ tunc
nihil aliud mihi libet niſi illa.
Propter hoc uō famelica qꝛ ſemꝑ
augetur appetitus meus ad illa.
& c̄: & de hoc ĩ prologo & ĩ
ĩ fine regule ſaluatoris eidem
domine diuinitus reuelate cum
aliis ſimilibꝫ. Ego & deo teſte

plures uidi predictam dominam aliquando sedendo aliquando prostratam pariter oratione totam absortam et quasi exanime alienatam a sensibus corporis rapta in extasi spiritus nihil uidentem nec audientem de iis que agebantur in loco illo ubi ipsa corporaliter erat. Que quando reuertebatur ad se narrabat mihi indigno ad talia. et prefatis duobus confessoribus suis uisiones quas tunc habuerat. et secreta magnalia et archana dei. Habetur etiam eius modus uidendi uisiones satis clare in quadam uisione et reuelatione secreta per ipsam dominam transmissa Domino pape Gregorio xi. ubi narratur qualiter ipsa existente in oratione uigilando rapta fuit in spiritu et tunc omnes eius corporis uires quasi deficere uidebantur. Sed cor ipsius inflamabat et exultabat caritatis ardore eius quod domina consolabatur. et quodam diuino robore confortabatur spiritus eius. Ac etiam tota ipsius conscientia et intelligentia replebatur intellectu spirituali ut ibi continetur. Aliquando quoque ipsa sensibiliter sentiebat cum ineffabili exultatione spiritus quemdam sensibilem corporalem motum mirabilem in corde suo quasi si ibi esset infans uiuus se reuoluens qui motus ab extra uidebatur. et de hoc dubitans ipsa an esset illusio diabolica ostendit suis patribus spiritualibus. Qui uidentes et tangentes illud in stupore admirationis redacti sunt. Hoc tamen dubium declarauerunt ei xpistus et uirgo maria satis pulchre dicentes. Quod ille motus cordis non erat illusio sed diuina gratia et operatio spiritus sancti ut habetur in ii. libro xviii. capitulo. et in vi. libro lxxxviii. capitulo.

Item scias quod aliquando ipsa domina brigida orans uigilando in excessu mentis uidebat in spiritu aliquas species seu formas. nec tunc declarabatur ei quid significarent illa uisa sed remanebat dubia et incerta de significationibus illarum uisionum. ut habetur in iiii. libro celesti. ii. capitulo. cum multis similibus. et infra in isto presenti libro Celestis imperatoris ad reges xxxi. capitulo. Que uisiones aliquando postea declarabantur ei a xpisto processu temporis. ut habetur in dicto capitulo xxxi. istius libri. et in ultimo capitulo libri iiii. et aliquando nihil umquam declarabatur ei de significationibus illarum uisionum. sed semper remanebat de illis incerta. ut habetur in aliquibus libri Celestis capitulis. Aliquando uero in spiritu uidebat uigilans uisiones in specie aliquadam et quasi semper statim in eadem hora declarabatur ei uisiones ille a xpisto loquente. uel de sua matre uirgine. uel ab angelo uel ab aliquo sancto. et manifestabantur ei tunc diuinitus et intelligentia sua et significationes illorum uisorum ut habetur in iiii. libro vii. capitulo. et in vi. libro xxxv. et lii. capitulo. et in isto libro presenti in scripto. xlviii. capitulo cum multis similibus que in libro celesti et in isto inuenies. Sed poteris querere quomodo potest esse quod ista beata domina in oratione uigilante poterat uidere sicut sepe uidebat rapta in spiritu xpistum et eius matrem uirginem mariam et angelos et sanctos qui semper et immutabiliter et essentialiter stant in celo et in eodem instanti uidere animas cruciari. Ac etiam eas et demones loquentes in purgatorio et in inferno.

Et et personas adhuc uiuentes in hoc mun-
do: et omnes istos uidebat ordinate in
eodem instanti ad inuicem: et simul loquen-
-tes. et utrum quando hos uidebat dicta domina
anima eius erat in corpore: uel an extra corpus.
Ad quam questionem non ego sed illa speculum
omnis sapientie et scientie: Regina celi maria tibi
respondet ualde pulchre in sexto libro .lij.
capitulo in fine cum similibus. Vbi determinatur
quod hoc fiebat mira eleuatione et illustra-
-tione mentis et intelligentie eiusdem beate
brigide ad magnam utilitatem totius corporis
ecclesie: cooperatione et misterio spiritus sancti.
// Aliquando quippe uisa in extasi aliqua
specie xpi uel sanctorum infundebantur in mo-
mento intellectui eiusdem beate domine
aliqua magnalia scilicet solutiones questionum.
reuelationes misteriorum. et directiones actu-
-um uirtuosorum. et regulam sancte uite.
per quendam influxum supernalis luminis diuini.
Et tali modo habuit qui in momento totum
librum questionum: qui est quintus liber in numero
inter libros celestis uoluminis et regulam et
saluatoris. religionis monialium et ei re-
-uelatam ut ibi habetur in fine regule xxix.
capitulo. Aliquando et angelum corporeis oculis
ipsa uidebat qui ex dei precepto ei sermonem
pulcherrimum satis prolixum paulatim et
seriose dictabat: et ipso dictante in eodem
instanti ipsa scribebat. et sic fuit scriptus
per interualla temporum ille excellentissimus
sermo angelicus de excellentia beate ma-
-rie uirginis qui diuiditur per lectiones: que
debent per edomadam nocturnatim legi a mo-
-nialibus in matutinis in dicta religione
monialium regule saluatoris. // Aliquo-
-tiens quoque uidit predicta beata domina
non solum in spiritu: immo et suis beatis

oculis corporalibus dominum iesum xpistum
et matrem eius uirginem et presentem
in fine uite sue ut infra patebit quod
tunc ipsa testabatur filie sue: et suis
patribus spiritualibus. Pro maiori tamen parte
ipsa neminem uidens audiebat uocem
filij dei uel uirginis matris: uel alicuius
Angeli: uel sancti loquentis sibi uer-
-ba mirabilia ad utilitatem proximorum
directionem morum: conuersionem gentium et
reuelationem misteriorum ut patet in omnibus
supradictis libris ubi maior pars capitu-
-lorum incipiunt. Filius loquitur uel mater
loquitur ad sponsam etc: et aliquando
tali modo predicebantur ei multa
futura: et prophetica de futuris et
alia non prophetica per uerba obscura
quorum significata ipsa nesciebat [illegible]
intelligerentur textualiter: An figu-
-raliter: uel an spiritualiter. Vel per quem
modum. Immo sepe ipsa aliqua talia
uerba intelligebat textualiter sicut
~~faciebat~~ fecit beatus franciscus. Cum [illegible]
xpistus loquens: uel mater eius illa uo-
-lebant debere intelligi spiritualiter ut
patet in .iiij. libro celesti .xv. et [illegible]
capitulo. et in primo libro Celestis impe-
-ratoris ad Reges .xlviij. capitulo.
cum multis similibus contentis in dictis
libris. et aliquotiens loquebatur ei
tali modo diuinitus uerba clara quorum
ueritas et significatio ei clare tunc
pandebatur et aperiebatur. ut habetur
in multis capitulis libri celestis. et
uide de hoc in libro infrascripto ad
Reges .xlviij. capitulo. prope principium.
// Scias tamen quod prout ego indignus
sepe audiui ab ore eius sepe in omnibus

supradictis modis

istis - suprascriptis modis uisionū maximā
dulcedinem amoris dei : et ineffabilis co-
-solationis diuine ipsa sentiebat in aīa et
mēte sua. Intantū quod quasi nullatenus
nisi cum suspiriis aut lachrimis hoc in
referre poterat.

E X QVO IGITUR IAM CERTI-
-tificaui dubitantes de qualitate
et uirtutibus persone prefate domine
Brigide beatissime et de modis diuer-
-sis quibus ipsa dña uisiões et reuelatiões
presentis libri et aliorum librorum uidebat et
audiebat atque sentiebat ut supra patet.
Nunc autem restaret uidere : de quali-
-tate materie ipsarum reuelationum et
uisionū. Sed quia satis de illa tetigi supra
et tangetur in .§. hoc est et in .§. ergo
o uos imperatores. et est ex pracerte huius
libri materia et aliorum librorum suorum
patet euidenter. Ideo nō figo plus pe-
-dem in hoc : sed iam mihi restat nunc exa-
-minare et declarando probare secundū
scripturā et dicta sanctorum doctorum
sub qua specie uisionū communiter dicte
sue uisiones et reuelationes continentur.
Sciendum est ergo de primo quod Au-
-gustinus in libro .xii. super genesim
ad litteram et hieronymus in prologo
apocalipsis tria principalia genera uisio-
-num describunt : scilicet corporale :
spirituale : et intellectuale. Visio enim
corporalis est quando uidelicet corporalibus
oculis aliquid uidemus. Spiritualis seu
imaginaria uisio dicitur cum uidelicet
dormientes uel uigilantes in spiritu imagines

rerum cernimus : quibus aliquid aliud signi-
-ficatur : sicut uidit pharao spicas et
moyses rubum ardere : ille dormiens :
et iste uigilans. Intellectualis autem uisio
est quando uidelicet spiritu sancto reuelante
intellectu mentis ueritatē misteriorum sicut
est capimus. quomodo uidit Johannes
illa que in libro Apocalipsis referuntur
Nō enim figuras tantum in spiritu uidit : sed
eorum significata mēte intellexit. Pri-
-mum namque genus uisionū scilicet corpo-
-rale nō multum tangit materiā nostrā.
licet tamen aliquibus uicibus ipsa beata brigida
gloriosā matrē dei : et eius filium cor-
-poralibus oculis uiderit. Sed quando erat pu-
-ella uidit enim altare et matrē dei
supersedere que uocauit eam : et imposuit ei co-
-ronam. et iterum quando periclitabatur in par-
-tu et uir dei intrauit ad eam et uidenti-
-bus dominabus cunctis que aderant te-
-tigit membra eius : et statim liberata est.
Vt hoc habetur in legenda uite eius. et iterum
quando uidit ignē descendere de celo super altare.
et in manu presbiteri celebrantis hostiam
et in ea agnū et faciem hominis in agno et
agnū in facie. et iterum uidit in manu pres-
-byteri in hostia infante uiuū qui signan-
-do astantes per signū crucis dixit Be-
-nedico uos credentes : nō credentibus
ero iudex. Vide hec in vi°. li. celesti.
lxxxvi. cap°. // Cumque esset ipsa iam
agere in extremis uidit iterum corporaliter
xpm eam cōsolantē ut supra dicitur. Talis
enim uisio credendū est quod ab ipso xpo
eidē sponse sue spiritus sancti misterio
in eius consolationē fuerit ostensa et nō
a maligno spiritu illusore ministrata : et
hoc patet clare quia ipse dominus noster iesus

pdixerat ei diē ſui exitus quinq diebꝫ ante q̃ ipa expiraret. Precipiens ei ſacramenta eccleſie ſuſcipere et d factis ſuis et monaſterij ſui aliqua p eum tunc reuelata diſponēdo ordinare. Quod pceptum in fine uite dyabolus ei non dediſſet: ſi illa uiſio dyabolica extitiſſet. Probatur et quod illa uiſio fuerit a deo ex hoc qꝫ i illo extremo puncto uite ipa cōmunione sancta et extrema unctione pntibꝫ pſonis multis deuote recepit. Quibꝫ ſuſceptis et ipm xpm oculis corporalibꝫ tunc eā cōſolante uidit et i eius manibus ſpm humiliter cōmendando expirauit ut hoc patet i ultimo libro celeſti. c. ultimo: et in fine legende uite eius. // In hoc tn modo uidendi uiſiones ſcilicet corporaliter nō figo pede pro nunc qꝫ ipſa domina paucis uicibꝫ uidebat uiſiones corporalibꝫ oculis. // De ſecundo aūt gnē uiſionis ſcilicet ſpualis ſeu imaginarie dormientium nō loquimur qꝫ iſta ſomnia ſuſpectiſſima reputantur p Gregorium i libro. iiij. dialogoꝝ. xlviij. capitulo. Et hetur et idem i libro. iiij. celeſti. xxxviij. capo. Quamuis aliqn ſomnia ſint uera et bona et a deo ut ibi dr. et ibi i libro celeſti uide modū quē debes tenere qn talia ſōnia eueniunt. Et tali modo dormiendo uidit et iſta bta dn̄a cum adhuc puella eſſet ſemel xpm: qi tunc tpis crucifixū. Et ab illa hora ſemp affecta fuit cordialiter ad paſſionē xpi. Nec talis uiſio ſomnialis tāgit materia

noſtra qꝫ ipa dn̄a qi omnes uiſiōes uidebat i orōne uigilando et nō dormiēdo ut i multis capitulis pdicti libri celeſtis hoc patet euidenter. // Sed ueniēdo modo ad iſtā ſecundā ſpem quā dixi ſcilicet uiſionis ſpualis ſeu imaginarie uigilantium: que tangit materiā noſtrā dicit ſic bts Auguſtinus i libro. xij. ſr geneſim ad lram. Quando autem penitus. auertitur atqꝫ arripr aī intētio a ſenſibus corporis tunc magis dici extaſis ſolet. tunc enim omnino qcūq ſunt pſentia corpora et patentibꝫ oculis nō uidentur: nec ulle uoces prorſus audiuntū: qꝫ totus animi cōtuitus. aut i corpoꝝ imaginibus e p ſpuale. Aut in rebꝫ incorporeis nulla corporis imagine figuratis p intellectualem uiſionē. Ex iſtis ergo uerbis patet manifeſte quod qn dicta domina ſtabat i uiſione ſopita gaudio et ſopore dulcedinis amoris diuini: alienata a corporis ſenſibꝫ ut ſup ipā narrat: quod tunc ſtabat i extaſi alienata ſup ſe. Nec talē dulcedinē et ebrietatem amoris diuini i alicuius mēte diabolus īfundere pot. ut infra patebit qꝫ quod ipe nō hēt aliis infundere nequit. // Cum uero ipſa dicit ſupra et i libris qd ds aīam ſuā tunc qi a ſomno excitabat ad uidendum et audiēdum atqꝫ ſentiēdum celeſtia diuina et ſpualia: et qd tūc ipa uiſiones uidebat

& uocē loquētiſ audiebat ī ſp̄u:
tunc oſtenditur clare p̄ iſtud dtm
Auguſtini ſup̄ ſcriptum: q̄d ipa
te ſtabat rapta in ſp̄u p̄ ſp̄uale
ſeu imaginaria uiſione: qz ſcili-
-cet uidebat ī ſp̄u illaſ imagineſ
ſeu ſpecieſ: & audiebat locutioeſ
illoꝝ uiſoꝝ: // Quando autem
ipa dixit ut ſup̄ h̄etur quod tota
conſcientia & intelligentia eiuſ
ī illo raptu extaſis replebatur &
illuminabat quodā intellectu ſp̄ua-
-li. & quod ī momēto erat x̄po lo-
-q̄nte īfuſa ī intellectu eiuſ infra.
ut ſcilicet tota regula Saluatoriſ
& liber ↄ̄tionū: & multa alia per
quedā īfluxū luminiſ intellectua-
-liſ: ſp̄ualiſ. Ecce quod p̄ hoc clare
oſtenditur nobiſ quod ipa tunc
ſtabat rapta ī illo extaſi: & tūc
illuminabatur & illuſtrabatur
mēs & ītelligentia eiuſ diuinituſ
p̄ ſp̄ualē intellectualem uiſionē
Et ſciaſ quod hāc illuminationē ſeu
illuſtrationē mentiſ dyaboluſ nulla-
-tenuſ p̄ot infundere alicui qz ī
uiſione ītellectuali nunq̄ p̄ot aīa
illudi á demone ut infra clariuſ
patebit p̄ Auguſtinum: & Tho-
-mā d̄ aq̄no. & ī hoc omneſ doc-
-toreſ concordāt. Cum & ipſa
dicit quod ī illo raptu ſeu extaſi
ipa exiſtente: Filiuſ dei: uel uir-
-go maria: uel aliquiſ angeluſ
uel ſanctuſ ſibi loquebantur: ut
q̄ ſup̄ ī libro celeſti cōtinentur &
infra ī preſenti libro qı̄ p̄ totum.
Tunc p̄ hoc clare colligimuſ quod

ipe miſeratꝰ dꝰ ad ipiuſ dn̄e & noſtrā
utilē directionē coſcientiaſ noſtraſ p̄
uerba doctrine ſue dignatuſ ē illu-
-ſtrare. & quod d̄ ſecretiſ miſteriiſ
ſuiſ ac d̄ reb; futuriſ & aliiſ docu-
-mentiſ ſanctiſſimiſ ſua quadā diuina
īterna locutione p̄ intellectualē uiſio-
-nē inſtruere nos p̄ ipam domina uo-
-luit & docere. De qua q̄dē locutioē
bt̄s Gregoriuſ ī.xxviii. libro mora-
-liū. capitulo.ii. plene & pulchre nos
īſtruit ī hec uerba. Sciendum īḡt
preterea ē q̄d ī duobuſ modiſ locutꝰ
diuina diſtinguitur. Aut p̄ ſemet-
-ipm̄ namq; dominuſ loquitur. Aut
p̄ creaturā eiuſ angelicā ad noſ uer-
-ba formantur. Sed cum p̄ ſemetipm̄
dominuſ loquitur ſola ī nobiſ uiſ inter-
-ne inſpirationiſ aperitur. Cum p̄
ſe metipm̄ loquitur d̄ uerbo eiuſ ſine
uerbiſ & ſillabiſ cor docetur. Quia
uirtuſ eiuſ ītima quadā ſubleuatoē
cognoſcitur. ad quam menſ plena
ſuſpenditur ut uacua grauatur. Po-
-duſ enim quoddā eſt quod omnem
aīam quā replet leuat. Incorporeū
lumen eſt quod & īteriora repleat.
& repleta exteriuſ circumſcribat.
Sine ſtrepitu ſermo ē qz & auditū
aperit: & tn̄ ſonitū neſcit. &
ſabdit. Spiritum enim dei quaſi
quedā nobiſ uerba dicere ē. occul-
-ta ui ea q̄ agenda ſunt ītimare:
& cor hominiſ ignaꝝ nō adhibito
ſtrepitu & tarditate ſermoniſ.
peritum repente d̄ abſconditiſ red-
-dere: & poſtea ſubiungit dicenſ.
Dei eni̅ locutio intrinſecuſ ad noſ

facta uidēt potiuſ q̄ audiē: qz dū ſe-
-met ipam ſine mora ſermonis īſinuat
repentina luce nr̄e ignorātie tenebras
illuſtrat. hec ille gregorius. Tali enim
īterna diuina locutione iſta ſancta
domina d̄ hiſ q̄ continentur ī hoc libro
et ī libro celeſti ad ſpuale doctrinā
Imperatoꝝ: et Regum: et Summoꝝ
pontificū. ac Prelatoꝝ: et omniū gētiū.
Et et ad conuerſionē infidelium á
ſpōſo ſuo xp̄o loquēte docebatur et
inſtruebatur: ut patet ꝑ totū libꝝ
celeſtiū. et ꝑ preſentē. Subdit et gre-
-gorius ī preallegato capitulo dicens
Quod aliquando imaginibꝫ et ante
corporeos oculos ad tp̄s ex aere aſ-
-ſumptis ꝑ angelos nobis loqtur d̄s
ſicut abrae: qui nō ſolum tres uiros
uidere potuit ſed et habitaculo ter-
-reno ſuſcipere. et ſubdit dicens.
Niſi enim angeli quedā nobis inter-
-na nunciantes ad tp̄s ex aere corpōa
ſumerēt exterioribus profecto nr̄is
obtutibꝫ nō apparerent: Uſqꝫ hic
gregorius. Tali et modo d̄s ſepe ꝑ
angelum loqbatur ſue ſponſe pre-
-dicte: et preſertim qn̄ in roma ipa
exiſtēte: Angelum q̄ ſermonem d̄
excellētia uirginis dictare ei miſit.
quē ipa et corporeis oculis quotidie
uidit: et ipō illo dictante ꝑ interual-
-la tp̄oꝝ ipā ſermonē eundem cōſcrip-
-ſit ut patet ſup̄. Sed poteris q̄rere
q̄r uerba dei aliqn̄ ita obſcure ab
ipō ~~loquu~~ dicuntur: Q̄d̄ diuerſi-
-mode interpretari poſſunt: et quā-
-doqꝫ aliter á propha audiete et ab
aliis hominibus. et alr̄ á deo loquēte
ītelliguntur. Ut patet ī bt̄o fra-
-ciſco qn̄ ei dictū fuit á xp̄o: ua-
-de et repara eccleſiā meā: et ī
multis aliis q̄ uerba q̄ ſpualr̄
ītelligi debeāt materialr̄ et
teſtualr̄ ītellexerunt. Reſpōdeo
ſecundū quod dicit Auguſtinus
ī libro. xxij. ſr̄ geneſi. et thomas
d̄ Aqno ī ſecunda ſecunde ī cap
d̄ prophetiā. Et alij doctores q̄
non ſemꝑ propheta intelligit recte
q̄ ſibi in uiſione dicuntur. et
reuelantur. et ſr̄ hoc uid̄ ſolu-
-tionē quā dat iſti bt̄e dn̄e glo-
-rioſa uirgo maria ī iſto ꝑnti libro
ī ſcripto ſcilicet: Imperatoris ad
reges. c̊. xlviij. qi ī principio.
// Sed poteris querere et uide
ī. iiij. l°. celeſti xv. et lxxv. cap
cum multis ſimilibꝫ: et tali modo
dicta dn̄a Brigida aliquādo
ītelligebat uerba uiſionū corpo-
-ralr̄ ſeu lr̄alr̄: et tn̄ xp̄s uel m̄
eius loquētes intelligebant illa
ſpualiter: aut figuralr̄ ut ſup̄
patet: ī proximis allegationibus.
Liquet ergo ex predictis euidenter
et ex p̄ſenti materia libroꝝ
iſti uenerande dn̄e diuinitus re-
-uelatoꝝ. Quod ipa habuit d̄ deo
ſingulariſſimā grām ſpūs prophetie
ꝑ internā dei locutionem et ꝑ
ſpualē et intellectualē uiſionē
ei diuinitus gratis datā. Quia
uera et propria prophetia et re-
-uelatio ac ſciā et doctrina cau-
-ſantur ex uiſiōe ſpuali ſeu
imaginaria aliquoꝝ corpoꝝ

seu signorum. Accedere tunc ibi
in fluxu luminis intellectualis et
supernaturalis ueritatis diuine ut
patet ex modis et sentimentis pre-
dictis quibus ipsa uisiones uidebat
et ex dictis Augustini in xii libro
super genesi ad litteram: ubi est ex-
textus clarus de hoc quod imagines
corporales in spiritu eius expresse
et qui semper earum intellectus diuini-
tus reuelatus in mente. Immo au-
dacter dico secundum beatum tho-
mam de Aquino: in secunda secunde
q. clxxiii. et secundum alios doc-
tores quod iste gradus prophetie
isti domine beate domine diuinitus gratis
datus inter omnes alios gradus
prophetie altior iudicatur. quia
scilicet propheta non solum uidet
signa uerborum uel factorum: sed
et uidet uigilando aliquem sibi
colloquentem. Aut aliquid demonstran-
tem. et presertim si ille loquens
uel demonstrans sit in specie dei quia
dicunt quod per hoc magis ille pro-
pheta appropinquat ad causam
reuelantem: quam si ille loquens uel
demonstrans se ostenderet in specie
hominis uel in specie angeli. secundum
illud ysaie. vi. cap. Vidi dominum
sedentem etc. Et maxime
ex eo quod inter omnes scripturas
omnium prophetarum clariori modo
intelligendi adeo scriptura ista pre-
fate domine quam alie scripture
aliis prophetis fuerint reuelate
quia dicit Nicolaus de lira in prolo-
go super psalterium: et alii doctores
idem dicunt. Scilicet quod ille gradus
prophetie est excellentior. ubi ceteris
paribus est in intelligentia clarior.

5 SANE, QVIA, IAM, SV-
pra proximo clare ostensum
est subtiliter intueri sub quo
genere uisionum contineantur
iste presens liber et alii reuelati pre-
fate beatissime domine brigide. Id-
circo nunc uideamus secundum dicta
sanctorum: an a spiritu sancto ueritatis
vel an ab illusore spiritu falsitatis.
Visiones et reuelationes istorum librorum
illi fuerint ministrate. Dico igitur quod
multe differentie sunt in quibus clare
potest discerni reuelatio. vel uisio boni
spiritus a malo tam in qualitate persone talia
uidentis. quam in sentimentis interioribus dicte
ipsius: quam et in modo uidendi et in materia
uisionum discutiendo subtiliter. ad
quid illa uisio nos promouet et indu-
cit. Ad quorum notitiam et practicam
discernendi ne illuderetur ista prefata
domina beatissima pluries et satis clare
diuinitus fuit edocta et per uisiones
et documenta diuina plenius informa-
ta ut habetur in primo libro celesti. liii.
cap. et in ii. libro. xix. cap. et in iii.
libro. x. cap. Et uide de hoc septem
differentias que assignantur isti domine
Brigide sponse christi a uirgine ma-
ria. Inter uisiones boni spiritus et
mali satis pulchre in iiii. libro. xxiiii.

cap.º & cx.º c. & i vj. libro. lxviij. & lxix. & xcij. capitulis cū multis simi-libus. Et licet tam clara: & notorie manifesta ē ista gra diuina pfate dñe diuinitus gratis data quod nulla suspi-tione fallacis spūs ualet ofuscari. ma-xime cū iā ipa ꝯ hoc alias fuerit i re-gno Suetie diligenter examinata per platos ac uiros spūales & magistros i theologia. Et licet p eos fuerit ꝯter-minatū quod ista grā sit diuina & á spū sancto diuinitus et data ut sup dixi. Et licet et ite₄ i neapoli in presentia dñi bernardi archiepiscopi & triū magistro₄ i theologia & alio₄ pluriū militum & perito₄ uiro₄ me-teste ista grā fuerit approbata. Immo qd'a reuelato quam tūc ipa dña eis presentauit pmū docto₄ magistro₄ ex pcepto domine regine & Archiepi coram toto pplo ciuitatis ad hoc spetialiter ꝯuocato fuerit i ecctia cathedrali publicata & sollemni-ter pdicata: Nihilominus tñ ad ma-iorem habundantiā: & ut mordaci-bus ꝯtractoribus & caluniatoribꝫ sile-tium imponatur. & pie de hoc du-bitantibus plena satisfactio i pēdat. Volo probare pdicta docto₄ sacre scripture & studio₄ pat₄ quod ista sint á deo infusa & data pfate dñe ad informatione & utilitatem totius corporis ecctie & directione omniū electo₄ & nō á spū maligno illusorie ministrata. Et hoc probo p septē signa seu rōes i scriptas qbꝫ discernitur uisio boni spūs ab illu-sione diabolica. // Primū signū cer-tissimū ē qd uisio sit diuina: ꝯ scilicet illa persona uisiones uides est realr humilis & uiuit sub obe-dientia & disciplina cotinua di-ctiiins pris spūalis discreti senioris & uirtuosi & experti i uita spūa-li. Et qn nō presumit ꝯ se ipa p soā uides: nec extollitur nec se iactat: nec appetit laudes hu-manas. nec occultat uisiones. Sed cum humilitate uera uiuens oms uisiones & tentationes suas statī detegit & exponit humilr exami-ni & iudicio sui pris spūalis. Aut alio₄ senio₄ pat₄ spūaliū & tunc ut approbatū recipit qd ille uel illi approbat. & ut reprobata repudiat illa q̄ ille re-probanda diffinuit. Talis enim dña dico quod nō pot illudi et hoc ē textus clarus i libro collatio-nū pat₄ Joannis Cassiani collatōe secunda. capto & ut hac eadem Que loquitur ꝯ illo monacho sb spē angeli lucis ꝯlusō á diabolo. & eadem collatōe cap.º. Tunc moy-ses: Vbi idē abbas moyses de hoc loquitur i hec uerba. Nulla-tenus enim iqt ꝯcipi qs pot qui nō suo iudicio sed maio₄ uiuit exemplo. Nec ualebit ignorantie ei callidus hostis illudere qui uniuersas cogitationes corde nascentes pni-tiosa uerecundia nescit obtegere. Sed eas maturo examine senio₄ uel reprobat uel admittit. Illico naqꝫ ut patefacta fuerit cogitato maligna marcescit. & anq̄ discretionis

iudicium proferatur. serpens tete-
-rimus uelut a tenebroso subterra-
neo specu uirtute confessionis
protractus ad lucem. et traductus
quodammodo ac dehonestatus ab-
-scedit. Tam diu enim sugestio-
-nes noxie dominantur in nobis
quam diu celantur in corde. Hec ille
moyses et uide ibidem in capitulo
sequenti. Igitur cum prefata domina
Brigida uiuebat semper sub
speciali obedientia et doctrina
patrum spiritualium seniorum et uir-
-tuosorum etc. et habuerit ipse
profundissimam ueram humilitatem
et omnes uisiones et temptationes
suas ac etiam alia facienda humi-
-liter subiecerit obedientie exa-
-mini et iudicio predictorum et etiam
aliorum seniorum ut supra dixi. Ideo
clare concluditur ex predicta de-
-terminatione illius sancti patris mo-
-ysi et aliorum sanctorum patrum quod
omnia sibi reuelata in libris proces-
-serunt a spiritu sancto et non a dya-
-bolico illusore. et hoc est clarum et
manifestum signum apud omnes
uere spirituales. et doctrina generalis
omnium ad euadendum temptationes
et diabolicas sugestiones et illusiones.
Secundum signum uisionis diuine
in quo non potest anima decipi est quando anima
tempore quo uidet uisionem sentit se
totam tunc repleri. et quodammodo
dulciter inebriari et inflammari
igne infusionis dulcedinis caritatis
diuine. et quadam sapore eterne
dilectionis uel dulcedinis amoris dei.
Dico enim quod istam internam caritatem
et dulcedinem amoris diuini quam
diabolus non habet nullo modo potest eam
infundere in anima alicuius quia nullus
dat quod non habet. et ideo concluditur
quod qui talia operatur in anima deus est. Pre-
-sertim si tunc anima illa tota roboratur
et repletur illuminatione quadam firme
credulitatis et obediencie et reuerentie
fidei catholice et sancte matris ecclesie
vt habetur in iiij. libro celesti. lxxviij.
capitulo cum similibus. Probatur etiam
hoc pulchre per hugonem de sancto uictore
in soliloquio de arra anime in fine totius
tractatus ubi anima loquitur et dicens.
Hoc inquit ultimum interrogationis
mee suscipias quomodo. Quid est illud dul-
-ce quod eius recordatione me tangere
solet et tam uehementer atque suauiter
afficere ut iam tota quodammodo a me-
met ipsa alienari. et nescio quo extra-
-hi incipiam subito innouor. Bene esse
incipio ultra quam dicere sufficiam. Exhilara-
-tur conscientia. in obliuionem uenit pre-
-teritorum dolorum. exultat animus. clarescit
intellectus. cor illuminatur. desideria
iocundantur etc. Et ideo dicit beatus
Antonius. Cui anime ipsemet Vgo sic
pulchre respondens ait. Vere ille est
dilectus tuus qui uisitat te idest deus.
etc. Et ideo dicit beatus Antonius
ualde late et pulchre docendo disci-
-pulos suos discernere uisiones bonas
ab illusionibus ut habetur in uitis patrum
in primo libro in legenda beati antonij.
ibi. Nunc iam uobis ceteras demonum
explicabo fallacias etc. et ibi uide
plene. Dicit etiam Gregorius in moralibus

libro . xxviij . c . ij . quod cum deus per se-
-metipsum anime loquitur . Sola in nobis vis
interne inspirationis aperitur quia vir-
-tus eius intima quadam dulcissima sub-
-leuatione cognoscitur et cetera . Et uide hoc
clarius in . iiij . libro celesti . lxxviij . capitulo
et in ultimo libro . iiij . capitulo . et in capitulis
eiusdem celestis libri supra proximo pre-
-allegatis cum multis similibus . ex quibus
probatur quod omnia reuelata beate
brigide que in istis libris continentur
non ab illusore terribili sed a spiritu sancto
consolatore suauissimo fuerint ei mi-
-nistrata . Quod patet per istas allegationes
supradictas . et per illa consolatoria senti-
-menta similia que ipsa sentiebat tempore
quo uisiones uidebat et diuinas locutio-
-nes audiebat ut patet supra per uerba eius
que ibi continentur . Tertium signum
est in quo cognoscitur seu discernitur
uisio diuina ab illusione diabolica quando
scilicet anima existens in uisione siue cor-
-porali siue imaginaria et spirituali sen-
-tit per influxum intellectualis supernaturalis
luminis intelligibilis ueritatis . et com-
-prehendit tunc significationes ueras
illorum uisorum et uerborum et aperitur
clare tunc intellectus eius ac ostenditur
seu manifestatur ei ueritas illius ma-
-terie . Iste enim influxus intellectua-
-lis supernaturalis luminis seu uisionis
siue precedat uisio corporalis aut
imaginaria siue non nunquam a diabolo
potest infundi in anima sed solum a deo ut
ait thomas de Aquino in secunda se-
-cunde . t . de prophetia questione . lxxviij .
ubi sic dicit . Demones inquit ea que
sciunt hominibus manifestant . non quidem

per illuminationem intellectus . Sed per
aliquam imaginariam uisionem . aut
etiam sensibiliter colloquendo : sed non
intellectum illius illuminando . et in hoc
deficit et differt hec prophetia a
uera . Augustinus etiam in libro . xij .
super genesim ad litteram sic ait . Illuditur
autem anima et fallitur in corporali ui-
-sione et cetera . et postea subdit . In uisione
autem spirituali seu imaginaria idest
in corporum similitudinibus que in spiritu
uidentur : fallitur et anima cum ea
que sic uidet ipsa corpora esse arbitratur
et cetera . Post hec autem subdit dicens .
At uero in illis intellectualibus uisis
non fallitur anima et cetera . Et postea sub-
-iungit . et si uidentur futura ita
ut omnino futura noscantur quorum
imagines presentes uidicentur siue
ipsa diuinitus adiuta siue aliquo
interprete ipsa exponente quid significent
sicut in apocalipsis ioannis expone-
-batur . magna reuelatio est etiam
si forte ignoret ille cui hec de-
-monstratur : utrum e corpore exierit
an adhuc sit in corpore . sed spiritu
a sensibus alienato : uideat ista .
Usque hic Augustinus . Sed circa
hoc queri potest Que differentia est
inter reuelationem que fit conficte
humano intellectu . seu per illusionem
in imaginatione et intellectu hominis .
et illam que fit diuinitus per intellectu-
-alem uisionem . Respondeo secundum
Thomam de Aquino in secunda secunde
. q . clxxiiij . ar . ij . Quod prophetia
seu reuelatio que fit secundum imagi-
-nationem et iudicium humane mentis

fit secundum unum intellectualis luminis naturalis sed per donum prophetie divine confertur aliquid humane mentis secundum id quod pertinet ad naturalem facultatem quantum ad utrumque scilicet quantum ad iudicium per influxum intellectualis luminis. Et quantum ad acceptionem seu representationem rerum que fit per aliquas species. Et quantum ad istud secundum potest assimilari revelatio confecta humanitus. Aut diabolica revelationi divine prophetie. sed non quantum ad primum. Usque hic thomas de aquino. Ex quibus patet quod cum intellectuale lumen spirituale influitur anime existenti in imaginaria visione sive non existenti non a diabolo esse potest sed a deo. Concluditur ergo clare quod cum prefata beata domina in visionibus suis susceperit illum influxum luminis intellectualis et spiritualis. et semper ibi adfuit aliquis exponens ut christus aut mater eius vel angelus. Aut aliquis sanctus a quibus declarabantur et exponebantur ei similitudines ille et verba figuraliter sibi dicta. et ostendebantur illi vere significationes illorum visorum ut patet in libris suis. Sequitur ergo quod omnes iste sue revelationes et scriptura istorum librorum adeo ministrate sint qui talia operari potens est. Non autem ab illusore cui hoc facere impossibile est ut supra patet per augustinum et thomam. Quia in hoc differt visio illusoria a visione divina. et in hoc omnes sancti patres et doctores concordant. // Quartum signum est in quo differt visio seu revelatio boni spiritus ab illusione diabolica quando scilicet ille propheta seu videns semper vera predicit. et catholica misteria et documenta loquitur et honestos ac virtuosos mores indicat. et hec sunt signa quod talia adeo sint. quia diabolus in illusionibus suis interdum dicit vera ut decipiat et aliquando falsa. Sed spiritus sanctus semper vera et numquam falsa predicit. quod clare probat beatus thomas ubi supra sic dicens. In aliquibus enim signis discerni potest et in exterioribus prophetia demonum a prophetia divina. Unde dicit iohannes chrisostomus super matheum: quod prophetant in spiritu diaboli quales sunt divinatores. Sed sic discernitur quia diabolus interdum falsa dicit. Sed spiritus sanctus numquam. Unde dicitur deuteronomii xviii. c. Si tacita cogitatione responderis quomodo possum intelligere verbum quod non est locutus dominus. Hoc habebis signum quod in nomine domini propheta ille predixerit et non evenerit. hoc dominus non est locutus etc. Dicit ergo Augustinus in libro xii. super genesim ad literam quod quando aliqui stantes in extasi elevationis mentalis videntes in imaginaria seu spirituali visione aliqua signa vel imagines corporum. Quod si in hoc eos malus arripuerit spiritus aut demoniacos facit aut arreptitios: aut falsos prophetas. Cum autem bonus facit eos fideles misteria loquentes. Aut accedente divini luminis intelligentia veros prophetas. Aut ad tempus id quod per eos

opporte ostendi uidentes atque narran-
-tes. hec Augustinus. Et ideo cum ista
beatissima domina semper si bene intelligan-
-tur uera predixerit. nec in omnibus libris
suis aliquid falsum uel mendacium uel inho-
-nestum uel non catholicum dixerit. Sed
omnia uera annuntiauerit et confirmantia
fidem catholicam ac dampnantia hereticos
et semper uirtutes indicauerit ut patet
in isto libro et in alijs libris ei reuelatis
Ideo concluditur clare quod omnia
ista diuina gratia infusa et ostensa ei sunt.
et non illusione diabolica. // Quintum
signum in quo discernuntur uisiones
ministrate a bono spiritu uel a malo est
fructus ille et opera que procedit ab
illis uisionibus seu reuelationibus. Quia
secundum euangelium non potest arbor
mala bonos fructus facere etc. A fruc-
-tibus eorum cognoscetis eos. Nam prophetia
uera ordinata et data fuit hominibus
ex magna miseratione dei ad humanorum
actuum directionem et ad regimen agen-
-dorum. Aut ad reuelationem misteriorum
quasi quoddam lumen diuinum quo homines
dirigerentur et instruerentur tam in
cognitione fidei quam in omnibus operibus
uirtuosis secundum quod erat expediens
ad salutem electorum: et diuersificata fuit
prophetia semper secundum diuersifica-
-tionem temporum et negociorum: Sicut ponit
thomas in secunda secunde titulo de pro-
-phetia. articulo .ij. et c. ultimo. Nam
dicitur prouerbiorum .xxix. Cum defecerit
prophetia dissipabitur populus. Et ideo
quando uidemus quod ex talibus uisionibus
seu uerbis reuelatis mens illuminatur
intellectus et consciencia uidentis illustratur.

et uita eius corrigitur et emendatur
conuertuntur homines uitiosi ad uir-
-tuosam et religiosam uitam. et de guerra
et odio ad pacem. De superbia ad
humilitatem et obedientiam: et de
malo ad bonum. et hoc in multis personis
et diu perseuerat. Tunc certissimum
signum est quod tales uisiones et reue-
-lationes que talem fructum germinaue-
-runt et produxerunt non a diabolo
sed a spiritu sancto potius processerunt
quam facere diabolo impossibile est.
Immo totum contrarium procedit a
uisionibus seu potius illusionibus
suis. Consueuerunt enim deuiare
hominem a fide catholica: a bonis
moribus: a sana doctrina: ab obe-
-dientia. platorum et sacre scripture
ac etiam a subiectione sancte matris
ecclesie. Cum igitur ab istis uisioni-
-bus et reuelationibus et uerbis istorum
librorum reuelatis prefate domine
beatissime semper processerunt illa que
dei sunt. et omnis uirtus et mundicia
morum et conuersio et emendatio proxi-
-morum. reuelatio misteriorum: roboratio
fidei. Dampnatio hereticorum. Increpatio
uitiorum. et prophetia uera fu-
-turorum etc. Que omnia in libro hoc
et in alijs suis libris et per experien-
-tiam notoriam et manifestam in
multis personis et mundi partibus
sunt parentia. Ideo concluditur
necessario quod a fonte purissimo
et limpidissimo spiritus sancti et non
a tenebroso lacu fetido illusionis
hec omnia flumina processerunt
ut in isto moderno tempore uitiorum

caligine tenebroso per ista doctrina
sanctam in agendis suis homines in-
-struerentur et sic fugerent a terribi-
-li et stricta iustitia diuina in his
libris contenta ad gremium pietatis et
misericordie dei. // Sextum signum
est quod hec a deo sint et non a maligno
spiritu. Mors seu finis laudabilis et
uirtuose persone uidentis uisiones.
Nam sciendum est quod quando alique
persone a uisionibus seu potius illusioni-
-bus sub specie lucis longeue decep-
-te fuerint ostendendo eis diabolus
multa uera ut in fine in uno falso eas
deciperet. Communiter semper inueni-
-mus in scriptura sanctorum patrum quod
isti sic delusi in aliquos errores uel
morte mala aut subitanea. Aut
sine perceptione sacramentorum in fine
ipsorum a diabolo extincti sunt. Et
hoc uoluit deus semper ~~facere~~ aliis
patefacere ut a similibus illusioni-
-bus coloratis doceret eos cauere.
Sed per contrarium in sanctis suis quos
diuinis uisitationibus seu uisionibus
in uita eorum consolabantur et illumi-
-nabantur deus in eorum morte ope-
-rari solitus est. Quia in uita eorum
semper eos protegendo direxit ac
ipsos multis uirtutibus et miraculis
adornauit. In morte quoque per
aliquam singularem gratiam quasi quodam
approbationis iudicio eos mirifice
clarificauit. Sicut patet in ioanne
euangelista et in multis similibus.
Sic et fecit cum ista prefata spo-
-sa sua beatissima ipse bonus iesus.
Nam preuenta fuit eius uita su-
perna gratia quia ordinato progressu ab
infimis ascendit ad summa. Fuit enim
humilitate sublimis. mortificatione
uiuida. simplicitate prudens. omnique
morum honestate conspicua. propter quod
ipse eam in uita sua mirandis gratiis
supernaturalibus extulit. et diuinis uisio-
-nibus et locutionibus ad utilitatem
ecclesie seraphice decorauit. Nec non
et in fine uite mortem eius ante predixit.
et in exitu suo in signum approbationis
eius corporalibus oculis consolatorie
se ostendens ut dilectam sponsam
ad celestes nuptias ducere ipsius animam
dulcissimo amplexu recepit ut supra dic-
-tum est et uide hoc clare in ultimo libro
celesti capitulo ultimo et in legenda uite
eius. Tali enim approbationis sigillo
uoluit ipse deus scripturam istorum librorum
eidem sponse diuinitus reuelatam quodam-
-modo autenticare. Et ad utilitatem
ecclesie et fidelium eam mirifice sigillare.
Quia et cui in uita totiens per propheti-
-cam spiritualem et intellectualem uisionem
apparuit ante eius exitum mortem eius pre-
-dicendo semper plusquam propheticam scilicet
corporalem uisionem monstrauit.
// Septimum signum boni spiritus est clari-
-ficatio miraculorum post mortem uiden-
-tis uisiones. Nam qui usque ad mortem
per uisiones a demone illuditur dignum
non est quod post mortem diuinis mi-
-raculis clarificetur atque corruscet.
Et quia ista christi dignissima sponsa
a diabolo in uisionibus suis in uita sua
delusa non fuit. Ideo post eius exitum
multis et mirandis miraculis eam christus
decorauit et clarificauit per suscitatorem

multoꝝ mortuoꝝ: et ꝑ illuminatões
cecoꝝ et sanationes surdoꝝ: et per
innumeras curationes mirificas de di-
-uersis infirmitatibꝫ infirmoꝝ: ut quã
ipã in uita fecerat clarã post mortẽ
nobis ostenderet clariorẽ. Que oĩa in
tantum sunt notoria et manifesta et
ꝑ documẽta autẽtica diuulgata et
probata. tã in regno suetie quam in urbe
Roma et in regno Scicilie et in aliis
multis partibus mundi Vbi ad eius
memoriã et reuerentiã a fidelibus
imago eius depicta ꝑ multas ecclesias
inuenitur. quod alia nõ indiget pro-
-batione nec aliqua possunt iam tergiue-
-satione celari. // Hoc est mentes om-
-nium ista diuinitus reuelata legentiũ
uel etiam scribentiũ preparare debet ad
faciliorẽ credulitatis acceptionẽ et ueri-
-tatis quod tanta uerba tantaque miracla
in istis celestibꝫ libris tam seriose cõtenta
non aliã fidẽ predicat nisi quam xps
predicauit. Non nouũ nobis xpm nec
etiam antixpm inducunt: sed eundem
credendum amandũ feruentius et ti-
-mendũ nos admonet qui pro nobis pas-
-sus in cruce fuit. Nihil ueritatis que
in xpõ est subtrahunt aut addunt.
Sed misericordia et iustitia eius ad pro-
-fectum salutis nr̃e in eis quam in aliis libris
propheraꝝ diuinitus clarius ostenditur.
Docent enim nos uerba ista celestia is-
-toꝝ libroꝝ deũ timere recte: diligere
pie et desiderare celestia sapienter.
Probate igr̃ uos ista predictã legentes
uel scribentes et si aliter inueneritis
audacter contradicite hoc hetur in
.ij. libro celesti xiiij. c. in fine. Cedat
igr̃ temeritas suspitionis fallacis
sps ac detractio superba et iniu-
sulti iudicij: et detur locus glorie
et grẽ dei que tanto maior esse
dignoscitur quanto ignorantie et mo-
-dice fidei nostre uidetur incredi-
-bilior. Gratias ergo prĩ miseri-
-cordiaꝝ et deo totius consolationis
agamus. qui tot senescentis mundi
miserijs tot misericordijs occurrit
miseris ne labantur in baratrum
desperationis.

RECAPITVLANDO
igr̃ et repilogando supra-
dictum modum examini-
fiendi in ꝑsonis que uident uisiones
et reuelationes. Dico breuiter quod
ꝑsona que in examine reperitur uere
humilis: et ꝑsertim si uiuit sub
obedientia patris spũalis continue
cuius discretioni omnia subicit
Et mens eius in orõe rapta in exta-
-sim sentit singularẽ dulcedinẽ
amoris diuini. et tunc in imagina-
-ria uisione existens. Aut sola
intellectuali simplici sentit influxũ
sup nãlis luminis intellectualis ue-
-ritatis diuine et manifestatur ei
tunc ueritas illius materie. Et
semp uera predicit in uisionibus suis.
A quibus uisionibus fructus edi-
-ficationis et emendationis sui et
proximoꝝ semp procedit. dico quod
talis ꝑsona nõ illuditur a diabolo
nec uisiones eius sunt illusorie
et despiciende: immo totaliter

sunt diuine et humiliter tamquam de manu dei recipiende et credende: ac omnimode obediende et exequende ut ex omnibus supradictis patet breuiter. et ex dictis omnium doctorum et sanctorum patrum super hac materia multifarie diffuse loquentium.

AD PRESENTIS, QVIPPE, LIBRI.

Nunc ita materiam descendendo: Sciendum est quod iste liber infra scriptus intitulatur celestis Imperatoris ad reges. Qui reuelatus diuinitus fuit per spiritualem et intellectualem uisionem prelibate sanctissime domine Brigide cuidam serenissime principisse ueritie de regno Suetie que nata fuit ut supra dixi de illustri prosapia et patria regum gothorum. Dignum namque erat ut quam imperator Christus in sponsam acciperet et ad reges et imperatores specialem nuntiam et quasi quodammodo apostolam cum suis nouis litteris et uerbis euangelicis mittere. Non plebeia aut rusticalis prosapie: sed regalis propaginis et nationis existere. At uero quia in illo magno uolumine libri celestis in quo septem libri continentur multe reuelationes ad reges et imperatores pertinentes incluse iacebant et etiam extra illud quam plures eiusdem materie uagabantur. Et ut omnes eiusdem materie in uno eodemque uolumine texerentur: ideo de illo spatioso uiridario predicti libri celestis illas ad hoc pertinentes transsumptiue extraximus et quasi flores ad fabricandum nouam coronam regalem cum aliis extrauagantibus contexendo in istum librum compilando posuimus. Beatus enim qui legit et qui audit uerba prophetie huius libri et seruat ea que in eo scripta sunt. Tempus enim prope est. Ergo o uos Imperatores et reges ac omnes Regine et ceteri Principes inclinate capita uestra deo idest humiliate mentes uestras superbia ambitione et cupiditate plenas et suscipite humiliter istam nouam pretiosam celestem regalem coronam de manu tam regali et pulcherrime sponse Christi quam ipse uobis per eam tam benigne et misericorditer destinauit. hoc est istam sanctam presentis libri doctrinam. Que tractat qualem habitum: et quibus diebus reges coronam debeant portare: Ac etiam qualem morigeratam uitam debeant deuotam et honestam reges facere. Quales que regine uxores eorum esse debeant: Quales homines reges ipsi in consiliarios sibi assumant et teneant. Et quales a se remoueant et expellant. Qualiter milites creare et nobiles. ac etiam subditos et plebeios tractare debeant. Qualiter sua regna regant: et rem publicam promoueant et eam zelando tenera compassione custodiant. Qualiter passagium et guerras contra infideles discreto ac iusto et meritorio modo faciant. Et ultimate in hoc libro ostendit

eiſ ex ore ſedētiſ ī throno gladiuſ bis
acutuſ. ideſt iuſtitia dei terribiliſ ſr
aliquos regeſ q in uita ſua regno et co-
-rona pp pcca eoꝝ priuati et morte
mala et uictuperoſa iuſto diuine
iuſtitie gladio occiſi ſunt. Et ꝯ iuſti-
-tia dei terribiliſ contra alioſ reges
mortuoſ. quoꝝ aīaſ pfata ſponſa xpi
ī diuino iudicio miro et diſtricto modo
iudicari et cōdēnari uidebat. Vt regi-
-buſ ex hoc oſtēdatur moderniſ q acutus
et ſeuetuſ eſt iſte gladiuſ diuinuſ q
cum una acie acuta ſcidendo punit
aliquos ī honore et uita p humiliatio-
-nē et mortē. Alioſ uero cum alia acie
acutiori punit poſt mortē ī aīa p pena
horribilem ſcilicet dānatione eterna.
Vt ſic omneſ reges et principes ſciant qd
apud deū nō eſt acceptio pſonaꝝ: Sed oīo
intelligāt q diſtrictum an et poſt morte
iudicium diuinū expectet. Quantumq
et qualiter ī ſuiſ agendiſ deū formidan-
-do timeat. Idcirco nunc reges intelligite
et erudimini exiſtis omnes q iudicatiſ
terrā. Seruite domino ī timore et exul-
-tate ei cum tremore. Apprehendite
q ſo hanc humilitē diſciplinā nequn
iraſcatur dnſ. Quia cum exarſerit in
breui ira eiuſ beati omnes qui confidunt
ī eo. q puro corde et iuſto opere ſperaue-
-runt in eo. Qui rex eſt regum et domi-
-nuſ dominatiū: ī ſecula ſeculoꝝ.

// INCIPIVNT, RVBRICE, LIBRI,
CELESTIS, IMPERATORIS, AD
REGES, REVELATVS, DIVI-
-NITVS, BEATE, BRIGIDE,
DE, REGNO, SVETIE.

// Summuſ Imperator xps p Spon-
-ſam loquitur ad regeſ oſtendenſ ſe
eſſe uerū et omniū creatorē et regē
ī trinitate et unitate regnantē. et
dicit qualitē mundum ordinauit
regēdum duplici poteſtate ſcilicet
eccleſiaſtica et laicali q ī aptiſ petro
et Paulo pncipalr dſignantur. Capitulum 1.
// Summus imperator xps diſponit
hic primo d regibuſ quales conſili-
-arioſ debeat hre et dat eiſ decem
cōſilia utiliſſima et moralia. Capitulum 2.
// Summuſ Imperator xps diſponit
hic quod reges pceteriſ portent ho-
-neſtiore hitum et nobiliore īſigni
dignitatiſ et preeminētie. et dicit
quibꝫ diebꝫ et ſollemnitatibuſ debeāt
portare regalem coronā. Capitulum 3.
// Summus imperatō xps dat hic decē
conſilia ſalubria regibuſ quibꝫ conſi-
-liis debeant ſe regere ac regna et
ſubditoſ gubernare. Capitulum 4.
// Imperator xps cōſulit Regibuſ qd
aliqn legant exempla ſanctoꝝ qbꝫ
corda excitantur ad deū. et dat unī
Regi duos conſiliarioſ ſpualeſ oprtꝫ
ut eiſ obediat et ut aliſ reges ad
ſimilia prouocetur. Capitulū. 5.
// Imperatō xpus docet reges diligere
populoſ ſubditoſ tenēdo certoſ modos
regiminiſ precipiens eiſ qd amoueant
conſuetudineſ prauaſ et iniuſtas. Capitulum 6.
// Xpus imperator dicit regibuſ quod
ſi eum uolunt honorar ſeruēt precep-
-ta et uerba eiuſ. et augeāt eiuſ
honorē amando aīaſ ſubditoꝝ quaſ
ipē redemit ſuo proprio ſanguine. Capitulum 7.
// Omniū impr. xpus ad oſtendendū

regibus quod regine debent eligi deuote
et uirtuose ostendit hoc exemplo suo
qui elegit inter omnes feminas uir-
tuosiorem omni uirtute in matrem
suam et reginam celorum. Capitulum 8.
Imperator Xps loquens Sponse de qui-
dam Regina nouiter sponsata
regi. Dicit quod ex illo coniugio
orietur non salus regno: sed tribula-
-tio quia ipsa de damnato semine ab
ecclesia nata est. et infra etatem legiti-
-mam desponsata. Capitulum. 9.
Mater dei monet quandam reginam
mundanam moribus: quod conuertat
se ad deum dando de se deo folia
flores et fructum uirtutum in loquen-
do et audiendo bona et amando
deum et proximum. Capitulum 10.
Xps reprobat unum uotum continen-
tie coniugalis quod quidam Rex et
Regina coniuges uouerunt sine con-
silio et deliberatione matura: Ne
inde maius malum et detractio
oriatur: Capitulum. 11.
Xps docet hic reges cum quali di-
scretione debeant reprehendere uxo-
res suas: et monet pulchre unam re-
ginam deuotam: quod sit humilis et com-
passiua miseris plena caritate
prudens et modesta. Capitulum 12.
Xps ostendit Sponse cogitationes
suggestionum boni et mali spiritus que
in corde regine super proximo dicte
certabant inter se. Et determinat
dominus quid ipsa de illis debeat
eligere. Capitulum. 13.
Xps dicit Sponse de regina super
proxime dicta quod illa reputat
graue dictum consilium dei ideo annun-
tiat ei quod nisi obedierit cito uita
eius erit breuis. Ratio reddenda in
iudicio grauis. et finis dolorosus. Capitulum 14.
Beata Agnes exponit Sponse spiritualiter
unum currum materialem pomposum
in quo quedam Regina superba sedebat dicens
quod ille est currus superbie cum rotis ui-
-tiorum: Cuius auriga est diabolus. Et
describit alium currum spiritualem cum rotis
uirtutum cuius auriga est angelus. Capitulum 15.
Xps prohibet cuidam Regi ne recipiat
quendam adulatorem et sagacem in consilia-
-rium quia cupidus et dolosus est: et commina-
-tur regi si contrarium faciat. Capitulum 16.
Xps prohibet cuidam regi ne recipiat
amicitiam cuiusdam magni domini alie-
-nigene introducendo eum in regno suo
quem comparat uulpi quia superbus et dolo-
-sus est et depredator simplicium. Capitulum 17.
Xps dat cuidam regi duos consiliarios
optimos habentes diuinam caritatem et zelum
iustitie ostendens per hoc regibus quod ta-
-les consiliarios recipiat et non negligentes
et mundum amantes. et declarat quod
amicos suos deus exponit tribulationibus. Capitulum 18.
Regina celi declarat quod aliquando ipsa
loquitur dicit nos. Et quando loquitur
Xps dicit ego: et comminatur grauiter
cuidam regi si non seperauerit a se unum
iniquum consiliarium. et monet regem
quod sit uigilans. et sollicitus in dei caritate. Capitulum 19.
Mater dei dicit regibus: quod non reci-
piat consilia ab hominibus cecis et stultis
et mutis et infirmis in anima sed a sanis
spiritu et uirtutibus. Capitulum 20.
Quidam nobilis deridebat de deo coram
uno rege. et Xps comminatur eidem

nisi illu corripiat: Quia uidicet corripienti peccatore pp deum duplicabit corona. Dissimulanti uo duplicabitur pena. Capitulu. 21.
Regina sponsa a regibus i regno cipri qd orare deum pro rege et regno xps apparuit eidem sponse existen i ierlm et dat ei notabile documentu qd scribat regi et paruuo suo principi. Capitulum. 22.
Reuelatio secunda facta i ierlm et xps precipit p sponsam dicto regi cipri et principi. qd stati publicare eam toti regno sine mora ut se emendaret et qz no fecerunt ideo i prox destructi sunt p ianuenses terribilr. C.m 23.
xps innuit hic p exeplum qd reges humiles et prompti debet esse ad audiendum cosilia secreta amicoz dei: et si no sint adonata exteriori uerbosa eloquentia. Qz sepe illa q apd mundanos uidentur iusta: reprobata sunt apud deu. Cap.m 24.
Joannes euangelista dicit spose qd reges qui iniustos hoies diligunt iustos deprimut. Excessus corrigedos dissimulat. Subditoz bona auferri pmittunt. Grauamina i ponut et deum ope no honorat potius sut cora deo predones et proditores q reges. et dicit modum qualr se emdent. C.m 25.
Videbat sposa qualr beatus Dionisius orabat mrem dei pro regno fracie q exaudiens eu orat filiu cum eo humiliter. Capitulu. 26.
xps dicit sponse modu p que fiat pax iter rege francie et rege anglie et qd si reges ipsi no obedierint grauissime punietur. Cap.m 27.
Mater misericordie orat filiu cu beato dionisio pro regno fracie et anglie: et sup guerra istoz duoz regu: qui assimilantur duab bestijs ferocissimis. C.m 28.
Regina celi dicit p sposa cuidam Principi suo deuoto quod principes iusti et boni quando a regibs uocantur ad regimen rei publice debet oio acceptar illud onus regendi pp honore dei et utilitate multoz. C.m 29.
xps dicit hic quod reges debet conari cum cosilio spualiu et sanctum uiroz iustoz qd repatione spualr muri ierlm idest quod reformetur ois status laicoz et clericoz et religionum i pristinu et atiquu statum obedientie et obseruantie mandatoz dei et ecclesie. Cap.m 30.
Videbat sponsa i usioe cadere sole et luna i abyssu amisso splendore solito: q significat quendam rege et regina mutates bonos mores i malu. pp quod rex amisso regno captiuus mortuus e. C.m 31.
xps docet hic reges nouu et durum modu et formam creandi milites cuiusdam noue militie ad ipugnatione ifideliu et defensione sancte fidei et ecclie. C.m 32
Verba xpi ad sponsa de occursu demonu: ad aiam militis q apostatauerat a uera militia uirtuosa et sancta et militabat mundo et uicijs et de eius terribili iudicio dnatoe.

// Xps imperator ad preces iohannis baptiste et virginis marie concedit quod armetur unus miles eorum devotus spiritualiter quem ipsi ac petrus et paulus apostoli armant splendide prettiosis armis spiritualibus virtutum hic contentis notabile documentum pro militibus. Capitulum. 34.

// Xps narrat beneficia que fecit et facit militibus et conqueritur de ipsorum ingratitudine. et docet reges unam novam formam sibi gratam procreandi milites ad defensionem et ampliationem fidei et sancte ecclesie. Capitulum. 35.

// Xps verus imperator et rex benigne et humiliter ut pater et frater et dominus monet milites quod revertantur ad eum. Narrando penas quas passus est pro eis. et promittendo illis in stipendium si revertantur quinque premia gloriosa celestia. Capitulum 36

// Xpus ostendit hic quod gloriose boni et iusti milites recipiuntur ad celestem gloriam: per exemplum unius dicit unius boni militis defuncti Cui occurrebat angeli cum iubilo et tota trinitas cum gaudio mirifico. Capitulum. 37.

// Xps precipit regibus quod extirpent de regno suo phitones et sortilegos et divinatores qui arte diabolica decipiunt animas et homagiant se diabolo propter lucra temporalia. Capitulum. 38.

// Xps dicit hic regibus quod qui volunt passagium facere et guerram contra paganos movere. debent hoc facere intentione recta scilicet propter caritatem dei et animarum salutem corrigendo se prius et reformando regnum suum. C. 39.

// Xps dicit quod reges procedere volentes contra infideles primo admoneant eos quod convertantur cum benignitate et pace quod si renuerint infideles tunc gladius et manus sunt exercende contra eos. Capitulum. 40.

// Collocutio inter deum et sponsam de rege et iure hereditario regis in regno. et utrum rex possit aliqua alienare pertinentia ad coronam. et quando et qualiter possit alienata repetere et rehabere. Capitulum. 41

// Xps per exemplum conqueritur graviter de xpianis et ideo convertens se ad infideles et paganos precipit servis et amicis suis quod vadant ad convertendum eos cum caritate beniuola verbis dulcibus hic contentis. Capitulum. 42.

// Xps instruit reges quod quando vadunt contra paganos habeant duo vexilla scilicet passionis et iustitie dei. et quod ducant secum clericos et religiosos diversorum ordinum litteratos ac virtuosos et devotos. Capitulum. 43.

// Xps reprehendit quendam regem qui cum immoderata multitudine gentium ibat contra infideles non habita prius matura providentia futurorum eventuum. et reprehendit illos qui victorias bellorum attribuunt sibi et non deo. Capitulum. 44.

// Mater dei consulit regi eunti contra paganos quod habeat numerum gentium prefinitum. et quod non confidat de promissionibus divinitus sibi factis si ipse non servaverit que promiserat deo. C. 45.

// Virgo maria precipit per sponsum cuidam

episcopo eunti cum rege ad guerra
contra infideles. Quod qn aliqua pria
ifidelium acqsita fuerit istituat sta-
tim ecclesia cathedrale ubi xpiani
spualr consolentur. C. 46.
Mater dei narrat quomodo ipa est
uas repletum et replens gra et repre-
hendit queda igratum rege Suetie
q nolens in guerra sua obedire cosiliis
dei et spualium uiroz contra dei
uoluntate retrocessit de guerra ifi-
deliu cosilio mundanoz hominum
cum confusione. C. 47.
Mater dei declarat Sponse qr uerba
dei ita obscure proferuntur quod di-
uersimode interpretari possunt: et
quandoq alr a deo aliter ab homini-
bus intelliguntur. et qualiter tota
trinitas ostendit se sponse mirabilr
sub forma pulpiti et libri aurei: et
trium radioz trium coloz: Decla-
rans uisione sponse notabilr de
proprietate et essentia trinitatis et
libri uite: et qualr uidebat Sposa
ante diuinu tribunal iudicis mira-
bile iudiciu trium aiaz trium Re-
gum. Quoz unus erat uiuens et
alter ad infernum: Alius uero
ad purgatorium dampnabatur. et
sunt hic multa notabilia et laudabi-
li iustitia et misericordia dei. C. 48.
Xps declarat Sponse qr ds plaga-
uit pplm isrl i deserto et no i egipto
et de probatione moisi. et reprehe-
dit quenda rege cum cominatoe
qz no ppatiebatur subditis et regebat
p malos cosiliarios. Nec confidat i hoc
qd antea uocauerat eu amicu. C. 49.

Xpi uerba reuelata Sponse pro
imperatore Alamanie quod ipe
conetur reformare i ecclesia dei
quatuo sorores idest quatuor uir-
tutes que expulse sunt de sedib
suis. et quod deponantur et ex-
tirpentur quatuor uitia cotraria
q prodolor i ecclesia dominantur. C. 50.
Imperator xpus scribit imperatori
alamanie notificans ei qualiter
ipe ore proprio locutus est cum
Sponsa que i libro celesti scripta
sunt. et precipit ei quod uideat
et scrutetur ea: et conetur cum
summo pontifice ad cofirmatione
regule quam ipe dictauit Spose. C. 51.
Xps cosulit cuida regi q i obediens
fuerat cosiliis uirginis marie
quod uadat ad papa et petat ab
eo absolutione de certis grauib
peccatis suis hic cotentis: no occul-
tando peccata nec excusando sed
humiliando se toto corde: Quia
summa peccata p summu pontifice
sunt abolenda. C. 52.
Xps p Sponsa consulit supra prox
regi quod uadat ad papa non
cum pompa et magna familia lar-
giendo bona sua prodigaliter
ut laudetur i terris. Sed quod ua-
dat humiliter et sapienter hndo
familia necessariam honesta et
deuotam. Capitulum. 53.
Xps p Sponsam monet reges qd
exonerent et exgrauet se a pecca-
tis et exemplo angeli q precinctus
ad uia apparuit thobie pcingat
se zona idest cotinentia uerboz

et operum bonorum antequam exeant de mundo et quod portent vestes non detruncatas sed honestas et gestus moderatos. Capitulum. 54.

// Christus consolatur Sponsam et dicit ei quod non sileat verba dei sibi revelata et si ex hoc improbetur nec ea loquatur propter laudes hominum quia quibus divina consilia dantur si eis obedierint obtinebunt misericordiam promissam. Si vero contempserint incurret iustitia. Capitulum. 55.

// Deus pater declarat Sponse et ostendit ei seriose processum terribilem divini iudicii factum contra quendam ingratum regem adhuc viventem et inobedientem divinis consiliis. et qualiter Sponsa videbat agnum et in eo faciem humanam et in altari divine maiestatis in celo. et in eodem instanti videbat eum in manu presbiteri celebrantis in mundo. et qualiter famuli et subditi regum afflicti existentes in mundo et in inferno et purgatorio congrebantur deo graviter de eisdem regibus et principibus suis. et omnes sancti petebant super eos iustitiam: et est notabile documentum. C. 56.

// Mater dei dicit Sponse quod propter tria peccata plaga dei venit super regnum. et ideo deus per alia tria bona placari potest. Primo quod gentes assumant humilitatem veram et honestatem in habitu. Secundo per certas elimosinas. Tertio per processiones et missas hic contentas. C. 57.

// Celestis imperator Christus pro tribunali sedens arguit graviter reges et principes terre et omnes status de ingratitudine ipsorum: cum comminatione terribilis sententie ire sue. Admonet tamen eos quod convertantur et recipiet eos cum misericordia sicut pater. Capitulum. 58.

// EXPLICIVNT. RVBRICE.

// INCIPIT. LIBER. CELESTIS. IMPERATORIS. AD. REGES. REVELATVS. DIVINITVS. BEATE. BRIGIDE. DE REGNO. SVETIE.

// Sequitur Rubrica: Sumus. etc.

V IDI. PALATIVM. GRANDE. INCOMPREHENSIBILE. MAGNITVDINE simile celo sereno: In quo erant innumerabiles persone sedentes in sedibus indute vestibus albis et fulgidis qui radii solis. In palatio vero vidi thronum mirabilem in quo sedebat quidam homo fulgetior sole incomprehensibilis pulchritudinis et immense potentie dominus. Cuius splendor erat

icomprehensibilis i longitudine et profunditate et latitudine. Virgo aut queda stabat iux sede throni mirabili fulgore corruscans hns i capite ptiosam corona: et omnes illi adsistentes seruiebant sedenti i throno laudantes eum i hymnis et canticis: et honorabant illa uirgine reuerenter ut regina celoz. Ille igr qui sedebat in throno uoce honestissima dixit mihi. Ego sum creator celi et terre vnus cum pre et spu sancto uerus ds. Quia ds est pr: deus filius: Deus sps sanctus: no tres dii sed tres persone et unus deus. Nunc aut querere poteris si tres sunt persone quare no tres dii. Respondeo tibi quod ds est ipa potentia: ipa sapientia: ipa bonitas a qua e omnis potestas infra celu et supra. Omnis sapia et omnis pietas que posset cogitari: itaqz deus trinus est et unus. Trinus in psonis unus in natura. Nam potentia et sapientia e pr a quo sunt omnia et qui est an omnia. Potens no aliunde sed a se ipo et eternaliter. Potentia et sapia etia filius e equalis pri no a se ipo potens sed a pre potenter et ineffabiliter genitus. principium de principio: et a pre nuqua seperatum. Potentia et sapientia e et sps sanctus a pre et filio procedens. eternus cu pre et filio et equalis i maiestate et potestate. Vnus ergo ds et tres e qz una na trium. una operatio et uoluntas: una gloria et potestas. Qui ita e unum essentia quod et sunt distincti proprietate psonaz. Nam

totus pr est i filio et spu. Et filius i pre et spiritu. Et spiritus in utroqz i una deitatis natura. No sicut prius et posterius. Sed i effabiliter ubi nihil est prius aut posterius. Nihil alio maius aut minus uel altius: sed totum i effabile et equale. Propterea bene scriptum e quod ds est mirabilis et multu laudabilis. Deitas quippe misit spm suu Marie uirgini p angelum suu gabriele: nihilominus tn idem deus mittens et missus a se ipo erat cum angelo. Erat cum i gabriele et ante gabrielem in uirgine. Dicto aut uerbo ab angelo uerbum factum est caro in uirgine. hoc uerbum ego sum qui loquor tecum. Pr enim misit me per se ipm cum spu sancto i uentre uirginis. Non sic quod angeli caruerint uisione et presentia deitatis mee sed ego filius qui fui cum pre et spu sco i uentre uirgineo: ide eram i celo cum pre et spiritu i uisione angeloz omnia gubernans omniaqz sustetans. licet humanitas mea a me solo assumpta requieuit i uentre marie. Ego igr in deitate et humanitate unus ds ad ostensionem caritatis mee. et i robur sancte fidei xpiane no dedignor loqui tecum. et licet humanitas mea uideatur esse iux te et loqui tecum: Verius tn est qd aia tua et intelligentia tua mecu est et i me. Nihil enim mihi est impossibile.

et nihil difficile i celo et i terra. Ego
quippe sum sicut rex potens q cum
exercitu suo ueniens ad ciuitatē oīa
loca implet omnia occupat. Sic grā
mea omnia mēbra tua replet omnia
fortificat. ego deniq sum inte et ex
te. Ego q̄uis loquar tecum idem tn̄
sum i gloria. Quid mihi difficile ē
qui potentia mea omnia sustento.
Sapientia mea omnia dispono. uir-
-tuositate mea omnia supero. Ego
igr cum pr̄e et sp̄u sancto sine pn-
-cipio et sine fine unus deus qui
pro salute hominū i humanitate
assumpta: deitate illesa pmanēte
uere passus fui resurrexi et asce-
-di ueraciter nunc loquor. Ego
sum uerus et summus imperator
et dn̄s. Nullus enim dominus
ē me excellentior nec ante me
fuit. nec post me erit. Sed omne
dominiū est á me et p me. Ideo ego
uerus sum dominus. Nec aliquis
uere dominus dicendus ē nisi ego
solus: Quia á me ē omnis potestas
et dominatio. et potentie mee nul-
-lus resistere poterit. Ego sum rex
corone. Numquid sponsa mea scis
tu qr dixerim rex corone. Certe
deitas mea sine principio erat et
sine fine erit et est. hec igr
deitas merito corone assimilatur
qz corona sine principio et sine
fine ē. Sicut aūt i regno corona
seruatur regi futuro: sic deitas
mea seruabatur humanitati mee
qua ipa coronaretur. Ego aūt
habui duos optimos famulos. Vnus
eoꝝ erat clericus et alter laicus. Pri-
-mus erat petrus apłs meus. clerici
officium h̄ns. Secundus fuit apłs
Paulus qi laicus. Petrus fuit illigatus
cōiugio qui uidens cōiugium cum
officio clerici nō posse conuenire et
rectitudinē mentis sue i continētia
periclitari perpendens seperauit se
q̄tum ad commistionem carnalem á
coniugio: q̄uis licito et perfecta mēte
adhesit mihi. Paulus aūt castitatem
seruauit et se imaculatum á thoro
custodiuit. Ecce qualē caritatem
cum istis duobꝫ feci: Nā petro dedi
claues regni celoꝝ ut quecumqꝫ ligaret
et solueret i terra ligata et soluta essēt
i celis. Paulo uero dedi ut similis pe-
-tro fieret i gloria et honore. Et ideo
scias quod sicut i terra pares fuerūt
et coniuncti: sic nunc i celo in gloria
perpetua. coniuncti sunt et glorificati
Sed licet istos duos expresse notaui
tn̄ i eis et cum eis alios pontifices et
reges et amicos meos intelligo. Quia
sicut olim i lege ad solum isrł qi ad
unum hominem loquebar cum tuto-
-tum israheliticum populum notabam.
Sic nunc i istis duobꝫ plures intelligo
quos gloria mea et caritate mea atqꝫ
claritate mea repleui. Procedente
aūt aliquo t p̄e ceperunt mala multi-
-plicari et caro infirmari. et procli-
-uior solito ad malum esse. Propterea
utriqꝫ statui clericoꝝ scilicet et lai-
-coꝝ quos i petro et paulo intelligo
misericorditer consulens. pmisi cleri-
-cos bona ecclesie ad utilitatē corporis
moderate hr̄e ut eo feruetiores: et

frequentiores eſſent ĩ ſeruitio meo. Pla-
cuit ē mihi quod laici honeſte uiuere
ĩ coniugio ſuo iux ritum romane ec-
cleſie.

E Go ſum uerus rex & nullus ē
dignus uocari rex niſi ego qz
a me ē omnis honor & poteſtas.
Ego ſum q iudicaui primũ angelum
qui cecidit pp ſuperbiã cupiditatẽ
& inuidiã. Ego ſum qui iudicaui
Adam & chaim: & totum mundum
ĩmittẽdo pp hominũ peccata diluuiũ.
Ego idem ſum q populum iſraheliticũ
pmiſi ĩ captiuitate uenire. & eum ĩ
ſignis mirabilibus d captiuitate mirabi-
-liter eduxi. In me ē omnis iuſtitia: &
erat ſine principio & ſine fine erit.
Nec aliqn iuſtitia minuitur apud me.
ſed ſemp uera ĩ me pmanet immutabi-
-lis. Et qz rex iſte ſuetie querit a te
humiliter quomodo ĩ regimine uiuat
iuſte & prudenter: ideo ego ĩdicabo
ei. // Decẽ igr ſunt ei facienda.
Primũ eſt quod remoueat a ſe illos cõ-
-ſiliarios quoꝝ corda ſunt ambitioſa
& cupida. quoꝝ lingua duplex et
doloſa. Quoꝝ oculi ſunt ad ſpũalia
lippientes. eligat uero illos qui non
uendunt iuſtitiã pro pecunia. Qui
erubeſcunt mendacium & aſſentatio-
-nes. Qui diligunt deum plusq̃ carna-
-lia: & qui proximoꝝ miſeriis com-
-patiuntur. // Secundum eſt qz uolo
quod ipe rex adiuuet ſuo ſubſidio

ad edificationẽ monaſterii tui.
Cuius regulã ego ipe dictaui
// Tertium eſt quod ipſe mittat uaſ-
-ſallos ſuos & gentes ad illa loca
infidelium. Vbi fides catholica
& caritas augeri põt. Nã ideo
uaſſalli ſui interfecti fuerunt
ĩ ciuitate hamnis qz ipe ãbiuit
partẽ regni alieni xpianoꝝ.
// Quartum ē quod ipe rex legat
quotidie horas beate uirginis mris
mee. Et cum iudicia & aliqua ar-
-dua ĩter manus hũerit dimittere
põt horas diei. Audiat ē duas
miſſas priuatas uel unã cantatã
omni die. Recordetur q̃ omni
die quinq3 uicib3 d quinq3 uulne-
-ribus meis q̃ pro eo ſuſtinui ĩ cruce.
// Quintum eſt quod ieiunet uigilias
ſanctoꝝ & matris mee q̃ ab eccla
ſancta cõſtitute ſunt. Sextã uõ
feriã ieiunet ĩ piſcibus. & ſab-
-batum ſi uoluerit ĩ lacticiniis.
Quadrageſimã uõ obſeruet iux
morẽ pᷓrie. Sed hoc attendat in
ieiunio ſuo quod ſit moderatus &
temperatus ne pp ĩconuenientia
ieiunia: Aut pp indiſcretas uigi-
-lias & prolixas orationes priuatas
tepidus ſit ĩ conſiliis. aut remiſſus
ĩ iudiciis faciendis. Sed quando
labor maior ei accreuerit tunc
obediat cõſilio & poteſtati & diſ-
-penſationi platoꝝ ecclie mee.
// Sextum ē quod quelibet dcimũ
dnariũ q fiſco regio debetur
tribuat ĩ elimoſinam pauperibus.
Si uero aliqua pie ſup erogare

ob amorem meum uoluerit certa de
causa maior tunc erit ei merces.
„Septimum est quod omni sexta fe-
ria colligat tresdecim pauperes et
lauet pedes eorum et tribuat eis uic-
tum et pecuniam manu sua: nisi
forte fuerit in uia propter quam talia sunt
obmittenda. Ipsa quoque sexta feria
ex occupet se totum quando sit re-
sidentia quieta et audiat illa die
querimonias subditorum communitatis
regni. Et tunc etiam inquirat de fide-
litate et regimine prepositorum et
iudicum regni et uassallorum. et
de exactoribus seu collectoribus
tributorum seu redditum regalium.
„Octauum est quod ipse rex sit di-
scretus in donis suis et sic uni tribuat
quod alijs non sit auarus. Et si ali-
cui pro iuste merito et ampliori
labore plusquam alijs donare uoluerit
et hoc faciat cum maturitate et
cautela ne notetur in rege inequali-
tas uel occasio murmurationis. Quia
nihil sic reprehensibile in potentibus
dominis est sicut prodigalitas aut
nimia tenacitas. Et nihil ita decet
et ornat regem sicut imperare cum
modestia. et laborantes in seruitio
suo remunerare cum caritate.
Poterit et rex dare dona sua et
extraneis conseruantibus pacem regno
suo. et ijs qui necessitatem patiuntur.
Sic tamen hec faciat quod uassalli et
familiares proprij non negligantur
aut eorum obliuiscatur. „ Nonum
est quod legem dei non transgrediatur
nec nouas inducat consuetudines
contra statuta laudabilia. Nec potesta-
tiue disponat et iudicet que occurrunt
menti eius. Sed iuste secundum legem
dei et regni agat omnia quia non decet
regem multa precipere et nihil agere.
iustitiamque relinquere et crudeliter impe-
rare. „ Decimum est quod rex se talem
operibus exhibeat quatinus dignus
sit nomine regio fugiendo cupiditatem
et diligendo ueraciter humilitatem.
Quia quanto rex maior est ceteris
tanto humilior sit coram deo a quo
omnis potestas est. Qui ita in iudicio
rationem strictam exiget a rege sicut a
populo et plebe.

F ILIVS, DEI, LOQVITVR,

Quia homo contempsit obedire deo
ideo necesse est ut obediat homini
simili sibi. Et quia rex a deo constituitur
ad iudicandum et regendum iuste
ideo dignum est ut honoretur et timea-
tur a subditis. Ergo ut rex discernatur
ab alijs necesse est ut habitum discretum
et honestum et honorabilem habeat pre alijs.
Quia sicut honor regis est iustitia et iu-
dicium sic honor plebis est pulchritudo
regis et honestas eius. Propterea permitti-
tur regi habitus honorabilis et honestus.
Quem cum portauerit non superbiat
ex permissione sed humiliter se considera-
do onus officij sui. „ His autem diebus
potest rex portare coronam in capite scilicet

in die sollempnitatis natiuitatis mee. Apparitionis. Pasce resurrectionis. Pentecostes. Ascensionis. Assumptionis matris mee uirginis. Exaltationis crucis. Omnium sanctorum. Et omnibus illis diebus quibus iudicia generalia tenet. Et diebus illis quibus facere debet milites. Nam sicut in diebus festis humanitatis mee et glorificationis sanctorum meorum totus exultat celestis exercitus propter beneficia mea: Sic de iustitia regis que notatur in corona gaudere debent iusti in terris. **Et de retributione regis exultat tota curia celestis.**

F ILIVS DEI LOQVITVR ad sponsam dicens. Dixi regi prius quosdam gradus per quos ascendere potest ad celestia. Quos si tenuerit et seruauerit tanta facilitate ascendet ad celum sicut ille qui uitam tenet contemplatiuam. Nunc autem consulere regi uolo decem consilia. Primum est quod in mensa sua non sit solus sed cum aliquibus subditis suis sedeat qui ex eius presentia consolabuntur corporaliter et spiritualiter quia ex hoc a peccatis et inhonestatibus abstrahuntur. Secundum consilium est quod post mensam stare poterit et honeste modicum sollatiari. Quia ex humili collocutione et collatione domestica subditorum acquirit gratiam et amorem. et tunc audiet multorum rationes et oppiniones aut imitandas aut reprobandas. Tertium consilium est quod in omnibus iudiciis suis et operibus sit misericors et iustus ut nec propter amicitiam uel falsam compassionem nec propter priuatum bonum suum: Aut propter temporalem utilitatem seu timorem dimittat exercere iustitiam. Nec propter iram seu impatientiam negligat aut obliuiscatur misericordiam. Quia indecens est regi uinci ab ira. et iudicem iudicare subito aut precibus a uia iustitie deuiare. Quartum consilium est quod rex non committat regimina et iudicia sua facienda illis quos sciuerit esse partiales et cupidos. Aut illis qui fraudulenter sciunt extorquere pecunias. Quia tales faciliter deuiant a iustitia. Sed inquirat rex illos qui a natura bene ordinati progenitorum suorum imitantur bona uestigia: et qui magis iustitie opera diligunt quam diuitias. Quintum est quod continue inquirat rex qualiter obseruatur lex et iustitia in regno suo. et illos quos delinquentes corrigere poterit non dimittat impunitos et caueat quod non nimis emungat pecunias redimendas a delinquentibus. Nec aliqua calliditate opprimat innocentes. sed cum humilibus agat mitius: et seuerius puniat induratos seruata in omnibus iustitia et misericordia. et ubi humilitatem maiorem uiderit misericordiam superexaltet equitati. Sextum est quod continuo rex

discutiat iudicia et opera sua. et si ex facili et subito mentis impulsu errasse se uiderit no erubescat corrigere uel retractare q male acta sunt: No enim ipse sapientior est dauid q et errauit: nec sanctior propheta q credens mendacio occisus est a leone. // Septimum est quod no sit nimis subitus i agendis sed prouidus et circumspectus considerando fine negocio͞r. Innitatur et cosiliis sapientum et experto͞r uiro͞r et timentiu deum. Quibus et obediat et se ipm no abscondat ab eis. Quia degeneris et suspectosi e animi consiliarios probatos hre suspectos. et consilia mature et sobrie tractata cum adulantibus et assentantibus retractare. // Octauum cosilium e quod caueat leuitate uerbo͞r et mo͞r i omnib; et apud familiares et domesticos suos. Fugiat p adulatores et assentatores quasi scorpione. qz enim fouet i peccatis et scandalizant bonos. Na talem conuenit esse rege quod timeatur a iuuenibus. honoretur a senibus. laudetur a sapientib;. diligatur a iustis. et ab oppressis cordialit desideretur. // Nonum est quod rex no comunicet his q ab ecclia excomunicati sunt. Nec foueat illos qui deum et mandata eius derident. Sed informet eos uerbis et admonitionibus caritatiuis. et ubi respuerint ostendat eis seueritate sua. et subtrahat ipsis bnficia sua. Nam honor regis est diuina sr omnia diligere et dei honore suis uiribus augmentare. // Decimu cosilium e quod populum et comunitate regni sui diligat. Milites suos clementer ptractet: et bnficia parentum i filiis recordetur.

F ILIUS, DEI, LOQUITUR ad Sponsam. Scriptum est de quodam rege quod dormire no ualens fecit sibi afferri annalia seu cronicas. Sic rex iste pro quo tu oras qz pueriliter faciat sibi legi sancto͞r opera et exempla. et gesta fortium i quibus excitabitur aius suus ad deum. et addiscet quomodo interdum inter curas regni honestis solatiis se possit occupare. // Insup constituo ei duos amicos meos q sint ei qi due mres. De uno eo͞r habebit ipse lac et pane. De alio uero uinu et medicina. et primus indicabit ei quomodo et i quibus peccat. Quomodo satisfaciat de erratis. Quomodo cosolari possit i tribulatoe. Quomodo mitigare me possit iratum. // De secundo habebit sapiam i dubiis et solutione misterio͞r et prudentia regendi et defendendi regnu suum. Igitur si istis obedierit proficiet ad deum et ad hoies. Nec tn sic istis duobus obediat quod alii cosiliarii contemnantur. Sed cu istis audiat plurimo͞r cosilia et eligat

cum deliberatione meliora.

F ILIUS, DEI, LOQUITUR
ad ſponsā. Dixi prius quod rex
diligere populum & cōmunitatē
regni ſui. Tunc autē oſtendit ſe diligere
eā quando eā p̄mittit uti legibus appro-
batis. Sed ſup̄ communitatē & popu-
lum crudeles nō dominetur exactores
& collectores. ſi nouis adinuētionibus
& impoſitionibus tributorum nō onerat̃
populus. Si hoſpitalitate onerosa & ī-
ſolita nō agrauatur. Poterit tn̄ rex
ad impugnationē infideliū humilitē
petere auxilium á populo & commu-
tate regni ſi neccessitatur. Sed caue-
at quod neceſſitas non ueniat ī con-
ſuetudinē & legē. Studeat & rex
amouere conſuetudines contrarias ſalu-
ti animarum. & maxime illā diutu-
ne antiquatā: que contine quod qn̄
naues ī littore poteſtatis ſue periclita-
tur tempeſtate domini nauiū & merci-
moniorum priuantur bonis q̄ littori
aduehuntur. O q̄ impiiſſima crude-
litas ē afflicto afflictionem addere.
Sufficit enim afflicto ad cumulum
doloris ſui perdere nauē ut bona alia
nō diſtrahantur. ergo rex iſtam cō-
ſuetudinē & alias prauas & iniuſtas
auellat á regno ſuo: & inueniet maio-
rē grām & profectum ī oculis meis.

F ILIUS, DEI, LOQUITUR
de quodam Rege Suetie dicens.
Si iſte rex uelit me honorare
minuat primo dedecus meū &
augeat honorē meū. Dedecus quip-
pe meū eſt. quod p̄cepta mea que
precepi & uerba que perſonaliter
locutus ſui cōtemnuntur. & q̄ia
pluribus pro nihilo reputantur.
Si igr̄ ipē uelit me diligere habeat
de cetero maiorē caritatem ad aīas
omniū pro quibus ego aperui celū
cum ſanguine cordis mei. Si autē
plus deſiderat requiem q̄ ē cum te
q̄ dilatare patrimoniū ſuū habebit
profecto maiorē delectationē & au-
xilium á deo reuiuere locum illū
tertium ī quo iacuit mortuum cor-
pus meum. Dic inſr̄ ei tu q̄ hec audis
Ego d̄s p̄miſi eum coronari ideo
ad ipm̄ p̄tinet plus ſequi uoluntatē
meam & me ſr̄ omnia honorare
& diligere. Quod ſi nō fecerit abbre-
uiabuntur dies eius. Ii quoq
carnalr̄ eum diligunt ſeparabuntur
ab eo cum tribulatione. & regnū
eius ī plures partes diuidetur.

F ILIUS, DEI, LOQUITUR
ſue mrī uirgini marie di-
cens. Ego ſum coronatus

rex ī deitate mea ſine principio et
ſine fine. Nec initium hēt corona mea
nec finē. ſignificās poteſtatē meā
q̄ non habuit initium nec habebit
finē. Verū ego aliā coronā hũi cuſto-
ditā ī me: que quidē corona ſum
ego ipſe ds. Hec aūt corona prepa-
rata fuit illi regine q̄ ſr̄ omnes ma-
iorē caritatē hr̄et ad me. Et hanc
coronā dulciſſima mr̄ mea uiciſti et
traxiſti ad te cum iuſtitia et cari-
tate. Nā ꝺ hoc teſtimoniū phibēt
angeli et alij ſancti quod in te ar-
dentior fuit caritas ad me et ca-
ritas tua purior omnib; q̄ placuit
mihi ſr̄ omnes. Caput quippe tu-
um fuit q̄ī auꝝ fulgens. et ca-
pilli tui q̄ī radij ſolis qꝛ tua mun-
diſſima uirginitas q̄ eſt ī te. et
continentia omniū illicitoꝝ mo-
tuum placuerunt et refulſerunt
ī cōſpectu meo cum omni humili-
tate. et ideo merito uocaris coro-
nata regina ſr̄ omnia q̄ creata
ſunt. Regina pp̄ munditiā: Co-
ronata pp̄ excellentē dignitatem.
frons tua fuit ī comparabilis albedi-
nis ſignificans uerecundiam cō-
ſcīe tue ī qua plenitudo ē humāe
ſcīe: et dulcedo diuine ſapīe lu-
cet ī ea ſr̄ omnes. // Oculi tui erāt
ī cōſpectu priꝯ mei ſic lucidi q͞d
ſe ſpeculabatur ī eis. Quia ī ſpūa-
li uiſu tuo et intellectu aīe tue
uidebat pr̄ omnē uoluntatē tuā
q͞d ſcilicet nihil uolebas niſi ipm
et nihil ꝯſiderabas niſi ſecundū
ipm. // Aures tue erāt mundiſſime

et apte tāq̄ feneſtre pulcherrime
qn̄ protulit tibi gabriel angelus
uelle meū. et qn̄ ego ds factus ſum
ī te caro. // Gene tue erant de op-
timo colore ſcilicet albo et rubicun-
do qꝛ fama opeꝝ tuoꝝ laudabiliū
et pulchritudo moꝝ tuoꝝ placuerīt
mihi q̄bꝯ quotidie īflammabaris.
Vere ex pulchritudine moꝝ tuoꝝ gau-
debat ds pr̄ meus: et nunq̄ auertit
oculos ſuos a te. et ex caritate tua oms
optinuerunt caritatē. // Os tuum erat
quaſi lampas intus ardens et lucens
ab ex̄ qꝛ uerba et affectiones aīe
tue erant ardentes interius diuina
ītelligētia. et exterius ſplendētes ex
diſpoſitione laudabili tuoꝝ motuū
corporalium et concordantia pulcher-
rima tuaꝝ uirtutū. Vere mr̄ cariſ-
ſima uerbum oris tui traxit quodam-
modo deitatē meā ī te. et feruor di-
uine dilectionis tue nunq̄ ſeperauit
me a te: qꝛ uerba tua dulcia ſunt
ſup mel et fauū. // Collum tuum eſt
nobiliter erectum et pulcherrime ele-
uatum qꝛ iuſtitia aīe tue plene eſt
erecta ad me et ſecundum uelle meū
mobilis. qꝛ nunq̄ inclinata fuit ad
aliquod malum ſr̄bie. Sicut enim col-
lum curuatur cum capite ſic tota
ītentio et operatio tua flectitur ad
uoluntatē meā. Pectus q̊ꝫ tuum ple-
num erat omniū uirtutum ſuauitate
ī tantum quod nō eſt aliquod bonū ī me
quod nō ſit ī te. Quia traxiſti omē
bonum ī te ex moꝝ tuoꝝ pulchritudīe
qn̄ deitati mee placuit ītrare ad te
et humanitati mee hītare tecum et

bibere lac mamillaꝝ tuaꝝ. // Brachia
tua pulchra erāt nimis ꝑ uerā obedien-
-tiā & tollerantiā laboꝝ. Ideo corpora-
-leſ manuſ tue tractauerint humanita-
-tē meā & quietuſ fui inter brachia tua
cum deitate mea. // Venter tuuſ mu-
-diſſimuſ ſicut ebur & ſicut locuſ p̄cio-
-ſus corruſcans ex uirtuoſis lapidibuſ
ſplēdidiſſimuſ: Quia conſtantia cōſcīe
tue & fidei nunq̄ tepuit. Sed nec in
tribulatione potuit uitiari. [illegible] hic itaq;
uenter idest fidei tue parieteſ fuerūt
q̄i auꝝ fulgentiſſimum. ī quibus nota-
-tur fortitudo uirtutū tuaꝝ: & prud-
-entia tua: & iuſticia: & tēperantia cū
ꝑfecta ꝑſeuerantia. Quia ipe omneſ
uirtuteſ tue perfecte fuerūt diuīa caritate.
// Pedeſ tui mundiſſimi & loti erāt & q̄i
pleni herbiſ odoriferis: q2 ſpes & affec-
-tuſ aīe tue erāt recta ad me deū tuū.
& odoriferā ad alioꝝ exemplum &
imitatione. // Locuſ igr̄ uentriſ tui
tā ſpūalis q̄ corporalis tm̄ mihi erat d-
-ſiderabiliſ & tm̄ aīa tua mihi placita
quod a ſummo celo dſcēdere ad te &
inte morari nō abhorrui īmo ſuauiſ-
-ſime delectatuſ ſum. Ideo mr̄ cariſſi-
-ma corona illa regnalis p̄tioſa q̄ cuſto-
-diebatur ī me. Que quidem corona
ſum ego dſ q̄ debebam īcarnari nulli
femine debuit imponi niſi ſoli tibi. q2
eſ uere mr̄ & uirgo & imperatrix om-
-nium reginaꝝ.

F ILIVS, DEI, LOQVITVR
ſponſe de quadā regina quam
rex acceperat ī coniugē de ſe-
-mine dampnato ab eccl'ia: & infra
etatē legitimā dicens. Attende fi-
-lia & ſcias quod ī omni cōiugio xp̄ia-
-no requiritur etaſ & cōſenſus legis.
Sed in iſtis nihil hoꝝ ē. & ideo iſtd
m̄rimonium ſimile ē pupis & ludo
puerili ex eo q̄d gl'ia t̄p̄alis ab iſtis
q̄ritur & nō lex xp̄iana & honor
dei. & ideo ex iſto cōiugio oritur
tribulatio & nō ſalus regno. // Et
licet iſta nouella regina filia pare-
-tum dampnatoꝝ ab eccl'ia nō porta-
-bit iniq̄tatē patriſ nunq̄ tn̄ de ſemine
iſtiſ prouocantiſ me ad irā ueniet
populo ſalus & fructus. & ideo yſa-
-ac monuit filium ſuum recipere
uxorē de generatione ſua ne ipſe cō-
-taminaretur a populo cui inimicus
erat deus.

M ATER, DEI, LOQVITVR
Sponſe dicens: dic regine
quod ego mr̄ m̄ie recepi eā
tanq̄ nucleum ī pomo corroſum q̄
nō erat pulcher ad uidendum ſed
amaruſ ad guſtadū & īſipiduſ
ad glutiendum. Veꝝ tn̄ plantaui
eā in terrā longinquā ut portaret
fructum bonum. Ergo ſicut arbor

proferunt [illegible] folia [illegible]

proferunt de se folia flores et fructus. Sic ipsa debet portare folia uirtutum: scilicet audiendo libenter uerba dei que utilia sunt anime et similia folijs arborum. Loquatur autem et illa que sunt honoris dei et utilitatis proximorum, quia tunc portat seu producit pulchros flores. Diligat quoque deum et proximum, et tunc habet optimum fructum: Sed ipsa nunc loquitur libentius scurilia et ea quibus potest acquirere mundi honorem et fauorem. Et ideo conuertat se ad me scilicet portando filio meo auditu locutione et opere caritatis fructum illum qui ei dulcius sapit hoc est animam suam quam ipse precordialiter desiderat possidere.

POSTQUAM quidam Rex et Regina habuerunt duos filios uouerunt uotum castitatis et continentie inter se. Super quo requisita sponsa quod oraret deum, xpistus apparens dixit ei. Scriptura dicit quod homo non presumat seperare quos deus coniunxit. Quis enim audeat mutare illud quod deus rationabiliter in lege dei approbatum et sanctum est. Verumtamen ex iusta causa carnale bonum quandoque mutari potest in spirituale bonum, et tunc non est solutio

coniugij: sed translatio quedam quando duo cum deliberatione matura et consilio consentiunt in melius bonum ex caritate dei. Sed iste Rex et Regina consenserunt in unum apparens bonum. Sed non discretum quia altera pars consentit uoto continentie ex feruore nouitio et ex zelo indiscreto, et leuitate animi. Alia uero pars, ex quadam placentia et impulsu subito et causa fugiendi dolores. Ideo tutius est et laudabilius redire ad primam legem matrimonialis copule. Ne forte si indiscrete continuauerint et temptationes creuerint, et penitudo assumpti propositi accesserit, oriatur inde maius malum, et occasio detrahendi. Verumtamen in istis faciant isti duo secundum consilia sapientum. Quia non est peccatum retractare sapienter quod indiscrete inchoatum, et attemptatum est. —

FILIUS DEI loquitur ad sponsam dicens. Ubi arista esset infixa cordi, non est subito et precipitanter auellenda. Sed paulatim et leniter resecanda. Sic mulier bona est et diligenda: sed tamen homini tendenti ad perfectionem, quandoque impedimentum est. Et ideo homo qui ligatus est ad uxorem per matrimonium. Ubi uidet periculum sumat quandoque lenibus uerbis utatur, more monitoris. Quandoque moderate seuioribus more doctoris. Quandoque more

medici refectionibus; quia mulier prudens audienda eſt ut conſoletur. Modeſte et ſecrete arguenda ne contemnatur, honeſte erudienda et quandoque non audienda ne iuſtitia dimittatur. Propterea ad Reginam pertinet humilitas animi, modeſtia operum, prudentia agendorum, compaſſio miſerorum. Nam prudentia mulieris mitigatus eſt dauid ne faceret peccatum. humilitate peruenit heſter ad regnum et perſeuerauit: Sed ſuperbia et cupiditate deiecta eſt zezabel. Et Maria mater mea propter compaſſionem et caritatem facta eſt mater omnium in celis et in terris. Ergo quia regina iſta pro qua tu oras per te querit a me conſilium. Reſponde ſibi ex parte mea et dic ei. Quod ipſa habet aliquas infuſiones et ſuggeſtiones a duobus ſpiritibus ſcilicet a bono et a malo ſpiritu. Quas ego indicabo tibi alia uice:~

Spiritus loquitur ſponſe dicens, a duobus ſpiritibus ſuggeruntur et infunduntur cogitationes et infuſiones in cordibus hominum a bono ſpiritu ſcilicet et a malo. Bonus nempe ſpiritus ſuadet homini futura celeſtia cogitare et temporalia non amare. Spiritus uero malus ſuadet homini diligere illa preſentia, que homo uidet, leuigat peccata allegat infirmitates, et proponit exempla infirmorum. Ecce dico tibi exemplum quomodo utrique ſpiritus inflammat ſuggeſtionibus cor illius Regine de qua iam alias dixi tibi. Spiritus quippe bonus dicit ei iſta ſuggerens ea cogitationibus ſuis. Diuitie inquit ſunt oneroſe. honor mundi quaſi uentus et fumus: Et delectabilia carnis quaſi ſomnium. letitia tranſitoria. Et omnia mundialia uanitas. Iudicium quoque futurum ineuitabile. Et tortor nimis durus. Et ideo uidetur mihi eſſe nimis durum obligari ad reddendum ſtrictiſſimam rationem in iudicio pro diuitiis tranſitoriis. Spirituale dedecus et uituperium reportare pro aere et uento longam tribulationem ſuſtinere pro delectamento momentaneo. Ei quoque rationem reddere cui omnia nota ſunt antequam fiant. Propterea tutius eſt dimittere multa et obligari ad reddendum minorem rationem quam multis inuolui, et teneri ad reddendum longam et oneroſam rationem.

Rendit contra ſpiritus malus ſuis ſuggeſtionibus, et malignis immiſſionibus dicens. Dimitte igitur tales cogitationes quia deus mitis eſt et faciliter placatur. poſſide bona audacter et da que poſſides largiter: quia adhuc nata es ut habeas diuitias. Et ad hoc tibi diuitie date ſunt, ut ex eis lauderis, et tribuas te petentibus. Si enim dimittis diuitias tu ſeruies illis quos tibi ſeruierunt. Minuetur ex hoc honor tuus, et augebitur deſpectio, quia perſona pauper uadit ſine conſolatione. Durumque eſt tibi nouis aſſueſci conſuetudinibus ac alienis moribus et conuerſis domare

carnez et sine fruitoibz et fruitio
uiuere. Ideo stabilis esto i homine
accepto. Tene statum tuu regtait.
Dispone domu tuam laudabiliter.
ne si mutaueris statum tuu argu
aris inconstantie, Sed potius mane
i inceptis, et eris apd deum et
homines glosa. // Iterz spus
bonus suadet menti illius regine
sic dicens. Scio duo esse eterna
celum scilz et infernum. Omnis
eniz homo qui deum ex caritate
diligit sup omnia no intrabit
in infernuz. Qui uo no diligit
deum no habebit celum. Pviaz
igr ad celum incessit ipe deus
factus homo, confirmans eam
signis et mote sua. O q glosa
sunt celestia? Qtum amara est
diabolica malitia? Et q uana
sunt trena. Ipuz eiz deuz imi-
tati sunt mater eius et omnes
sci. Qui omez penaz substinere
omiaq amittere magis uoluert,
imo etiaz se ipos contempserunt,
ne pderent celestia et eterna. Et
ideo tutius est dimittere honore
et diuitias tempestiue, q tenere
eas usq ad finem. Ne forte cre-
scente dolore i extremis decrescat
tuc memoria delictoz. Et tunc
illi capient omnes diuitias quas
congregaui qui de salute aie
mee nihil curant. // Bndit
ei eqz mala infusio diaboli. Di-
mitte inquit ista cogitare. nam
nos sumus hoies infirmi. xpus
uo est deus et homo. Non debez
equiperare opera nostra ad opa

scoz quibz et maior gra et familia-
ritas erat cum deo. Sufficiat enim
nobis sperare celum. Et iuxo infirmi-
tatem nram uiuere. Et peccata nra
elimosinis et orationibz redimere.
Puerile namq est et insipientum
homz insolita assumere et ea no posse
consumare. // Iterz Bndit bona
infusio indigna sum inquit assimi-
lari scis. Sed tam ualde tutu est
conari ad perfectionez paulatim.
Quid eiz obest aggredi insolita? naz
potens est deus dare adiutorium.
Sepe aut contingit, q uiam dni pote-
tis et diuitis sequitr homo pauper.
Et lz dnus ille potens citius peruenit
ad hospitiuz, delicatisq cibis fruatur,
et i molli requiescat lecto. paup tam
nihilo9 ad iddem hospitiuz puenit
licet tardius. et ibidez tamen reliquis
ciboz dni participat. Qui n uiam
dni secutus fuisset, hospitiuq dni re-
quisiuisset, cibis dni usus no fuisset.
Sic et ego dico nuc, q quis indigna
sim assimilari scis, tam uolo aggre-
di uiam post eos ut saltez possiz
participare meritis eoz. Nam duo
sunt que sollicitant me i animo.
Primo q si mansero in pria, supbia
dnatr mihi. Amor parentuz qui
iuuari petunt, deprimit mentem
meam. Supfluitas familie et uestiuz
est mihi onerosa. Et ideo delectat
me, et cosultius e descendere de sede
supbie et peregrinando humiliare
corpus meum, q pmanere i statu
honoris, et peccata pctis accumulare.
Scdo sollicitat me paupertas populi, et
eoz clamor, quem ubi iuuare debez

cordis penitentia mea grauo. Ideo necesse est mihi habere consilium bonum. Respondit mala infusio et suggestio et diabolica peregrinari non est nisi inquit inconstantis animi. Cum misericordia acceptior est deo omni sacrificio. Si enim recedes de patria cupidi homines audita fama tua spoliabunt et capient te, et tunc pro libertate sencies captiuitatem, pro diuitiis paupertatem, pro honore dedecus, et pro quiete tribulationem.

Respondit iterum inspirando spiritus bonus. Audiui inquit quendam captiuum positum in turri, quod maiorem consolationem habebat in captiuitate et tenebris quam umquam prius habuerat in habundantia et consolatione temporali. Et ideo si placet deo me tribulari, erit mihi maius meritum. Ipse enim pius est ad consolandum et promptus ad subueniendum; Maxime si ego non egredior de patria, nisi pro purgandis peccatis meis, et ad promerendum diuinam caritatem. Respondit iterum mala infusio, et diabolica suggestio. Quid igitur si tu indigna fueris consolatione diuina, et fueris impatiens ad paupertatem, et humilitatem, tunc enim penitebit te assumpsisse rigorem. Tunc habebis baculum in manibus pro anulo, panniculum in capite pro corona, et uilem saccum pro purpureo indumento.

Respondit iterum bonus spiritus. Audiui inquit quod sancta elysabeth, filia Regis Ungarie delicate enutrita, et nobiliter nupta magnam substinuit paupertatem et deiectionem, que maiorem consolationem obtinuit a deo in paupertate, et sublimiorem coronam, quam si mansisset in omni honore mundi, et eius consolatione. Item Respondit mala inspiratio. Quid inquit facies si tradiderit te deus in manus hominum fuerisque uiolata in corpore. Numquid pre pudore subsistere poteris? Numquid non inconsolabiliter dolebis de pristina tua? Et tota generatio tua scandalizata lugebit. Tunc certe consurget tibi impaciencia: tunc anxietas in corde, et ingratitudo addetur. Tunc optabis mortem. Et cum in ore omnium fueris diffamata numquam audebis apparere. Item Respondit bona cogitatio. Audiui inquit ex scriptura, quod uirgo beata Lucia ducta ad lupanar, constans in fide et confidens de bonitate dei dixit Quantumcumque uexatur corpus meum nichilominus uirgo sum: et duplicabitur mihi corona. Cuius fidem respiciens deus liberauit eam illesam. Sic ego dico. deus enim qui neminem permittit temptari supra uires custodiat animam meam fidem et uoluntatem meam. Ego autem totam ei me committo, fiat eius uoluntas de me. Ergo quia Regina illa his pulsatur cogitationibus. Ideo amoneo eam de tribus. Primo quod reducat ad memoriam ad qualem honorem est electa. Secundo qualem caritatem deus in coniugio suo ei ostenderat. Tertio quod benigne in hac mortalitate seruata est. Et iterum incauto eam de tribus. Primo quod rationem redditura est deo de omnibus bonis suis temporalibus. Et ad hoc et de quolibet obolo, scilicet quomodo habuit,

et qūo expendidit. Secundo qꝫ tps suū valde est breue, et nesciet anteq̄ cadat. Tertio qꝫ deus nō parcit ī iuditio plus dn̄e q̄ ancille. Ideo consulo ei tria, pmo peniteat de cōmissis, et qꝫ emēdet fructuose confessa, et studeat deum diligere toto corde. Secūdo consulo fugere rationabilr penā purgatorij. Sicut eīꝫ q nō diligit deum toto corde dignus est supplicio. Sic qui nō emendat pcta sua, cuꝫ pōt, dignus est purgatorio. Tertio consulo ei dimitter amicos carnales ad tpus pp deuꝫ et venire ad Romaꝫ vbi compendiū est int celum et mōtem ad fugiendam penaꝫ purgatorij: quia ibi sunt indulgentie, que sunt eleuationes, et redemptiōes aīaꝝ, quas scī pontifices cōcesserūt. Et sancti dei suo sanguine promeruerunt: —

Lucia

PAVLVS loquebatr ad spōsam de Regina supdcā dicens. Regina illa de qua pius dixeram tibi consiliū quesiuit a me p me & me p te. Et audito consilio qd dedi ei, uidr sibi grauissimuꝫ. Et ideo modo dic ei qꝫ erat quedam regina tpe helye pphe, que dilexit quietēꝫ suam plusq̄ me, et psequebatr vba veritatis. et credebat stare p prudētiaꝫ suam. Ideo contingit qꝫ nō solum cōtempta et despecta atq spreta fuit ab omibꝫ suis sicut honorata. Sed et ī morte sua tribulata fuit. Et ppea ego deus qui clarius uideo, et scio futa dico nunc isti Regine qꝫ tpus suuꝫ ppe est, atq breue est. Computꝫ quē redditura est iudic iuditij grauis est. et finis suus nō sicut principium erit. nisi obedierit vbis meis. —

BEATA Agnes apparuit sponse xpi et loquebatr ei de quadam Regina supba et pomposa dicens. Vidisti filia dn̄am supbaꝫ ī curru supbie hodie. Cui Respondit sponsa vidi inquit, et tabescebam: Quia caro & sanguis puluis et stercus. se ibi laudari querit, vbi merito deberet se humiliare. Quid eīꝫ est talis ostentatio, nisi pdiga donoꝝ dei consumptio: vulgi admiratio: iustoꝝ tribulatio: paupꝫ desolatio: dei prouocatio sui ipius obliuio: iuditij futuri grauior diiudicatio et dispendiū aīaꝝ. Rndit tunc beata agnes. Gaude filia qua a talibꝫ vanitatibꝫ erepta es. ppea uolo tibi describere quedaꝫ currum: inquo secure te potis reclinare

nō supba

currus itaque in quo sedere debes est fortitudo et patientia in tribulationibus. Cum enim homo carnem refrenare cepit, et totam voluntatem suam deo committere: tunc aut sollicitat mentem superbia, que hominem elevat a se, et supra se, quasi quod similis sit deo et hominibus iustis, aut certe frangit impatientia et indiscretio, vel ut redeat ad solita, ut deficiat in viribus, vel ineptus sit in labore dei. propterea est opus patientia discreta ut nec impatiens retrocedat, nec indiscrete persevere(t). Sed et viribus et temporibus se conformet. Prima vero Rota istius currus est voluntas perfecta relinquendi omnia propter deum: nihil desiderare, nisi deum. Nam sunt multi qui temporalia relinquunt eo fine ut adversitatibus careant, et tamen nihil eis desit ad utilitatem et et voluptatem. Quorum Rota non est bene ductilis et versatilis: quia cum pungit eos paupertas desiderant sufficientiam: cum gravat adversitas requirunt prospera. Cum temptat eos deiectio, murmurant de dispositione divina, et affectant honores. Cum precipiuntur onera querunt proprias libertates. Ergo illa voluntas est deo placida que nihil de suo habere desiderat, nec in prosperitate, nec in adversitate. Secunda Rota est humilitas qua homo reputat se ad omnia bona indignum: ponens ante oculos suos omni hora peccata sua: Reum se estimando in conspectu dei. Tertia Rota est diligere deum sapienter. Ille plane sapienter diligit, qui se ipsum circumspiciendo odit vitia sua. Qui contristatur de peccatis proximorum et parentum suorum letatur vero de spirituali eorum profectu addendum. Qui amicum suum non optat vivere ad utile et comodum suum proprium, Sed ut deo serviat. Et timet ei plus de mundano processu, ne forte offendat deum. Talis est ergo sapiens dilectio, odiendo vitia non fovendo propter favorem vel honorem: Eosque plus diligendo quos in amore dei viderit ferventiores. Quarta Rota est refrenatio discreta carnis. Quicumque enim est in coniugio, et cogitat sic. Ecce inquit trahit me caro in ordinate. Si vixero secundum carnem, scio pro certissimo, quod irascetur conditor carnis. Qui placari potest eam et infirmare. Qui videt, et iudicabit. Ideo ob amorem et timorem dei, refrenare volo benivole carnem meam. vivere modo debito, et ordinato ad honorem dei. Quicumque igitur taliter cogitat petens adiutorium dei, eius Rota accepta erit deo. Si vero Religiosus est et cogitat sic. Ecce trahit me caro addelitiosa. Offert se et locus et tempus et bona et etas ad delectandum. Attamen adiutorio dei nolo peccare propter professionem sanctam, et momentaneum delectationis. Magnum quippe bonum est quod novi deo pauper in mundo ingressus sum et pauperior egrediar. Iudicium de cunctis sum facturus. Ideo ne offendam deum meum, ne scandalizem proximum meum, ne meipsum faciam periurium, abstinere volo.

Talis enim abstinentia digna est
mercede maxima atque magna.
Si vero aliquis est in honore et deli-
tiis, et cogitat sic: ego abundo
in omnibus, et pauper deficit. Et tamen
unus deus est omnium, Quid pro-
merui ego? et Quid demeruit ille?
Quid vero est caro nisi cibus ver-
mium? Quid vero sunt tot delitie,
nisi fastidium et nausea: et occa-
sio infirmitatis: perditio temporis:
et inductivum peccati: Ideo re-
frenabo carnem meam, ne in ea
vermes lasciviant: ne gravius
iuditium subeam: ne tempus pe-
nitentie inaniter expendam. Et
forte mea caro male et lascive
educata, non potest facile flecti
ad grossiora (ut pauper). Sub-
traham ei tamen paulatim ali-
qua delicatiora, sine quibus bene
potest subsistere: ut necessitatem
habeat et non superfluitatem. Quicumque
ergo sic talia cogitat, et faciendo
opere conatur quantum potest, hic et confessor
et martir vocari potest. Quia mar-
tirii genus est delitias habere
et delitiis non uti. In honore esse
et honorem contemnere. Magnum
esse apud homines, et minima sen-
tire de se ipso. Itaque talis Rota
multum placet deo. Ecce filia
currum figuravi tibi, cuius auri-
ga Agnelus tuus est. Si tamen
frenum eius, et iugum a collo
tuo non excusseris. Idest si inspi-
rationes eius salubres non dimiseris:
sensus tuos, et cor tuum ad vana
et similia relaxando. Nunc et

currum in quo Regina illa sede-
bat exponere tibi volo. Currus
plane impatientia eius est. scilicet
contra deum. contra proximum: et contra
se ipsam: Contra deum scilicet iudi-
cando occulta iuditia eius, quia ipsa
non prosperatur ad votum. Malignando
contra proximum: quia non consequitur bona
eius. Impatiens est in se ipsam est.
scilicet occulta cordis sui impatienter
ostendendo. Huius enim currus Rota
prima: superbia est. preferendo se aliis:
et alios iudicando: contemnendo hu-
miles: et ambiendo honores. Secunda
Rota est, inobedientia preceptorum dei.
Que inobedientia inducit in cor eius
excusationes infirmitatis sue: levi-
gationem culpe sue: presumptiones
cordis: et malitie defensionem.
Tertia Rota est cupiditas mundanalium:
que inducit et prodigalitatem in expen-
dendo, que habet negligentiam et
oblivionem sui, et futurorum: et anxie-
tatem cordis, et tepiditatem ad amorem
dei. Quarta Rota est sui ipsius
amor, per quem excludit a se dei
sui reverentiam et timorem. finem
et fines et iuditium, non attendit.
Huius itaque currus Auriga est diabolus.
qui eam ad omnia que ipse misit
in cor eius facit hylarem, et audacem.
Duo vero equi, qui trahunt currum
istius Regine, spes est longe vite:
et voluntas peccandi usque in finem.
Frenum vero est pudor confessionis.
Qui quidem pudor sic per spem longe
vite, et voluntatem perseverandi in
peccato trahit animum a recto tra-
mite, et in peccato sic onerat: quod nec

terrore, nec pudore, nec amonitiōe ~~fugere~~ pōt surgere. Sed cum stare firmit credit, nisi iuvante gr̄a dei descendit in profundum !-

ILIVS Dei loquit ad Sponsam, de quodam sagace homine Adulatore, quē Rex quidā volebat exaltare, et in consiliarium recipe: dicēs. Ille homo quē tu cognoscis: quem nūc Rex i consiliarium suū recipe destinavit, et vult, Lupus est. Et quid aliud facturus est, nisi ut rapiat, et glutiat, et fallat. Ideo dico q si amicitiā meā querit in veritate Rex caveat, et Recedat ab amicitia et conversatiōe illius: Non tribuat ei unū minimū passum terre, quam ille querit ab eo: non iuvet eum hominibus, ut muneribus suis. Quia ille Raba habet ovina: sitim i extinguibilem, et fraudis venenū i corde. Si nō Rex Audiverit consilia eius: et vult amicitiā eius. et dissolverit se cum eo confidendo plenarie de eo. Reprobabit a me: et erit proverbium et Ridiculū multorū dicentiū. Ecce Rex similior est Asino coronato, q principi. Et etiam timendum est ei, ne cū dolore amittat Regnum :-

P̄VS loquit Sponse dicens. Rex querit anserem et amicitiam vulpis. Sed que est ~~que~~ consuetudo vulpis, nisi simulare se mortuam? et rapiat simplices aves. Si intraverit cubile anserum, nō contentatur comedere unum, nisi interficiat omnes. Sic iste si obtinuerit partem terre, nō quiescet donec habeat maiorem. Et tunc seminabit discordiam quia indigene cum extraneis nō concordabunt. Et ideo fugiatur conversatio eius, sicut sibilus serpentis venenosi. quia si profecerit adiget, et rediget terram i ruinā. Et Anseres simplices deplumabit. Consiliarii nō Regni, et Rex laborent. Et pecunia quo ṝ dotis sibi debetur solvatur ei. Quia secundum commune proverbium. Melius est esse ante cautum q post prudentem :.

ILIVS Dei loquit Sponse oranti p quodam Rege. Dicens. Sic si Rex iste laborare voluerit pro convertendis animabus: duos consi-

-liarios et constituo: qui Regnum
Regent. Primus diligit me plus
quam se, et sua: paratus est et mori
pro me. Secundus iam assumpsit
cornua agni, paratus obedire
mihi et non carni: sed spiritui obe-
dire. Sed querere potes cur
amicos meos expono tribulationibus?
Respondeo tibi per exemplum: quod si
aliquis dominus esset, qui haberet ali-
quam silvam, ut heremum vallatam
muro. Intra murum aut erant
animalia indomita. Extra murum vero
oves: et murus habet aperturas
multas: et iuxta quamlibet aperturam
duo spatia: et iuxta quodlibet spati-
um erant tria foramina occulta.
Dominus itaque ille sollicitus de omnibus
ait servis suis. O servi mei vos
scitis, quod oves mee simplices sunt.
et bestie ille fere rapaces. Ideo
state et custodite foramina et
aperturas, ne bestie feroces exeun-
tes de ambitu noceant ovibus.
Non sit vobis tedium in laborando,
non accidia in vigilando. Vox vestra
sit quasi tuba ~~[illegible]~~ baculus sit
continue in manibus, quo bestie ra-
paces appropinquantes ovibus
deterreant. Servi igitur accepto man-
dato domini libenter obedierunt.
Tandem dominus vocato venatore
suo ait ad eum. Egredere in silvam
meam cum canibus, et fac animalia
audire sonum tube, atque buccine:
et deterre ea clamore tuo. Servi
igitur audientes sonum tube dixerunt.
Ecce hec est vox venatoris domini
nostri: Surgamus ergo festinanter:
non simus iam timidi, nec negligentes.
manus nostra iam sit promptior in percu-
tiendo. Vox altior in clamando: oculus
vigilantior in speculando. Et ubi prius
statuimus alios pro defensione ovium.
Ibi modo ponamus nosipsos. Igitur
ego ipse deus similis sum isti domino.
heremus seu silva illa mundus est,
habundans animalibus ferocissimis, et in-
domitis. Idest viris sine lege, sine cari-
tate, sine sensu dei, ad omnia mala pre-
paratis. Hunc mundum, murus nimie
presumptionis, et obstinationis circumdat.
quia homines patientia dei abutuntur. et
proficientes in malis obdurantur. Extra
vero hunc murum sunt amici mei: qui
caritate mea succensi imitantur vesti-
gia mea: et querunt pascua mea.
Intra vero murum, sunt illi quorum
cupiditas non habet modum: qui crea-
turam preferunt creatori: Corpus dili-
gunt, et non animam: ad presentia aspirant,
et non ad futura bona. Aperture vero
huius muri sunt fraus, et symonia:
et malitia: que nec patri parcunt
nec filio: Sed ista dominantur iam apud
multos, et reputatur summa felicitas,
obtinere temporalia: et non curare
de eterna gloria: Duo vero spatia iuxta
aperturas: Duo sunt abusiones in
mundo, seu duo mala. Prima est
spiritualis: Secunda vero corporalis. Prima
est dare aliis exemplum peccandi,
verbo aut operatione: Secunda scilicet cor-
poralis: duplex est. Prima est dissi-
mulare peccatum, quod corrigendum est
propter munera, propter favorem, et honores,
seu propter mundanum timorem: Secunda est
nolle punire peccatum manifestum propter

suam utilitatem: ut pro mundiale bonum.
Tria foramina occulta, sunt tres affectus
malignantium. aut enim appetunt nocere
vite proximorum: aut derogari honori, aut
damna inferre in bonis suis et amici.
Venator vero significat iusticiam dei manife-
standam. Cuius vox est talis erit. Da
duris dura: et da mollibus mollia. Canes
autem sequentes sunt viri frigiditatis, quibus
deus quamvis sint mali: utitur ad bonum,
non sibi ipsis, sed purgandis. Hij utique
sunt quasi canes insatiabiles, qui consue-
scunt odire oves. impingere eas superbie
cornibus. diripere eas velleribus et pedibus
conculcare. Et ideo quia Regnum istius
Regis est de heremo et silva ista,
habens bestias feroces et indomitas plu-
res quam oves. propterea constituo amicos
meos custodes ovium mearum. Qui
parati sint misericordiam dare humilibus.
induratis vero iusticiam: et omnibus facere
equitatem. Ceterum amici isti caveant
sibi a custodibus illis, qui stantes iuxta
foramina: et lanceas tenentes in manibus
suspendunt eas transeuntibus bestijs, et
hostibus. Quibus evasis percutiunt terram
cum clamore valido: ut videantur
fortiter egisse. Hij enim sunt custodes
qui aras non querunt, sed vellera. Qui
peccata dissimulant: aut leviter rep-
rehendunt, ut placeant. Accidia inqui-
sitionis, de peccatis dormitant. Sed
isti amici mei laborent sollicite, ut
iusticia observetur et teneatur. communitas
diligatur: honor dei augeatur: et re-
belles et impij puniantur. Utrum
autem vox iusticie mee veniet in
diebus istorum, an non: licitum non est eis
scire: sed ipsi stent firmiter et viriliter
clament. Ego enim deus veritas dabo
eis mercedem veritatis: —

PATER Dei loquitur ad
sponsam: dicens. Miraris
cur ego dico aliquando Nos
in plurali quando loquor tibi. &
cum filius meus loquitur tibi dicit
ego scilicet in numero singulari. Scias quod
hoc ideo est, quia quando filius meus
loquitur tibi. ipse ex parte deitatis lo-
quitur tecum: quia trinitas unus deus
est. Cum vero loquor ego ex unita-
te eiusdem trinitatis loquor: et
verbum trium personarum unum et
idem est verbum. Ideo ego dico
nos. Dic itaque isti regi, pro quo tu
modo oras, quod mater caritatis premu-
tat et precavet eum de pudore
et verecundia, et damno suo. Pu-
dor enim et verecundia esset, si
dominus loco sui constitueret servum
suum. Damnum autem esset, si aliquis
arcam plenam auro cambiret, seu
permutaret pro arca vacua, seu
plena furfure, et parvi valoris.
Sic iste Rex proponit exaltare
servum diaboli, cupiens obedire ei.
quod utique pudor spiritualis est
Ideo iuro per Jesum christum filium meum
quod nisi separaverit illum cum consilio
sapientium a se, faciendo cum simplices

secundum generationes suam simplicez nec tribuendo ei potestatez et unum obolum omnium que regalia sunt atque omniumque regalium suorum. Ego flagellabo eum a vertice capitis usque ad calcaneum, donec dicat ex dolore: Miserere mei mei Maria que provocavi te ad iram. Secundo premoneo eum de damno quod .s. non attendat ad modicam quietem, ut incurrat longam inquietudinem: Sed magis laboret sollicite et fortiter in divina caritate: ut obtineat illud aurum preciosum et eternum. Si vero obedire noluerit sicut filius meus dixerat sibi dimittat, quia nos bene inveniemus vias per quas sine obbrobrio mundi et damno poterit inchoata declinare :.

caritas divina non est in anima eius. Et ideo totum quod loquitur: aut est propter timorem pene: aut propter lucrum mundi: aut ad placendum. Quartus est paraliticus in omnibus membris. Et ideo inhabilis est ad opus spirituale. Quintus est totus leprosus spiritualiter. Et ideo fugienda est eius presentia: ne alii ab eo maculentur et inficiantur. Pro his vero quinque famulis, quos ei dissuadendo, dispono ei alios quinque. Qui sunt bene videntes, et audientes spiritualiter, et sine spirituali macula. Quibus si obedierit amicitiam filii mei retinebit. Item dic ei quod obediens stet in corona. Alioquin filius meus vocabit eum sub coronam. Istud etiam verbum exponam tibi tempore suo: —

ATER Dei loquitur Sponse dicens. Dic Regi pro quo tu supplicas, quod ille habet quinque famulos. Quorum Primus est cecus, attamen materia quedam est: de qua ymago potest fieri pulchra. Ideo consilia non sunt querenda a ceco antequam habeat clarum visum. Secundus est surdus quia in aures eius nulla ingreditur divina caritas. Et ideo non sunt cum eo conferenda spiritualia, nisi habuerit auditum meliorem. Tertius famulus est mutus quia

ILIUS Dei loquitur sponse. Cur turbaris, quod illum qui deridebat me, tam patienter supporto. Nescis, quod grave est eternaliter ardere, nam ubi colores diversi seminantur si ante tempus debitum succiduntur, non ita valent rei colorande sicut si debito tempore colliguntur. Sic verba mea que cum iustitia et misericordia manifestanda sunt, usque ad plenitudinem maturitatis crescere debent. Et tunc rei cui apponenda sunt

magis convenient: Et virtutem meam con-
venienter colorabunt. Et ideo caveat rex
ne anima sua sit pro anima illius deriden-
tis me. Quia qui corripit peccatores
propter deum: ne puniatur a deo sicut fecit
Moyses: duplicabitur ei corona eius. et
quia placat iram dei, et minuit iudici-
um delinquentis: ne in eternum puniatur.
Qui non dissimulat delinquentes corrigere:
duplicabit penam. scilicet augendo penas
in futurum: et iustitiam non exercendo:-

Xpus per sponsam loquitur Regi
Cypri puero xiiij. annorum.
Iachetto nomine: et patruo
suo principi Gubri regni predicti. Di-
cens ad sponsam. Attende filia ad
consilia que debes dare isti puero
Regi, et principi patruo suo: Et
scribe eis illa: que ex parte mea. Di-
cens eis sic. Primo consulo vobis
quod quilibet vestrum cum confessore suo pu-
ram et plenam confessionem faciat de
omnibus que commisit contra dei voluntatem.
Et sic statim recipiatis corpus domini
nostri yhesu christi in altari, cum timore
et caritate dei. // Secundum con-
silium est, quod ambo sitis uniti in
vero amore: ita quod sitis cor unum
ad deum et honorem eius: Regen-
do regnum ad dei honorem, et sub-
ditorum utilitatem. // Tertium con-
silium est quod ambo sitis uniti in
vera caritate, et cum subditis vestris.

indulgendo et parcendo solummodo
propter reverentiam passionis, et mor-
tis yhesu christi. omnibus qui consilio facto
ut favore dederunt operam:
In morte patris tui Regis Petri.
Accipiendo illos toto corde in
vera caritate. Ad hoc quod deus
in suam misericordiam recipere
vos dignetur. Ac etiam ut ipse ad
regendum Regnum velit vos ro-
borare ad suum honorem. // Quar-
tum consilium est. quod ex quo divi-
na providentia constituit vos gu-
bernatores Regni: adhibeatis
omnem diligentiam, quam potestis in
colloquendo, et efficaciter caritativo
modo et animo consulendo omnibus
prelatis, tam ecclesiarum quam religionum.
quod omnes ipsi, et eorum subditi se
corrigant in omnibus in quibus a sancto
statu priorum sanctorum patrum suorum
predecessorum quomodolibet deviaverit
spiritualiter ut temporaliter. Et ad minus dum
pure et in pristinum statum pre-
decessorum suorum celeriter se redu-
cant. Et sic status ipsorum totali-
ter reformetur: Et sic ipsi et eorum subditi
veraciter emendati obtineant ami-
citiam dei: et digni efficiantur
ad Rogandum deum: quod ipse dignetur
statum universalis ecclesie in sancti-
tate virtutum misericorditer reno-
vare. // Quintum consilium est.
quod propter illam caritatem magnam,
qua deus dilexit animas vestras: ve-
litis et vos diligere animas subdi-
torum vestrorum: consulendo vestro populo
Militari, quod omnes qui deum in aliquo

offenderunt, celerit[er] et humil[ite]r se corri-
gant. Et omēs qui sunt sub obedientia
Romane eccl[esi]e, q[ui] ad annos discretionis
peruenerunt humil[ite]r confessiones exerceant.
Cum proximis, quos offenderunt se re-
concilient, et concordiam colant. Re-
uerendumq[ue] corpus xpi emendati acci-
piant. post hec aut[em] catholicā uitā
ducant. viuendo scil[icet] in matrimonio fideli-
ter, aut in uiduitate: aut et[iam] in statu lau-
dabilis virginitatis. Omnia quoq[ue] illa
que s[an]c[t]a ecclia precipit obseruando. Fa-
miliares, et domesticos, et subditos.
et omēs alios, quos potuerint, ad
sic faciendum, suo bono exemplo,
ac verbo, et ope caritatis uisceribus
inducendo. Ac eos in talibus statibus suis
bonis amonitionibus roborando. Et
sciatis certissime, q[uod] omes hij, qui
in predictis noluerint obedire: in corpore,
et aīa dispendiūz patient[ur]. Sextuz
consiliū est. q[uod] loquamini cū omnibus
platis, q[uod] ipsi efficacit[er], et frequent[er]
amoneant omēs clericos suos: scil[icet]
Rectores eccl[esi]ar[um]. q[uod] quilibet eorum in paro-
chia sua inquirat diligent[er], si aliq[ui]
parrochianorum sint, q[ui] in aliquibus pc[cat]is
publicis. et maleuiuendo p[er]sistant, in
dei offensionem: et s[an]c[t]e matris eccl[esi]e co-
temptum. Et quos tal[es] inuenerit in
suis pc[cat]is publicis impudent[er] uiuēdo,
eos efficacit[er] amonēdo pcaueat de pe-
riculo aīar[um] suar[um]. Et doceant eos
tales modos et spūalia remedia, per
que se ualeant, et debeant humil[ite]r eme-
dare. Si uō aliq[ui] in publicis pc[cat]is ui-
uentū humil[ite]r obedire noluerint: tūc
hijdem ecclar[um] Rectores nō differant
d[e]nūtiare suis platis sup[er]iorib[us], et epis.

ut taliuz obstinator[um] p[er]tinatias, p[er] eosdez
platos censura ecclastica iuridice corri-
gat[ur], et comp[ri]mat[ur]. Si aut[em] p[re]dc[t]i epi, et
plati p[ro]pter ipsor[um] p[er]tinatiā, et sup[er]biaz: aut
p[ro]pter eor[um] tp̄alem potentiā, illos corrigere
nequerint, et punire. Tunc vob[is] dn̄is
meis consulit[ur] ex p[ar]te dei, q[uod] u[est]ra potenti
manu sitis cohopatores deor[um] prelator[um],
ut cum auxilio u[est]ro, et fauore, dei pccores iduratos
corrigant[ur]. ut sic dei mi[sericordi]a p[er]sequat[ur]. –

Cum sponsa staret in extasi
contemplationis, orando suspensa
videbat rapta in spū[m] q[u]oddam
palatiuz incomp[re]hensibilis magnitudinis.
et pulchritudinis indicibilis. Et ibi ui-
debat xp̄m ut sumūz imperatorez int[er] s[an]c[t]os
suos in trono excelso imp[er]iali sede. Qui
suū bn̄dcūz os apiens p[ro]ferebat v[er]ba,
que inferius annotabunt[ur]. Ego uere
sum ipa suma caritas. Omīa eciz, q[ue] ab
ex etno feceram, ex caritate feci. Et
sit[er] omnia que facio, et in futur[um] faciaz
totum ex mea caritate procedit. Nam
caritas ita incomp[re]hensibilis et intensa
nūc in me est: sicut erat in tp̄e passionis
mee: qn̄ p[er] mortez meaz liberaui de infer-
no omēs electos, qui hac redemptione,
et liberatione digni erant. Quia si adhuc
possibile eēt, q[uod] ego totiens morerer, quot
s[un]t aīe in inferno: ita q[uod] p[ro] qualibus eax
talem mortez iter[um] sustinerez: qualez tunc
pro omnibus sustinui: adhuc corpus meuz
paratum esset subire, hec oīa cū liberti

uoluntate, et perfectissima caritate. Sed
uere iam impossibile est, quod corpus meum
possit amplius mori: seu aliquas penam
uel tribulationem pati. Et sic etiam impossi-
bile est stante lege currente quod aliqua
anima, que post mortem meam est, ut fuit
in infernum dampnata, inde umquam amplius
liberetur. Nec fruetur celesti gaudio, quo fru-
untur sancti et electi mei, ex corporis mei
glorifica uisione. Sed sentient infernales
penas in eterna morte: quia noluerunt frui
beneficio mortis et passionis mee. Neque
uoluerunt sequi uoluntatem meam, dum
uixerunt in mundo. // Ceterum quia super
offensas mihi factas, nullus est iudex
nisi ego ipse. Et propter hoc caritas mea
quam hominibus semper ostendi, conqueritur
coram iustitia mea. Ideo ad iustitiam
pertinet super hoc iudicare, secundum meam
uoluntatem. // Modo ego conqueror super
habitatores regni Cypri: qui super unum homi-
nem. Sed non conqueror de amicis meis
ibidem habitantibus: qui me toto corde di-
ligunt, et meam in omnibus uoluntatem
sequuntur. Sed ad illos omnes quasi ad unam
personam conquerendo loquor: qui me con-
temnunt, et mee uoluntati semper obsi-
stunt: mihique per maxime aduersantur.
Et idcirco nunc incipio loqui omnibus eis
tamquam uni. O popule Cypri mihi ad-
uersarie. Ausculta, et attende diligenter
ea que tibi dico. Ego te dilexi, sicut
pater unicum filium suum, quem ad omnes
honores uoluit exaltare. Ego disposui
tibi terram in qua habundanter posses
habere omnia necessaria: ad substentationem
corporis tui: scilicet humani. Ego misi
tibi spiritus sancti calorem et lumen: ut
intelligeres rectam fidem christianam. Cui

tu fideliter atque sollempniter te obliga-
sti: et sacris institutis, ac obedien-
tie sancte ecclesie humiliter subiugasti. Ego
etiam locaui te in loco qui bene decens
esset fideli seruitori: scilicet inter inimi-
cos meos: ut per unius laboris breuis terminis:
et corporali certamine, perhorum ob-
tineres in meo regno celesti preciosio-
rem coronam. Ego quoque portaui te
diu in corde meo. Idest in caritate dei-
tatis mee. Et custodiui te sicut
pupillam oculi in omnibus aduersitatibus
et tribulationibus tuis. Et quamdiu tu pre-
cepta mea seruasti, et obedientiam, ac
instituta sancte ecclesie fideliter custodisti:
Tunc certissime, quasi infinite anime
Regni Cypri peruenerunt ad Regnum
meum celeste eterna gloria mecum
perhenniter fruiture. // Sed quia tu
iam facis tuam propriam uoluntatem,
et omnia illa que delectat cor tuum:
non timens me: qui iudex tuus sum.
Nec diligens me: qui creator tuus
sum: Qui etiam redemi te, durissima
morte mea: et me ex ore tuo ex-
puisti, sicut rem fedam, et insipidam.
// Et quia etiam inclusisti diabolum simul
cum anima tua, in camera cordis tui: me
quoque inde expulisti, tamquam furem et la-
tronem: Neque magis erubescebas in
conspectu meo peccare, quam irrationalia
animalia in commixtione sua. Idcirco
digna iustitia est, et iustum iudici-
um, quod tu in celo expellaris ab omnibus
amicis meis: et colloceris perpetuo
in inferno in medio inimicorum meorum.
Et hoc indubitanter scias, quod pater meus,
qui est in me: et ego in eo: et spiritus
sanctus in nobis ambobus ipse est mihi testis

Iesus xpo

q nunq nisi ueritas exiuit de ore meo.
pp qd ueracit sciat, q quicumq ita
dispositus fuius als fuerit, sicut tu m
es, et se emedare noluit, ipius aia
ibit eandez uiam, qua lucifer iuit
pp supbiam suam. Et Judas q me
uendidit pp cupiditatez suam. Et
zambri, quez fineez interfecit pp
luxuriam suam. Ille quidem peccauit
cu muliere pp preceptum meum. Et
ideo post mortez suaz aia eius dam-
nata fuit ad infernum. Propea
popule cypri annutio tibi, q si tu
nolueris te corrigere, et emendare.
tunc ego generationez, et pgeniez
tuam: ita delebo in regno cypri q
nec paupi psone parcam: neq di-
uiti. Ita et delebo gnatione tuaz
i breui tpe: q ita labet memoria
tua a cordibz hominz: ac si nunq fu-
issetis nati i mundo. Postea uos pla-
cet mihi plantare nouas plantas
in hoc regno cypri: que precepta mea
pficient: et toto corde me diliget.
Sed tam sciatis pcerto q quicq unuz
uoluit se corrigere et emedare, et
ad me cu humilitate reuerti: ego
ei gaudent occurram. Et pius pastor
leuando eum sup humeros meos.
et ad oues meas eum psonalit re-
portando. Per humeros enim me-
os hoc intelligo. q scilz bnficio
passionis, et mortis mee: quam
corpore, et humeris meis sustinui:
q se emedauit pcepturus erit
meruz eternam psolationez i Regno
celorum. Honeratis et certissime
q uos inimici mei i dco regno ha-
bitantes: no eratis digni, ut talis

mea diuina reuelatio uobis mitteretur.
Sed aliqui amici mei i eodez Regno
existentes: q mihi fidelit seruiunt. et
me toto corde diligunt: laboribz suis
et precibz lacrimosis, inclinauerunt me,
ad hoc ut facerez uos intellige p istaz
meam reuelationez graue uitaz periculu
aiaz. Quia aliquibz dcoz amicoz me-
oz ibidez diuinitus ostensum fuit: q in-
numerabiles aie, de dco regno cypri
a celesti gla excludunt. et ad gehenale
mortez eternalit pdemnant. Ista aut
supdca uba loquor ego. ad illos xpia-
nos latinos obedientie Romane eccle
subiectos, q mihi i baptismo rectam
fidem romanaz catholicaz deuouerunt.
Et p opa mihi contraria. a me totalit
recesserunt. Greci aut q sciut q
omes xpiani tenere opotet unam
tantuz fidem xpianaz catholicaz: Et
uni solum subesse, eccle scilz romane.
unumq solu uicarium meuz gnalem
i mundo. scz summuz Romanu pontifi-
cem, sup se spuales hre pastorem.
Et tam nolunt se eidz eccle Romane
et uicario meo spualit subicere. et
humilit subiugare pp eoz pertinacez sup-
biam: aut pp cupiditatez: uel pp car-
nis petulantiam: siue pp aliqd aliud
qd ad mundum ptinet. indigni sunt a me
ueniam et miaz obtinere post mortez.
Alij uo greci q desiderant uellent,
sed scire no possunt fidez catholicam
Romanaz. Et tam si scirent, et
possent eam deuote et libent reciperent.
et Romane eccle se humilit subiugarent.
Et nihilominus scdm ipsoz psciētias
i statu et fide sua i qua sunt, abstinent
a peccato. et pie uiuunt. Istis talibus

uitam rodeunt

ato a peccando

Ihesus

in suppliciis post ipsorum mortes misericordia mea debetur. Quando ipsi ad iudicium meum vocati fuerint. Sciant etiam greci, quod eorum imperium et regna sive dominia, numquam stabunt secura, seu in vera pace tranquilla: Sed inimicis suis semper subiecti erunt. a quibus semper sustinebunt gravissima damna: et miserias diuturnas: donec ipsi cum vera humilitate, et caritate se subiecerint ecclesie, et fidei Romane. eiusdem ecclesie sacris constitutionibus, et ritibus se totaliter conformando. „ Hiis autem sic visis et auditis in spiritu per sponsam dicta visio disparuit. Et tunc remansit sponsa cum magno pavore et ammiratione suspensa: –

FILIUS dei loquitur sponse. Medicus quidam venit in regionem longinquam, et ignotam in qua Rex non regebat, sed regebatur, quia habebat leporinum. Et sedens in trono regali, quasi coronatus asinus apparebat. Populus vero suus vacabat comessationibus. et sic honestatis et equitatis oblitus. Omnes de futuris bonis celestibus consulentem ~~debat~~ odiebat. Cumque Medicus se presentaret Regi, et de terra delectationis se esse diceret, et causa cognitionis infirmitatum hominum se affirmaret venisse. Rex ammiratus de homine, et de loquela eius: Respondit. Ego habeo duos homines in carcere cras decollandos. Et alter eorum vix respirare potest. Alius vero Robustior et corpulentior est nec

quam cum incarceres ingressus. atque iniectus est. Ingredere igitur ad eos, et contemplare vultus eorum, quis ipsorum melioris complexionis sit. Cumque ingressus fuisset Medicus et vidisset eos: dixit Regi: homo quem Robustum dicitis. similliman mortuo, nec vivere potest. De alio vero spes bona est. Cui Rex. unde inquit tu nosti hec. Et Medicus quia inquit alius impletus est humoribus vetusti humoribus, et vento nocivo: nec curari potest. Alter exinanitus factus potest curari: atque sanari: mediante lenitate aeris. Et tunc ait Rex convocabo nobiliores meos et sapientes, ut visa sapientia et industria tua gloriosus appareas in oculis eorum. Cui Respondit Medicus. Nequaquam inquit hoc faciam. Scis enim populum tuum insidum esse glorie: et quem non potest opere, persequitur, et depravat verbo. Sed expecta, et ostendam tibi soli in conclavi sapientiam meam: Sic enim instructus sum et doctus scilicet sapientiam meam plurimam habere in secreto: et modicum in aperto. Nec quero gloriam in tenebris tuis. cum in luce patrie mee glorior. Sed nec tempus sanitatis adhuc est: donec ventus australis afflaverit: et sol in meridie apparebit. Cui Rex quomodo possent fieri ista in terra mea. In ea enim sol rarissime oritur. quia extra climata sumus. Et ventus Aquilonaris semper dominatur nobis. Sed quid mihi sapientia tua prodest: et tanta mora sanitatis. Video enim te satis verbis habundare. Respondit Medicus. Sapientis est non esse subitum. Sed ne tibi superbus: aut

ingratus appaream. Da mihi iſtos
duos homines in poteſtate, et ducam
eos ad fines regni tui: ubi aer eſt
competentior. atque temperantior. et
tunc uidebis quantum opera mea,
quantum ut ualebunt verba. Cui rex
altioribus inquit et utilioribus occu-
pati ſumus. Quid nos diſtrahis? Et
Aut quid confert nobis magiſterium
tuum. Inpñtibus enim bonis delectamur:
que uidemus et poſſidemus. Ad fu-
tura uero et incerta non aſpiramus.
Verumtamen ſuſcipe homines illos (ut
petis.) Et ſi oſtenderis in eis aliquid
magnificum et dignum admiratione,
predicabimus te: et predicari facies
glorioſum. Suſceptis ergo a Medico
hominibus illis, et ad temperiem aeris
deportatis: Alius tranſiit ad mor-
tem. Alius uero blandimento aeris
refocillatus reuixit. Medicus
ille ego ſum. qui mederi cupiens
hominibus verba mea miſi mundo
preſenti: quamuis autem infirmitates mul-
torum uidi. duos tamen oſtendi tibi. In
quibus et iuſtitiam, et miſericordiam meam
potes admirari. Vnum enim oſtendi
tibi, quem diabolus poſſedit occul-
te: sed eternaliter puniendum. Cuius
tamen opera hominibus uidebantur, et lau-
dabantur tamquam iuſta. Alterum uero
oſtendi, cui aperte dominabatur diabolus.
Sed ſanandum dixi tempore ſuo. licet
non hominibus aperte, ut tu credebas.
Nam fuit iuſtitia diuina. Et
ſicut ſpiritus malignus paulatim
in eum dominari ceperat: sic eadem
dictabat iuſtitia, ut paulatim
egrederetur. Sicut et egreſſus eſt,
donec anima carne ſoluta peruenit
cum ea diabolus ad iudicium. Cui dixit
iudex: tu purgaſti eam, et cribaſti a
quasi triticum. nunc autem pertinet ad me
pro confeſſione ſua duplici corona co-
ronare eam. Recede igitur ab ea, quam
tanto tempore purgaſti. Et ait ad animam.
Veni, o, felix anima, et uide ſen-
ſibus ſpiritualibus gloriam meam, et iocun-
ditatem meam. Ad alteram uero animam
dixit. Quia fides uera non fuit in
te: et tamen quasi fidelis glorificabaris, et
laudabaris. et quia opera iuſtorum
perfecta non ſunt inuenta in te: propterea
merces illa fidelium non erit in te.
Tu quoque in uita tua queſiuiſti: Cur
uolui mori pro te: et humiliari tan-
tum pro te. Ideo reſpondeo tibi nunc
quia fides eccleſie ſancte uera eſt, que
ſurſum trahit animas. Et paſſio
mea, et ſanguis meus introducit
eas in celum. Ideo infidelitas tua,
et amor tuus uanus, deprimet te
ad nihilum: et nihil eris reſpectu
ſpiritualium eternorum. Quare uero diabolus
non egrediebatur uidentibus cunctis
de homine illo. Reſpondeo Mundus
iſte eſt quasi uile tugurium reſpectu
tabernaculi, quod inhabitat deus, popu-
luſque domini exaſperans. Ideo paulati-
ne, ſicut ingrediebatur, ita etiam
egrediebatur.

pparuit sponse psona quedam
hois, cuius crines uidebant
circũcisi cum obbrobrio. et
corpus punctum erat oleo, totusque
mutatus. atque notatus: sed nihil eru-
bescens. Qui ait ad sponsam. scriptura
quam vos vocatis sanctam, dicit sic.
quod nullu opus sine remuneratione
erit. hec est illa scriptura que apud
vos biblia vocatur. sed apud nos est
fulgida quasi sol resplendens incompa-
rabilius auro. fructificans quasi semen
quod centuplum ex se pfert fructum.
Sicut enim aurum cetera precellit metalla,
sic scriptura, quam vos dicitis sanctam
nos uero vocamus in celo eam auream
precellit omnes scripturas. quia in ipsa
honoratur et predicatur uerus deus.
Patriarcharum replicantur opera: et prophetarum
explanantur Infusiones. Ergo quia
nullu opus sine remuneratione
est, audi que loquor. Rex
iste pro quo tu supplicas, ~~pdattor~~ est,
proditor animarum: prodigusque effusor divi-
tiarum. Itaque sicut nullus proditor
est peior illo: qui diligentes se prodit.
sic iste spiritualiter multos prodidit.
carnaliter diligendo In iustos. Iniuste
exaltando Impios. Iustos depriment-
do, et excessus corrigendos dissimu-
lando. Secundo nullus predo pe-
ior est illo, qui prodit eum, qui In
sinu eius caput suũ reclinat. Sic
populus regni, qui In sinu suo erat,
quem Iste Rex miserabiliter depredatus
est. Aliorum bona auferri permittendo.
Aliis Intollerabilia Imponendo: Aliorum
Iniurias dissimulando, et Iustitiam

coni deo

semper negligenter, et remisse exercendo.
Tertio, nullus fur peior est illo, qui
creditis sibi omnibus, et acceptis clavibus
furatur dño Inuito. Sic iste Rex
accepit claves potestatis et honoris,
quibus Iniuste, et prodigaliter usus est.
nõ ad honorem dei. Sed quia aliqua
sibi placita dimisit amore mei.
Ideo consulo sibi tria. Primo
quod sit sicut ille euangelicus, qui
relictis siliquis. atque siliquis por-
corum rediit ad patrem. Sic Ipse con-
temnat divitias et honores, que
respectu eternorum, nõ sunt nisi si-
lique porcorum, redeundo cum hu-
militate et devotione ad patrem
suũ deum dominum yhesum christum.
Secundo dimittat mortuos suos
sepellire, et sequatur viam artam
crucifixi dei. Tertio relinquat
grave pondus peccatorum suorum, et
Ingrediatur per viam illam, que
In principio est arta, sed Infine
gaudiosa. Tu quoque qui vides
me: Intellige quod ego sum ille
qui scripturam auream plenius
agnovi. et agnoscendo augmen-
tavi. Ego fui nudatus Ignomi-
niose, sed quia patienter sub-
stinui, deus uestivit animam meam
veste Inmortali. Ego etiam fui
Intinctus oleo. Ideo nũc gau-
deo oleo letitie sempiterne.
Ego etiam post matrem dei levissima
morte de mundo transiui, quia
custos matris dei fui. et corpus
meum est in loco quietissimo, et se-
curissimo.

[C]Um essem orando sola vidi quatenus beatus Dionisius loquebatur ad Mariam virginem matrem domini dicens. Regina misericordie, tu es, cui data est omnis misericordia: et mater dei facta es propter miseros salutem. Miserere igitur regno Francie tuo et meo. Tuo quia habitatores eius te pro modulo suo honorant. Meo autem quia patronus eorum sum, et in me habent fiduciam. Tu quidem vides, quante, et quot anime periclitantur omni hora: et hominum corpora quasi bestie prosternuntur. Et quod gravius est: anime infinite quasi nix descendunt in infernum. Consolare ergo eos, et roga pro ipsis ad filium, quia domina es et adiutrix omnium. Respondit mater misericordie. Precedas ad filium meum, et audiam per sponsam que astat quod ipse respondebit:-

[M]ater dei loquitur ad filium dicens. Benedictus sis tu fili mi. Scribitur quod ego dicebar benedicta, que te portavi in utero meo. Tu vero respondisti, quod ille est benedictus: qui verba tua audiret et servaret. Illa ergo fili mi, ego sum, que verba tua memoriter in corde meo servavi. Ideo reduco tibi verbum quod dixisti petro querenti si dimitteret peccanti usque septies. Respondisti dimittendum usque septuagesies septies. notans per hoc, quod quotiens aliquis se humiliat cum voluntate emendandi, totiens tu paratus es dare misericordiam. Respondit filius. Testimonium tibi perhibeo quod verba mea fuerunt radicata in te sicut semen quod seminatur in pingui terra, dans ex se fructum centessimum. Sic et virtuosa opera tua omnibus faciunt letitie fructum. Ideo pete que vis. Respondit mater Rogo te cum Dionisio et aliis sanctis: quorum corpora in hac terra istius Regni Francie sunt: anime vero in celo. Miserere isti regno. Ego enim per similitudinem loquendo per istam sponsam que presens est spiritu. video quasi duas bestias ferocissimas qualibet de genere suo. Altera enim est cupidissima deglutire, que potest habere: et quo plus comedit, eo magis esurit. Nec saciatur fames eius. Bestia vero secunda nititur super omnes ascendere. Iste bestie habent tria mala. Primo terribilem vocem: secundo sunt plene periculoso igne. Tertio quelibet desiderat alterius cor in se deglutire. Et una inquirit in dorso alterius dentibus suis invenire ingressum ad cor, ut mordendo occidat. Altera vero habet os ante pectus alterius volens ibi inquirere ingressum ad cor. Vox terribilis istarum bestiarum auditur longe, et omnes bestie que apto ore veniunt, erunt ardentes igne istarum bestiarum. Ideo cadent in mortem. Ille vero bestie que clauso ore veniunt privantur vellere

cessus

et discedunt nude. In istis duabus
bestiis intelliguntur duo Reges scilicet
Francie, et anglie. Rex alter non sa-
tiatur, quia bellum suum est ex cupidita-
te. Rex alius nititur ascendere, quia
bellum suum est ex ira. Et ideo am-
be sunt plene igne ire et cupidi-
tatis. Vox bestiarum est talis re-
cipe aurum et divitias mundi: et
non parcas sanguini xpianorum. Que-
libet istarum bestiarum desiderat alterius
mortem: et ideo quelibet querit alterius
locum ad nocendum. Ille vero querit
in dorso nocere, qui in iustitiam suam
desiderat audiri esse iustitiam: et
ut alterius iustitia diceretur esse iniu-
stitia. Alius autem querit in pectore
nocere cordi, qui scit se habere iustitiam.
Et ideo facit multum dampnum non curans
de perditione et miseria aliorum. Nec in
sua iustitia habet divinam caritatem.
Ideo ergo querit in pectore alterius in-
gressum, quia ipse maiorem habet iusti-
tiam ad regnum. Et cum ipsa iustitia
habet superbiam et iram. Alius vero
habet minorem iustitiam: ideo ardet
cupiditate. Bestie quoque alie, que
aperto ore veniunt: hii sunt qui propter cu-
piditatem veniunt ad eos. Et istorum
ora aperta implent, hii qui vocantur
Reges sed sunt veri proditores.
Franci proditor — Proiciunt namque pecunias habundanter,
et dona in ora ipsorum. Et sic faciunt
eos ardere ad bellum et cadant
in mortem. Quorum bona remanent,
et corpora recipiuntur in terra, et cor-
rodunt vermes, diaboli eorum animas.
Et sic isti duo reges prodiunt multas
animas de filio meo qui eas redemit

sanguine suo. Ille vero bestie que
privantur vellere sunt homines sim-
plices, et qui contentantur de bonis
suis. Qui hac intentione pro-
cedunt ad bellum quia credunt se
habere iustitiam, et bellum esse iu-
stum. Ideo privantur velleribus
idest corporibus per mortem. Anime
vero eorum nudate a corpore reci-
piuntur in celum. Et ideo benedicte
filii mei, misserere. Respondit filius.
Quia mater mea carissima omnia
vides in me. Dic ista sponsa mea
audiente que astat spiritu, que est
iustitia ut Reges isti exaudiantur.
Et mater respondit. Ego inquit audio
tres voces. Prima est istorum regum
Quorum unus cogitat sic. Si hereditas
mea non curarem habere alia, et
timeo carere omnibus. Et ex isto
timore, scilicet quod timet obbrobri-
um mundi, convertit se ad me, dicens.
O, Maria roga pro me. Alter vero
Rex taliter cogitat. Utinam essem
in statu priore, nam fessus iam
sum. Et ideo ipse se convertit
ad me. Secunda vox est co-
munitatis et populi, que cotidie
rogant me pro pace. Tertia vox
est electorum tuorum: qui clamant di-
centes. Non ploramus corpora
mortuorum, non damna, non paupertatem,
Sed animarum casum: que cotidie peri-
clitantur. Et ideo, o, domina Roga filium
tuum ut anime salventur; propterea, o fili
mi, misserere eis. Respondit
filius Scriptum est, quod pulsanti ape-
rietur, vocanti respondendum est:
et petenti dabitur. Sed sicut omnis

qui pulsat ex̄ hostium est. Sic et
isti reges extra hostiū sunt, q̄a
me non habent in se. sed tam̄
pp̄ te petentib; est aperiendum:.

Tem filius dei loquit̄, Ego
sum Rex metuendus, et ho-
norandus. Ideo pp̄ preces
m̄ris mee mittam Regibus
Francie, et anglie v̄ba mea.
Ego sum pax uera, et ubi pax
est, ibi p̄ certo ego sum. Si
igit̄ isti duo Reges francie, et
anglie, uēre uoluerint pacem,
ego dabo eis p̄petuam pacē. Si
pax uera haberi nō poterit, ñ
ueritas et iustitia diligantur.
Et ideo quia alt̄e regnū h̄t iusti-
tiam placet mihi, ut p̄ matrimo-
nium fiat pax. Et sic regnum
ad legitimum h̄dem puenire
poterit. Secundo uolo q̄ sint cor
unū et anima una ī augendo
fidem s̄cam xp̄ianam ubi commo-
dius fieri poterit, ad honorē me-
um. ,, Tertio deponant intol-
lerabiles exactiōnes, et fraudu-
lentas adinuentiōnes suas, et
diligant aīas s̄bditoꝝ suoꝝ. Si
aūt ille rex q̄ nūc tenet regnū
obedire noluerit, sciat p̄ certis-
simo, q̄ nō p̄sperabit̄ in fr̄is
suis. Sed in dolore finiet ui-
tam, et regnum dimittet in
tribulatōib;. Et filius et g̃natō
sua erit in ira, et obbrobrio, et
c̄fusione. Ita q̄ omes āmirabūt̄.
,, Si aūt rex ille q̄ iustitiam habet
obedire noluerit, adiunabo eum
et pugnabo p̄ eo. Si uō nō obedi-
erit, nec ip̄e puenient ad desiderium
suum: sed p̄uabit̄ obtento. et p̄n-
cipium gaudiosum, dolorosus exitus
obscurabit. Sextum quando hoīes
Regni francie assumpserint uerā
humilitatem, Regnum puenient ad
legitimū heredem: et bonam pacem:-

Um Quidam magnus p̄nceps
et iustus regni Suetie, qui
dn̄s Israel uocabat̄, m̄ltis
t̄poibus ad dignitatem maiorem re-
giminis regni uocaret̄ m̄ltotiens
ā Rege. et ille habens desideri-
um eundi ꝯ paganos, et infra in
s̄uitio dei p̄ fide s̄ca moriendi, ī
bello nullo modo ad suscipiendum
d̄cam dignitatem inclinaret̄. Tunc
orante sponsa loquebat̄ ei mater
dei, sic dicens. ,, Si sequnt̄ illi q̄
iustitiam sciunt, et eam facere de-
siderant, et possunt. recusant pro
deo suscipe onus et laborem, quo-
modo stabit regnū ī uigore suo.
Vere illud nō est regnum, sed la-
trocinium, et spelunca tyrānoꝝ.
Ubi iniqui dn̄ant̄, et iusti concul-
cantur. Et ideo homo iustus et
bonus trahi debet caritate dei: et
zelo bono offēre se ad regimen rei pu.

Joseph

ut proficiat multis. Qui autem
dignitates et regimina ambiunt propter
honorem mundi: non sunt principes
veri: sed tyranni pessimi. Ergo ami-
cus iste meus Israel accipiat istam
dignitatem Regiminis ~~Dei~~ Regni propter
honorem dei. habendo semper In ore
verba veritatis: et In manu gladium
Justitie. Non respiciendo, nec Inclinan-
do se ad favorem hominum: Nec ad cogna-
tos, et domesticos et amicos. Nec fa-
ciendo personarum acceptionem. Nam dico
tibi quod adhuc dicetur de isto ab ore
hominum. Iste exivit de patria viriliter.
sinceriter honoravit matrem dei viriliter. servivit deo
fideliter. propterea scias quod per aliam viam
cum Magis ducam eum ad regionem
meam. Sic vere postea omnia hec
evenerunt. Nam transactis aliquibus
annis, iste dominus Israel exivit de
de patria contra Infideles, et venit
in alamanniam In civitatem Rigensem
ubi Infirmatus est. Qui sentiens
mortem vicinam ascendit cum ali-
quibus in ecclesiam cathedralem. Et ibi
digito ymaginis beatissime Marie
virginis, que ibi cum maxima re-
verentia colitur, Impressit anulum
preciosum: Et reliquit ibi dicens
aperte ad Imaginem virginis. Tu mihi
domina es, et semper fuisti dulcissima:
super quo te testem Invoco. Ideo me
et animam meam tue providentie, et misericordie
derelinquo. Deinde sumptis sacra-
mentis devotissime mortuus est.

Post hec autem orante sponsa pro eo,
Mater dei loquebatur de eo sic di-
cens: Ipse dedit mihi anulum caritatis
sue, desiderans me sponsam suam.
Vere, filia, scias quod ipse cum vixit filia,
non dilexit me dimidio corde suo:
sed toto. Et in omnibus operibus suis,
et Judicijs timuit filium meum:
Et Ideo ego duxi eum operante deo
filio meo ad celum, per viam sibi ma-
gis necessariam et utilem. Et presenta-
vi eum celesti exercitui sanctorum et
angelorum, a quibus ipse multum dile-
ctus ~~erat~~. Ne si in manibus pa-
rentum mortuus fuisset: consola-
tione temporali Impediretur. Eius
quippe bona voluntas, sic placuit
deo, ac si moreretur in pugnando
contra infideles pro fide sancta catholica.

Prius loquebatur sponse oran-
ti pro quodam Rege suecie.
Dicens. Is qui de diaboli membro
factus est membrum meum. labo-
ravit sicut illi qui reedificabant
muros Jerusalem. qui per legis destructe
reparatione laborabant. Qui uti
filia domus dei obducta congrega-
bant: et in locum pristinum restitu-
ebant. Vere conqueror de
tribus. primo quod murus Jerusalem
destructus est. Quis est murus
Jerusalem. idest ecclesie mee: nisi corpo-
ra et anime christianorum. Ex hijs
enim edificari debet ecclesia mea.

Cuius murus iam corruit. quia uoluntatem suam, omnes perficere cupiunt: et non meam. Auerterunt enim oculos suos a me: et nolunt me clamantem audire. Uerba mea sunt eis importabilia. Opera mea uana: passio mea abhominabilis ad cogitandum. Uita mea intollerabilis: et uidetur eis impossibilis ad imitandum. Secundo conqueror quod instrumenta domus mee asportata sunt in babillonem. Que sunt instrumenta domus mee, scilicet ecclesie mee: et uasa diuersa, nisi dispositio et conuersatio clericorum et Religiosorum. Horum bona dispositio et ornatus, asportatus est a templo meo, ad babillonem: scilicet ad superbiam mundi: et ad uoluptatem et delectationem peccati. Sapientia mea, et doctrina est eis uana. Mandata mea onerosa: promissionem michi factam irritant. legem meam et constitutiones amicorum meorum predecessorum suorum profanauerunt: et suas nouas adinuentiones faciunt, et habent pro lege. Tertio conqueror, quod lex decem mandatorum meorum perdita est. Numquid non legitur in euangelio meo, quod cum unus interrogaret me dicens. Magister quid faciam ut uitam eternam habeam. Respondi ei. Serua mandata mea, que iam nunc perdita, et neglecta sunt, et obliuioni. Ideo Rex iste pro quo tu oras debet congregare uiros spirituales sapientes sapientia mea. et eos qui spiritum meum habent interroget. Et inquirat diligenter secundum consilium eorum: quomodo muri ecclesie mee, reedificentur in pristinis. et honor deo exhibeatur. Fides recta catholica refloreat. Caritas diuina ferueat. et passio mea in corde hominum imprimatur. Inquirat etiam et Rex quomodo uasa domus mee restituantur in pristinum statum. Scilicet ut clerici et religiosi relicta superbia reassumant humilitatem. Incontinentes diligant castitatem. Cupidi, et mundiales abstineant a nimio mundi appetitu: ut lucere possint aliis. Laboret et rex fortis, et sapiens, ut mandata mea attentius diligantur. et congreget iustos xpianos, ut cum eis diruta spiritualiter reedificet. Uere ecclesia mea nimis longe recessit a me: in tantum quod nisi preces matris mee interuenirent: non esset spes misericordie. Sed inter omnes status laycorum Milites plus aliis apostatauerunt. Quorum apostatantium periculum et pena: tibi prius ostensa fuerunt etc.

Cum starem orando uidi in spiritu celum quasi turbulentum, atque turbulentum. Et solem et lunam fulgentes in serenitate clarissima. Quorum lux et ultra celum se extendebat. Cumque attente aspicerem uidi quod angeli boni, et

et mali pugnabant contra solem et lunam. Sed non prevaluerunt donec drago magnus et terribilis ascendit in celo. Cui sol et luna dederunt potestatem et claritatem suam. Et tunc statim sol factus est pallidus et niger. Et luna fugit super terram. Cumque aspicerem ad terram vidi eam plenam reptilibus et serpentibus qui comedebant superficiem terre, et occidebant homines tandem sunt. donec sol cecidit in abyssum. Et locus lune non est inventus amplius.

Transactis autem post hec undecim annis, audivi vocem Christi dicentem michi: Recordare sponsa quod ostendi tibi in civitate Stocolmis de celo turbulento. Nunc autem exponam tibi quid illa significant. Celum inquit, quod ostendi tibi turbulentum. Regnum istud Suetie est. Nam Regnum istud, quod quasi celeste et quietum et iustum esse deberet. Iam turbine tribulationum agitatur et iniquitatibus et exactionibus obscuratur. Nec mirum: nam Rex et Regina, qui tamquam sol et luna fulgebant. Iam denigrati sunt, sicut carbones. quia moribus et voluntate immutati sunt. hominem quoque de radice vipperea elevaverunt. Et prosternant amicos et simplices meos. Ideo scias quod drago ipse confusus celerius descendet, quam ascenderit. Et amici mei, quorum quidam vita sunt angelici. Inter quos et aliqui sunt tamquam mali angeli, vita sordidi, elevabuntur, et liberabuntur a tribulationibus suis. Sol non pallescet donec donec venerit sub coronam. Quia noluit iuste stare in corona. Et dicetur de eo, quod secundum splendorem eius: multiplicate sunt tenebre eius.

Filius loquebatur ad sponsam suam alia dicens. Attende sponsa et scias, quod status laycorum bene erat alio tempore antiquo dispositus. Nam quidam eorum excolebant terram: et labori agrorum viriliter instabant. Alii negotiabantur navibus, et mercimonia ad alias Regiones deferebant. Ut unius regionis fertilitas alterius sublevaret inopiam. Alii instabant operi manuum, et diversarum artium. Inter istos erant quidam defensores fidei, et ecclesie mee. Qui nunc dicuntur curiales seu armigeri. Qui assumpserunt sibi arma ad ultionem ecclesie sancte, et fidei. Et expugnationem inimicorum eius. In istis curialibus apparuit quidam bonus homo, et amicus meus. Qui cogitabat apud se sic. Ego inquit non excolo terram ut agricultor. non descendo in fluctibus maris, ut mercator. non insisto operi manuum ut operator egregius. Quid ego faciam? Aut quibus operibus placabo deum meum. Sed nec viriliter sum in labore

eccle. Corpus meum debile est,
et molle ad patiendum vulnera
manus remissa ad feriendum
inimicos. Mens fastidiosa ad
cogitandum celestia. Quid ergo fa-
ciendum est modo? Certe scio
quid faciam, surgam enim, et
obligabo me cum iuramento sta-
bili, sub temporali principe, quod de-
fensurus sim viribus et san-
guine meo fidem sancte ecclesie.
Veniens autem ille amicus meus
ad principem: seu Regem ait. Domine
ego sum de defensoribus eccle. Corpus
meum nimis molle est ad patien-
dum vulnera. Manus remissa
ad feriendum. Mens instabilis
ad cogitandum bona, et laborandum.
Voluntas mihi placet propria. Re-
quies non sinit me fortiter pro do-
mo dei stare. Ideo constringo me
cum iuramento publico sub obe-
dientia sancte eccle. et tua, o, prin-
ceps, quod ego cum defensurus sim omni-
bus diebus vite mee. Ut si
forte tepida mens et voluntas
fuit ad certandum: propter iurame-
tum teneor et compelli possum
ad laborandum. Cui respondit
princeps vadam tecum ad do-
mum domini: et ero testis iuramenti
tui et promissionis tue. Venien-
tes autem ambo ad altare meum
amicus meus flexo genu ante
altare meum dixit. Ego nimis
infirmus sum in carne mea
ad patiendum vulnera. Voluntas
propria nimis est mihi cara: Manus
tepida ad feriendum. Ideo tibi promitto
obedientiam deo, et tibi:
Qui caput es cum iuramento. Ut
firmius astringens me sanctam ecclesiam
contra inimicos meos defensurum. Ami-
cos dei, confortaturum: viduis et orpha-
nis: et fidelibus dei benefacturum
contra ecclesiam dei, et fidem eius
nunquam aliquid contrarium acturum. Et
insuper obligo me correptioni tue, si
errare me contingat, ad hoc ut quanto
obligatus sum ad obedientiam, tanto
magis cavere possim peccata, et
voluntatem propriam: et tanto ferventi-
us, et facilius insistere volunta-
ti dei, et tue. Sciamque tanto mihi
esse damnabilius ceteris, et contemp-
tibilius, si violata obedientia mandatis
tuis: et contrahire presumpsero.
Facta autem ista professione ad alta-
re meum. Princeps sapienter conside-
rans disposuit sibi habitum ab aliis
secularibus distinctum. Insignum abdi-
cationis voluntatis proprie. Et
ut sciret se superiorem habere, et debere
ei obtemperare, dedit et princeps
in manu eius gladium. Dicens. Hoc
gladio inimicos dei cominues, et
interficies. Dedit et in brachium
eius clipeum. dicens. hoc clipeo de-
fende te contra inimicorum iacula.
et patienter tollera illata, ut prius
crepat clipeus, quam fugias. Iste non
amicus meus hec omnia audiente
clerico meo qui presens erat. firmiter
servaturum se promisit. Qui clericus
facta promissione dedit ei corpus
meum in robur et fortitudinem: ut
amicus meus per corpus meum
mihi unitus nunquam a me separetur.

eius

Talis fuit amicus meus georgius, et plures alij Milites. Tales et deberent esse Milites, qui nomen deberent habere propter dignitatem: habitum propter defensionem et operationem fidei sancte. Audi nunc Sponsa quid inimici mei faciunt contra ea que amici mei prius fecerunt. Milites quippe qui mea portabant arma erant parati dare uitam pro iustitia et effundere sanguinem suum propter fidem sanctam. Indigentes promouendo ad iustitiam malosque deprimere et humiliare. Sed nunc audi quomodo auersi sunt. Placet quippe nunc eis magis mori in bello pro superbia et cupiditate et inuidia iuxta diabolicas suggestiones, quam secundum mandata mea uiuere ad optinendum gaudium sempiternum. Ergo omnes Milites qui in tali uoluntate moriuntur dabitur eis stipendium a iudicio diuine iustitie scilicet animabus eorum in eterna diaboli coniunctione. hij uero qui mihi seruiunt tenentur habere stipendium cum celesti exercitu sine fine.

Hec uerba ego yhesus xpistus locutus sum uerus deus et homo unus cum patre et spiritu sancto semper deus.

Mne tempus huius uite, non est nisi quasi una hora apud me. Ideo quod dico tibi nunc semper fuit in prescientia mea. Dixi tibi prius: quod unus erat qui incepit ueram Militiam. Nunc autem dico tibi de alio qui nimis discessit ab ea. quem innumerabiles alij postea secuti sunt, et cotidie secuntur. Ille uero qui discessit a uera Militia egressus est de templo humilitatis mee. Et reiecto clipeo fidei sancte et gladio timoris mei, ascendit in campum cum omni superbia, Exercuit se in omni uoluptate et delectatione, et in omni appetitu uoluntatis proprie, contempto timore meo, proficiens in peccato suo et uoluptate. Dum autem uenisset ad extremum finem uite sue, et anima exiret de corpore Demones occurrerunt ei cum impetu. Contra quam animam tres uoces de inferno tales sonuerunt. prima dixit. Numquid non est iste qui recessit de humilitate, et sequebatur nos in omni superbia. Et si ad huc duobus pedibus altius in superbia super nos ascendere potuisset ut excessisset nos, et primatum habere potuisset in superbia libenter fecisset. Cui uoci anima illa missa respondit. Uere ego sum. Cui respondit diuina iustitia. Hec est retributio tue superbie, ut de uno demone cadas in alium, donec uenias ad nouissimum inferni. Et sicut nullus demonum erat qui non sciebat certam penam suam et supplicium, pro omni cogitatu inutili et opere infligendum. Sic nullus supplicium

effugies; qn omnis malitie, et neqtie particeps sis. Secunda vox demonum clamabat dicens. Numqd nō est iste, ille Miles. qui de militia dei pfessa separavit se et adhesit militie nre. Respondit aīa Militis vere ego sum. Et tunc dixit diuina Iusticia. Hec est sors premij tui: Ut quemadmodum Militiam tuam sequitur malitia sua et pena dolorem tunc et penam augumentabit. Et i aduentu suo ad te quasi letali uulnere percutiet te. Sed ille qui haberet sicut enim vulnus senum: si ei uulnus sup vulnus, usque quo corpus uulneribus plenum esset, inferretur intollerabiliter affligeret et clamaret. Uhe sup vhe. Sic miseria sup miseriam ueniet tibi. dolor tuus super omnes dolorem renouabitur. pena tua numquam deficiet, et Uhe tuum numquam minuetur. Tertia vox de Inferno clamavit dicens. Numqd nō est iste, qui uendidit suum creatorem p creatura. caritatem creatoris p amore sui. Respondit Iustitia. Utique ipse est. Ideo aperientur ei qui due apture p unum ingredietur: et qui omnis pena constituta p minimo peccato usque ad maximum, quia uendidit creatorem suum p uoluptate sua. Per secundam uero aperturam ingredietur ei omnis dolor et confusio. Nec umquam ingredietur ei consolatio et caritas divina: quia dilexit se p creatore suo. Ideo sine fine durabit uita. et sine fine durabit pena: quia omnes sci auertuntur faciem suam ab eo. Ecce sponsa mea, qui miseri erunt q me contempnunt. et quantum dolorem emunt p modica uoluptate:.

Filius loquebatur sponse dicens. tu i gramatica tua composuisti hodie puerbium. qd melius esset preuenire, quam preueniri: Sic ego preueni te dulcedine gratie mee: ne diabolus dnaretur aie tue. Et statim apparens Johes baptista dixit. Benedictus sis tu deus, q es ante omnia: cum quo numquam ullus fuit deus: et preter quem nullus: et post quem nullus erit: qa tu eras et es eternaliter unus deus: Tu es ueritas pmissa a pphetis: de quo ego, nondum natus exultaui: et quem demostrando plenius agnoscebam: Tu es gaudium nostrum et gloria: tu desiderabile nostrum, et sacietas: quia uidere te, replet nos suauitate indicibili: quam nemo agnoscit. nisi qui degustat. Tu quoque es sola dilectio nra: nec mirum qd diligimus te. quia tu cum sis ipsa caritas: non solum diligentes te diligis: Sed et, cum omnium sis creator, et hijs facis caritates q te dignantur scire. Nunc ergo domine mi quia diuites sumus de te, et in te: Rogamus te, ut des de nris diuitijs spiritualibus hijs, q nihil diuitiarum habent. Ut sicut nos gaudemus in te,

puerbium: Melius est puenire quam preueniri:

nō nr̄is meritis. Sic plures participe-
tur bonis nr̄is.,, Respondit xpus.
Tu vere es summū Membrum cum
capite, et iux̄ caput. Veruntam fauces
sunt ppinquiores et excellentiores. Sic
ego om̄ caput sum. Mater vō mea
q̄ fauces. deinde Angli. Tu vō et
Apli mei q̄ spondilia dorsi: quia non
solum diligitis me: sed et diligentē me,
pmouendo honoratis. Ideo fixum est
qd dixi: Opera que ego facio, et vos
facietis: et voluntas vr̄a est volūtas
mea. Sicut enī nō mouet caput car-
nale sine membris. Sic nec ī nostra
spūali ꝯiunctōe et vnione est aliquid
velle et non posse. Sed totum est posse
qd vnusquisq vrum velit. Ideo fiat
qd velis.,, Quibꝫ dcīs Iohes quē-
dam Militem q̄ semimortuū pduxit
In medium, et dixit ad ipm̄. Ecce dn̄e,
Ecce iste qui hic astat deuouerat tibi
Militiam qui conat ad pugnandū: sꝫ
nō pualet quia inhermis est, et in-
firmus. Ego vō duplici de causa iu-
uare eum teneor: Tum pp merita
parentum: tum et pp caritatem qua
afficitur circa honorem meum. Ergo
pp te met ipm da ei vestes militie.
ne appareat ꝯfusio nuditatis sue.
,, Rn̄dit dn̄s. da ei inquit qd vis: et
Vesti eum sicut placet. Tunc aut
Iohes ad Militem illum. Veni filij et
accipe á me pmū vestimentū Mili-
tie tue, quo adepto facilius accipe-
re et tollerare poteris reliqua militaria
Indumenta. Ad Militem itaqꝫ ptinet
hr̄e vicinius ad carnem vestimentum
qd molle est, et leue: scilꝫ dyploide.
Hanc ego induam te: quia sic placet
deo. Sicut enī corporalis dyploide
mollis est et leuis: Sic spūalis dy-
plois est hr̄e deum carum ī aīa,
et suauem ī affectu. Dulcedo quippe
ad deum puenit ex duobus scilꝫ ex
ꝯsideratione bn̄ficior dei: et ex re-
cordatione peccator ꝯmissor. Hec
duo ego hābui qn̄ eram puer. Cō-
sideraui quippe quali gr̄a me pre-
uenerat deus nō dum natū. Quia
bn̄dictōe bn̄dixit me post nativi-
tatem meam: et considerando inge-
nij imbecillitatem, cogitans quid
possem dignū reddere deo meo pro
talibꝫ bn̄ficijs. consideraui et insta-
bilitatem mundi. Et ideo fugiens
á seculo cucurri in heremum. vbi
tantum dulcescebat mihi dominus
deus meus, qp om̄ia desiderabilia
mundi erant mihi in fastidio ad
cogitandum, et onerosa ad ꝯcupiscē-
dum. Veni ergo, o, Miles et indue
ista dyploide: quia reliqua dabunt
tibi ī tpre suo.,, Deinde apparuit
beatus Apls: dicens. ad Militem
Iohes dedit tibi dyploidem. Ego aūt
q grauit cecidi, sꝫ fortius surrexi,
Impetrabo tibi loricam: idest diuinā
caritatem. Sicut enī loricam ꝯstat ēē
ex multis circulis ferreis: Sic caritas
defendit ꝯ tela inimici: et alacriores
reddit hoiem ad tollerandum mala
Ingruentia: Agiliorem efficit ad ho-
norem dei: et feruentiorem ad diui-
nos labores. Inuictum facit in ad-
uersitatibꝫ: Longanimem in spe: et
pseuerantem in inceptis. Hec itaqꝫ
lorica fulgere debet, ut Aurum.
Fortis esse ut calibs et ferrum. Quia

ordinis homo caritatem habens, ducti-
lis debet ee, ut aurum p patientiam
contra aduersitates. fulgensque p sapi-
entiam et discretioez: ne heresim re-
cipiat p integritate fidei. dubia q p
peritis. Sit quoque lorica spualis for-
tis, ut ferrum. Ut sicut ferrum do-
mat omnia. Sic homo utens caritate
studeat humiliare eos q resistunt fidei
et bonis morib. Non retrocedat pp
allocutiones: non flectat pp amici-
tias. Non tepescat pp comoda sua
tpalia: non dissimulet pp getem car-
nis. no uereat pp mortem: quia
nemo pot auferre uitam, nisi pmi-
ttente deo. Veruntam quis loricaz
ex multis gster esse circulis: tam duo
st principales circuli: quib lorica
caritatis gtexit. Primus itaq cari-
tatis circulus est, cognitio dei, et
frequens intogatio diuinoz bnfitioz
et peeptoz, ut sciat homo qd faci-
endum deo: Quid pximo: Quid ne
mundo: Secundus circulus e refre-
natio ppie uoluntatis pp deum.
Omnis quippe homo q deum pfecte
et integre diligit: nil sibi ipi de
uoluntate sua que n deum est
resnat. Ecce filij hanc loricam dat
tibi deus: et ego eam gmorui tibi
guentus caritate dei. Deinde appa-
ruit beatus Paulus dicens ad Militem.
O fili Petrus summus pastor omniz
dedit tibi loricam. Ego uero ex
caritate dei dabo tibi thoracem,
que e caritas ad pximu. uelle scilz
p salute pximi libent operante dei
gra mori. Sicut enim i thorace milite
sunt lamine cobinate, et claui con-

iungentes illas. Sic in caritate pximi
multe iungunt uirtutes. Omnis quippe
homo qui diligit pximu, tenet primo
dolere, q omes illi qui redempti sunt
sanguine yhu xpi, no rependunt deo dile-
ctionem; Secundo dolendum est, q eccla
sca sponsa dei, no stat i sua laudabili
dispositione. Tertio q paucissimi sunt, q
passionis xpi recolunt, cum amaritudie
et caritate. Quarto attendere debet ne
pximus suus corrumpat aliquo exemplo
suo prauo. Quinto dare pximo suo
bona sua hylarit, et orare deum p eo:
ut i omi bono pficiat, et pficiat. Claui
uo giungentes laminas sunt uba diui-
na: nam homo caritatiuus, ubi uiderit
pximu tribulatum, debet eum gsolari
ubis caritatiuis. impugnatu uo g iusti-
tiam defendere. infirmos uisitare. cap-
tiuos redimere. paupes no erubescere.
ueritatem semp amare. caritati dei
nihil pponere: et a iustitia nuq deui-
are. hac lg thorace ego fui indutus,
q infirmus fui cum infirmis. Qui
in conspectu regum, et principu, non
erubui ueritatem loqui, et p salute pxi-
mi mori paratus fui. De inde
apparuit mat dei, et dixit Militi. Quid
inquit fili adhuc deest tibi. Et ille. dna
mea, caput inquit no ht galeam. Tuc
mat dni dixit ad anglm custodem
aie eius. Quid inquit pstitit aie isti
militis custodia tua. Aut qd habes
pntare dno nro. Rndit Angelus. habeo
aliqua licet modica sint. nam quoque iste
Miles fecit helymosinam, et legit aliqs
ores ex caritate dei. Nunc et dimisit
uoluntatem ppam pp deum. Rogans deu
sincerit, ut ei uilesceret mundus, et

deus faceret ei super omnia carus. Respondit
Mater bonum est aliqua apportare. Ergo
volumus facere sicut bonus aurifaber
facit. qui facit aliquod opus grande
de auro. si necessitatur et deficit in
auro petit auxilium ab amicis habentibus
Quem omnes habentes aurum iuvant et
perficiatur opus eius. Qui vero facit opus
lutheum, quis dabit ei de auro suo?
cum indignum sit aliquo scire aurum com-
misceri lutho. Ergo omnes sancti divites
auro promerebunt tibi meam galeam, quam
habiturus es. Ista autem galea est voluntas
placendi soli deo. Sicut enim galea de-
fendit caput a iaculis et telis, sic vo-
luntas bona et sola ad deum, defendit
animam ne temptationes dyabolice spirituale-
ant contra eam: et deum in animam introducit.
Hanc habuit ille bonus georgius, et
mauritius: et plures alii: immo et latro
pendens in cruce. sine qua nemo fun-
damentum bonum iaciet: nec perveniet
ad coronam. In hac quoque galea debent
esse duo foramina ante oculos, quibus
prevideantur advenientia. Que sunt discre-
tio faciendorum: et cautio obmittendorum.
Quia sine discretione, et premeditatione
multa sunt in fine mala, que in principio
videntur bona. Iterum loquitur dei mater
ad militem. Quid adhuc deest tibi fili?
Et ille respondit. Manus inquit mee nu-
de sunt. Et non habent armaturam. Cui
Mater. Ego inquit iuvabo, ut manus
non sint nude. Ergo sicut due sunt
manus carnis: sic due sunt manus spiritua-
les. Dextera autem manus qua tenendus
est gladius significat opus iustitie.
in qua debent esse quinque virtutes: quasi
Quinque digiti. Prima est ut omnis
iustus, primo sit iustus sibi ipsi: ca-
vendo scilicet ne quod in locutione seu operatione
aut exemplo aliquid appareat quod proxi-
mum possit offendere. Ne quod ex iusti-
tia reprehendat ut docet in aliis destru-
at moribus inordinatis. Secunda virtus
est non facere iustitiam, seu iustitie opera
propter favores hominum, seu propter cupidi-
tates mundi: sed amore solius dei.
Tertia est non timere aliquem contra
iustitiam, nec dissimulare propter amici-
tiam: nec flecti a iustitia pro paupe-
re ut divite, amico, seu inimico.
Quarta est libenter et velle pro iusti-
tia mori. Quinta est non solum facere
iustitiam, sed et sapienter diligere iusti-
tiam. Et ut et in omni iudicio sit iu-
stitia et misericordia. Et ut aliter
corrigatur qui minus peccat, aliter qui gra-
vius. Aliter etiam qui peccat ex igno-
rantia, aliter qui peccat ex industria
seu malignitate. Quamquam autem istos
quinque digitos habuerit, caveat debet
ne gladium exacuet impatientia: ne
delectatio mundana hebetet: ne impru-
dentia excutiat: ne levitas animi
denigret. Sinistra vero manus est
oratio divina. Que et quinque digi-
tos habet. primus est firmiter credere
articulis fidei deitatis et humanita-
tis omniaque operando; Credere que
sancta ecclesia sponsa dei confitetur. Secundus
est nolle scienter peccare, contra deum:
et velle omissa omnia contritione, et
satisfactione emendare. Tertius digi-
tus est, orare deum ut amor carnis
convertatur in amorem spiritualem. Quartus
est non ad aliud vivere in mundo
nisi ut deo faciat honores, et ut

minuat peccata. Quintus digitus
est nihil de se ipso presumere. Sed
semper timere deum, et mortem omni
hora expectare. Ecce fili hee sunt
due armature manus, quas ar-
maturas habere debes. Dextera scilicet
qua vibrandus est gladius iusti-
tie, contra transgressores iustitie. Si-
nistra vero orationis: qua petendum
est auxilium a deo, ut nunquam confidas
de tua iustitia, nec insolescas contra
deum tuum. Iterum apparuit Virgo
Maria et dixit Militi. Quid ad
huc deest tibi fili. Respondit ille.
Armatura inquit pedum: Et illa
Audi inquit Miles olim mundi:
Sed iam meus. Omnia quecumque sunt
in celo et intra creavit deus: Sed
inter omnia inferiora dignior et
pulchrior creatura est anima,
que similis est imaginibus suis
voluntati bone. Sicut enim de arbo-
re multi procedunt palmites: sic
de anima spirituali excitatione: et opera-
tione, omnis perfectio virtutum procedit.
Ergo ut obtineat spiritualis arma-
tura pedum voluntas bona medi-
ante gratia ~~bona~~ dei debet esse primum.
In qua debet esse duplex consideratio,
tamquam duo pedes super bases
aureas. Primus itaque pes anime
perfecte, est consideratio, talis scilicet
quod nollet peccare contra deum, et si
non sequeretur pena. Secundus pes
est, bona opera facere, et si sciret
se damnandum propter magnam patientiam
et caritatem dei. Genua vero anime
sunt hilaritas et fervor dono bone
voluntatis: sicut enim genua incurvantur

et inflectuntur ad usum pedum. Sic
voluntas anime flecti et refrenari debet
secundum rationem ad velle dei. Scriptum est
enim quod spiritus et caro, sibi ad invicem
adversantur. Ideo et paulus dicit. Non
quod volo bonum hoc ago. Quasi diceret,
quedam bona volo secundum animam: sed non
prevaleo propter infirmitatem carnis: sed
et si quandoque possum facere: sed non cum
hylaritate. [Nequaquam. Sed magis auge-
batur ei corona duplex. primo quia ab
exteriori homine, erat ei laboriosa opera-
tio. propter carnem.] Quid ergo. Numquid
propterea priuabatur Apostolus mercede, quia voluit
et non potuit: aut quia fecit bona, sed
non cum hylaritate: Nequaquam. Sed magis
augebatur ei corona duplex. primo quia ab
exteriori homine, erat ei laboriosa operatio
propter carnem reluctantem bono. Secundo ab
homine interiori, quia non semper erat ei conso-
latio spiritualis. Et ideo multi seculares
laborant spiritualiter: sed non pro hiis coronantur:
quia laborant pro motu carnis. Qui
quidem labor si esset preceptum dei, neque tamen
sit ferventem in laborando. Isti itaque
duo pedes anime, scilicet nolle peccare contra deum:
et velle bona opera facere, et si se-
queretur damnatio, Armandi sunt dupli-
ci armatura scilicet discreto usu tempora-
lium et discreto desiderio ad celestia
appetenda. Discretus autem usus temporalium
est, habere bona ad suam moderatam
sustentationem, et non ad superfluitatem.
Discretum vero desiderium celestium
est, celestia bonis operibus, et labore velle
promereri. homo quippe per ingratitu-
dinem et desiderium aversus est a deo.
Et ideo per labores et humilitatem
ad deum redeundum est. Ergo fili quia ista

nō habuisti. Rogemus scōs Martires
et ꝯfessores. Qui talibus diuitijs habū-
dant, vt tibi auxilientur. Tunc sta-
tim innumerabiles scī apparentes di-
xerunt. O dna bndcta tu potasti do-
minū vite, et tu dna oīuz es. Quid
est qd nō potes? Qd' eñ tu vis hoc
factum est. Voluntas eñ tua semper
est mea. Tu merito Mat caritatis es,
qr omes vsitas caritate. Iterum apparuit
mater dei, et dixit Militi. Fili ad
huc clipeus deficit nobis. Itaqz ad
clipeum duo ptinent scilz fortitudo,
et signum dnī, sb quo militat. Ergo
clipeus spūalis ꝯsideratoēz significat
amare passionis xpī filij mei: Que
debet esse in sinistro brachio iuxta
cor: Et quoties aīuz delectat, volup-
tas carnis ꝯsiderent linores yhu xpī.
Quoties nō pungit et ꝯtristat aīuz
despectio, et aduersitas mūdi, rememo-
rent paupertas, et obedientia xpī.
Quotiens et delectat honor, et lon-
ga vita carnis, recogitet amara mōs
et passio xpī. Talis itaqz clipeus debz
hēre fortitudinez pseuerantie ī bono,
et latitudinē caritatis. Signū vero
clipei debet esse de duobz coloribus:
qr nihil clarius, et longius pspici-
tur, qz qd de duobz colorībz fulgentibz
est compactum. Duo aūt colores qbz
clipeus ꝯsiderationis passionis diuine
decorat: sunt ꝯtinentia affectionuz
ī ordinatarum: et puritas, et refrenatio
motuū carnis. Hijs eñ duobz illustra-
tur celum, et angli videntes congra-
tulando gaudent dicentes ecce sigm
puritatis et societatis nre. Ideo adiu-
uare tenemur Militem istum. Demoēs

vō videntes Militem talibz signis
clipei decoratum, clamabunt: Quid
faciemus, o, socij. Iste eñ Miles
terribilis ē ī ꝯgressione: decorus ī
armis. In laterībz eius sunt arma
virtutuz. Intergo castra angelorum.
a sinistris vigilantissimū habet
custodem, scilz deum. In ātem plenus
est oculis, qbz inspicit malitiam
nrāz. Impugnare eum qdem possumus:
Sz ī ꝯfusiones nrāz: qr neqꝫ pua-
lemus. O qz felix est talis Miles
quem angli honorant: et cuius timor
demones ꝯtremescunt. Verum fili,
qr istum clipeum nō dum obtinui-
sti, Rogemus scōs anglos purita-
te spāli nitentes, ut te adiuuent.
Iterum ad huc loqt dei Mater, dicēs.
Fili ad huc deficit nobis gladius.
Itaqz ad gladiuz duo ptinent. pmo
qr hēat duas acies. Secundo qr sit
bene exacuatus. Gladius ergo spūa-
lis est ꝯfidentia ī deo ad pbandū
p iustitia. Hec aūt iustitia duas
debet hēre acies. scilz rectitudīez
iustitie ī psperis tanq a dextris.
Et gratiarum actionem ī aduersis tanq
a sinistris. Talem gladiuz habuit
Ille bonus Iob. qui ī psperis obtulit
p filijs, Cui pater erat pauperum,
et hostiū eius patuit viatori.
Qui in vanitate nō ambulauit, nec
ꝯcupiuit aliena: Sed timuit deuz
sicut homo sedens sup fluctus maris.
Habuit quoqz gratiarum actionez ī ad-
uersis: qn pdidit filijs et bonis:
qn conuitiatus ab uxore: et percussus
vlcere pessimo, sbstinuit patient
dicens. Dns dedit: dnus abstulit.

sit ipse benedictus. hic quoque gladius debet esse bene exacuatus terrendo impugnantes iustitiam ut Moyses, et dauid. habendo zelum legis et restinchees. Loquendo constanter ut helyas et Johes. O quam multorum gladius nunc nimis hebetatus est, qui si locantur uerbo digito digito non mouent querentes amicitiam hominum et gloriam dei non attendunt. Ergo qui gladium talem non habuisti rogemus patriarchas et prophetas, qui talem confidentiam habuerunt: et dabitur uobis confidentia. Iterum apparuit mater dei dicens Militi. Adhuc fili, necessarium est tibi cohoptorium super arma: quo arma defendantur a Rubigine, et ne a pluuia maculentur. Hoc autem cohoptorium est caritas, uelle mori pro deo. et et si possibile esset sine dei offensa separi a deo pro salute fratrum. hec caritas operit omnia peccata consumat uirtutes: Mitigat iram dei: Omnia facit possibilia: deterret demonia: gaudium est angelorum. hoc uero operimentum debet esse intus album, et ab extra fulgens, quasi aurum. Quia ubi zelus diuini amoris est, Ibi utraque munditia non est neglecta. Hac itaque caritate habundabant apostoli: et ideo rogandi sunt ut tibi auxilientur. Iterum apparuit dei mater dicens. Ad hunc fili, necesse est tibi equus et sella. Itaque per equum spiritualem intelligitur baptisma. Sicut enim equus portat hominem ad aliquam uiam proficiendam, habens quattuor pedes. Sic baptisma

quod per equum intelligitur portat hominem ante conspectum dei. habens quattuor effectus spirituales. Primus est quod baptizati liberantur a diabolo, et obligantur ad mandata et seruitia dei: Secundus est quod purgantur a peccato originali. Tertius est quod filij dei efficiuntur: et coheredes eius scilicet dei. Quartus est quod celum eis aperitur. Sed heu multi sunt qui cum ad annos discretionis ueniunt, imponunt equo baptismatis frenum, et abducunt eum per uiam falsam. tunc quippe uia baptismatis recta est, et tenet recte quando homo infra annos discretionis instruitur et conseruatur in bonis moribus. Et quando homo peruenit ad annos discretionis et cogitat sedule quid in fonte baptismatis promissum est, et tenet fidem et caritatem dei inuiolatam. Sed tunc abducit a uia recta, et imponitur frenum, quando mundus et caro preponuntur deo. Sella uero equi idest baptismi, est affectus amare passionis, et mortis yhesu christi filij mei, per quem baptismus obtinuit effectum apertionis glorie. Quid est enim aqua nisi elementum. postquam uero effusus est sanguis dei uenit ad elementum uerbum dei, et uirtus effusi sanguinis dei Et sic aqua baptismi per uerbum dei facta est reconciliatio hominis et dei: porta uite: Expulsio demonum: uia celi: et uenia peccatorum. Ergo qui in uirtute baptismi gloriari uoluerit cogitet primo amaritudinem institutionis baptismalis effectus. Et cum mens humana contra deum intumuerit cogitet quam amare redemptus sit. Quotiens et uotum baptismi transgressus fuerit. Quid ne per tanta recidiuatione perderet.

Ihesus

Item ut homo firmiter in sella baptisma-
lis effectus sedeat, Necessarie sibi sunt
due strepites. scilicet duplex consideratio in
oratione. Primo enim orare debet deum taliter

(oro) O domine deus omnipotens, benedictus sis tu
quia me creasti et redemisti. Et cum dam-
natione dignus essem in peccatis tollera-
sti, et ad penitentiam reduxisti. Recognosco
domine coram maiestate tua omnia que de-
disti mihi ad salutem et utilitatem, et damna-
biliter expendidisse. Vel tempus preterite mee
in vanitatibus. Corpus in superfluitatibus: et
Gratiam baptismi in superbiis. Et omnia dilexi
plusquam te creatorem: et redemptorem: et
nutritorem, et conservatorem meum. Et ideo
misericordiam tuam peto, quia miser sum ex me.
Et quia non agnovi benignam patientiam
tuam in me: non timui horrendam equi-
tatem tuam. Non attendebam quid tibi
pro innumerabilibus bonis tuis responderem.
Sed contra de die in diem te malis meis
provocabam. Propterea domine non habeo nisi uni-
cum verbum ad te. scilicet Miserere mei deus
secundum magnam misericordiam tuam. // Super
omnia oro sit talis. O domine deus omnipotens

(oro) tu scis omnia me habere a te. et sine te et
nihil esse, nec posse, nisi solummodo hoc
quod ego sepenumero feci scilicet peccatum. Ideo
deprecor humiliter pietatem tuam, ut non
secundum peccata mea facias mihi: Sed secundum
magnam misericordiam tuam. Emitte mihi spiritum
tuum sanctum qui illuminet cor meum, et
confirmet in viam mandatorum tuorum. Ut
in hiis que te inspirante cognovi,
perseverare valeam, nullisque temptationi-
bus a te separari. // Ergo fili, quia ista
deficiunt tibi, Rogemus illos qui
passionem dei amarius fixerunt in
corde suo, ut tibi tribuat de caritate sua.

Quibus dictis statim apparuit, quidam
equus paratus cum ornamentis de-
auratis, Et tunc respondit mater
dei. Iste inquit ornatus equi sunt
dona spiritus sancti, que in baptismo
largiuntur. In baptismo quippe sive
per bonum, sive per malum ministrum mi-
nistrantur remittuntur peccata delictum
augetur gratia. Dimittitur quodcumque
peccatum. Datur spiritus sanctus inspirans
angeli in custodiam: et celum in heredi-
tatem. Ecce fili: hec sunt ornamenta
spiritualis Militis. Quibus qui induti
fuerint accipient stipendium illud in-
dicibile: quo erit delectabile per-
petuum, honor gratissimus, eternalis
habundantia: vita sine fine.

EGO Sum cum patre et
spiritu sancto unus deus. Dixi
tibi prius de Militia, que
mihi quondam gratissima fuit.
quia vinculo caritatis mihi colligata
fuit. Nam voto suo obligabant
se Milites dare carnem suam, pro
carne mea. sanguinem suum pro san-
guine meo. Ideo et ego consensi
in eos et coniunxi eos mihi in
unum vinculum, et in unam societatem.
Sed nunc conqueror super ipsos Milites,
qui tenerentur et deberent esse mei,
quod aversi sunt. Ego quippe sum
creator eorum et redemptor. Ego et
adiutor. Ego creavi eis corpus

et membra. Ego omnia que in mundo sunt ad utilitatem eorum feci. Ego redemi eos sanguine meo. Ego emi eis hereditatem eternam passione mea. Ego in omnibus periculis defendo eos. Ego do eis fortitudinem ad agendum et laborandum. Nunc autem ipsi aversi sunt a me, ducunt pro nichilo passionem meam. Obliviscuntur et negligunt verba mea: quibus autem eorum delectari et pasci deberent. Contemnunt me eligentes dico et toto affectu carnem suam dare, et lacerare pro laude hominum. Sanguinem suum effundere propter expletionem cupiditatis sue. Libenter mori propter mundana et verba diabolica inania. Ad huc tamen licet sic aversi sint misericordia mea et iusticia est in eis. Nam per misericordiam custodio ipsos ne tradantur diabolo: per iusticiam tollero eos patienter. Et si ad huc reverti noluerint ego patienter suscipio eos. et occurro eis letanter. Dic ergo illi qui Militiam suam ad me querere vellet, quod sub hac forma michi digne placere posset. Quicumque enim Miles fieri vellet deberet cum equo et apparatu suo ad cimiterium ecclesie procedere. Et ibi eum relinquere, quia equus non est creatus ad superbiam hominum. Sed ad vite utilitatem et defensionem: et ad inimicorum dei expugnationem. Deinde assumat mantellum cum ligatura ponenda est super frontem. Et sicut Dyaconus assumit stolam in signum

obedientie et patientie divine. Sic ipse Miles assumit mantellum et ligaturam ponit super frontem in signum professe Militie, et obedientie pro honoris mei defensione assumenda. Quem Militem precedat vexillum secularis potestatis. Ut sciat se potestati mundane in omnibus que non sunt contra deum debere obedire. Ingresso autem eo cimiterium clerici occurrant ei cum vexillo ecclesie, in quo depicta sit passio mea, et vulnera mea. In signum quod ecclesiam dei, et fidem defendere debet, et prelatis eius obtemperare. Cum autem ingreditur ecclesiam vexillum temporalis potestatis foras ecclesiam remaneat, et vexillum meum precedat eum in ecclesiam. In signum quod divina potestas precedit secularem. Et quod de spiritualibus plus est curandum, quam de temporalibus. Dicta vero Missa usque ad agnus dei. Tunc Rex vel alius dominus secularis procedat ad Militem circa altare, et dicat. Vis tu fieri Miles. Quo respondente volo subiungat. Promitte inquit deo et michi te fidem sancte ecclesie defendere, et prelatis eius in omnibus que dei sunt obedire. Quo respondente volo tradat gladium in manibus eius, et dicat. Ecce trado tibi gladium in manus tuas, ut non parcas vite tue, pro fide, et ecclesia dei. Et inimicos dei deprimas. Et ut amicos dei defendas. Postea mittat clipeum et dicat. Ecce do tibi clipeum, ut defendas te contra inimicos dei. Et viduis et orphanis tribuas auxilium. Et ut honorem dei in omnibus augmentes. Postea vero manum imponat collo eius dicens. Ecce obedientie subiectus es, et potestati.

Vide ergo ut sicut ligasti te pfessiōe,
sic impleas et ope. Post hec aūt man-
tellum adaptet sibi et ligaturam. Et
cotidie hēat in memoriā qd deo vovit.
et qp ad eccle et fidei defensionem plꝫ
qꝫ alij se pfessione ī facie eccle obliga-
vit. Hijs ergo pactis et dicto
Agnus dei sacerdos q missam celebrat
tradat sibi corpus meum ut fidem
scē eccle defendat. Ego ero ī eo et
ipse ī me. Ego ministrabo eis auxi-
lium et Robur. Et incendam eum flā-
ma caritatis mee: ut nihil velit
nisi me: nihil timeat nisi me deum
sum. Q si forte fuit in campo, et
ibi p honore meo, et fide mea defen-
denda sumpserit militiam: nihilo9 ei
pdest si intentiō fuit recta. Ego de-
niqꝫ in omi loco sum p potentiam
meam. Et omnes mihi in intentione
recta et voluntate bona placē possūt.
Ego aūt sum caritas, et nullus ad
me venire pōt, nisi qui hēat cari-
tatem. Et ideo nullis pcipio hoc fa-
cere qd datum est. quia tunc fui-
rent mihi ex timore. Sꝫ quamqꝫ vel-
lent sic assumere militiam (ut datum
est) mihi placere possent. Dignum
qppe esset, ut sicut p supbiam a
vera pfessione militie excessum est:
sic p humilitatem ad vere Militie cul-
tum se reverti velle ostēderent! —

EGO sum verus Rex:
et nullus est dignus vo-
cari rex, nisi ego: a quo
est omnis potās. Nunc ego q iustꝰ
et misericors sum, moneo eos q
dicuntur milites, ut querant mi-
sericordiam meam: ne inveniat
eos iusticia mea, que est stabilis,
sicut mons ardens qī ignis
hōribilis qī tonitruum subita
sicut arcus ptensus ad sagittādum.
Ego moneo eos tripliciter. Pmo
sicut pater filios ut revertātur
ad me. qr ego pr̄ et creatō eorꝫ
sum. Revertantur et dabo eis
patrimonium, qd paterno iure de-
betur eis. Revertantur qr licet
contemptus sum, attamen cū gaudio
suscipiam eos. et occurram eis
cum caritate. Secundo, rogo eos sicut
frater, ut recordentur vulnerꝫ, et
operꝫ meorꝫ, revertantur ad me et
suscipiam eos sicut frater. Ter-
tio pcipio ut dominus, ut revertātur
ad me dominum sum, cui dederunt
fidem. Cui ad obsequium tenētur
et iuramento se obligaverunt.
Ergo, o, Milites revertimini ad
me patrem vestrum, qui cū caritate
educavi vos. Considerate me
fratrem vestrum p vobis et vobiscum
factum similem. Revertimini
ad me pium dominum. Inhonestas
quippe magna est, aliō dn̄o da-
re fidem: et alij obsequium
Vos enim mihi dedistis fidem, q de-
fenderetis fidem catholicam et
ecclesiam meam. Q̄ ꝯ missis subve-
niretis: et ecce inimico meo datis

obsequium. Deponitis et vexillum meum: et vexillum inimici erigitis. Ergo, o, Milites redite ad me cum vera humilitate, qui a me per superbiam discessistis. Si enim durum vobis videtur aliquid pro me pati, considerate quid ego feci pro vobis. Ego fui propter vos sanguinolentis pedibus ad crucem. Ego habui propter vos manus et pedes perforatos. Ego nulli membro meo peperci pro vobis. et tamen hoc totum negligitis recedendo a me. Redite ergo, et dabo vobis in auxilium tria. primo fortitudinem contra inimicos corporales. Secundo magnanimitatem, qua nihil nisi me timebitis. quia delectabile videbitur vobis pro me laborare. Tertio dabo sapientiam, qua intelligetis veram fidem et dei voluntatem. Ergo redite, et state viriliter.

Ego enim qui moneo vos sum ille cui angeli serviunt, qui patres vestros obedientes liberavi: inobedientes non judicavi. et superbos humiliavi. Ego fui primus in bello. primus in passione: Sequimini ergo me, ne sicut cera ab igne dissolvamini. Cur rescinditis promissionem vestram? Cur juramentum contemnitis? Nunquid ego minor, et indignior sum amico vestro temporali.- Cui si datis fidem solvitis. Mihi autem datori vite et honoris, Conservatori sanitatis non redditis promissum. propterea boni Milites, solvite promissum, et si non sufficitis opere, saltem conemini voluntate. Ego enim compatiens servituti vestre, quia diaboli opprimit vos, voluntatem recipiam pro opere. Si non redieritis ad me cum caritate, laborate pro fide ecclesie mee. Et ego cum omni exercitu meo, (sicut pius pater) occurram vobis. et dabo vobis pro premio, quinque bona. Primo honor eternus nunquam recedet de auditu vestro. Secundo facies et gloria dei, nunquam recedet a visione vestra. Tertio laus dei nunquam recedet ab ore vestro. Quarto anima vestra habebit omnia, que desiderabit. et nihil aliud desiderabit, nisi quod habet. Quinto nunquam separabimini a me deo vestro: sed sine fine durabit gaudium. et sine fine in gaudio vivet vita vestra.,, Ecce, o, milites talis erit retributio vestra, si fidem meam defenditis, et pro honore meo plusquam pro vestro laboratis. Recordemini si intellectus est vobis, quod ego patiens in vos sum. et quod inferretis mihi talem contumeliam, qualem vos ipsi a vestris non velletis pati. Sed licet omnia ego ex potentia mea possim: et licet justitia clamet super vos vindictam. Adhuc tamen misericordia mea, que est in sapientia et bonitate parcet vobis. propterea querite misericordiam. Ex caritate enim prebeo eam illi, a quo rogari humiliter deberem:-

IMPERATOR xpus loquitur ad sponsam dicens. Dixi tibi prius de fine, et pena Militis qui primo recessit a militia mihi

pfessa. Nunc ego dico tibi p similitudinez.
qz aliter spualia no posses intelligere de
glia et honore illius, qui uiriliter ueram
Miliciam primo incepit, et uiriliter ꝯsumma-
uit. // Iste amicus meus cum uenit
ad finem vite sue, et aia de corpore exi-
ret, statim quinqz legiones angtoꝝ mitte-
bant i occursum eius. Inter quos uene-
runt innumabiles demones, et aliqd
sui iuris inuenirent ꝯ animam illam.
qz pleni malicia sunt, et ab ea nunqz
cessant. Tunc aut una uox clare
et lucide sonuit i celo, dicens. Nuqd
no est iste, o, dne pr, q aduolutatem
tuam se alligauit: et eam pfecte com-
pleuit. Et tunc ipa anima psonaliter
respondit, in intelligentia, et consciencia
sua. Vere ego sum. Deinde statim
tres uoces audiebant. Vna ex pte dei-
tatis dicens ad aiam. Nuqd no ego
te creaui, et dedi tibi corpus et aiaz.
Tu igit es filius meus et uoluntate
pris tui fecisti. Veni ergo nuc ad
me potentissimu creatorem tuum, et
dulcissimuz prem. Tibi eni debetur
eterna hereditas pris, qz ei obedisti.
Veni ergo dulcissime ad me, Et ego
recipiam te cum leticia et honore.
Secunda uox audiebat ex pte humani-
tatis, dicens. Frat mi ueni ad me
frem tuum. Ego eni obtuli me p te in-
bellum. Ego fudi sanguinez meu p te.
Veni ergo ad me. quia secutus fuisti
voluntatez meam. Veni ad me quia
rependisti sanguinez p sanguine, q patus
fuisti dare mortez p morte, eternitaz
pvita. Ideo tu q sequebaris me i
vita tua, Veni nunc i vitam meaz
Et gaudium meum qd no finiet, ueracit,

eni ꝯstecor te frez meu. // Tercia
uox audiebat ex pte spus sci: Qui
no tres dij, sz unus. dicens Veni
inquit Miles meus, q fuisti sic
desiderabilis i tuis, q ꝯcupiui
hitare tecum. Tu eni fuisti sic
virilis contra, q dignus eras ut
ego defenderez te. Et ideo p corpo-
ris tui ingratitudine, intra i regez:
p merito tue tribulatoe ingredere
i ꝯsolationem i effabilez. Pro cari-
tate tua et uirili decertatione,
intra in me ipz: Et ego hitabo
in te, et tu i me. Veni ergo egre-
gie miles ad me, q nihil deside-
rasti nisi me. Veni et replebis
diuina dulcedine. // Post hec
aut quinqz legiones angtoꝝ, quasi
quinqz vocibus sonuerut. prima lo-
quebat dicens. precedamus istu
egregiu Militez, et portemus ante
eum arma sua, et pntemus deo
nro fidem suam, quam incussam
co- suauit, et ab inimicis iustitie
defensauit. Secunda uox ait. fe-
ramus ante eum clipeuz suum.
idest demonstremus deo nro patie-
ciam suam. Que quius deo nostro
nota sit, tam gloriosior erit ex
nro testimonio. p pacientiaz eni
no solum aduersa substinuit pa-
tient: sz et p aduersis gras deo
referebat. // Tercia uox ait. pre-
cedamus euz, et pntemus ipsum
conspectui dei nri. Gladiuz eius.
idest demonstremus obedientiaz eius,
qua i duris et leuibus iuxta modum
pfessionis sue obediuit. // Quarta
vox angtoꝝ ait. Venite ondamus

Jesus

deo equum istius Militis. Idest testimonium phibeamus humilitatis eius. Sicut enim equus portat corpus hominis. sic humilitas eius predonis eum et subsequens ad omne opus bonum ferebat eum. Nihil quippe in eum invenit suphia suum, et ideo secure equitabat. Quinta vox ait. Venite et presentemus deo nostro galeam suam. Idest testimonium demus de divino desiderio eius, quod huit ad deum. Ipse denique omni hora meditabatur eum in corde. Ipsum habebat in ore. Ipsum in operibus. Ipsum super omnia desiderabat, et pro eius amore et honore exibuit se mortuum mundo. Ergo presentemus hec deo nostro, quia dignus est iste pro modico labore hec eternam quietem, et cum domino suo letari. quem tantum et totiens desiderabat. Cum talibus enim vocibus et mirabili choro angelorum ferebat amicus meus in requiem perpetuam. Que videns ipsius anima exultans intime ait. Felix ego quod unquam creata sum: felix ego quia deo meo servivi: quem nunc video. Felix ego quia gaudium habeo et gloriam, que non finietur. Ecce taliter amicus meus venit ad me, et tali premio remuneratus est. Et quamvis non omnes effuderint sanguinem pro nomine meo, nihilominus eandem mercedem habebunt, si habent voluntatem dandi vitam suam pro me. et permittere se sic offerente, et necessitate fidei exigente. Ecce quantum voluntas bona facit.

FILES quidam de regno Suecie consuluit phitonem utrum homines illius regni deberent rebellare contra Regem: an non. Et sic evenit sicut phytonissa dixerat. Quo facto milite narrante Regi, presente Christi sponsa, statim ipsa cum divertisset a Rege audivit in spiritu vocem Christi dicentem sibi. Audisti quomodo Miles consuluit phytonem, et quomodo predixit futuram parem. Ideo dic Regi quod hec fiunt ex permissione mea. propter malam fidem populi. Nam dyabolus ex subtilitate nature sue, multa futura cognoscere potest, que ut decipiat credentes sibi et infideles mihi innotescit consulentibus. Propterea dic Regi quod tales homines extirpentur a consortio fidelium. quia tales deceptores sunt animarum: quia propter lucrum temporale dant et homagiant se dyabolo, ut plures decipiant. Nec mirum. quia quando homo plus desiderat scire, quam deus vult eum scire, et ditari: affectat contra velle dei. Tunc demon temptans mentem eius: et videns eam inclinatam in fictionibus suis, mittit adiutores suos. scilicet phitones. et alios adversarios fidei, quibus decipiatur. Et cum modicum temporale consequitur, perdit quod est eternum.

R

EX Quidam Suecie Rogavit Sponsam Christi, quod consuleret deum.

Jesus

Si placeret ei q̄ iret ī exercitū ɔ̄ paganos. q̄ habebat ī uoto. Sup quo sponsa orate apparuit ei xp̄us dicens. Si Rex uoluerit exire ad paganos ɔsulo, nō precipio. quia maius meritū est facere sm̄ ɔsiliū: q̄z ex precepto. Ideo cōsulo ei duo. pmo q̄ hēat cor bonū, ꝛ corpꝰ aptum. Cor scilz bonū, ut nulla sit intentio alia exeundi: nisi pp caritatem dei, et salutez aīaꝝ: Corpus nō aptum, ut scilz rationabilis sit ~~ide~~ ī ieiunio ~~et~~ labore. Secundo labōret, q̄ uassallos et Milites habeat, uoluntarios et correctos. Ideo circueat pmo regnū suū, Inquirendo quō iusticia ɔ̄uata est. Qualit̄ et p quos factā sunt iudicia. Quia q̄ alios conantur mittere ī celum, necesse est ut incipiat a se ipō corrigendo errores suos, Et post hoc subditos amonēdo. et corripiendo: et virtuosis exemplis incitando.

Prius loquebatur spōse ~~dicens~~ dicens. Dicitur q̄ nemo ~~inuitus~~ īuitus compelli debet ad regnum celoꝝ. Respondeo, q̄ ubi flores boni impediūt a zizania: Nunqd nō est melius q̄ succidant zizanie, ne flores ascendentes impediant. Ppea q̄ uadūt ad terras infideliū, Offerant pmo eis pacem et fidem, et libertatez. Et si infideles nō recipiūt ɔsilia eoꝝ, et amonitiōnes, tunc et manus et zelus sunt exercenda. Omnes enī q̄ p caritate

mortui fuerint, Ego deus ipa caritas reddam eis centuplum. Et et ipi infideles ad minora supplicia puenient: q̄ si diutius uiuerent et in pace morerent. quia si amplius uiuerent amplius peccarent. Tantū enī bonum est caritas: q̄ nec minima cogitatio erit sine remuneratione: q̄to magis opus bonum.

Conquerebatur sponsa ad xp̄m orando p Regno Suetie. Int̄ alia dicens. Dn̄e igne ī dignaris si loquor et quero. Audiui ex scriptura q̄ nihil acqrēdum est cum iniusticia: nec tenendum est aliquid acquisitum ɔ̄ iusticiā. Nunc aūt Rex iste habet terram quam qdam dicunt hr̄e cum ex iusticia. Alij nō respondent ɔ̄trarium. Et ideo mirū est, si ī isto hoc tolleras: qd̄ ī alijs reprobatur. Rn̄dit deus. post diluuium Nulli hoīes romanserunt, nisi illi q̄ erant ī archa noe. Et ex eis una pgenies nata est, que uenit ad orientez. De qua et qdam uenerunt ī Suetiam. Et alia generatio uenit ad occidentez. De qua qdam exorti uenerūt in daciam. Sed q̄ pmo ceperunt tollere terram nō circumuallatam aqua nihil appropriabant sibi de tra eoꝝ q̄ hītabant ultra aquas, et in insulis. Sed unusqsq ɔtētabatur

de eo quod invenerat. Sicut scriptum est
de loth et habraam. Si inquit tu adde-
xteram vadis: Ego sinistram tenebo. Qua-
si diceret. Quod inquit tu tibi appropriaveris,
hoc erit tuum et heredum tuorum. „ De-
inde procedente tempore venerunt judices, et
reges qui contenti terminis suis non occu-
pabant terram eorum, qui in insulis, et ultra
aquam habitabant. Sed stabat unusquisque in
terminis et limitibus antiquorum. Respondit
sponsa. Quid si pars aliqua Regni, do-
natione aliqua alienaretur a regno. Numquid
a successore non repetendum esset. Cui deus
In regno quodam inquit servabatur corona
pertinens ad Regem. populus itaque regni
considerans se non posse stare sine Rege,
elegerunt sibi regem, tradentes coronam
Regi electo custodiendam, et resignan-
dam regi futuro. Si igitur iste rex sic
electus. aliquam partem de corona alie-
nare vel minuere vellet. Certe Rex
futurus repetere posset, et deberet: quia
nulla diminutio debet esse in corona.
Nec Rex diminuere vel alienare potest
coronam Regni: nisi forte rationabili causa
addiciens suos. Quid enim est corona re-
gni, nisi potestas regalis. Quid vero
Regnum: nisi populus ei subjectus. Quid
non Rex nisi mediator et conservator
Regni et populi. Ergo conservator et de-
fensor corone: nequaquam dimidiare debet
vel diminuere coronam in preiudicium
futuri Regis. „ Respondit sponsa. quid
si ex necessitate vel violentia Rex
cogeretur alienare partem corone. Cui
deus. Si inquit essent duo homines
discordantes. Alter qui potentior nollet
dare gratiam, nisi abscinderetur digitus
alterius. Cuius enim esset digitus abscisus,

nisi eius qui dampnum passus est. Sic est iam et
de Regno. Si rex aliquis propter necessitatem
vel captivitatem diminueret partem aliquam
de Regno. Certe Rex futurus repetere potest.
Quia Rex non est dominus corone: sed rector.
Nec necessitas facit legem. Respondit illa.
Quid si rex alicui domino concessisset ad dies suos
partem aliquam corone. Et mortuo Rege dominus
ille, et successores sui detinerent illa concessa
tamquam propria. Numquid repetenda essent. Cui
dominus utique terra illa redire debet, ad legiti-
mum dominum. Idest ad illum Regem heredem
predecessoris Regis concedentis. Respondit illa.
Quid si pars corone impignorata esset,
alicui propter debita. Illo quoque levatis et percep-
tis fructibus multis annis mortuo. terra perve-
nerit in manus alterius, qui nullum jus habet
ad terram, ex eo quod nec concessa ei fuisset: nec
pignorata. Sed occasione quadam occupasset
illam. nec dimittere vellet: nisi accepta
pecunia. Quid in tali casu faciendum esset.
Cui dominus. Si inquit aliquis haberet globum
aureum in manu. et diceret astanti. Glo-
bus inquit iste tuus est. si rehabere
intendis da mihi tot libras. Certe dari
sibi deberent tot libre. Quia ubi potesta-
tive aliqua terra occupata est. et paci-
fice possessa: sapienter repetenda est. et
computatis dampnis reducenda. Nunc autem
sicut rex electus elevatus super lapidem
quendam ad spectaculum populi. designat se dominum
habere populum et possessionem, et in superioribus
partibus regni. Ita et terra ista in partibus inferio-
ribus, et jure hereditario, et emptione, et
redemptione, pertinet ad Regnum. Ideo
Rex obtenta conservet: ne forte si aliter
fecerit et dominium perdet, et sub corona redu-
cetur. „ Iterum loquebatur sponsa ad dominum.
O. domine inquit ne indigneris, si adhuc quero

Iesus

Semel. Iste Rex habet duos filios et duo regna. In alio regno eligitur rex iure hereditario. In alio vero secundum fauorem populi. Nunc autem contrarium factum est. Nam filius iunior assumptus est in regnum hereditarium. Maior vero in regnum quod per electionem debetur. Respondit deus. In electoribus eorum tria erant inconuenientia: et quartum super excellit. Inordinatus amor: prudentia simulata: Adulatio stultorum: et diffidentia de deo et communitate regni: Et ideo electio eorum fuit contra iustitiam: contra deum: et contra bonum rei publice et utilitatem communitatis et populi regni. Propterea ad prouidendum paci, et consulendum utilitati communitatis populorum, et regni, necesse est quod senior filius recipiat regnum hereditarium: iunior vero ad electionem ueniat. Alioquin nisi retractetur, tempore suo regnum patietur dispendium: communitas regni affligetur: discordia filiorum orietur: dies filiorum erunt in amaritudine. Et Regna eorum iam non erunt regna. Sed sicut scriptum est, potentes transmigrabunt a sedibus suis. Et qui ambulabant in terris eleuabuntur. Ecce dico tibi exemplum de duobus regnis. In uno est electio. In alio vero est hereditas. Primum ubi electio est, destructum et afflictum est. quia uerus heres non eligebatur. Et hoc fecerunt preces eligentium, et cupiditas ambientis regnum. Ergo deus non affligit filium pro peccatis patris. nec in eternum irascitur: Sed iustitiam facit, et seruat in terris et in celis. Ideo regnum illud non ueniet ad priores gradus, et feliciorem statum: donec uerus heres consurgat. aut ex paterna successione aut materna: -

Filius loquebatur sponse dicens. Ego sum similis regi qui stabat in campo, ad cuius dexteram stabant amici: et ad sinistram inimici. Quibus stantibus vox una cuiusdam clamantis uenit ad dexteram: ubi omnes bene armati stabant. Galeas habebant ligatas, et facies versas ad dominum. Clamabat autem vox sic. Vertite uos ad me: et credite mihi. Ego enim habeo aurum dare vobis. Qui audientes uerterunt se ad eum. Quibus versis dixit vox secundo. Si uolueritis uidere aurum, soluite galeas uestras. Et si possidere desideratis ego iterum ligabo galeas uestras ad uoluntatem meam. Quibus facientibus ei ligauit galeas eorum ex transuerso. Ita quod anteriora, et foramina, per que uidere debebant, erant in occipite. Et posteriora galee obumbrabant oculos ne uiderent, Et sic ille clamans cecos duxit, eos post se. Quibus gestis nuntiauerunt quidam amici regis domino suo regi. quod homines sui ab inimicis suis essent supplantati. Rex autem ait ad amicos suos. Exite inter eos. Et clamate sic: Soluite galeas uestras. et uidete quod decepti estis. Conuertimini ad me: et ego recipiam uos in pace. Qui noluerunt audire: sed habuerunt pro derisu. Quod serui audientes nuntiauerunt hec domino suo quod at.

Ergo quia ipsi contempserunt me: procedite cito ad sinistram partem et dicite eis, qui ad sinistram stant, hec tria. Via que ducit nos ad vitam parata est vobis. Porta apta est, et dominus personaliter cum pace vult occurrere vobis. Ergo credite firmiter viam esse paratam. Sperate stabiliter portam esse apertam. Et verba eius esse vera. Occurrite cum caritate domino. Et ipse cum caritate et pace suscipiet vos, et ducet in perpetuam pacem. Qui audientes verba nunciorum crediderunt, et suscepti sunt in pace. Ego sum ille rex, qui christianos habui ad dexteram: quia eis eternum bonum preparaui. Quorum galee tunc ligate et facies ad me verse erant, quoniam voluntatem perfectam habuerunt facere voluntatem meam: obedire mandatis meis. Et desiderium totum erat ad celum. Tandem vox diaboli, id est superbia sonuit in mundo, que ostendebat mundi diuitias, et carnalem voluptatem. Ad quam tunc se verterunt: cum affectu, et consensum superbie dederunt. Pro qua et tunc galeas deposuerunt: cum affectum opere compleuerunt, et temporalia spiritualibus preposuerunt. Depositis ergo galeis diuine voluntatis et armis virtutum. tantum modo superbia preualuit in eis. et tantum eos sibi obligauit, quod libenter usque in finem volunt peccare: et libenter in eternum vellent viuere, ut in eternum possent peccare. Que superbia est sic obumbrauit eos, quod foramina galearum, per que videre deberent, stant in occipite: et in fronte tenebre sunt.

Que enim sunt foramina galearum: nisi consideratio futurorum: et provida circumspectio presentium. Per primum foramen deberent considerare premia eterna, que delectabilia sunt: et futura supplicia que horribilia: ac dei iudicia que terribilia. Per secundum vero foramen deberent considerare que essent precepta a deo, et que prohibita. Quantum excederent a mandatis dei: et quo modo emendarent. Sed hec foramina iam stant in occipite. ubi nihil videtur, quia consideratio celestium tradita est obliuioni. Amor dei refriguit. Amor autem mundi iam suauiter consideratur, et amplectitur, qui eos ducit tamquam rotam bene unctam ad quecumque vult. Verumtamen amici mei videntes dehonestationem meam animarum casum, et dyaboli dominium quotidie, pro eis ad me precibus suis clamant. Quorum preces penetrauerunt celum, et intrauerunt aures meas. Et ego flexus precibus eorum, misi eis cotidie predicatores meos. Ostendi signa, et multiplicaui eis gratiam meam. Sed ipsi omnia spernentes peccata peccatis addiderunt. Propterea dicam nunc seruis meis, et in veritate complebo. Procedite serui mei ad sinistram id est ad paganos, qui tamquam ad sinistram id est in contemptum usque nunc fuerunt. Procedite igitur et dicite sic eis. Dominus celi et creator omnium facit vobis dici. Via celi apta est vobis. Habete voluntatem intrandi cum firma fide. Porta celi stat vobis apta. Sperate firmiter: et intrabitis in eam. Rex celi, et dominus Angelorum vult personaliter occurrere vobis: et dare pacem, et perpetuam benedictionem. Occurrite ei, et suscipite eum cum fide eius, quam vobis ostendit. qua fide via celi preparatur.

Jeſus

Suſcipite eum cum ſpe: qua ſperatis: cum ipſe habeat iam velle dare vobis celum. Diligite eum toto corde: et opere complete: et ingredimini portas dei. a quibus xpiani qui eas ingredi nolunt, et ſe indignos per opera ſua faciunt, repellentur. In veritate mea dico vobis, quod complebo verba mea, et non dimittam. Suſcipiam vos in filios, et ero vobis in patrem. quem xpiani contemptibiliter contempſerunt. Vos ergo amici mei qui eſtis in mundo, procedite ſecure et clamate. Annunciate eis voluntatem meam, et iuvate ut poſſint complere. Ego enim ero in corde et in ore veſtro. Ego ero dux veſter in vita et conſervator in morte, non relinquam vos. procedite audacter. quia ex labore creſcet gloria. Omnia enim poſſem in uno puncto et verbo, ſed volo quod ex certamine creſcat vobis merces. Et ex virilitate ~~va~~ veſtra, creſcat honor meus. Nec miremini quod loquor, nam ſi ſapientiſſimus in mundo poſſet conſiderare quot anime deſcendunt cotidie in infernum, plures erunt quam harena maris dinumerata: et lapilli riparum. Hec enim eſt iuſticia quia ſe a deo et domino ſuo ſeparaverunt. Propterea ut minuatur numerus diaboli: ſciatur periculum, et impleatur exercitus meus. loquor ſi forte audierint, et reſipiſcant: -

FILIUS Dei loquitur ſponſe dicens. Rex qui lucra animarum querit et ad paganos egredi voluerit, habeat duo vexilla. In primo vexillo depicta ſit paſſio mea. que notat miſericordiam. In ſecundo gladius iuſticie mee. Veniens igitur rex ad paganos erigat primo primum vexillum miſericordie offerendo pacem eis. Qui ſi recipere noluerint: erigat poſtea vexillum iuſticie: Et confidens poſtea de bonitate mea, non timeat multitudinem inimicorum: Nec retrocedat ex puſillanimitate. Nec audiat voces dicentium, Revertamur quid ultra eſt laborandum. Si enim Rex in principio, qui vult guerras incipere, timuerit procedere, et continuare cum perſeverancia viriliter uſque ad finem. tunc non attemptet, nec incipiat illam ſanctam guerram. Quia melius eſt non aſſumere ardua: quam inchoata non perſequi cum caritate. Aſſumat etiam Rex ſecum clericos probate vite et religioſos diverſorum ordinum, qui vere contempſerunt mundum. Quia multi ſunt in mundo atque in paganiſmo, et inter gentiles, qui proferunt ſectas ſuas, quibus ſapienter eſt reſpondendum. Clerici et inſtruant populum, et amoneant: ne propter cupiditatem incurrant anathema: ne propter murmurationem, et vitam incontinentem moriantur: -

Loquitur xpus ad ſponſam de quodam regno Suecie. dicens. Dixi tibi prius quod puer eſt iſte rex. Et hoc ex duobus poteris intelligere. Primo ex regimine ſuo. Secundo ex ſuo exercitu inutili. Nunquid non paſtor

david vicit gigantem. Sed quomodo numquid potentia et sapientia: non utroque. Sed virtute divina. nisi enim deus infatuasset, alias infatuasset audaciam gigantis, et animasset mentem pueri david: quomodo puer aggressus fuisset gigantem. Et quomodo lapis penetrasset tam fortem et adeo armatum: nisi in lapide fuisset virtus dei. Ideo faciliter vincit, qui deum habet cohoperatorem. Nec ei qui deo perfecte innititur, opus est multa corporis fortitudine: sed fide, et caritate. Temporales enim homines fortitudine sua corporali vincere se arbitrantur. et exitum pugne ponunt in hominis industria. Et cum victores alias extiterint, plus ascribunt et attribuunt industrie hominis, quam virtuti dei. Quamvis nec boni nec mali sine permissione dei, et iustitia victores fiunt. Nam quandoque boni prosperantur super malos: et e contrario mali super bonos permissione occulta dei. Et quia patientiam et iustitiam dei pauci homines propter universalem negligentiam considerare volunt. Ideo virtus dei dehonestatur. Et homo qui potens et faciens victorias sua virtute laudatur et exaltatur. ,, Nec sine causa dixi, quod puer est iste Rex. Nam puer cum videt duo poma: aliud quod totum deauratum est extrius, et intus totum vacuum et corruptum. Aliud vero quod extrius minus est pulchrum: sed intus recentissimum. Puer magis eligit pomum quod exterius est pulchrum. et intus corruptum: quia nescit considerare, nisi illa que extrius videt. Sic iste Rex faciet. Pulchrum denique sibi videbatur procedere cum magno exercitu: sed nesciebat nec considerabat, que miseria latebat intus: non attendebat quanta fames et dolor sequeretur. Et quod vassalli sui missi fame egrederentur, et miserabiliores reverterentur. ,, Vile vero et fatuum videtur cum pauco procedere exercitu. Sed magna latet intus utilitas. Ideo si ipse sic vadat, scilicet cum humilitate et pauco exercitu, ego implebo conscientiam et intellectum eius divina sapientia. Et corpus eius fortificabo divina fortitudine. Nam ego possum facere fortem de infirmo, sublimem de humili, et honorabilem de abiecto. Ideo dic ei quod non vereatur. Sed ponat spem suam in me, et faciat cum divina sapientia, et humana premeditatione ea que potest. Et sic ubi sapientia humana deficiet, caritas, et voluntas bona eum excusabit. —

PATER loquebatur sponse dicens. Si rex exierit contra paganos, habeat numerum populi prefinitum. quia ego scio egressum, et regressum ipsius. Et quod multi vadunt qui non minus rebelles erunt deo: quam illi, qui cum Moyse egressi sunt. Sed sicut moyses non introduxit populum in terram promissam propter eorum ingratitudinem: Sic illi qui non dum nati sunt

[casus

pficient velle dei. Nec ꝯfidat Rex ga
dixi eum filiū meum: Et qꝛ nūqꝫ se
parare me vellem ab eo. quia si ipse
ꝯuauerit pmissum suū mihi: ꝯuabo
et ego pmissum meum sibi: Sed si
ipe ꝯtempserit me, timeat ne ꝯtem-
natur:-

· REGINA Celi loquebatur
sponse dicens, Seus siffridus.
ꝗᵗᵒ Giffridus Archiepus exi-
uit de Anglia et fecit volūtatē dei.
i Regno Suetie. Sic iste Epus p
quo tu oras, q vadit cū Rege ꝯtra
infideles, Cum venerit ad paganos,
Et fuerint alique tre ipoꝝ acqsite
p xpianos: constituat pmo ecclam
cathedralem i aliquo loco honesto
et ꝯgruo, ut tamqꝫ ad matrē possint
xpiani p necessitatibꝫ aīe ad eam hrē
refugium: Et fide catholice refici
et spūali ꝯsolari. Et si nō potest
Epus, nisi unū, ut duos clericos
ibi instituere et substentare secum
ꝯtentus sit: qꝛ filius meus potens
est augere dona sua. Et epatum
dilatare.,, Si nō ipe ut aly ami-
ci mei moriantᵘʳ anteqꝫ pficiantᵘʳ Vba
ista: Tunc volūtas bona reputabit
eos p ope: et mercedem hebunt
eandem. Et ideo nullus ꝯfidat de lōga
vita: Sed uniusqꝫsqꝫ expectet velle
dei patienter:- .

REGINA Celi appa-
ruit sponse dicens ei.
Audi tu que spūalia
vides, et veni mecum i spūssā
collocutionem. Ego sum vas re-
pletum et repletiuꝫ. Sicut eī
vas stans subtus torēte re-
pletᵘʳ aqua. Et sicut aqua efflue-
tē vas semp est repletum de
torrentis decursu. Sic aīa mea
qn̄ creata fuit et ꝯiūcta corpori
replebatᵘʳ ex decursu torētis.
scilꝫ spūs sci: quo nūqꝫ postea
euacuata est. ppea quicumqꝫ ve-
nerit ad me cum humilitate et
mundo corde hebit auxilium
de spū sco. Itaqꝫ bene possum
vocari vas repletum: qꝛ cum
essem i mūdo i decursu torētis
eius filius dei, venit i corpus
meum, et sumpta de me cārne
et sanguine moratus est i me.
donec natus est de me ea nativi-
tate, qua nasci decuit filiū dei.
Natus ergo et veniens i manus
meas Angli gavisi sunt, et
nūtiaverunt pacem i terris.
Post hec aūt filius meus accidit
gravitᵉʳ i penam mortis, qn̄ cutis
eius rumpebatur a flagellis: ossa
ꝯstringebantᵘʳ a clavis, Et quando
cor cepunt motus omnibꝫ mem
bris. Itaqꝫ iste casus mortis

tam magnus fuit, quod ex eo mi-
nuebatur potestas diaboli: et porte
celi aperiebantur. Ergo passionem
filii mei comparo tonitruo: cuius
adventus prius auditur: et longe plus
postquam sonus venit. Sic passio filii
mei diu ante nunciabatur per ora
prophetarum antequam veniret. Postquam vero
filius meus mortuus est: tunc ma-
ximus fragor et sonus factus est. qui
diu post passionem eius audiebatur
et predicabatur. Et propterea multi gaudenter
dederunt vitam suam. Nunc autem
filius meus sic oblitus et neglectus
est, quod quidam ducunt mortem eius
pro nihilo. Alii dicunt se nescire
utrum fuerit, ut non: Alii sciunt.
Sed non curant. Pauci vero sunt qui
mortem eius recordentur cum caritate. Itaque
ut passio filii mei reduceretur ad me-
moriam: ideo verba dei tibi divini-
tus data venerunt in mundum. Propterea
et tu missa es ad regem istum Sue-
tie, qui irretitus multis peccatorum
laqueis postquam adseparatus fuerit
a diabolo suscepi eum mihi in filium
desiderans eum facere pugnatorem
egregium ad honorem dei. Quod
videns diabolus invidit ei: sicut
quondam Moysi proiecto in aquam
cuius fiscellam deus direxit ad terram.
Qui postea licet adustus fuerit in
lingua, tamen loquebatur, que voluit
deus. Et fugiens ex timore de
Egypto rediit ex divina providentia
ad pharaonem. Simili modo fecit
Regi diabolus. Iactavit enim in cor
eius procellam quandam, ut congrega-
ta multitudine hominum a guerra re-
trocederet propter paupertatem, et famem. Et
ideo constituebat certus numerus personarum
Item Rex suggerente diabolo cogitavit
sic. Amici inquit dei, non habent scientiam
pugnandi: ideo ingrediam homines doctos
ad pugnam. Cui postea diabolus misit
multos de suis, quorum consilio regeretur.
Propterea contrarium erat Regi, quorum consiliis
obediret. Consultum etiam fuit Regi, quod cleri-
ci, et Religiosi approbate vite seque-
rentur eum: et hoc factum fuit ex provi-
dentia spiritus sancti, contra astutiam diaboli. Ipse
quippe bene scit quod non est longum tempus
quo deus ostendere velit quomodo in sua pu-
gna aggredienda est. Scit etiam diabolus
multos in paganismo esse, qui se magnos
in sua secta reputabant: nec ignorat
quod multi sunt, qui desiderant scire fidem
sanctam catholicam. Propterea desiderat dia-
bolus, ut tempore guerre advenientes illi
mitterentur ad paganos qui essent idiote
et pleni avaritia. Ergo amici dei
clerici et Religiosi parati esse debent
cum spirituali sapientia paganis venien-
tibus cum sua secta respondere. Multa
etiam alia dicta sunt tibi, que non statim
perficientur. Sed verba custodiri debent
ad tempus prefinitum. Nam plurima ostendit
deus Moysi, que non completa sunt
una hora. Sic et David longo tempore
unctus fuit Rex antequam perveniret ad
potestatem. Et ideo amici dei expe-
ctent patienter, et non attendient in operando.
Diximus etiam quod fratres ordinis Dominici
et Francisci, et bernardini concurrent
cum Rege ad paganos: quia illi tres
ordines ad paganismum primo sunt vocandi.
quia monasteria per illos inchoari debent
qui veraciter contempnunt mundum, et qui non habent

aliam voluntatem nisi honorare deum.
et eius amicitiam invenire. Vero quidem
de d[omi]nis fratribus cogitant sic. Ubi inquiunt
est populus, cui predicandum, ubi loca sunt
edificanda. Similiter dixit Israel Moysi
Ubi inquit est terra promissa. Melius enim
fuisset sedisse in egypto super ollas carni-
um. quam in deserto periclitari fame et tribu-
latione. Attamen pervenit Israel tempore pla-
cito in terram promissam, licet aliqui mur-
murabant. Ergo rex habeat secum semper
clericos devotos, et tales qui sequantur
eum voluntarie ex divina caritate.
Et caveat habere clericos cupidos, sicut
aves rapaces. Sed audi iam quod ego
mater misericordie dictura sum. Ille Rex
quem ego prius vocavi filium meum:
nunc iam est factus filius in obedientie.
Cui existenti puero custodiebant duo
Regna. Qui cum ad annos discretionis
venisset regebat iniuste, et omnia
agebat sine discretione. Attamen deus
patienter semper agens cum eo etiam
spiritualia bona fecit cum eo quando
caritatem cordis sui vertit ad deum.
Insuper tria reduco ei ad memoriam
que deus fecit ei. Sepe enim contingit
quod infans in utero matris ita fortiter cum
matrice ligatus est, quod nullo modo se-
perari potest ab eo. Quod obstetrix pru-
dens perpendens cogitat secum dicens.
Si infans ulterius morabitur in utero matris
morientur ambo. Si vero separabuntur ab
invicem mortua quidem matre vivere
potest infans. Et sic obstetrix procedens se-
perat infantem a matre. atque a matrice.
Simili modo Rex iste alligatus erat ma-
tri sue scilicet mundo. qui si diutius in eo
stetisset utique mortuus fuisset ad penam

inferni. Ego vero Regina celi pro-
veni ad Regem separans eum ab amo-
re mundi. Per gressum autem quo
ivi ad Regem intelligo introitum
spiritus sancti in cor eius. Quia ubicumque
ingreditur spiritus dei, ibi intrat pater
cum spiritu sancto, et filius cum patre et
spiritu. Et mater cum filio. Quia omnis
homo qui habet deum in corde suo
habet et me. Nam sicut impossibi-
le est, quod tres persone in trinitate
separi possint. Sic impossibile est
stante lege currente, quod ego que
sum mater dei separi possim a deo.
Ego quippe habui filium dei in me
cum deitate et humanitate. Ideo
deus pater habet me in deitate sua. Et
est vinculum dilectionis nostre spiritus sanctus
ille qui est in patre et filio, et ipse
et est in me, et numquam possimus
separi. Isto ergo modo quando ego
ivi ad regem deus dedit cordi eius
contritionem: et oculis eius lacri-
mas spirituales: que nullus obtinere
potest nisi ex divina gratia eius.
Secundo reduco Regi ad memori-
am qualis gratia facta est in regno
eius: Nam filius meus qui sedet
in summo trono maiestatis excel-
se loquitur frequenter tibi que
nata es de Regno eius. Et
hanc gratiam ego promerui Regi
Ut faceret honorem deo, et fructum
anime sue. Cui etiam per te ostendi
quomodo regnum suum regeret
sapienter, et populum sui Regni
caritative diligeret. Et qualiter
vitam suam gubernaret corporaliter
et spiritualiter ad honorem Dei.

Tertio reduco ei ad memoriam
quomodo electus est, ut fidem sanctam
catholicam deferret si vellet ad pa-
ganismum. Sed audi nunc quid fecit
iste Rex. Ego enim mater nunc voca-
vi istum Regem filium meum novum.
Et ideo novum quia noviter venerat
ad obedientiam sanctam. Cui promisi
per te quod vellem esse domina et defen-
satrix exercitus sui et Regni sui.
Et quod starem ante eum contra ini-
micorum eius. Et ita factum est, nam
pax erat contra sua ex divina
providentia propter preces meas. Et ante
ipsum fui in terra inimicorum eius.
quando maiores inimicos eius
congregavi in unum locum terre, quos
ei traditura eram. Parvo igitur
tempore elapso accesserunt ad Regem
istum instrumenta diaboli, plena
corde malo et maligno spiritu, qui
confidebant in manibus hominum plusquam
in auxilio creatoris. Quorum cupi-
ditas maior fuit ad possessiones
terrenas, quam ad adiuvandum animas.
Quorum linguas ille excitavit ad
loquendum. Qui movit linguam
Iude ad vendendum creatorem suum.
Quorum dentes elevabantur digitis
diaboli. Quorum frigida labia per-
linita fuerunt veneno diaboli.
Propterea divina caritas non sapuit
eis: sed exponentes verba veritatis
falsitatem in ore habuerunt.
Quorum malignis consiliis obediens
Rex cucurrit et distraxit de
manibus meis congregatos inimicos
meos resistentes fidei sancte. Et
tunc ego vacuo sinu remansi sola.

Ipse quoque rex fecit discurrere lupos
assignans agnos in manu serpentum.
qui parati sunt diripere oves. Et
maiori nunc veneno malitie sunt reple-
ti. Talia enim processerunt de dolosis
suggestionibus diaboli: quia contemptis
consiliis amicorum dei, Rex obedivit
consiliis carnalium hominum. Et non atten-
dens fortitudinem dei, nec cogitans con-
silium meum rediit sine aliquo fru-
ctu, et gravavit communitatem, et populum
Regni sui; factus inobediens deo, et
hominibus, et violator promissionis mi-
litie sue. Sed sicut mater facile
faciliter placari solet filio petenti mi-
sericordiam. Sic ego nunc dico ei. Fili
convertere ad me et ego revertar ad te.
Surge de casu tuo, secundum consilia
amicorum dei. Hec igitur est ultima
littera, quam ego mittam ei:-

ATER Dei loquitur ad sponsam dicens. Filia dixi tibi prius quod illa esset ultima littera mea mittenda illi Regi Amico. Quod intelligendum est de hijs que tangunt personam eius singularem atque meam. Si enim aliquis sedens audiret aliquid utile decantari, quod pertineret ad amicum, ut referret eidem. Sive esset illud cantilena letitie, sive littera reprehensionis salutaris, uterque esset dignus remuneratione. scilicet et qui dictabat, et qui decantabat. Sic enim justitia dei judicans equitate, et justificans in misericordia, decantare vult justitiam, et misericordiam. Ergo quicumque audire voluerit audiat: quia non est littera reprehensionis sed cantilena justitie et caritatis. Quando enim olim mittebatur littera alicui continebat reprehensionem et admonitionem: arguebat de ingratitudine beneficiorum, et admonebat de correctione morum. Sed nunc justitia divina decantat pulchram cantilenam, que pertinet ad omnes. Quam qui audierit, et credendo cum operatione receperit: inveniet fructum salutis: et fructum eterne vite. Sed potius queritur quare verba dei ita obscure dicantur, quod diversimode interpretari possunt: et quandoque aliter a deo, et aliter ab hominibus intelliguntur. Respondeo. deus similis est confectori, qui conficit vinum ardens, seu aquam ardentem: que de vino conficitur. Ille enim confector habet plures fistulas. scilicet quasdam ascendentes, quasdam vero descendentes, per quas vinum nunc sursum, nunc deorsum

cooperante ignis calore decurrit donec fit perfectum. Sic deus in verbis suis facit. quia quandoque ascendit per justitiam: Quandoque iterum descendit per misericordiam. Sicut patuit in rege cui propheta ex justitia dixit quod moreretur. et tamen postea misericordia addidit ei plures annos adviuendum. Quandoque et descendit deus, per simplicem verborum prolationem, et corporalem expressionem Sed ascendit iterum per spirituales intelligentiam. Sicut in david, cui multa dicta sunt, sub nomine salamonis. Sed completa sunt, sicut et intellecta in filio dei. Quandoque et loquitur deus de futuris, quasi de preteritis, et presentia simul tangit et futura. Quia omnia sunt in deo, et presentia et preterita et futura. quasi unum punctum. Nec mirari debes, si obscuris modis loquitur deus. quia hec fiunt quadruplici de causa. Primo ut ostendat deus magnam misericordiam suam, ne quis audiens justitiam dei desperet de misericordia eius. Quia quando homo mutat voluntatem peccandi: tunc et deus mutat districtionem sententie sue. Secunda est, ut creduli justitie et promissionum dei amplius coronentur propter fidem, et expectationem. Tertia vero est, quia si consilium dei certo sciretur tempore. Quidam propter prescitos eorum casus multum turbarentur. Alij ex tedio a desiderio et fervore suo desisterent. Et ideo propter ista quando alicui scribo aliqua verba, non exprimitur ibi in conclusione. Utrum illa verba

recipient, et credent cum effectu ab eo: ut non. Nec et tibi declaratur hoc an ille credet, et perficiet opera illa: an non: quia non licet tibi scire hoc. Quarta causa est, ne aliquis presumat improbe discutere verba dei. Ipse enim est, qui de sublimi facit humilem, et de inimico facit amicum. Quinta est, ut qui occasiones discedendi querit, et qui sordescunt: sordescant adhuc: Boni quoque fiant manifestiores.

Item ait sponsa. Deinde dei filius loquebatur ad me dicens. Si aliquis loqueretur per fistulam habentem tria foramina, et diceret audienti. Numquam ex isto foramine audies vocem meam: non esset arguendus, si postea loqueretur per duo reliqua foramina. Sic et est nunc in locutione mea. nam licet mater mea Virgo dixerit, quod illa esset ultima littera mittenda regi. hoc intelligendum est, de persona sua. Sed nunc ego deus qui sum in matre, et mater in me, mitto nuncium meum Regi. tam propter eos, qui nunc sunt presentes vivi: tam propter eos, qui nondum sunt nati.

Ab eterno itaque iustitia, et misericordia in deo sunt: nam ab eterno ista in deo fuit iustitia. Ut cum deus ante luciferum plenus esset sapientia et bonitate, et potentia: voluit quod plures participarent bonitatem eius, et ideo creavit angelos. Quorum quidam attendentes pulchritudinem suam, desiderabant esse supra deum: propterea corruerunt, et facti sunt sub pedibus dei demones mali: Et et in isto deus quodammodo habet misericordiam. Nam cum diabolus ex iustitia et permissione dei, perficit malum, quod concupiscit: est quodammodo consolatus ex perversitate malitie sue. Non quod pena diaboli minuatur ex hoc. Sed sicut eger habens inimicum fortissimum consolatur de auditu mortis eius. licet dolor infirmitatis sue non minuatur ex auditu illo. Sic diabolus ex invidia qua ardet: deo faciente iustitiam contra homines exhylarescit, et letatur. Et quasi sitis malitie sue, refrigeratur, et lenitur.

Rex postea deus videns in exercitu suo diminutionem: creavit post presumptionem demonum: homines ad obediendum preceptis suis: Et ut fructificaret donec tot homines ascenderent celum: quot angeli de celo ceciderunt. homo igitur perfectus creatus est: qui cum accepisset mandatum vite: non attendit ad deum: nec ad honorem suum. Sed consentiens suggestioni diaboli prevaricatus est dicens. Comedamus de ligno vite, et sciemus omnia sicut deus. Isti enim scilicet Adam et Eva. voluerunt deo malum sicut diabolus. Sed nec et voluerunt esse super deum. Sed voluerunt esse sapientes sicut deus. Ideo ceciderunt. Sed non sic demon. Nam diabolus invidebat deo, ideo non erit finis miserie eius. homo non quia voluit aliud quam deus voluerit eum velle. Ideo meruit, et sustinuit iustitiam cum misericordia. Tunc non illi protoplasti senserunt iustitiam cum mendicitatem obtinuerunt pro nostra glorie. Fames pro habundantia: pruritum carnis pro virginitate. Timores pro securitate.

Laborem p quiete. Qui et statī ob-
tinuerunt misericordiam: scilʒ uestitū
contra nuditatem: cibum contra famem: serui-
tatem coniunctionis mutue pp posteritate
generationis augmentandam. Nempe
Adam honestissime vite fuit: qui
nunquam vxorem hūit, nisi euam: sed
nec aliam mulierem nisi illam solam.
Item deus et iustitiam et misericor-
diam hꝫ in animalibꝫ. Deus nempe
fecit tria egregia. primo angelos, qui
spiritum hūt: sed nō carnem. Secundo
hominem qui hꝫ animam et carnem. Tertio
animalia que carnem hūt sed nō animam.
sicut homo. Angelus ergo quia spiritus ē
deo incessanter adheret: et ideo huma-
no nō indiget adiutorio. homo uero
quia caro, deo incessanter adherere nō
potest, tanquam mortale separatum a spiritu.
Et ideo ut subsistat homo creauit ei
deus in adiutorium animal irrationa-
le, ut obediat et seruiat suo meliori.
Itaque in istis animalibꝫ irrationabilibꝫ deus
magnam hꝫ misericordiam: quia nō hūt
pudorem de membris suis: nec dolorem
mortis, antequam mors ueniat. Simplici
quoque victu contentantur. Deinde
cum pertransisset diluuium: et deus
fecit iustitiam cum misericordia: bene po-
tuisset deus introduxisse populum Isra-
el. in terram promissionis in breuiori
tempore. Sed iustitia fuit quod vasa que
optimum potum tenere debebant, pri-
mo pararent et purgarent: et de-
inde sanctificarentur. Quibꝫ et deus
magnam fecit misericordiam: quia uno homine
scilʒ Moyse orante peccatum eorum de-
letum fuit diuina gratia data. Si-
militer et post incarnationem meam.

nunquam iustitia sine misericordia: nec misericordia
sine iustitia exercetur. Tunc autem
vox vna insonuit in altum dicens.
O mater misericordie, mater eterni
Regis impetra misericordiam. Ad te
quippe venerunt preces et lacrime fa-
muli tui, Regis. Scimus enim quod iu-
stitia est ut puniat peccata eius.
Sed impetra misericordiam, ut correc-
tatur, et agat penitentiam, et fa-
ciat honorem deo. Respondit
Spiritus. Ideo quadruplex est iustitia:
prima est, ut ille qui increatus est,
et eternaliter est, honoretur super
omnia. Quia ab ipso sunt omnia, et
in ipso viuunt, et subsistunt uniuer-
sa. Secunda iustitia est, ut ei qui
erat, semper fuit, et est: et qui tempore
tempore diffinito temporaliter natus est, ser-
uiatur ab omnibꝫ. Et ipse in omni pu-
ritate diligatur. Tertia iustitia est,
ut ille qui est ex se impassibilis.
et ex humanitate factus est passi-
bilis: et qui mortalitate assumpta
promeruit homini immortalitatem:
desideretur super omnia, que deside-
rari possunt, et que sunt deside-
randa. Quarta iustitia est: ut
qui instabiles sunt inquirant ueram
stabilitatem: et qui in tenebris sunt,
desiderent lucem. Idest spiritum sanctum.
petendo auxilium eius cum contritione, et
uera humilitate. Se de illo suo
miseris dei, pro quo nunc misericordia petitur.
dicit iustitia quod tempus nō sufficit ei
ad purgandum digne secundum quod exi-
git iustitia. peccata illa que co-
misit contra misericordiam dei. nec substi- copia
nere posset penam quam meruit.

p peccatis. Vexatam misericordia ma-
tris dei pmeruit, et impetrauit
misericordiam p eodes suo suo. ut ipe
audiat illa que egerat. et quo m°
se emendare potuit si forte compungi
uoluerit et conuerti. ,, Et statim
i eodem puncto vidi i celo unam
domu mire pulchritudis, et ma-
gnitudis, et i domo erat pulpitum
et i pulpito liber. et vidi duos
stantes ante pulpitum: scilz Angelz
et diabolum. Quorum alt scilz diabol
loquebat dicens. Nom meum est heu.
Iste itaqz angelus et ego insequi
mur unam rem desiderabilem nobis.
qr uidemus q dnus q potentissimus
edificare pponit rem grandem.
et ideo laboramus. Angelus scilicet
ad rei pfectionem: ego uo ad eius
destructionem. Sed contingit nobis q
cum res illa desiderabilis uenit
aliqn i manus meas, tanti feruo-
ris et caloris est q no ualeo te-
nere eam. Cum uo uenit aliqn
i manus angli, ita frigida et lu-
brica est, q statim relabit de ma-
nibus eius. Et cum ego attente intu-
erer ad idem pulpitum tota con-
sideratione mentali, intellectus
meus no sufficiebat cape sic erat.
Nec eius pulchritudinem ualuit
comphendere anima mea: nec lin-
gua exprimere. Cuius pulpiti aspectus
erat qsi radius solis, habens colorem
rubeum, et album, et aureum ful-
gentem. Color uo aureus erat
quasi sol fulgens. Albus aut co-
lor erat qsi nix candidissima. Ru-
beus quoqz color erat qsi rosa rubes.

Et quilz color uidebat in alio. Nam cum
aspicerem colorem aureum, uidebam album
et Rubeum i eo. Et cum uidebam album,
videbam i eo reliquos duos colores.
Et sic erat quando aspiciebam colorem
Rubeum. Itaqz qlibz uidebat i alio.
Et tam qlibz discretus erat ab alio et
p se. Et nullus alio prior aut posterior.
nullus alio minor aut maior. Sed
i omibz et ubiqz equales uidebant.
,, Cumqz aspicerem sursum, no ualui
comphendere longitudinem, et latitu-
dinem pulpiti. Respiciens uo deor-
sum no ualui uidere et apprehen-
dere immensitates pfundi eius, qa
omia erant incomprehensibilia ad
considerandum. ,, Post hoc aut i ipo
pulpito vidi librum resplendentem
qsi aurum fulgentissimum, et hntem for-
mam libri. Qui qdem liber aptus
erat: et scriptura eius no erat scripta
~~...~~ atramento. Sz unuqdqz uerbum
i libro erat uiuens, et se ipsum
loquebat. qsi si Aliquis diceret, fac
hoc uel illud, et statim cum platoe
uerbi esset factum. Scripturam quoqz
libri nullus legebat. Sed qcqd contine-
bat scriptura hoc totum in pulpito
et i illis coloribz uidebat. ,, Ante
istud aut pulpitum vidi quedam
Regem ~~...~~ uiuentem in mundo.
Ad sinistram uero ptem pulpiti vidi ali-
um regem mortuum, q erat in inferno.
Ad dexteram quoqz pulpiti vidi ter-
tium Regem q erat i purgatorio.
,, Rex itaqz supradictus uiuens erat qsi
i globo uitreo sedens coronatus.
Supra globum uo dependebat unus
gladius tricuspis, horribilis appropiquans

singulis momentis globo · sicut perpendiculum, in horologio ad suum signum. Ad dextram quoque eiusdem Regis viuentis stabat angelus habens vas aureum et sinum. Ad sinistram vero eius, stabat diabolus, habens forcipem, et malleum · signi Qui ambo decertabant, cuius manus vicinior fieret globo vitreo, quando a gladio tangeretur et rumperetur.

// Tunc autem audiui per horribilem vocem illius diaboli dicentem. Quousque inquit erit istud. Ecce ambo nos insequimur predam unam. Sed ignoramus quis nostrum erit victor. Et statim loquebatur mihi iusticia diuina dicens. Ista inquit que tibi ostenduntur, non corporalia, sed spiritualia sunt. Nec angelus ut diabolus corporales sunt. Sed hoc fit quia tu spiritualia intelligere non vales: nisi per similitudines corporales. Rex itaque viuens ideo tibi apparet in globo vitreo, quia vita eius, non est nisi quasi vitrum fragile: et in puncto finitura, atque finienda. Gladius vero tricuspis mors est, que cum venit operatur tria. debilitat quippe corpus: immutat conscientiam: mortificat omnes vires. Diuidens sicut gladius animam a carne. Quod vero Angelus et diabolus certare videntur super globum vitreum significat, quod uterque eorum desiderat habere animam regis: que illi adiudicabitur, cuius consilijs magis obedierit. Quod vero Angelus habet vas et sinum significat, quod sicut puer quiescit in sinu matris, sic angelus laborat, ut anima presentetur deo quasi in vase et in sinu eterne consolationis requiescat. Quod vero diabolus forcipem habet et malleum significat quod demon animam trahit ad se, forcipe praue delectationis. dissoluit quoque eam malleo desp consensu, et perpetratione delictorum. Quod vero globus vitreus quandoque nimis est ardens. Quandoque satis lubricus et frigidus: ~~significat~~ significat inconstantiam Regis. Nam Rex in temptatione positus cogitat sic dicens intra se. Licet ego sciam deum offendere: si nunc conceptum mentis mee adimpleo. Tamen ista vice conceptum meum opere adimplebo: quia pro nunc ab hoc opere retrahere me nequeo. Et ~~sic~~ sic sciens peccat in deum suum. Propterea scienter peccans venit in manus diaboli. Deinde Rex ipse assumens confessionem et contricionem, iterum euadit manus diaboli: et venit in potestatem angeli boni. Et ideo nisi rex dimiserit inconstantiam suam, periculose stat, quia debile habet fundamentum.

// Post hec autem vidi ad sinistram partem pulpiti illum alium Regem mortuum: qui damnatus fuit ad infernum: vestitum scilicet vestibus regalibus, et sedentem quasi in trono. Qui erat mortuus et pallidus, et nimis terribilis. Ante faciem vero eius erat quedam Rota, habens quattuor lineas in extremitate. Que quidem Rota secundum flatum Regis voluebatur. Et qualibet linea vertebat sursum ut deorsum ~~[illegible]~~ secundum voluntatem Regis. quia motus Rote erat in potestate Regis. Tres quoque linee illarum habebant scripturas: Sed in quarta linea nihil omnino erat scriptum. Vidi et ad partem dexteram

Istius Regis quedam Anglum qui hominem pulcherimum. cuius manus erat vacue, sed ipse ad pulpitum sinuebat. Ad sinistram vero partem Regis apparebat unus diabolus, cuius caput simile videbatur capiti conius canis. Venter eius erat in satiabilis: et umblicus apertus: ebulliens veneno colorato, omnibus coloribus venenosis. Et in quolibet pede habebat tres ungulas magnas, fortes, et acutas. Tunc autem unus splendidissimus quasi sol, et ad intuendum pro fulgore mirabilis dixit mihi. Iste Rex quem tu vides miserabilis est, cuius conscientia modo aperitur tibi, qualis fuit in regno et in intentione quando moriebatur. Qualis vero conscientia eius fuit ante regnum non est tuum scire. Verumtamen scias quod anima eius, non est ante oculos tuos sed conscientia eius. Et quia anima et diabolus, non corporales: sed spirituales sunt. Ideo temptationes diabolice, et supplicia, per similitudines corporales ostenduntur tibi. Et statim ille rex mortuus cepit loqui. non de ore: sed quasi de cerebro, et dixit sic. O, consiliarii mei, talis est intentio mea. Quicquid enim subest corone Regni mei, tenere, et custodire volo. Laborare etiam volo, quod augeantur obtempta: et non diminuantur. Qualiter autem modo obtempta sunt que teneo: quid ad me querere. Sufficit enim mihi si adepta defendere valeo: et augere. Et tunc diabolus clamavit dicens. Ecce perforatum est. Quid faciet uncinus meus. Respondit tunc justitia de libro qui erat in pulpito: dicens diabolo. Impone foramini uncinum, et attrahe tibi. Et statim permissione justitie impositus fuit uncinus. Sed illico in ipso momento venit ante Regem Malleus. scilicet mihi quo dictus Rex excutere potuisset uncinum; si veritatem inquisisset de omnibus et fraudulose mutasset voluntatem. Iterum loquebatur idem Rex dicens. O, consiliarii mei, et homines mei, vos assumpsistis me in dominum: et ego vos in consiliarios. Ideo indico vobis hominem quemdam esse in Regno qui proditor est honoris mei, et vite. Quia insidiator est regni et persecutor pacis, et contratus populorum regni. Si ergo talis homo sustineatur et tolleretur damnificabitur res publica invalescet discordia: et intestina mala adaugebuntur, in regno. Credebant enim mihi docti, et indocti: potentes et vulgus, populi in partibus illis: que ego eis loquebar. Interim quod homo ille, quem ego diffamavi de proditione: obtinuit dampnum maximum et pudorem. Et sententia et exilium contra eum ferebatur. Attamen bene sciebat conscientia mea qualis erat rei veritas: et in isto negotio: et quod contra hominem illum dixi: propter ambitionem Regni: et propter timorem amissionis eius. Nec non et ut honor meus dilataretur. Et ut regnum mihi et posteris meis firmum adhereret. Cogitavi etiam mecum licet ego sciam veritatem quomodo acquisitum est regnum: et quomodo ille infamatus est. Si tamen ipsum recepero iterum in gratiam meam: et veritatem prodidero: omne obbrobrium et dampnum redundabit in me. Et ideo firmavi in animo meo prius velle mori, atque magis velle mori, quam veritatem dicere.

et Xaba mea et opa ı̄ iuſta renovare.
,, Rn̄dit tunc diabolus, o, Iudex, Ecce qualr
Rex iste ṗbet mihi linguam. Rn̄dit
Iustitia divina. Impone laqueum. Qd
cū feciſſet diabolus statim imposito la-
-queo pendebat ante os Regis ferrum
acutiſſimum, quo potuiſſet, si voluiſſet,
laqueum ṗcidiſſe, et cominuiſſe. Item
loquebatur Idem Rex dicens. O, cōsiliarij
mei, ego cōsului clericos et lr̄atos de
statu Regni: q dicunt mihi, q si assi-
gnarem Regnū ı̄ manibus alior, fierem
multis in damnū, vitaeque et bonor pro-
ditor. Iustitie, et legum violator. Et
ideo ut Regnum retineam mihi, illudque
ab incursantibus defendam. Opōtet nos
quedam nova excogitare: quia antiq red-
ditus fiscales nō sufficiunt, ad gubnādm
et defendendum Regnum. Itaque excogita-
vi quasdam novas impositiones tributor
et exactionum fraudulentas, imponere
in Regno: in damnū utror. Cum regis
et et innocentiū ṗ transeuntiū viator
et mercator. In quibus ad inventionibus
ṗsenerare ppositum, usque ad mortem. licet cō-
scientia mihi dixerit, et dictaverit q
ista erant ꝯ deum, et omnem iustitiā et
publicam honestatem. Et tunc Clamavit
Diabolus. ,, Et tūc clamavit diabolus di-
cens, O, Iudex. Ecce ambas manus incli-
navit Iste Rex, sub vas meū aquati-
cum. Quid igitur facturus sum ego.? Re-
spondit Iustitia de libro: effunde super
eas venenū tuū. Et tūc effuso veneno
a diabolo, statim venit ante Regem unū
vas unctionis, quo rex illud venenū
bene potuiſſet restrinxiſſe. Et tūc de-
mon clamavit valenter dicens. Ecce vi-
deo mirabile mihi ı̄ perſcrutabile. Nam
venenum meum Impositum est cōdi ſtinō

Regis. Et statim oblatus est ei malleus
In sinum. Laqueus quoque meus impositus
est ori eius: et ferrum acutiſſimū ei ṗ
prebetur. Venenum ēt meum Infusum
est ı̄ manibus eius: Et offeretur ad huc ei
vas unctionis. Rn̄dit Iustitia de libro
q erat ı̄ pulpito dicens. Omnia tpus
habent: et misericordia, et Iustitia obvi-
abunt sibi. ,, Post hec autem loque-
batur mihi mater dei dicens. Veni fi-
lia, et vide, et audi, quid suggerit
ārē spūs bonus. qd vel malus! Nam
omnis homo infusiones et visitatiōes
habet, qm a spū bono: et qm a malo.
Nec est aliquis, q nō visitetur a deo
q diu vivit. ,, Et statim iterum
Idem Rex mortuus apparuit, cui ārē
cum viveret spūs bonus talr inspira-
bat. O, amice tu totis viribus obliga-
ris servire deo. quia dedit tibi vitam.
consciam: Intellectum: sanitatem: et
honorem. Insup tollerat te ı̄ peccatis
tuis. ,, Rn̄dit cōsciā Regis ṗ simili-
tudinem loquendo. Verum est inquit q
servire teneor deo: cuius potentia creatus
et redemptus sum. Cuius et misericordia
vivo et subsisto. ,, Sed ĝtra spūs mali
suggerebat eidem regi. Frater inquit
consulo tibi cōsilium bonū: facito enim
sicut ille q purgare solet poma
Ille nongqȝ ṗ infirmata seu cortices pomi ṗ ulcioā
ṗjjcit, Medullam vō et ulcioā ser-
vat sibi. Similiter fac et tu. Deus
enim humilis et misericors est, patiens
et nullus egens. Da ergo ei de bonis
tuis. illa quibus comode carere potis.
Utiliora vō et cōcupiſcibiliora reserva
tibi. Facito ēt q cum quis delectat te ad
carnem, quia facilitate emendari pot.

-: Et q te nō delectat: -

Et quod te non delectat facere, licet tenearis facere dimitte. et loco illius tribue elimosinas. quia inde plures consolari possunt. Respondit conscientia Regis. Istud inquit est utile consilium. porro quod aliqua dare de meis. de quibus nullum habeo damnum. que tamen deus reputat maxima. Cetera non sunt habeo in usus proprios. et ad acquirendum amicitiam multorum. Post hec autem iterum loquebatur Angelus qui regi datus fuerat ad custodiam per inspirationes dicens Regi. O amice cogita quod mortalis es, et cito moriturus. Cogita et quod uita ista breuis est. et deus iudex iustus et patiens. Qui examinat omnes cogitationes tuas et locutiones et opera a principio intelligibilis etatis tue usque ad finem. Qui et omnes affectus et intentiones tuas iudicat et nihil dimittet indiscussum. Et ideo utere tempore tuo, et uiribus tuis rationabiliter. Rege membra tua ad utilitates anime. Viue modestus non faciendo uoluptatem carnis in desiderijs. quia qui secundum carnem uiuunt, et secundum uoluntates suas non ueniunt ad patriam dei. Econtra uero suasit statim iterum spiritus diabolicus inspirationibus suis. O frater inquit si de omnibus horis et momentis reddituris es deo rationem. Quando ergo gaudere debes. Sed audi consilium meum. Deus misericors est et faciliter placatur. non enim redimisset te, si te perdere uellet. Ideo dicit scriptura, quod omnia peccata remittuntur per contritionem. Fac ergo sic quidam astutus fecit. Qui soluturus erat cuidam creditori viginti libras auri. Et non habens unde redderet uenit ad amicum pro consilio. Qui consuluit ei sumere viginti libras cupri, et deaurare eas una libra auri, et sic deauratas soluere creditori. Qui faciens iuxta consilium sibi datum soluit creditori illas viginti libras cupri plinitas auro. Et xix. libras auri puri retinuit sibi. Sic fac et tu. xix. enim horas temporis dispone ad delectationes et uoluptates tuam: et ad gaudium tuum. Et una tantum hora sufficiat tibi ad contristandum et ad compungendum. Audacter ergo ante et post confessiones facito quod delectat te. Quia sicut cuprum plinitum auro, totum apparuit aureum. Sic opera peccati, que designantur in cupro deaurata contritione delebuntur. Et omnia opera tua fulgebunt sicut aurum. Respondit tunc conscientia Regis. Istud consilium uidetur delectabile et rationabile. quia sic faciendo, omnia tempora possum disponere ad gaudium meum. Item loquebatur Angelus bonus Regi inspirationibus suis dicens. O amice cogita primo quali magisterio eduxit te deus, de angusto utero matris tue. Secundo cogita, quanta patientia patitur te deus uiuere. Tertio cogita quanta amaritudine redemit te de eterna morte. Sed econtra inspirabit Diabolus. dicens Regi. O frater si eduxit te deus de angusto matris utero in latitudinem mundi. Cogita et quod educet te iterum de mundo per duram mortem. Et si deus patitur te diu uiuere, cogita et quod habes in uita ista multa incommoda et tribulationes contra uoluntatem tuam. Si deus redemit te dura morte sua Quis compulit eum. Non enim tu rogasti eum. Tunc autem qui loquendo respondit Rex in conscientia sua intrinsecus. Verum inquit est quod suggeris. nam plus doleo quod moriturus sum. quam quod natus sum de utero matris. Grauius enim est mihi ferre

aduersitates mundi et contrarietates anime mei:
quam aliquid aliud: Vellem itaque si daretur mihi
optio magis uiuere in mundo absque tribulatione
et in consolatione permanere: quam separi a mundo.
Magis quoque optarem uitam hic perpetuam
in mundo cum mundana felicitate: quam quod xps
redimisset me suo proprio sanguine. Nec
curarem esse in celis si mundum possem
hic ad uotum meum in terris.,, Et tunc
audiui verbum de pulpito sic dicens.
Aufer nunc a Rege uas unctionis. quia
peccauit in deum patrem. Deus enim pater qui
eternaliter est in filio, et spiritu sancto dedit legem
ueram et rectam per moysem. Sed iste
Rex constituit legem contrariam et peruersam.
Verum quia iste rex aliqua bona fecit,
licet non bona intentione: ideo per-
mittitur ei regnum possidere ad dies suos.
ut sic in mundo remuneretur.,, Secundo
loquebatur verbum de pulpito dicens sic.
Aufer ferrum acutissimum ab oculis re-
gis, quia peccauit contra filium dei: ipse enim
dicit in euangelio, quod iudicium sine misericordia
fiet ei, qui non facit misericordiam. Iste
uero Rex noluit iniuste afflicto facere
misericordiam: nec corrigere errores suum:
Sed nec mutare peruersam uoluntatem
suam. Verumtamen propter aliqua bona que
fecit, detur ei in remunerationem ut
verba sapientie habeat in ore, et a
pluribus sapiens reputetur.,, Tertio
loquebatur verbum iustitie dicens. au-
feratur a Rege malleus quia peccauit
in spiritum sanctum. Spiritus enim sanctus omnibus
penitentibus remittit peccata. Iste uero
Rex usque ad finem perseuerare proponit
in peccato suo. Verumtamen quia aliqua bona
fecit: ideo detur ei hoc quod feruentius
appetit ad corporis delectamentum: scilicet

illa mulier, quam appetit in uxorem
delectabile oculorum suorum: et ut obti-
neat pulchrum et optabilem finem
uite secundum mundum.,, Post-
ea autem appropinquante penultimo
tempore finis regis clamauit diabolus
dicens. Ecce ablatum est uas unctionis.
Ideo ego aggrauabo manus ne faciat
fructuosa opera. Et statim prolato
verbo diaboli Rex priuatus fuit for-
titudine, et sanitate. Et tunc sta-
tim clamauit diabolus dicens. Ecce
ablatum est ferrum acutum: Ideo
aggrauabo laqueum meum: Et statim
Rex priuatus est loquela.,, Et
in isto priuationis puncto iustitia
loquebatur angelo bono, qui Regi da-
tus fuerat ad custodiam dicens.
Inquire in Rota, et uide que
linea tendit sursum, et lege scrip-
turam eius: Et ecce quarta linea
tendebat sursum: in qua nihil
omnino scriptum erat: Sed erat quasi
tota rasa. Et tunc Respondit iu-
stitia. Quia inquit anima ista illud
quod uacuum est dilexit. Ideo nunc
uadat ad sui remuneratoris dile-
ctiones: Et statim separata est anima
Regis a corpore.,, Cumque egre-
ssa esset anima statim clamauit dia-
bolus dicens: Ego iam disrumpam
cor istius Regis: quia possideo eius
animam. Et tunc uidi qualiter
Rex immutabatur totus a uertice
capitis usque ad calcaneum: Et appa-
rebat horribilis, quasi animal totum
decoriatum. Oculi quoque eius erant
cruenti atque eruti: et caro to-
ta quasi conglobata. Et tunc uox ei[us]

talis audiebatur. Vhe inquit michi
quia cecus factus sum, sicut catulus na-
tus in cecitate querens posteriora ma-
tris: quia propter ingratitudinem meam
non video ubera matris. Vhe michi
quia video in cecitate mea, quod numquam vi-
surus sum deum. quia conscientia mea
nunc intelligit unde cecidi: et quod
facere debuissem, et non feci.
Vhe quoque michi. quia dei prudentia
natus in mundo: et renatus baptis-
mo, oblitus fui, et neglexi deum.
Et quia nolui bibere de lacte
dulcedinis divine: ideo iam
similior sum cani ceco, quam infan-
ti videnti, et viventi. Sed nunc
et contra voluntatem licet Rex fu-
erim compellor dicere veritatem.
Ego enim, qui tribus funibus alliga-
tus, et obligatus eram servire
deo. scilicet propter baptismum: propter con-
iugium: et propter coronam Regni.
Sed primum contempsi, quando
affectum meum verti ad vanita-
tes mundi. Secundum vero attendi
quando desiderabam alienam
uxorem. Tertium sprevi, quando
superbiebam de potestate terrena:
et celestem potentiam, non cogitavi.
propterea licet nunc cecus sim. video
tamen in conscientia mea, quod propter contemptum
baptismi debeo alligari ad odium
diaboli. Et propter carnis inordinatum
motum, debeo sustinere diaboli
voluptatem. propter superbiam vero debeo
pedibus diaboli alligari. „ Tunc
autem Respondit Demon. O, frater
nunc tempus est ut ego loquar, et
loquendo operabor. Veni itaque ad

me: non cum caritate: sed cum
odio. Ego denique angelorum pulcherrimus
fui: Tu vero homo mortalis. Et po-
tentissimus deus dedit michi liberum
arbitrium: Sed quia illud in ordinate
movi: et magis nolui odire deum
ut excellerem eum: quam diligere. Ideo
cecidi sicut qui habet caput deorsum:
pedes vero sursum. Tu vero sicut et
omnis homo post casum meum creatus
fuisti, et obtinuisti spetiale privilegium
super me. scilicet quod sanguine filii dei
redemptus es. et non ego: Igitur quia
tu sprevisti caritatem dei: Ideo ver-
te caput tuum ad pedes meos: et
ego suscipiam pedes tuos in os meum.
Et sicut simus coniuncti ad invicem
sicut illi: quorum alius habet gladium
in corde alterius. Alius vero cultrum
in visceribus alterius. Tu igitur punge
me ira tua. Ego autem pungam te
malitia mea. Et quia caput habui
idest intelligentiam honorandi deum
si voluissem. Tu vero pedes. idest
fortitudinem eundi ad deum habuisti,
et noluisti. Ideo terribile caput meum
consumet frigidos pedes tuos. Vora-
beris quidem incessanter: Sed non
consumeris. Immo renovaberis in id
ipsum. „ Coniungamus nos etiam
tribus funibus. primus funis sit in
medio, quo umbilicus tuus et meus
coniungantur simul. quatinus me spi-
rante trahas in te venenum meum.
Te vero spirante ego attraham in
me interiora tua. Et merito. Di-
lexisti quippe plus te ipsum: quam Re-
demptorem tuum. Sicut et ego plus
dilexi me ipsum: quam creatorem meum.

//Cum secundo uo fine iungamus cap[u]t tuum et pedes meos. Cum tertio uo fine caput meum et pedes tuos. De inde uidi eundem diabolum habentem tres ungulas acutas in quolibet pede. Et dixit Regi. Quia tu frater habuisti oculos ad uidendum uiam uite: et consicentiam ad discernendum bonum et malum. Ideo due ungule mee intrabunt et perforabunt oculos tuos. Tertia uero ungula intrabit cerebrum tuum. Quibus in tantum suffocaberis, quod totus sis sub pedibus meis. quod tu ad hoc creatus fuisti, ut esses dominus meus: et ego scabellum pedum tuorum.
//Accepisti quoque duas aures ad audiendum uiam uite: et os ad loquendum utilia anime. Sed quia tu spreuisti audire et loqui, salutem anime tue. Ideo due ungule alterius pedis mei, intrabunt aures tuas. et tertia ungula intrabit os tuum. in quibus sic cruciaberis, quod omnia illa erunt tibi amarissima: que prius quando offendisti deum, tibi dulcia uidebantur.
//His autem dictis statim coniuncta sunt modo supradicto, caput et pedes: et umbilicus Regis cum capite et pedibus et umbilico diaboli. Et ambo colligati descenderunt in abyssum. Et tunc audiui unam uocem dicentem. O, O, quid habet modo Rex de omnibus diuitijs suis: certe non nisi damnum. Quid uero de honore: certe non nisi pudorem. Quid uero habet de cupiditate, qua ambiebat regnum: uere non nisi penam. Ipse enim unctus fuit oleo sancto, et consecratus Xpistianis sacris. Et coronatus corona regia ut uerba et facta dei honoraret. Defenderet quoque populum dei, et Regeret. Sciret et se semper esse sub pedibus dei: deum quoque remuneratorem suum. Sed quia contempsit esse sub pedibus dei: ideo nunc est sub pedibus diaboli. Et quia tempus suum fructuosis operibus redimere noluit, cum potuit. Ideo ipse amodo non habebit tempus fructuosum.
//Post hec autem loquebatur iustitia de libro. qui erat in pulpito dicens mihi. Omnia ista que tibi tam seriose ostensa sunt. In unico puncto sunt apud deum. Sed quia tu corporalis es. Ideo necesse est, quod spirituales intelligentie, tibi per corporales similitudines aperiantur.
//Itaque quod Rex et Angelus et diabolus tibi uisi sunt loqui ad inuicem. hoc nihil aliud est, nisi inspirationes, et infusiones boni, et mali spiritus facte, ut per se ipsos: ut per consiliarios et amicos eorum ad animam Regis. Quod autem diabolus clamabat dicens. perforatum est Rege dicente se uelle tenere quod[?] sub esset corone: qualitercumque modo esset acquisitum: nec curare de iustitia: hoc sic intelligendum est. scilicet quod tunc conscientia Regis perforabatur ferro diaboli. id est peccati obduratione: quando ipse noluit discutere et inquirere, que erant illa que iuste pertinebant ad regnum: et que non. Et quam quales iustitiam ipse habebat ad regnum, non curauit examinare. // Tunc uero impositus fuit uicinus dies Regis quando temptatio diaboli

tantum in anima regis prevaluit,
quod in iniustitia sua perdurare volu-
it usque ad mortem. Quod vero malleus
venit in sinum Regis post unci-
num, significat tempus contritionis
datum Regi. Nam si rex talem
cogitatum habuisset. Peccavi in-
quiens, nolo amplius male acquisita
tenere scienter. Emendabo igitur
me de cetero. Statim uncinus
iustitie comminutus ~~fuisset~~ malleo, fuisset
contritionis: Et rex venisset ad bo-
nam vitam, et viam. Quod vero
diabolus clamavit. Ecce Rex pre-
bet mihi linguam. et statim la-
queus impositus fuit Regi nolen-
te facere gratiam, homini quem
diffamaverat. Hoc sic intelligen-
dum est, quod quandoque proximum sci-
enter vituperat, et infamat, ut
famam propriam dilatet: ipse dia-
bolico regitur spiritu. Et sicut fur
irretiendus est laqueo. Quod vero
ferrum acutum venit ante Re-
gem post laqueum: significat
tempus immutationis et correptionis
prave voluntatis et operationis.
Ergo quando corrigit homo bona
voluntate, et emendatione re-
atum suum, talis voluntas est, quasi
ferrum acutissimum, quo inciditur
laqueus diaboli: Et remissio pec-
catorum obtinetur. Si ergo iste Rex
mutasset voluntatem suam: et fe-
cisset illi homini iniuriato et
diffamato gratiam: statim precisus
fuisset laqueus diaboli. Sed quia
firmavit in proposito malo voluntatem
suam. Ideo iustitia dei, fuit ut
magis induraretur. Tertio vidisti,
quod rege excogitante imponendi in regno
novas exactiones, tributorum, infusum
fuit in manibus eius venenum. Significat
quod opera Regis regebantur diabolico spiritu:
Et pravis suggestionibus, et cogitatio-
nibus: scilicet investigando modos, quomodo
obtineret possessiones, et bona aliorum
et aurum viatorum. Nam quando viato-
res dormientes credebant aurum suum
esse in bursa propria, expergefacti ~~non~~
videbant illud esse in potestate Regia.
Quod vero vas unctionis venit post ve-
nenum: significat sanguinem yhesu
christi: quo omnis eger vivificatur.
Itaque si Rex intinxisset opera sua
in considerationem sanguinis christi: et
Rogasset deum in adiutorium, et
dixisset. O, domine deus, qui me creasti
et redemisti: scio quod ex permissione
tua ego veni ad Regnum et coronam.
Expugna igitur hostes impugnantes
me: et solve debita mea: quia non
sufficiunt facultates Regni. Ego
utique fecissem opera, et onera eius levia
ad portandum. Sed quia ipse concupivit ali-
ena, volens videri iustus: ubi sciuit
se iniustum. Ideo diabolus Rexit cor
eius: qui suasit ei facere contra constituti-
ones ecclesie. movere et bella: et in-
nocentes defraudare. donec iustitia
de pulpito maiestatis divine clamavit
super eum iudicium et equitatem.
Rota vero que movebatur super statum
Regis: significat conscientiam Regis: que
more Rote: nunc ad letitiam move-
batur: nunc ad tristitiam. Quattuor
vero linee, que erant in Rota, significant
quadruplicem voluntatem quam omnis homo

habere tenet. scilicet perfectam. Fortem. Re-
ctam. et Rationabilem. Perfecta igitur
voluntas est deum diligere: et eum
velle habere super omnia. Et hec debet
esse in prima et summa Linea. Secunda
voluntas est desiderare, et facere
proximo bonum: sicut sibi ipsi, propter deum.
Hec autem voluntas sit Fortis, ne odio, ut
avaritia infringatur. Tertia volu[n]tas
est velle abstinere a carnalibus deside-
riis, et desiderare eterna. Et hec vo-
luntas sit Recta: ut fiat non ad
placendum hominibus: sed deo. Et ista debet
esse scripta in tertia linea. Quarta
vero voluntas est nolle habere mundum,
nisi rationabiliter ad solam necessitatem.
Versa igitur Rota apparuit in linea, que
tendebat sursum, quod Rex dilexit ob-
lectamenta mundi, contempta dilectione
dei. In secunda linea erat scriptum
quod dilexit honores mundi. In tertia linea
scripta erat dilectio, quam inordinate ha-
buit in possessiones mundi, et divitias.
In quarta vero linea nihil erat scriptum:
Sed totum erat vacuum: in qua debuisset
fuisse scriptum dilectio dei super omnia.
Vacuitas ergo quarte linee. significat
defectum dilectionis, et timoris dei. Nam
per timorem attrahitur deus in animam.
Per dilectionem vero figitur deus in anima
bona. Nam si homo bonus numquam di-
lexisset deum in vita sua. Et iam in
extremis positus diceret, toto corde.
O, deus penitet me toto corde peccasse
contra te: da mihi dilectionem tuam: et
emendabo me decetero. Homo talis dile-
ctionis non iret ad infernum. Ergo quia
Rex non dilexit, que debuit. Ideo habet
iam retributionem dilectionis sue.

Post hec autem vidi illum alium
Regem ad partem dexteram Iustitie
qui erat in purgatorio. Qui similis
erat puero iam nato, non valenti
se movere: nisi quod solummodo oculos
levabat. In sinistra etiam parte Regis
sedi[s], quod stabat Diabolus. Cuius capi-
tis erat sufflatorio, cum longa
fistula. Cuius brachia quasi duo colu-
bri. Et genua eius quasi prelum.
pedes quoque quasi longus uncus.
Ad dexteram vero Regis stabat angelus
pulcherrimus paratus ad iuvan-
dum. Et tunc audivi vocem di-
centem. Iste inquit Rex talis
nunc apparet, qualis anima eius
disposita fuit. quando a corpore
egrediebatur. Et statim clamavit
diabolus ad librum, qui stabat in pul-
pito, Dicens. Mirabile cernitur hic.
Angelus enim iste, et ego expectabamus
huius pueri nativitatem. Ille quidem
cum puritate sua. Ego autem cum
omni impuritate mea. Nato itaque
puero, non ad carnem: sed de carne
apparuit in eo immunditia: quam
Angelus abhorrens, non valuit tangere
puerum. Ego vero quia procidit in manus
meas tango eum: sed nescio quo
ductus sum eum. Quia tenebro-
si oculi mei, non vident eum propter
fulgorem cuiusdam claritatis procede-
ntis de pectore eius. Angelus vero
videt eum, et scit quod ductus est
eum: sed non valet tangere eum.
Ideo tu qui Iudex iustus es: dissolve
certamen nostrum. Respondit
Verbum de libro qui stabat in pulpito
dicens. Tu qui loqueris edicito qua

de causa incidit ista anima Regis in manus tuas. Respondit Diabolus. Tu qui es ipsa justitia. Tu dixisti nullum ingredi celum, qui non prius iniuste ablata restituerit. Sed hec anima tota maculata est de iniuste acquisitis, intantum quod omnes, ~~et~~ vene et medulle, et caro, et sanguis eius nutriebantur: et creverunt de cibis iniuste acquisitis. Secundo dixisti non congregandos thesauros quos erugo et tinea demoliuntur: sed qui permanent in eternum. In ista vero anima locus ille vacuus erat, in quo celestis thesaurus recondi debebat. Et ille locus plenus erat ubi vermes et Rane nutriebantur. Tertio dixisti proximum diligendum propter deum. Sed hec anima corpus dilexit plusquam deum: et de proximi dilectione nihil curavit. Nam habitans in carne consolabatur de ablatione bonorum proximi sui. et vulnerabat corda subditorum suorum: non attendens damna aliorum dummodo ipse habundaret. Fecit quoque quicquid placuit sibi: et quicquid voluit iussit, modicum curavit de equitate. Iste itaque sunt cause principales, quas alie innumerabiles sequebantur. Tunc autem Respondit Verbum de libro justitie. Dicens ad Angelum. O, tu Angele custos anime, qui es in luce et vides lucem. Quid viris aut virtutis habes tu, ad adiuvandum animam istam. Respondit Angelus. Ipsa inquit habuit fidem sanctam et credidit, et

speravit omne peccatum per contritionem et confessionem delendum. Timuit quoque te deum suum, licet minus quam debuit. Item et loquebatur justitia de libro dicens, O, tu angele meus, tibi iam permittitur tangere animam. Et tibi diabole permittitur modo videre lucem anime. Inquirite ergo ambo quid dilexit anima ista quando vivebat in corpore, et habuit omnia membra sana. Responderunt ambo. Angelus scilicet et Demon. Honores et divitias dilexit. Et tunc ait justitia de libro. Quid inquit dilexit quando anxiebatur pressura mortis. Responderunt ambo. Seipsum inquiunt dilexit: nam plus anxiebatur de infirmitate carnis. et tribulatione cordis, quam de passione Redemptoris sui. Item loquebatur eis justitia. Adhuc inquirite quid dilexit et cogitavit in ultimo puncto vite quando adhuc habebat in se sanam conscientiam, et intellectum. Respondit Angelus solus. Ipsa anima cogitavit talia. Ve inquit mihi, quia multum audax fui, semper contra redemptorem meum. Utinam unum tempus haberem, quo possem regratiari deo meo pro beneficiis suis: plus etiam angit me peccasse contra deum: quam dolor carnis mee. et et si non obtinerem celum, tamen servire vellem deo meo. Respondit justitia de libro. dicens. Quia tu diabole, non potes videre animam propter claritatem fulgoris eius, nec tu angele meus potes eam tangere propter immunditiam eius. Ideo iudicium est, quod tu diabole purges eam. tu vero Angele consolare eam, donec

ad claritatem glorie introducat. Tibi
vero anima permittitur respondere ad angelum
et ab eo habere consolationem. Eris quoque par-
ticeps sanguinis Christi, et oracionum ma-
tris eius, et ecclesie dei. Hiis
autem auditis diabolus dixit ad animam
Quia venisti ad manus meas plena
cibis, et bonis male acquisitis. Ideo
nunc ego te evacuabo prelo meo.
Et tunc posuit Demon cerebrum
Regis inter genua sua similia
prelo, et stringebat fortiter in
longitudine, et latitudine, donec
medulla tota gracilis fieret, sicut
folium arboris. Item secundo dixit
diabolus ad animam. Quia locus ubi
virtutes esse debebant vacuus est.
Ideo ego implebo eum. Et tunc po-
suit quasi fistulam sufflatorium in
ore Regis. Et insufflavit fortiter,
implens eum valenter horribili ven-
to: intantum quod omnes vene et
nervi Regis miserabiliter rumpebantur.
Item tercio dixit diabolus anime Regis
quia in subditos tuos, qui quasi filii
tui esse debuissent impius et inmi-
sericors fuisti, Ideo brachia mea
mordendo constringent te, quia sicut tu
pupugisti subditos tuos, sic brachia
mea similia serpentibus laniabunt
te cum dolore maximo, et horrore.
Post istas autem tres penas scilicet preli
sufflatorii, et serpentum, cum Dia-
bolus vellet iterum agravare penas,
et a prima incipere, tunc vidi angelum
dei extendere manus suas super
manus diaboli, ne agravaret eum
penas, sicut in prima vice, et sic in
qualibet vice Angelus domini mitigabat
penas. Anima vero post qualibet pena
elevabat oculos suos ad angelum
nihil tamen loquens. Sed innuens
in gestu suo, quod per eum consolabatur
et quod citius salvaretur. Item
loquebatur verbum de pulpito mihi
dicens. Omnia ergo ista que tam
seriose ostensa tibi sunt apud
deum fiunt in unico puncto.
Sed quia tu corporalis es, Ideo per
similitudines ista tibi ostenduntur.
Itaque quamvis Rex iste cupidus fuit
ad honores mundi, et ad recipien-
dum ea, que non erant sua,
verumtamen quia timuit deum: et
aliqua detestabilia sibi dimisit
facere, propter timorem illum. Ideo
timor iste traxit eum ad carita-
tem Dei. Propterea scias quod multi
implicati multis sceleribus obtinent
maximam contricionem ante mortem.
Quorum contricio tam perfecta potest
esse, quod non solum dimittitur eis
peccatum: sed et pena purgatorii
Si in ipsa contricione moriuntur. Sed
iste Rex non obtinuit caritatem
antequam in ultimo puncto vite. quia
tunc deficientibus iam viribus et
consciencia obtinuit, tamen ex gratia mea,
inspiracionem divinam. qua plus do-
luit de inhonoracione dei: quam de
dolore et damno suo. Et iste dolor
signabat lucem illam de qua
diabolus obtenebratus ignorabat
quo animam Regis esset ducturus.
Nec ideo dixit se obtenebratum
quasi quod non haberet spirituales intelligencias
Sed quia admirabatur in illa anima
tantam lucis claritatem, et tanta

in immunditiam. Angelus non sciebat bene quo duceret animam, sed non valebat eam tangere, antequam esset purgata, sicut scriptum est. Nemo videbit faciem dei nisi primo mundificatus fuerit. Item loquebatur mihi solum de pulpito, dicens: quod autem vidisti angelum extendere manus suas super manus diaboli, ne gravaret penas, significat potestatem angeli super potestatem diaboli, qua refrenat maliciam diaboli. Quia demon nullum modum, nullumque ordinem habet in puniendo, nisi virtute dei refrenaretur. Et ideo deus adhuc in inferno facit misericordiam: quia quamvis damnatis non erit redemptio, seu remissio, ut consolatio: tamen quia non puniuntur nisi secundum merita et iustitiam. Ideo in hoc magna est dei misericordia. Atque diabolus non habet temperantiam, nec modum in maligniando. Quod vero Rex ipse videbatur qui puer tunc natus, significat quod qui nasci voluit de mundi vanitate, ad celestem vitam, debet esse innocens. Et gratia dei crescere virtutibus ad perfectionem. Quod autem Rex levabat ad angelum eius oculos suos, significat quod per angelum custodem suum habebat consolationem et de spe gaudium: eo quod sperabat se ad eternam vitam perventurum. Sic ergo spiritualia, per corporales similitudines intelliguntur. Nam angeli et diaboli non habent talia membra ut colloquutiones

cum sint spiritus. Sed per tales similitudines eorum bonitas et malignitas corporalibus oculis declaratur. Item loquebatur solum de pulpito dicens mihi: pulpitum quod tu vidisti significat ipsam deitatem: scilicet patrem et filium et spiritum sanctum. Quod vero non potuisti comprehendere pulpiti longitudinem et latitudinem, nec profunditatem nec altitudinem significat quod in deo non est invenire principium neque finem. Quia deus sine principio est et erat, et sine fine erit. Quod vero quilibet color dictorum trium colorum videbatur in alio, et tamen unus color discernebatur ab alio. Significat quod deus pater eternaliter est in filio et spiritu sancto: et filius in patre et spiritu sancto. Et spiritus sanctus in utroque. Unum veraciter natura et distincti proprietate personarum. Quod vero unus color videbatur sanguineus et Rubeus, significat filium qui illesa deitate humanam naturam assumpsit in suam personam. Albus vero color, significat spiritum sanctum, per quem fit ablutio peccatorum. Aureus autem color significat patrem, qui est principium et perfectio omnium: Non quod magis perfectio aliqua sit magis in patre, quam in filio. Nec quod prius sit pater, quam filius. Et ut intelligas quod non est idem pater qui est filius: sed alius in persona pater alius in persona filius, Alius in persona spiritus sanctus verum non in natura. Ideo ostenduntur tibi tres colores discreti, et uniti: discreti propter discretionem personarum. Uniti vero propter unitatem nature. Et sicut in uno quolibet colore vidisti reliquos colores: neque unum sicut alio videre potuisti: nec in coloribus aliquid prius, aut posterius: maius aut

minus: Sic in trinitate nihil est prius vel posterius, maius vel minus, divisum vel confusum. Sed una voluntas, una eternitas, una potestas, una equalis gloria. Et licet filius sit a patre et spiritus sanctus ab utroque, nunquam tamen pater fuit sine filio et spiritu sancto, neque filius et spiritus sanctus sine patre. // Item loquebatur verbum ad me dicens: Liber qui in pulpito videbatur signat quod in deitate est eterna iustitia et sapientia, cui nihil addi vel minui potest, et iste est liber vite. Qui non est scriptus sicut scriptura que est et non fuit. Sed scriptura huius libri semper est in deitate quemadmodum quia est sempiternum est. Et intellectus omnium presentium preteritorum et futurorum absque transmutatione et vicissitudine. Et nihil est ei invisibile quia omnia videt. // Quod vero verbum loquebatur se ipsum signat quod deus est verbum eternum a quo sunt omnia verba et in quo vivificantur et subsistunt omnia. Et ipsum verbum tunc visibiliter loquebatur quando verbum factum est caro et cum hominibus conversabatur. // Ecce hanc visionem divinam promeruit mater dei. Et hec est misericordia promissa regno Suetie, scilicet quod homines habitantes in eo audirent verba que procedunt de ore meo, aliis de ore dei. Quod vero pauci recipiunt et credunt verba celestia divinitus tibi data, hoc non est culpa dei, sed hominum qui nolunt dimittere frigus mentis sue. Nam et verba evangelica non sunt completa cum primis regibus illius temporis, sed adhuc venient tempora quo complebuntur.

Loquebatur dominus ad sponsam dicens: Tria genera hominum erant in populo Israel. Quidam eorum diligebant deum et Moysen. Alii plus se quam deum. Alii vero nec deum nec Moysen, sed ventrem sola. Cum ergo populus iste esset in Egypto, omnes vocabantur filii dei et filii Israel. Sed non omnes equali merito serviebant deo. Sic et cum deo placuit educere populum de Egypto, quidam crediderunt deo et Moysi. Alii autem exacerbabant deum et Moysen. Ideo deus ostendit misericordiam suam magnam et iustitiam induratis. // Sed potes querere: Cur deus eduxit populum et non magis plagavit eum in Egypto, cum ipse prescivit nondum esse tempus miserendi nec malitias hominum esse completas. Respondeo ego ipse. Deus elegit populum Israel quasi scolares ad instruendum et probandum eos in deserto. Quibus necessarius erat pedagogus qui verbo et opere precederet eos. Ut ergo discipuli perfectius instruerentur, magis necessarium fuit desertum quam Egyptus. Ne forte in disciplina iustitie dei ingratarent nimium ab

egyptijs: Aut ne hec signa
mee abscondenda canibus improbe
clamarent. Moyses quoque tanquam
Magister populi probari debuit.
Et quod deo manifestus fuerat, et
discipulis ad imitandum notus fieret.
Qui ex populi insipientia factus
est probatior. et ex signis insigni-
or, notusque esset universis. Vere
dico, quod et sine Moyse eductus fu-
isset populus. Et sine Moyse mo-
riturus erat populus. Sed propter boni-
tatem Moysi levius mortuus est
populus. Et propter caritatem Moysi sub-
limius est populus coronatus. Nec
mirum quia in omnium morte passus
est Moyses ex compassione. Ego
ideo dominus distuli promissum meum.
Ut probaretur populus. et deus notus
fieret, ex signis, et misericordia, et pa-
tientia sua. populi quoque ingratitu-
do et voluntas ostenderetur in caute-
lam futurorum. // Sic et multi
sancti in terras infidelium intrave-
runt, ex inspiratione spiritus sancti:
qui non consecuti sunt quod voluerunt.
Et tamen propter voluntatem bonam
sublimiter coronati sunt. propter quorum
patientiam et bonam voluntatem
deus acceleravit tempus miserendi.
Et etiam novam quam ipsi attempta-
bant, eo celerius perduxit ad effe-
ctum. Sic ergo iudicia dei semper
venerenda et timenda sunt. et
summe cavendum ne voluntas hominis
contraria sit voluntati dei. // Rex
Rex iste, de quo tibi loquor, quem
tu nosti, non sic affectus erat sicut
Moyses. Quia iste non curabat si

totus populus suus moreretur. Dum tamen
ipse solus salvaret, et honoraret. Qui
et diabolicis consilijs regebat. Qui noluit
dimittere pertinaciam, et instabilitatem
mentis sue. Nec voluit obedire consilijs
hijs, quibus debuit, de quibus hec potat
lac divine sapientie et bone correp-
toris. Nec mirum, nam ipse processit de
radice homis ex aspirantibus deum: et
ideo non corrigitur, nisi per flagella.
Sciendum et quod in isto regno: Quadruplex
generatio Regum fuit. In prima fuit
ambitio et crudelitas, quam tollerabat
deus, propter quedam opera bona: Et propter
peccata populi. In secunda fuit incontinen-
tia et iniustitia: quam misericorditer
humiliavit deus: et vocavit sub
coronam. Tertia generatio processit de
ambitiosa Radice, et duro stipite, in
qua erat cupiditas, et amor sui. Ideo
punivit eam deus temporaliter: ut levius
haberet in futuro. In quarta est simula-
ta humilitas, et defectus iustitie: et
prodigalitas. Ideo ex caritate ostendam ei
miseriam et iudicium. Et si non audierit
flagellabo eum a capite usque ad calca-
neum: Intantum quod omnes qui audierint
mirabuntur, et contremiscent de dei
iustitia et equitate: // Nec confidat
quod dixi eum amicum: Sed attendat
ad conclusionem verborum scilicet. Si tenuerit
fidem suam mecum: Et tunc ego te-
nebo promissionem meam:-

yhus

Deus precepit sponse, quod quedam que ipsa scriberet Imperatori verba revelationis divine, in hec verba. Conqueror non solum ex parte mea: sed ex parte multorum electorum dei coram imperiali maiestate vestra. Quod erant quattuor sorores filie potentis Regis quarum quelibet habebat sedem et potestatem in patrimonio suo. Et quamdiu solebat inspicere pulchritudinem istarum sororum, obtinebant consolationes ex pulchritudine earum: et bona exempla ex earum devotione. Prima vocabatur soror humilitas in omnium agendarum rerum dispositione. Secunda vocabatur soror abstinentia ab omni inquinata conversatione. Tertia vocabatur soror contentatio, sine aliqua superfluitate. Quarta vocabatur soror caritas, in proximorum tribulatione. Iste autem quattuor sorores sunt iam in patrimonio suo annihilate. Et quasi ab omnibus contempte. In quarum sedibus sunt alie illegitime sorores institute, que a fornicario progenite sunt. et vocantur iam domine. Quarum prima vocatur domina superbia, que est ad placendum mundo. Secunda vocatur domina delectatio, secundum omnem carnis appetitum. Tertia vocatur domina superfluitas super omnes necessitates. Quarta vocatur domina simonia a cuius deceptione sequaci nullus custodire, nec precavere potest. Quia utrum iuste vel iniuste acquisitum sit quod recipit. tamen omnia recipit cum cupiditate. Iste vero domine loquuntur contra precepta dei, volentes ea anichilare, et tribuunt occasionem multis animabus ad eternam damnationem. Propterea domine facite propter caritatem quam deus nobiscum fecit quod iuncti istas quattuor sorores primas, que vocantur virtutes, que processerunt de ipsa virtute yhesu christo summo imperatore et Rege. Que iam domine esse sunt in ista terra. que est patrimonium christi, ut exaltentur citius. Et ut iste que vocantur domine in mundo consumantur? que sunt proditrices animarum: quod nate sunt de ipso iniquo diabolico proditore :-

Loquebatur christus ad sponsam dicens. Scribe ex parte mea imperatori verba hec. Ego sum lux, illa que illuminavi omnia, que tenebre operiebant omnia. Ego et sum lux illa, que invisibilis per deitatem. visibilis non apparui per humanitatem. Ego sum et lux. que tegi spirituale lumen constitui in mundo, ut inde invenirent maior iustitia palijs. Et ut tu dirigeres omnes ad iustitiam et pietatem. Ideo significo tibi ego vera lux, quod te ascendere feci ad sedem imperialem: quod ego quod sic placet mihi loquor cum una femina verba iustitie mee, et misericordie. Suscipe igitur illa verba laborum, que ipsa mulier scripsit de ore meo: et perscrutare illa: et labora, ut iustitia mea timeatur. et misericordia mea discrete desideretur. Scias et tu qui imperium tenes, quod ego omnium conditor

dictaui unam regulam monialium ad hono-
rem amantissime Virginis Matris mee
et dedi illam isti mulieri. que scribit eam.
plege igitur eam: Et conare cum summo ponti-
fice, ut dicta regula ore meo ipso dictata
per eum, qui in mundo vicarius meus est.
et apud homines approbetur: quam ego deus
coram exercitu meo celesti approbaui.

Filius dei. Loquitur sponse.
Dicens. Quia Rex inobediens
fuit in consilijs mistis mee.
Ideo nunc ego filius dei, qui sum in mise-
consilio ei, quod egrediatur, et vadat ad sum-
mum pontificem, petendo humiliter ab-
solutionem a peccatis suis. Nam summa
peccata emendanda sunt, cum summo
pontifice, habente potestatem summam.
Ille enim est summe potestatis. qui in sede
mea sedens in mundo potestatem habet ligan-
di, et soluendi, in nomine meo. Igitur si
Rex acquieuerit consilio meo: dabo ei pre-
ciosissimum thesaurum, et defendam eum ab
inimicis suis. Omniaque debita sua sol-
uam, ut corporaliter ut spiritualiter, si ipse
non sufficerit soluere. Et quelibet passum
pedis, quem laborauit amore meo nu-
merabo, et remetiar ei, in eterna vi-
ta. ,, Cum vero Rex ipse peruenerit ad
summum pontificem: humiliet se ei, ex
toto corde: non occultando peccata:
nec excusando. sed petendo absolutionem
de inobedientia constitutionum sancte ecclesie dei.
De excommunicatione, qua innodatus est: et publi-
co periurio. De insolito grauamine contra
nos, populorum regni sui. Et de promotione
indignorum clericorum ad ecclesiastica beneficia oc-
casione sua. Et de hijs que idem Rex
attemptauerat contra laudabilia statuta
Regni, et eorum episcoporum:-

Loquebatur dominus ad sponsam. di-
cens. Si Rex egrediatur et vadat
ad summum Pontificem, et peccata
sua, reputet magna: caueat sibi de adu-
lantibus, qui consulunt quod egrediatur, et vadat
cum pompa, ad hoc ut laudetur nomen suum
interius. Et ab illis qui consulunt ei dare dona
sua largiter, ut publicetur fama sua: Et
congregare familiam multam, ne capiatur
ab hostibus: Sed egrediatur sapienter, et humili-
habendo familiam necessariam, et non superflua-
habendo famulos deuotos et honestos, expe-
dendo sua, non ad ostentationem: Sed ad uti-
litatem et honorem dei. Caueat autem
prudenter ab illis, qui ei nocere appetunt.
Quia licet ego omnia possim: tamen quantum
humanis consilijs, et auxilijs agendum
est. Nam quamuis ego cum Moyse loquebar.
tamen ipse etiam consilium pagani hominis, quod
bonum erat, audiuit, et sequebatur:-

· O Minus loquebatur ad Sponsam
de super proxime dicto Rege. Dicens.
Scriptum est, quod angelus dei appa-
ruit precinctus Tobie uolenti peregrinari.
hoc notat figuram hominis iusti. Nam homo
qui consequi desiderat remissionem peccatorum
suorum, debet exonerare se contritione, et
confessione a peccatis suis. et precingere se con-
tinentia verborum, et operum bonorum. Sic ergo
faciat iste Rex. Corrigat enim omnes actus
suos, antequam exeat de mundo habendo
propositum sic abicere omnes leuitates
priores, quod amplius in eis non delectetur.
Turpe quippe est uouere pulcherrimo
domino, sequi eius pulchritudinem, et
iterum deformia imitari. Nam fa-
muli dauid rasa turpiter barba, atque
rasi turpiter barba. et detruncatis ue-
stibus non poterant intrare Ierusalem.
terrestrem: nisi prius emendatis uestibus,
et renascentibus barbis. Sed manserunt
in loco tribulatorio et despecto. Quanto
magis ego deus pulchrior et fortior
illo dauid, quero pulchra in hominibus.
Non enim uolo quod portent detruncatas
uestes: more scurrarum. Non gestus mu-
liebres more effeminatorum: Sed con-
cedo hominibus utilia et honesta: ut uesti-
ti sint ad utilitatem, et honesti ad ho-
norem meum. Et parati reddere mihi
rationem, quando mihi placuerit uocare
eos de mundo: :-

Filius loquebatur ad sponsam
Dicens. tu que spiritualia ui-
des. non ideo silere debes.
quia uituperaris. Nec ideo loqui, quia
laudaris ab hominibus: Nec timere de-
bes ex eo quod verba mea tibi diui-
nitus reuelata contemnuntur, et non
statim perficiuntur. Nam illum qui
me contempnit iudicat iustitia. Illum
uero qui obedit mihi, remunerat misericordia.
et hoc dupliciter. primo quia pena peccati
aboletur de libro iustitie. secundo, quia
merces augetur iuxta satisfactionem
peccatorum. Et ideo omnia verba mea
sub hac conclusione mittuntur. vel
si hij quibus verba mea mittuntur
audierint et crediderint, et illa
opere adimpleuerint, quia tunc pro-
missa mea complebuntur. Propterea et
Israel nolens precepta mea sequi, dimi-
sit uiam rectam, et compendiosam
et iuit per uiam prauam, et labori-
osam: et factus est omnibus odiosus.
Quorum multi sunt in inferno, plu-
res non sunt in celo. Sic et est et
nunc. Nam populus istius Regni
quem ego plagaueram: non est propter
plagam humilior factus: Nec obedien-
tior. Sed factus est audatior, contra me,
et magis contrarius mihi. ,, Post hec
autem audiui uocem dicentem. O, inquit
fili dei: qui humanum genus libera-
sti morte tua de inferno. Surge
et defende te. quia multi uiri, et mulieres

exclusserunt eum a corde suo. Ingre-
dere igitur Regnum sapientem: sicut Salomon aufer de postibus firmas portas fortis, sicut Samson. Pone obsidionem contra clerum, et decipulas in semitis ante pedes militum. Detrahe mulieres cum armis. Et deijce potestates coram civitate populorum. nullus quoque inimicorum tuorum evadat, antequam cum vera humilitate illi petant misericordiam qui contra te indurantur.

[D]eus pater loquebatur sponse Dicens. audi que loquor. et loquere, que precipio tibi. non propter honorem tuum: nec propter vituperium tuum. Sed equanimiter et equaliter tene in animo tuo laudantes et vituperantes: ut nec propter vituperium movearis ad iram: Nec propter laudem extollaris ad superbiam. Nam ille dignus est honore, qui eternaliter est in se ipso et fuit. Et qui ex caritate creavit angelos et homines. Ad hoc solum

ut participarent glorie eius. Ego quippe nunc idem et ille sum, in potentia et voluntate, qua tunc fui, quando filius meus carnem assumpsit. In quo ego sum et fui: et ipse in me: et spiritus sanctus in ambobus. Et licet mundo fuit occultum, quod erat filius dei: tamen aliquibus quamvis paucis notum fuit. Itaque scias quod hec est iusticia dei: que numquam habuit initium: sicut nec ipse deus. quod prius Angelis concessa fuit lux, quod viderent deum. Qui non ideo ceciderunt quod ignorabant legem, et iusticiam dei. Sed quia eam tenere et servare noluerunt. Ipsi quippe intelligebant, quod omnes diligentes deum viderent deum: atque viderent deum: et manerent cum eo perpetuo. Odientes vero deum, punirentur eternaliter numquam visuri eum in gloria sua. Et tamen eorum cupiditas, et ambitio, elegit magis odire deum: et locum ubi punirentur, quam diligere, ut perpetuo letarentur. Similis est iusticia est de homine sicut de angelis. homo quippe tenetur prius diligere deum, et postea videre. Propterea filius meus ex caritate nasci voluit post legem iusticie, ut ex humanitate visibilis esset. quia in deitate sua non poterat videri. Liberum quoque arbitrium ita datum est hominibus sicut angelis, ut desiderarent celestia et contemnant terrena. Propterea ego deus visito multos multis modis, licet deitas mea non videatur. Et in multis partibus orbis terrarum ostendi multis personis, quomodo peccatum cuilibet terre emendari potuit. Et quomodo misericordiam obtinere debuit, prius quam in eisdem partibus fecerim iudicium et iusticiam meam. Sed homines ista non attendunt

Jesus

nec curant. // Ista est iustitia, o Iudex
quod omnes qui sunt super terram primo sperent
firmiter ea que non vident: et credant ecclesie
dei, et sancto evangelio, deinde diligant eum
super omnia, qui eis dedit omnia. et se ipsum
pro eis in mortem, ut omnes cum eo eternaliter
letarentur. propterea ego ipse deus loquor hijs
quibus mihi placet, ut sciatur quomodo peccatum
emendari debeat. Et quomodo minuatur
pena: et corona augeatur. // Post hec autem
vidi quasi quod omnes celi essent una domus
in qua sedebat in trono iudex, et domus
plena erat servitoribus, et laudantium iudicem
unusquisque voce sua. Subtus vero celum vide-
batur unum regnum, et statim audita est
vox omnibus audientibus dicens. Venite
inquit vos ambo Angele scilicet et diabole
ad iudicium. Tu scilicet Angele qui custos es
Regis. Et tu diabole, qui rector es
Regis. Et statim prolato verbo astabant
Angelus et diabolus coram iudice. Angelus
videbatur sicut homo turbatus. Diabolus
vero sicut homo gaudens. Et tunc iudex
dixit, o, Angele. Ego posui te custodem
Regi: quando ipse inivit pactum mecum.
et fecit confessionem de omnibus peccatis, que
commiserat a iuventute sua. Tu esses ei
propinquior diabolo. Quomodo igitur nunc elon-
gatus es ab eo. Respondit Angelus, o, iu-
dex. Ego sum ardens igne caritatis tue,
qua, et rex ad tempus calefactus fuit. Sed
quando Rex abhominatus est, et contempsit
illa, que amici tui dixerunt sibi. et
attediatus fuit facere illa que tu consu-
luisti ei. Tunc iniit Rex sicut propria
delectatio attraxit eum: Et elongans
se a me, appropinquavit omnibus hominis
inimico. Respondit Diabolus, o, iudex
ego sum ipsum frigus: et tu es, ipse

calor et ignis divinus. Quanto ergo qui-
libet appropinquans tibi fit ardentior
ad opera, sed bona: Sic Rex appro-
pinquans mihi factus est frigidior
ad caritatem tuam: et calidior ad opera
mea. // Respondit iudex persuasum
fuit Regi diligere deum super omnia
et proximum sicut se ipsum. Cur ergo tu
surripuisti a me hominem, quem ego redemi
meo proprio sanguine, et facis eum
nocere proximo suo. Non solum ad bona
temporalia: Sed et ad vitam. Respondit dia-
bolus, o, iudex. Nunc meum est loqui:
et angeli est tacere. Nempe quando Rex
discessit a te, et a consilijs tuis, et venit
ad me, tunc ego consului ei diligere
plus se ipsum, quam proximum. et quod non
curaret de commodo animarum si haberet ho-
norem mundi: nec attenderet quomodo
acquireret, ut frandaret, si amici sui
abundarent. // Et tunc ait iudex
ad diabolum. Omnes inquit, qui discedere
voluerint a te, poterit quidem: Nec tu vio-
lenter aliquem retinere potes. Ideo
adhuc ego mittam Regi aliquos
amicorum meorum, qui eum de periculo suo
advisabunt, et incantabunt. Respondit
Diabolus quia omnis ille qui obedire velit
mihi, Regi et dirigi debet per me.
Et ideo ego etiam mittam Regi consiliarios
meos, et videbitur quibus consilijs magis
acquiescet. Tunc autem dixit iudex. Vi-
de, quia iustitia mea est ad iudicare
cuique, quod suum est. Sicut et
actori quod ei debetur in causa sua.
Post aliquos autem annos iterum vidi
ipsum iudicem, cum exercitu suo cele-
sti, plus solito commotum, et quasi iratum.
Et dixit ad Angelum et ad Diabolum:

apprima recta oratione se chiama devota oratione. laquale se po fare i tre modi. p(rim)o colla mente. 2o colla bocca et colla voce. terzo collope. certa la p(rim)a oratione che se fa sollo collamente e dalla pe ch(e) a vene [illegible] i molti [illegible] della b(e)n(e)fici de dio contemplare. e [illegible] dimeno tre cose sono quelle lequale ordi[illegible] forca re de pensare: La p(rim)a di b(e)n(e)fitii de dio lam[illegible]titudine. 2a et dela vita et morte de [illegible] lamaritudine. La 3a de li p(ro)pri pecti la sceleratagine. et p(er) que[sto] p(rim)o articulo hauera tre capitoli.

apprima cosa dico che tu anima te deve recordare oi di. e la grandeça dela smisurata et infinita bonta de dio. el quale se degnato donarte tante gratie tanti doni et benifitii. et b(e)n(e)fitii che sieno tanti che nullo intellecto humano li po considerare ne pensare. ne niuna lingua humana lo possa narrare ne dire. niente dimeno col lo picollo n(ost)ro intellecto podemo pensare v. doni et benifitii concessi et dati gen(er)almente quasi a tucti li fedeli xpiani. et p(rim)o benifitio. e dela creatione. el 2o e dela conservatione. el 3o e dela redemptione. el 4o. dela glorificatione. el vo. e dela vocatione. e p(er)o q(ue)sto p(rim)o c(apitul)o. hauera cinque parte. ciascuno contenera uno de q(ue)sti benifitii sopra dicti.

l primo benifitio el quale tu anima deve oi di considerare. e. pensare. si el benifitio dela creatione. cioe de l'essere el quale tu ai da dio. dove pensa p(rim)a de l'essere del corpo con tanti sentimenti co li membri. colla sanita formosita. forteça. gioventu. pensa quanto saresti obligata a una p(er)sona laquale te rendesse la uista deli occhi essendo tu cieca ouero te rendesse la sanita de alcuno membro hauendolo tu p(er)duto. or quanto piu sei obligata al o eterno dio dal quale ai tucte le membra del corpo colla sanita e colle altre conditione sop(ra)dicte. po. pensa l'essere dela anima tua. laquale. e nobilissima sop(ra) tucte creature ap(re)sso ali angeli. considerato che. e creata ad imagine et similitudine de dio. collo intellecto colla volonta. colla memoria. collo libero arbitrio. pensa quanto saresti obligata a uno el quale te rendesse el sentimento auendolo tu p(er)duto p(er) matteçça. quanto piu sei obligata a dio

p(er) lo conoscimento et discretione che te a dati. quanto sei a cio obligata p(er) la gratia libertate signoria del libero arbitrio che te a dato. che se tu tucto el mondo tu ce i de moria. et tucti li regni a gli i(n)seme se adunasseno. non te porriano fare cascare i uno peccato. se tu non uoli consentire. pensando queste cose di col quore. a dio mio a signore mio cle[me]ntissimo. et dove ma meritau da uere le (ss)i q(ue)sto mo[do]. o signore pietoso. tu me averesti poduto fare una pietra. una [...]erba ouero una bestia. o uno [h]omine. che io [...]luto. a cio me ai creata ad imagine et similitudine tua. p(er) la qual cosa io co[n]fesso essere a te obligata i eterno. et non poderte re[n]gratiare quanto tu sei degno. io rengratio la tua diuina maiesta delo essere che tu mai dato p(er) la tua bonta.

l 2o benifitio. e. dela conservatione. et qua pensa che dio non te a dato solo le l'essere. ma te uole conservare. e mantenerte nello essere. e nello uiuere. et pensa che dio a creato tucta la machina mundiale. cioe tucti li helementi. et tucti li celi p(er) tuo mantenimento. i cominça. adonq(ue) a pensare tu anima devota. p(er) ciascuno helemento de la terra. quanti diversi colori. quanti fiori. Rose. viole et gigli a creati idio p(er) conservare et delectare gli occhi nostri. pensa a cio quanti strumenti de legno et de metallo. et tanta varieta di soni et de sonanti de voce p(er) conservare lo audito. Quante cose odorifere p(er) lo odorato. Quanti suavi et dolci fructi herbe et biade. p(er) conservare el gusto. Quanti animali a a cio creati a cio che dele loro lane ce podessemo vestire et de le loro carne nutricare. alçala mente piu su et considera la acqua in tante manere et del mare et di fiumi. et de le fontane. con tanta multitudine de pesci. et in tante diverse manere tucte create da dio p(er) tua conservatione et mantenimento. alça piu lo intellecto e considera lo helemento de l'arie con tanta moltitudine et varieta de ucelli tucti create a te p(er) te. sali piu alto et considera lo helemento del fuoco al corpo nostro tanto necessario. et po e stato dadio a cio che podiamo provedere ad ogni [...] bisogno. sali piu su. et considera i celi che sono octo p(er) sino al celo stellato. et in ciascuno di q(ue)sti celi ee uno angelo el quale p(er) comandamento de dio sempre uolta el suo celo a cio che p(er) quello movimento noi abiamo vita. po che come ristessero p(er) u(n) batere docchio che non si movessero subito p(er)

iria e macari a el modo co tu... le creature · Considera
ancora el sole la luna le stelle et li adornam
enti i questi creati dio · acio che no i per le loro influ
entie siamo ... et mantenute nello essere et nel
lo vivere · sopra el cielo stellato ce sono ... altri
cieli cioe el cristallino · et lultimo ... el piu alto
de tucti · se chiama cielo enpierio el quale ha
creato dio per noi ... perpetualmente doppo la
resurrectione di corpi humani · in questo cielo emp
ierio ce stanno li angeli i quali sono mandati da dio
in questo modo per ... ciascuno ... ne a uno de
putato da dio in sua guardia · tucte queste gratie con
siderando tu anima devota voltate a dio · et di si
gnore per me ingrata et sconoscente te sei dingna
to fare tante cose Rendote infinite gratie signore
de la tua bonta ·

l terzo beneficio e della redemptione el quale
tu considerando di tu · signore tu creasti tu
cto el mondo sença fatiga per la tua grande potentia:
et cosi con una sola parolla averesti poduto
liberare tucta la gente humana de la podesta del
diavolo · ma tu per demostrare la tua grande kari
ta et cordiale amore · volesti per me farte homo
nascere in miseria cum stenti et con affanni · et trentatre
anni per lo mondo caminare scalço · per insegnare
a me la via de la salute · et finalmente volesti
per me morire tanto acerbamente · solo per liberare me
e le altre creature da la sempiterna dampnatione ·
pertanto signore mio rengratio la tua bonta ·
Circa questo beneficio de la redemptione · considera che
tucti li sacramenti de la chiesia come sono
el batismo la cresima la confessione el corpo de
Cristo la extrema untione · et gli altri sono
stati ordinati da dio solo per liberare lanime nostre · Con
sidera ancora la divina scriptura tucta · e i pre
dicatori · e doctori · et confessori · et religio
si sono ordinati da dio pur per lanima · et pertan
to rengratia dio ·

l quarto beneficio e della glorificatione
doue considera che dio te a creato a
questo fine perche tu vada a vita eterna a godere
della sua divina et beatifica facia · et sempre
la sua presentia · et non solo vole che lanima entri in paradiso ·
ma etiamdio el corpo per godere de la humana
carne la quale el figliol de dio prese per noi ·
pertanto rengratia la sua clementissima dingnita

...atione et bonta ... [illegible]
[illegible]

l quinto beneficio e de la vocatione · doue
considera che molto sei obligata a dio
piu tu che molte altre persone in po che te a facto
nascere in patria et terra de cristiani et non de
pagani · et in terra doue sono predicatori confes
sori doctori · Religiosi · et molte altre persone
da le quale poi avere cio che te bisogna
circa la salute de lanima tua · tucte queste co
se non hai per tuoi meriti ma solo per la sua bon
ta · et pero el rengratia

l sexto beneficio el quale ha concesso d...
no a tucti generalmente · ma a alcu
ni in spetiale · sie el beneficio de la religione
el quale se dio te la concesso sforçate de con
oscerlo perche non e menore che sia ciascuno de
questi di sopra dicti · considerando che lanima e libera
per la religione da tanti lacci et pericoli · con quan
ti sono nel mondo · anco piu che oi no... che la
persona se ricorda et contentase essere nella reli
gione et desposise perseverare nella observantia de la re
gola · onni volta li sono perdonati i peccati de colpa
et de pena · pertanto oi di rengratia dio si tal dono
ta concesso et di signore mio me dispono morire
piu presto che ofendere la tua divina maesta · pre
gote che me faci gratia che io perseveri nella observan
tia de la regola mia pero che ... colui ...

Ma se tu non podesse comodamente pensare que
sti beneficii onni di ad uno per uno · al mancho tu
ce pensi le domeniche et gli altri di de festa o
la matina o la sera o quando te piace · et piglia
questa regola che la matina quando te levi da posare
la prima cosa che tu fai · inginochiate et bas
cia la terra et di signore infinite gratie rendo a
la tua maesta di li beneficii et doni che
per tua bonta mi concedi · et simile fa quando entri
in chiesia · et quando senti dire gloria patri · abassa la
testa et collamente ringratia dio di sei doni ·
et quanto piu spesso rengratii dio colla mente o
colla boccha ha tanto e meglio · et questa e la
sexta specie de oratione mentale · et finisse el sexto capitolo del ...

Ma seconda oratione mentale e divotamente medita
re la passione de Cristo secondo esso ti presterà la gratia

sua · ala quale meditatione io molto te conforto · et sforçate che la facci · perche te serà molto utile · in perché onore tutte bontà e desmazari de lacrime che te darano quando che consolatione spirituale · o vero gettarari qualche suspiro · o compassione de core · o vero se tu non podessi ne lacrimare · ne suspirare · humiliate medesima · et di segnore io non so degna per li mei peccati piangere ne suspirare ne avere compassione veruna ala tua passione · et tale humilità non te serà meno utile · che se tu te bagnassi tucta di lacrime · et benché li tormenti del signore fussero innumerabili · et per consequente da noi non se possono tucti ame[n]uto pensare · niente di meno podemo fare de tucta la passione sepce meditatione

La prima meditatione · e dell'oratione la quale divotamente fece al padre suo che lo liberasse da quella morte sì crudele · niente di meno disse · sia facta la volontà tua padre mio et non la mia · et in questa oratione vedeva presentialmente tucti tormenti et pene che deveva sentire per noi · et per questo la carne sua sentia grande horore · et ricusava di morire · dal altro canto la anima sua intellectiva vedeva el grande fructo che dela morte sua se seguitava · cioè la liberatione de la humana natura · et per la grande sua karità desiderava morire · et così per questa contentione et bataglia che fu fra la carne et la ratione · el dolce Iesù fu posto in tanto grande affanno et angostia · che da capo a piedi tucto sudo de sudore de sanue ·

Nota e pensa anima divota come el nostro signore fo preso da giuderi volontariamente · et non per forza · imperò che esso stesso andò incontro a loro dicendo · io so quello Iesù naçareno el quale voi andate cercando · et benché esso sapesse che Iuda avea già ordinato el tradimento lui · et aveva lo dato nelle mano di giuderi · non però li volse le spale · magrosamente el basciò chiamandolo amico · quasi dicendo · io so aparechiato a perdonarte si tu vuoli · et alora fo preso et forono legate le mano di reto come a ladrone · et folli posta la fune al collo et sença compassione con spente e con igiurie con punture · et con gram furia era menato · et perché lui era scalço da reden e che spesse volte intoppasse nelle pietre et per quello cascasse · e quelli cani giuderi sença nulla compassione li davano colli piedi insullo corpo · et con furia puoi lo ricavavano per insino che pervenne con dispecto da casa del pontifice Anna ·

Nota e pensa che in casa de Caiphas fu da testimoni falsamente accusato et lui stava come muto et sordo sença scusarse · et da poi che lui disse che era figliuolo de dio · fu infamato et poi da tucti fu giudicato che era degno de morte · et poi questo li fo posta la benda innançi ali occhi suoi · perché erano quelli occhi del dolce Iesù tanto benigni che non era veruno sì crudele che non deventasse pietoso vedendo quelli occhi splendidi · acciò che quelli cani non avessero cagione veruna di deventare mansueti verso del suo dolce Iesù · poi coprirono quelli occhi splendidissimi et lucenti più che el sole · et dopo questo quelli cani iudei sputavano nel volto suo speciossissimo et formossissimo · et poi el percotevano sì spietatamente chi nelle mascelle et chi nelle guance per modo che tucti li denti tremavano nella bocca · chi li dava pugni chi ceda · chi li dava nel collo · chi li pelava la barba · chi li stracciava capilli · chi li gridava in capo · chi lo straçiava salutandolo in ginochioni · dicendo dio te salvi re di giuderi · et chi lo vilanegiava per uno modo et chi per un altro · et dopo questo fo spogliato nudo · et colle mano legate de reto come latrone · et colla fune al collo fu legato in un certo loco mentre che se aparechiava la colonna per flagellarlo come se legha el latrone o l'agnello nel macello mentre che el becaio se mecte in ponto per ociderlo · et dopo questo fu legato ala collonna · et li fu fragellato da capo a piedi ~~[illegible]~~ per fino al sangue · et finalmente fu straginato per terra che tucto era sangue · et poi fu posto in una tina d'aqua fredda · in tanto che questo tormento li passò fino a la anima secondo el propheta ·

Nota e pensa che da poi fu acusato innançi a pilato · dopo molte falsità · et pilato el mandò ad herode · et herode el dispregò come fusse stato un paçço · et remandolo a pilato · et da poi fu da pilato iniustamente condempnato ala morte vituperosa et acerba dela croce · et poi come latrone colla croce in spalla colle trombe · in meçço fra biri accompagnato da latroni fu menato nel monte calvario · et per la via se scontro colla sua afflicta madre · et qua pensa el dolore del figliuolo per amore dela madre · et anco el dolore de la madre per amore del figliuolo · et volendo la tristta madre aiutare el suo figliuolo non fo permessa nel aiutare da quelli crudeli iuderi et spietati homini

sichè abbi compassione al figliuolo et ala madre · per che
luno sentiva tormento delaltro ·

Nè (non) pensa che quando el dolce yhesu ionse nel
monte calvario per li molti corpi morti
che v'erano sentì grande puzza et fetore · et depo
fu preso da loro per lo capo et per li piedi et alzato
su per forza de braccia · et po lassato cadere in terra
a babandonata · che alora se spezò tucta la schina
et li reni et altre iunture del corpo · et depo fu sp
ogliato nudo et in questo spogliare fuoro renovate
tucte le piaghe dela carne sua pretiosa in però che essendo
essendo lui fragellato in casa de pilato dal capo si
no al piei fu tucto insanguinato et essendo così
frescamente vestito per essere menato al calvario per
essere menato a essere crucifisso · quello vestimento s'appic
cò colla carne et stava consiuto con essa como fus
se stato incollito colla colla · quando poi fu spogliato
per forza da credare è che tucto prio nesse sangue
per modo che parea uno leproso · depo questo fu ste
so in sula croce et chiavellata prima la mano de
xtra col chiovo grosso et senza ponta · no ne colpi
udiro sulla mano · et quello chiodo perchè era grosso et
spontato tirava seco la carne della mano et posela
dentro nel foro che fu facto nella croce · depo questo fu
stirato per lo braccio sinistro per forza · perchè non giunge
va al segno prima facto da loro · et fu chiavellata la
mano sinistra daidoli pure nove colpi secome al
adextra da puoi stirato per forza per li piedi fu chiavel
lato uno pede sopra laltro · dandoli diciotto colpi · in q
sto stirare se dispodaro tucti li nodi dele iunture del
corpo del dolce yhesu · et tucti questi colpi sentiva la affli
cta madre · or pensa quanto era alsuo dolore ·

da po revoltata la croce sopto sopra colla faccia
et collo corpo de yhesu in terra · et quelli cani saliva(n)doi
sula croce spremevano el volto el pecto el corpo
le ginocchia et le gambe de yhesu · per finino che rebatte
zono li chiovi dele mano et dei piedi · et po fu al
zata su la croce · et alora gli occhi dela afflicta
madre se scontraro coquelli del figliuolo · et vedendo
lo così nudo levosse luelo del capo · et gittollo verso
le parte secrete nalli · le quale erano scoperte · et per
mano da quelli fuorono con quello velo coperte secondo che
dice bernardo ·

A poi sula croce disse quelle · vii · parole · le qua
le de se tu le rumini ben sono septe fiabe
damore · et poi chinò el capo et spirò · et questo chi
nare del capo podemo imaginare che lo facesse per
lamore dela madre quasi dicendoli con quello acto · va

dre mia stacte con dio · ¶

¶ Se non podessi ongni di fare questa meditatione
almaco falla el venerdì et le feste comanda
te · et se questa tanta particulare meditatione non po
dessi commodamente fare · almaco fa questo · ongni di
raccoglite in anzi di cachino · o del corpo o del mente
el signore crucifisso et vederai guardalo dal capo a p
iedi et vederai che dala pianta del piede in no da
cima del capo non c'è in lui membro sano · prima
tu devotamente et dirgli · o signore mio io te
veggio collo capo sepelato sanguinato · corona
to de spine che te anno passato per fino a cervello ·
signore mio io veggho el tuo collo percosso et
infiato · le orecchie piene di ingiurie et biastime ·
li occhi velati et copti · le guance infiateli
vede et sanguinate · la barba pelata · la bocca
sanguinata · la lingua assitita et de aceto col fie
le et mirra abeverata · le carne tucte sanguinate
le mano e i piedi forati · el pecto aperto per lo colpo
dela crudele lancia · o signore mio dolcissimo
per me ingrata te se dingnato queste cose patire · re
gratio singnore el tuo smisurato amore et infiam
ata karita et dilectione ·

Ategna oratione mentale · e la considerationè et ex
aminatione deli proprii peccati · et la meglio
oratione mentale che se possa fare · per tanto tu benedecta fi
gliuola · sforzate ongni di cercare et examinare
la vita tua · et pensa a menuto tucti li pensieri del
cor tuo · tucti li desiderii dela volonta tua · tucti
li resguardi di li occhi tuoi · tucte le parole dela
tua lingua · et tucti li altri acti deli tuoi sentimenti · et
se tu trovi avere offeso dio o la ia tua o proximo tuo
per alcuno di quelli acti · rencrescate subito et pentite
et habbine dolore con intentione ferma de nollo fare
piu ne quello ne alcuno altro peccato mortale · con inten
tione de confessartene integramente di tucti · et de
fare la penitentia che meriti per quelli peccati · et
di fare tucte queste cose per lamore di dio principa
lmente · et non per timore delinferno · ne de avere
ben in questo modo · da cta bona voglia · che se
questo examino farai ongni di · se casso fusse morire
de morte subitanea laia tua andera i loco de salu
te · et anco piu che tucti li beni che faravi te variera
no a vita eterna · overo che te purghi daogni peccato
mortale · onde secondo la dotrina di sacri teologi
tre sono le cose necessarie ala salute dela creatu
ra · la prima e lassare et abandonare in tucto ongni peccato
la seconda e dolersi del peccato · la terza · e avere fermo

proponimito de nō peccare mai piu si uuolesse
melle ani īqsto mōdo · la q̄l · he auē propo
nimito di cōfessarse itegramēte di tucti pec
ci l'aōz · e auē proponimito de fare qste cose
pniā ꝑo chē meritano li tuoi peccati · l'ult̄ · e auē
proponimito de fare qste cose pncipalmēte ꝑ la
more di dio · et nō ꝑ timore de lo ferno · ne ꝑ spe
rāça da auē bene mūdāo · adūq̄ isforçate las
sare ōne peccā · et ōni di fa chē dichi qste parole ·
signore mio · io me doglio et pētome di tucti
li pecci mei · et o ferma uolōta d'nō peccare
mai piu collo autorio tuo · et de cōfessarme · et
fare la pniā che meritano li pecci mei · et tuc
te qste cose o uolōta d'fare pncipalmte ꝑ tuo
amore et ꝑ obedirete · pregote signore fame
grā chē io faccia la tua scā uolōta · et fa chē tu ldi
chi adio nō solo colla bocca ma collo core et col
l'opa ꝑo la tua possibilita · po che si tu stai i dura
to et ostinato nelli pecci · poco te iouarāo q
ste parolle · et si tu stai i dispositione d'pec
care et ꝑ uoite cōffessare et nō te cōfessi ꝑo
co te iouarāo tucte qste cose · adire qste pa
role molto · e deuoto tēpo · qn se leua el cōpo
de xpō · Onde tu bndicā figliola · qn se leua
el signore prima rigrā la sua bōta di li suoi
bnficii · poi ꝑ cōtite el pecto · et di colla mēte
et colla bocca le sup̄ dicte parole · et si tu nō
paro po deli oi di udire la messa · al maco di
qste parole i ōni loco et ad ōni hora chē te pia
ce · chē semp̄ serāno adio grate et alaīa tua
utile · et si nō poi ōni di fare qsta examinatiōe
d'pecci nō puoi fare · al maco fa chel ne facci
el di de le feste cōmādate · ꝑ che tenuto ōni
xpiaō haue cōtritione dei suoi pecci
oi di d'festa cōmādata · et qsta e la tertia
maneza de la ozōne mētale ·

Altra ozōne se chiama uocale la quale
se fa colla bocca · sop̄ la quale · e da
notare chē se tu sai letā · la megliore ozōne
chē tu possa fare colla bocca · e lo uffō di uirḡ ·
oltra di qsto di p̄r nr̄i de la passiōe · la corona ·
la quale corona acio chē sia acepta ala ri
gina del paradiso fa che tu la facci aqsto mo
do · qn comēci la corona comēçate dal pr̄ no
stro · et sta su ricta · Quado uēni aqlla paro
la scificetū nomē tuū īginochiate · et di i
ginochioni ꝑ sino aqlla parola · et di micta

nobis · et alora sta su ricta · et qn dici · sicut et
nos dimictim̄ · iginochiate et fornisila · fi
nito p̄r nr̄ sta su ricta et di · aue · m̄ · qn ueni
aqlla parola · dn̄s tecū iginochiate et dī sīte
cū tre uolte · et poi sta su et seqta et qn dici ihs ·
iginochiate · se ꝑ ifirmita o ꝑ altro nō la po
desse fare aqsto modo · di la sedēdo o caminado
come tu poi · oltra di qsta ozōne pigliate i diuo
tiōe qualche scō o scā i deuotiōe ·

A nota chē la uocale ozōne chē se fa colla
bocca acio chē sia grata adio · e necesso
chē abbia seco ii cōditiōe · la p̄ · e mētale atētiōe ·
cioe chē qn ori colla bocca te di sforçare de leu
are la mēte tua da ōni pēsieri catiuo i honesto ·
di sutele e tēprale · et di uī collamēte atēta
mēte pēsare auā detre · la p̄ a le parole chē tu
dici colla bocca · chē tu stiā tāto atēta chē nō dic
he una cosa ꝑ unaltra · secō dē ꝑ tamēte ala sig
nificatiōe delle parole · et si tu nō sai grammati
ca pēsale colla mēte · la tertia · cosa nella qua
le tu puoi pēsare · et esso dio el quale tu ori
pēsare nella potētia de dio colla quale acrea
to el mōdo tucto · la sapiā la miā sua · la pas
siōe la morte · la uita scīssima de ihu xpo ·
ouero puoi pēsare colla mēte aqlla cosa la quale
adimādi adio i qlla ozōne chē tu fai · se tu li preghi
chē te ꝑdoni li pecci tuoi et ꝑo dici i psalmi ·
pniāli o altra ozōne · puoi pēsare mētre du
ra quella ozōne ali pecci tuoi · quāto sono
graue · quāto sono abomiābili scelerati · si
tu li domādi qualchē grā · o bn tu puoi pēsare
qlla grā o quela bn · se tu li el preghi chē te
liberi de li ferno puoi pēsare esso iferno qu
āto · e penoso · si tu li domādi uita etēna
puoi i essa pēsare quāto e gaudiosa · et
cosi facēdo auerai nella tua ozōne uocale la
p̄ necessaīa cōditione · la quale se chiama mēta
le atētione · 2 se tu auerai la mēte tua atēta
ad una de queste cose sop̄ dcē dal pncipio ꝑ si
no al fine de lo ozōne · Tu ne ripōterai grā me
rito da dio · et optērai da lui qllo chē desideri ·
et āc la aīa tua receuera spūale cibo et nut
mēto et cōsolatione · se tu nō podesse tenere
la mēte atēta ale cose sop̄ dcē · ma p̄ī ado
se uagādo a cose inutile · teni qsto rimedio
chē io te diro · fa chē nel pncipio de lozōne dichi
qste parole adio cō tucto el quore · signore

uno · io o itētione stare atēta atuēta questa o ne et nō pēsare cose i utele · pregote me du forteçça chel possa fare · et si la mēte mei se spā gesse i pēsieri di utili · pregote nollo pute a pe cō p chi nō e di mia itētioē · dicote figliola ka rissima chi farē do qsta protestatione di nāça adio · et quātuorī tāuedi chi la mēte tua se dispge i altri pēsierī · et tute sforça dele tirala · da quili pēsierī · et de riççala · et si pūte se spāgesse · ql la tale distrutioē chi tua a ctuō uolōta · non te sia iputato a pecō ueniō · ne āco ne pdi mer to de la sca orōne · nō lassare mai lorōne p trauaglio chi ti aggī · ma dille semp colla predicta protestaçiā · se beni le donesse dire · metre fili oculi · ōlauī · ōtā alcuno altro firi tuo de la casa · et qsto basti quāto ala p̄ cō pāgna che bole auē lorone chiamata mēta a tentione ·

Alsa copāgnia ouero codītione se chia ma ꝯtinuatioē ouero pseuerātia chi diui cōtinuare et pseuerare · ma lassare ql le orōni chi tu comēçi afare · et se p occupa tioē necessē te fusse bisōgno lassāla uodi amitila el seqente di · po chi dice ihū nō chi comēça · ma chi pseuera p fino ala fi ne sirā saluo · et qllo che tu nō aueraī dal signore una uolta laueraī laltra bolota · se nō la sca · la tertia · et ī tāto lo iportunarai chi te nō te porā negare qllo chi tu dimādi · pseuera adūqua sino ala morte chi si bn̄dicā figliola mia karissima · et Recordate chel nrō maestro ihū tāto pseuerō et ꝯtinuo lorōne chi sudo sudore di sāgue · fatigate ad ūqua tu nellorōne · poi chello p tuo am ore tāto se affatigō i orōne ·

Alteçā · e chiamata cōdiale hum iliatioē · cioe chi sempre te reputi eē idegna desse exaudita p la tua grāde m isēria · et po ꝯfessā la tua misēria adio · et dicoli · Signore io nō merito ple mei ꝯ scilera ggene eē exaudita · ma pregote p la tua ifinita bōta · et p lamore chi tu pō ti al tuo dilectissimo figliolo · piaçia ala tua maesta exaudirmē · signore mio benignissimo ihū xpo · pregote p qllo pretioso et uēmiglio sāgue · el quale p mio amore spargesti · et p quella ama rissia passione · la quale p me sostinisti ·

et p lo dolce amore el quale tu pōtasti ala mia et peccī grani · et inumerabili · o dulce madōna vgine maria pregote p li grādi chi sētisti del tuo dolce figliolo · et p lo dolore et pene chi sētisti de la sua passioē sua · et p la dol ce amore chi tu li pōtasti et pōti · chi te plac cia exaudire me misera peccatrice · et nō guardare ali mei peccī · chi io degna mille uolte de lo ifērno · et ꝯfidate i dio · et stēngelo nelle tuoi orōne · chi optērai gra che dimādi se te sera utele ·

Alquāta cōpagnia de lorōne se chia ma humile honoratione et Reuē ntia · cioe che diui pensare quātu orare tu parli cō dio · et potu diui stare cō oē riue rentia adte e possibile · chinādo el capo · i ginoghiādote · stādo cole mano ionte · o i croce p ꝯtēdote el pecto · basādo la tērra · et cosi blando ale acti Reuērentiali · p li qua li la mēte tua se uēça a difiamare damo re ꝯ sio el signore clementissimo ihū xpo · et recōdate quāto lui orō deuotamte nello orto p dare a noi exemplo · si p infirmita corpora le · o p alcuna passioē nō podesse stare in ginochioni · sta su recta · et se qsto nō podesse fare · sta apoggiata · o açacēdo come poi pūchi te guādi da fare acti de leuita · come ridē et altre cose simele · Anco te dico chi si tu conoscesse chi te facesse male a la psōa lo stare i ginochioni · nō lo diui fare · ma mectite a gināciale sopto gi ginochi · o te sta i ginochi oni sullecto · et dio acepta la tua bona uo onta ·

La qnta copangna · se chiama de siderosa affectioē · cioe chi diui deside rare cō tucto il core de ipetrare et optenē da dio qllo chi tu adimandi · et spitialmte diui desiderare stare i grā de dio · et che te liberi da lo iferno · et chi te dia bita ete na · et qn̄ la tua orōne auera qste cinque cōditione · da te bona uoglia chi sempre sirai exaudita · et qsto basti quāto ala sca manera do orōne chiamata uocale ·

Alteça manera d orōne se chiama rea le · cioe chi se fa collope i po chi nō cessa orare chi nō cessa di bn̄ fare · circa la qua le nota quatro amaestramti · La p̄ do ctrina e qsta · sforçate oi di fare alcūa bōa

opa · o di mia c̃posale o spūale · poch si chi
ama orõne q̃lla opa di pietà · Et q̃n stai
ai occupata · o q̃n dormirai · Alora el povero
ora a p te · Et si tu sei poverer · fa la limos
ma spūale · ora p li morti · et p li vivi · Sia q̃
copassione ali tribulati · isengna ali ignorati ·
sopporta li travẽsi et cosi laltre ope di pietà · Et
cosi o' obra · o' limmin[...] caritata · o fervẽti ssi
ma karita · o' si tu sira i[...]tata p orõne · p
une ch[...]stia[...] p lamore d' dio ·

Alia doctrina · Ch tu pigli la tua necẽs
ta del c̃po come magiare · bere
dormire et o' alt^a cosa neccẽia · solo p sua
la q̃sta itẽtiõe · o' boccone di pane · o'
gossolina di uso te sera meritorio come s
ulle orõne ·

Aquiata doctrina · e q̃sta figliola di
lectissĩa · notala bñ · fa che iõ tribu
latiõe · iõ adiũsita laquale i q̃sta vita sẽ
tirai · o che sia dolore · o passiõe · o ifir
mita de c̃po · o chẽ sia pena · o mala con
[...]a · o bataglia d' mẽte · o sia dãno di roba ·
o i famia · o ũo mõte de alcuna psona a
te molto cara · o i qualũche altro modo
fussi tribulata · o a torto o a diricto · Sllẽa
lamẽte a dio · et di cosi · signore mio io so
certa ch si de tãto grãde potẽtia · che nõ
si fa ne se potere sopto la cappa del cielo · co
sa veruna ne piccola ne grãde ch nõ proce
da dala tua sctissima volõta p alcuna sẽa
cagione e sẽ fine · so certa signore ch tu
sai o[...]gni cosa · Et vedi chiaramẽte cio
ch sia · et i fra laltre cose tu vedi che io so
afflicta e adolorata et penata · si tu nõ vo
lessi che cosi fusse nõ siria · co[...]spo che io
so cosi · afflita · e segno che tu voli · p tãto
signoẽ sia facta la tua sctissĩa volõta ·
co[...]cordome · et cõtẽtome de tucte q̃lle co
se che te piaciano e rẽcresseme · ch i q̃
sta mia pena nõ me cõtẽto cosi come
doveria · vorria posserlo fare · signoẽ cofor
tame colla t^a grã ch io me cõforme
colla t^a volõta · S[...] vegã ch io sia dẽ
gna de tãto tesoro p ch so misera creatuã
et vilissĩa peccatrice · Dicote figliola m
ia bñdca ch si tu te sforçarai d' avẽ patiẽtia
nelle tuoi pene · Et cõcordarai la t^a volõta

cõ q̃lla d' dio quãto te sira possibile · da te
bona voglia · ch o' pena · e o' dolore · o ongni a
fflitiõe · o' ifirmita · o' affãno · o' i famia ·
· o' penuria poverta · o' p[...]vatiõe d' consolatiõe
c̃porale · o mẽtale et ongni alt^a avẽ sita
te sera meritoria inãci a dio grãdemẽte ·
Et Aq[...]stara i q̃sta vita la g^a et nellaltra la
g[...]a · si bñ vene sso so[...]dete q̃lle pene cõ tua
colpa · Et q̃sto basti quãto ala parte d' lorõne ·

MERCANTILE LIBRARY

Macdonald 3/72 Repair CN From the Mercantile Library

ST. BRIGITTA

—

REVELATIONUM

ITALY 15TH CENT.